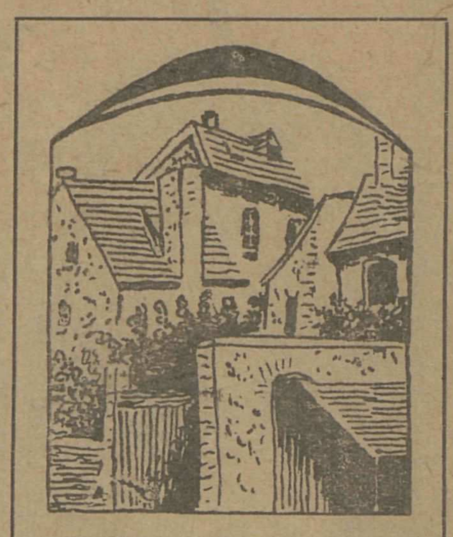
Hind 30 kop.

Linna-kalender



Kodumaa linnade juhtidega ja plaanidega

1915

Hinnata kaasas:

3-wärwiline
Europa kaart
(Maksab eraldi ostes 25 kop.)

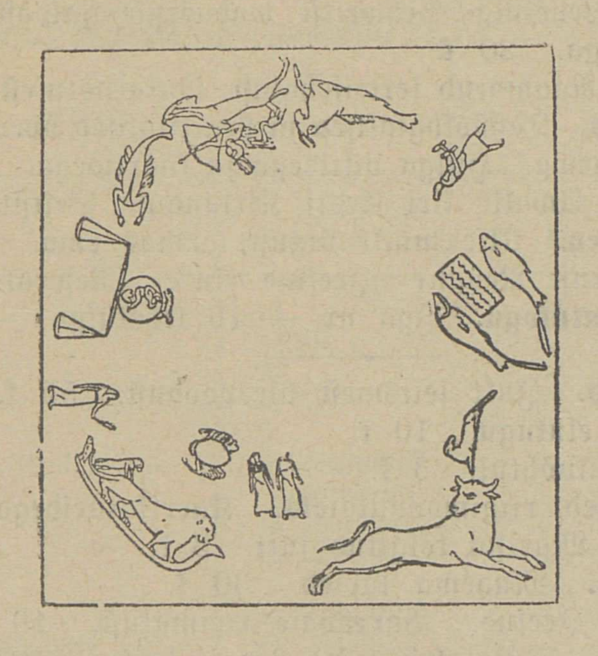
2-wärwiline
Wenemaa raudteede kaart
(Eraldi 10 kop.)

Wäljawõtted suurtest „Aasta" kalendritest



Linna-kalender

1915



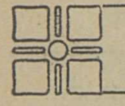
Wäljawõtted suurtest „Aasta“ kalendritest

W. Ehrenpreis'i trükk, Tallinnas

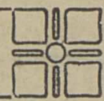
„Mõtte“ kirjastuse raamatuladu, Tallinnas.

Aasta I (album). 95 k. **„Aasta“** kalendrid ilmuwad iga aasta.
Bebel A. Seltskonna sotsialiseerimine. 25 k.
Doktor Bernsteini Juhatuseraamatuke. Nõuanded meestele. 25 k.
Delitzsch Fr. Kelle poeg oli Kristus? 20 k.
Edasi I—VII (albumid). à 25 k. **Edasi** kalender iga aasta. 25 k.
Gumplowicz Ladislaw. Abielu ja wabaarmastus. 15 k.
Heraklides A. Eesti usk. 25 k. Piibli-sõnaraamat. 1.25 k.
Ingersoll R. G. Wastukohad piiblis. 20 k.
Kautsky K. Erfurdi programm. 25 k.
Kiltshewski W. Mis naisterahwastel endi üle waja teada. 15 k.
Korpimaa T. Ostuühisused ja sotsialismus. 20 k.
Lafargue P. Ajalooline idealismus ja materialismus. 10 k.
Lwow-Rogatshewski W. Trükisõna ja tsensuriamet. 40 k.
Lendkirjad. „Lendlehe“ wäljaanded kokkuköidetult. 34 k.
Martna M. Soome. Hulga piltidega. 1.50 k.
Marx Karl. Kapital I. Ilmub annetena, iga anne 30 k.
Menger A. Anarhismus. 10 k.
Mõtted. I. Piltidega. 1 r. — **Mõtted** II. Piltidega. 1.20 k.
Rubakin N. Imede ja salajõudude seas. Piltidega. 15 k. — Kuidas kiwid kõnelewad ja laulawad. Piltidega. 15 k.
Rusticus. Kuda ja mida uskuda? Teaduse kindlusest. 10 k.
Shiwago S. Lehekülg Schweitsi wabastuse-ajaloost. 20 k.
Tagasi. Piltidega. 20 k.
Terwit, jõudu. Raamatud terwisehoiust, jõukarastusest, spordist.
Tulus Kirjawara. Tehnologialised ja praktikalised õperaamatud.
Tõnurist A. Narwa. Hulga piltidega ja kaartidega. 1 r.
Wilde Eduard. Awalik kiri Eesti Kirjanduse Seltsile. 15 k.
Wood-Allen Mary. Ütle mulle õigust, armas ema. 20 k.
Volk E. A. Ernst Renani „Jeesuse elu“. (Referat.) 15 k.
Üleüldine Raamatukogu. Iga nr — 16 lehekülge — 2 k.

Andrejew Leonid. Jutt seitsmest ülespoodust. 55 k.
Buck W. Juku elulugu. 10 k.
E. Alwine. Jõuluõhtul. 3 k.
Herrad seltsimehed riigimoonakateks. Karrikaturidega. 19 k.
Jõulusoow. M. Martna tõlgitud jutt. 3 k.
Järnefelt Arwid. Maaema lapsed. 30 k.
Menshinski W. Jeesus. Barrabase raamatust. 10 k.
Proletarlane W. Sõnajalad. 50 k.
Puhasorg Joh. Meie elu. 80 k. — Ka „parem“ seisus. 8 k.
Rooskaja Hans. Jämedad jooned. 22 k.
Twain M. Aadama ja Eewa päewaraamatud. Piltidega. 30 k.
Tõnurist A. Kriipsud. 75 k. Kui loodeti. 7 k. Patuoinas. 10 k.
Wilde Eduard. Jutustused. 1.25 k. — Muiged. Piltidega. 70 k.
Zola Emile. Süekaewajad. (Germinal.) 2 r.



1915. aasta — 365 päewa.



Märgid ja lühenduſed.

🌑 — noor kuu
🌓 — eſimene weerand
* — kiriku= ehk kroonupüha
e. l. — enne lõunat
p. l. — päraſt lõunat
p. — päew ehk püha

🌕 — täis kuu
🌗 — wiimane weerand
ſ. — ſündis
† — ſuri
┃ — paaſt

Aasta=ajad.

Kewade algab 8. märtſil kell 7 p. l.
Suwi algab 9. juunil kell 1/23 p. l.

Sügiſe algab 11. ſept. kell 6 e. l.
Talw algab 10. detſ. kell 1/21 e. l.

Päikeſewarjutamiſed.

1915. a. on kaks päikeſewarjutamiſt:

1) **Ringkujuline päikeſewarjutamine** 1. weebruaril. Ei ole meie maal näha.

2) **Ringkujuline päikeſewarjutamine** 28. juulil. Ei ole meil näha.

Aja= ja pühadearwamiſed.

	Julianuſe kalendri järele	Gregorianuſe kalendri järele
Kuldne arw	16	16
Epaktid	XXVI	XIV
Päewaring	20	20
Rooma kohtuarw	13	13
Pühapäewatäht	D	C
9. pühap e. Kr. ülest. püha	18. jaanuaril	31. jaanuaril
Paastupüha	1. weebruaril	14. weebruaril
Tuhapäew	4. weebruaril	17. weebruaril
Palmipuudepüha	15 märtſil	28. märtſil
Suur neljapäew	19. märtſil	1. aprillil
Suur reede	20. märtſil	2. aprillil
1. Kristuſe ülestõusmiſe püha	22. märtſil	4. aprillil
Taewaminemiſe p.	30. aprillil	13. mail
1. Suwistepüha	10. mail	23. mail
Kolmainu Jumala p.	17. mail	30. mail
1. Kristuſe tulemiſe p.	29. nowembril	28. nowembril

Kwatembrid.

1915. a. kwatembrid on	Julianuse kalendri järele	Gregorianuse kalendri järele
I kwatember	11. weebruaril	24. weebruaril
II „	13. mail	26. mail
III „	16 septembril	15. septembril
IV „	16. detsembril	15. detsembril

Pidud keelatud.

Kõik awalikud lõbustused, s. o. näitemängud, kontserdid, näukattepidud jne on järgmistel päewadel keelatud:

5. jaanuaril, 1. weebruaril, 24. märtsil, 5., 14. ja 28. augustil, 7. ja 13. septembril, 20. nowembril ja 24. detsembril.

Peale selle weel: palmipuudepühade laupäewal, palmipuudepühal, 1. Kr. ülest. pühal, 29. augustil ja 15. septembril.

Paastu pärast on awalikud lõbustused keelatud:

Suure paastu 1. nädala esmasp. kuni 2. paastu nädala esmaspäewani, 2. paastunädala laupäewast kuni 5. paastunädala pühapäewani, 6. paastunädala laupäewast kuni Kr. ülest. püha esmaspäewani.

Tähtsamate wäljamaariikide pühad,

millal awalik tegewus seisab niisama nagu pühapäewadelgi.

Amerikas.

Uue aasta päew.
Washingtoni sündimisepäew (22 w.)
Haua-ehtimise päew (30. mail).
Wabaduse kuulutamise p. (4. juuli.)
Hoolsuse- ja tööp. (4. sept.)
Nowembrikuus üks päew presidendi määramise järel.

Inglismaal.

Uue aasta päew.
Suur reede
1. Kr. ülestõusmisep.
1. esmasp. maikuus
Taewaminemisep.
1. suwistep.
1. esmasp. augustikuus
1. nowember
Kuninga sündimisep. 3 juunil
Kroonimisepäew
1. ja 2. jõulupüha

Prantsusemaal.

Uue aasta päew.
1. Kr. ülestõusmisep.
Taewaminemisepäew
1. suwistep.
Rahwusep. (14. juunil).
Maarja taewaminemise p. (15. aug.)
1. nowember
1. jõulup.
Teisipäew pärast wõinädalat.
Päew keset paastu.

Saksamaal.

Uue aasta päew.
Keisri sündimise-päew (27. jaan.)
Palwepäew.
Suur reede
1. ja 2. ülest. p.
1. ja 2. suwistep.
1. ja 2. jõulup.

Kõiki neid pühi pühitsetakse **uue kalendri** järel.

Pühade nimekiri.

Jaanuaris.

1. Neljap. Nääri-p. Issanda ümberl. p.
6. Teisip. Kolmekun. p. Issanda ristimise p.
30. Reede } Wõi-nädal
31. Laup. }

Weebruaris.

2. Esmasp. Küünlapäew—Issanda templisse wiimise päew.
11. Keskn. Palwepäew

Märtsis.

15. Pühap. Palmipuude püha. Issanda Jerusalemma sõitmise p.
19. Neljap. Suur neljapäew
20. Reede Suur reede
21. Pühap. 1. Kr. ülest. p. 1. paasap.
22. Esmasp. 2. Kr ül. p. 2. paasap.
23. Teisip. 3. Kr. ülest. püha
24. Keskn. Paastu Maarja p. Neitsi Maarja kuulutamise p
25. — 28 Paasapühade nädal.

Aprillis.

23. Neljap Jüri-p. Keisri proua Aleksandra Feodorowna, nimepäew. — Püha kannataja Georgi (Jüri) päew.
30. Neljap. Taewaminemise p.

Mais.

6. Keskn. Keisri hra Nikolai II Aleksandrowitshi sünnipäew
9. Laup. Püha imeteg. Nikolai päew.
10. Pühap. 1. suwistep. — Kolmainu Jumala p.
11. Esmasp. 2. suwistep. — Püha Waimu p.
12. Teisip. 3. suwistep.
14. Neljap. Kroonimisep.
17. Pühap. Kolmainu Jumala p.
25. Esmasp. Keisri proua Aleksandra Feodorowna sünnipäew.

Juunis.

24. Keskn. Jaani p. — Ristija Johannese sündimise p.
29. Esm. Ap. Peetruse ja Pauluse p.

Juulis.

2. Neljap. Heina Maarja p.
22. Keskn. Keisri ema Maria Feodorowna nimepäew.
30. Neljap. Aujärjepärija Aleksei Nikolajewitshi sünni p.

Augustis.

6 Neljap. Issanda muutmise p.
15. Laup. Maarja surmap. (Rukki Maarja p.)
29. Laup. Ristija Johannese surmapäew.
30. Pühap. Püha Aleks. Newski surmapäew.

Septembris.

8. Teisip. Maarja sündimise p.
14. Esm. Risti ülendamise p.
26. Laup. Ap. ja ew. Johannese surmapäew.

Oktobris.

1. Neljap. Jumala sünnitaja kaitsemise päew.
4. Pühap. Lõikusepüha
5. Esm. Aujärjepärija Aleksei Nikolajewitshi nimep.
18. Pühap. Lutheruse usu alust p.
21. Keskn. Keisri hra Nikolai II Aleksandrowitshi aujärjele astumise päew
22. Neljap. Kaasani Maarja p.

Nowembris.

14. Laup. Keisri ema Maria Feodorowna sündimise p.
21. Laup. Maarja ohwerdamise p.
22. Pühap. Surnutepüha
29. Pühap. 1. Kr. tulemise p.

Detsembris.

6. Pühap Keisri hra Nikolai II Aleksandrowitshi nimep. Püha imetegija Nikolai p.
25. Reede 1. jõulu p. — Issanda sündimise p.
26. Laup. 2. jõulu p. — Püha Jumala ema auks
27. Pühap. 3. jõulu p.

Jaanuar — nääri-kuu

I kuu
31 päewa

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	lm.
*1 N	**Nääripäew**	**Issanda ümberl. p.**	14 Jaa-	9,9	3,54
2 R	● 4,35 p. l.		15 [nuar	9,8	3,56
3 L			16	9,6	3,58
Pühap. p. Nääripäewa Matt. 2, 13—23		Pühap. e. Issanda ristimise püha	2 p. p. 3-kun. p.	2. nädal	
4 P			17	9,4	4,—
5 E			18	9,3	4,2
*6 T	**Kolmekuningaph.**	**Issanda ristim. p.**	19	9,1	4,4
7 K		Rist. Joh. aust. p.	20	8,59	4,7
8 N			21	8,57	4,9
9 R		püha Filippus mtr.	22	8,55	4,11
10 L	Paawlip. ☽ 7,26 m. e. l.		23	8,54	4,13
Pühap. p. Kolmek. p. Luuk. 2, 41—52		Pühap. p. Issanda ristimise püha	3 p. p. 3-kun. p.	3. nädal	
11 P		waga Theodosius	24	8,51	4,16
12 E			25	8,49	4,18
13 T			26	8,47	4,20
14 K	Korjusepäew		27	8,45	4,23
15 N			28	8,43	4,25
16 R			29	8,40	4,28
17 L	Tõnisepäew	waga Antonius Suur	30	8,38	4,30
9. pühap. e. Kr. ülest. p. Matt. 20, 1—10		34. p. p. Kolma. Jum. p.	Septuagesimae	4. nädal	
18 P	Ⓥ 6,35 m. e. l.		31	8,36	4,33
19 E			1 Weeb-	8,34	4,35
20 T	Waabiani ja Sebas-	waga Euthimius	2 [ruar	8,31	4,37
21 K	[tiani päew		3	8,29	4,40
22 N			4	8,27	4,42
23 R			5	8,25	4,45
24 L			6	8,23	4,47
8. pühap. e. Kr. ülest. p. Luuk. 8, 4—15		Lihasööm. lõpupüha Wäike paast algab	Sexagesimae	5. nädal	
25 P	Paawli ümberpööra-	püha Grigorius	7	8,20	4,49
26 E	[mise p. ☾ 7,4 m. e. l.		8	8,18	4,52
27 T			9	8,16	4,54
28 K			10	8,14	4,57
29 N		}	11	8,12	5,—
*30 R		} **Wõinädal**	12	8,10	5,3
*31 L		}	13	8,7	5,6

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
Paastupüha Luuk. 18, 31—43		Piimasöömise lõpu-p. Suure paastu 1. n.	Estomihi	6. nädal	
1 P	● 6,25 m. e. l.		14 **Weebr.**	8,4	5,9
*2 E	Küünlapäew	**Issanda templ.** **[tw. p.**	15	8,1	5,11
3 T	Wastlapäew		16 Wastlap.	7,58	5,13
4 K	Tuhapäew		17 Tuhap.	7,56	5,15
5 N			18	7,53	5,18
6 R			19	7,51	5,21
7 L			20	7,48	5,24
1. pühapäew paastus Matt. 4, 1—11		1. paastupüha Õigeusu wõidupüha Suure paastu 2. n.	Invocavit	7. nädal	
8 P			21	7,45	5,26
9 E	Luuwalupäew		22	7,42	5,29
10 T	[☽ 4,52 m. e. l.		23	7,39	5,32
11 K	**Palwepäew** I kwat.		24 I kwat.	7,36	5,34
12 N			25	7,33	5,37
13 R			26	7,30	5,39
14 L			27	7,28	5,41
2. pühapäew paastus Matt. 15, 21—28		2. paastupüha Suure paastu 3. n.	Reminiscere	8. nädal	
15 P	Neitsi ehk Tiina p.		28	7,25	5,44
16 E	○ 8,26 m. p. l.		1 **Märts**	7,22	5,46
17 T			2	7,19	5,48
18 K			3	7,16	5,51
19 N		Wene talurahwa	4	7,13	5,53
20 R		[priikslaskm. 1861	5	7,10	5,55
21 L			6	7,7	5,57
3. pühapäew paastus Luuk. 11, 17—28		3. paastupüha Suure paastu 4. n.	Oculi	9. nädal	
22 P	Peetripäew		7	7,4	5,59
23 E	☾ 2,21 m. p. l.		8	7,2	6,2
24 T	Madisepäew	Rist. Joh. pea	9	6,59	6,5
25 K		[ülesleidm.	10	6,56	6,7
26 N			11	6,53	6,10
27 R			12	6,50	6,13
28 L			13	6,47	6,16

Märts — paastukuu

III kuu
31 päewa

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	lm.
	4. pühap. paastus Joh. 6, 1—15	4. paastuph. Suure paastu 5. nädal	Lätare	10. nädal	
1 P		Eudokia	14 **Märts**	6,45	6,18
2 E	● 9,36 m. p. l.		15	6,42	6,21
3 T			16	6,39	6,23
4 K			17	6,36	6,25
5 N			18	6,33	6,27
6 R			19	6,30	6,30
7 L			20	6,27	6,33
	5. pühap. paastus Joh. 8, 46—59	5. paastuph. Suure paastu 6. nädal	Judica	11. nädal	
8 P	Kewade algab		21	6,25	6,36
9 E		40. Sebastia	22	6,22	6 38
10 T		[kannat.	23	6,18	6,41
11 K	☽ 12,42 m. e. l.		24	6,14	6,44
12 N	Taliharjapäew		25 **P.-m.-**	6,11	6,47
13 R			26 **[päew**	6,8	6,49
14 L			27	6 5	6,52
	Palmipuudepüha Matt. 21, 1—9	Palmipuudepüha	Palmarum	12. nädal	
*15 P	**Palmipuudepüha**	**Issanda Jerus.**	28 **Palmi-**	6,2	6,55
16 E		**[sõitm. p.**	29 **[p.-p.**	5,59	6,58
17 T		w. Aleksius	30	5,56	7,—
18 K	◯ 7,31 m. e. l.		31	5,53	7,2
*19 N	**Suur neljap.**	**Suur neljap.**	1 **April**	5,50	7,4
*20 R	**Suur reede**	**Suur reede**	2 **S. r.**	5,48	7,6
21 L	Pendisepäew		3	5.45	7,8
	1. Kr. ülestõusm. p. Mark. 16, 1—8	1. paasapüha	1. Kristuse ülest.-p.	13. nädal	
*22 P	**1. Kr. ülest. p.**	**1. paasapüha**	4 **1.ül.p.**	5,42	7,10
*23 E	**2. Kr. ülest. p.**	**2. paasapüha**	5 **2.ül.p.**	5 39	7,13
*24 T	**3.K.ü.p.** ☾1,29m.p.l.	**3. paasapüha**	6	5,36	7,16
*25 K	**Paastu-maarjap.**	**N. Maarja kuul. p.**	7	5,33	7,18
26 N		Paasap hade nädal	8	5,30	7,20
27 R			9	5,27	7,23
28 L			10	5,25	7,25
	1. p. p. Kr. ülest. p. Joh. 20, 19—31	Ap. Tooma pühap.	Quasimodo geniti	14. nädal	
29 P			11	5 22	7,27
30 E			12	5,19	7,29
31 T			13	5,16	7,31

April — jürikuu

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
1 K	Karjalaskmisepäew		14 April	5,13	7,34
2 N	[● 1,29 m. p. l.		15	5,10	7,36
3 R			16	5 7	7,38
4 L	Ambrusepäew		17	5,4	7,41
2. p. p. Kr. ülest. p. Joh. 10, 11—16		Salwitoojate naiste pühap.	Misericordias Dom	15. nädal	
5 P			18	5,1	7,43
6 E			19	4,59	7,45
7 T			20	4,56	7,48
8 K			21	4,53	7.50
9 N	Tuule-ristipäew		22	4,50	7,52
10 R	[☽ 5,33 m. p. l.		23	4,47	7,55
11 L			24	4,45	7,57
3. p. p. Kr. ülest. p. Joh. 16, 16—23		Alwatud inimese pühap.	Jubilate	16. nädal	
12 P			25	4,42	7,59
13 E			26	4,39	8,1
14 T	Künnipäew	[Weeõnnistamise-p.	27	4,37	8,4
15 K	10. küllwi-	1/2 aega Kr. ül. p.	28	4,34	8,6
16 N	Linnu-ristipäew	[ja Suwiste p. w.	29	4,32	8,9
17 R	[○ 4,13 m. p. l		30	4,29	8,12
18 L			1 Mai	4,26	8,14
4. p. p. Kr. ülest. p. Joh. 16, 5—15		Samaria naise pühap.	Cantate	17. nädal	
19 P	9. küllwi-nädal		2	4,24	8,16
20 E			3	4,22	8,18
21 T	Tartu ülik. a. 1802		4	4,19	8,20
22 K	[☾ 7,16 m. e. l.		5	4,17	8 22
*23 N	Jüri-p. K.pr.np.	ph. Gregorius	6	4,15	8,24
24 R	[Leheristipäew		7	4,12	8,26
25 L	Margusepäew	Ap. ja ew. Markuse p.	8	4,9	8,29
5. p. p. Kr. ülest. p. Joh. 16, 23—30		Pimeda mehe pühap.	Rogate	18. nädal	
26 P	8. nädal		9	4,7	8,31
27 E			10	4,4	8,33
28 T			11	4,1	8,35
29 K		ap. Jakobuse p.	12	3,59	8,37
*30 N	**Ristipäew**	**Issanda taewam. p.**	13 **Ristip.**	3,56	8,40

Mai — lehekuu

V kuu
31 päewa

Wana kalend.	Eesti kalender		Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
1 R	Wolbripw.	küllwi		14 **Mai**	3,52	8,45
2 L	[● 5,25 m. e. l.			15	3,50	8,47
6. p. p. Kr. Ülest. p. Joh. 15, 26—16,4			Pühade isade pühap.	Exaudi	19. nädal	
3 P		7. küllwi-nädal	w. Peeter	16	3,48	8,49
4 E				17	3,46	8,51
5 T				18	3,44	8,54
*6 K	Keisri hra s-p.			19	3,42	8,56
7 N				20	3,40	8,58
8 R	[☽ 6,44 m. e l.		Johannese päew	21	3,38	9,—
*9 L	Nigulapäew		Püha imet. Nikolai p.	22	3,36	9,2
1. Suwistep. Joh. 14, 23—31			Kolmainu Jumala p.	1. Suwiste püha	20. nädal	
*10 P	**1. suwistep.**	6. küllwi-nädal	**Kolmainu Jum. p.**	23 **1. s.p.**	3,34	9,4
*11 E	**2. suwistep.**		**Püha Waimu p.**	24 **2. s.p.**	3,32	9,6
*12 T	**3. suwistep.**			25	3,30	9,8
13 K	II kwatember			26 II kwt.	3,29	9,10
*14 N	Kroonimisep.			27	3,27	9,12
15 R	[○ 11,26 m.p. l.			28	3,25	9,14
16 L				29	3,24	9,16
Kolmainu Jumala p. Joh. 3, 1—15			Kõigi pühade pühap.	Kolmainu Jumala p. (Trinitatis)	21. nädal	
*17 P	**Kolmainu Jum.**	5. küllwi-nädal		30 **K.-a.**	3,22	9,18
18 E	Eerikupw. [**pH.**		Peetri paast algab	31 [**J. p.**	3,20	9,20
19 T				1 **Juuni**	3,18	9,22
20 K			ph. Aleksius metr.	2	3,17	9,23
21 N	[☾ 6. 26 m. p. l.			3	3,15	9,25
22 R	Eestim. eestl. wab.			4	3,14	9,26
23 L	[1816. a.			5	3,13	9,27
1. p. p. Kolma. Jumala p. Luuk. 16, 19—31			2. p. p. Kolma. J. p.	1. p. p. K. J. p.	22. nädal	
24 P		4. küllwi-nädal		6	3,12	9,28
*25 E	K. proua sünd. p.		3. Johan. pea ül.	7	3,12	9,30
26 T				8	3,11	9,31
27 K				9	3,11	9,32
28 N				10	3,10	9,33
'29 R				11	3,9	9,35
30 L	● 8,51 m. p. l.			12	3,8	9,36
2. p. p. Kolma. Jumala p. Luuk. 14, 16—24			3. p. p. Kolma. J. p.	2. p. p. K. J. p.	23. nädal	
31 P		nä-		13	3,7	9,37

Juuni — jaanikuu

Wana kalend.	Eesti kalender		Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
1 E		dal | 3. küllwi-		14 **Juuni**	3,6	9,38
2 T				15	3,6	9,38
3 K				16	3,6	9,39
4 N	Eestimaa saab			17	3,6	9,39
5 R	[Rootsi walitsuse			18	3,5	9,40
6 L	[alla 1561			19	3,5	9,40
3. p. p. Kolmainu Jum. p. Luuk. 15, 1—10			4. p. p. Kolmainu Jum. p.	3. p. p. K. J. p.	24. nädal	
7 P	☽ 4,18 m. p. l.	nädal | 2. küllwi-		20	3,5	9,41
8 E				21	3,5	9,41
9 T	Suwi algab			22	3,5	9,42
10 K				23	3,6	9,42
11 N			ap. Bartholomeus	24 **Jaani-**	3,6	9,42
12 R			[ja Barnabas	25 **[päew**	3,6	9,42
13 L				26	3,7	9,42
4. p. p. Kolmainu Jum. p. Luuk. 6, 36—42			5. p. p. Kolmainu Jum. p.	4. p. p. K. J. p.	25. nädal	
14 P	🌕 6,21 m. e. l.	nädal | 1. küllwi-	[müümast 1808 Inimesi keelat. turul	27 7 mag.	3,8	9,41
15 E	Wiidipäew		ph. Moskwa metr.	28 [päew	3,9	9,41
16 T			[Joonas	29	3,10	9,40
17 K				30	3,11	9,40
18 N				1 **Juuli**	3,12	9,39
19 R			ap. Juudas	2	3,13	9,38
20 L				3	3,13	9,38
5. p. p. Kolmainu Jum. p. Luuk. 5, 1—11			6. p. p. Kolmainu Jum. p.	5. p. p. K. J. p.	26. nädal	
21 P	☾ 7,48 m. e. l.	nädal		4	3,14	9,38
22 E			[kuju p.	5	3,14	9,37
23 T			Wladim. Jum. e.	6	3,16	9,36
*24 K	**Jaanipäew**		Rist. Joh. sünd. p.	7	3,18	9,34
25 N				8	3,19	9,33
26 R				9 [päew	3,20	9,32
27 L	7 magaja päew		Poltawa lah. 1709	10 7 wenna	3,22	9,30
6. p. p. Kolmainu Jum. p. Matt. 5, 20—26			7. p. p. Kolmainu Jum. p.	6. p. p. K. J. p.	27. nädal	
28 P	[● 11,24 m. e. l.			11	3,24	9,29
*29 E	Peetri-Paawlip.		**ap. Peetruse ja**	12	3,26	9,28
30 T	Paawli mälestusep.		**[Pauluse p.**	13	3,28	9,27

Juuli — heinakuu

VII kuu
31 päewa

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikeſe tõus	Päikeſe lm.
1 K			14 Juuli	3,29	9,25
2 N	Heina-maarja-	P. Jumalaſünit.	15	3,31	9,23
3 R	[päew	[riiſa Wlaherwa	16	3,33	9,21
4 L		[temp. pan. p.	17	3,35	9,19
7. p. p. Kolmainu Jumala p. Matt. 17, 1—9		8. p. p. Kolmainu Jumala p.	7. p. p. K. Jum. p.	28. nädal	
5 P		w. Sergius	18	3,37	9,17
6 E	11, 2 m. p. l.		19	3,39	9,15
7 T			20	3,41	9,13
8 K		Kaaſani Jum. ema	21	3,43	9,11
9 N		[kuju ilm. p.	22	3,45	9,9
10 R	7 wenna päew	w. Antonius.	23	3,47	9,7
11 L			24	3,49	9,5
8. p. p. Kolmainu Jum. p. Matt. 7, 15—23		9. p. p. Kolmainu Jum. p.	8. p. p. K. Jum. p.	29. nädal	
12 P			25 Jakobi-	3,51	9,3
13 E	Maretapäew		26 [päew	3,53	9,1
14 T	[2,5 m. p. l.		27	3,55	8,59
15 K		ph. würſt Wladimir.	28	3,57	8 57
16 N			29	3,59	8,55
17 R			30	4,1	8,53
18 L			31	4,3	8.51
9. p. p. Kolmainu Jumala p. Luuk. 16, 1—9		10. p. p. Kolmainu Jumala p.	9. p. p. K. Jum. p.	30. nädal	
19 P			1 Auguſt	4,5	8,49
*20 E	Eliaſep. [11, 21	pr. Elias	2	4,7	8,47
21 T	[m. p. l.		3	4,9	8,45
*22 K	Keisri ema nimep.	ph. Maarja-Magda-	4	4,11	8,42
23 N	[Madlip.	[leena	5	4,14	8,40
24 R		p. würstide Boris	6	4,16	8,38
25 L	Jakobipäew	[ja Glebi p.	7	4,18	8,36
10. p. p. Kolmainu Jumala p. Luuk. 19, 41—48		11. p. p. Kolmainu Jum. p.	10. p. p. K. J. p.	31. nädal	
26 P			8	4,20	8,34
27 E			9	4,22	8,31
28 T	[m. e. l.	Smolenski Jum. ema	10 Laurit-	4,24	8,29
29 K	Olewipäew 12,46	[kuju ilm. p.	11 [ſapw.	4,26	8,27
*30 N	Aujärjepärija ſ. p.		12	4,29	8,24
31 R			13	4,31	8,22

August — lõikusekuu

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	lm.
1 L	Peetri ahel.-p.	Iss. ristip. wäljaw.	14 August	4,33	8,19
11. p.p. K.J.p. Luuk. 18,9—14.		12. p. p. K. Jum. p.	11. p. p. K. Jum. p.	32. nädal	
2 P			15	4,36	8,16
3 E			16	4,38	8,13
4 T			17	4,41	8,10
5 K	☽ 4,11 m. e. l.		18	4,43	8,7
*6 N	Kristuse seletamise p.	Iss. muutm. p.	19	4,45	8,4
7 R			20	4,48	8,1
8 L			21	4,50	7,58
12. p.p. Kolm. Jum. p. Mark. 7, 31—37		13. p. p. K. J. p.	12. p. p. K. Jum. p.	33. nädal	
9 P			22	4,53	7,55
10 E	Lauritsapw.		23	4,55	7,52
11 T	○ 11,34 m. p. l.	Kehalik karistam.	24 Pärtlip.	4,54	7,49
12 K		[keelatakse 1904.	25	5,—	7,46
13 N			26	5,3	7,43
14 R			27	5,6	7,40
*15 L	Rukki-maarjapäew	Jum.-sün. srmp.	28	5,8	7,37
13. p. p. Kolm. Jum. p. Luuk. 10, 23—37		14. p. p. K. Jum. p.	13. p. p. K. Jum. p.	34. nädal	
16 P			29	5,11	7,34
17 E			30	5,14	7,31
18 T			31	5,16	7,28
19 K	☾ 4,50 m. p. l.		1 Septem-	5,18	7,25
20 N			2 [ber	5,20	7,23
21 R			3	5,22	7,20
22 L			4	5,24	7,17
14. p. p. Kolm. Jum. p. Luuk. 17, 11—19		15. p. p. K. Jum. p.	14. p. p. K. Jum. p.	35. nädal	
23 P			5	5,26	7,14
24 E	Pärtlipäew		6	5,29	7,11
25 T			7	5,31	7,8
26 K			8	5,33	7,5
27 N	● 12,46 m. lõun.		9	5,36	7,2
28 R		[mahar. p.	10	5,38	6,59
*29 L	Johannese surmap.	Rist. Joh. pea	11	5,40	6,56
15. p. p. Kolm. Jum. p. Matt. 6, 24—34		16. p. p. K. Jum. p.	15. p. p. K. Jum. p.	36. nädal	
*30 P	Aleksandripäew	ph. Al. Newski p.	12	5,42	6,53
31 E			13	5,44	6,50

September — mihklikuu

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
1 T			14 Sep=	5,46	6,48
2 K			15 [temb.	5,48	6,45
3 N	☽ 9,15 m. e. l.		16	5,50	6,42
4 R			17	5,53	6,39
5 L			18	5,55	6,36
	16. p. p. Kolma Jumala p. Luuk. 7, 11—17	17. p. p. Kolmainu Jumala p.	16. p. p. K. J. p.	37. nädal	
6 P			19	5,58	6,33
7 E			20	6,1	6,30
*8 T	Ussi=maarjapäew	Jumala sünnitaja	21	6,3	6.27
9 K		[sünd. p.	22	6,6	6,24
10 N	○ 11,29 m. e. l.		23	6,9	6,20
11 R	Sügise algab		24	6,11	6,17
12 L			29	6,14	6,14
	17. p. p. Kolma. Jumala p. Luuk. 14, 1—11	18. p. p. Kolmainu Jumala p.	17. p. p. K. J. p.	38. nädal	
13 P			26	6,17	6,11
*14 E	Risti ülendamise p.	Jss. risti ül. p.	27	6,20	6,8
15 T			28	6,22	6,5
16 K	III kwatember		29	6,24	6,2
17 N			30	6,26	5,59
18 R	☾ 11,38 m. e. l.		1 Oktob.	6,28	5,56
19 L			2	6,30	5,53
	18. p. p. Kolma. Jumala p. Matt. 22, 34—46	19. p. p. Kolmainu Jumala p.	18. p. p. K J. p	39. nädal	
20 P			3	6,32	5,50
21 E	Matteusepäew		4	6,34	5,47
22 T			5	6,36	5 45
23 K			6	6,38	5,41
24 N		Rist. Joh. saam. p.	7	6,40	5,38
25 R	● 11,36 m. p. l.	[nese srmp.	8	6,42	5,36
*26 L	õp. Johannese p.	ap. ja ew. Johan=	9	6,45	5,33
	19. p. p. Kolma. Jumala p. Matt. 9, 1—8	20. p. p. Kolmainu Jumala p.	19. p. p. K. J. p.	40. nädal	
27 P			10	6,47	5,30
28 E			11	6,49	5,27
29 T	Mihklipäew		12	6,51	5.24
30 K			13	6,53	5,22

Oktober — wiinakuu

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
*1 N	Maarja kaitsmine ja	**Jumala sünnit.**	14 **Oktob.**	6,55	5,20
2 R	☽ 3,45 m. p. l. [eestp.	**[kaitsm. p.**	15	6,58	5,17
3 L			16	7,1	5,14
	20. p. p. Kolma. Jumala p. Matt. 12, 1—14	21. p. p. Kolmainu Jumala p.	20. p. p. K. J. p.	41. nädal	
*4 P	**Lõikusepüha**		17	7,3	5,12
*5 E	Aujärjep. nimepäew		18	7,6	5,9
6 T		ap. Tooma p.	19	7,8	5,6
7 K			20	7,10	5,3
8 N			21	7,13	5,—
9 R		ap. Jakobus	22	7,15	4,57
10 L	○ 2,9 m. e. l.		23	7,18	4,54
	21. p. p. Kolma. Jumala p. Matt. 4, 47—54	22. p. p. Kolmainu Jumala p.	*21. p. p. K. J. p.	42. nädal	
11 P			24	7,20	4,52
12 E			25	7,23	4,49
13 T			26	7,25	4,46
14 K	Kolletamisepw.		27	7,28	4,43
15 N			28	7,30	4,41
16 R			29	7,32	4,38
17 L			30	7,35	4,36
	22. p. p. Kolma. Jumala p. Matt. 18, 23—35	23. p. p. Kolmainu Jumala p.	22. p. p. K. J. p.	43. nädal	
*18 P	**Lut. usualust. p.**		31 **Usu p. p.**	7,37	4,33
19 E	[☾ 6,33 m. e. l.		1 **Now.**	7,39	4,31
20 T			2	7,42	4,28
*21 K	Keisri hra tr. s. p.	[ema kuju p.	3	7,45	4,25
*22 N	Kaasani Maarja p.	Kaasani Jum.	4	7,48	4,23
23 R		Iss. w. Jakobuse p.	5	7,50	4,20
24 L			6	7,53	4,18
	23. p. p. Kolma. Jumala p. Matt. 22, 15—22	24. p. p. Kolmainu Jumala p.	23. p. p. K. J. p.	44. nädal	
25 P	● 9,46 m. e. l.		7	7,55	4,16
26 E			8	7,58	4,14
27 T			9	8,—	4,11
28 K	Siimon-Juudas		10 **Mardi-**	8,2	4,9
29 N			11 **[päew**	8,5	4,7
30 R			12	8,8	4,4
31 L			13	8,10	4,2

Nowember — talwekuu

XI kuu
30 päewa

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
24. p. p. Kolm. Jum. p. Matt. 9, 13—26		25. p. p. Kolmainu Jum. p.	24. p. p. K. Jum. p.	45. nädal	
1 P	Pühadep. ☽ 12,57		14 Now.	8,13	4,—
2 E	Hingedep. [m. e. l.		15	8,15	3,58
3 T			16	8,17	3,56
4 K			17	8,19	3,54
5 N			18	8,22	3,52
6 R			19	8,24	3,51
7 L			20	8,26	3,49
25. p. p. Kolm. Jum. p. Matt. 24, 15—28		26. p. p. Kolmainu Jum. p.	25 p. p. K. Jum. p.	46. nädal	
8 P	○ 7,30 m. p. l.		21	8,29	3,47
9 E			22	8,31	3,45
10 T	Mardipäew		23	8,33	3.43
11 K	Martin piiskop		24	8,36	3,41
12 N			25 Kadri=	8,38	3,39
13 R		p. Joh. Krüsostomus	26 [pw.	8,40	3,38
*14 L	Keisri ema sünd.=p.	Ap. Filippus	27	8,42	3,37
26. p. p. Kolm. Jum. p. Matt. 25, 31—46		27. p. p. Kolmainu Jum. p.	1. Krist. tulemise p.	47. nädal	
15 P		Jõulupaast algab	28 1 Kr.	8,44	3,35
16 E		Ap. ja ew. Matteus	29 [t. p.	8,46	3,34
17 T	☾ 12,4 m. e l.		30	8,48	3,33
18 K			1 Dets.	8,50	3,31
19 N			2	8,52	3,30
20 R		[w.	3	8,54	3,29
*21 L	Leemeti Maarja. p.	N. Maarja temp.	4	8,56	3,28
27. p. p. Kolm. Jum. p. Matt. 25, 1—13		28. p. p. Kolmainu Jum. p.	2. Krist. tulemise p.	48. nädal	
*22 P	Surnutepüha		5	8,58	3,27
23 E	● 7,57 m. p. l		6	8,59	3,27
24 T			7	9,—	3,26
25 K	Kadripäew		8	9,2	3,26
26 N			9	9,3	3,25
27 R			10	9,5	3,25
28 L			11	9,7	3,24
1. Krist. tulemise p. Matt. 21, 1—9		29. p. p. Kolmainu Jum. p.	3. Krist. tulemise p.	49. nädal	
*29 P	**1. Krist. tul. p.**		12	9,8	3,24
30 E	Andresep. ☽ 1,32 p.l.	Ap. Andreas	13	9,10	3,23

Detsember — jõulukuu

Wana kalend.	Eesti kalender	Wene kalender	Uus kalender	Päikese tõus	Päikese lm.
1 T			14 Dets.	9,11	3,22
2 K			15[IVkwat.	9,11	3,22
3 N			16	9,12	3,22
4 R			17	9,13	3,22
5 L		wg. Sawwa	18	9,14	3,23
2. Krist. tulemise p. Luuk. 21, 25—36.		30. p. p. Kolmainu Jum. p.	4. Krist. tulemise p.	50. nädal	
*6 P	Nigulap. Keisri hra	ph. Nikolai	19	9,14	3,24
7 E	[nimep.		20	9,15	3,24
8 T	Nigula Maarjapäew		21	9,16	3,25
9 K	[○ 2,46 m. p. l.		22	9,17	3 25
10 N	Talw algab k. $^1/_2$1 e. l.		23	9,17	3,25
11 R			24	9,17	3,25
12 L			25 **1. j. p.**	9,18	3,26
3. Krist. tulemise p. Matt. 11, 2—10.		Püha esiwanemate pühap.		51. nädal	
13 P	Luutsinapäew		26 **2. j. p.**	9,18	3,27
14 E			27	9,18	3,28
15 T			28	9,18	3,29
16 K	IV kwatember ☾ 2,52		29	9,19	3,30
17 N	[m. p.		30	9,19	3,31
18 R			31[**1916**	9,18	3,32
19 L			1 **Jaan.**	9,18	3,33
4. Krist. tulemise p. Joh. 1, 19—28.		Pühap. enne Krist. sünd.-püha.	Pühap. p. Nääri p.	52. nädal	
20 P			2	9,18	3,34
21 E	Toomapäew	ph. metr. Peeter	3	9,18	3,35
22 T			4	9,18	3,36
23 K	● 6,50 m. p. l.		5	9,17	3.37
24 N			6 **Kolmek.**	9,17	3,39
*25 R	**1. jõulupüha**	**Jss. sündimisep.**	7	9,16	3,41
*26 L	**2. jõulupüha**	Ph. Jum.-ema auks	8	9,15	3,43
Pühap. p. jõulupüha		Pühap. p. Issanda sünd.-p.	1. p. p. Kolmek. p.	53. nädal	
*27 P	**3. jõulupüha**		9	9,14	3,45
28 E	Süüta laste p.		10	9,13	3,47
29 T			11	9,12	3,48
30 K	☽ 11,43 m. p. l.		12	9,10	3,50
31 N	Silwester		13	9,9	3,52

Riigi nimi ja walitsuse wiis	Suurus ruutkilomeetrites	Elanikude arw miljonites	Ühe ruutkilomeetri peal elanikka	Pealinnad ja nende elanikude arw	Riigi wõlg miljardites	Sõjawäge sõjaajal	Sõjalaewu ja suurtükka	Kaubitsemine Sisse-wedu (milj. rubladest)	Kaubitsemine Wälja-wedu (milj. rubladest)
Argentina. Wabariik Lõuna-Amer.	2951	6 1/4	2	Buenos Aires 1257000	1 1/2	?	?	19	599
Austro-Ungria (üh. Bosnia ja Hertsegowinaga). Ühendatud konstitutsioniline riik	1353000	103	75	Wien 2042000	6	2330000	168 l. 940 s.	1112	925
Belgia. Konstitutsioniline kuningr.	29500	7 1/3	254	Brüssel 761000	1 1/4	143000	51 l.	1261	960
Brasilia. Wabariik Lõuna-Amer kas	8524000	21	2 1/2	Rio-de-Janeiro 830000	2	?	?	9 1/4	439 1/2
Bulgaria. Konstit. tsaaririik	96000	4 1/4	44	Sofia 103000	1/5	200000	8 l.	60	41
Daanimaa. Konstit. kuningriik	234000	3	11	Kopenhagen 525000	1/20	85000	83 l. 307 s.	294	206
Greekamaa Konstitutsionl. kuningr.	100000	2 6/10	40	Athena 167000	1/3	115000	56 l. 146 s.	60	47
Hiina. Wabariik	11139000	330	38	Peking 1650000	1 1/2	1038000	16 l. 122 s.	693	440
Hispania. Konstitutsion. kuningr.	497000	20	39	Madrid 564000	3 1/2	214000	53 l. 366 s.	350	339
Hollandimaa. Konstitutsion. kuningr.	33000 asumaadeta	5 4/5	176	Amsterdam 281000	9/10	189000	119 l. 471 s.	2253	1865
Jaapan (ühes lõunap. Sahalini ja Kwantungi poolsaarega). Konstit. keisririik	459000	53 1/3	118	Tokio 2186000	2 1/6	1383000	120 l. 835 s.	382	401
Inglismaa (ühes asum.). Konstit. kuningriik	29908000	398 1/2	133 (Indias 64)	London 7251000	6 1/2	1250000	602 l. 2580 s.	6271	3546
Italia. Konstit. kuningriik	287000	34 1/4	118	Rooma 515000	4 6/10	798000	300 l. 1903 s	1147	683
Norramaa. Konstit. kuningriik	323000	2 1/3	7 1/3	Kristiania 228000	1/6	95000	54 l. 234 s.	186	118
Persia. Konstitutsioniline isewalit.-r.	1640	9 1/2	6	Teheran 280000	1/20	91000	2 l. 5 s.	70	52 1/2
Portugalia. Wabariik	92000	5 1/2	8 1/2	Lissabon 357000	1 1/3	175380	50 l. 256 s.	108	55
Põhja-Amerika Ühisriigid. Ühendatud wabariik	9727000	96	10	Washington 308000	1 7/10	10845000 rahwa omakaitse wäge.	170 l. 1600 s.	2864	3353
Prantsusmaa. Wabariik	7378000 (Eur. sellest 536000)	79 (Europ. 39 1/4)	74 (Eur.)	Paris 2900000	11 1/3	4838000	375 l. 2815 s.	2210	2039
Rootsimaa. Konstitutsionl. kuningr.	448000	5 1/2	2	Stokholm 337000	1/3	363000	90 l. 435 s.	364	284
Rumenia. Konstit. kuningriik	131000	7	52	Bukarest 287000	1/2	310000	20 l. 37 s.	171	199
Saksamaa. Ühendatud konstitutsion. keisririik	541000 (Europas)	62	112	Berlin 3062000	2	4350000	131 l.	3929	3132
Schweits. Wabariik	41000	3 1/2	87	Tsürich 187000 Bern 72000	1/20	537000 rahwa omakaitse wäge.	—	643	409
Serbia. Konstitutsion. kuningriik	80000	3	58 1/2	Belgrad 81000	1/5	325000	?	29	33
Türgimaa. Konstitutsion. isewalits.	1936000	24	8	Konstantin. 1106000	1	1683000	38 l. 335 s.	289	181
Wenemaa (üh Soomemaaga). Riigiwolikoguga isewalitsusemaa	22430000	167	7 (Eur. 19 Sib. 1/2)	Peterburi 1970000 Moskwa 1359000	8 8/10	7668000	396 l. 2480 s.	788	1366

...ähtsamate riikide üle.

1000 maapinna osast on põllu all	Iga hing tarvitab aast. wilja (kilogr.)	Kiwisüe (saak miljoni tonnides)	Malmi ja raua (saak miljoni tonnides)	Tööliste arw	1000 elanikust kirjaoskajad	Ajalehtede arw 100 elaniku peale	Tähtsamad wäljaweu asjad	Riigipea ja ta troonileastumise aasta
31	645	—	—	?	?	739		President Alkorta 1906
398	402	49	$1\frac{7}{10}$	249000	Austr. 644 Ungrias 525	Austrias 2666 Ungrias 771	Puu, suhkur, süsi wili, kari, jahu, willasaadused	Keiser Franz-Josef 1848
426	326	$23\frac{1}{2}$	$1\frac{1}{2}$	682000	997	2079	Masinad, nahad, wili, lina, teemant	Kuning. Albert I 1910
?	?	—	—	?	148	300 lehte üleüld.		President Moreira-Penna 1906
198	214	$\frac{1}{8}$	—	6000	200	90 lehte üleüld.	Wili, nahad, riie	Tsaar Ferdinand I 1887
442	277	—	—	208500	1000	4640	Wõi, sialiha, munad	Kun. Friedrich VII 1906
140	157	—	—	?	?	130 le te	Põllutööst., miner., taimeõlid, wiin	Kun. Konstantin 1912
?	?	9	—	?	?	123 lehte üleüld.	Siid, tee, puuwill, naht	Pres. Juanschikai 1911
354	197	$3\frac{1}{5}$	$\frac{1}{3}$	?	319	1347 lehte üleüld.	Metall, kiwi, klaas, loomas., toiduained	Kun. Alfons XIII
264	218	$\frac{9}{10}$	—	?	?	2120	Wili, wask, raud, teras, riidekaup	Kuningas Wilhelmine 1890
114	227	$13\frac{1}{2}$	$\frac{1}{20}$	588000	?	1590 lehte üleüld.	Siid, puuwill, wask, riis	Mikado Joschihito Harukomiia 1912
129	169	266	$9\frac{1}{5}$	4150000	920	428	Puuwillasaadused, süsi, raud, masinad, keemialised saadus.	Kuningas Georg V 1910
399	154	$\frac{4}{10}$	$\frac{1}{7}$	?	440	3120 lehte	Siid, aiawili, puuwilla-kaub., munad	Kun. Victor Emmanuel III 1900
7	139	—	$\frac{1}{10}$	91400	?	3023	Loomas., mets ja puukaubad, paber	Kun Hakon VII 1905
?	?	?	?	?	?	12 lehte üleüld.	Aiaw., puuwill, pärandawaibad, riis	Schah Ahmed kroon. 1914
224	77	$\frac{1}{80}$	—	?	214	533	Wiin, korgid, kalakons., aiawili, wask	President Arrigo 1912
153	897	425	$16\frac{1}{5}$	5470000	893	10700	Wili, puuwill, liha, raud, teras, mineral-õlid, wask, puu	President Wilson 1912
563 (Eur.)	277	37	$3\frac{1}{2}$	3726500	850	1613	Puuwilla, willa ja siidi saadus., riided, moodikaub., autod	Presid. Poincare 1912
89	207	$\frac{1}{3}$	$\frac{1}{2}$	281000	1000	2988	Mets, puhastamata metallid, masinad	Kun. Gustaw V 1907
461	201	$\frac{1}{7}$	—	?	116	2183	Wili, tuleõli, mets, puukaubad	Kun. Karl I 1866
485	249	215	12	5885000	980	2451	Raud, rauas., puuw., keemias., süsi, masinad, willas., suhkur, wärwid, nahk, siid	Keiser Willem 1888
534 (karjamaaga)	164	—	—	232500	?	2461	Siid, kellad, juust, sokolad, masin., will	Presid. Müller 1913
530	94	3	—	?	170	452	Põllutöösaadused	Kun. Peeter I 1903
21 (Eur.)	79	$\frac{1}{2}$	—	?	?	300 lehte üleüld.	Toores siid, wiinamarjad, kohw	Sult. Muhamed V 1909
262 (Eur.)	220	$17\frac{1}{2}$	$2\frac{1}{2}$	1890900	229	245 lehti üleüld. 2418	Põllutöö- ja karjapidamise saad. mets. nahwt. suhkur. puhast. met., seemned	Keiser Nikolai II 1894

Hebrea kalender.

1915. a.	Kuu-päew	Kuu nimi	Kuu-päew	5675. a. maailmaloomisest
Jaanuar	1	Tebet	28	
"	3	Schebat	1	
Weebruar	1	"	30	
"	2	Adar	1	
"	12	"	11	Estheri paast
"	15	"	14	Purim
"	16	"	15	Sushan Purim
Märts	1	"	28	
"	3	Nisan	1	
"	17	"	15	**1. ja 2. paasapüha**
"	18	"	16	
"	23	"	21	**7. ja 8. paasapüha**
"	24	"	22	
April	1	"	30	
"	2	Ijar	1	
"	19	"	18	Lag B'omer (koolilastepüha)
Mai	1	Siwan	1	
"	6	"	6	**1. ja 2. suwistepüha**
"	7	"	7	
"	31	Thamus	1	
Juuni	1	"	2	
"	16	"	17	Jerusalemma linna äraäwi-[tamine
"	29	Ab	1	
Juuli	1	"	3	
"	7	"	9	Templi äwitamine
"	29	Elul	1	
August	1	"	4	
"	27	Tishri	1	**Uus aasta 5676**
"	28	"	2	
September	1	"	6	
"	5	"	10	**Lepitamisepüha**
"	10	"	15	**Lehtmajadepühad**
"	11	"	16	
"	16	"	21	Palmidepüha
"	17	"	22	Lehtmajadepühade lõpp
"	18	"	23	**Seaduse rõõm**
"	26	Marheswan	1	
Oktober	1	"	6	
"	26	Kislew	1	
Nowember	1	"	7	
"	19	"	25	Templi õnnistamise püha
"	25	Tebet	1	
Detsember	1	"	7	
"	4	"	10	Jerusalemma paast
"	24	Schebat	1	
"	31	"	8	

Muhamedi kalender.

1915. a.	Kuu-päew.	Kuu nimi	Kuu-päew	1333. a. Muhamedi põgenemisest
Jaanuar	1	Safar	27	
"	3	"	29	Pasunatepüha
"	4	Rebi-el-awwel	1	
"	15	"	12	**Muhamedi surma- ja sündimisepäew**
Weebruar	1	"	29	
"	3	Rebi-el-acher	1	
Märts	1	"	27	
"	4	Dschemadi-el-	1	
"	11	awwel	8	Ali sündimisepäew
"	18	"	15	Ali surmapäew
April	1	"	29	
"	3	Dschemadi-el-	1	
"	11	acher	9	Abubekri sündimisepäew
"	22	"	20	Fatima sündimisepäew
Mai	1	"	29	
"	2	Redscheb	1	
"	5	"	4	**Saladusteöö**
"	29	"	28	Muhamed astub prohwetina üles
"	30	"	29	**Prohweti taewaminemine**
Juuni	1	Schaban	1	
"	15	"	15	**Suur katsumiseöö.** Koran ilmub taewast
"	30	Ramadan	1	Paast wältab terwe kuu otsa
Juuli	1	"	2	
"	26	"	27	**Kõigewägewama öö**
"	30	Schewwal	1	**Wäike Bairami püha**
August	1	"	3	
"	28	Dsûl kade	1	
September	1	"	5	
"	27	Dsûl-hedsche	1	
Oktober	1	"	5	
"	4	"	8	Ilmumine
"	6	"	10	**Suur Bairami püha**
"	16	"	20	Sõjariistaderahu-püha
"	27	Moharrem	1	**Uus aasta 1334**
Nowember	1	"	6	
"	5	"	10	**Aschura**
"	26	Safar	1	
Detsember	1	"	6	
"	24	"	29	Pasunatepüha
"	25	Rebi-el-awwel	1	
"	31	"	7	

Kodumaa laadad.

Kui laada algus laupäewa ehk pühapäewa peale juhtub, siis lükatakse see järgmise nädala esimise argipäewa peale; harwaste alustatakse ka waremalt, siis aga antakse seda kuulutustes teada.

Lühendused: j. = juures; k. = kihelkonnas; m. = mõisas; maak = maakonnas; n. = nädalat; p. = päewa.

Jaanuaris.

Pärnus, jaanuarikuu wiimasel keskuädalal ja neljapäewal.
7. Tartus, aastalaat, 3 nädalat.
7. Orgital, Märjamaa k., 2 p.
7. Riias, 3 p.
7. Wõrus, 3 p.
8. Mehikoormas.
8. Uue-Annemõisas.
10. Haapsalus, 2. p.
10. Rasinal, Wõnnu k., Tartum., 2 p.
11. Jõelehtme m.
15. Peetri alewikus, linalaat.
17. Kolu eres, end. Jõgema kõrtsi j. Kullamaa k., 2 p.
20. Raplas, „Tõnise laat", 2 p.
20. Kurtenhofis.
21. Heinastes.
27. Rakweres, 2 p.
29. Uue-Põltsamaa m.
20. Wolmaris, 2 p.

Weebruaris.

Audrus, reedel enne wastlap.
Lihula alewis esmasp. ja teisip. pärast wõinädalat.
2. Paltiskis.
3. Keblastes, Mihkli k., Tammiku kõrtsi j., 2 p.
3. Wiljandis, 8 p.
3. Wahina külas, Suure-Lähtrus, Martna k., 2 p.
4. Tartus, 2 p.
4. Wõrus, 2 p.
6. Narwas, 3 p.
6. Paides, 2 p.
8. Walgas, 2 p.
8. Muhus, Suurewalla maja.
8. Ulilas, Tartu maak.
10. Kitse kõrtsi j., Pikajärwel, Kanepi k.
12. Kuresaare linnas, 10 p.
13. Lähtrus.
15. Nina külas, Alatskiwil, Kodawere k.
15. Wiljandis, 2 p.
18. Jõhwi alewis, 2 p.
20. Kiwiloo kõrtsi j. Harju-Jaani kih., 2 p.
20. Oisul, Türi k.
22. Wõrus, 8 p.
23 Hageris, Sutlema m., 2 p.
23. Jisaku m., 2 p.
23. Orisaarel, Saarem.
24. Kulinal, Wiru-Jaagupi k., 2 p.
26. Amblas, 2 ,.
27. Wahukülas, 2 p.

Märtsis.

Keilas, esmasp. ja teisip, pärast 4. püha paastus.
Raplas, märtsikuu esim. esmaspäewal ja teisipäewal.
Wolmaris, märtsik. esim. esmasp.
1. Kodijärwel, Kambja k.
1. Sihi kõrtsi. j. Waimastweres. Laiuse k.
5. Kallaste külas, Kodawere k. 2, p.
5. Kastnal, Tõstamaa k.
5. Sangaste kirikukõrtsi juures, Tartumaal
9. Laekweres, Simuna k. 2 p.
9. Watlas, Karuse k. 2 p.
10. Ruhja alewis.
10. Leisi alewis.
10. Wasknarwas.
10. Wõrus.
10. Warnjas, Peipsi järwe ääres.
12 Woldi m. kõrtsi j., Aksi k.
12. Wäike-Ulilas, Puhja k.
13. Sulbi alewikus.
13. Wana-Pranglis, Kambja k.
15. Kellamäel, Saarem.

15. Paides.
17. Walgutas, Rannu kih.
20. Märjamaal.
20 Alajõel, Wirumaal.
20. Hauka alewikus, Urwaste k.
20. Sõõristes, Kanepi k.
23. Roosal, Rõuge k.
26. Waiwara m., 2 p.
27. Uderna kõrtsi juures (Elwa laat), Tartumaal.

Wiitnal, Palmses, Kadrina k., keskn. ja neljap. pär. lihw.

Wiljandis ja Tartus, neljapäew. pärast lihaw.-pühi.

Aprillis.

Kose-Uuemõisas, Kuiwajõel, esm.-päewal ja teisip. pärast jürip.

Wana-Põltsamaa m., reede enne jüripäewa.

Pärnus, kesknäd. ja neljap. enne jüripäewa.

1. Nissi kiriku j., 2 p.
1. Wastse-Pranglis, Kambja k.
1. Rinakülas, Alatskiwil.
2. Rakweres, 2 p.
5. Mustla alewis, Tarwastu kih.
5. Wahukülas, Koeru k., 2 p.
6. Kilingi-Nõmmes, 2 p
5. Mustla alewis Tarwastu kih.
6. Luutsnikus, Rõuge k.
8. Pilguses Saarem, 2 p.
8. Riias, 4 p.
10. Wõrus.
10. Wasulas, Tartu maak.
11. Uue-Löwel, Saarem., 3 p.
12. Suitso kõrtsi j., Koriska w.
12. Soonistes, Kullamaa k., endise Ellamaa kõrtsi j., 2 p.
14. Saaremõisas, M.-Magdalena kihelkonnas.
15. Krüüdneris, Sulaajal, Kambja k.
15. Kolga Liiwa kroonuwiinapoe j., Kuusalu k., 2 p.
16. Ahja-Kärsal, Wõnnu k., 2 p.
16. Walgas.
16. Lemsalu linnas, hobustelaat, 2 p.
16. Walgas, 2 p.
17. Wastse-Nõos, Nõo k.
18. Kärgus.
19. Alamustel, Kaootuses, Kanepi k.
19. Tõrwa alewis.
20. Kawastu Koosal, Tartu maak
20. Kuresaares.
20 Lelles, Jiekõnnus.
20. Nuustaku alewis, 2 p.
20. Ruhja alewis.
20. Anija Soodla kõrtsi j., Harju-Jaani k., 2 p.
20. Rtompaki karjamõisas Marienburi k., Walga maak.
21. Wolmaris 3 p.
23. Järwakandis, Rapla k., 2 p.
25. Partsil, Põlwa k.
25. Sawil, Tsoorus, Rõuge k.
26. Heademeestel.
26. Narwas, 3 p.
28. Missos, Wastseliina k.
28. Reolas, Kambja k.
29. Patastel, Kaiaweres, Maarja-Magdalena k.

Mais.

1. Kähril, Karilatsis, Põlwa k., 2 p.
5. Sangaste kirikukõrtsi j.
9 Wõõbsu alewikus.
12. Wõrus.

Juunis.

1 Wastse-Kuustes, Lootwinal, Wõnnu k.
10. Mustwee alewis, 3 p.
11. Wõnnu linnas, 2 p.
12. Märjamaa alewis, 2 p.
14. Wana-Põltsamaa m.
16. Tahkuranna Wõiste kõrtsi j., 3 p.
16. Rakweres. 2 p.
18. Walgas, 2 p
20. Palmses, Wiitna kõrtsi j., Kadrina k., 2 p.
20. Paides, 2 p.
20, Riias, 3 n.
20. Wõrus.
21. Tartus, „Jaani laat".
22. Wiljandis.
27. Tarwastu m.

Juulis.

Pärnus, juulikuu esimesel keskn. ja neljap. (heinalaat).

1. Leisis, 8 p.
2. Karksi m., 2 p.
10. Kuresaare linnas, 10 p.
20. Pärnus, aastalaat, 32 p.
20. Riias, 3 p.
26, Wolmaris.

Augustis.

1. Saarel, Saarem., 3 p.
7. Mõisakülas.
8. Koiwalinnas.
10. Lemsalu linnas.
10. Walgas.
15. Marienburi alewis, Lätimaal
18. Helme m., 2 p.
18. Heademeestel, 2 p.
24. Roosal, Rõuge k. 2 p.
24. Ruhja alewis.
24. Wastemõisa kõrtsi j., Suure-Jaani k., 2 p.
26. Olbrükis. Jamaja k., Saarem.
26. Wõrus.
28. Kilingi-Nõmme alewikus.
29. Lelles, Iiekõnnu k. j., Wändra k.
30. Mehikoormas.
31. Kolga-Jaani kirikumõisas.

Septembris.

Kose-Uuemõisas, Kuiwajõel, sept.-kuu kolmanda nädala teisip. ja keskn. Pärnus, kesknäd. ja neljap. enne mihklipäewa.

1. Loode kõrtsi j., Saarem.
1. Iisaku m., 2 p.
1. Oisus, Türi ki
1. Kuresaare linnas, 3 p.
1. Raanitsas „Wissi" kõrtsi juures, Kambja kih.
2. Abjas, Halliste k., 2 p.
2. Tammistes, Pärnu m.
4. Räpina m.
4. Uusnas, Wiljandi k., 2 p.
5. Sangaste kirikukõrtsi j.,
5. Sindi alewis.
6. Kärgus, 2 p.
6. Kogula wallas, Kalli küla peremeeste karjamaal, Saarem.
6. Taageperas.
8. Põlwas.
8. Wõlupe kõrtsi j. Karja k. Saarem.
9. Kastnal, Tõstamaa k.
9. Kiwi-Wigalas, endise Poti kõrtsi j., 2 p.
9. Riias, 4 p.
10. Tartus
10, Järwakandis. Rapla k., 2 p.
10. Oldres, Helme k.
10. Opil, Saarem, 2 p.
10. Paides, 2 p.
10. Sürgaweres, Suure-Jaani k., 2 p.
11. Ilopil, Koigis, Saarem.
12. Hauka alewikus, Urwaste k.
13. Pööraweres, Pärnu-Jakobi k.
15. Põltsamaa alewi j., 2 p.
15. Tori alewikus, 2 p.
15. Watlas, Karuse k.
15. Kuresaares.
15. Orgital, Märjamaa k., 2 p.
15. Ambla alewikus, 2 p.
16. Kirepis, Rõngu k.
16. Wahukülas.
17. Audrus, Pärnumaal.
18. Rasinal, Wõnnu k., 2 p.
18. Kolga Liiwa kroonuwiinapoe j., Kuusalu k, 2 p.
18. Narwas, 3 p.
20. Heinaste alewis. 2 p.
20. Kawastu Koosal, Tartu maak.
20. Laanemõtsal, Jargla k.
20. Tõrwa alewis, 2 p.
20. Tinsol, Keenis, Sangaste k.
20. Wana-Wändra m., 2 p.
21. Reolas, Kambja k.
21. Sännal, Rõuge k.
21. Taalis, Tori k., 2 p.
21. Wolmaris,
21. Palmses, Wiitnal, Kadrina k., 2 p.
23. Patastel, Kaiaweres, Maarja-Magdalena k.
24. Lihula alewis, 2 p.
24. Wiljandis 2 p.
24. Wõrus, „Mihkli laat".
24. Sutlema m., 2 p.
25. Konnal, Kärdes, Laiuse k.
25. Pukal, Arulas, Otepää kih., 2 p.
25. Sikal, Mustjala k., Saarem., 2 p.
26. Kuresaare linnas.
26. Tallinnas, 3 p.
27. Põlwa kiriku j.
28. Kilingi-Nõmmes.

28. Rakweres, „Mihkli laat", 2 p.
28. Walgas.
29. Tartus „Mihkli laat„.
29. Keilas, 2 p.
29 Keblastes, Tammiku kõrtsi j., 2 p.
29. Kärgus, „Mihkli laat".
29. Mihklis.
29. Wastseliina m.
29. Leisi alewis
29. Illukal, Kuremäe j., Jõhwi kih., 2 p.

Oktobris.

Jõhwis, esm., teisip. ja kesknäd. pärast mihklip.
Raplas, esimesel reedel ja laup. pärast mihklip.
1. Kuresaare Loodes.
1. Ritsikol, Erastweres, Kanepi k.,
1. Suure-Kaarmal, Saarem., 3 p.
2. Kullil, Rannu k.
3. Muhus, Suurewalla maja juures.
4. Nuustaku alewis, 2 p.
5. Lohusoos, 2 p.
5. Wõõbsu alewikus.
6. Jõelehtmes.
6. Tarwastus.
7. Tillil, Hurmis, Kanepi k.
7. Wahukülas, Koeru k., 2 p.
7. Hiiu Heltermaal.
8. Haapsalus, 2 p.
8. Lootwina kõrtsi j., Wastse-Kuuste. Wõnnu kih.
8. Suitso kõrtsi j., Wõnnu kih.
8. Sulbi alewikus.
9. Laekweres, Simuna k., 2 p.
9. Lemsalu linnas, 2 p.
10. Koluweres, end. Jõgewa kõrtsi j., Kullamaa k., 2 p.
10. Kõos, Pillistwere k.
10. Moostes, Põlwa k.
10. Wasula kõrtsi j., Tartu linna läh.
11. Krootuses, Kanepi k.
11. Laatres, Sangaste k.
12. Soonistes, end. Ellamaa kõrtsi j. Kullamaa k., 2 p.
12. Wõrus.
12. Sindis.
14. Saaremõisas, Maarja-Magd. kih.
15. Alal, Taageperas, Helme k.
15. Pikknurme külas, Kursi k.
15. Wahina külas, Suure Lähtrus, Martna k., 2 p.
15. Wana-Kuustes, Kambja k., 2 p,
16. Kärsal, Ahjal, Wõnnu k.
18. Mõnistes, Hargla k.
19. Kulinal. Wiru-Jaagupi k, 2. p.
20. Lindoral, Loosis, Wastseliina k.
20. Wändras, Rõusa mõisas.
22. Nissi kiriku j., 2 p.
23. Raanitsas, Kambja kih.
23. Hauka alewikus, Urwaste k.
24. Kassinurmes.
25. Walgas.
27. Udernas „Elwa laat".
28. Jõgewal, Laiuse k., 2 p.
28 Missol, Wastseliina k.
28. Wolmaris, 3 p.
30. Karilatsis.

Nowembris.

1. Tartus, „Mardi laat".
1. Kärus, Wändra k., 2 p.
10 Patis, Saarde k.
10. Mustwee alewis, 3 p.
10. Paides, 2 p.
10. Wõrus.
13. Kitsel, Pikajärwel, Kanepi k.
15. Uue-Põltsamaa m.
15. End. Poti kõrtsi j., Wigala k., 2 p.
15. Woltweti alewikus.
20. Ulajõel, Wirumaal.
20. Walgas, 2 p.
22. Amblas, 2 p.
25. Wiljandis, „Kadri laat".
25. Wolmaris.
25 Keilas. „Kadri laat".
28. Wõrus.
29. Wana-Wändras.

Detsembris.

Lelle Jiekõnnus, esmas. pärast 2. Kr. tul. püha.
Wana-Põltsamaa m., reedel enne 16. dets.
1. Wasknarwas.
2. Petseris.
3. Rakweres, 2 p.

5. Pööraweres, Pärnu-Jakobi k.
6. Wõõbsu alewikus.
9. Narwas, 3 p.
10. Riias, 4 n.
10. Ruhja alewis.
10. Sulaojal, Krüüdneris, Kambja k.
10. Wõnnu linnas, 2 p.
10. Mustwees
13. Wõrus.
15. Warnjas
15. Walgas, 10 p.
16. Paides, 2 p.
17. Märjamaa alewis, 2 p.
18. Moisikatsi-Kauksis.
20. Oriku (Weski) mõisas, Kambja k.

Lühikesed teated posti ja telegrafi kohta.

1. Post.

Kinnise kirja eest tuleb iga loe pealt maksta . . . . 7 kop.
kinnise kirja eest wäljamaale iga 15 gr pealt 1 1/6 loodi) . . 10 "
Kohaliku posti kaudu kuni 4 loeni 3 kop., 4—8 loeni 4 kop. ja iga järgmise 4 loe pealt 2 kop.
Postkaari eest . . . . 3 "
postkaardi eest wäljamaale . . . . 4 "
wastusega postkaart maksab . . . . 6 "
wastusega postkaart wäljamaale . . . . 8 "
Kinnise kirja raskus oma- ja wäljamaale on määramata. Kohaliku posti kaudu kuni 1 naelani.
Trükitööde iga 4 loe pealt tuleb maksta . . . . 2 "
wäljamaale iga 50 gr (3 loe 2 3/4 sol.) pealt . . . . 2 "
Trükitööde raskus kuni 4 naela ja 28 loodi ehk 2 kilogrammi
Kaubaproowide eest esimese 4 loe pealt . . . . 3 "
iga järgmise 4 loe pealt . . . . 2 "
wäljamaale iga esimese 50 gr pealt . . . . 4 "
ja iga järgmise 50 gr pealt wäljamaale . . . . 2 "
Kaubaproowide raskus kõige rohkem 27 l. ehk 350 gr
Käsikirjade eest esimese 12 loe pealt . . . . 7 "
wäljamaale esimese 19 loe 1 1/4 sol. pealt . . . . 10 "
omamaale 12—16 loe pealt . . . . 8 "
iga järgmise loe pealt . . . . 2 "
Kohaliku posti kaudu saates maksetakse:
trükitööde eest kuni 1 loeni . . . . 1 "
iga järgmise 8 loe pealt . . . . 2 "
käsikirjade eest esimese 8 loe pealt . . . . 3 "
8—12 loe pealt . . . . 6 "
12—16 loe pealt . . . . 8 "
ja iga järgmise 4 loe pealt . . . . 2 "
Kirjasid, postkaartisid kui ka igasugusid postisaadetusi wõib kindlustada lasta. Kindlustamine maksab . . . . 7 "
wäljamaale . . . . 10 "
Kindlustatud kirjade adress omamaale piab Wene keeles olema.
Läheb kindlustatud kiri kaduma, siis maksab post iga saadetud kirja eest 10 rbl, ja wäljamaale saadetud kirja eest 12 rbl 50 k.

Hinnaliste kirjade eest on maksta:

1) harilik maks raskuse järele iga loe pealt . . . . 7 „
2) wäljamaale 15 gr $1^{1}/_{6}$ loe pealt . . . . 10 „
3) peale selle omamaale kuni 10 rbl . . . . 10 „
kuni 100 rbl . . . . 25 „

Iga uue 100 rbl pealt 15 kop. kindlustuseraha.

Kaardiga rahasaatmine omamaale:

25 rbl saatmine . . . . 15 „
Üle 25 r. kuni 100 rbl . . . . 25 „
Järgmiste sadade pealt niisama.
Telegrafi teel peale selle 20 sõnalise telegrammi eest.

Pakkide saatmine:

2-naelane Europa-Wenemaale ja Taga-Kaukasiasse . . . . . 25 „
„ Lääne-Siberisse, Turkestani, Taga-Kaspia ja
„ Turgai obl. . . . . 35 „
„ Ida-Siberisse, Taga-Baikali, Sahalini, Mandshuriasse . . . . 45 „
Üle 2 kuni 7-naelased . . . . 45, 65 ja 85 „
„ 7 „ 12- „ . . . . 65, 95 ja 1.25 „

2. Telegraf.

Telegrammi eest **Europa-ja Asia-Wenemaale** (Soomemaa ja Kaukasia ühes arwatud) on maksta põhjusmaksu 15 kop., sõna pealt 5 kop.

Kohalikude telegrammide pealt ei ole põhjusmaksu, iga sõna eest tuleb 1 kop. maksta.

Wäljamaa telegrammide hind on mitmesugune. Näituseks, Saksa- ja Austriamaale 11 kop. sõna pealt, Prantsusmaale 15 kop., Italiasse 18 kop.., Inglismaale 17 kop. jne. Põhjusmaksu ei ole.

Metrologia.

1). Pikkusemõedud.

a. Wenemaa pikkusemõedud.

1 penikoorm = 7 wersta.
1 werst = 500 sülda = 1066 meetrit 54 tsentimeetrit 5 millimeetrit.
1 süld = 3 arssinat = 7 jalga = 2 meetrit 13 tsentimeetrit 3 millimeetrit.
1 arssin = 16 werssokit = 28 tolli = 71 tsentimeetrit 1 millimeeter.
1 werssok = 4 tsentimeetrit $4^{2}/_{5}$ millimeetrit.
1 jalg = 12 tolli = 30 tsentimeetrit $4^{7}/_{10}$ millimeetrit.
1 toll = 10 liini = 2 tsentimeetrit 5[illegible]/3 millimeetrit.
1 küünar = $^{3}/_{4}$ arssinat = 21 tolli = 53 tsentimeetrit $1^{9}/_{10}$ millimeetrit.

b. Meetrimõedud.

1 kilomeeter. (km) = 1000 meetrit $468^{7}/_{10}$ sülda.
1 meeter (m) = 100 tsentimeetrit = 3 jalga $3^{37}/_{1000}$ tolli.
1 tsentimeeter (cm) = 10 millimeetrit (mm.) = $39^{9}/_{10}$ liini.

1 Ingliſe merepenikoorm = 1 werſt 369 ſülda = 1854 meetrit.
1 geografiapenikoorm = $^1/_{15}$ kraadi ekwatori peal = 6,952 wersta.

1 Wene penikoorm	= 7 wersta	1 Auſtria penik	= 7,1114 wersta.
1 Soome „	= 10 „	1 Rootſi „	= 10,9 „
1 Takſa „	= 7,0304 „	1 Daani „	= 7,0609 „
1 Ingliſe „	= 1,5089 „	1 mereſõlm „	= 1,739 „

2) Pinnamõedud.

a. Wenemaa pinnamõõdud.

1 ruutwerſt = 104,166 desſatini = 113,8 hektari.
1 ruutpenikoorm = 55,062 ruutkilomeetrit.

b. Kodumaa pinnamõedud.

1 desſatin (tiin) = 3 Liiwimaa wakamaad = 6 Tallinna wakamaad = 2400 ruutſülda = 1$^1/_{10}$ hertari.

Liiwimaal: 1 wakamaa = 25 kapamaad = 10 000 ruutküünart = $^1/_3$ tiinu. — 1 tündrimaa = 35 kapamaad = 14 000 ruutküünart = $^1/_2$ tiinu. — Eestimaal: 1 wakamaa = 400 ſeitsmejalaliſt □ſülda = $^1/_6$ tiinu. — Kuuramaal: 1 wakamaa = $^1/_2$ desſatini.

Liiwimaal arwatakſe maahinda taalri järele. Taalri ſuurus on maa headuſe järele mitmeſugune. Alamal ſeiſaw tabel, kus Riia wakamaa mõeduks on wõetud, näitab, kui ſuur taaler maa headuſe järele on.
1 Riia wakam. on 10 000 ruutk. = $^{71}/_{100}$ Tall. tündrim. = $^{32}/_{100}$ Wene desſ.

$1^{40}/_{100}$ wakamaad	I. numbri põllumaad		
$1^{68}/_{100}$ „	II. „ „		on 1. taaler.
$2^{10}/_{100}$ „	III. „ „		
$2^{30}/_{100}$ „	IV. „ „		

Muidu jautatakſe weel taaler 90 tenga.

Heinamaa:

$1^{40}/_{100}$ wakamaad on	I. numbri heinamaad	$26^1/_2$	tenga (kroſſi).
„ „ „	II. „ „	$19^{11}/_{16}$	„
„ „ „	III. „ „	$14^7/_{16}$	„
1 „ „	IV „ „	$8^7/_{16}$	„

1 ruutſüld = 49 ruutjalga $4^{11}/_{20}$ ruutmeetrit.
1 adramaa 80 taalrit = $4^{11}/_{20}$ = ruutmeetrit.
1 adramaa = 80 taalrit = 12 päewamaad.
1 päewamaa = $6^2/_3$ taalrit.
1 taaler = 90 Rootſi tenga.
1 wakamaa = 25 kapamaad = 10 000 ruutküünart (1 maamõetja küünar = 2 jalga = 24 tolli).
1 tündrimaa = 14 000 ruutküünart (140 küünart pikk, 100 lai).

c. Meerimõedud.

1 hektar = 100 aari = 10 000 ruutmeetrit = $^{10}/_{11}$ desſatini.
1 ruutmeeter = $10^9/_{10}$ ruutjalga.

3) Õensad mõedud.

a. Wenemaa wiljamõedud.

1 tsetwert = 8 tsetwerikut = $3^1/_5$ Riia wakka = 209,907 liitrit.
1 tsetwerik = 8 karnitsat
1 karnits = $2^2/_3$ toopi = 3,27898 liitrit = 200 kanttolli.
1 Riia tünder = 2 wakka = 12 külimittu = 108 toopi
1 Tallinna sälitus = 24 tündrit = 72 wakka.
1 Eestimaa wakk = 3 külimittu = 36 toopi = 23,374 liitrit.

b. Wenemaa wedelikumõedud.

1 waat = 40 wedro = 491,96 liitrit.
1 wedro = 10 toopi = $12^3/_{10}$ liitrit.
1 toop = 4 kortlit = 75 = kanttolli = $1^2/_9$ liitrit.

c. Detsimaalmõedud.

1 hektoliiter = 100 liitrit = $81^3/_{10}$ toopi.
1 liiter = 10 tsentiliitrit = $^4/_5$ toopi.

4) Raskusemõedud.

a. Wenemaa raskusemõedud.

1 berkowits = 10 puuda = $163^4/_5$ kilogrammi.
1 puud = 40 naela = 16 kilogrammi 384 grammi.
1 nael = 32 loodi = 96 solotniku á 96 solotniku = $400^3/_5$ grammi.
1 leisik (puud) = 20 naela = 8 kilogrammi 192 grammi.

b. Detsimalkaalud.

1 kilogramm 10 = hektogrammi = 100 dekagrammi = 1000 grammi = 2 naela $42^1/_5$ solotnikku.
1 gramm = 10 detsigrammi = 100 tsentigrammi = 1000 milligrammi = $22^1/_2$ dooli.

5) Rahad.

a. Wenemaa rahad.

1 imperial = 15 rubla; $^2/_3$ imperiali = 10 r.; $^1/_2$ imperiali = 7 rbl. 50 k.
1 rubla = 100 kop.
Soomemaa 1 mark = 100 penni = $37^1/_2$

b. Wäljamaarahad. *)

Austria gulden = 100 kröitserit	—	rbl.	$78^3/_4$ kop.
Inglise 1 naelsterl. = 20 shilingit (á 12 pence) . . .	9	„	$45^3/_4$ „
Italia 1 liira = 100 centesimot	—	„	$37^1/_2$ „
Prantsuse 1 frank = 100 santimi	—	„	$37^1/_2$ „
Põhja-Ameerika Ühisriikide 1 dollar = 100 centi . .	1	„	$94^1/_3$ „
Rootsi ja Norra 1 kroon = 100 ööri	—	„	52 „
Saksamaa 1 mark = 100 penningit	—	„	$46^2/_5$ „

*) Kurs on muutlik.

Raudteed.

Raudteejaamade wahe.

Põhja-õhtu raudtee.

(Сѣверо-Западная желѣзная дорога.)

Tallinnast Peterburi.

Jaamad	Versta	Jaamad	Versta
Tallinna Ревель (puhwet) . .	—	Jamburi Ямбургъ (puhw.)	10
Lagedi Лаактъ	14	Tikopis Тикопись (platw.) . .	—
Baranowka Барановка (platw.)	—	Weimarn Веймарнъ	12
Raasiku Разикъ	14	Moloskowitsõi Молосковицы .	13
Kehra Кеддеръ	9	Tiesenhausen Тизенгаузенъ (p.)	—
Aegwiidu Шарлотенгофъ . .	16	Wruuda Вруда	12
Lehtse Лехтсъ	13	Wolosowo Волосово (ph.)	11
Tapa Тапсъ (puhwet) . . .	7	Kikerino Кикерино	8
Kadrina Катериненъ	13	Jelisawetino Елизаветино . .	8
Rakwere Везенбергъ (phw.)	12	Woiskowitsõi Войсковицы . .	12
Waeküla Вайкюль (platw.) . .	—	Gatsina Гатчина (puhw.)	8
Kabala Каппель	17	Marienburi Маріеноургъ (pl.)	—
Sonda Сонда	10	Pudost Пудость (platworm) .	—
Püssi Изенгофъ	10	Taitsõi Тайцы	12
Kohtla Кохтель	9	Duderhof Дудергофъ (pl.) . .	—
Sompa Сомпэ (platworm . .	—	Wojennaja Военная (pl.) . .	—
Jõhwi Іеве (puhwet) . . .	13	Krasnoje-Selo Кр.Село	7
Oru Орро (platworm) . . .	—	Skatshki Скачки (pl.)	—
Waiwara Вайвара	17	Gorelowo Горѣлово (platw.) .	—
Korf Корфъ	8	Ligowo Лигово	12
Narwa Нарва (puhwet) . .	15	Datshnoe Дачное (platw.) . .	—
Sala Сала	12	**Peterburi** Петербургъ (puh.)	12

Tallinnast Baltiski.

Jaamad	Versta
Tallinna Ревель (puhw.) . .	—
Nõmme Немме (poolj.)	8
Saue Фридрихсгофъ (platw.) .	10
Keila Кегель (puhw.) . . .	8
Klooga Лодензе	8
Baltiski Балт. Портъ (puhw.)	11

Keilast Haapsalusse.

Jaamad	Versta
Keila Кегель (puhw.) . . .	—
Riisipere Ризенбергъ	23
Risti Ристи (puhw.) . . .	20
Paliwere Паллиферъ . . .	11
Haapsalu Гапсаль (puhwet) .	22

*) Kirjeldused Wenemaa raudteedest, nende kohta käiwatest seadustest ja määrustest „Aasta“ albumis I 135—152 weerul, „Aasta“ kal. 1913 ja 1914 555—568 weerul ja „Aasta“ sõiduplaanides iga aasta; Wenemaa raudteede kaart „Aasta“ kal. 1913 ja 1914.

Tapalt Riiga.

Jaamad	Wersta	Jaamad	Wersta
Tapa Тапсъ (puhwet)	—	Sangaste Загницъ	21
Tamsalu Тамсаль	14	Walga Валкъ (puhwet) . .	13
Kilsi Ассъ	9	Saulek Саулекъ (pltw.) . .	—
Rakke Ракке	11	Stakeln Стакельнъ	25
Wägewa Веггева	9	Wolmari Вольмаръ (puhw.)	19
Pedja Петья (platw.)	—	Lode Лоде (plw.)	—
Jõgewa Лайсгольмъ (phw.)	18	Wõnnu Венденъ (puhw.) .	26
Palamuse (Kaarepere) Партоломей (platw.)	—	Ramotskoje Рамоцкое . . .	18
Woldi Таббиферъ	24	Liigat Лигатъ	9
Tartu Юрьевъ (puhwet) . .	22	Segewold Зегевольдъ	11
Nõo Ниггенъ	—	Hintsenberg Хинценбергъ . .	11
Elwa Эльва	24	Rodenpois Роденпойзъ . . .	17
Middendorf (Pritsu) Мидден-дорфъ (platworm)	—	Jegel Егель (platw)	—
Puka Бокенгофъ	20	Riia Aleksandri wäraw Александровскія Ворота . . .	16
Keeni (Lota) Keненъ (platw.) .	—	**Riia** Рига (puhwet)	6

Walgast Pihkwasse.

Jaamad	Wersta	Jaamad	Wersta
Walga Валкъ (puhwet) . . .		Petseri Печоры	18
Karula Каролехъ (platw.) . .	—	Isborsk Изборскъ	21
Antsla Анценъ	28	Moglino Моглино (platw.) .	—
Sõmmerpalu Зоммерпаленъ(pl.)	—	Pihkwa II Псковъ II (platw.)	—
Wõru Верро (puhwet) . . .	28	**Pihkwa** I Псковъ I (puhwet)	22
Wastseliina Нейгаузенъ . . .	17		

Tallinna-Pärnu kitsaroopaline raudtee.

(Первое общество подъѣздныхъ путей.)

Walgast Pärnu.

Jaamad	Wersta	Jaamad	Wersta
Walga I Валкъ I (puhwet) .	—	Kirbla Кирбельсгофъ (platw.)	—
Walga II Валкъ II	—	Mõisaküla Laatre Мойзекюль(р.)	22
Härgmäe Эргмесъ	16	Woltweti Квелленштейнъ .	12
Staalenhof Сталенгофъ . . .	—	Siigaste Сигасте (platw.) .	—
Piksar Пиксаръ	15	**Surju** Сурри	18
Nausküla Наукменъ (platw.) .	—	**Waldhof** Вальдгофъ	15
Ruhja Руенъ (puhwet) . . .	14	**Pärnu** Перновъ (puhwet) .	6

Mõisakülast Tallinna.

Jaamad	Wersta	Jaamad	Wersta
Mõisaküla Мойзекюль (phw.)	—	Keawa Келенпэ	10
Abja Абья	11	Hermeti Херметъ (puhw.) . .	6
Halliste Галлистъ	8	Hagudi Гаггутъ	8
Õisu Эйзекюль (platw.) . . .	—	Kapa-Kohila Каппакойль (pw.)	12
Loodi Керсель	14	Kiisa	—
Siniallikn Синеаликъ (pltw.)	—	Saku Сакъ	15
Wiljandi Феллинъ (puhw.)	19	**Tallinna peajaam** Ревель-Главная (puhw.)	12
Sürgawere Сургаферъ (pltw.) .	—	**Tallinna sadamajaam** Ревель-Гавань (puhw.) . . .	5
Olustwere Оллустферъ	20		
Wõhma Вехма	8		
Kärewere Керреферъ (pltw.) .	—		
Alliku Алленкюль (phw.) .	21	**Allikult Paidesse.**	
Kolu Колло (platw.)	—		
Lauri Лаури	15	**Alliku** Алленкюль (puhwet) .	—
Lelle Лелле	9	**Paide** Вейсенштейнъ (puhw.)	13

Mõned tähtsamad tegelased.

Ahrens Ed., Eesti keelem. 1803—1863
Archimedes, Greeka arwuteadlane enne Kr. 287—212
Aristofanes, Greeka näitekirj. enne Kr. 444—388
Aristoteles, Greeka filosof en. Kr. 334—322
Bacon (Bekon) Ingl fil. 1561—1616
Bakunin M., anarh. 1814—1876
Bebel A., Saksa töölistepartei juht 1840—1913
Bellamy F., kirjanik 1850—1898
Beethoven L., muusikam. 1770—1827
Blanc L., Prants. sots. —1882
Byron (Bairon), Inglise laulik 1778—1824
Calvin, usumees 1509—1564
Celsius, A., astronom 1701—1744
Cervantes M., Hisp. kirj. 1547—1616
Columbus C., Amerika ülesleidja 1456—506
Compte A., filosof 1782—1837
Copernicus N., astronom 1473—1543
Curie (Kürii), radiumi ülesl. 1859 —
Dante A., Italia kirj. 1265—1321
Darvin Ch., Inglise loodusteadlane 1809—1882
Demosthenes, Greeka kõnemees en. Kr. 384—322
Dickens Ch., Inglise kirj. 1812—1870
Diderot (Didroo) D., Prantsuse fil. ja materjalist 1713—1784
Edelfelt A., Soome maalija 1854—
Edison T., Amerika tehnikus ja ülesleidja 1847 —
Engels Fr., Saksa sots.-dem. teadusemees 18 0—1895
Fählmann F. R. 1798—1850
Fahrenheit C. D., füsikus 1686—173
Feuerbach L., filosof 1804 1872
Fichte J. G., Saksa filosof 1762—1814
Franklin B., pik ewarda ülesleidja Amerikas 1706—1790
Fulton R., aurulaewa ülesleidja 1765—1815
Gallén A., Soome maalija 1865—
Garibaldi, Italia wabadusew. 1882
Gauss, Saksa matematik. 1777—1855
George (Dshordsh) H., Amerika majandust. 1839—1898
Goethe J., Saksa laulik 1849—1832
Gorki M., Wene kirjanik 1809—1852
Guesde (Geed) J., sots. kirj. orator 1845—

Gutenberg J., trükikunsti ülesleidja 1397—1468
Hegel G., Saksa filosof 1770—1831
Herzen A., Wene polit. kirjamees 1812—1870
Hugo (Hügoo) V., Prantsuse kirj. 1802—1885
Humboldt A., Saksa teadusemees 1769—1856
Hume (Jum) D., Inglise filosof 1811—1776
Hurt J., Eesti wanawara korjaja 1839—1906
Huss J., usumees 1366—1415
Jakobson C. R. 1841—1882
Jannsen J. W., kirjan. 1819—1890
Jaures (Shoress) J., Prants. sotsialistl. politikamees 1859—1914
Kant Im., Saksa filosof 1724—1804
Kautsky K., sots.-dem. teoret. 1854—
Koidula L., laulik 1843—1886
Köhler J., maalija 1824—1899
Krapotkin P., Wene anarh. kirj. 1842
Krohn J., Soome keel. 1835—1888
Kreutzwald F. R. 1803—1882
Kunder J., kirjanik 1852—1888
Lafargue (Lafarg) P., sots. kirj. 1840—1911
Lassalle Ferd., sotsial-dem. kirjanik 1825—1864
Lermontow M., W. kirj 1814—1841
Leonardo da Vinci, Italia kunst. 1452
Lesseps F., Prantsuse ins., Suezi kan. kaewaja 1805—1894
Liebknecht W., Saksa töölistepartei juht 1826—1900
Linné K., Rootsi taimeteadlane 1707—1778
Livingstone D., Afrik. uur. 1813—1873
Luther Martin, usumees 1483—1546
Lönnrot E., Soome Kalewala koguja 1802—1884
Machiavelli N., Italia politikamees 1469—1527
Marx K., filosof, majandusteadlane sotsialist 1818—1883
Masing O. W., kirjanik 1763—1832
Michelangelo (Mikelanshelo) Buanarotti, It. maalija 1474—1564
Mirabeau (Mirboo), G. H. R. Prants. politikam. 1749—1891
Montesquieu Ch., filosof 1689—1755
Morse S., telegr. ülesl. 1791—1872
Nansen, põhjanabareisija 1861—
Newton (Njutn) Inglise astr. ja matem. 1643—1727
Oven Rob., Ingl. utopist 1771—1858
Pasteur (Pastöör), L., pisielukate uurija teadusemees 1822—1895
Proudhon (Prudon), Prants. anarh. 1809—1865
Peterson E., ilukirjanik 1868—
Puschkin A., Wene luul. 1799—1873
Rafael, Italia maalija 1482—1520
Reamur, kraadiklaasi kokkusead. 1757
Rousseau (Russoo) J. J., kirjanik filosof 1712—1778
Rubens P. P., maalija 1577—1640
Röntgen K., füüsikus 1845—
Schiller J. C. T., Saksa laulik 1759—1805
Scott W., romonikunin. 1771—1832
Shakespeare (Schekspiir) V., näitek. 1564—1616
Smith Ad., Ingl. majandust. 1723—1790
Stirner Max, anarh. filos. 1856
Spencer H., Ingl. filos. 1820—1903
Speranski M., W. riigim. 1771—1839
Spinoza B., filosof 1631—1677
Stanley (Stänli) H., Afrika reis. 1840—1904
Stephenson G., aurumasina leidja 1781—1848
Strauss J., „waltserikuningas" 1804—1849
Thorvaldsen A., Daani kujuraiuja 1770—1844
Tolstoi Leo, Wene kirj. 1828—1910
Turgenjew J. J., W. kirj. 1818—1883
Vandervelde J., Belgia tööl.-partei juht 1868—
Voltaire (Woltäär) F. M. A., Prants filosof 1694—1778
Waschington G., Amerika politikamees 1732—1799
Watt (Uatt) J., aurumasina leidja 1732—1799
Weske M., keeleteadlane 1845—1890
Wiedemann J. F., E. keel. 1805—1887
Wilde Ed., ilukirjanik 1865—
Zola (Solaa) E., Pr. kirj. 1840—1902

Julianuse kalender 1915.

Np.	Jaanur	Weebruar	Märts	April	Mai	Juuni
P	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
E	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
T	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
K	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
N	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
R	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26
L	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27

Np.	Juuli	August	September	Oktober	November	Detsember
P	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
E	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
T	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
K	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
N	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
R	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25
L	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26

Gregorianuse kalender 1915.

Np.	Jaanuar	Weebruar	Märts	April	Mai	Juuni
P	3 10 17 24 31	7 14 21 28	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27
E	4 11 18 25	1 8 15 22	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28
T	5 12 19 26	2 9 16 23	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29
K	6 13 20 27	3 10 17 24	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30
N	7 14 21 28	4 11 18 25	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24
R	1 8 15 22 29	5 12 19 26	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25
L	2 9 16 23 30	6 13 20 27	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26

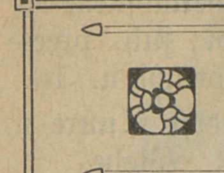
Np.	Juuli	August	September	Oktober	November	Detsember
P	4 11 18 25	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26
E	5 12 19 26	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27
T	6 13 20 27	3 10 17 24 31	7 14 21 28	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28
K	7 14 21 28	4 11 18 25	1 8 15 22 29	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29
N	1 8 15 22 29	5 12 19 26	2 9 16 23 30	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30
R	2 9 16 23 30	6 13 20 27	3 10 17 24	1 8 15 22 29	5 12 19 26	3 10 17 24 31
L	3 10 17 24 31	7 14 21 28	4 11 18 25	2 9 16 23 30	6 13 20 27	4 11 18 25

Kalendrite wahe.

Uus ehk Gregorianuse kalender on **wanast** ehk **Julianuse kalendrist 13 päewa ees.** Kui meil näit 1 jaanuar on, siis on wäljamaal (ka Poola- ja Soomemaal) 14. jaanuar.



„Aasta" kalender 1913. „Mõtte" kirjastus, Tallinnas.



Linnajuhid.



Haapsalu juht.

ooo

Adwokadid. Eraadwokat A. Eldring, Karja u. 13, kõnetunnid koduolekul igal ajal.

Ajakiri. „Majapidaja", toimetaja Spuhl-Rotalia. Ajakiri ilmub üks kord kuus; tellimise hind 2 rubla aastas; kontor Uuel u. 13.

Aktsisiwalitsuse III jäuskond, Turu u. 4.

Aptek, G. Nörmann, Suure turu ääres, oma m., Jaani u. 2.

Arhitektor. Ehituseinsener E. von Landesen, Posti u. 20, Põldotsa m.

Arstid. Kreisiarst Dr. G. Hoffmann, Suur Merepuiestee 14, oma maja.

Dr. Abels, lastehaigused, Kooli u., Stormanni m.

Dr. Gentz, piiriwahtidearst, Waldschlösseni u. 23, Kompe m.

Dr. M. v. Hörschelmann, naistearst, Suur Lossi u. 6.

Dr. v. Holst, naistearst, Lossi u. 33, Warese m.

Dr. G. von Krusenstiern, Suur puiestee, oma m. (mudawannid).

Kreisi-loomaarst G. Mikk, Wäike puiestee 2.

Hambaarst Glas-Glaß, Sadama u. 27, Holmbergi m.

Oberg, kreisiwelsker, Surnuaia u., oma m.

Noorem welsker Roberg, Sadama u. 2, linna-haigemajas.

Kreisi-loomawelsker Toots, Põllu u. 8, Kure m.

Bakteriologia-laboratorium, Sadama u. 2, linna-haigemajas.

Haigemajad: Linna-haigemaja, Sadama u. 2.

Raudtee-haigemaja, Sadama u. 4.

Piiriwahtide-haigemaja, Posti u. 17, Reetsi majas.

Hobustepostijaam, Wee u. 1, würstiproua Schahowskaja m. Postijaama-pidaja O. Reiman; hobuste arw 12. Hinnad sõidu eest: 25—35 wersta 6 kop. wersta eest hobuse kohta, üle selle kuni 50 w. 5. k. wersta eest hobuse kohta. Sõit linna ümbruses olewatesse wäljasõidukohtadesse kuni 60 k. Maks sõiduriistade eest: lando 1 r., kolme hobuse tõld 80 k., lahtised wankrid 30 k.

Insenerid. Ehituseinsener v. Landesen, Posti u. 17, Põldotsa m.

Jalutuskohad. Suur ja Wäike puiestee, Lossi õu ja Nikolai park.

Kinnituseseltside-agenturid. I Wene tulewastu- ja elukinnituse

selts, ag. O. Proffen, Peetri u., Kubja m.

II Wene tulewastu- ja elukinnituse selts, ag. K. Matson, Saue u. 16, Freimuthi m.

Kinnitusefelts „Salamandra", ag. H. Reinwaldt, Wäikese Merepuiestee ja Suure Puiestee nurgal.

„Wene Lloyd", agent J. Blauberg, Sadama u. 17, Jürgensi m.

Moskwa tulewastu-kinnituse selts, ag. A. Jakobson, S. Mere u., oma m.

Kinnitusefelts „Wolga", ag. E. Siefeldt, Turu pl, oma m.

„Rossia", ag. H. Holmberg, Karja u. 13, oma m.

Tallinna alewi tulewastukinnituse selts, ag. A. Messer, oma m. Turu pl.

Kirikud ja palwemajad. Greeka katolikuusu kirik „M a r i a M a g d a l e n a", Suure ja Wäikese prom. nurgal; preester A. Dubkowski, diakon A. Jürisson.

Lutheriusu J a a n i kirik, raekoja, taga, ja L o s s i kirik, Lossi aias

B a p t i s t i-usuliste palwemaja, Waldschlösseni u., oma maja.

Suurel Lossi uulitsal l u t h e r i u s u ja w e n n a s t e-u s u l a h u palwemajad, mõlemad oma m.

Kaalukoda, linna tapamajas, Tapamaja u., Tallinna maantee lähedal.

Karskusekuratoriumi theemaja, Karja u., 15, Andersoni m.

Kaubatarwitajateühisus. Esimees F. Mikkelsaar. Ühisus asub Turu u.

Koolideinspektor J. D. Wassiljew, Peetri u. 13, Kubja m.

Koolid. 4-klassiline linnakool, Kalda u. Juhat. P. S. Loiko.

Tütarlaste-progümnasium, algas tegewust sügisel 1912.

A l g k o o l i d. Kaheklassiline Nikolai õigeusu-kirikukool; juh. preester Dubkowski, Suworowi u. 10.

Kroonualgkool, Peeter Suure u. 35, linna m. Juh. K. Wiebe.

Kroonu-tütarlastealgkool, krahw de la Gardie lossis. Koolijuhataja H. Pawlowa.

Linna 3. järgu tütarlastekool, Kooli u. 3. Juh. Koskelainen.

Hoffmanni 3. järgu erakool, Sadama u. 12, Hoffmanni m. Juhataja Hoffmann.

Kohtud. T a l l i n n a - H a a p s a l u r a h u k o g u r i n g k o n n a 1. j ä u s k o n n a kantselei ja kohtu ruumid Suure Lossi ja Saue u. nurgal. Kohtunik W. Sternberg.

Ü l e m t a l u r a h w a k o h u s. Kohtu ruumid ja kantselei Sadama u. 14, Einmanni majas. Kohtunik F. Stwolonski.

Kohtupristawid. Ringkonnakohtupristaw J. Sacharewitsh, Wäike Liiwa u. 14, oma m.

Rahukohtupristaw (1. 2. ja 8. jäusk.), J. Sulmenjew, Peetri u., Kubja m.

Kohtuuurijad. I jäuskonna kohtuuurija F. Stulginski, kantselei Wäike Liiwa u. 5, oma m. II jäusk. kohtuuurija P. Burtsew, kantselei Sadama u. 6, Jürgensi m.

Laata peetakse 10. jaanuaril ja 8. oktobril.

Lasteaed, Sadama u. 21.

Linnaamet, Turu ääres raekojas, Jaani u. 1. — L i n n a p e a Dr. G. v. Krusenstiern (elab S. Merepuiesteel 18); l i n n a p e a a b i C. Matson; linnasekretär J. Mühlenkamp (elab Mere u., oma m.); l i n n a a m e t i l i i g e N. Karison.

Ehitusekomisjon: H. Allik, J. Reets, N. Karisonja J. Koplik.

Haigemajakomisjon: N. Karison, Dr. Hoffmann, E. Siefeldt ja A. Eldring.

Immobil- ja hindamisekomisjon: W. v. Hunnius, F. Blumfeldt, J. Reets, E. Siefeldt, J. Tamwerk.

Kaubandusesaadikud; E. Siefeldt ja M. Makarow.

Kaupmeestewanem; G. Matwei.

Kiriku eestseisjad: Lutheriusu: W. v. Hunnius ja G. Matwei. Õigeusu kir. eestseisjad: N. Karison ja Makarow.

Kodanikkude wanemad: Siefeldt, Fr. Berg, A. Tamberg, Eldring.

Koolinõukogu: linnapea ja linnasekretär.

Korterikomisjon: M. Makarow, N. Karison ja G. Wast.

Käsitööliste esitaja P. Anderson.

Linna metsade walitseja G. Matwei.

Maksuwalitsus: Esimees Siefeldt. Liikmed K. Matson ja A. Dehn. Raamatupidajaks on linnasekretär Mühlenkamp.

Puhtusekomisjon: Dr. M. von Hörschelmann, Dr. Hoffmann, Dr. v. Krusenstiern ja G. Mikk.

Rewisjonikomisjon: J. Siefeldt, W. v. Hunnius, J. Reets ja F. Blumfeldt.

Supelusmaja-komisjon: Eesistuja linnapea. Liikmed: Dr. M. v. Hörschelmann, Dr. Hoffmann, G. Nörmann, J. Mühlenkamp ja J. Reets.

Tapamajawalitsus: G. Mikk, G. Rieberg, E. Siefeldt ja W. Põldots.

Uulitsate- japuiesteedekomisjon. Eesistuja: linnapea Liikmed: N. Karison, J. Kimberg, J. Reets, Wast ja W. Põldots.

Laenu- ja hoiukassa, Jaani u. 2, Nörmanni m.

Loomaarst, G. Mikk, Sadama tee ääres, oma m.

Loomawelsker, A. Toots, tapamajas.

Lootsikute ja **paatide wäljaüürimine,** Suure Merepuiestee ääres olewal sillal; seal on ka aeruklubi poolt paatide wäljaüürimine.

Maamõetjat ei ole. Wannutatud maam. kohusid täidawad Tallinna maamõetjad.

Maksuinspektor, W. Sokolowski, Sadama u. 10, Dehni m.

Matuseaiad. Lutheri-, wene-, wennastekoguduse ja baptisti-usuliste matuseaiad on kõik Posti u. lõpul, linna karjamaa lähedal.

Nekrutitewõtmise-(kreisisõjawäe-) **komisjon,** Karja u. 13, Holmbergi m.

Notarius K. Rieberg, Raekoja ruumides, Jaani u. 1.

Pangad. Haapsalu wastastikune krediitühisus, turu ääres, Kleinhofi maja.

Piiriwahtide wäesalga kantselei, Kooli u. 2.

Politsei. Linnapolitsei-pristaw J. Sanderson, kantselei Posti u. 21, Eismanni m. Jäuskonnaülewaataja Grünberg.

Kreispolitsei. Kreisiülem N. Matijassewitsh, Peeter Suure u. 26, Mülleri m. Wanem abiline Offenberg, Suurel Liiwa u. 10, Hellati m. I jäuskonna noorem ab. P. Reutow asub Kärdlas, Hiiumaal (w. „Kodumaa wallad", 215. wrl).

II jäuskonna noorem ab. W. Pawlow elab Haapsalus Puschkini u. 2, Põldotsa m.

III jäusk. noorem ab. asub Lihulas.

IV jäusk. noorem ab., A. Timm, asub Märjamaal.

Postkontor (V järk), Saue ja Karja u. nurgal. Telegrammisid wõetakse igal ajal wastu. Hinnaliste ja kindlustatud saadetuste wastuwõtmine ning wäljaandmine äripäewadel k. 8. h. kuni k. 2. p. ja k. 5—7. õ.; pühapäew. k. 8—10 h.

Postkastid: 1. postkontori juures, 2. „Peterburi wõerastemaja" küljes, 3. Sadama u., 4. Suurel Merepuiesteel, 5. Suurel Liiwa u. ja 6. waksalis.

Raamatukauplused: Tamwerk, Karja u. 16. Koppel, Turu u. oma m. Keller (saksa-, prantsuse-, wene- ja teiste keelsete raamatute kauplus), Karja u. 9.

Raamatukogud: Karskuseseltsis „Kunglas", karskusekuratoriumi teemajas, Saksa klubis „Musses" ja Wene klubis.

Rentei, linna majas, Peeter Suure u. 16.

Rõugepanemist toimetawad kreisi- ja linnaarstid ja welsker.

Sadamas ei ole muud kui tolliamet.

Sandarmiwalitsust ei ole. Talwel on üks ainus sandarm, elab waksalis. Suwel on teisi rohkem.

Saunad. Üks Kalda u. 4, ja teine Kirikuaia linnaosas, Werro m.

Seltsid.

1) Aerutajateklubi.
2) Aiaparanduseselts.
3) Eestimaa Jahtklubi Haapsalu osakond.
4) Haapsalu linna leskede ja waestelaste abiandmiseselts.
5) Haaps. I matm.-kassa, esim. K. Matson.
6) „ II „ „ G. Rörmann.
7) „ III „ „ J. Koppel.
8) „ IV „ „ . Awik.
9) Haapsalu õigeusukiriku lauluarmastajateselts.
10) Hariduseselts.
11) Karskuseselts „Kungla".
12) Kehakarastajateselts „Estonia".
13) Linnakooli puudustkannatajate õpilaste abiandmiseselts.
14) Muusika- ja lauluselts.
15) Saksa klubi „Musse".
16) Saksa kooliseltsi osakond.
17) Tööabi-ringkond.
18) Wabatahtlik tuletõrjujateselts.
19) Wabatahtl. tuletõrjujateseltsi abikassa.
20) Wene klubi.

Sõjawäeülemus. Maakonnasõjawäeülema kantselei on linna m. Peeter Suure u.

Supelusmaja (kurhaus) on Suurel puiesteel (ainult suwel awatud).

Talurahwaasjade-komissar K. Tamm. Kantselei Uue ja Kopli u. nurgal.

Tapamaja, Tapamaja uul., Tallinna maantee lähedal.

Teatrid. Kinoteater „M o d e r n" (omanik H. Tensuda), Pärna u., krahw Rehbinderi platsil.

Telefoniwõrguwalitsus, Pärna u. Schultsi majas. Juhatus ja teenijad: Schultside perekond.

Tolliwalitsus, Sadama teel, sadama lähedal.

Terwisehoiukomitee (puhtusekomisjon), raatuses, Jaani u. 1.

Trükikojad. Aawik, Lai u., oma m. Tamwerk, Karja u., Peipuse m. 16.

Wabrikud. Medeli willakraasimise- ja willakedramisewabrik ja jahuwesti, Pärnu maantee läh.

Waestemajad. 1) Linna waestemaja 15 woodiga, Tallinna maantee ääres. 2) Punase risti warjupaik 20 woodiga, awatud ainult suwel, Lai u. 6., Sokolowi m.

Wangimajad. Arestimaja, Kalda u., linna m. — Politsei- ja uurimise-arestimaja, Peetri u., linna m.

Welsker. Chr. Oberg. Jaama u. 2, oma m.

Wõerastemajad. 1) „Peterburi", Kleinhofi m., turu ääres. 2) „Zentral", Posti u. 8, Schahowskaja m.

Õ l l e p o e d, õ l l e l a d u d, t r a h t e r i d ja e i n e l a u a d n i n g l i m o n a d i w a b r i k u d. Peterburi

wõerastemajas II järgu puhwet. Waksali I ja II klassi puhwet käib II järgu alla. Supelusmaja (ainult suwel) II järgu puhwet. „Zentral" wõerastemajas on III järgu puhwet. III järgu puhwet on weel waksali 3. klassi ooteruumis. Õllepoodisid on Haapsalus 2 (Pärna u. ja Karja u.). Õlleladusid: Karja u. 18, Kapperi m. Saku õlleladu. Karja u. 10, Blaubergi m. Stritzky õlleladu. Raatuse platsil Matwei m. Waldschlösseni õlleladu. Seltersi- ja limonadiwabrik on Nörmanni aptekis.

Woorimeeste taks.

	4-istmeline sõiduriist lando.		2-istmeline tõld.		Ühehobuse woorimees.	
	R.	K.	R.	K.	R.	K.
Laewatulekul sadamast linna	—	90	—	70	—	40
Laewatulekul sadamast linna ja tagasi, kui mitte üle poole tunni oodata ei tule . .	1	20	1	—	—	60
Sadamast linna, kui seal laewu ei ole . .	—	50	—	40	—	30
Kui laewatulekut ei ole, siis edasi-tagasi sõidu eest sadamasse, kui mitte üle 1/4 tunni oodata ei tule	—	75	—	60	—	45
Linnast waksali ehk waksalist linna . . .	—	75	—	40	—	25
Paraleppa ehk sealt linna	—	60	—	50	—	30
Matuste puhul surnuaiale ja tagasi . . .	—	60	—	50	—	35
Sõit linna sees	—	25	—	20	—	15
Ajasõidud:						
Weerand tunni eest	—	25	—	20	—	15
Poole „ „	—	50	—	40	—	30
Terwe „ „	—	70	—	60	—	40
Iga järg. „ „	—	50	—	40	—	30

Öösel — suwel kella 12—6 hom. ja talwel õhtul kella 10-kuni hom. kella kuueni on sõiduhind 2-kordne.

Sõitjad, kes woorimehe üle weerand tunni oodata lasewad, maksawad poole tunni raha. Ühehobusewoorimehel ei ole luba rohkem kui neli täiekaswulist inimest peale wõtta. Linna läheduses olewatesse kohtadesse, nagu Pullapile, Walgepeale, Pangole jne maksetakse kokkuleppimise järele.

Tööwoorimeestele maksetakse ühe koorma eest linnast sadamasse ehk sadamast linna 50 k. ja linnast waksali ehk waksalist linna 30 k.

Haapsalu uulitsate nimekiri.

Uulits	Улица	Straße	Uulits	Улица	Straße
Aiawilja	Огородная	Frucht	Holmi kalda	Голмскій б.	Holmsche Ufer
Aia	Садовая	Garten	Jaama	Вокзальная	Station
Aleksandri	Александр.	Alexander	Jaani	Ивановская	Johannis
Aleksandri, Uus	Ново-Алексaндровск.	Neue Alexander	Jegorowi	Егоровская	Jegorow
Ehituse	Строительн.	Bau	Jerusalemma	Іерусалимс.	Jerusalem
Gontshari	Гончарская	Gontschar	Kalda	Береговая	Ufer
Heinamaa	Косой пер.	Heuschlaggasse	Kalgimäe	Гальгенбер.	Galgenberg
Holmi saare	Ост. Гольмъ	Insel Holm	Karja	Каріевская	Herde
Holmi	Гольмская	Holm	Kasarmu	Казарменн.	Kasarmen
			Kirikumõisa	Пасторатск.	Pastorat

Uulits	Улица	Straße
Kliiniku	Клиникская	Klinik
Kooli	Школьная	Schul
Kokkukõla	Гармонная	Harmonie
Kopli	Коппельская	Koppel
Krahwi	Графская	Grafen
Krahw de la Gardie	Графъ де ла Гарди	Graf de la Gardie
Lai	Широкая	Breit
Liiwa, Suur	Большая Песочная	Große Sand
Liiwa, Wäike	Малая Песочная	Kleine Sand
Lihula maantee	Леальская дорога	Lealscher weg
Lossi, Suur	Большая Замковая	Große Schloß
Lossi	Замковый п.	Schloß-Gasse
Maa	Земляная	Erd
Meistri	Мейстерская	Meister
Mere, Suur	Бол.Морская	Große Meer
Mihkli	Михайловск.	Michail
Mihkli, Uus	Ново-Михайловская	Neue Michail
Mängu	Игровая	Spiel
Neiu	Дѣвичій пер.	Mädchengasse
Parisi	Парижская	Paris
Peeter Suure	Петра Вел.	Peter des Gr.
Posti	Почтовая	Post
Puschkini	Пушкинская	Puschkin
Pärna	Бернова	Linden
Põllu	Полевая	Feld
Põllu, Uus	Полев. новая	Neue Feld
Puiestee, Suur	Большой Променадъ	Große Promenade

Uulits	Улипа	Straße
Puiestee, Wäike	Малый Променадъ	Kleine-Promenade
Puiestee, Lääne	Западный Променадъ	Ost-Promenade
Puiestee, Mere	Морской Променадъ	Meer-Promenade
Puiestee, Waikne	Тихій Променадъ	Stille Promenade
Rantsali	Рандцаль	Ranzal
Raudtee	Жел.дорож.	Eisenbahn
Rootsi	Шведская	Schweden
Rosenfeldi	Розенфельдтская	Rosenfeldt
Sadama	Гаванская	Hafen
Sadama, Uus	Ново-Гаван.	Neue Hafen
Saksa	Нѣмецкая	Deutsche
Saue	Глиняная	Lehm
Sauna	Банная	Badstuben
Sauna põik.	Банный пер.	Badstubeng.
Surnuaia	Кладбищенс.	Kirchhof
Suworowi	Суворовская	Suworow
Tallinna maantee	Ревельская дорога	Revalsche Weg
Tapamaja	Скотобойная	Schlachthaus
Turu	Бронная	Markt
Turu plats, Uus	Рыночная, Новая	Markt-Platz Neue
Waikne	Тихая	Stille
Waldschlösseni	Вальдшлессенская	Waldschlössen
Wee	Водяная	Wasser
Wilkeni	Вилькенская	Wilken
Wõnnu	Венденская	Wenden

J. M.

Helsingi linna juht.

Ajalehtede agenturid. Laurent & C°., Esplanadinkatu 35. „Fix" Mikonkatu 8. Stahlberg, F., Aleksanterinkatu 30.

Adressilaud, Aleksanterinkatu 22, passikontoris.

Arhiwid. Helsingi ringkonnakohtute arhiw (Helsingin tuomiokunnan arkisto), Magasini uulits (Makasiininkatu) 7.

Keiserlise Soome senati arhiw (Keisarillisen Suomen senatin arkisto), Walitsuse uulits (Hallituskatu) 4.

Lohja ringkonna kohtute arhiw (Lohjan tuomiokunnan arkisto), Nikolai uul. (Nikolainkatu) 23.

Magistradi ja raekohtu ühine arhiw (Magistratin ja raastuwanoikeuden yhteinen arkisto), Aleksandri uul. (Aleksanterinkatu) 20.

Soome riigi arhiw (Suomen waltio arkisto), Rahu uulits (Rauhankatu) 17.

Arstid. Helsingis on haawahaiguste arstisi 8, kõrwa-, nina-, ja kurguhaiguste arstisi 8, lastehaiguste arstisi 17, närwihaiguste arstisi 6, naistehaiguste arstisi 16, hambaarstisi 33, silmaarstisi 12, sisem. haig. arstisi 17, naha- ja suguosadehaiguste arstisi 10. — Terwel Soomemaal oli 1912. a. algul 533 arsti ja 90

hambaarsti. Ämmaemandaid oli 765, kelledest 548 maal ja 217 linnas elasiwad.

Apteekisid oli terwel maal 213, nendest Helsingis 11.

Haigemajad. Diakonissi-haigem., I linja 7. Haigete kohtade hinnad Sm. 10: kuni 1:50 päewas.

Eira haige- ja sünnitusemaja, Laiwawarustajankatu 29. H. k. h. 12—4 marka päewas.

Prof. Engströmi gynakologiakliinik Tarkkampujankatu 20. H. k. h. 1—8 m. p.

Dr. K. Eskelini ja A. Wetterstrandi haigem., Pietarinkatu 24.

Falckeni haigem., Nikolainkatu 13. Haig. k. h. 8—12 m. päewas.

Helsingi linna haigem. parandamata haiget., Eläintarhatie 7.

Helsingi erahambakliinik, Unioninkatu 41.

Masseerimisekliinik, Säästöpankinranta 6.

Humalisto haigem. tiisikusehaiget. Läntinen-Wiertotie 4. H. k. h. 1:— kuni 1:50 päewas.

Kammio haigem. närwihaiget. ja nõdrameels., Länt. Wiertotiel Suures Kammios. H. k. h. 280—350 marka kuus.

Lapilahti keskkliinik nõdrameelsetele, Lapiniemil, wana surnuaia ääres. H. k. h. 110—450 penni päewas.

Kallio haigemaja, III linja 30.

Dr. Löwegreni lastekliinik, Hämeenkatu 2.

Maria haigemaja, Lapinlahdenkatu 16. Osakonnad: hirurgia-osak. Kasarminkatu 13, ja külgehakkawate ja sisemiste haiguste osak. Unioninkatu 33.

Dr. Nordmanni waeste-silmakliinik, Tehdaskatu 30. Rawitsemine hinnata.

Polikliinik kõrwa-, nina- ja kurguhaigtele, Tehdaskatu 30. Wastuwõtmine ja rawitsemine hinnata.

Polikliinik külgehak. haigetele, Pasila 60.

Raudtee-haigem., Kaiwonkatu 7.

Rytköse erakliinik, Laiwurinkatu 2.

Haige- ja sünnitusemaja „Mehiläinen“, Huwilankatu 20. H. k. h. 4—12 marka p.

Suguhaigete-polikliinik, Makasiininkatu 2.

Wene sõjawäe laatsaret, Unioninkatu 38.

Wana kliinik, suguhaigetemaja, Unioninkatu 37.

Helsingi linna poolt ülewalpeetaw sünnitusemaja, Wuorimiehenkatu 6.

Erakorraline haigemaja rõugehaiget., Leppäsuo ligidal.

Erakorraline suguhaiguste-kliinik, Kumtähde mõisas, Helsingi ligidal.

Ülikooli hambakliinik, Helenank. 2.

Laewakäik. Helsingi aurulaewa kontor (Wiktor Ek), Länsirantakatu 16.

Norddeutscher Lloyd'i kontor, Unioninkatu 15.

Soome aurulaewa-kontor, Makasiininkatu 4.

Nendest laewakontoritest saab igasse maailmajäusse laewasõidupiletid.

Konsulid. Argentinia wabariigi — Frans Stockman, Unioninkatu 27.

Austria-Ungria — G. M. Otto, Kruunuwuorenkatu 3.

Belgia — A. Numelin, Mikonkatu 7.

Brasilia — W. Ek, Länsirantakatu 16.

Daanimaa — Hj. Schildt, Aleksanterinkatu 15.

Greeka — C. F. Maury, Kaiwonkatu 11.

Hispania — E. Sanchez-Martiniz, Aleksanterinkatu 48.

Inglismaa — O. Donner, Rauhankatu 13.
Italia — G. Sundman, Kasarminkatu 36.
Mexiko — E. A. Hjelt, Esplanadinkatu 18.
Norra — R. Pehrson, Unioninkatu 15.
Portugalia — J. Dahlberg, Esplanadinkatu 3.
Prantsusemaa — J. Claine, Pohjoisrantakatu 12.
Põhja-Ameerika Ühisriigid — W. Ek, Länsirantakatu 16.
Rootsi — D. Bergström, Kanawakatu 2.
Rumenia — A. Holmström, Kanawarantakatu 2.
Saksamaa — R. Flügel, Satamakatu 3.

Koolid. Helsingis on: 54 rahwakooli, nendest 29 alamat ja 25 kõrgemat kooli; 5 ühiskooli, kus poiss- ja tütarlapsed keskkoolis segamine õpiwad; 8 tütarlastekooli; 18 kõrgemat keskkooli; 6 lytseumi; 9 muusika- ja kunstikooli; 3 käsitöökooli; 8 kaubandusekooli; 11 ametikooli; 3 meelewigastekooli, pimedatele, kurttummadele; 6 pühap.-kooli; 26 on mitmesugused koolid, kursused ja õpeasutused; 22 lasteaeda; 1 politehnikum ja 1 ülikool.

Pandimajad. Helsingi pandimajade-osaühisuse pantide wastuwõtmise kohad on: 1) Helenankatu 3; 2) Albertinkatu 33, 2 linja 3; 3) Ratakatu 27; 4) Fabianinkatu 21; 5) Pursimiehenkatu 7.

Pangad. Era-pank (Priwatpanken), Pohjois-Esplanadinkatu 19.

Põhjamaade osapank (Pohjoismaiden osakepankki), Unioninkatu 32.

Rahwuslik osaühisuse pank (Kansallisosakepankki), Aleksanterink. 42.

Soome kaubapank (Suomen kauppapankki), Etelä-Esplanadinkatu 16.

Soome riigipank (Suomen waltionpankki), Nikolainkatu, postkontori kõrwal.

Soome ühispank (Suomenyhteispankki), Aleksanterinkatu 36.

Tööliste hoiukassa (Työwäen säästöpankki), Sirkuskatu 3.

Uus osapank (Nylands Aktiepank), Pohjois-Esplanadinkatu 15.

Waasa osapank (Waasan osakepankki), Etelä-Esplanadinkatu 12.

Passikontor, w. Politsei.

Politseiwalitsus. Peapolitseiwalitsus, Aleksanterinkatu 22.
1. ringkond, Aleksanterinkatu 22.
2. „ Ratakatu 10.
3. „ Erikinkatu 10.
4. „ Pengerkatu 5.

Passikontor, Aleksanterinkatu 22.
Politseikool, Punanotkonkatu 2.
Salapolitseiwalitsus, Aleksanterinkatu 24.

Politseimeister on Hjalmar Walmqwist.

Raamatukauplused. Akademia raamatukaupl., Aleksanterinkatu 7.
Edlundi rmtk., Esplanadink. 19.
Hakanieme rmtk., Itä-Wiertotie 2.
Helsingi uus rmtk., Annankatu 10.
Iwanoffi rmtk., Raudteewaksalis.
Kristliste noorte naister.seltsi rmtk., Yrjönkatu 16.
Lindstedi wanaraamatutekaupl., Esplanadinkatu 31.
Lindströmi rmtk., Erottoja 1.
Luteriusu E. seltsi rmtk., Fredrikinkatu 42.
Missioni E. seltsi rmtk., P.-Robretinkatu 7.
„Suomalainen“ rmtk. Aleksanterinkatu 17.
Söörnäsi raam.- ja pab.-kaupl., Itä-Wiertotie 30.
Teosofia seltsi rmtk., Bulewardinkatu 7.
Tööwäe raam.- ja pab.-kaupl., Sirkuskatu 3.

Waseniuse rmtk., Esplanadinkatu 25.

Wene rmtk., Länsi-Heikinkatu 10.

Wäljamaa missioniseltsi rmtk., Merimieskatu 6.

Helsingi Eesti Heateg. Seltsi raamatumüügilaud, Wilhonkatu 7. Peaaegu ainukene koht, kust Helsingis Eesti raamatuid ja postkaarta osta saab. (W.: Hels. E.H. Selts 268. wrl.)

Peale nende on weel palju wähemaid raamatukauplusi.

Raamatukirjastused (suuremad ja tähtsamad).

Soome rahwahariduseselts.

Soome kirjanduseselts.

Kirjastuseosaühisus „Otawa".

Soome kirjastuseosaühisus „Kansa".

Yrjö Weilini osaühisus.

Tööwäe kirjastuseosaühisus „Työmies".

Peale nende on weel õige palju wähemaid kirjastusi.

Raamatukogud ja lugemisetuad. Helsingi Eesti Heategewa Seltsi raamatukogu ja lugemisetuba, Wilhonkatu 7. Ainus suurem Eesti raamatukogu Helsingis. (W.: Hels. E. Heat. selts, 268. wrl.)

Helsingi linna raamatukogu, Rikhardinkatu 3. (Raamatuid laenatakse kõigile neile ilma maksuta, kelle nimi ja adress Helsingi adresskalendrisse ülesse on wõetud; teiselt nõutakse wastutajat ehk kautsjoni.) — Lugemisetubasid on linnal üksikutes linnaosades 4.

Helsingi töölisteühisuse raamatukogu ja lugemisetuba, Sirkuskatu 5. (Raamatuid laenatakse ainult ametiühisuste liikmetele.)

Helsingi uus laenuraamatukogu, Bulewardinkatu 14.

Kunstiseltsi raamatukogu, Mikonkatul (Ateneumis).

Karskuseseltsi „Koitto" raamatukogu, Yrjönkatu 31.

Kristliste noortemeeste seltsi raamatukogu, Wuorikatu 17.

Kristliste noorte naistr. seltsi raamatukogu, Fabianinkatu 31.

Maapäewa raamatukogu, Nikolainkatu 9—11.

Pimedate raamatukogu, Eläintarha huwila 7.

Rootsi naisterahwasteseltsi raamatukogu.

Runnebergi raamatukogu, Kasarminkatu 24.

Senati raamatukogu, Hallituskatu 4.

Soome kirjanduseseltsi raamatukogu, Hallituskatu 1.

Soome naister. spordiseltsi raamatukogu, Pohjoisrantakatu 6.

Teadusemeesteseltsi raamatukogu, Kasarminkatu 24.

Tehnikalise kõrgema kooli raamatukogu, Bulewardinkatu 31.

Teosofia seltsi raamatukogu, Bulewardinkatu 7.

Topeliuse raamatukogu, Albertinkatu 34.

Wabatahtliste tuletõrjujate seltsi raamatukogu, Hakasalmenkatu 3.

Wene raamatukogu ja lugemisetuba, Läntinen-Heikinkatu 10.

Ülikooli raamatukogu slaawikeelne ja theologialine osakond, Hallituskatu 13. Wenekeelne osakond, Nikolainkatu 5. Üleüldine raamatukogu ja lugemisetuba, Unioninkatu 36. Üleüldine ajaloo-osakond, Hallituskatu 13. Spordi-osakond üliõpilaste wõimlemise ruumides.

Üliõpilasteseltsi raamatukogu ja lugemisetuba, Aleksanterinkatu 23.

Teatrid, kontserdi- ja pidusaalid. Aleksandri teater (etend. Wene k.) Bulewardinkatu 23—27.

Soome rahwusline teater (Soome k.), Wilhonk. 9—11.

Rootsi rahwa teater (Rootsi k.), Esplanadil.

Rahwateater, trööliste

(Soome k.,) Aleksanterinkatu 23. Töötab wiimasel ajal ilma riigi- ja linnapoolse tuetuseta.

Kaiwohuone suweteater, Kaewupuiestikus (Kaiwopuisto).

Helsingi töölisteühisuse-maja pidusaal, Sirkuskatu 5. Kõige suurem kontserdi- ja pidusaal Helsingis.

Tuletõrjujateseltsi saal, Hakasalmenkatu 3.

Politehnikumi pidusaal, Antinkatu 29.

Ülikooli pidu- ja kontserdisaal, Aleksanterinkatu 5.

Üliõpilasteseltsisaal, Aleksanterinkatu 23.

Uuemaa üliõp. osakonna saal, Kasarminkatu 40.

Karskuseseltsi „Koitto" saal, Yrjönkatu 31.

Helsingi Eesti Heateg. seltsi saal, Wilhonkatu 7.

Trükikojad (suuremad).

Cajanderi osaühisuse trükikoda.

„Финлянд. Газета" trükikoda.

Frenckellini trükikoda.

Helsingi tsentral-trükikoda.

Helsingi uus trükikoda.

„Hufvudstadsbladeti" trükikoda.

Karskuseseltside kesktoimek. trükikoda.

Kaubanduse trükikoda.

Kosose osaühisuse trükikoda.

Lilius ja Hertzbergi trükikoda.

Lindbergi trükikoda.

Mercatori trükikoda.

Osaühisuse „Sana" trükikoda.

Puromiehe trükikoda.

Senati trükikoda.

H. Sereniuse trükikoda.

Soome kirjanduseseltsi trükikoda.

„Suomalainen Kansa" osaühis. trükikoda.

„Työmiehe" trükikoda.

Wanasoome töölisteliidu trükikoda.

On weel palju wäiksemaid trükikodasid Helsingis, mida ruumi kokkuhoidmise mõttes nimetada ei maksa.

Ühistegewuslised asutused (tähtsamad). „Elanto", leiwa walmistamise, kohwi ja söögimajade ühistegewusline äri. Kontor: Itä-Wiertotie.

„Hankkija", põllutöömasinate ja -riistade, loomatoidu ja põllurammu muretseja keskühisus. Kontor: Esplanadinkatu 2.

Helsingi tööliste tarwitajateühisus. Kontor: Hakaniementori 2.

Hoiu- ja laenuühisuste keskühisus, Esplanadinkatu 2.

Kaubatarwitajateühisuste keskühisus ja tarwitajateühisuste nõuandew büroo. Kontor: Esplanadinkatu 2.

„Pellerwo", ühistegewusliste asutustekeskühisus, Esplanadinkat. 13.

Wõerastemajasid ja **hotellisid** on Helsingis õige palju. Nende adressisi ei maksa tooma hakata, sest neid on kerge leida. Maks wähegi rahuloldawa öömaja numbri eest algab kahest margast.

Helsingi eestlased.

Ei ole arwustikuteateid, millejärele kindlaste ära wõiks näha, kuipalju eestlasi praegu Helsingis elab. Ometi arwatakse aga neid siin, nimelt kindlaid asunikka, üle 500 olewat. Selle summa juurde ei ole muidugi ajutiselt siin olejaid, nagu sadamatöölisi, kes suwel üksi siin elawad, jm mitte arwatud. Sarnase weikese näputäie asunikkude seas ei wõi ka siis suurtest asutustest ega ettewõtetest juttu teha.

Helsingi Eesti Heategewat Seltsi piab sellepärast üheks wanemaks ja suuremaks Eesti asutuseks Helsingis lugema. Tähendatud selts asutati 9. weebruaril 1903. Seltsis on selle ligi kümneaastase eluaja jooksul wäga mitme-

sugune meelsus walitsenud. Elule kutsuti ta siiasattunud üksikute Eesti kiriklaste poolt. Tähtsam seltsi elulekutsuja ja esialgne tegelane oli turukaupmees ja päästesõjawäe liige H. Jonasson. 1905. aastal, kus paljud eestlased kodumaalt Soome põgenesid ja Helsingisse ning siinsesse Eesti seltsi sattusid, muutus seltsi õhukond korraga teiseks. Aga mitte kauaks. 3. now. 1906 anti Soome senati poolt määrus wälja, millejärele kahtlased emigrandid kinni püüda ja Wenemaale saata kästi. Paljud seltsi tegelased rändawad kaugemale ja selts jääb igasuguste sahkerdajate kätte. Asi läheb nii kaugele, et parem osa seltsist eemale piab taganema. Töölised kogawad 1908. a. suwel lugemiseringkonna nime all Helsingi Soome tööliste ühisuse juure. Selle osakonna paneb aga politsei Soome põhjusseaduseid seletades aasta pärast kinni. 1910.a. peale hakkab jälle wabamelement Eesti seltsi koguma. 1911. aastal, kui seltsis juba õige ühenõuliselt töötati, algas kirikherra A. Rigoli kiatulekuga uus wõitlus. Pahempool wõitis ja A. R. oma poolehoidjatega asutas Helsingi Eesti Hariduseseltsi.

Seltsil on nüüd 70—80 liiget. Raamatukogus on 359 köidet eestikeelseid raamatuid, peale selle kaunis logu saksa- ja wenekeelset kirjandust. Lugemiselaual käib 6 Eesti lehte ja 1 Soome ajaleht. Raamatumüügilaual on peaaegu kõik uuem Eesti kirjandus alati saadawal. Seltsi juure asutati 1911. a. kaks uut osakonda, naister.- ja spordiosakonnad. Peale selle asub seltsiruumides wäljareisimise üle teadete kogumise büroo.

Seltsi adress: Гельсингфорсъ, Vilhonkatu 7, Virolainen Hyväntekeväisyys Yhdistys.

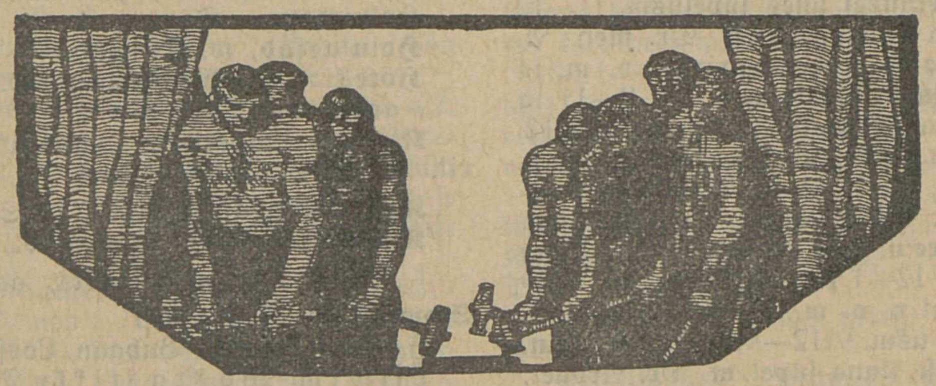
Soome-Eesti liit (Suomalainen-Wirolainen liitto, Itä-Heikinkatu 9). Asutatud 1908. Liit seisab Soome ja Eesti akademiaharidusega isikutest koos, ja selle eesmärk on neid kahte rahwust ajakirjanduse ja kirjanduse kaudu üksteisele ligindada. Liit pole aga sel põllul tõsiselt mitte midagi korda suutnud saata. Paari kolme wiimase aasta jooksul ei olegi liit enesest enam peaaegu mingisugust elumärki awaldanud.

Helsingi Eesti Hariduse Selts. Tähendatud selts kutsuti kirikherra A. Rigoli ja tema poolehoidjate poolt siin peale seda elule, kui neid Heategewast seltsist tagasi tõrjuti. Seltsi põhjuskiri, mis asutajatele 1913. a. kewadel kinnitatult kätte jõudis, on peaasjaliselt hariduslise sihiga. Muidugi saab iga erakond haridusemõistest omamoodi aru. Sellejärele on siis ka seltsi tegewus.

Seltsil on praegu (juulis 1913) 19 kindlat liiget. Kindlat korterit seltsil ei ole. K.

Eesti äripidajad Helsingis.

Kiwimägi A., mütsi kauplus ja walmistamise äri, Erikinkatu 19.



Raamatust: M. Martna „Soome".

Kotkas, Elisabeth, habemeajamiseäri, Hämeenkatu 4.
Teiter, J., habemeajamiseäri Hakaniementori 2.
Teiter, G ja E., habemeajamiseäri Lapinlahdenkatu 3.
Talts, P, segakaubapood, Malmi waksali juures.
Thomson, J., habemeajamiseäri Ruoholahdenkatu 4.
Turm, J., habemeajamiseäri, Iso-Robertinkatu 2.

Parandused Helsiugi juhis. 267. weerul: Kosose trükikoda on nüüd ühistegewusliste asutuste ühistrükikoda. — 268. weerul: Pellerwo asub nüüd Esplanadink. 2 (mitte enam 13).

Kuresaare linna juht.

Adwokadid. Eraadwokadid: Chr. Fichtenberg, Kubermangu u. 2, 8—10 ja 4—5 ja Fr. Kurwits, Lossi u. 11, 9—11 ja 4—6.

Ajalehed. Eesti lehed: „Hääl", toimetaja ? wäljaandja ? Ilmub 2 k. näd. Tellimisehind maapostiga ja linnas 2 rbl., kroonupostiga 250 kop. Toimetus ja talitus Turu platsil nr. 1, tl. 8. — „Saarlane", toimetaja ja wäljaandja C. Palk. Ilmub2 k. näd. Tellimisehind 180 ja 250 kop. Toimetus ja talitus, Lossi u. 3. — Saksa leht „Arensburger Wochenblatt", toimetaja ja wäljaandja F. Freytag. Ilmub 1 k. näd. Tellimisehind 2 ja 3 rbl. Toimetus ja talitus Lossi uul. 3.

Aktsisiwalitsus. Saaremaa jauskond, ülewaataja L. v. Mickwitz, Kubermangu uul. Försteri m.

Aptek, mag. A. Allik, Turu u. oma m. Rohukauplus Johanson, Kauba uul.

Arhiw, linna, raekojas, aw. k. 10—1 l. Rüütlikogu arhiw, lossis.

Arstid. Alalised. Linnaarst Dr. med. A Põder, Pargi u. A. Wildebergi m. 9—11 ja 4—6 ning suwekuudel linna supelusmajas k. 11—1 päewal. Kreisiarst G. Korstens, Suur Sadama u. oma m., kt. 9—10 ja 4—5 p. l. ja suwekuudel uues supelusm. 11—12 pw. Maakonnaarst Dr. med. A. parun Sass, Kubermangu u. o. m. ja elektrikabinet Weski u. o. m., 9—11 ja 4—5, maahospidalis (maksuta) 11—12. Kroonuarst Krajewski, Kauba u. Göhri m, 9—11 ja 4—6 Supelushooajal: Dr. Paldrock, Tartust, Wana Romasaare u. o. m, kt. 9—11 e. l., linna supelusm. 12—1 pw. Dr. Russow, Tartust, Pargi u. o. m., kt. 9-10 ja 4—5, linna supelusm. ½12—½1. Dr. Bursian, Peterburist, linna supel. m. Dr. Aronet, Peterburist, uues supelusm. Dr. Mershejewski, noorem ja wanem Romasaare supelmajas.

Hambaarst: A. Sahr, Lossi u. 17.

Loomaarst: J. Ainson, Pikk u. o. m.

Aurulaewad. „Osilia" sõidab Kuresaare ja Riio wahet: 15. maist — 15. juulini iga teisip. ja reede k. 11 e. l. Riiast Kuuresaarde, ja iga keskn. ja laup. k. 9 hom. Kuresaarest Riiga. 15. juulist — 1. septem. iga teisip. ja reede kell 9 hom. Riiast Kuresaarde, ja iga keskn. k. 8 hom. ja laup. k. 6 õht. Kuresaarest Riiga. Enne 15. maid ja wärast 1. sept. sõidab „Osilia" 1 kord näd, seda wahet; päew ei ole kindel. Ida-Aasia seltsi aurulaewad „Imperator Nikolai II", „Konstantin" ja „Moon" sõidawad Riia ja Kuresaare wahet ja Peterburi, Tallinna, Haapsalu, Kuiwaste ja Kuresaare wahet. Riiast Kuresaarde iga laup. ja keskn. k. 9 h. Kuuresaarest Riiga iga pühap. ja neljap. k. 8 hom. Kuresaarest Kuiwasti, Haapsalu, Tallinna ja Peterburisse iga keskn. ja laup. õhtul k. 8.

Elektri-keskjaam, Tolli uul. (Ainus keskjaam, kust peaasjalikult linn ja mõned eraisikud walgust saawad.)

Gilded. Suur gilde ja Wäike gilde.

Haigemajad. Maahospidal.

Sõjawäehaigemaja, Pikk uul.

Hobustepood, Turu u. 4.

Hoiukassad, w. Pangad.

Hotellid, w. Wõerastemajad.

Kaalukoda. Turu u.

Kirikud. Lutheriusu „Laurenti" kirik. Õigeusu „Nikolai" kirik.

Kinematograf, Tolli u. 25, „Skala".

Kinnituseseltside agenturid.

I Wene tulekinnituseselts, ag. Th. Schwallbach, Kauba u. 7.

Jakor, ag. Ed. Buhgan, Lossi u. 8.

Liiwim. Wastastikku Tulekin.-selts, agendid: J. von Hahn,

Kauba uul. ja E. von Wardenburg, Kiriku u.

Rossia, agent Ch. Fichtenberg, Kubermangu u.

2. Riia Wastast. Tulekinnituseselts, ag. O. Kunstmann, Wäike Sadama u.

2. Wene Tulekinnituseselts, ag. Th. Lange, Kauba u.

Moskwa Tulekinnituseseltsi ag. Th. Lange, Kauba m. u. 8.

Kommissar. Talurahwaasjade kommissar (terwe Saaremaa jauks), Tolli u. A. Wildenbergi m.

Konsulid. Hollandi abk. V. Lange, Kauba u. 8. Norra abk. O. Wildenberg. Rootsi abk. H Schwallbach, Kauba u. 7. Saksa ülemääraline abikonsul O. Wildenberg, Sadama u. 25.

Konwoikomandu, Pikk u.

Koolid. Aleksei gümnasium poisslastele.

2-kl. erimerekool.

3-kl. ettewalm. merekool.

3-kl. linnakool.

Kirikukool.

Linna-algkool poisslastele.

Linna-algkool tütarlastele.

Luteriusu kirikukool.

Saksa seltsi kool.

Tütarlaste-gümnasium.

Õigeusu wennasteseltsi kool.

Koolidenspektor A. Chrebtow.

Kohus. Rahukogu ühes kinnituse osakonnaga

Jauskonna rahukohtud (kohtunikud 1. jausk. N. Melnikow ja 2. jausk. A. Bulach) asuwad linnas.

Ülem talurahwakohus piab istumist Kuresaares. Kohtupresident H. parun Stackelberg.

Kohtupristaw C Palk. Weski u.

Kohtu-uurija N. Tihonrawow.

Krepostijauskond, Rahukohtukogus, Lossi u., sissekäik hoowist, awatud igap. peale pühapäewade ja kroonupühade k. 10—2.

Kroonumetsaülem Eugen von Wardenburg, Kubermangu u.

Laadad linnas: 20. apr.; 10—22. juulil; 15 sept. — 3 p.; 1. okt. Kuresaare Loodes. (Maks laatadel: □sülla pealt 4 rbl, etterakendatud hobuse pealt 2 kop. ja iga äramüüdud looma pealt 10 kop.)

Linnaamet. Raekojas. Linna nõukogu liikmed: C. Bergmann, J. von Hahn ja F. Freytag, asetäitja linnapea F. Freytag, linnasekretär Ch. Fichtenberg, raamatupidaja O. Kunstmann.

Linnaarhiw, raekojas, juhataja O. Kööts.

Lootsikute wäljaüürimine, suwel wanas sillas ja „Krulli" sillas.

Loots. Ed. Melkert, Lootsi u. o. m.

Loss. Ehikatud 1937. a. Praegu on seal kõik mõisnikkude asutused.

Maamõetja (kreisi), Wold Lichtinger, Allee u.

Maksuinspektor E. Heinrichson, Kubermangu u., o. m. Kantselei awatud kell 11—2.

Matuseaiad mõlemi usul. tarwis Kudjapeal, 2½ w. linnast.

Museum, wanas lossis.

Notarius P. Tamm.

Oks onipidaja (linna) O. Kööts.

Pangad. Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisus.

Eestim. Mõis. kreditseltsi osakond.

Liiwim. linnade hüpotegiselts.

Linnahoiukassa.

Rentei ühes kroonuhoiukassaga.

Politsei. Kreispolitseiwalitsus. Kreisiülem W. Wasiljew. Wanem abiline W. Gorodetsky.

Linna politseiülewaataja Berends. (Linnawahtisid on 10.)

Post. IV kl. posti- ja telegrafikontor, Turu u. 6. Ülem P. Michailow.

Raske post tuleb Kuresaarde: pühap., kesk. ja reede; kerge post teisip. ja neljap.

Raske post läheb Kuresaarest: teisip., neljap. ja laup.; kerge post esmasp. ja reede.

1. maist — 1. sept. tuleb peale eelnimetatud päewade kerge post Kuresaarde esm. ja laup. ja läheb Kuresaarest keskn. ja pühap. Laewasõidu ajal wiib ja toob posti aurulaew „Osilia" iga oma reisiga.

Kihelkonnale läheb post Kuresaarest igal esm. ja reedel ja tuleb sellesama päewa õhtul tagasi. Suwe kuudel käib post weel igal keskn.

Leisi läheb raske post Kuresaarest igal laup. ja tuleb Kuresaarde igal reedel. Kerge post läheb igal teisip. ja neljap. ja tuleb igal esm. ja keskn.

Maapost läheb igal keskn. ja laup. kell 1 Anseküllasse, Jamajasse, Kaarmale, Kärlale, Loona, Mustjalga, Piila ja Pühasse.

Pritsimaja. Turu platsil, raekoja kõrwal.

Pritsimehed. Peamees Ed. Heldt abid P. Liiw ja F. Ling. 4 jauskonda

Raamatukauplused. Th. Lange, Kauba u. 8. — T. Liiw, Pruuli u. 2. — W. Sohn, Pikk u. 1.

Raamatukogud. W. Sohni ja Th. Lange Saksa raamatukogud ja Johannese seltsi Eesti laenuraamatukogu.

Saunad. A. Allik, Pikk u., Al. Meyer, Pikk u. 18.

Seltsid: Bürgemusse.
Eesti Põllumeesteselts.
Eesti Selts.
Jahiselts
„Jaht-Club".
Liiwimaa Loomakaitseselts.
Priitahtlik Tuletõrjujateselts.
Ressource.
Saksa Põllumeesteselts.
Saksa Selts.
Salon-Klub.
Wennasteühisus.

Sõjawägi. Piiriwahid. Brigadi ülem kindralmajor Kokorew, I jauskond Siiumaal, II j. Kuresaares.

Tapamaja. Suurel sillal.

Telefon. Telefonikeskjaam, Turu u. 4. Maks aastas 15 rbl. Kuresaar on peale muude ka Romassaare sadamaga telefoni kaudu ühendatud. Maks 3-min. rääkimise eest 15 kop.

Teatri- ja konserdisaalid: Eesti selts, Saksa selts, Kurhaus ja Salon.

Trükikojad. Th. Liiw, Turu plats 1. Karl Palk, Lossi uul. 3.

Tulekahju teadandmise kohad on raekojas ja mitmes eramajas.

Turgu peetakse iga päew.

Uulits	Улица	Straße
Aia	Садовая	Garten
Allee	Аллейная	Allee
Garnisoni	Гарнизонная	Garnison
Karja	Выгонная	Koppelgasse
Kauba	Купеческая	Kauf
Kitsas	Узкий пер.	Schmalgasse
Kohtu	Судебная	Greich
Komendandi	Комендант.	Kommendanten
Kubermangu	Губернская	Gouvernement
Kõwer	Кривой пер.	Krummgasse
Landradi	Ландратская	Landrat
Liiwa	Песочная	Sand
Loode sild	Лоде	Lode
Lootsi	Лоцманская	Lozen
Lossi	Замковая	Schloß
Mere	Морская	See
Mere äär	На берегу моря	Meeresufer
Pargi	Парковая	Park
Pikk	Длинная	Lang
Pruuli	Шиночной	Schänkgasse
Puschkini	Пушкина	Puschkin
Romanowi	Романовская	Romanow
Sepa	Кузнечная	Schmiede
SuurSadam.	Бол. Гаванная	Gr. Hafen
Suur Põllu	Бол. Полевая	Gr. Ackerg.
Su resilla	Мостовая	Brücken
Tolli	Таможенная	Lozen
Turu	Рыночный п.	Markt
Transwaali	Трансвальск.	Transval
Tolstoi	Толстого	Tolstoi
Uus	Новая	Neu
Waestekoja	Богодѣльная	Armengasse
Wana Romassaare	Ст. Ромасарская	Alte Romasaar
Weski	Мельничная	Muhlen
Wäike Põllu	Мал. Полевая	Kl. Ackergas.
W. Sadama	М. Гаванная	Kleine Hafen.

Wabrikud. R. Wildenbergi nahawabrik, Sadama u. — B. Behmi õllewabr., Kohtu u. — J. Etruki õllewabr., Pikk u. — Wolteri õllewabr., Garnisoni u. — A. Allik, lim. ja selt. w., Turu u.

Waestemaja (linna) Waestekoja u. 6.

Wangimaja Kubermangu u., kantsis. Ülem Prutnikow. Politsei arestimaja, raekojas. Arestimaja, ülem Osis, Lossi u., rahukohtukogus.

Welskerid N. Werbitski. F. Kasakow.

Wõerastemajad ja pensionid Hotel „Zentral", Tolli u.; hotel „Osilia", Kohtu u.; „Hotel Meisner", Pruuli u. Pensionid: J. Michelsen, Allee u.; Götschel, Uus u.; Ed. Kingissepp, Pargi u.; Turu kõrts.

Ämmaemandad. M. Hollinger, Tolli u. 15. E. Pilbusch, Wäike Sadama u. 10.

Moskwa juht.

Adressilaud, 3. Snamenski per., politseim., tl 6, ärip. 9—4, püh. 9—2.

Adwokatide nõukogu Kremlis, end. senati hoones.

Ambulatorium naistele Mäsnitskaja uul. haigemajas.

Arstiwalitsus, Punasel (Krasnaja) [platsil.

Börse, Iljinka.

Looma- ja lihabörse, Pokrowskaja astawa.

Muna- ja linnubörse, Ohotnõi rjad, Komissarowi m.

Wiljabörse, Gawrikow per. (Börse äritunnid on kell 1/2 12 — 1/2 2 päewal.)

Haigemajad. Ewangeliumi haigemaja, Worontsowo wäljal, oma m.

1. ja 2. linnahaigemaja, Kalushskaja uul.

Lastehaigemajad: a) Matrosskaja uul. 10, b) 1 Meshtshanskaja, d) Sadowaja-Kudrinskaja, e) Bolschaja Tsaritsõnskaja 17.

Linna Basmannnaja haigemaja, Nowaja Basmannaja, linnaameti m.

Politseihaigemaja, Jausskaja (Яузская) jäuskond.

Preobrashenski waimuhaigetemaja, Sokolniki lähedal, Matrosskaja pl.

Silmakliinik, Twerskaja, oma m.

Wana Katarina haigem. mustatööliste tarwis. 3. Meshtshanskaja.

Kaswatusmaja (keiserlik), Soljanka, oma m.

Kaubatarwitajateseltsid. Bereshliwost, Krasnoprudnaja 16. Moskwa kaubatarwitajateseltside ühisus (büroo, kontor, ajakirja toimetus ja kaubaladu), Sadowaja-Suharewskaja, kreisisemstwo m.

Kindralkuberneriwalitsus, Twerskaja platsil.

Kind.-kub. kantselei, Tshernõschew per.

Kirikud, luteriusuliste tarwis, Mihkli kirik, Wosnessenskaja u. ja Peetri-Pauli kirik, Kosmodemjanski põikuul.

Kohus. Sõjakohus, Arbat.

Kaubandusekohus, Kalushnõi per.

Moskwa rahukogu, Bersenewskaja nabereshnaja.

Ringkonnakohus, senati plats.

Waestelastekohus, Twerskaja.

Konsistorium. Ew.-lutheriusu konsistorium, Mjasnitskaja jäus, Kosmodemjanski kiriku m.

Koolidewalitsus. Õpekonnakurator, Wolhonka, 1. gümnasiumi maja.

Rahwakoolide direktor. Twerski bulw. 44.

Kooliõpetajate-institut, Jakimonka, Okonischinkowi m.

Kubermanguwalitsus, Woskresnaja platsil.

Laenukassa, Neglinnõi projesd, oma m.

Lasarewi hommikumaa keelte institut, Armjanski per., oma m.

Linnawolikogu, Woskressenskaja platsil.

Linnaamet, sealsamas.

Linnapealik, Twerski bulw., linna m.

Linnapealiku kantselei, Gnesdnikowski per.

Museumid. Awalik ja Rumjantsewi museumid ühes raamatukoguga ja pildigallereiga, Snamenka. Awatud iga päew, wäljaarwatud pühapäewad, 1. okt. kuni 1. märtsini 1k. 1—3 ja muul ajal k. 11—4. Lugemise-saal on awatud talwel k. 10 hom. kuni k. 8 õhtul ja suwel k.11—4.

Keiser Aleksander II kunstijatööstusemuseum, Roshdestwenka. Awatud kell 11—3 iga päew,

Politehnikumi museum, Kitaiski prosp. Awatud kella 11—3 iga päew, wäljaarwatud esmaspäew ja teisipäew. Sisseminek maksuta. Kesknädalal ja laupäewal wõetakse sissemineku eest 15 kop.

peale esmaspäewa. Sisseminek maksuta.

P. ja S. Tretjakowi gallerei, Lawruschinski per. Awatud k. 10—3. Sisseminek maksuta.

Pandimajad (lombardid). Moskwa linnapandimaja. Twerskaja linnajäus, Georgijewski; 1. osak. Jelohowskaja u., Saletowi m.; 2. osak. Iljinskaja ja Gasowskaja u. nurgal Panini m.; 3. osak. Taganskaja platsil Baulini m.; 4. osak. Strastnõi bulwar, würst Gortshakowi maja. Kõik osakonnad on awatud äripäewadel k. 1/2 10—4.

Pangad. „Lioni Kredit", Kusnetski sillal, Tretjakowi m.

Moskwa diskontop. Hrustalnõi, oma m.

Moskwa kaubapank, Iljinka, oma m.

Moskwa põllupank, Twerski bulw. 87.

Moskwarahwuswah. kaubap., Kusnetski sillal, oma m.

Mõisn. põllupank, Twerskaja uul. ja Twerskaja pl. nurgal.

Riigipanga osakond, Neglinnõi pr., oma m.

Siberi kaubanduse p., Keskmine kaubarida (Средн. торг. ряды) 12.

Talurahwa põll. p., mõisa juures.

Wene-Hiinapank, Wana pl. 8.

Wene tööstusekaubandp., Rõbnõi per., kaupmeeste s. maja.

Wene-wäl. kaubandusep., Iljinka ja Bols. Tsherkasski uul. nurgal.

Wolga-Kama kaubapank, Iljinka 8.

Palatid. Kohtupalat, Kremlis.

Kontrollpalat, Pogodinskaja.

Kroonupalat, Wosdwishenka.

Post. Peapostimaja (почтамтъ), Mäsnitskaja. Peapostimaja ja osakonnad on awatud äripäewadel k. 9—3 ja pühapäewadel peapostimaja 8—11 ja osakonnad 8—10. Osakonnad: I Sadowaja u. II Smolenski bulwari ja Glasowskaja u. nurgal. III Kaluga wärawatel. IV Sadowaja-Semljanoi. V Nemetskaja u.; VI Sadowaja-Karetnaja, Drowjanaja platsil. VII (börse jäuskond) börse hoones. VIII Petrowskaja-Rasumowskoje. IX Twerskaja u. X Staraja Boshedomka ja Wõpolsowa u. nurgal. XI Jauskaja ja Serebrjannaja u. nurgal. XII Krasnaja pl. XIII Ismailowo külas. XIV Polewoi per. XV Butõrskaja u. XVII Poljanka ja Poljanski turu nurgal. XVIII Marjina metsas (Марьина роща). XIX Arbatskaja platsil. XX Knäsewskaja. XXI Neitsi wäljal (Дѣвичье поле). XXII Bols. Presnaja. XXIII Wwedenskaja platsil. XXIV Lihabörse hoones. XXV Teatriplatsil, Metropoli wõerastemajas.

Prokuroriamet, Kremlis.

Puiestikud ja aiad. Aleksandri-aed Kremli seina juures.

Botanika-aed ülikooli juures (1. Mestshanskaja).

Looma-aed Presna wärawate juures.

Katarina, Peetri ja Sokolniki puiestikud.

Politsei. Oberpolitseimeistri kantselei, Gnestnikowski põik u.

Põllutööinstitut, Petrowskoje-Rasumowskoje.

Raamatukogud. Wäl. asj. ministeriumi peaarhiwi juures, Wosdwishenka, arhiwi maja. Awatud äripäewadel k. 11—3 päewal.

Linna Tshertkowi ja Gõlitsõni rmtkg., Woskressenskaja wärawate juures, ajaloomuseumi ruumides.

Ostrowski nimeline mak-

suta linna lugemisetuba, Smolenski bulw.

Turgenewi nimeline linna maksuta lugemisetuba, Mäsnitski wärawate juures.

Puschkini nimeline maksuta lugemisetuba, Nemetskaja u. 6.

Sandarmi walitsus (kubermangu), Malaja Nikitskaja 20.

Semstwo. Kubermangusemstwowalitsus, Sadowaja ja Worotnitski u. nurgal.

Maakonnasemstwowalitsus, Sadowaja-Suharewskaja.

Sõjawäewalitsus. Linna sõjawäekomisjon, Woskressenskaja platsil, linnawolikogu hoones.

Kubermangu sõjawäekomisjon, Twersti wärawate juures. Maakonna sõjawäekomisjon, Durnowski per., Lanski m.

Sünnitamiseasutused, mis linna poolt asutatud ja mida maksuta wõib tarwitada. 1) Nikolo-Jamskaja u., Jegorowi m. 2) Nemetskaja ja Kirotshnaja u. nurgal, Tshernõschewi m. 3) 3. Twerskaja-Jamskaja, Wetsheslowi m 4) Durnowski per., krohw Lanski m. 5) Pätnitskaja u. 6) 3. Meshtshanskaja, Tshu kowi m. 7) Mal. Bronnaja ja Spiridonowi per. nurgal. 8) Ulanski per., Platunowi m. 9) Arbat, Bobowitshi m. 10) Arbati ja Kaloschini per. nurgal. 11) Bol. Nikitskaja, Eggersi m.

Tapamaja (linna), Pokrowskaja sastawa.

Teatrid. Suur teater, Teatri plats. Wäike teater, sealsamas. Uus teater (Neslobin), asub sealsamas. J. Simini teater, Suur Dimitrowka. Rahwamaja, Dolgorukowskaja u. Grusinski Rahwamaja, Wedenski platsil.

Telegrafikeskkontor, Mäsnitskaja, oma m., awatud ööd ja päewad.

Telefon. Telefonikeskjaam, Miljutinski 5.

Trükiasjade komitee, Malaja Wisselnaja u.

Ülikool, Mohowaja u., oma m.

Moskwa eestlaste

kohta tõime minew'al aastal lähemaid teateid.

Adwokadid. P. Rätsep, Mjasnitskaja, Armjanski per. 7, krt. 26, tel. 240—68. J. J. Weltmann, Medweshi per. 4, tel. 254—52. J. Wender, Bolschaja Twerskaja-Jamskaja 16, tel. 19—59.

Aptegid. G. Jürgens, Wolhowka 9, tel. 26—68. Karo, Selesnewskaja 4, tel. 84—06. P. Kodra, Rojhdestwenka 13, tel. 58—43. H. Thalberg, Tshistoprudnõi bulwar 9, tel. 49 57.

Raamatukauplus: J. Lätte, Furmannõi pereulok 16.

Seltsid. 1) **Moskwa Eesti selts,** Dogorukowskaja 18. Seltsi liikmete arw minewa aasta kooso etu aruande järele 96. Seltsi siht põ juskirja järele, Moskwas elawaid eestlasi aineliselt ja kõlbliselt tuetada, nende waimlise edenemise eest hoolt kanda ja neile kasulikku ja mee everalist ajawiidet pakkuda". Seltsi praegune esimees hr. J. Boesberg, kassapidaja hr. Turwa. Liikmemaks 5 rubla pärisliikmetel ja 3 r. tuetajatel liikmetel aastas. Liigetel on õigus seltsi poolt toimepandawatest piduõhtutest poole hinnaga osa wõtta.

2) **Moskwa Eesti üliõpilaste wastastikku abiandmise selts,** asub Eesti Seltsi ruumides. Esimees hr. Kaelas, Bolschaja Kislowka, tel. 404—43; kirjatoimetaja pr. Trapesnikowa, Bolschaja poljanka 10, k. 14, tel. 259—61.

3) **Ülewenemaaline Eesti põllutööametnikkude selts,** asukoht sealsamas.

Ärimeeste seast kauplewad R Adresion, K. Järw, W. Holm, H. Loor, A. Plaks ja H. Uibu peaaegu ainult kodumaa saadustega, nimelt kaladega. Piimasaadustega kauplewad J. Kurg, kauplus Bolschaja Perewedenowka, oma m., tel. 115—46, ja wennad Grünbergid, Bolschoi Wosdwishenski per. 5, tel. 216—78.

Narwa linna juht.

Adwokadid. J. Anwelt, wannutatud adw. abiline, Paawli uul. 8.

J Aronson, wan. adw. abi, Suur u., Ignatsiuse m.

F. von Husen, wan. ad., Suur u. Brasche m.

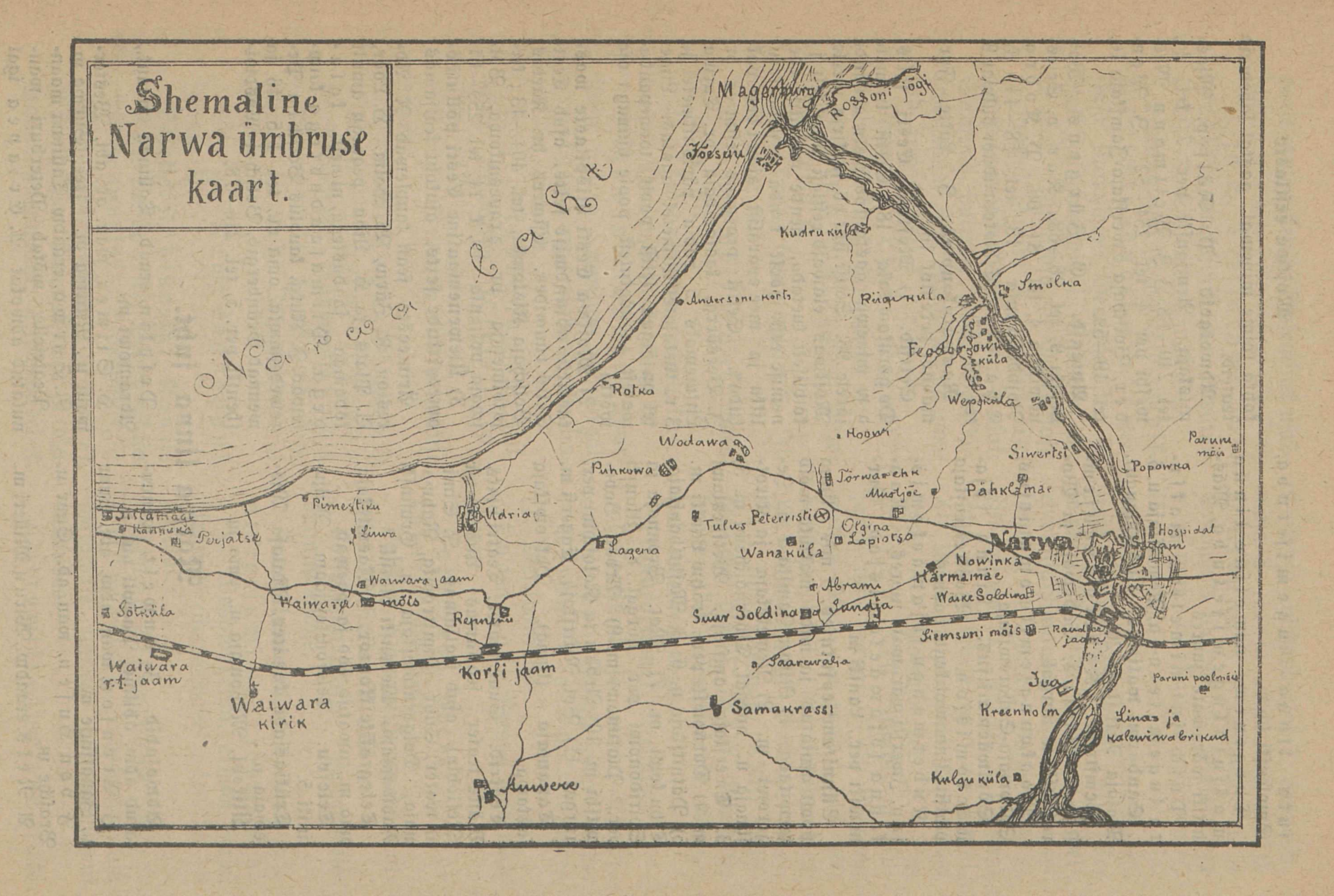
A. Neks, eraadw., Wiru u. Milleri m.

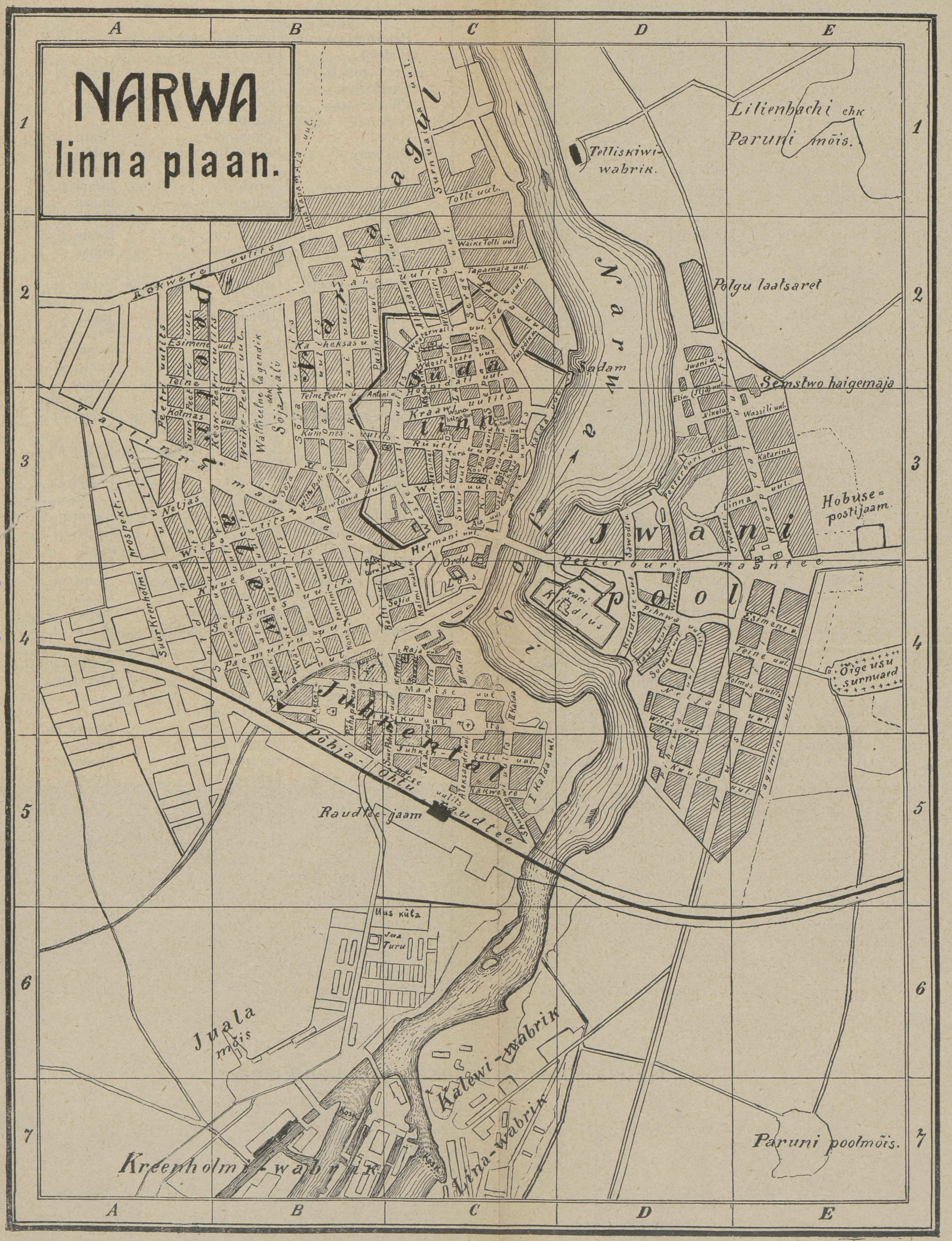
Peshkin, eraad., Tallinna maant., Abramowi m.

H. Siimer, wan. ad. abi, Westerwalli u., Nikitina m.

N. Surwa, eraadw. Tallinna maantee, Surwa m.

Pealeselle wõtab Peterburi wannutatud adwokat A. Erjapea igal


Shemaline
Narwa ümbruse
kaart.
Narwa laht
Rossoni jõgi
Jõesuu
Kudruküla
Smolka
Andersoni kõrts
Rügiküla
Feodorowka küla
Wepsküla
Hoowi
Rotka
Wodawa
Puhkowa
Siwertsi
Popowka
Paruni mõis
Mustjõe
Pähklamäe
Pimestiku
Udria
Sillamäe
Kannuka
Perjatsi
Liiwa
Tulus
Peterristi
Olgina
Lapiotsa
Wanaküla
Lagena
Narwa
Sadam
Hospidal
Nowinka
Härmamäe
Abrami
Waike Soldina
Waiwara jaam
Waiwara mõis
Repniku
Sõtküla
Suur Soldina
Sandja
Siemsoni mõis
Raudtee jaam
Waiwara r.t. jaam
Korfi jaam
Saarewälja
Iwa
Paruni poolmõis
Waiwara kirik
Samakrassi
Kreenholm
Linas ja kalewiwabrikud
Kulgu küla
Auwere



„Aasta“ kalender 1913. „Mõtte“ kirjastus, Tallinnas.

Narwa uulitsate nimekiri.

Uulits	Улица	Linnajagu
Aia	Садовая	linnas
Aleksandri	Александровская	„
Aleksandri	Александровская	Juhk.
Alewi	Форштадтская	Peetri al.
Antoni	Антоновская	linnas
Balti	Балтійская	Peetri al.
Börse	Виржевая	Juhk.
Eliase	Ильинская	Iiwani p.
Esimine Peetri	Первая Петровская	Peetri al.
Esimine	Первая	Iiwani p.
Helsingi	Гельзингерская	linnas
Hospidali	Госпитальная	„
Hospidali	Госпитальная	Iiwani p.
Jaama	Станціонная	Juhk.
Juhkentali	Іоахимстальская	„
Iwangorodi	Ивангородская	Iiwani p
Iiwani	Ивановская	„
Jõe	Наровская	Narwa ag.
Kaheksas	Восьмая	Iiwani p.
Kalda	Береговая	linnas
I Kalda	I Береговая	Juhk.
II Kalda	II Береговая	„
III Kalda	III Береговая	„
Katarina	Екатериновская	Iiwani p.
Keskmine Alewi	Средняя Форштадтская	Peetri al.
Keskmine Peetri	Средне-Петровская	„ „
Kindluse	Крѣпостная	Iiwani p.
Kiriku	Кирочная	linnas
Kiriku	Церковная	Juhk.
Kolmas Peetri	Третья Петровская	Peetri al.
Kolmas	Третья	Iiwani p.
Konstantini	Константиновская	Peetri al.
Kooli	Школьная	linnas
Kopika	Шлагбаумская	Juhk.
Kraawi	Ровянная	linnas
Kraami	Товарный пер.	Juhk.
Kuues Peetri	Шестая Петровская	Peetri al.
Kuues	Шестая	Iiwani p.
Laewa	Корабельная	Narwa ag.
Lai	Широкая	linnas
Lese	Вдовья	„
Madise	Матвѣевская	Juhk.
Magasini	Магазинная	linnas
Malmiwabriku	Литейная	Peetri al.
Mäe	Горная	linnas
Narwa	Нарвская	Narwa ag.
Neljas Peetri	Четвертая Петровск.	Peetri al.
Neljas	Четвертая	Iiwani p.
Nikolai	Николаевская	linnas
Nikolai	Николаевская	Juhk.
Nikolai	Николаевская	Iiwani p.
Olga	Ольгинская	Peetri al.
Osterskaja	Остерская	linnas
Paemurru	Плитоломная	Peetri al.
Pagari	Булочная	linnas
Pauli	Павловская	Peetri al.
Peetri	Петровская	„ „
Peterburi	Петербургская	Iiwani p.

Uulits	Улица	Linnajagu
Peterburi maantee	Петербургское шоссе	Iiwani p.
Pihkwa	Псковская	„
Posti (end. S. Tal).	Почтамтская	Peetri al.
Puschkina	Пушкинская	linnas
Pühapäewa	Воскресенская	Juhk.
Raja	Граничная	„
Raja	Граничная	Peetri al.
Rakwere	Везенбергская	Juhk.
Rakwere	Везенбергская	Narwa ag.
Raua	Желѣзная	Iiwani p.
Rüütli	Рыцарская	linnas
Sawodi	Заводская	Juhk.
Sawodi	Заводская	Iiwani p.
Sepa	Кузнечная	linnas
Seegi	Богодѣлинская	„
Seitsmes Peetri	Седьмая Петровская	Peetri al.
Sergei	Сергіевская	Narwa ag.
Shuwalowi	Шуваловская	Juhk.
Sohwi	Софійская	Peetri al.
Soldati	Солдатская	Iiwani p.
Soldina	Сольдинская	Peetri al.
Suur	Вышгородская	linnas
Surnuaia	Кладбищенская	Narwa ag.
Suur Kreenholmi prospekt	Большой Кренгольмскій проспектъ	Peetri al.
Suur Peetri	Большая Петровская	Peetri al.
Suur Peterburi	Бол. Петербургская	Juhk.
Sõja	Военная	Peetri al.
Sõja põikuul.	Военный пер.	„
Tagumine	Задняя	Iiwani p.
Tallinna maantee (prospekt)	Ревельскій проспектъ (шоссе)	Peetri al.
Tapamaja	Бойная	Narwa ag.
Teine Peetri	Вторая Петровская	Peetri al.
Teine	Вторая	Iiwani p.
Tolli	Таможенная	Narwa ag.
Tulekahju	Пожарный пер.	Peetri al.
Turu	Рыночная	linnas
Uus põikuul.	Новый пер.	Narwa ag.
Uus liin	Новая линія	Iiwani p.
Waestekooli	Пріютская	„
Wahe	Раздѣльная	linnas
Wahe	Раздѣльная	Narwa ag.
Waestelaste	Сиротская	linnas
Wassili	Василевская	Iiwani p.
Wesiburi mägi ehk Hermanni u.	Германская	linnas
Westerskaja	Вестерская	„
Westerwalli	Вестервальская	„
Wiies Peetri	Пятая Петровская	Peetri al.
Wiies	Пятая	Iiwani p.
Wiltu (end. Wäike Tallinna)	Косой пер.	Peetri al.
Wiru	Вирская	linnas
Wladimiri	Владимірская	„
Wäike alewi	Мал. Форштадтская	Peetri al.
Wäike Peetri	Малая Петровская	„
Wäike Peterburi	Малая Петербургская	Juhk.
Wäike Tollimaja	Малая Таможенная	Narwa ag.

Narwa juhi parandused ja täiendused.

Ajalehed. Tööliste häälekandja „Kiir“ wôi „Rahwaleht“ ilmub oktobris 1913 a. 3 korda nädalas ja tahab dets. 1913 4 korda näd. ilmuma hakata. Toim. ja tal. Konstantini ja Paemurru uul. nurgal 86, kort. 14.

Museum. Lawretsowi nimeline linna museum, Rüütli uul., oma m., wastu Peeter I lossi. Awatud peale neljapäewade iga p. k. 10—4. Sisseminek 15 k.

Pangad ja rahaasutused. Pihkwa kaubapanga osak. asem. on nüüd Junker ja Ko. panga osakond, Rüütli uul. — Rentei on Suure uul. nurgal, Zimmermanni m.

Woorimeeste sõidutaks pole enam see, mis 292. weerul, waid järgmine:

Sôit linnas	15	kop.
„ linnast alewisse . .	30	„
„ waksalist linna . .	35	„
„ linnast waksali . .	35	„
„ „ kalewiwabrik.	40	„
„ „ Juhkentali .	35	„
„ „ Kreenholmi .	30	„

Öösel, ôhtu k. 11—8-ni hom., on sôit linna sees 5 kop. ja linnast wälja (wabrikutesse) 10 kop. kallim.

---

pühapäewal kella 1/2 10—3 „Meie Elu“ toimetuse ruumides wastu.

Ajalehed: „K i i r“, tööliste häälekandja. Ilmub esiotsa kord nädalas. Hind 2 kop. nummer. Toimet. ja wäljaandja A. Arm. Toimetus Sohwi u., Tuisu m.

„M e i e E l u“. Ilmub 3 korda nädalas. Toimetaja Chr. Kaarna. Wäljaandja „Ühiselu“.

„U u s l e h t“. Ilmub 1 kord nädalas. Toim. ja wäljaandja T. M. Franzdorf.

„Нарвскій Листокъ“. Toimetaja ja wäljaandja J. Grünberg.

„Н а р в с к а я Г а з е т а“. Toimet. G. Glubokow, wäljaandja J. Kolõnin. Peetri platsil nr 10, krt 6.

Aktsisiwalitsus. Peterburi kubermangu aktsisiwalitsuse 6. ringkond (Jamburi ja Ouduwa kreisi tarwis, niisama ka Narwa ümbruses kuni 4 wersta laiuselt Rakwere kreisi tarwis), Rüütli u.

Aptegid. Biedermann, Juhkentalis, Peterburi u. — G e l b, Suur u., Otto m. — F. K e n g s e p p, Peetri turu ääres. — E. L u c h - s i n g e r, Turu ääres. — E. L u c h - s i n g e r, Jiwani pool, Uus liin.

Arstid. A. K l e t s h e t o w, sõjawäearst, Wiru u.

L. K r e tz e r, linnaarst, Suur u., Tsõtowitshi m.

F. L e i h b e r g, Westerwalli u. „Eesti Seltsi“ kõrwal.

P. R i n n e, raudteearst, Westerwalli u., Hlopotowi m.

B. R e i e r, Westerw. u., Hlopotowi m.

N. S o l o t a w i n, semstwoarst, Suur u., Jungi m.

H a m b a a r s t i d:

H i n s b e r g i hambaarstimise-kabinet, Suur u., Uscharowi m.; jäuskond Peetri alewis, Koka m.

K r a s n o w s k i hambaarst.-kabinet, Suur u., Lafonteni m.

O s t r o w s k i hambaarst.-kabinet, Turu u., Kursimi m.

P e s i s i hambaarstimise-kabinet Suur u., Semjonowi m.

Hobustepost, Jiwani pool. Hobusid on igal ajal sõidu tarwis saada.

Karskusekuratoriumi thee- ja söögimaja, Peetri platsi ääres.

Kohtud. Rakwere-Paide ringkonna 3. jäusk. rahukohus, Rüütli u.

7. jäusk. rahukohus, Jiwani pool, Peterburi maantee.

Kohtupristaw, Rüütli u., Gugini m.

Kohtuurijad: 2. jäusk., Nikolai u., Wakkeri m.

3. jäusk. Rüütli u., Suthofi m.

Konsulid. Hollandi konsul, Suur u., Krameri m.

Inglise abikonsul, Kreenholmis.

Prantsuse konsul, kalewiwabrikus.

Rootsi konsul.

Saksa konsul, Kiriku u. oma m.

Koolid. Aleksandri kiriku kool. Lapsi umbes 200.

Bolotowi erakool, Peetri al.

Eesti Kooliseltsi kool.

Gümnasiumid. 1) Kroonu poisslastegümnasium, 8 põhjusklassi ja 1 ettewalmistuseklassiga. Õpilasi üle 300. Maks 50 rbl aastas. Direktor A. J. Dawidenkow.

2) Kroonu tütarlastegümnasium (as. 1884. a.), 7 põhja- ja 1 täienduseklassiga. Ettewalmistuseklassi ei ole. Maks 85 rbl. aastas. Õpilasi üle 200. Juhataja Eleonora Silnitskaja.

2-klassiline poisslastekool, Jiwani mäe jalal. Lapsi u. 150.

2-kassiline tütarlastekool, seals. Lapsi u. 200.

Kalewiwabriku 1-kl. kool. Lapsi u. 120.

Kaswatusteaduse- ja Terwishoiuseltsi 8-kl. kommertskool. Õpilasi u. 300. Direktor A. Tihwinski.

Kolmas kihelkonnakool poislastele. Lapsi u. 50.

Kreenholmi 2-kl. wabrikukool. Lapsi u. 1000.

Kursused täisialistele.

Lawretsowi ettewalmistusekool poiss- ja tütarlastele.

Linawabriku 1-kl. kool Lapsi ligi 200.

Linna waeste eest hoolitsemise seltsi kool. Lapsi u. 40.

Minkewitshi kool mõlemile soole.

Muusikakool. Õpilasi u. 40.

4-kl. poislaste linnakool. Õpilasi u. 200. Inspektor Wassiljew.

Peeter I nimeline merekool. Õpil. arw 20. Juhataja H. Lepin.

Peetri kog. kirikukool. Lapsi üle 100.

Saksa kiriku kõrgem tütarlastekool. Õpilasi üle 100. Juhataja A. Paucker.

Saaroni seltsi wäikelaste kool Juhkentalis.

Snamenski Wene kiriku kool. Lapsi u. 150.

Snamenski kiriku Eesti kool. Lapsi u. 140.

Teine tütarlaste kihelkonnakool. Lapsi u. 60.

Wladimiri kiriku kool mõlemile soole. Lapsi üle 300.

Linnaloomaarst elab Westerwalli u. Nowitski m.

Linnawalitsus, raekojas, linnaturu ääres.

Lootsikute wäljaüürimise koht on Pimeaia ja sadama lähedal. Hind lootsikute eest kokkuleppimise järele.

Maksuinspektor elab Jiwani pool, Pantelejewi m.

Notariused. Th. Ebrok, Westerwalli u.

R. Meyer, Suur u.

Pangad. Juala Kredit-Ühisus.

Juala Laenu- ja Hoiuühisus. (Mõlemad Juhkentalis, „Wõitleja“ ruumides.)

Kroonuhoiukassad on posti- ja telegrafikontori ja tollimaja juures.

Narwa Kredit-Ühisus, Suur u. linna m.

Narwa Laenu- ja Hoiuühisus, Westerwalli u., Hlopotowi m.

Pihkwa Kaubapanga Osakond, Rüütli u., Suthofi m.

Politseiwalitsus asub endises raekojas, alumisel korral. Politseimeister Schawrow.

1. pristawijäuskond, raekojas politseiwalitsuse juures; pristaw F. M. Freimann.

2. pristawijäuskond, Jiwani pool; prist. A. Tamulewitsh.

3. pristawijäuskond, Peetri alewis; prist. Karpitski.

Kreenholmi wabrikus on iseseisew pristawijäuskond. Kalewi- ja linawabrikus on politseijärelwaatajad.

Post. Posti- ja telegrafikontor, Posti u., on awatud k. 9—2 ja 5—7. Telegrafiosakond töötab ööl ja päewal.

Prokuröri abi, Jiwani p., Pantelejewi m.

Raamatukogud. Maksuta linnaraamatukogu ja lugemisetuba, raekojas. Awatud äripäewadel k. 5—9 õht. ja pühapäewadel k. 12—4 päewal.

Pealeselle on raamatukogud weel „Wõitlejal“, „Rahwahariduseseltsil“ ja „Karskusekuratoriumil“.

Saalid. Eesti seltsi saal. „Harmonia“ kontserdisaal. Narwa linnateater. Tuletõrjujateseltsi saal. Wene klubi saal. Wäike gilde saal. „Wõitleja“ saal.

Sadam. Kulgu. Sõiduhind Narwa ja Gorodenko wahel: Omutist ja Gorodenkost Kulguni ja tagasi 40 kop.; Omutist ja Gorodenkost kuni Kriushi ja tagasi 20 kop.; Kriushist Narwa ehk tagasi 20 kop. Sõiduhind Narwa ja Polja wahel:

Narwast (Kulgult) Poljasse ja t. 40 k.
Kulgult Pjätani „ 10 „

Pjätast Poljasse	„	35 „
Kulgult Kriwoi Lukani	„	30 „
Pjätast Nisowi	„	15 „
Kulgult Nisowi	„	20 „
Pjätast Kriwoi Lukani	„	20 „
Kulgult Wisowowa	„	35 „
Pjätast Wisomowa	„	30 „

Lapsed 5—10 aastani maksawad pool sõiduhinda. Puudaraskune kraam ilma maksuta, raskem 5 kop puuda pealt. Jalgratta pealt 10 k., koera pealt 15 kop.

Igapäew wõib Kulgu sadamast ühte aurulaewa era- ehk lõbusõidu auks üürida (kella 8 h. kuni kella 3 peale lõunat). Maks tunni pealt 3 rubla ja kõige aja ette 15 rubla. Tellimised aurulaewa peale tulewad hra Sawi kauplusesse, Peetri pl. ääres, aegsaste sisse anda.

Aurulaewasadam Narwa-Jõesuu sõitude tarwis seisab Narwa jõe pahemal kaldal „Pimeaia“ juures, umbes 300 sülda linnasillast allpool. Sõit Jõesuuni 2. kl. 15 kop., 1. kl. 30 kop. Sõidu peale kulub minnes 50 minutit, tagasi tulles (wastu wett) umbes tund aega.

Sandarmiwalitsus. Peterb. kub. Sandarmiwalitsuse ülema abilise kantselei on Suures u., Kursini m.

Saunad. Abramow, Peetri alewis. Saunal on 40-, 20-, 10- ja 5- kopikulised jäuskonnad. — Linna saun puusilla juures. — Jiwanipoolne saun on jõe ääres, kindluse taga.

Seltsid. Ametiühisused: Metallitööliste, Puutööliste ja Rätsepatööliste Ametiühisused asuwad Tallinna maant. Abramowi m., Poesellide Ametiüh. on Käsit. Ab.-seltsi ruumides.

Eesti Selts, Westerwalli u. oma m.

Esperantistide Selts, Käsit. Ab.-seltsi ruumides.

„Harmonie“ klubi.

Kaswatusteaduse- ja Terwishoiuselts, kaubandusekooli ruumides.

Kooliselts, Jiwani pool.

Käsitööliste Abiandmiseselts, Westerwalli ja Wiru u. nurgal Kreitseri m.

Peetri kog. Naisterahwaselts, Peetri kiriku juures.

Rahwahariduseselts, Eesti Seltsi ruumides.

„Saaron“, waestelaste hoiumajaselts, Juhkentalis, oma m.

Tuletõrjujate klubi.

„Tulu“, tarwitajateühisus. Kauplused: 1) Juhkentali pea- (Peterburi) u. ja 2) Kreenholmis.

Wene klubi.

Wäikekaupmeeste Kaubaühisus, Tallinna maant. Siigi m.

„Wõitleja“, karskuselts Juhkentalis, oma m.

Telefoni keskjaam asub postkontori lähedal. Telefoni maks aastas on 75 rbl.

Telegraf, w. Post.

Tollimaja, Osterskaja u.

Wabrikud. Balti õlle- ja mõduwabrik.

Hermonti lauawabrik.

Kalewiwabrik, asut. 1847. Wabriku aastane rahaläbikäik umbes 2 milj. rbl. Tööliste ja teenijate arw üle 1200. Wabrik töötab weejõul.

Kreenholmi manufaktur, asut. 1854. a. Tööliste arw üle 10 000. Wabrik töötab weejõul.

Kreenholmi teliskiwiwabrik, Kulgul.

Linawabrik, asut. 1861. Tööliste arw umbes 2500. Wabrik töötab weejõul.

Masinaehituse- ja terasewalamisewabrik. Töölisi üle 200.

Pantelejewi teliskiwiwabr.

Parun Stackelbergi teliskiwiwabrik.

P i i r i t u s e p u h a s t u s e w a b r i k, asut. 1897.

P e d d e r i j a K r i m m e l i mineralwetewabrik.

S i m e n s o n i makaroniwabrik.

S i n o w j e w i j a K o. l a u a w a b r i k. Tööliste arw umbes 150.

T i e t s o seebiwabrik.

U b a c h i p ä r i j a t e k u n s t l i s e w i l l a w a b r i k, asut. 1888.

Z e r n i köiewabrik.

Wabrikuinspektor, S. Sosnowski, Westerskaja u.

Waksal seisab Juhkentali alewis Narwa jõe pahemal kaldal. Jaamast on südalinna $1^1/_2$ w. ja aurulaewasadamasse 2 w. Kraamiwaksal on Kreenholmi raudteeülekäigu lähedal, par. pool Kreenholmi teed. Kraami wäljaandmine k. 9—12 ja k. 2—6.

Woorimeeste sõidutaks.

	Suwel	Talwel
Sõit linnas	10 k.	10 k.
„ linnast alewisse . . .	15 „	10 „
„ waksalist linna	30 „	25 „
„ linnast waksali	30 „	25 „
„ „ Kreenholmi . .	25 „	20 „
„ „ kalewiwabrikusse	15 „	10 „
„ „ Juhkentali . .	30 „	25 „

Wõerastemajad. 1) „P e t e r b u r g", kesklinnas; 2) „Wiktoria", Suures uulitsas; 3) „Kommertseskaja", Peetri pl.; 4) „Börse", Juhkentalis; 5) „Põhja" wõerastemaja, kesklinnas; 6) „Rossija" wõerastemaja, kesklinnas; 7) „Metropol", kesklinnas.

Uulitsate nimekiri leidub raamatus „A. Tõnurist, Narwa", Eesti-Wene ja Wene-Eesti tähestiku järele.

Kõik Narwa

ä r i d j a a m e t i p i d a j a d.

a) Südalinnas.

Adamka A. G., saapakaupl. Westerw. u. 232. — Aktsisiwal., 4. Peterb. ringk. Rüütli u. 24. — Andrejew E. würtspood. Rüütli u. 12. — Andrejewa D. A., würtspood. Suur u. 1. — Andrejewa O. A., naisarst. Westerw. u. 9. — Andresson, prowisor. Helsingi u. 8. — Annus A. J., saapakaupl. Hermani u. 11. — Annus A. J., saapakaupl. Suur u., kiriku r. — Awgustus J., räts. ja moodimag. Suur u. 10.

Beckmann, weinikaupl. Suur u. 24. — Belikow F. A., jahu- ja kol.-k. Heinaturul. — Belostokski, walmisriided. Westerwalli u. 232. — Berg B. L., weinikaupl. Rüütli u. 20. — Berg B. L., weinikaupl. Suur u. 21. — Bergmann A., tubakak. Suur u., kiriku r. — Bernstein, wärw. ja keem. puh. Suur u. 18. — Blehmann W. A., mütsikpl., töök. Wiru u. 7. — Blüds S. A., wabr. riideots. kpl. Suur u. 14. — Brauer F. H., lillekaupl. Suur u. 9.

Daugau J. J., Peterburi hotel. Suur u. 9. — Dangausk J. P., õlle- ja mõduw. Kiriku u. 27. — Danziger A., wärw., keem. puh. Suur u. 14. — Denner E. L., uurimag. Kraawi u. 2. —Dofeldt P. F., riidekaupl. Suur u. 13. — Dowljatshin, basaar. Suur u. 11. — Dubin, plekksepp. Rüütli u. 12. — Durnowo K., ämmaem. Turu u. 22.

Ebrock F. K., notar. Westerw. u. 20. — Edelweiss, aurupes., kl.-triik. Rüütli u. 5. — Eesti Selts. Westerw. u., oma m. — Ellenberg, walmisr. ja kal. kpl. Suur u. 6. — Endi J., jahukaupl. Rüütli u. 16. — Esperantistide-grupe. Wiru u. 2.

Fachts J., wiinadepood. Wiru u. 1.

Garlewski A., lukusepp. Kooli pl. 9. — Gniwgowski F. F., raam.-kpl. ja trük. Suur u. 9. — Grigorjew M. P., kingsepp. Kooli pl. 7. — Grigorjewi pär., raam. kpl. ja trük. Suur u. 1.

Hait L., uurimag. Wiru u. 12. — Hermann W., pagar. Suur u. 28. — Ginzenberg J., hambaarst. Suur u. 23. — Hirschowitsch J. S., plekks. Westerskaja u. — Hlopotow A., Tartu saapa- ja nahak. Turu u. 5.

Ignatjew G. J., katusemeist. Kooli pl. 9. — Iljin, kingsepp. Kooli pl. 9. — Jegorow E. E., würtspood. Westerwalli u. 61. — Jekimowa W., õmbluskool. Westerwalli u. 29. — Jewstawjew N. P.,

puuwiljak. Suur u. 16. — Juksar Ed., fotografia. Westerwalli u. m. 232. — Jung F. G., pagar. Suur u. —

Karpowski, hambaarst. Suur u. 16. — Kasfni A. Th., maaleritöötuba. Kooli pl. 4. — Kesküll A., rätsepp. Sepa u. 10. — Kilkmann, uurmaaker. Suur u. 14. — Kirsapow M. K., kuld.-, hõbet.- ja nikeldam.-töök. Wiru u. 10. — Kirusk Th., spetsial-saapakaupl. Suur u. 3. — Kiwimägi, Kreenholmi riidek. Westerwalli u. 232. — Kiwistia J., sadulsepp. Kiriku u. 2. — Kopp L. S., mütsi- ja kasukatööt. Suur u. — Kowa A. Th., lihakauplus Rüütli u. 18. — Kreen J. G., sadulsepp, Kiriku u. 2. — Kreitser J. W., tohter. Suur u. 5. — Kroll K. Th., lihakauplus. Suur u. — Krotkow, uurimagasin. Suur u. 20. — Kruglow, aiawiljakauplus. Turul 12. — Kuntöschew A. J., würtspood. Rüütli u. 20. — Kusnetsow, kiwinõude- ja lambikaupl. Suur u. 24.

Lanz H. kingsepp Rüütli u. 10. — Laptew M. W., põrandapuhastaja. Pagari u. 12. — Lebedew, käsitöö- ja pudukaupl. Turul, 12. — Leiberg Dr. S., tohter. Westerwalli u. 232. — Limbach & Tamm, marmori- ja graniiditööt. Aia u. 2. — Lewer, walmisriiete-mag. „Konkurent". Wiru u. 2. — Lewina B., ämmaemand Wiru u. 10. — Lewin J. W., welsker Wiru u. 10. — Liiw A. P., jahu- ja kiwinõudekpl. Wahe u. 6. — Lemberg, rohupood. Suur u. 22. — Lipping J., kingsepp. Wiru u. 2. — Loss J., rätsepp. Rüütli u. — Luchsinger, aptek. Rüütli u. 18. — Luikmel J. P., Inglise walm.-r.-mag. Suur u. 7. — Lukjanow E. N., tubaka- ja pudukaupl. Suur u. kiriku r. — Luts, wõerastem. Wiktoria. Suur u. 30.

Maksimow R., mehanikatööt. Wiru u. 12. — Maslowski J., rätsepp. Westerwalli u. 19. — Matwejew, riidekaupl. Suur u. 22. — Mehl L. J., juwelier ja uuridem. Suur u. 21. — Meier R. A., notarius. Suur u. 10. — Meth W. A., piimaferma. Suur u. 19. — Mihailowskaja M., wõerastemaja „Tsentral". Suur u. — Mihailowski W. D., trükik. Rüütli u. 14. Michel A. A., weinikauplus. Suur 23. — Michelson, habemeajaja. Hermanni u. 15. — Minis M., trükik. ja köitm.-tööt. Rüütli u. 16. — Minkwits J. A., kool. Waestelaste u. 14. — Must M. J., worstikaupl. Suur u. 25. — Mäggi J., uurimag. Lermanni u. 15. — Müller L. Ch., würtspood. Lai u. 1.

Narwa inseneridedistantsion. Kiriku u. 19. — Narwa poisslastegümnasium. Lai u. — Narwa tütarlastegümnasium. Magasini u. — Nei J. M., maaler. Westerwalli u. 32. — Nei H. J., sukakudum.-töök. Westerwalli u. 32. — Nipok G. M., worstikaupl. Suur u. 12. — Nõmtak, kinem. ja skating-rink. Westerwalli u. 232. — Nõmtak A. J., rauakauplus. Suur u. 14.

Peters G., I Wene kinnitus.-s. agent. Kirik u. 4. — Pessin, Riia walm.riiete mag. Wiru u. 6. — Pihkwa kaubapanga osakond. Rüütli u. 24. — Pihlakas (Põder), raamatuk. ja trükik. Westerwalli u. 11. — Pikalew E. J., katusemeister. Westerwalli u. 37. — Poljakow P. G., saapa- ja nahak. Suur u. 26. — Poljakow R. G., saapa- ja nahak. Hermanni u. 4. — Pomp, naister. ehete töötuba. Suur u. 12. — Pschibisch K. W., juukselõikaja. Suur u.13.

Rant A., emailleerimise- ja graw.-tööt. Suur u. 13. — Raudsepp K., rätsep. Suur u. 3. — Reidolf E. K., päewapilditöök. Lai u 6. — Romanow P. pudukauplus. Suur u. 12. — Romanow P., juukselõikaja. Suur u. 12. — Rosenberg P., plekisepp. Suur u. 26. — Rubanowitsh A., elukinn.-s. ag. Wiru u. 6. — Rubanowitsh M., walm.-riiete mag. Wiru u. 1. — Rubanowitsh R., walm.-riiete mag. Wiru u. 1. — Rubanowitsh, riidekaupl. Wiru u. 1. — Rudolf W., wärwimisetöök. Wiru u. 14. — Rumjantsew G. M., riidekaupl. Suur u. m. 19. — Rungenfeldt, tisleri- ja treialitöök. Seegi u. 15. — Russetskaja, saun. Linna silla l. — Rutstein W., walmisriietemag. Wiru u. 7.

Saharowa N. J., kolonialkaupl. Suur u. kiriku r. — Saku õlleladu. Wiru u. 15. Saku õllepood. Wiru u. 9. — Schahal. H., maaler. Kraawi u. 7. — Schapiro N. U., plekisepp. Kooli pr. 2. — Schaschin N. P., kingsepp. Lai u. 3. — Schibalow R., würtspood. Suur u. 8. — Schillert, naisterahwa-rätsep. Westerwalli u. 11. — Schirjajew W. N., habemeajaja. Suur u. 23. — Schmiedeberg M., pagariäri. Kooli u. 4. — Schur M., uurimag. ja töök. Suur u. — Semerihin S. P., mööblikaupl. Turu, 2. — Sergejew A., maaler. Kraawi u. 22. — Schukowa-Borissowa, ämmaemand. Osterskaja u. 11. — Siimer H. J., wannut. adw. abi. Westerwalli u. 232. — Silbergi tubakakaupl. Wiru u. 8. — Singer ja &, õmblusmasinateladu. Suur u. 14. — Starikowski, wõerastemaja Metropol. Westerwalli u. 232. — Stawikowski, habemeajaja. Suur u. 22. —

Suurw. Nikolai Nikolajewitshi weinikaupl. ja ladu. Suur u. 25. — Swerolow M. J., rätsepp. Sepa u. 20.— Sääsk, kingsepp. Westerwalli u. 16. —

Tabström J. K., maaler. Westerwalli u. 55. — Tamberg A. K., thee- ja söögim. Wahe u. 4. — Tamm-Stamm, rohupood. Westerwalli nurg. — Teitsh J., mütsikaupl. Wiru u. 7. — Tiikmann K., muusikar.-mag. Suur u. 8. — Tiitus P., sadulsepp. Seegi u. 19. — Till, Nikolai aptek. Suur u. 20. — Tollimaja ja riigihoiukassa. Aw. k. 9—11 ja 3—5. Osterskaja u. 7. — Tshugunow S. J., kolonial- ja kiwinõudek. Suur u. 15. — Töö (Трудъ), teenijatekontor. Osterskaja u. 9.

Uscharow M. W., moodi- ja uurimagas. Suur u. 23.

Wirk P. A, metsa- ja maam.-büroo. Kiriku u. 24. — Wolmann J. E., lihakaupl. Suur u. 30.

Õigeusu Eesti kirikukool. Suur u. 1.

b) Jiwani pool.

Aleksandrow J. A., liha- ja worstikaupl. Uus liin. — Aleksejew, kingsepp, Pihkwa u. — Alt A., õmbleja, Pihkwa u. — Antipow J., würtspood, Wiies u. — Aptekimagasin, Uus liin.

Baurow W. W., sissesõiduhoow, Teine u. — Bebing G., punut. asj. töök. ja kpl, Esimine u. — Besrodnõi S. P., kuld- ja hõbeas. kaupl., Uus liin. — Breiwel E., habemeajaja, Uus liin.

Dembowski, traht. „Harbin", Uus liin.

Eichelmann, õllepood, Uus liin.

Fedorow, würtspood, Uus liin. — Filatow A. S., saia- ja krin.-pag., Uus liin. — Filatow S., kringlipagar, Uus liin. — Filippow G. F., nahakaupl., Uus liin.

Galahow, würtspood, Uus liin. — Galaktionow, würtspood, Uus liin. — Galitski G., würtspood, Uus liin. — Gawrilow A. G., kingsepp, Uus liin. — Geidik J., würtspood, Hospidali u. — Grigorjew W., würtspood, Uus liin. Gross, tisler, Peterburi u. — Grudkin, klaassepp, Peterburi u.

Hessel A. N., kingsepp, Uus liin. — Hessel J. N., kingsepp, Uus liin.

Iljin W., komp.- ja prään.-wbr, Uus liin. — Iljin W., puuwiljakpl., Uus liin. — Isotow, segakaupl. (2), Uus liin. — Issajew F. F., welsker, Uus liin. — Issakow M. J., saapakaupl., Uus liin. — Issakow, saapakaupl., Uus liin. — Itshoch, würtspood, Uus liin. — Iwanow G. J., katusemeist., Uus liin. — Iwanow G. J., katusemeist., Hospidali u. — Iwanow M. T., katusemeist., Uus liin. — Iwanow O. J., pagar, Uus liin. — Iwanow P. sissesõiduhoow, Uus liin.

Jaanimäe M., sadulsepp, Wiies u. — Jakowlew A. J., segakaupl., Uus liin. Jansen J. J., würtsp., Peterburi u. — Jekimow D. E., naha- ja saapak., Wiies u. — Jerimowa J., sissesõiduhoow, Uus liin.

Kaarna A., traht. „Kronstadt", Uus liin. — Kaasik O. J., pagar. Uus liin. — Kaera L., lõik.- ja õmbl.-kool, Pihkwa u. — Karetnikow A. K., saapa- ja nahak., Uus liin. — Karolew J. J., sissesõiduhoow, Uus liin. — Kapper R., würtspood, Hospidali u. — Kljukwin J. F., kringlipagar, Uus liin. — Komissarow P. J., sissesõiduh., Uus liin. — Kondratjew W. A., Pet. komp. wbr, Uus liin. — Koslow S., segakaupl., Uus liin. — Kripal A., naha- ja saapak. Peterburi u. — Kriworukow M. J., kinpsepp, Soldati u. — Kudrjawtsew J. J., katusemeist., Uus liin. — Kruglow J. N., aiaäri, Jamburi m. — Kuiw J., würtspood, Peterburi u. — Kulikow J. N., mütsitöötuba, Uus liin. — Kulikow M. A., kingsepp, Soldati u. — Kusmin A., traht. „London", Hospidali u. — Kusmin J., kingsepp, Uus liin. — Kusmin J., würtspood, Uus liin. — Kusmitshew J. A., würts- ja Tapa worstip., Uus liin. — Kuusk E., tisler, Pihkwa u.

Landsmann Sch., mütsikpl., Uus liin. — Laurfeldt J. J., würtspood, Peterburi u. — Leitsinger F., uurimag., Kolmas u. — Leontjew A. J., sissesõiduh., Uus liin. — Luchsinger, aptek, Uus liin. — Luuga J., kingsepp, Pihkwa u.

Makarow J. W., wärw. ja keem. puh., Pihkwa u. — Mihailow A., saiad ja kringl., Uus liin. — Mihailow A., kingsepp, Uus liin. — Mironow, kingsepp, Uus liin., Mironow F. L., sissesõiduh., Jamburi m. — Moses A. M., tisler, Uus liin. — Moschnikow, würtspood, Uus liin.

Neumann A. W., segakpl. Uus liin. — Nikolajew, würtspood, Uus liin. — Nikolajew L., kingsepp, Uus liin. — Nikitin A., sissesõiduh. Uus liin. — Nuud K., pag. ja würtsp., Hospidali u.

Paas, traht. „Port-Artur", Uus liin. — Paramonow, G. J., pillimeist. — Pedder ja Krimmel, wiinawabr. ja 2 kpl., Uus liin. — Pello J. O., würtspood, Uus liin. — Petrow A., würtspood, Uus liin. — Petrow K. P., würtsp. Uus liin. — Pismennõi G., tisler, Pihkwa u. — Plowits J., würtspood,

Uus liin. — Pärjel H. M., lina- ja seemnek., Jamburi m.

Rabor J., kingsepp, Pihkwa u. — Ratas J., würtspood, Peterburi u. — Redin P. J., põllutööriist. jm kpl, Uus liin. — Reismann N., päewapiltn., Uus liin. — Reismann P., kingsepp, Uus liin. — Rennenbaum E., ämmaem., Uus liin. — Rosenberg E., plekksepp, Uus liin. — Rudakow E. J., lihapood, Uus liin.

Safranow K., kingsepp, Pihkwa u. — Saku õllepood (2), Uus liin. — Sallik A., würtspood, Uus liin. Schapiro, plekisepp, Uus liin. — Schirjaew, würpood, Pihkwa u. — Schneer M. A., rätsepp, Uus liin. — Siebert H. J., töldsepp, Waestekooli u. — Smirnow D. J. nahakpl., Uus liin. — Spies W. A., weekindl. asj. wabr., Hospidali u. — Spiridonow P., sissesõiduh., Uus liin. — Stanulis, rätsepp, Uus liin. — Stepanow A. N., sepp, Pihkwa u. — Süsi J., würtspood, Uus liin.

Tamm H., würtspood, Uus liin. — Tarakus P. H., würtspood, Pihkwa u. — Taurafeldt M., raam. kpl., Uus liin. — Tensing A., würtspood, Pihkwa u. — Tensing H., würtsp. ja leiwat., Pihkwa u. — Terrengin J. G., würtspood, Wiies u. — Tihonow K., würtspood, Uus liin. — Timofejew W., tisler, Kolmas u. — Tochmann A., õmbleja, Uus liin. — Toubin, uurimag. Uus liin. — Tushikow J., würtspood, Uus liin.

Uljanow A. U., Uusliin.

Wassiljew J., liha- ja worstik. Uus liin. — Wirola, Par. lõik.- ja õmbl.-kurs., Uus liin. — Wõrossow S., kingsepp, Pihkwa. u.

Zern, weinikaupl., Uus liin. — Zimbalow, plekksepp, Uus liin. — Zimbalow B. A., kingsepp, Uus liin.

d) Juhkentalis.

Aleksejew W., riidekaupl. Peterburi Saharow 120. — Amtmann J. J., würtspood. Schuwalowi, oma 19. — Annik M. A., liha- ja aiawiljak. Peterburi, Koidu 119. — Arumel H., uurmaaker. Kiriku, Kesküll 85. — Aug J. P., lihapood. Peterburi, Lismann 147.

Bebing H., met.-pärj. jm. käsit. Peterburi, Ormos 163. — Bernstein, wärw. ja keem. puh. Peterburi, Lismann 147. — Biedermann U. H., aptek. Peterburi, Lismann 112. — Blum A., õmbleja. Jaama, Kass 75. — Buts J. A., kingsepp. Juhkentali, Salits 110.

Dmitrewa M., puuwiljak. Peterburi, Krutkin 159.

Eichelmann, sadulsepp. Aleksandri, „Saaron". — Essenson J., pesukaupl. Pühapäewa, oma.

Feldmann, pildisuurendaja. Peterburi, Normak 152.

Gelb J., rohupood. Peterburi, Armos 163. — Gläser B., küb.-töök. jamag. Peterburi, Paap 166. — Goldmann, mitmes. kaubad. Peterburi, Paap 166. — Gordon S., mütsikaupl. Peterburi, Krutkin 159. — Grosswald J. H., würtspood. Kiriku, Mägi 82.

Haas, fotografia. Peterburi, oma 147. — Hait, uurimagasin. Peterburi, Krutkin 159. — Hannus, würtspood. Madise, Hannus 214. — Hermann J., moodimagasin. Peterburi, Krutkin 153. — Hindberg A., konditorei. Peterburi, Ormus 163.

Ibrus A., habemeajaja. Waksali, Adamberg 162. — Intal A., raamatukaupl. Peterburi, Rosenberg 151. — Intal A., riidekaupl. Peterburi, Rosenberg 151. — Isweldt J., söögimaja. Börse, Abramow 172—176.

Jaanus õeksed, moodimagasin. Schuwalowi, Kuusmann 43. — Jakowlew A. A., pagar. Schuwalowi, Kuusmann 43. — Jakowlew A. A., walmisriidemagasin. Peterburi, Simenson. — Janowitsh M., päewapilditöök. Peterburi, Treufeldt 146. — Jegorowa A., naisrätsep. Kiriku, Rimm 185. — Juse K. rätsepp. Rakwere, Petrowitsh 38. — Jürinsberg J., moodmagasin ja töök. Peterburi, Adamberg 162.

Kabanow K., mütsimagasin. Peterburi, Palm 121. — Kalaschnikow W., walmisriided. Kiriku, Nestrewa 164. — Kallas A., moodimagasin. Peterburi, Kreenh. wabr. m. 175. — Karo H., kingsepp. Peterburi, Mauren 71. — Karolis M., naisterahwa rätsepp. Peterburi, Adamberg 162. — Kass H., würtspood. Madise, oma 75. — Kedder K., rätsepp. Kiriku, Pernau 123. — Kesküll J. J., würtspood. Kiriku, oma 85. — Kikerist A., tisleritöötuba. I Kalda, oma 17. — Kits J., puuwiljakaupl. Peterburi, Abramow 172 — 176. — Kiwimägi A. H., würtspood. Peterburi, Filimonow. — Kletenberg J., würtspood. Schuwalowi, Pawlow 7. — Kljutshik F., saapakauplus. Peterburi, Kopson 119. — Knudi A., Würtspood. Madise, Mats 78. — Koch J., uurimagasin. Peterburi, Kreenh. wabr. m. 175. — „Kon-

kurent", walmisriided, Peterburi, Paap 166. — Kopson A. J., pudukaupl. Peterburi, Palm 121. — Korsten A. W., rätsepp. Kiriku, Einbergi 86. — Krupp K., kingsepp. Waksali, Timofejew 125. — Kutilow, korstnapühkija. Schuwalowi, Pernau 21. — Kõrw J., würtspood. Peterburi, Rimma 185. — Kütt H. J., tisleritööt. Kiriku, Palm 59.

Laats, kingsepp, Madise, Rimma 185. — Laos A. M., würtsp. ja pag.-äri, Rakwere, oma 100. — Laos J. H., limonadi- ja kwassiwabrik. Rakwere, oma 100. — Larionow, saapakaupl. Peterburi, Abramaw 172. — Laur J., naisrätsepp. Peterburi, Abramow 172. — Leesmann K., pagar. Peterburi. — Lellep ja K-o, puuhoow. Peterburi, Kreenholmi wabr. m. — Lepp W., kingsepp. Madise, Saaremaa 133. — Lillemaa J., saapakauplus. Peterburi, Adamberg 162. — Lindermann K., pudukaupl. Peterburi, Filimonow. — Lippart A., rätsepp. Kiriku, Raamat 122. — Ljubimow W. W, päewapilditöök. Kiriku u., oma m. — Lustus W. M., saapakauplus. Peterburi, oma 121. — Luuk A., lukusepp. Kroonu 181.

Maltsh A. M., würtspood. Madise, Piirgal 224. — Martinson M. M., würtspood. Juhkentali, oma 96. — Meiel P. H., würtsp. ja pagariäri. Schuwalowi, oma 22. — Meltsas W., thee- ja söögim. Madise, Noormägi. — Miitaw W., würtspood. I Kalda, Meikop 15. — Motshulski K. M., rätsepp. Kiriku, Mägi 82. — Mägi S., naister. rätsepp. Kiriku, Kass 95. — Müür M. J., würtspood. Madise, Käär. — Müür J. P., kaera-, heina- ja jahukaupl. Peterburi, Kreenholmi wabr. maja.

Neumann A., naisrätsepp. Kiriku, Tiberg 117. — Nielender E. U., habemeajaja. Kiriku, Saharow 120. — Noormägi K. T., moodimagas. Peterburi, oma.

Ohpu A. H., kingsepp. Pühapäewa, Polisinski. — Oinas A. J., würtspood. Madise, Widermann 132. — Osalik, Parisi lõikuse- ja õmbl.-kurs. Kiriku, Grenzmann 87.

Paap H., põllut.-riist.-kaupl. Peterburi, Paap 166. — Palgi E., rätsepp. Kiriku, Einberg 85. — Palm A., klantstriikimine. Madise, Lemann 6. — Palm J., wõerastemaja „Börse". Peterburi. — Paul H., würtspood. Kiriku, Kilk 58. — Pedder & Krimmel, weinikaupl. Peterburi, Ormos 163. — Pero M., kingsepp. Peterburi, Paap 166. — Pismennow A. J., tisleritöötuba. Kiriku, Timber 117 & Laur 118. — Pitk A., tisler. Peterburi, Kreenh. wab. m. 175. — Ploompuu, raamatukauplus. Peterburi, Rimma 185. — Poljakow R. G., saapa- ja nahakaupl. Peterburi, Kreenh. wab. m. 175. — Pomm A., uurimagasin. Peterburi, Palm 121. — Pomm J. A., rätsepp. Peterburi, Lusin 112. — Popp M., moodimagasin. Peterburi, Rosenberg 151. — Promm, moodimagasin. Peterburi, Filimonow.

Raamat, saapa- ja nahakauplus. Peterburi, Ormos 163. — Rant M., mänguasjadekaupl. Peterburi, Palm 121. — Rasmessow J. G., würtspood. Peterburi, Kopson 119. — Remmelgas, kingsepp. Kiriku, Aleksandrow 180. — Retsnik, pudukaupl. Peterburi, Adamberg, 162. — Rinne, naisrätsepp. Peterburi, Nestrewa 169. — Roog A., naisrätsepp. Juhkentali, Sälits 100. — Roots M. J., würtspood. Kiriku, Saharow 120. — Rost J. A., kingsepp. Juhkentali, Purmann 97. — Rüütel J., uurmaaker. Peterburi, Krutkin 155. — Rumjantsew G. M., riide ja kol.-kaupl. Schuwalowi, oma 27/29.

Saharow T. W., kingsepp. Peterburi, Lismann 147. — Sahk M., moodimagasin. Peterburi, Treufeldt 146. — Sardes, sissesõiduhoow. Peterburi, Lustus. — Sawi, habemeajaja. Peterburi, Rosenberg 151. — Schukowa A. S., ämmaemand. Kiriku, Pernau 123. — Schibalow A., kingsepp. Kiriku, Palm 121. — Schmidt K. F., kodukuetud riide kaupl. Peterburi, Noormägi 129. — Schulz A., tisleritöötuba. Kiriku, Ormos 163. — Siibelka A., habemeajaja. Peterburi, Palm 121. — Siimenson F. J., jahuweski. Peterburi, oma. — Sirel O., würtspood. Rakwere, Juren 42. — Smirnow J., muusikar. magasin. Peterburi, Krutkin. — Soop K. E., kingsepp, Peterburi, Palm 59. — Stunde N., ämmaemand. Juhkentali, Blum 11.

Tamm M. M., würtspood. Schuwalowi, oma 45. — „Teadus", raamatukaupl. Peterburi, Ormos 163. — Terentjew M. S., Riia saapakaupl. Peterburi, Saharow 120. — Treisk M., moodimagasin. Peterburi, Normak 152. — Treufeldt K. A. (pärij.), kantseleitarbed, Peterburi, oma 146. — Tubli,

Tapa worsti k. Peterburi, Ormos 163. — Tähnas A., sepikoda. Kiriku, Kaido 119. — Täht A. K., saapakaupl. Peterburi, Noormägi 129.

Udrik K. J., plekksepp. Kiriku, Krshewets 124.

Wahter M. J., würtspood. Rakwere, oma 99. — Weber N., pesumaja ja klantstr. Kiriku, Einberg 86. — Weinberg E., rätsepp. Kiriku, Rumba 83. — Weressow J., würtspood. Kiriku, Rimmi 185. — Weske A., Soome pesumaja. Pühapäewa, Noormägi 129. — Wihmann J. K., lihapood. Rakwere, Tude 39. — Wikwald, kingsepp. Pühapäewa, Essenson 144. — Wiruwere J., tisleritöötuba. Kiriku, Laur 118. — Woormann A., kingsepp. Madise, Promm 156.

Zern G. B., konditerei. Peterburi, Lusin 111. — Zern N. B., weinikaupl., Peterburi, Lusin 112.

e) Narwa agulis.

Aksenow P. A., würtspood, Sergei u. — Altorf K., würtspood, Sergei u. 36—37. Brauer F., kärner, Surnuaia u. Brauer 107.

Feodorow J., kingsepp, Surnuaia u. 107.

Gangert T. Aednik, Surnuaia u. oma m.

Heimtal, würtspood, Surnuaia u. 187.

Kedder, aednik. Sergei u. 36—37. Kuhlbach, ämmaemand, Sergei u. Saare. — Kurapow, kingsepp, Sergei u. Saare.

Lesmann, õllepood, Wäike Tollim. u. 55. — Lukjanowa, würtspood, Surnuaia u. oma m.

Mägi M., würtspood, Sergei u. Gangerti m.

Noop A., Sepakoda ja tõldsepp. Sergei u. Saare.

Obuhow, kingsepp, Tollimaja u. Saare — Ossipow N. J., würtspood, Jala u. oma m.

Petrowitsh M., pagar, Sergei u. 31. Preem J., rätsepp, Surnuaia u. 190.

Saar A., weetorutehas, Sergei u. oma m. — Saku õllepood, Jala u. 56.

Titso J. J., seebiwabrik, Jala u. 56.

Wilew A. F., min.-weed, õlut, Surnuaia u. oma m.

g) Peetri alewis.

Aberkorn A., kingsepp. Olga u. Schibalow 43. — Abramow S. K., saun ja segak. Posti u. oma m. 23. — Alask, sepikoda. Tallinna mnt. oma m. 1. — Aleksejew S. N., rauakauplus. Pawlowa, Kreitseri m. 119. — Allikas M., sukakuduja. Seitsmes u. Andressoni m. 7. — Allikorow A., pudukaupl. Paemurru, Selbergi m. 159. — Allmann, puduk. ja leiwateg.-äri. Seitsmes u. Treumanni m. — Altorf O., rätsepp. Keskmine Alewi u. Rosenbergi m. — Andrejewa E. J., würtspood Posti u. Andrejewi m. 90. — Ansip J. A., wärw.-wabr. Pawlowa u. Simm 97.

Bach, „Päewalehe" kontor. Balti u. Ljubimow 8. — Besrodnõi S. P., kuld- ja hõbe.- asj. k. Balti u. Tschernõschew 93. —Bogdanow P., würts- ja kiwin.-kaupl. Balti u. Tschernõschew 93. — Bogdanow P., würts- ja kiwin.-kaupl. Balti u. Tschernõschew 93. — Bodenburg O., habemeajaja. Posti u. Promet 2.—Bolotow P., erakool. Seitsmes u. Polotow 19. — Bulle F. M., tisleritööt. Posti u. Eihelmann 71. — Buts A., pudukaupl. Paemurrn u. Buts 157.

Dultsew F. J., segakaupl. Tallinna u. oma m. 22.

Ebermann A., walmispesu. Soome kog. maa, Aksel 402. — Eisenberg K., maaler. Posti u. 72.—Eljas M. M., segakaupl. Tallinna m. 12.—Emily, hambakliin. Raja u. 278. — Eigo J., konditorei. Posti u. 9. Erikson, naister.-rätsepp. Posti u. 9. — Erwast P., sukakuduja. Wäike Alewi u. Erwart 186.—Essenson M., maaler. Wäike Alewi u. Brauer 14.

Franzdorf T. M., raam.-kauplus ja Uuslehe toim. Posti u. 70.

Galoschewski J. K., kingsepp. Posti u. Jerofejew 25. — Golubew S., kingsepp. Posti u. Jerofejew 25. — Gorfinkel D. A., tindikaupl. Peetri pl. Abramow 1.—Grush A. F., mütsidetöök. Liteinaja 3.

Hoffmann J. S., mütsidetöök. Tallinna m. Siik 46.

Iljin P., segakaubapood. Kuues u. Iljin 59. — Jakobson G., pudukaubapood Wiies u. Eihelmann 33.—Jakson R., maaler. Tallinna u. 70. — Jaktas D., würtspood. Müüri u. 59. — Jalakas, pudukaubapood. Wäike Alewi u. 73. — Jaol G., rätsepp Soome kog. maa, Goldenberg 339. — Jõgimar A., puduk. Wäike Alewi u. Jõgimar 127. — Inshler J. J., würtspood. Tallinna m. Otna 20.—Iwanow J. J., naha ja saapak. Posti u. Nakuril 72. —

Kaile K., kingsepp. Tallinna m. Aug 6. — Kala K., naisrätsepp. Posti u. Wichmann 96. — Kangro E. A., würtspood. Posti u. oma m. — Karja A., kautshukistempl.-töök. Sohwi u. 5. — Kink, kaljawabr. Wiies u. Kitelbach 36. —

Kleinart T., peenekraamikaupl. Paemurru u. Kleinart 137. — Korjus K., tõllasepatöök. Seitsmes u. Korjus 39. — Kondratjew K. E., tisleritööt. Peetri pl. Kreitser 4/8. — Korts K., kingsepp. Wiltu põik. Jwask 22. — Koster M., peenekr.-kaupl. Paemurru u. Treiberg 11. — Krisk A., pudukaupl. Peetri pl. Zern 9. — Krist E. J., würtspood Tallinna u. Säkk 35. — Kroll, jalgrattatööt. Peetri pl. Kreitser 4/8. — Krug F. K., lihakaupl. Tallinna u. Rikkand 5. — Krusement A., plekksepp. Balti u. Kreitser 8/4. — Krusement, pleks.-töök. Soome kog. maa p. Konsa 416. — Kukk R. P., sukakudumisetöök. Posti u. Atonen 27. — Kull G., hülsiwabrik. Sohwi u. Kont 11. — Kull J., würtspood. Tallinna mt. oma m. 12. — Kull K., kingsepp. Sohwi u. Kont 11. — Kääpa, rätsepp. Kuues u. Inthal 17.

Landberg S., gummitöök. Seitsmes u. Adamson 76. — Lebedkin N. A., „Komerts" wõerastem. Posti u. Witajew — Leinbaum E. J., kwasiiwabr. Sohwi u. oma m. 10. — Lemming P. A., pagar. Peetri pl. Mägi 10. — Lepinson J. peenekr.-kaupl. Wäike Raja u. Ilwes 17. — Lepp, würtspood. Tallinna mt. oma m. — Leppik A. A., würtspood. Tallinna m. Rikkand 5. — Leppik T. E. würtspood. Balti u. Kreitser 8. — Lett J., sepikoda. Peetri pl. Leman 2. — Lippo, sukakuduja. Kuues u. Inthal 17. — Livsberg, kingsepp. Kuues u. Wasiljewa 59. — Lootus J., tõllasepp. Tallinna maantee, Trellmann 28. — Luup J., sepp. Raja u. 166-a. — Luukas M., pudukaupl. Posti u. Juhkental 91.

Maksmann E., naisterahwa rätsepp. Paemurru u. Freiberg 15. — Mall, naister. rätsepp. Soome kog. maa peal. Kontsa 416. —Mauder, peenekraamikaupl. Seitsmes u. Andresen 7. — Monomi G. H., raua- ja wasetööt. Peetri u. Leman 3. — Marja E., peenekraamikaupl. Paemurru u. Naurits — Masurkewitsh S. K., wõerast. „Europa". Posti u. ja Peetri pl. nurgal, Zern 9. — Matsmann J., kingsepp. Wäike Alewi u. Nurk 31. — Meerits J., peenekr.kaupl. Seitsmes u. Treumanni m. — Mikkiwer K., rätsepp. Kümnes u. Tamm 96. — Moskwa pagariäri. Peetri pl. Kreitser 9/4. — Muddanik, tuule- ja auruwesk. ja jahupood. Wäike Alewi u. Muddanik. — Mägar A., würtspood. Tallinna u. oma m. 233. — Mägi A., muusikariistadekaupl. Posti u. Kakko 97. — Mägi J., mängu-riistade meister. Posti u. Määrmann 95. — Mänd J., kingsepp. Konstantini u. Kleinard 137.

Narõschkin T. D., segakaupl. Peetri pl. Lushkow 8. — Natenberg. B., juukseleik. Posti u. Kokk 97. — Neimann J. P., õllepood. Tallinna m. oma m. 244 — Niilbach J., rätsepp. Tallinna m. Saft 32. — Nikitin A. J., naister.-ehete töök. Sohwi u. Kont 11. — Nikolajew M., peenekraamik. Soome kog. maa, Nikolajew. — Nirk J., kwasiiwabr. Posti u. Leontjew 6. — Noorbaum K. F., tisleritöök. Tallinna mnt. oma m. — Noorkukk, peenekr.kaupl. Soome kog. maa, Noorkukk 438.

Oder J., peenekraamikaupl. Kuues u. Kilk 292. — Ofrill J. K., segakaupl. Tallinna m. oma m. 8. — Ots J. M., wõerastem. „Uus Aleksandria". Tallinna m. oma m. 46. — Ots J., õllepood. Raja u. Ots 99. — Otter G. J., trahter „Tirol". Posti u. Schulepow 94.

Pastarus Joh., kingsepp. Soome kog. maa, Goldenberg 439. — Pastarus Joh., saapatööt. ja kaupl. Soome kog. maa. Postarus 432. — Paun J., rätsepp, Tallinna m. Surwa 52. — Pedder ja Krimmel, weinikaupl. Posti u. Eichelmann 71. — Pelling H. E., lihakaupl. Posti u. Juhkental 91. — Perger J., kingsepp. Weike Alewi u. Reisberg 122. — Perre M. T., würtspood. Keskmine Alewi u. Pristol 30. — Petrow J. A., welsker. Peetri pl., Poljakow 15. — Polisinski, würtspood. Soome kog. maa, Polisinski. — Prom K., würtspood. Olga u. Darm 116. — Promet O., würtspood. Seitsmes u. Pruum 87. — Pääsuke J., würtspood. Paemuru u. Pääsuke 6. — Pütsepp, loomaarst. Posti u. oma m.

Raam, rätsepp. Seitsmes u. Eduk 11. — Raha A., raam.kaupl. Posti u. Promet 2. — Raudsepp A., juurdelõik. kool. Liteinaja u. Tuisk 9. — Reial, naisrätsepp. Pawlowa u. Reitel 6. — Reimann E. M., juukselõikaja. Soome kog. maa, Romet 450. — Roots J. G., würtspood. Posti u. Franzdorf. — Rusti J. J., rätsepp. Posti u. Promet 2. — Ruttik P., würtspood. Tallinna m. Neimann 244. —

Saar G., rätsepp. Tallinna m. Siik. — Saareke J., würtspood. Tallinna m. Marwits 29. — Saku õllepood. Balti u. Tshernõschew 93. — Saku õllepood. Wasta Kadastikku, Kilk 292. — Saku, õllepood. Liteinaja u. Tshernõschew 93. — Sall J., peenekraami kaupl. Kuues u. Siik 186. — Salu E., tisler. Olga u. Ohf 109. — Sawwi A. A., segakaupl.

Posti u. Schulepow 94. — Schapiro A. L., wilja-, suhkru- ja õlikaupl. Liteinaja u. oma m. 13. — Schmidt P. G, jalgratta-töök. Pawlowa u. Simm. — Schulbach, kingsepp. Wäike Alewi u. Rosipuu 18a — Sei J., peenekraamikaupl. Wiies u. Kikelbach 36. — Sepp K., tisler. Kuues u. Krasmann 44. — Sichwer W., sissesõiduh. „Tudulinn". Tallinna m. oma 15. — Sommer S., piimapood ja worstikauplus. Wiies u. Pakmann 45. — Siik J. J., jahuweski. Tallinna m. oma m. — Siik K, tisler ja mööblitöök. „Modern". Tallinna m. J. Siik.—Shtshebakowa A. T., würtspood. Keskmine Alewi u. Liwak 11. — Starew A. B., pagari- ja konditoriäri. Posti u. Wihmann 96. — Stern J., joonistaja ja maaler. Pawlowa u. Narwa tuletõrj.-seltsi 141. — Sulg M. M., würtspood. Posti u. Märmann 95. — Swerdlow A., rätsepp. Peetri pl., Abramow 11. — Sõsojew A. M., kingsepp. Tallinna m. Surwa 52.

Tamm A., triikimine ja pesem. Peetri pl. Mägi 10. — Tamm A., Eesti saapakaupl. ja töök. Soome kog. maa, Janson 442. — Tammberg A. W., naister. riided, Liteinaja u. 5. — Tasane, heina- ja kaerakaupl. Tallinna m. Leinbaum ja Speek 47/48. — Theemaja Tallinna m. Abramow 23. — Temin S., raam. pook. ja karbitegija. Kuues u. Ots 51. — Tennow, rätsepp. Soome kog. maa, Tennow 435. — Tillik J., peenekr.-kaupl. Raja u. Kiwistik 111. — Timoteus A., heinakaupl. Tallinna m., Aug 6. — Tomberg, peenekraamikaupl. Seitsmes u. Kraus. — Tomberg T. M., mööblimag. ja tislerit. Peetri pl., Mägi 11. — Tono M., peenekr. kaupl. Soome kog. maa, Fett. — Trafimow G., kingsepp. Seitsmes u. Trafimow. — Trusmann, saapakauplus. Wiies u. Pakmann 45. — Tshugunow J. J., pagariäri ja segak. Tallinna u. 19, — Tshugunow F. J., segakaupl. Peetri pl. 1. — Tshugunow F. J., segakaupl. Peetri pl. 15. — Tuisk M. G., kunstmaaler, raamitöök. ja sadulsepp. Liteinaja u. oma 9. — Turbakow Th, K. ja Richter J. M., lukusepa- ja jalgr.-töök. Peetri pl. Mägi 10.

Usai, pudukaupl. Wiies u. Soom 41.

Waher J., kingsepp. Seitsmes u. Treimann. — Waher J., rätsepp. Posti, Atonen 27. — Wakker J., õllepood. Soome kog. maa, Seilar 406. — Wakker J M., kiwimurd, õlleladu. Nikolai u. oma 16. — Waldberg J., pudukaupl. Suur Alewi u. Werber 53. — Warm J., kingsepp. Olga u. Warm 116 — Weinberg, kingsepp. Raja u. Kiwistik 111. — Wekks M., pudukaupl. Kuues u. Madisson 188. — Mestkrald, õmbleja. Soome kog. maa, Aksel 402. — Wichmann K. J, würtspood. Posti u. Dorbek 93. — Wiil, õllepood. Posti u. Wihman 96. — Willmann, tisleritööt. Kuues u. Ots 41. — Wilip J., sepp. Wäike Alewi u. Trelmann 28. — Wink H., puduk. Paemurru u. Wink. — Witow A., kingsepp. Paemurru u. — Woldek M. E., klantstriikimine. Posti u. Woldek 96. — Wändra P., pudukpl. Kreenholmi pr., Konsin 474.

Zern, köiewabrik. Keskmine Alewi u. — Zern köiewabriku kaupl. Peetri pl. 11. — Zern weinikaupl. Peetri pl. 9.

Õunapuu K., würtspood. W. Alewi u. Õunapuu 74.

Paide linna juht.

Adwokadid. Eraadwokat Joh. Tuuksam. Kohtuasjades annab nõu J. A. Molnik, Suur Aia u., oma m.

Ajaleht: „Вейсенштейнскiй Указатель, Weissensteiner Anzeiger, Paide Teataja". Toim. ja wäljaandja linnapea mag. pharm. Oskar Brasche. Turu ääres oma majas. Leht ilmub kolmes kohalikus keeles ja sel ajal kui toimetaja soowib.

Aktsisiwalitsuse 4. ringkonna kantselei.

Aptek, omanik mag. pharm. O. Brasche, Turu ääres, oma m.

Arstid. Linnaarst W. Schroeder, S. Aia u., Oehrna m. 80.

Maakonnaarst K. Schlossmann, Pikal u., Johansoni m.

Loomaarst Gustaw Raudsepp, Pärnu u., oma m.

Haigemaja (linna), Wäike Aia u. Maks 50 kop. päewas, 15 rbl kuus. Arst William Schroeder.

Joogikohtasi on linnas üleüldse 28. (Muid majasi on linnas 253,

seega tuleb iga 10 maja kohta üks kõrts.)

Kirikud. Ew. luteruseusu Püha-Risti kirik; Gr. Õigeusu Püha Jumalaema Taewaminemise kirik.

Koolid. Tütarlastegümnasium, asut. 1909. a. Õpemaks 1/2 aastas: ettewalm.-kl. 12 rbl 50 kop., igas järgmises kl. 2 rbl 50 kop. 1/2 aastas rohkem. Koolijuh. Maria Aleksejewna Bõstrowa. Kooliõpet. arw 16, õpil. arw 160.

Poislaste 4-kl. linnakool, asut. 1806. a. Õpemaks 10 rbl 1/2 aastas. Insp. Wassili Wass. Schidlowski-Hilkewitsh. Kooliõpet. arw 9; õpil. arw 180. Kooli juures on waesematele õpil. abiandmise kassa.

Kroonu kihelkonnakool, asut. 1907. a. Õpemaks 5 rbl. pooles aastas. Waesemad, umbes 10 %, on õpemaksust wabad. Koolijuh. Arnold Eglon. Kooliõpet. arw 5, õpilasi on: poissa 67, tütarl. 39. Õpekeel Wene keel.

Paide õigeusu kihelkonnakool, asut. 1866. a. Koolijuh. Preester Georgi Dawidowitsh Podekrat. Kooliõpet. arw 5. Õpilasi: poissa 25, tütarl. 25.

Paide linna 1-kl. luteriusu kirikualgkool. Koolijuh. Kurelauk.

Pädagogikakursused linnakooli juures, ilma maksuta. Juh. insp. Schidlowski-Hilkewitsh. Õpilased saawad kroonu poolt abiraha. 2-kl. kooli õpetaja õigustega, lõpetasiwad kursused 8 noortmeest ja 1 neiu, 1-kl. kooli õp. õig. 2 noortmeest.

Koolideinspektor Dunajew.

Kohus. Rahukohus (Rakwere-Paide) 2. jäuskond, Tallinna u. Trofs'i m.

Ülem talurahwakohus, istumised karskuseseltsi „Idu“ saalis, kantselei Suur Aia u. Stackelbergi m.

Kohtupristawid. Rahukohtupristaw M. Alberg. Ringkonnakohtupristaw W. Nortmann.

Kohtuuurija, Rossinewitsh, Tallinna u. Simsoni m.

Laadad. 6—7. weebr.; 15—16. märtsil; 20—21. juun.; 10—11. sept.; 10—11. now.; 16—17. dets.

Maksuwalitsus. W. Aia u. Limbergi m.

Notarius, Osk. Hofmann, Rüütli u. oma m.

Palwekirjadekontor, J. A. Molnik, Suur Aia u. oma m.

Palwemajad. Adwentistide palwemaja, Waino u. Willumsoni m.

Wennaste koguduse palwemaja, Laada pl. ääres, üle kiwisilla.

Pangad. Laenu- ja Hoiu-Ühisus, Lai u. Jürgensoni m.

Wastikkune Kredit-Ühisus, sealsamas.

Rentei, Tallinna u. kasarmus.

Politsei. Kreispolitseiwalitsus. Kreisiülem Jenko-Popowski. Wanem abiline Leonowitsh, Tallinna u. Tindeiseni m. I jäuskonna noorem abiline Saar, Jaama u. Lebedewi m. (Linnawahtisi on 6; politseikordnikka maal 22, jalastrasnikka 3, ratsastrasnikka 23.)

Posti- ja telegrafikontor, Pikk u. par. Salza m.

Raamatukauplused. Leesment, turu ääres, Brasche m.

Seidelberg, Pärnu u. oma m.

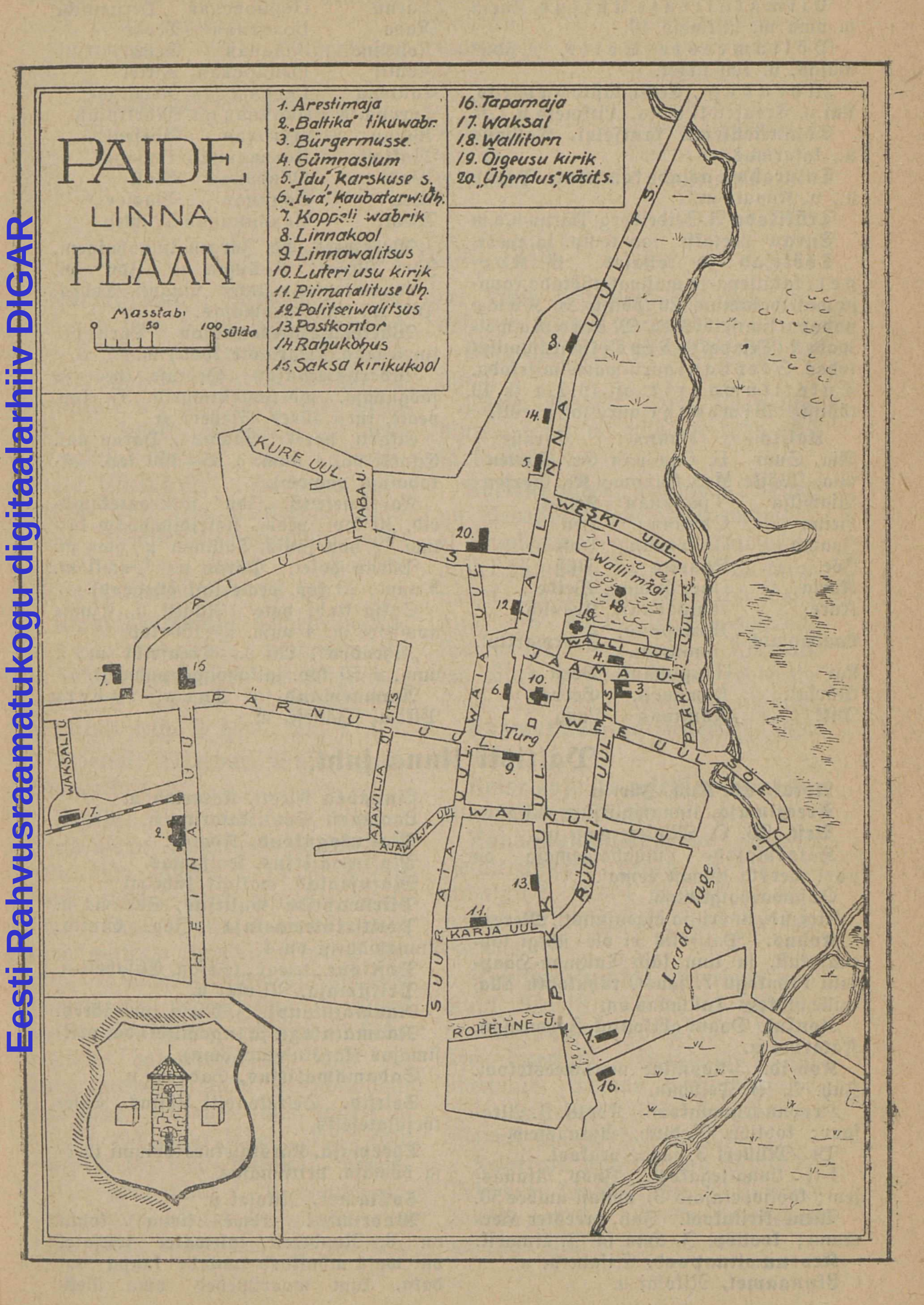
Raamatukogud on mitmel seltsil.

Rohupoed. Mag. pharm. O. Brasche, turu ääres, oma m.

A. Ahlmann, Tallinna u. Simsoni m.

Seltsid. „Idu“, karskuseselts, Tallinna u. oma m. Liikmeid u. 75.

„Iwa“, kaubatarwitajateühisus, karskuseseltsi m., u. 200 liiget. Kauplus turu ääres, Adelheiti m.


PAIDE
LINNA
PLAAN
Masstabi
50
100 sülda
1. Arestimaja
2. „Baltika" tikuwabr.
3. Bürgermusse.
4. Gümnasium
5. „Idu" karskuse s.
6. „Iwa" Kaubatarw. Üh.
7. Koppeli wabrik
8. Linnakool
9. Linnawalitsus
10. Luteri usu kirik
11. Piimatalituse Üh.
12. Politseiwalitsus
13. Postkontor
14. Rahukohus
15. Saksa kirikukool
16. Tapamaja
17. Waksal
18. Wallitorn
19. Õigeusu kirik
20. „Ühendus" Käsits.
TALLINNA UULITS
KURE UUL.
RABA U.
LAIUULITS
PÄRNU UUL.
WESKI UUL.
Walli mägi
WALLI UUL.
JAAMA U.
PARKALI UULITS
WEE UUL
SÕE U.
Turg
AIA UUL.
WAINU UUL
AJAWILJA UULITS
AJAWILJA UUL.
WAKSALI U.
HEINA UUL
SUUR AIA UUL
PIKK UUL.
RÜÜTLI UUL
KARJA UUL
ROHELINE U.
Laada lage

Piimatalituse Ühisus, Karja u. oma m. Liikmeid 40.

Põllumeeste Selts, „Idu" majas, u. 100 liiget.

„Ühendus", Eesti käsitööliste selts, Lai u. Treufeldti maja. Liikmeid u. 120.

Sõjawäeülema kantselei, Tallinna u., kasarmus.

Talurahwa asjade komissar, Pärnu u., v. Knauti m.

Trükikoda A. Seidelberg, Pärnu u. o. m.

Turgu peetakse iga teisip. ja reede.

Töökojad ja tehased. G. Koppeli katalsepa- ja masinatetöötuba, rauaja wasewalamine, 20 töölist. H. Kõwa nahaparkimisetöökoda. Merjama wõiwabrik (Tempel'i). Teps'i kiwiraiumisetehas. Stephani auru-wärwimisekoda. Tuletikuwabrik, as. 1912. a. U. 40 töölist. Wimbergi auru-jahuweski.

Uulits	Улица	Straße
Aia, Suur	Б. Садовая	Gr. Garten
Aia, Wäike	Мал. Садовая	Kl. Garten
Aiawilja	Травяная	Kraut
Heina	Сѣнная	Heu
Jaama	Почтовая	Post
Jõe	Рѣчная	Fluß
Karja	Пастбищен.	Weide
Kure	Жиравлин.	Kranich
Laadaplats	Ярмарочн. площадь	Jahrmarktpl.
Lai	Широкая	Breit
Parkali	Кожевен.	Gerber
Pikk	Длинная	Lang
Pärnu	Перновская	Pernausche
Raba	Болотная	Moor
Roheline	Зеленая	Grün
Rüütli	Рыцарская	Ritter
Tallinna	Ревельская	Revalsche
Turuplats	Рыночная пл.	Marktplatz
Wainu	Луговая	Wiesen
Waksali	Вокзальная	Bahnhof.
Walli	Обводная	Wall
Wee	Водяная	Wasser
Weski	Мельничная	Mühlen

Welskerid. Ed. Jürgen, linnahaigem. Jüri Regat, Tallinna u., „Idu" m. Loomatohtri-welsker August Tobro, Pikk u., linnatapamajas.

Wäeteenistusekomisjon, Turu pl., linna (end. tütarlaste kooli) m.

Wõerastemajad. Oebuse thee- ja söögimaja, wõerastekambrid 35 kop. peale, turu ääres Steheri m.

Eckarti hotel „Estland", Pärnu uul. Eckarti m., 4 num. à 85—100 kop. (alkoholiga puhwet).

Karskuseseltsi „Idu" wõerastekambrid, 30 kop. peale, sissesõiduhoow talliga 10 hob. jäuks, Tallinna u., oma m.

Pärnu hotel, Pärnu u. Puchki m. 3 num., 25 kop. peale (all õllepood).

Saksa klubi hotel, Rüütli u., Elmanowitshi m. 4 num. à—150 kop.

„Ühendus", Lai u., Treufeldt m., 2 num. à 50 kop. (alkoholiga puhwet).

Ämmaemand Anna Laberg, Pikk u., Jänese m.

Paltiski linna juht.

Aptek, Ed. Kull, Jüri u.

Arestimaja, linnawalitsuse majas.

Arst, W. O. Müller, oma m.

Haigemajad. Linnahaigemaja on pool wersta linnast eemal.

Sõjawäehaigemaja.

Kirikud, luteri- ja õigeusulist., Mere u.

Kohus. Paltiskis ei ole ühtgi kohtuasutust, ja linn käib Tallinna-Haapsalu rahukogu 7. jaosk. rahukohtu alla, mille asukoht Tallinnas on.

Konsul. Daani abikonsul Johannson, Katarina u.

Koolid. 3-klassiline merameestekool. Juh. A. B. Feldhun.

Kroonu-segaalgkool. Koolij. J. Altasaar; kooliõp. Redlich, Afanasjew.

Pr. Mülleri 3. järg. erakool.

4-kl. linna-segakool. Insp. Afanasjew; kooliõpetajaid 3, õpilasi umbes 50.

Wene kirikukool. Juh. preester Hermann; kooliõp. J. Han ja J. Ümarik.

Kroonuwiinapood, Elisabethi u.

Linnaamet, Nikolai u.

Linnapea Klesti, Katarina u.

Loomarst Soo, Katarina u.

Maksukogukond, Kiwi u.

Maksuwalitsus, sealsamas.

Matuseaiad, waksali lähedal.

Piiriwahtide walitsus, Sadama u.

Politseiülewaataja Joh. Ernits. Linnawahtisi on 4.

Postkont., telegr., telefon. Elisabeti u.

Pritsimaja, Nikolai u.

Raamatukaupl., J. Mirka, turu ääres.

Raamatukogu ja lugemisetuba, pritsimajas (karskusekur. oma).

Sadamawalitsus, Sadama u.

Seltsid. Seltskondlik Ühisus. Tuletõrjujateselts.

Theemaja. Karskusekuratoriumi thee- ja öömaja, pritsimajas.

Tolliamet, Nikolai u.

Woorimehi terwe linna kohta on 6. Raudteelt tulewatel sõitjatel on waja mõnikord tundide kaupa oodata, kuni woorimehed oma üles-

andega, kõiki inimeſi linna ära wedada, toime ſaawad.

Ämmaemand M. Gildemann, Jüri u.

Paltiski uulitſate nimekiri.

Uulits	Улица
Aia	Садовая
Eliſabeti	Елизаветинская
Jüri	Георгiевская
Katarina	Екатерининская
Kaupmehe	Купеческая
Kiwi	Каменная
Mere	Морская
Nikolai	Николаевская
Peetri	Петровская
Sadama	Гаванская

Peterburi linna juht.

Adresſilaud. Sadowaja 58. Awatud kella 9—6; pühapäewadel 10—3 päewal. Teadete eeſt tuleb 3 kop. makſta. Teateid antakſe ka kirjalikult kas poſtkaardi wõi kirjaga, ja ſelleks otstarbeks on teadetetahtjal tarwis enne adresſilauaſt ſellekohaſid adresſilaua poſtkaardi- wõi kirja blankettiſid nõuda. Blanketid makſawad: poſtkaardid 10 kop., kirjad — kohalikud 14 ja wäljaspoolſed 18 kop.

Ambulatoriumid haigete makſuta wastuwõtmiſeks, nõuandmiſeks ja rohtude andmiſeks on kõigi haigemajade juures. Wastuwõtmine harilikult kella 9 hom. kuni k. 1 l.

Arſenal, Peterburi, Wiiburi pool, Simbirſkaja u.

Arstid, mis wolikogu (linna) poolt ülewel peetakſe, wõtawad haigeid oma juures 7—9 ja 8—10 hom. wastu. Arſt annab haigele nõu, annab kodus olewaid rohtuſi ilma makſuta (tarwiliſel korral kirjutab ka lähedaſt linna aptegiſt wõi haigemajaſt rohtu); ſaadab külgehakkawaid haiguſi põdejaid ſellekohastesſe haigemajadesſe, aga kui haige minna ei taha, ſiis wiibimatalt kodu, teatades, mis ajal tohter iſe waatama läheb. Arſt käib haigeid, kes teda kutſunud, homm. k. 11 kuni õhtu k. 8 waatamas, oma käigu plaani iſe haigete elukoha järele määrates. Hädakordadel läheb arſt oma abi igal ajal ööſel ja päewal andma.

Botanika-aed (keiſerlik), Aptekri ſaarel

Börſe, Waſſili ſaarel, Loſſi ſilla juures. Siin on niihästi raha- kui ka kaubabörſe.

Börſekomitee, ſealſamas. Temal on ülesandeks ſellejärele walwata, et kauplemine õigelt ja ſeadusliſel aluſel ſünniks. Igal 1. gilde kaupmehel, kes teatawa makſu on maksnud, on õigus börſekoosolekutel käia ja ſeal asju ajada. Kõrwaliſed iſikud wõiwad börſekoosolekutel ilma asjaajamiſe õiguſeta wiibida.

Kaswatuſemaja (keiſerlik), Moika 52.

Keisrikoja ja udellide ministerium, Fontanka 20.

Kohakuulamiſekontor (Eesti). Jekaterinhofſki prosp. 5, krt. 9. Awatud k. 10—4 päewal. Kontori juures on warjupaik; hind 60 kop. päewas.

Konſistoriumid. Peterburi waimulik, Newſki pr. 178. — Mohilewi katolikuuſu, Fontanka 118. — Ew. luteriuſu, Bolſchaja Konjuſchennaja, Soome kiriku maja 6. Ew. luteriuſu kindr.-konſistorium Waſſili ſaarel, 2. liin, 33.

Kontroll. Riigikontroll, Moika 76. Peterburi kontrollkoda, Makſimilianowſki per. 7. — Aruandedepartemang, Moika 76.

Linnapealiku-amet ja linnapealiku kantselei, Gorohowaja 2.

Linnaamet ja **linnawolikogu,** Newski prosp., oma m.

Ministeriumid.

K o j a - j a u d e l l i d e m i n i s t e r i u m.

Lossi arsti osakond, Snamenskaja ja Kowenskaja u. nurgal.

Ministri kantselei, Fontanka 20.

Udellidepeawalitsus, Liteinõi pr. 39.

Keisri Oma kabinet, Anitshkowi loss, sissekäik Fontanka 31—39.

H a r i d u s m i n i s t e r i u m, Fontanka, Tschernõschewi silla juures.

Peterburi õpekonnawalitsus, Sagorodnõi pr., tehnologiainstit. m.

Tööstusekoolide osakond, Podolskaja 3.

Õpetatud komitee, Ofitserskaja 39.

K a u b a n d u s e - ja t ö ö s t u s e - m i n i s t e r i u m, Admiraliteiskaja naber. 8.

Geologiakomitee, Wass. saar, 4. liin 15.

Kaalude ja mõetude järelwaatus, Sabalkanski 19.

Kaubalaewanduse- ja kaubasadamate-osakond, ministeriumi maja.

Mäedepartemang, Uniwers. nab. 1.

Wabriku ja mäeasjade komisjon, ministeriumi majas.

K o h t u m i n i s t e r i u m, Jekaterininskaja 1.

Maamõedu osakond, Frantsusskaja naber. 8.

Wangimajade peawalitsus, Gretscheskaja ja 7. Roshdestwenskaja u. nurgal 23—2.

M e r e m i n i s t e r i u m ühes oma osakondadega asub peaadmiraliteedi ja admiraliteedi majas.

P õ l l u t ö ö - ja m a a k o r r a l d u s e p e a w a l i t s u s, Maria platsil (Марiинская пл.) 2. Kõik osakonnad asuwad ninisteriumi m.

R a h a m i n i s t e r i u m, Lossipl. 8.

Hoiukassadewalitsus, Fontanka 76—78.

Kaudsete maksude- ja kroonuwiinamüügiwalitsus, Wassili s., Tutschkowaja nabereshnaja.

Kredidiosakonna iseäraline kantselei, ministeriumi hoones.

Laenukustutuse- (riigi) komisjon, Demidowi per.

Laboratorium, Sabalkanski 19.

Ministri kantselei, Moika 47.

Otsekoheste maksude departemang, Nikolai palee, Galernaja u.

Piiriwahtidekorpuse walitsus, Wass. s., Uniwersitetskaja nabereshn.

Raudteeasjade-departemang, Konnogwardeiski bulw. 19.

Riigipank, Jekaterininski kan. 32.

Tarifikomitee, Konnogwardeiski bulw. 19.

Tollimaksudedepartemang, Wass. s., Börse pl.

Wäärtpaberite walmistuse asutus, Fontanka 144.

S i s e m. a s j a d e m i n i s t e r i u m, Fontanka 57, Tsechrnõschewi silla juures.

Ministri kantselei, Morskaja 61.

Üleüldiste asjade departemang, Aleksandri platsil.

Politsei departemang, Fontanka 16.

Muuusuliste departemang, Jekaterinhofski pr. 49.

Arstiwalitsuse nõukogu, Teatralnaja 3.

Ehitusekomitee, Teatralnaja 1.

Kohalise majanduse peawalitsus, Fontanka 57.

Posti- ja telegrafipeawalitsus, Potshtamtskaja 7.

Statistikakomitee, Teatralnaja 3.

Trükiwalitsus (ülem), Teatralnaja 1.

Wäljarändamisewalitsus, Teatralnaja 1.

S õ j a m i n i s t e r i u m, Iisaki pl., oma m. Keiserlik peakorter, Sa-

harjewskaja 17. Peastaab, Lossi pl. 10. Peasuurtükiwalitsus, Liteinõi pr. 3. Sõjawäe arstiwalitsus (ülem), Karawannaja 1. Sõjawäe-õpeasutuste walitsus, Wassili saar, Kadetskaja liin 3—5. Sõjakohtuwalitsus, Moika 96. Sõjakohus sealsamas. Teised ministeriumi osakonnad asuwad suuremalt jäult ministeriumi majas ehk nende jäuskondade majas, millede osakonnad nad on.

Teedeministerium, Fontanka 117.

Kaartide- ja statistikaosakond, Troitskaja pl. 1.

Sisemiste wee- ja kiwiteede walitsus, Italjanskaja 27. Teised osakonnad ministeriumi majas.

Wäliste asjade ministerium, Lossi plats 6. Kõik osakonnad asuwad ministeriumi hoones, wäljaarwatud hommikumaa keelte osakond, mis Morskajal nr 20 on.

Riigi hobustekaswatuse peawalitsus, Nadeshdinskaja 15.

Oksjonikamber, Meshtshanskaja 26.

Pangad. *Pangad ja kreditseltsid:*

Aasowi-Doni kaubapank, Morskaja 3.

„Lioni Kredidi" Peterburi agentur, Newski 48.

Peterburi-Aasowi kaubap., Newski 15—59.

Peterburi-Moskwa kaubap., Newski 26.

Peterburi era-kaubap., Newski 28.

Peterburi diskonto- ja laenup., Newski 30.

Peterburi rahwuswah. kaubap., Newski 58.

Peterburi-Tuula põllup. Newski 63.

Põhjapank, Newski 62.

Riigi mõisnikkude põllup. Admiralteiskaja nab. 14.

Riigipank, Jekaterininski kan. 32.

Riigi talupoegade põllupank, Admiralteiskaja nab. 14.

Siberi kaubapank, Newski 44.

Wene-Aasia pank, Jekaterininsk. u. 8.

Wene-Kama kaubap., Newski ja Mihailowsk. u. nurgal 38—4.

Wene tööstuse- ja kaubapank, Bolschaja Konjuschennaja 27.

Wene wälim. kaubap., Morskaja 32.

Pankade Peterburi osakonnad:

Moskwa kaupm.-p. kont., New. 46.

" " Kalaschnikow pr. 33.

Moskwa põllup. peaagentur, Angliskaja naber. 12.

Mõisnikkude (riigi) põllup. osak., Ligowskaja 64.

Talurahwa põllup. os., seals.

Warssawi kaubap. osak., New. 34.

Wolga-Kama " Kolaschnik. pr. 33

Pangamajad ja kontorid:

Alferow F. A. Gostinõi dwor, Panga liin, 33—35.

Alferow A. A., Newski 74.

Burtsewid A. ja P. Gostinõi dwor, Panga liin 6.

Dubinin M. J., Newski 116.

Junker W. ja Ko., Newski 22.

Lampe ja Ko. Newski 20.

Ljamin P. J., Newski 12.

Meier E. M. ja Ko., Angliskaja naber. 30.

Nelken M., Newski 52.

Nowosselow, D. Newski 31.

Wawelberg G. Newski, 25.

Wolkow G. ja Pojad, Newski 60.

Politsei. Politseiliselt jäguneb linn 6 ringkonda (отдѣленіе) ja 12 osasse (часть) ja iga osa jäuskondadesse (участокъ). I ringkond, Galernaja 28.

Admiralitedi osa.

1. jäusk. Kirpitsnõi per. 1.
2. " Morskaja u. 63.

Kasanski osa.

1. jäusk. Moika 10.
2. " Stoljarnõi 18.
3. " Ofitserskaja 28.

Spasskaja osa.
1. jäusk. Jekaterinenskaja 2—27.
2. „ Fontanka 63.
3. „ Fontanka 91.
4. „ Sadowaja 58.
Liteinaja osa.
1. jäusk. Mohowaja 19.
2. „ Nadeshdinskaja 28.
3. „ Baskowi per. 10.
4. „ Furstadtskaja 26.
II ringkond, Ofitserskaja 28.
Kolomna osa.
1. jäusk., Ofitserskaja 40.
2. „ Fontanka 201.
Narwa osa.
1. jäusk., Ismailowski polk, III root, 5.
2. jäusk. Nowo-Peterhowski pr. 18.
3. „ Obwodnõi 142.
4. „ Sastawskaja 8.
Moskwa osa.
1. jäusk., Wladimirski 16.
2. „ Mal. Moskowskaja 7.
3. „ Gorohowaja 70.
4. „ Podolskaja 3.
III ringkond, Mõtminskaja 3.
Aleksander-Newski osa.
1. jäusk., Newski pl. 91.
2. „ Glasowskaja 36.
3. „ Obwodnõi 62.
4. „ Tambowskaja 8.
Roshdestwenski osa.
1. jäusk., Mõtninskaja 3.
2. „ Degtjarnaja ja 8-ma Roshdestw. u. nurgal 29—32.
3. jäusk. Spalernaja 64—1.
Wiiburi osa.
1. jäusk., Tihwinskaja 12.
2. „ Bolschoi Sampsonijewski 62.
3. jäusk. Bolschaja Ohta ja Georgijewski u. nurgal 95—5.
Schlüsselburgi jäuskond Mihael Arhangeli külas, Moskowskaja 1.
Poljustrowi jäusk., Peeter Suure prosp. 9.
IV ringkond, Karpowka 13.

Wassiljewski osa. 1. jäusk., Bolschoi prosp. 13. 2. jäusk., 5. liin 68.
Surowi jäuskond, Bolschoi pr. 67.
Sadama jäuskond, Wassili saar, 16. liin, 73.
Peterburi osa.
1. jäusk., Bolschaja Beloosjerskaja 18.
2. jäusk. Oranienbaumskaja 15.
3. „ Pinkowskaja 4.
4. „ Bolschaja Selenina 27-b.
Lesnoi jäusk., Wiiburi maantee 16.
Nowoderewnja jäusk, Nowoderewenskaja naber. 25.
V ringkond, Njustadskaja 22.
VI ringkond, Newski 166.

Post. Peapostkontor, Potshtamtskaja u. ja Potshtamtski pereuloki nurgal.
Keskosakond, Potshtamtski per. 3. I jäuskond, Sapörnõi per. 9. II Sagorodnõi 4. III Peterburi pool, Bolschoi pr. 50. IV Wassili s., 7. liin 28. V Ismailowski pr. 7. VI Tëine Roshdestwenskaja 27. VII Borowaja ja Glasowaja nurgal 26—19. VIII Jekatërininski kan. 134. IX Wiiburi pool, Bolschaja Sampsonijewskaja 16. X Nowaja Derewnja, Schismarewskaja 4—6. XI Italjanskaja 15. XII Spasski per. 11. XIII Malotsarskoje ja Matjanini n. 25—12. XIV Narwa wär. taga, Peterhofi m. 80. XVII Star. Udelnaja, Udelnõi pr. 27. XVIII Schuwalowos, Sofiiskaja 10. XIX Galernaja 22. XX Bolschaja Konjusch. 17. XXI Lesnoi, Politehnikum. XXII Teatralnaja 1. XXIII Wass. s. Börse hoone. XXIV W. s., 15. liin 72. XXV Fontanka 117. XXVI Soome waksalis. XXVII B. Ohta, Gurdinu u. XXVIII Furstadtskaja 3. XXIX Peterburi pool Bolsch. Passadskaja ja Pewtshi per. u. n. 16—6. XXX Koltuschi m. 74. XXXI Smolenskaja u. 7. XXXII W. s. Suur prosp. 70. XXXIII

Iwanowskaja 9—10. XXXIV W. s. Tutshkowi pereul. 18. XXXV Italjanskaja 15. XXXVI Panteleimonowskaja 9. XXXVII Obwodnõi kanal 117. XXXVIII Riigipank. XXXIX Srednäja Newka ja Nikolski u. n. 16—1. XL Sagorodnõi 52. XLI Wass. saar, fiisikaobserwatorium. XLII Lahta XLIII Kolomäel. XLIV Kolokolnaja 14. XVL Obwodnõi kan. 120. XLVI Baburini per. 5. XLVII Smolenski per. 2. XLVIII Meisainstitudi majas. XLIX Portselaniwabrikus, Schlüsselb. prosp. 27. L Rshewka. LI Medweshi stan. LII Aleksandri pr. 19. LIII Fontanka ja Aprakfini u. n. 71. LIV Peterburi pool, Swerinaja 36. LV 4. Roshdestwenskaja 6. LVI Sabalkanski 130. LVII Kamennoostr. 45. LVIII Glasurnaja 32. LX Riigiwolikogu hoones.

Raamatukauplused. **Eesti raamatukauplused:** „Ühiselu", Ofitserskaja 5; A. M. Kõddar, Gorohowaja (Sadowaja nurgal) 36; A. Luige, Wassili saar, 11. liin 36.

Raamatukogud. 1) **Awalik Keiserlik raamatukogu,** Newski prosp. ja Sadowaja nurgal, sissekäik Aleksandri platsilt. Äripäewadel lugemisetuba awatud k. 10 h. kuni k. 9 õ., pühapäewadel k. 12—3. Käsikirjade osakond awatud igapäew k. 10—3, wäljaarwatud pühapäewad. Kirjatööde tegemiseks on direktori luba tarwis. Raamatute lugeda wõtmise juures isikutunnistus ette näidata. Raamatukogusse ei lasta keskega algkooli õpilasi ega alla 18 a. isikuid. 2) **Teadusteakademia raamatukogu,** Akademia hoones, Wassili s., Lossi silla juures. Aw. k. 10—3. Sissekäik waba. 3) **Rahaministeriumi õpetatud komitee raamatukogu,** Moika, ministeriumi hoones. Aw. k. 12—5. Sissekäimine sellekohase lubaga. 4) **Sõjaarstiteaduseakademia rmtkg,** Wiiburi pool, Arsenalnaja nab. Aw. k. 11—4. Wõerad akademia ülema tähega. Raamatute saamiseks maksetakse 25 rbl. kautsjoni.

Riigiwolikogu, Tauria palees.

Riiginõukogu, Nikolai pl., endises Maria palees.

Ringkonna (Peterburi) raudteede walitsus, Bronnitskaja 10.

Sadamawalitsus, Jekaterinhofski 105

Sõjakohus, ülem, Moika 96.

Sõjawäeteenistuse komisjon (linna), Sadowaja 26.

Tapamaja, Sabalkanski 65.

Teadusteakademia, Wassili saar. Neewa nabereshnaja 5.

Trükiasjade komitee, Teatralnaja 3.

Wabrikuinspektoriamet, Moika 7.

Woorimeeste sõidutaks. Päewane sõidumaks 1/4 tunni eest 20 kop., mis iga 5 min. pärast 5 kop., wõrra tõuseb (20 min. 25 kop., 25 min. 30 kop., jne). Öösel maksab 1/4 tundi 30 kop., kuna järgmise aja kohta päewane taks maksab. — Waksaliteest, sadamatest ja teatrite ning lõbuasutuste juurest sõites on terwe sõidu eest 15 kop. rohkem maksta kui harilikult. Päewane taks maksab k. 7 hom. kuni k. 12 öösel ja öötaks k. 12 öösel kuni k. 7 homm. Kui woorimees on õhtul enne kella 12 palgatud ja sõit ööaja sisse läheb, kuna see aga üle poole tunni ei wälta, siis tuleb päewataksi järele maksta. Woorimees piab taksi järele sõitma 10-werstalise kiirusega tunnis. — Harilikult sõidetakse Peterburis kokkuleppimise järele.

Peterburi eestlased.

1. **Eesti Hariduse Selts.** Seltsi kantselei Italjanskaja 5, krt. 39. Esimees A. Kelberg. Seltsil on 9 jauskonda ja 16 haruseltsi Seltsil on Peterburi linnas waestelaste-warjupaik ja 7 kooli.

Jauskonnad: I Narwa wärawate taga; ametlik adres: Uschakowskaja (Ушаковская) 12. I kool ja waestelaste warjupaik. Kooliõpetajad A. Robert, M. Kelder, neiu Pahlmann.

II Peterburi pool, Bolschaja Monetnaja 2, krt. 1. Seal on ka Haridusseltsi II kool. Kooliõpetajad P. Madisson ja neiu Schippai.

III ja seltsi kantselei keskl linna, Kolomenskaja u. 12, krt. 25. Seal on III kool, seltsi arhiw ja raamatukogu. Kooliõpetajad R. Wormansik ja n. Torpan.

IV j. ja IV kool on Smolenski külas, Schlüsselburi prospekt 45. Kooliõpetajad E. Ilwes, J. Jaakson ja n. E. Annus.

V Wassili Saarel, Sredni prosp. 59, k. 4. Seal ka V kool. Kooliõpetaja neiu J. Wares.

VI j. ja VI kool on püssirohuwabriku juures (Пороховые), Wene Tehnikaseltsi m. Kooliõp. J. Rehberg.

VII j. kooliga Ohtas, Besborodinski prosp. 36, k. 15. Kooliõp. Priimägi ja K. Wisnapuu.

VIII (asunduste-) jauskond, Ofitserskaja 5 („Ühiselu" raamatukauplus).

IX (Waestelastewarjupaiga) jauskond, Demidowi per. 5, k. 49.

2. **Peterburi Eesti Nooresooselts,** Stoljarnõi per. 13. Seltsi esimees

J. Eller, Seltsil on täielik eestikeelne raamat kogu, millest liikmetele kui ka külalistele raamatuid lugemiseks välja antakse.

3. **Peterburi Eesti Heategew Naisühisus.** Seltsi ruumid ja kohaotsijate naisterahwaste warjupaik on Sadowaja u. 35, krt. 38. Eesistuja pr. J. Riomari adress: Ofitserskaja u 54. Naisühisuse juures on kohaotsijate ja tööta naisterahwaste warjupaik, kus odawa hinna eest korterit wõib leida. Sisesõitnud naisterahwastele antakse ühisuse warjupaigast kohaotsimises nõu ja juhatust, sellepärast wõib seda kõigile neile soowitada, kes Peterburisse teenistust otsima sõidawad.

4. **Peterburi Eesti Üliõpilaste Selts,** Wassili saar, Sredni prosp. Esimees R. Wallner

5. **Peterburi Eesti Üliõpilaste Abiandmise Selts,** Peterburi Eesti Nooresooseltsi ruumides, Stoljarnõi per. 13.

6. **Eesti jõustikuselts „Wõimula“.** Seltsi ruumid Nooresooseltsi korteri juures. Esimehe hr. T. Wiedemanni adr.: Peterburi pool, Peterburgskaja naberešhnaja 30, k. 13.

7. **Jõustikuselts „Kalew“.** Esimees J. Kauba, Wassili saar, Sredni pr. 9, k. 5. Seltsil ei ole oma ruumisid.

8. **Eesti karskuseseltsi „Ustawus“.** Seltsil puudub kindel korter.

9. **Põhja Wastastikune Krediitühisus,** Newski prospekti lähedal, Bolschaja Konjuschennaja 10, k. 94. Tl. 91—81.

10. **Peterburi Eesti Hoiu ja Laenu Ühisus,** Italjanskaja 5, k. 39. Esimees Dr. A. Lossmann. Äritunnid on igal esmasp., teskn. ja reedel, õ. k 8—10.

11. **Peterburi Eesti ajaleht „Peterburi Teataja“ ja kirjastuseühisus „Ühi elu“,** Ofitseri uul. nr. 5, tel. 463—24. Toimetaja kõnetund kella 11—1 v. — Hakkab ilmuma spordiajakiri **„Jõu Ilm“,** Peterburgskaja naberešhnaja 30, k 13. W. kuulutus teksti ees.

12. **Peterburi Eesti piimakaupluste keskäri „Produkt“,** Spasski per. 3. Direktorid: A. Nursi, J. Sidorow ja J. Bachmann.

13. **Eesti Jaani kirik ja Jaani kiriku kool,** Ofitseri u. 54. Kirikherrad: J. Adamson ja R. Kallas; kooliõpetajad T. Riomar, M. Bleimann, J. Jõks, n. J. Paju ja pr. J. Riomar.

14. **Peterburi kubermangu põllumeesteseltside Keskselts.** Esimees Bruhns, sekretär agronom Aleinikow. Seltsi kantselei Swetshnoi per. 13.

15. **Eesti Matusekassa,** Hoiu- ja Laenuühisuse ruumides (Italjanskaja 5, k. 39). Wastuwõtmine iga päew.

16. **Tarwitajateühisus „Ökonom“,** (ajutiselt) Hoiu- ja Laenuühisuse ruumides, kus liikmeksastujad endid üles wõiwad anda. Osamaks 10 rubla.

Eesti adwokadid. A. Erjapea, wan. adw., Jekaterininski kanal 69, k.24. E. Juurik, wan. adw. abi, Mešhtšhanskaja 4. k. 7.

Eesti keelt mõistjad arstid. Dr. A. Lossmann, Dmitroski per. 10. Dr. B. Schwarz Nikolajewskaja 29. Dr. Rehn, Satsa Aleksandri haigemajas, Wassili saarel, 14. liinis.

Pärnu linna juht.

Ajalehed. „Meie Kodumaa“, Hospidali u. 6. Wast. toim. cand jur. A. Jung, tegew toimet. Jürwetson. „Meie Aastasaja“ Pärnu wäljaanne.) Waadake kuulutustest.

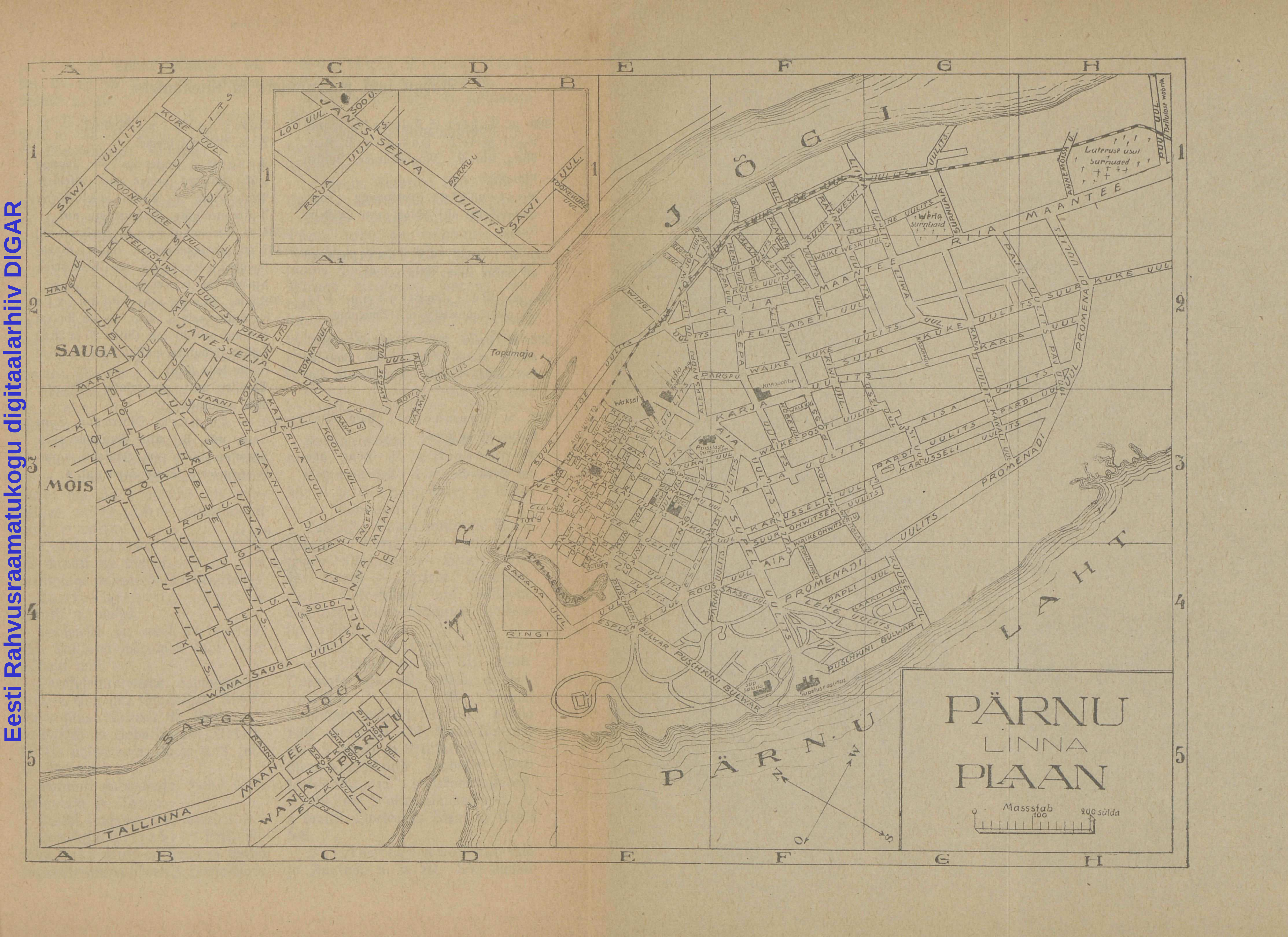
„Pernausche Zeitung“, Kuninga u. 15.

„Postimees — Pärnu wäljaanne“, Rüütli u. 45.

Adwokadid. Wannutatud adw. J. Leesment, Aia u. 6. Wan. adw. abid: A. Jung, Ringi u. 6. H. von Notbeck. Reimann, Kuninga u. 36. Eraadw.: H. Jakobi, Kuninga u. 38. H. Soo, Ringi u. 11. H. Wiitack, Aia u. 3. A. Soosaar, kohtuasjadeajaja, Lubja u. 13.

Aptegid: A. Grimm, Nikolai ja Rüütli u. nurgal. — R. Behling, Riia u. 6. — R. Schmidt, Rüütli u. 39.

Arstid. H. Boström, linnahaig. 10—1 ja 5—6. R. Elbing, Pühawaimu u., knt 10—12 ja 3—5. J. Frey, linnahaigemajas, knt. 9½—11 ja 4—5. G. Hermann, linnaarst, Nikolai u. 28, knt. 9½—11 ja 3—4. E. Hörshelmann, Sepa ja Karja u. nurgal, knt. 9—11 ja 3—4. O. Koppe, Nikolai u. 15, knt. 10—12 ja 3—4. A. Kröger, kreisiarst, Lõuna uul. 12, knt. 9½—11 ja 4—5, H. Stillmark, raudtee ja Waldhofi arst, Kuninga u. 11. knt. 9—11


PÄRNU
LINNA
PLAAN
Massstab
100
200 sülda
PÄRNU JÕGI
PÄRNU LAHT
PÄRNU
SAUGA JÕGI
SAUGA
MÕIS
Tapamaja
Waksal
Luteruse usul Surnuaed
RIIA MAANTEE
TALLINNA MAANTEE
PROMENADI UULITS
PUSCHKINI BULWAR
JÄNESSELJA UULITS
WANA-SAUGA UULITS
KARUSSELI
SADAMA UUL.
RINGI
ESPLANADI
A B C D E F G H
1 2 3 4 5

Pärnu juhi parandufeks ja täiendufeks.

329. w. Tohter S. Talwiku kõnetunnid 9—11 ja 4—5. Hambaarst Koch, Ringi uul. 9. Magdeburger, Rüütli uul. 49.

Karskusekur. asjaajaja (par. Stackelbergi as.) Stael von Holstein, Taalist.

330. w. I jausk. kohtuuurija Loosi all (mitte enam Riia u. 26).

331. w. Poisslastegümn. dir. (R. Kiprianowitshi as.) Smirnow.

332. w. Peetri 2-kl. tütarlaste algkool on ses majas, kus J. W. Jannsen kooli pidas (mitte I tütarl. 2-tl. algkool).

333. w. Loomaarsti Pajo kõnet. k. 10—11 ja 2—4.

Maksuinspektor Th. Haar, abiline Lopatin.

Notarius H. v. Notbeck — O. A. v. Bötlingi asemel.

Pangad. Junker ja Ko. panga osak. (Pihkwa panga osak. asemel). Peale teiste on Pärnus weel Pärnu II Kredit-ühisus, Pühawaimu uul.

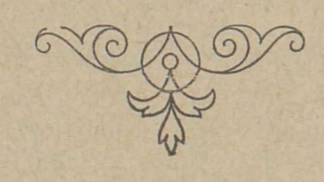
334. w. Seelmanni saun (Seelanni as.)

337. w. Жавороночная (mitte Жаворочная). Желѣзная (m. Железная). Крысiй (m. Крысый).

338. w. Woorim. sõidutaks 3/4 tunni eest 1 hob. on 25 kop. ja 1 tunni eest 30 kop. (mitte 20 ja 25 k.) Ööfine sõidutaks maksab kella 12—7-ni (mitte kella 6-ni).

Plaastri uul. nimetatakse Prügitamise uulitsaks.

340. w. Ämmaem. Oidermann, Suur Sepa uul. 3 (mitte Suurejõe uul.). Thomson, Tölpi (m. Jansoni) majas. H. Schwicker, Suur Sepa uul. 4.



ja 3—4. S. Talwik, Rüütli u. 51, knt. 9—11 ja 2—4. E. Tumma, Rüütli u. 45.

Hambaarstid: J. Karpel, Pikk u. 11. H. Koch, Uus u. 17. H. Magdeburger, Kuninga u. 9.

Gildid. 1) Suur Gilde ja 2) Wäike wõi Maarja Magdalena Gilde. Gildedel oma majasi ei ole. Istumised peetakse linnaameti ruumides.

Haigemajad: Hörschelmanni eraklinik, Sepa ja Karja u. n. Wastuw. tunnid 1/2 9—11 ja 1/2 3—5. Maks ööpäewa eest 1 rbl (teiste hulgas) ja 2—3 rbl eraldi ruumis.

Linna hospidal, arestimaja wastas, Plaastri u. 4. Juhataja Frey.

Hobustepost, Kuninga u. 7. Hobuste arrw 12. Postipidaja J. Wellma.

Jalutuskohad. „Badepark“, ranna ääres. Kesklinnast sinna mineku peale kulub umbes 10 minutit. Teed, mis sinna wiiwad on puudelised, nii et päikene kõrwetawalt peale ei paista.

Linnapuiestik on linnast 5—10 minuti tee kaugel. Ka see park on linnaga puiesteede läbi ühendusʼes.

Lastepuiestik, Uue ja Rüütli u. wahel.

Pealeselle on weel puiestee, mis Tallinna wärawast kuni mere kaldani wiib.

Karskusekuratorium, asjaajaja M. Nõmm, esim. par. Stackelberg Abjast, linna jäusk. kurator A. Küng.

Kirikud ja palwemajad: Adwendistide palwemaja, Karja u. 3, jutl. A. Klement.

Baptisti palwemaja, Heno u. 3, jutlustaja H. Tuttar.

Juudi sinagog, Laatsareti u. 2.

Luteriusu Elisabeti kirik, Nikolai u. 18. Kirik on Eesti ja Saksa koguduse tarwis. Õpet. J. Hasselblatt.

Luteriusu Nikolai kirik, Nikolai u. 4. Õp. Bilenstein.

Palwemaja, Rohu u., jutlustaja Meresmaa.

Õigeusu Issandamuutmise kir., Kuninga ja Aia u. n., pr. N. Tswetkow.

Õigeusu Katarina kirik, Wee ja Uue u. n., ülempr. M. M. Suigusaar.

Kohus. Pärnu käib Wiljandi-Pärnu rahukogu ringkonna alla. Rahukogu alaline asukoht on Wiljandis Posti u. Kogu käib ajuti ka Pärnus mõistmas. Pärnus asuwad I jäusk. rahukohus, Pärnu linna tarwis; II jäusk., maakonna põhjapoolse osa tarwis. III jäusk., asub Kilingi Nõmmel, maakonna lõunapoolse osa tarwis.

Ülem talurahwakohus: I jausk., Pärnus; II jäusk., Woltwetis.

Kohtupristawid: I jäusk. R. Kontowski.

Kohtu-uurijad: I jäusk. Riia u. 26; II ja III jäusk. Karja ja Sepa u. n., Normanni m.

Konsulid: Daani abikonsul Adolf Rhode. Norra — Emil Ammende. Portugali — Heinrich Backer. Rootsi — Friedr. Rambach. Saksa ülekorraline konsul Wilhelm Schmidt. Suur-Britannia abikonsul Julius Dicks.

Koolid. Eesti Eelgümnasium, Rüütli u. 55. As. 1906. Õpemaks 15—40 rubla aastas. Koolijuh. cand. W. Raam. Kooliõpetajaid 14, õpilasi: poissa 136, tütarlapsi 171. Kooli lõpetasiwad 3 poissi ja 3 tütarlast. Kooli ülespidamisekulud saadakse Eesti kooliseltsilt ja lastekoolirahadest. Koolil on 3 ettewalmistuse kl. ja 4 koolikl. Õpekeeleks Wene ja Eesti keel.

Poislastegümnasium, Aia ja Kuninga u. n. As. XVI aasta-

sajal, muudetud 1865. ja 1894. a. Dir. N. Kiprianowitsch. Õpemaks 55—65 rubla aastas. Õpilasi on 479, kooliõpetajaid 25. Õpemaksust oli wabastud 23 õpilast, pealeselle 60 kooliõpetajate last. Kooli lõpetasiwad 25. (I ja IV kl. on paralellklassid.)

Tütarlastegümnasium, Nikolai u. As. 1838. a. (kandis „Ülem Tütarlastekooli" nime), 1894. a. 8-klassiliseks ümber muudetud. Õpemaks on 45—55 rubla aastas. Koolijuh. Anna von Böthlingk. Kooliõpetajaid 28, õpilasi 461. Õpemaksust wabastatud 18. Kooli lõpetasiwad 45 õp. III VI VII kl. on paralellk. (Mõlemate koolide ülewalpidamise kulud kannab kroonu ja linn.)

Saksa eelgümnasium, Tallinna u. Asutat. 1906. Õpemaks 30—70 rubla aastas. Direktor A. Luther. Kooliõpetajaid 17, õpilasi: poissa 38, tütarlapsi 68. Kooli ülewalpidamise kulud saadakse Saksa Kooliseltsilt ja Saksa seltsilt.

Saksa ülem tütarlaste kool. Tallinna u. As. 1911. a. Õpemaks 30—70 rbl. pooles aastas. Dir. A. Luther. Kooliõpetajaid 7, õpilasi 32. Koolil on 3 ettewalmistamise- ja 6 kooliklassi. Ülewalpidaja Saksa Selts. (Mõlemates wiimatinimetatud koolides on õpekeeleks Saksa ja Wene keel.)

A. Hellmanni 3-kl. tütarl. erakool As. 1825. Õpem. 18—27 rbl. Õpetajaid 7, õpilasi 181. Kooli ülewalpidamise kulud saadakse Saksa Seltsilt ja koolirahadest.

Kroonu algkool tütarlastele, Riia u. As. 1904. Õpemaks 4 rbl. Juh. A. Ostaschewa, Õpetajaid 3, õpilasi 100.

Jochmanni 3-kl. eraalgkool. Supeluse u. As. 1873. Õpemaks 4—5 rbl. Juh. Üts. Õpetajaid 3, õpilasi 120. Kooli ülewalpidamise kulud saadakse Jochmanni kapitali protsentidest ja Pärnu linna poolt.

Õigeusu 2-kl. kihelk.kool. Suur Sepa u. As. 1877. Õpemaks 4—5 rbl. Juhat. Peduson. Õpetajaid 6, õpilasi: poissa 107, tütarlapsi 103.

I poisslaste 2-kl. algkool, Riia u. 22. As. 1894. Koolijuh. K. Kruming. Õpemaks 7 rbl. aastas. Kooliõpetajaid 2, õpilasi 131.

II poissl. 2-kl. algkool, Sauga u. As. 1868. Õpemaks 6—8 rbl aastas. Koolijuh. M. Unifer. Õpetajaid 2, õpilasi 60.

III poissl. 2-kl. algkool, Uus u. As. 1905. Õpemaks 7 rbl Koolijuh. Kuusberg. Õpetajaid 2, õpilasi 118.

I tütarl. 2-kl. algkool, Tallinna u. As. 1835, algas teg. 1838. Õpemaks 6—7 rbl. Juh. pr. Neuland. Õpetajaid 2, õpilasi 105. (Kool asub praegu selles majas, kus J. W. Jannsen Ülejõe alewi ja Rääma walla kooli pidas.)

Peetri 2-kl. tütarlaste-algkool, Tallinna Posti u. As. 1844. Õpemaks 6—7 rbl. Juh. Kangro. Õpetajaid 2, õpilasi 67.

Kubermangu aktsisiwalitsuse 3. ringkond, mille alla Pärnu käib, asub Walgas.

Laadad: Jaanuarikuu wiimasel kolma- ja neljapäewal.

Aprillikuu esimisel kolma- ja neljapäewal enne jüripäewa.

Juulikuu esimisel kolma-ja neljap.

Wiimasel kolma- ja neljapäewal enne mihklipäewa.

Kolmanda ja neljanda Kristuse tul. püha wahel kolma- ja neljap.

Laewakäigud. Laewakontor: H. Schmidt, Pühawaimu u. 4. Laewad käiwad: Riiga (piletid maksawad: 1. kl. 5, 2. kl. 3 ja 3. kl. 1 rbl 50 kop); Salisi (piletid

m.: 1. kl. 3, 2 kl. 2 ja 3. kl. 1 rbl); Heinasteſſe (piletid m.: 1. kl. 3, 2. kl. 2 ja 3. kl. 1 rbl).

Linnawalitſus, raekojas.

Linna waestelastekohus, eſimees linnapea Brackmann.

Loomaarſt. J. Pajo, maak.-loomaarſt Aia u. 6, knt 20—11 ja [illegible]—4.

E. Glück, linnaloomaarſt, tapamajas.

Maakonnapolitſei, w. Politſei.

Makſuinſpektor, F. Garr, wastuwõtmine linnaametis.

Matuſeaiad. Greeka õig. matuſeaed, Riia u.

Juudi matuſeaed, Riia u.

Lutheri uſuliſte eeſtlastele ja ſakslastele Riia u.; eeſtlastele Wanas Pärnus.

Notariuſed. O. A. von Bötling, Rüütli u. 3. A. F. Shtſhit, Rüütli u. 27.

Palwemajad, w. Kirikud.

Pangad. Pihkwa panga Pärnu jakond, Rüütli u. 19.

Pärnu Eeſti Kreditühiſus, Rüütli u. „Endla" ruumides.

Pärnu Eeſti Laenu- ja Hoiuühiſus aſub Rüütli u. „Endla" ruumides.

Äritunnid igal pool kella 10—2.

Rentei on Kuninga ja Wee u. nurgal. Äritunnid k. 9—1.

Piiriwahtidewalitſus, Rääma u. 3.

Politſei. Kreispolitſei. Maakonnaülem S. Ljatſewitſh, kantſelei Karja ja Sepa u. nurgal, Normanni majas. Wanem abiline L. Petkewitſh, ſealſamas.

I. jäuskonna noorem abiline, Woltwetis (koht on praegu waba). II. jäusk., K. Korwatowski, Pärnus. III jäusk. J. Konſtantinowitſh Wana-Wändras. — Pealeſelle on maakonnas 42 politſeikordnikku.

Linnapolitſei. Priſtaw O. Han, kantſelei Lõuna u. 16; abi P. Koloſowski. Politſeiülewaatajad: Markſon Ülejõel; Suigusſaar Alewil; J. Utſo, papiwabrikus. Sadama ülewaataja A. Koffer, kantſelei Lõuna u.

Poſti- ja telegrafikontor, Rüütli u. 21.

Raamatukaupluſed:

A. Küng, Rüütli u. 53.
K. Koſerowsky, Jäneſſelja u.
W. Itter, Wee u. 9.
J. Karu, Rüütli u. 47.
J. Karu, Jäneſſelja u. 6.
Iſak, Riia u. 18.
P. Toom, Rüütli u. 51.
P. Toom, Riia u. 42.
E. Treufeldt, Rüütli u. 11.
B. Ilwes, Rüütli u. 41.
J. Reimann, Rüütli u. 49.
E. Soowik, Kuninga u. 36.

Raudteewalitſus. Pärnu-Tallinna juurdeweu-raudtee walitſus aſub linna m., Bristoli wõerastem. wastu, Rüütli u.

Rohupoed. E. Buhre, Riia u. 62 ja Nikolai u. 6.

Ewers, Riia u. 35.
A. Grimm, Nikolai u. 7.
Kuusner, Rüütli u. 41.
Schmidt, Rüütli u. 39.

Sandarmi walitſus, Wäike Kuke u. 7-a.

Saunad. Sarapuu, Aia u. 5. — Linna rahwaſaun, Tihaſe ja Riia u. nurgal. — Seelanni ſ., Tallinna Poſti u. 11. — Tertewi ſ., Wäike Poſti u. 15.

Supelus-aſutus. Linna ſupelus-aſutus, awatud 20. maiſt kuni 20. augustini.

Seltſid. Aerutajateſelts „Ruder Klub".

„Endla" Eeſti laulu- ja teatrimaja.

Jaht-Klubi (purjetamiſeſelts).

Kalameesteselts „Verein“.
Läti Selts.
Laenu- ja Hoiuühisus.
Malemängu Selts.
Meeste Lauluselts.
„Musse“ selts
Muusika Selts.
Pärnu Karskuseselts.
a) P. K. S. Wõimlejate osakond.
Pärnu Eesti Kooliselts.
a) P. E. K. S. Abiandmise Osakond waesematele õpilastele.
b) P. K. S. Raeküla Osakond.
P. E. Korteriüürnikkude Selts.
P. E. Esperantistide Grupe.
P. Kodanikkude Selts (klubi).
P. Lootside Selts.
P. Majanduseühisus.
P. Majaperemeeste Selts.
P. Mere ja kalameeste selts „Jahta“.
P. Piimatalituse Ühisus.
P. Saksa Käsitöö Selts.
Põllumeeste Selts.
P. Papiniidu Wabriku Kaubatarwitajate Selts.
Rattasõiduselts.
„Wambola“, Eesti rattasõitjateselts.
Wastastikkune Kreditühisus.
Wene Seltskondlik Ühisus.

Talurahwaasjade komisarid. I jäuskonnas P. Heinrichson, Glabe pl. ääres par. Stael von Holsteini m. II jäusk. parun R. Freitag von Loringholwen, Glabe pl. ääres Jürgensi m.

Tapamaja, juhataja E. Glück, kassapidaja H. Spohr.

Telegrafi kontor, Rüütli u. 21.

Telefoni keskjaam, Kuninga u. 7. Telefoni tarwitamine aastas 45—50 rbl.

Tolliamet, Pikal u. 5.

Trükikojad. A. Birkhan, Nikolai u. 18.
L. W. Laakmann, Kuninga u. 4.
H. Laane, Rüütli u. 49.
„Meie Kodumaa“, Hospidali u. 2.

Turgu peetakse igapäew.

Uulitsate nimekiri.

Uulits	Улица	Straße
Aia	Садовая	Alte-Garten
Aida	Амбарная	Speicher
Aisa	Фемерская	Fehmer
Akademia	Академич.	Akademie
Aleksandri	Александр.	Alexander
Allika	Ключевой пер.	Quellengasse
Angerja	Угревый пер.	Aalgasse
Annemõisa	Анненгофъ	Annenhof
Doom	Домская	Dom
Doom, Wäike	Мал. Домск.	Kl. Dom
Elisabeti	Елизаветин.	Elisabeth
Elewandi	Слоновый п.	Elefanteng.
Eno	Энноская	Eno
Esplanadi	Эспланадная	Esplanaden
Esplanadi pl.	Эспланад пл.	Esplan.Platz
Hangu	Вилочная	Gabel
Hawi	Щукинъ пер.	Hechtgasse
Heno	Геноскій пер.	Henno
Hobuse	Конная	Pferde
Hommiku	Восточн. пер.	Ostgasse
Hospidali	Госпитальн.	Hospital
Hõbe	Серебрянная	Silbergasse
Jaani	Ивановская	Johann
Ilwese	Рысый пер.	Luchsgasse
Jänesselja	Енесельская	Jenneselsche
Jõe	Ручейная	Bach
Jõe, Wäike	Мал. Ручейн.	Kl. Bach
Jõe, Esimine	Пер. Рѣч. пер.	Erste Flußg.
Jõe, Teine	Второй „ „	Zweite Flg.
Jõe, Kolmas	Третій „ „	Dritte Flg.
Jõe, Neljas	Четв. „ „	Vierte Flg.
Kaarli	Карловская	Karl
Kalda äär	Набережье	Flußsufer
Kalameeste	Рыбацкая	Fischer
Kana	Куриная	Hühner
Kanali	Канальн. пер.	Kanalgasse
Karja	Карриская	Karri
Karusseli	Карусельная	Karusell
Kasarmu	Казармен. п.	Kasarmeng.
Kase	Березовая	Birken
Katerina	Екатеринск.	Katharinen
Kesk	Средняя	Mittel
Kilgi	Сверчковая	Grillen
Kitse	Козлинная	Ziegen
Kitsas	Узкій пер.	Schmalgasse
Kiwi	Камменная	Stein
Koi	Мольный пр.	Mottengasse
Konna	Лягушечная	Froschgasse
Kooli	Школьная	Schulen

Uulits	Улица	Straße
Krantsi	Вѣночная	Kranz
Kure	Журавлин.	Kranich
Kuninga	Королевская	König
Kuuse	Еловая	Fichten
Kuld	Золотой пер.	Goldgasse
Kuke	Пѣтушья	Hahn
Kuke, Wäike	Мл. Пѣтушья	Hahn
Köie	Канатная	Reeper
Laatsareti	Лазаретная	Lazaretten
Lehe	Лиственнич.	Lärchen
Lille	Цвѣточная	Blumen
Lille	Лилейный п.	Liliengasse
Liiwa	Песочная	Sand
Loosi	Лози	Losi
Lootsi	Лотцманская	Lotsmann
Lubja	Известковая	Kalk
Lõo	Жаворочная	Lerchen
Lõuna	Южная	Süder
Marja	Ягодная	Beeren
Malmi	Малмеская	Malmö
Munga	Монашеск. п.	Mönchgasse
Nelgi	Гвоздичный	Nelkengasse
Nikolai	Николаевск.	Nicolai
Ohwitseri	Офицерская	Offizier
Ohwit., Wäike	М. Офицерск.	Kl. Offizier
Pardi	Уточная	Enten
Pargi	Парковая	Park
Paju	Ивовая	Weiden
Parmu	Оводный пер.	Bremsengas.
Papli	Тополевая	Pappel
Pilli	Пилюльная	Pillen
Piiri	Граничная	Grenz
Pikk	Длинная	Lang
Pikk, W. Pär.	Длинная	Lang
Piiskopi	Архіерейск.	Bischof
Plaastri	Пластырная	Pflasters
Posseti	Посьетская	Poßetz
Posti, Wäike	Мал. Почтов.	Kl. Post
Promenadi	Променад.	Promenaden
Puu	Дровяная	Holz
Puschkini bul.	Пушкина б.	Buschkin-Bl.
Pärna	Липовая	Linden
Põhja	Сѣверный п.	Nordgasse
Põllu	Полевая	Feld
Püssi	Ружейный п.	Flintengasse
Pühawaimu	Ул. Свят. Дух.	Heiligengeist
Ranna	Бухтовая	Strand
Raua	Железный п.	Eisengasse
Roheline	Зеленая	Kraut
Rohu	Травяная	Graß
Roosi	Розовый пр.	Rosengasse
Roti	Крысый пер.	Rattengasse
Riia	Рижская	Rigasche
Ring	Круговая	Ring
Rähna	Дятлинная	Specht
Rääma	Равасарская	Rawassar
Rüütli	Рыцарская	Ritter
Sadama	Портовая	Hafen
Sauga	Саукская	Sauksche
Sauga, Wana	Ст. Саукская	Alte Sauk.
Sawi	Глиняная	Lehm
Sepa	Кузнечная	Schmiede
Sepa, Weike	Мл. Кузнеч.	Kl. Schmied.
Soo	Приболот. п.	Moorgasse
Soldi	Солтовъ пер.	Soltgasse
Supel	Купальная	Bade
Suwitajate	Дачная	Villen
Surnuaia	Кладбищен.	Friedhof
Sääse	Комарный п.	Mückengasse
Tallinna	Ревельская	Revaler
Tallin. post. m.	Ревел. Почт.	Reval. Post.
Tamme	Дубовая	Eichen
Telliskiwi	Кирпичная	Ziegel
Toonekure	Аистовая	Storch
Tui	Голубинная	Taubengasse
Turu	Рыночная	Markt
Turni	Гимнастич.	Turn
Uus	Новый	Neugasse
Ussi	Змѣйный п.	Schlangeng.
Warblase	Воробьен. п.	Sperlingg.
Wee	Водяная	Wasser
Weski	Мельничная	Mühlen
Weski, Weike	Мал. Мельн.	Kl. Mühlen
Wingi	Зябличная	Finken
Woorimehe	Извощичья	Fuhrmann
Õhtu	Западная	Westgasse
Õli	Масляная	Oel

Rosow, Nikolai u. 6.

Wabrikuinspektor, 4 jäusk., N.

Waestemajad: Karjamaa ääres nr ja Aisa u. 6 (wenelaste tarwis). Mõisnikkude oma Akademia ja Lõuna u. n.

Wangimaja, Plaastri u.

Woorimeeste sõidutaks.

	1 hob.	2 hob.
Sõit linnast 1—2 inimesega . . .	10 kop.	15 op.
„ linnas 1—2 „ . . .	8 „	10 „
„ „ 3—4 „ . . .	— „	15 „
„ linnast waksali 1—2 in. . .	28 „	40 „
„ waksalist linna 1—2 in. . .	28 „	40 „
„ iaewadelt linna 1—2 in. . .	18 „	20 „
„ linnast surnuaiale 1—2 in. .	20 „	30 „
1/2 tunni sõit 1—2 inimesega . .	15 „	25 „
3/4 „ „ 1—2 „ . .	20 „	40 „
1 „ „ 1—2 „ . .	25 „	50 „
Iga järgmise 1/4 tunni eest . . .	8 „	10 „
1/2 tunni sõit 3—4 inimesega . .	—	35 „
3/4 „ „ 3—4 „ . .	—	50 „
1 „ „ 3—4 „ . .	—	65 „
Iga järgmise 1/4 tunni eest . . .	—	15 „

Öösel kella 12 kuni kella 6 homm. on maks kahekordne.

Welskerid. K. Brauschweit, linnahaigemajas.

Ewart, Riia u.

J. Sakk, maakonna welsker.

Wõerastemajad. „Bristol", Rüütli u. 43.
„Estonia", Aida u.
„Nord", turu ääres.
„St. Peterburg", Malmi u.
„Tsentral", Hospidali u.
Ämmaemandad: J. Bernhard, Riia u. 53.
O. Mägi, Riia u.
Nielender, linnahaigemajas.
K. Oidermann, Suurejõe u. 34.
M. Paara, Karja u. 31.
Toporowskaja, Suurejõe u. 32.
M. Thomson, Rääma u. Jansoni m.
Üritamm, Karuselli u. Deihichi m.

Rakwere linna juht.

Adwokadid. Eraadwokadid: A. Aan, Peterburi u. Langsepa m.

E. Lehbert, Pikal u.

B. Palu, Waksali u., Lepa m.

Ed. Waldmann, Pikal u.

Wannutatud adwokat B. von Pezold, Pikk u. Hirschhauseni m.

Ajaleht. Wesenberger Anzeiger, ilmub üks kord nädalas; toimetaja ja wäljaandja M. Levmann. Hind 150 k. aastas.

Aktsiisiwalitsuse I ja V ringkond. Mõlemad v. Rehekampfi m. Peeter I u. I ringk. ülewaataja v. Gesse, V ringk. ül. S. Segschda.

Aptek, provisor Dehio, Pikk u. oma m.

Arestimaja (rahukogu), Rohuaia u., allika ääres.

Arstid. E. Hoffmann, Pikk u. oma m.

Kreisiarst E. Utt, Pikk u. Grimmi m.

Linnaarst R. von Vieren, Pikk u., Wehiku m.

Haigemajad. Linnahaigemaja, Peterburi u. Maks 10 rbl kuus.

Ämmaemand Normanni kliinik sünnitajate tarwis. Maks 50 kop. päewas.

Hobustepostijaam, Lai u. Pidaja R. Andrejew. Hobuste arw suwel 39, talwel 30.

Insenerid. Raudteeinsener D. Suritschan, Lai u., Puusepa m.

Ehitusemeistrid: G. Adof, Palwemaja u., oma m.

Joh. Rakles, Peeter I u., oma m.

Kinnituseseltsid. Esimene 1827. a. asutatud wastastikune elukinnituseselts, ag. A. Janow, Peterburi u., Metz'a m.

Linna wastastikune tulewastu kinnituseselts.

Moskwa tulewastu kinnit.-s. ag. N. Dehio, Pikk u.

Põhja tulewastu kinnit.-s. agentur, Pikk u., Grimmi m.

Salamandra ag. T. Metz, Pikk u.

Teine 1835. a. asut. Wene tulewastu kinn.-s. ag. Hoeppener ja Ko. pangamaja ruumides.

Kirikud ja palwemajad. Baptistiusuliste palwemaja, Surnuaia u. Jutlustaja Saarmann.

Lutheriusu kirik, Pikk u. Pastor Leo Pallon, Pikk u., koguduse majas; abi Paucker.

Lutheriusu palwemaja, linna sõrwal, Palwemajamäel.

Õigeusu kirik, Peterburi u. Preest. Wiktor Beshanitski, Peterburi u., Langsepa m.

Kohus. Rakwere-Paide rahukogu ühes krepostijäuskonnaga, Laia ja Rohuaia u. nurgal. Rahukogupresident tõs. r.-n. P. A. Tarchow, elab Peterburi u., Langsepa m. Rahukogu sõidab ajuti, kümmekond

korda aastas, Narwa kohut mõistma.

Jäuskonnarahukohtuid kreisis on 7, kelledest 4. ja 5. jäusk. Rakweres asuwad.

4. jäusk. rahukohtu ruum ja kantselei on rahukogu hoones, 2. korral. (Kohtuniku koht praegu waba.)

5. jäusk. rahukohtu ruum ja kants. Rohuaia u., allika ääres (rahukogu h.). Kohtunik r.-n. S. A. Buturlin, el. Pikal u. Rogowski m.

Ülemtalurahwakohtuid on Rakwere kreisis 3: Rakweres, Paides ja Jõhwis.

Rakwere ülem talurahwakohus piab istumisi Rakwere wallamajas, linna lähedal, Tammikus. Kohtueesistuja N. K. Janson, el. Waksali u. Lauri m.

Wallakohtuid seisab rahukogu all 50.

Kohtupristawid. Ringkonnakohtupristaw J. Trull, Waksali u., Lauri m.

Rahukogupristaw A. Levmann, Lai u., oma m.

Kohtuuurija, 1. jäusk., S. D. Klenski, Tartu u. Krupi m.

Komissar, 1. jäusk., O. J. Ruban, Tartu u. Mufeli m.

Koolid. Algkool poiss- ja tütarlastele, Pikk u. Õpem. 1/2 a. 17 rbl. Juhataja Rose, õpet. 1. Ülewelpidamise kulud kannab Rose.

Algkool tütarlastele, Pikk u. Õpem. 7 rbl. Juhataja E. Dahlmann, õpetajaid 2. Kulud kannab linn.

Eesti Hariduseseltsi kool, Posti u., asutatud 1909. Õpekeeleks on Eesti keel. Koolil on 5 kl. Õpem. 1. kl. 5, järgmistes 7 1/2 rbl 1/2 a. Juhataja Jul. Seljamaa, õpet. 4; õpil.: poissa 71, tütarlapsi 65. Kulud kannab Hariduseselts.

Kreidneri algkool, poiss- ja tütarlasele, Pikk u. Õpem. 17 rbl. Juh. S. Kreidner, õpet. 1. Kulud kannab Kreidner.

Kroonualgkool poisslastele, Aleksandri u. Õpem. 5 rbl. Õpet. S. Moltshanow. Kulud kannab kroonu.

Kroonualgkool tütarlastele, Aleksandri u. Õpem. 5 rbl. Õpet. 1. Kulud kannab kroonu.

Linnaalgkool, Pikk u. Õpem. 5 rbl. Õpet. Sõster. Kulud kannab linn.

3-kl. linnakool, Pikk u. Õpem. 10 rbl. Inspekt. A. Dushetshkin; Õpet. 5. Kulud kannab kroonu.

Pauckeri erakool tütarlastele, Pikk u. Õpem. 10 rbl. Juh. C. Paucker; õpet. 3. Kulud kannab linn.

Saksa era-eelgümnasium, ajuti linna m., Pikal u.

Waestemaja algkool, Waestemaja u. Õpemaksu ei ole. Kooliõp. Neumann. Kulud kannab linn.

Õigeusu kirikukool, õigeusu kiriku juures. Õpem. 3 rbl. Kulud kannab koolinõukogu Riias.

Koolideinspektor, w. Rahwakoolideinsp.

Laata peetakse: 27. ja 28. jaan.; 2. ja 3. aprillil; 16. ja 17. juunil; 28. ja 29. sept.; 3. ja 4. dets.

Linnaamet (raekoda), Peterburi u., Lossis. Linnapea R. Andrejew, elab Laial u., postijaamas. Linnasekretär G. Tuling.

Loomaarst H. Heinrichson, Pikk u.

Loomawelsker Paul Sillaberg.

Maakonna-sõjawäeülem, polkownik M. Shtshurapow.

Maamõetja F. Dau, Pikk u.

Maksuinspektori koht on „Aasta“ trükkimise ajal waba.

Nekrutikomisjon, Laada u., Langsepa m.

Notarius O. Bode, Pikk u.

Pangad. Hoeppener ja Ko. panga jäuskond, Pikk u. Huuki m.

Rakwere Eesti Laenu- ja Hoiuühisus, Hariduseseltsi majas.

Rakwere Wastastikune Kreditühisus, sealsamas.

Rentei, Peterburi u.

Saksa Hoiu- ja Laenuselts, Peterburi u., lossis.

Politsei. Kreispolitseiwalitsus, Peterburi u. Kreisiülem K. von Rengarten. Wanem abiline A. Petrow. Nooremad abilised: 1 jäusk. P. K. Podobedow, Tartu u.

2. jäuskonna abiline Wäike-Maarjas;

3. jäusk. Jõhwis ja

4. jäusk. Narwa-Jõesuus.

Politseiülewaataja kantselei Pikal u. Reichenbachi m.

Kukeküla alewi urädnik asub endises Kuke kõrtsis.

Linnawahtisi on Rakweres 13.

Posti ja telegrafikontor, Peterburi u., Langsepa m.

Raamatukauplused: Amberg, Peterburi u.

Nikolai Erna, Peterburi ja Laia u. n., oma m.

Paul Erna, Pikk u.

„J. Ploompuu", om. J. Priimann, Pikk u.

Rakles, Peeter I u.

K. Wilhelmson, Pikk u.

Rahwakoolideinspektor E. Sobolew, Pikk u., Ebroki m.

Rohupoed: Dehio, Pikk u.

Feldmann, Peterburi u.

Nielender ja Haase, Pikk u.

K. Weske, Peterburi ja Pikk u.

M. Wilo, Waksali u.

Seltsid. Eesti Hariduseselts. Seltsimaja Laia ja Posti u. nurgal. Seltsil on krunt kahe majaga. Liikmemaks 50 k.—3 rbl aastas.

Kaubatarwitajateühisus „Jõud". Pood Pikal u., Tennebergi m.

Tuletõrjujateselts. Seltsil on tegewad ja maksjad liikmed. Wiimaste aastamaks 3 rbl.

Wene klubi, Balti Hoowi wõerastemajas. Liikmemaks 10 rbl.

„Ööpik", muusikaselts, Balti Hoowi wõerastemajas. Liikmemaks 3 rbl aastas.

Sõjawäeülema kantselei, Peterburi u., lossis.

Tapamaja, linnawäljal.

Telefonikeskjaam, Waksali pool (Kukekülas, üle raudtee), Johansoni m.

Trükikojad. N. Erna, Peterburi ja Laia u. nurgal. M. Levmann, Lai u.

Turgu peetakse igal kesknädalal ja laupäewal.

Wabrikud ja töökojad. Alamets, G., lukusepp, Laada u.

„Amur", paberossikestadewabrik, Küti u.

Argus, päewapiltnik, Peterburi u.

Armpaik, sepp, Waksali u.

Aron, Leonhard, worstitehas, Pikk u.

Bender, rätsepp, Peterburi u.

Blumenoff W., uurmaaker, Peterburi u.

Einberg K., masinate ehituse ja paranduse töökoda, waksali kaubakontori wastas.

Freibach J., sepp, Lai u.

Friedrichs, nahaparkija, Waestemaja u.

Jankelson J., plekisepp, Pikk u.

Janow A., habemeajaja, Peterburi u.

Joksa Joh., graweerimise-, kuldamise- ja mehanikatöötuba, Laada u.

Kaasik J., rätsepp, Lai u.

Keskküll G., päewapiltnik, waksali lähedal.

Kreuzberg, pagar, Peterburi u.

Krshewitsh, nahaparkija, Peterburi u.

Kuhlberg J., maaler, Laada u.

Kungur, sepp, Parkali u.

Kübar, T., puusärgitegija, Peterburi u.

Lagrum, pagar, Pikk u.

Leetberg, mehaniker, Peterburi u.
Lugenberg J., rätsepp, Peterburi u.
Lusenberg, sadulsepp, Peterburi u.
Mahlström, lukussepp, Pikk u.
Markson, rätsepp, Pikk u.
Michel J., uurmaaker, Pikk u.
Mõisnikkude meierei, waksali wastas.
Ney A., katalsepatöökoda, waksali wastas.
Niedrichson J., tisler.
Oksenberg J., sepp, Narwa u.
Ollo, habemeajaja, Peterburi u.
Pakkin M., uurmaaker, Pikk u.
Palm F., maaler, Lai u.
Perka J., kergete sõiduriistade töökoda, Küti u.
Petermann, tisler ja nikerdaja, Keiser Peetri u.
Peterson, maaler, Peterburi u.
Pärn, habemeajaja, Peterburi u.
Pärtelson, pagar, Laada u.
Rastmann, pagar, Pikk u.
Raudsepp, rätsepp, Laada u.
Riisberg, pagar, Laada u.
Rosi, uurmaker, Pikk u.
Saukas, mehanikatöötuba, Peterburi u.
Schermann S., plekissepp, Peterburi u.
Schwarz, sepp, Turu platsi äär.
Schwerdloff, uurmaaker, Peterb. u.
Seebald K., õllepruul, Pikk u.
Stahlberg H., kullassepp, Pet. u.
Steinberg T., tisler ja treial, Pikk u.
Sklawe, rätsepp, Weemi u.
Tamm, rätsepp, Pikk u., kiriku wastas.
Terweldt, pagar, Pikk u.
Tombach J., maaler, Peterburi u.
Treimann J., päewapiltnik, Peterburi u.
Tärklisewabrik, Baggo soo ääres.
Zlaff, rätsepp, Pikk u.
Waestemaja, Waestemaja u.

Welsker Pokrowski, linna haigemajas.
Wõerastemajad. Balti Hoowi wõerastemaja, Pikk u.
Hotel „Cambre Carni", Pika ja Peterburi u. nurgal.
Lemke wõerastemaja, Pikk u.
Põhja wõerastemaja, Pikk u.
Ammaemandad. Kiisk, Waksali juures.
K. Normann, Peterburi u., Erna m.
Rothberg, Aleksandri u., Rothbergi m.
E. Tuling, Pikk u., Schmidti m.
A. K. Ulfsak, Tartu u., Martini m.
Walter, Peterburi u., Jürgensoni m.

Rakwere uulitsate nimekiri.

Uulits	Улица	Straße
Aleksandri	Александр.	Alexander
Allika	Ключевая	Quellen
Grimmi	Гримовская	Grimmsche
Keiser Peeter I	Императора Петра I	Kaiser Peter I
Koti	Глухой	Sack-Gasse
Laada	Ярмарочная	Jahrmarkt
Lai	Широкая	Breit
Palermo tee	Палермское шоссе	Palermosche
Palwemaja	Молельная	Bethaus
Parkali	Кожевенная	Gerber
Peterburi	Петербург.	Peterburger
Pikk	Длинная	Lang
Posti	Почтовая	Post
Pruuali	Пивоварен.	Brauer
Rohuaia	Садовая	Garten
Saue	Глиняная	Lehm
Tallinna	Ревельская	Revaler
Tartu	Юрьевская	Dorpatsche
Waestemaja	Богадѣльн.	Waisenhaus
Waksali	Вокзальная	Bahnhof
Weemi	Земская	Wehm
Wene	Русская	Russische
Wiru	Вирская	Wiro

Kukeküla alewi uulitsad.

Herma	Германова	Hermann
Küti	Егерская	Schützen
Malmi	Чугунная	Gußeisen
Narwa	Нарвская	Narvsche
Sepa	Кузнечная	Schmiede
Waksali	Вокзальная	Bahnhof

Riia linna juht.

Adressilaud, politseiwalitsuse juures, Teatri bulwaril 16, tlf 303. Awatud k. 9 hom. kuni k. 4. p. l. Teadete eest tuleb 3 kop. maksta.

Adwokadid. Eesti adwokadid: J. M. Arro, Aujärjepärija bulwar 25.

A. Hellat, Patu u. 20.
J. A. Jaakson, Paulutshi u. 3.
C. Jürmann, Teatri bulwar. 3.
H. Soots, Maria u. 3.
A. Willmann, Maria u. 33.
Pealeselle w. weel „Õigusteadline ab“.

Aktsisiwalitsus (kubermangu), Kiriku u. 4.

Aptekisi on Riias umbes 40. Ruumikokkuhoidmise sihil jätame nende adressid wälja.

Arstiwalitsus (kubermangu), lossis 32, tlf 1545.

Arhiwid: Linna arhiw, endises raekojas. Selles leidub üle 3000 dokumendi, 115 000 akti ja 10 500 raamatut. Arhiwi tarwis on 5 suurt tuba, 65 kappi ja 20 kahepoolega kappi.

Kindralkuberneri arhiw, lossis, kuberneri kantseleis.

Liiwi mõisnikkude arhiw, rüütelkonna majas; awatud äripäewadel k. 1—3.

Riia kaubabörse arhiw, S. Lossi u. 24.

Rootsi arhiw, Lossis, kuberneri kantseleis.

Automobilid liiguwad kella 6 hom. kuni k. 12 öösel. Sõidu eest wõetakse 1—5 in. pealt esimese 600 meetri eest 50 kop. ja iga järgnewa 300 meetri pealt 10 kop. Sõidu tarwis wõib automobili tellida Eug. Feitelbergi juures Georgi u. 2, tlf 648 ja H. Tahlbergi juurest Kindluse u. 25, tlf 1839.

Börse, Suur Lossi u. 24; aw. äripäewadel 10—1/212, tlf 450.

Börsekomitee, sealsamas, tlf 176,

Börsepank, sealsamas, kuid nr 23.

Eesti seltsid. Allpool toome kolme Eesti seltsi kohta nende 1911. a. aruannete järele mõned teated: Hariduse- ja abiandmise-selts, Suure Laagri u. 62, oma m. Hagensbergi turu ääres. Plats, mis 1016 □sülda suur ja kus seltsimaja peal, on seltsi oma. Seltsil on järgmised osakonnad: haigusekassa, karskuseosakond, kool (töötas 1911. a. 5 osakonnaga, õpilasi oli 100), kursused (täieialistele), laenu- ja hoiukassa, matmisekassa, naisosakond, raamatukogu. „Imanta“, Aleksandri bulwar 2/4, kr 3. Osakonnad: hoiu- ja laenukassa, kohakuulamise- ja kohamuretsemisekontor (awatud igal äripäewal k. 9—11 ja pühap. k. 12—2 l.), matmisekassa. Tarwitajateühisus, W. Laagri u. 24, tl 3241.

Ekspressideartellid: a) Hobuse (Конная) u. 17, tlf 267; b) Kreposti u. 28a, tlf 848.

Elektrijaam, Bastioni bulw.

Gaasiwabrik ja **weewärgiwalitsus,** Bastioni bulw. 10.

Haigamajad. Haigemajasi on Riias umbes 100. Siin kohal olgu nimetatud:

Gynekologia-haigemaja sünnitamise-osakonnaga, Troonipärija bulwaril 27, tlf 1594.

Hambaarstiambulatorium, Teatri bulwar 8.

Kiire arstiabi, Jakobi kasarm, tlf 2804 (haigetõld ühe arsti ehk welskeriga sõidab silmapilk peale teatamise haige juurde).

Linnahaigemaja, Wana Laagri plats.

Linnahaigemaja, Rüütli u. 3—9.

Linna sünnitajateasutus ja ämmaemandatekool, Rüütli u. 9, tlf 1763.

Närwihaigetemaja, Aptekri u. 15/17, tlf 525.

Waesteambulatorium, Wäike Neitsi u. 2, tlf 1901.

Hobustekaswatusewalit., Torgeli u. 1.

Joonistamisekoda (kubermangu), lossis 25.

Kaalude ja mõetude järelwaatamise amet, Elisabeti u. 101.

Kirikud. Ew.-luth.-usu „St. Jakobi" kirik, õpet. E. Terras. Kogud. hingede arw 5000. Õigeusu, Peetri Pauli kirik, ülempreest. A. Wärat. Kog. hingede arw 1500.

Kinnituseseltsid ja sisse- ja wäljaweukontorid. Kõigil kinnituseseltsidel on Riias agenturid. Nende kui ka igasugu teiste äride kohta saab teateid Riia linna poolt wäljaantawatest „Перечень торговыхъ фирмъ г. Риги" ja „Rigasche Adreßbuch", A. Richteri wäljaanne.

Konsistorium. Ew-luth.-usu konsistorium, lossis 16. Õigeusu konsistorium, Suur Lossi u. 14.

Kontrollpalat, Aleksandri bulw. 3.

Korteribüroo. Majaperemeesteselts annab „Gilde" platsil maksuta teateid wabade korterite üle.

Kroonupalat, S. Lossi u. 12 ja W. Lossi u. 7/9.

Kubermanguwalitsus, Lossis 4, tlf 1028.

Kuberner elab lossis 17, tlf 452.

Laadad: 7—9. jaan.; 15—22. jaan.; 8—11. apr.; 20 juunist kuni 10. juulini.; 20—22. juul. 9 12, sept.; 10. detsembrist kuni 10. jaan.

Laenuasjade walitsus. Baltimaa wäikelaenuwalitsus asub riigipanga Riia osakonna majas, Lossi platsil.

Linnaasjade- (kubermangu) komisjon, lossis 24.

Lombardid. Linnalombard, Lubja u. 9. ja Hobuse u. 12 (Известковая ja Конная), tlf 1343.; aw. äripäewadel k. 9—3.

Linnalombardi esimene osakond, Hagensbergil, Kalnetsi u. 17, tlf 2121; aw. äripäewadel k. 9—12 ja 3—8.

Graupneri kassa, Teatri u. 12, tlf 1827.

Lorenzi kassa, Suur Sepa u. 52, tlf 2378.

Matusepaikade ülemus (linna), Suur Kuninga u. 5.

Metsakaitsekomitee, Weski u. 87, tlf 1596.

Merekoolid: Laewa (Корабельная) u. 25 ja Magnushofis (esimesel on kolm erikl., teisel kolm ettewalmistuse- ja 3 eriklassi).

Mäeülemus. Põhja-Lääne mäeringkonna walitsus, mille alla muu hulgas Kura-, Liiwi- ja Eestimaa käiwad, asub Elisabeti u. 20.

Notariused: A. Bohanow, Bastioni bulw. 7, tlf 1078.

R. v. Togt, Küüni u. 9, tlf 999.

W. Hmelewski, Küüni u. 17, tlf 564.

S. von Kersnowski, Kindluse u. 15, tlf 810.

K. J. von Plato, Kaupmehe u. 5, tlf 132.

F. Weyklewitsh, Teatri bulw. 9, tlf 2277.

Pandimajad, w. „Lombardid".

Pangad. Börse pank, w. „Börse".

Linna diskontopank, endises raekojas, tlf 150.

Kommertspank, Küüni u. 31, tlf 1146 (juhatus), 264 (wekslíosakond ja büroo), 2070 (kaubaosakond), 4594 (kassa), 3546 (raamatupidamiseosakond).

Kom.- p. osakonnad: I Alek-

sandri u. 31, tlf 1462, II Lubja u. 21, tlf 257, III Suur Patu u. 13, tlf 1461.

Mõisnikkude kreditselts, Nikolai u. 3, tlf 480; selle juures olew talupoegadepõllupank — Keisriaia u. 4, tlf 4747.

Riigi panga osakond, Lossi plats, tlf 162.

Pealeselle on Riias palju wastastik. kreditühisusi ja laenu- ja hoiuühisusi.

Pangakontorid. Dawidson, Troonipärija bulw. 5, tlf 1690.

Wenn. Lewstein, Kaupmehe u. 4, tlf 419.

Leibowitshi pojad, Kaupmehe u. 15, tlf 709.

Menzendorf ja Ko, Kaupmehe u. 7, tlf. 189.

Peawaht, Peetri-Pauli u. (Lossiplatsil).

Politsei. A. Linnapolitsei. Riia linna politseiwalitsus, Teatri bulw. 16, tlf 303. Seal on ka politseimeistri kantselei, politsei-arstikomitee, passi- ja salapolitsei- (tlf 322) jäuskonnad.

Riia linn on 12 politsei jäuskonda jägatud:

Linna osa I jäusk. Suur Neitsi (Б. Дѣвичья) u. 9, tlf 304.

Linna osa II jäusk. Elisabeti (Елизавет.) u. 22, tlf 305.

Peterburi osa I jäusk. Kooli (Школьная) u. 6, tlf 306.

Peterburi osa II jäusk. Mateuse (Матвѣевская) u. 9, tlf 307.

Peterburi osa III jäusk. Allaschi (Аллашская) u., tlf 308.

Moskwa osa I jäusk. Turgenewi (Тургеневская) u. 2, tlf. 309.

Moskwa osa II jäusk. Gertrude Гертрудская) u. 89, tlf 310.

Moskwa osa III jäusk. Murnitski (Мурницкая) u. 12, tlf 311.

Moskwa osa IV jäusk. Dünaburi (Динабургская) u. 8, tlf 312.

Miitawi osa I jäusk. Laewa (Корабельная) u. 15, tlf 313.

Miitawi osa II jäusk. Düüna (Дюнамюндская) u. 5, tlf. 314.

Eestimaajäuskond, Tsaari mets, Hamburi u. Agte maja, tlf 641.

B. Jõepolitsei: 1. ringkond — Hasenholm, Kalda u. 13; 2. ringkond, Nurga (Угольная) u. 28.

C. Wabrikupolitsei wabrikutes, Teatri bulw. 14.

D. Riia kreispolitsei, lossis 52, tlf 1727.

Post. Peapost- ja telegrafikontor, Teatri bulw. 15, tlf 382.

Posti- ja telegrafikontori I jäusk. Aleksandri u. 92.

II jäusk. Hagensbergis, Заборная 1.

III jäusk. Suur Moskwa u. 54.

IV jäusk. Torensberg, Maria-Weske u. 1.

V jäusk. Mühlgrabeni u. 12[a].

Markisid müüdakse peapostkontoris k. 8 hom. kuni õhtu k. 9. Telegrammisi wõetakse wahetpidamata wastu. Kindlustatud kirjade wastuwõtmine on hom. k. 8—2 ja k. 4 pl. kuni k. 9. õ.

Põllupanga osakond, Alberti u. 13.

Põllutöö- ja maakorraldus̓e walitsus Balti kubermangudes, Weski u. 87.

Raamatukogu (linna), suures raekojas.

Raamatukauplused, suuremad:

Brigader, Maria u. 13.

Bruhns, Kaupmehe u. 15.

Deibner, Kaupmehe u. 14.

Kymmel, Küüni u. 21.

Sichmann, Teatri u. 9, tlf 2136.

Eestikeelsete raamatutega kauplewad:

J. K. Birsgal.

B. Dagowitsh, Teatri u. ja Troonip. bulw. n.

P. Kalnōn, Kuramaa u. 1.

A. Leiner (A. Peterson), Aleksandri u. 30.

Raudteewalitsus. Riia-Orelli raudtee walitsus, Riias „Riia I" waksali hoones. Põhja-Ohtu raudtee walitsus asub Peterburis waksali hoones. Riia-Wihkwa raudtee wal. kontor on Riias, Georgi u. 4.

Tualettkabinetid. Awalikka tualettkabinettisi on mitmel pool linna kulul asutatud. Üleüldse on neid ligi 50. Suuremalt jäult on nad maksuta, kuid ka maksuliste jaoskondadega on neid olemas.

Ringkonnakohus, Aleksandri bl.

Sadamawalitsus, Bremeri u. 5, tlf 637.

Sandarmiwalitsus lossis, tlf 118.

Saunad ja **supelusasutused:**

Kröger, Kiriku u. 18;

P. Laping, Maria u. 34.

Latze, Antoni u. 11.

Muraschew, Suworowi u. 54.

Nessadomow, Moskwa u. 7.

Tusow, Moskwa u. 47.

W. Wener-Rosenbach, jõe supelusmaja Düüna ääres Pontoni silla juures.

Sõjawäewalitsus. Kubermangu-sõjawäewalitsuses, Lossi u. 12. Maakonna-sõjawäewalitsus, W. Lossi u. 3.

Statistikakomiteed, Nikolai u. ja lossis 13.

Talurahwa asjade (kubermangu) **komisjon**, lossis 49, tlf 3053.

Tarifibüroo, S. Lossi u. 24, tlf 182. Antakse täielikka teateid rongide ja laewakäigu kohta. Büroo on awatud äripäewadel k. 10—4.

Teatrid. Ajutine (puust) Läti teater, Puschkini u., Wene teatri kõrwal.

Saksa teater, Teatri bulwari

Uus Läti teater, Romanow. u. 25.

Wene teater, Nikolai u.

Peale nende on weel mitu teatert, kus ainult suwel ehk ainult talwel etendusi antakse.

Telefonikeskjaam on Kangru (Ткацкая) u. 15. Teateid abonentide numbrite üle saab telefoni nr 970 kaudu. Telefoni aastamaks on 51 rbl 30 k., 57 rbl ja 74 rbl 10 k. Telefoni automataparadid on peapostkontoris ja ajalehtedepawiljonides Aleksandri silla juures, Suworowi silla juures ja Troonipärija bulwari ja Nikolai u. nurgal. Maks 3-minutilise kõnelemise eest 10 k. Linnadewahelise telefoni tarwitamise eest tuleb maksta: kuni 100 wersta kaugusele kõnelemisel 20 k., üle 100 wersta 30 k. 4 minuti aja eest.

Tollimaja, Nikolai u. nurgal.

Tramwaiwärk on 1901. a. asutatud. Tramwai walitsus on Aleksandri u. 69/71, tlf 1338.

Tramwailiinisid saab sildi ja waguni laterna wärwi abil ära tunda. 1) Düüna kallas — Aleksandri wärawad — „Fönix" **punane wärw;** 2) „Fönix" — „Gross-Schmerl" **punane** ja **sinine;** 3) Düüna kallas — Matuseplats — Sõjawäe hospidal — Tsaari mets **roheline;** 4) Düüna kallas — Pärnu u **walge;** 5) Börse — Tallinna a. **walge ja roheline;** 6) Düüna kallas — Moskwa eeslinn — Kusnetsowi wabrik **kollane;** 7) Düüna kallas — Punane Düüna **sinine;** 8) Düüna kallas — Armitsteadi haigemaja **walge** ja **punane;** 9) Düüna kallas — Schloki u. — Polguhoow **punane ja roheline.**

Wagunid sõidawad päewal harilikult iga wiie minuti järele. Sõit ühest otsast teise, ilma wahetpidamata maksab: 1 kl. 6 k., teises 3 k.; kooliõpilased maksawad igas klassis 2 kop. Aastapilet ühel liinil maksab 30 rbl, kõigil liinidel 72 rbl. Tramwai liikumine algab k. 6 hom. ja lõpeb k. 11 öösel.

Trükiasjade inspektor, Lossis 55.

Tulekahjude üle tuleb telefoniga nr 321 teatada.

Tööstusemaksu- (kubermangu) **komisjon,** Lossis 17.

Wabrikuinspektoriamet. Kubermangu-wabrikuinspektor, Nikolai u. 8, tlf 634.

Wabrikutepeainspektori kantselei, Nikolai u. 8, krt 7.

Wahetalitusekontorid, teenijate tarwis. Brink, Troonip. bulw. 31. Halle, Kooli u. 36.

Jelagina, Troonipär. bul. 5.

Linna-tööbüroo, Jakobi kasarmud, Boschennaja u. nurgal, tlf 2194 ja 3195.

Sikar, Jakobi u. 5, tlf 4280.

„Start" Jaani u. 3, tlf 3162.

Zwiling, Kindluse u. 27.

Wangimajad. Arestimaja, Tartu u. 69. Kubermangu-wangimaja, Peetri-Pauli u. 5. Tähtajaline wangimaja, Türmi u. 1

Waksalid. Riias on kuus reisijate waksalit:

Aleksandri wärawad Aleksandri u. Telegraf. Siit lähewad rongid Wõndu, Wolmari, Walka, Tartu, Tapale, Tallinna, Pihkwa, Moskwa, Peterburi ja Pärnu (wiimasel juhtumisel Walgas ümberistumine).

Mühlgrabeni raudteewaksal.

Punane Düna, Roopa u.

Riia I (Dwinski waksal), Gogoli u. 1—3. Waksalis on post, telegraf ja telefon. Käsibagashi-hoiukoht, hoidmise eest wõetakse 5 kop. ööpäewa pealt. Sellest waksalist lähewad rongid Peterburi, Tartu, Pihkwa, Dwinski, Moskwa, Orelli, Wilnasse, Warssawi ja Warssawi kaudu Wieni ja Berlini.

Riia II (Tukkumi waksal), Kaarli u. 2. Waksalis on telegraf ja käsibagashi-hoiukoht. Siit lähewad rongid Riia mereäärsele suwituskohale Kemmerni, Tukkumi, Windawi, Miitawi, Liibawi, Minski, Bachmatshi, wäljamaale (Murawjoow kaudu Berlini).

„Torensberg", Düüna pah. kaldal. Siit lähewad kõik rongid, mis „Riiast II" wälja saadetakse.

Täielikka teateid rongide üle saab „Tarifibüroost", w.

Weuabinõud. Weuwoorimehed, seisawad suuremalt jault waksalite juures; maks kokkuleppimise järele. Käsiwankrid, seisawad reisijatewaksalite juures; maks kokkuleppimise järele (palkamise puhul tuleb nummer oma kätte wõtta).

Wõerastemajad (tähtsamad): „Belle-Vue", Troonipärija bul. 33, tlf 490 (1—8 rbl); „Commerzia", Teatri bulwar 13, tlf 240 (75 k. —5 rbl); „Imperial", Aleksandri bulwar 3, tlf 209 (125 k.—7 rbl); „Metropol", Teatri bulwar 12, tlf 583 (125 k.—10 rbl); „Peterburg", Lossi platsil 4, tlf 158 (150 k.—10 rbl); „Roland", Kaupmehe u. 22, tlf 22 (1, 2, 6 rbl); „Rooma", Teatri bulwar 5, tlf 70 (numbri hind 2—8 rbl); „Victoria", Aleksandri u. 7, tlf 439 (1 rbl—250 k.) jm.

Öömajad, Maria u. 49 ja Laagri u. 17.

Õigusteadline abi waestele wäikse maksu eest kirjutatakse palwekirjasi, edasikaebtuse ja muid kirjasid ja antakse nõu: a) wannutatud adwokatide konsultatsionis, ringkonnakohtu majas, Aleksandri bulwari ja Tartu

u. nurgal, tlf 4858; b) wannutatud adwokatide abide konsultatsionis Riia-Wolmari rahukogu majas, Aleksandri bulw. ja Elisabeti u. nurgal. — Ilma maksuta kirjutatakse palwekirjasid jne. ja antakse muud nõu d) eraadwokatide konsultatsionis Riia-Wolmari rahukogu majas, Aleksandri bulwari ja Elisabeti u. nurgal.

Ülemad talurahwakohtud. 1. jäusk. Romanowi u. 42; 1 jäusk. Maria u. 26.

Tallinna juht.

Admiraliteet, Sadama u. 3, tl. 1023.

Adr.-ssilaud, Wene u. 21, politseiwalitsuse kõrwal. Teateid antakse äripäew. k. 10—4, kiriku- ja kroonupühadel 11—12. Iga adressi eest tuleb 5 kop. maksta.

Adwokadid. Eraadwokadid: Idell O., kriminalist, Lai u. 7, 9—10 ja 5—7. t. 1049.

Koppelmann G., Rüütli u. 14, krt. 3, 9—10 ja 6—8.

Malsch W. v., lahutam.-protsess., usukunnistusewahet., nõudmiseasjad jne., Harju u. 34, kr. 2, 10—11 ja 6—½8.

Treier G., W. Karja u. 4, kr. 8, 9—11 ja 6—8.

W a n n u t. a d w o k a d i d: Bodisko A. v., Hobusepea u. 3, 9—11.

Bodisko, R. v., Pikk u. 58, 10—12 ja 6—7.

Daugull J., S. Karja u. 2, 9—11 ja 5—6, tlf 214.

Elerz J., Harju u. 26, 9—11 ja 6—7, tlf. 820.

Gabler A., Brookusmäel 16, ½10—11 ja 6—7, tl 18.

Hirsch M., Pikk u. 33, kr. 4, 10—12 ja 7—8, tlf 274.

Johannson V., Pikk u. 33, kr. 4, 10—12 ja 7—8, tlf 274.

Jürine T., Wana turu kaelas 1, 9—10 ja 6—8, tlf 192.

Karlson F., Harju u. 35, 9—10 ja 6 — 7.

Koch E., Wene uul. 6, 10—12, t. 1131.

Limberg B., Harju ja Rüütli u. nurgal 46/15, kr. 2, 9—11 ja 6—7, tlf 667.

Maydell B. parun, Wiru uul. 21, 10 11 ja 4—6.

Oldekop W., S. Karja u. 2, 9—11 ja 5—6, tlf 814.

Peet A., Wäike Karja u. 12 (Eesti panga maja), kr. 16, 10—11 ja 5—7, tlf 731.

Poska G., Pikk u. 49, kr. 2, 6—8, tlf 296.

Poska J., Wana turu kaelas 1, 6—8 tlf 192 ja 522.

Pung M., Wiru u. oma m., 9—11 ja 5—7.

Reichmann J., Wiruwärawa prom. 11, 9—11 ja 6—8.

Siegel C., W. Tartu m. 6, 9—½11 ja 6—½8, tlf 887.

Sievers G. v., Lai u. 12, ½7—8.

Sievers H. v., Lai u. 12, 10—½12, esmasp. ja neljap. 7—8.

Stillmark F., Wäike Kloostri u. 3, ½10—11 ja 6—7, tlf 463.

Strandmann O., Jaani u. 6 (Eesti panga m.), 9—11 ja 6—7, tlf 783.

Temant J., Wiruwärawa promenadil 11, 9—11 ja 6—7.

Ungern-Sternberg E. parun, Kohtu u. 8, 10—12 ja 6—7.

Wassiljew N., Narwa m. 43, 9—10.

Zoege v. Manteuffel G., Lai u. 12, 10—12.

W a n n u t. a d w. a b i d: Birk A., S. Karja u. 15, kr. 4, 9—10 ja 5—7, tl 62.

Birkenberg R., Wiru u. 9, 10—11 ja 6—8.

Bock W. v., S. Karja u. 2, 9—11 ja 5—6.

Eliaser R., Jaani u. 6 (Eesti panga m.), kr. 10, 9—11 ja 5—7.

Koch H., Harju u. 29, 10—11 ja 6—7, tlf 630.

Kärik E., Lai u. 43, 9—10 ja 6—8.

Meder L., Harju u. 31, 10—11 ja 4—6.

Pallas A., S. Karja u. 3, 4—6; adw. O. Strandmanni kontoris, Jaani u. 6, k. 9—11 ja 6—7.

Palwadre A., Rüütli u. 13, ½9—10 ja 5—7.

Petzold W. v., S. Karja u. 15, 9—11 ja 6—7 ning 15. maist kuni 1. sept. k. 9—12, tlf 216 ja 564.

Riesenkampf A., Lai u. 12, 10—12 ja 7—8.

Rubel P., Jaani u. 6, 9—11 ja 6—7.
Ueson M., S. Karja uul. 9, kr. 5, 9 — 11 ja 6 — 8.
Wilms J., Pikk u. 31, 9—11 ja 5—7, tlf 8 7.

Ajalehed. „Aednik“, ilmub 4 korda aastas. Tegew toimetaja Fr. Winkler. Wäljaandja Eestimaa Aiatööselts. Talitus Müüriwahe u. 17. Tellimisehind 125 kop. aastas.

„Aeg“ ilmub 3 k. nädalas „Päewalehe“ teise wäljaandena. Wast. toim. G. E. Luiga, tl 1092. Wäljaandja Tallinna Eesti Kirjastuseühisus. Wäljaandjatena kirjutawad alla Dr. med. J. Luiga ja B. Mäns. Kaasanded: adresskalender „Eesti Kodu“, seinakalender, jutulisa, „Perekonnaleht“, „Majapidaja“, „Kodu“ „Sarjaja“ ja 4 raamatut. Tellimisehind aastas 4 50 k. ilma kaasande-raamatuteta 3.50 k. Toimetus ja talitus Suurel turul, raekoja ees. Toimetuse tl 639; talituse tl 390.

„Ajaleht“, ilmub 6 korda nädalas. Wastutaw toimetaja ja wäljaandja H. Walk. Tellimisehind 360 kop. aastas. Toimetus ja talitus Müüriwahe u. 17, Topmanni trükikojas, tl 545.

„Эстляндскія Губ. Вѣдомости“ (Eestimaa kubermanguleht), ametlik ajaleht, ilmub 1 k. nädalas. Toimetaja A. Kikajon. Wäljaandja: kubermanguwalitsus. Toimetus on Toompea lossis.

„Kirjase hääled“, ilmub kord kuus Wastutaw toimetaja W. Nymann.

„Kilk“, naljaleht, ilmub kaks korda kuus. Wast. toim. ja waljaandja K. Pintowski. Toimet. ja talitus Wana turu kaelas 3. Tellimiseh. 2 rbl. aastas Üksiku nri hind 10 k.

„Kott“, ilmub 2 k. nädalas „Päewalehe“ lisandatud wäljaandena. Tellimisehind 4 rbl. aastas, kaasande-raamatuteta 3 rbl. Muid teateid w. „Aeg“

„Kristlik Laste Sõber“, ilmub kord kuus. Wastutaw. toim. ja wäljaandja Gustaw Allo.

„Kristlik Perekonnaleht“, ilmub üks kord kuus. Wast. toim. ja wäljaandja Gustaw Allo. Tellimiseh. 150 kop aastas.

„Moodi Album“, ilmub kord kuus Toimet. ja wälj. Rammul. Tellimiseh. 4 rbl. aastas. Toim. ja tal. Rataskaewu u. 12.

„Petania“, ilmub 1 kord kuus. Wastutaw toimetaja ja wäljaandja Joh. Dunkel.

„Pädagogischer Anzeiger für Russland“, saksakeelne kuukiri. Toimet. ja wälj. A. Eggers, Lai u. 5.

„Päewaleht“, ilmub 6 k. nädalas. Hinnata kaasanneteks on: adresskalender „Eesti Kodu“, seinakalender, jutulisa (igapäew peale laupäewa), „Perekonnaleht“ igal laupäewal, „Kodu“ iga kuu üks, õigusteadusline „Õigus ja Kohus“ üks kord kuus cand. jur. J. Wilmsi toimetusel, pilkeleht „Sarjaja“ kord kuus. Peale selle iseäralise juurdemaksu eest 4 raamatut, iga weerandaasta lõpul. Wastutaw toim. G. E. Luiga, tl 1092. Wäljaandja Tall. Eesti Kirjastuseühisus. Wäljaandjatena kirjutawad alla Dr. med. J. Luiga ja B. Mäns. Tellimisehind postiga 7 rbl. ja postita 6 rbl. aastas. Toimetus ja talitus Suure turu ääres. Toimetaja kõnetund k. 12—2. Ärijuhi kõnetunnid k. 8 — 12. Toimetuse tlf 639, talituse tlf 390.

„Revaler Beobachter“, saksakeelne päewaleht. Wastut. toim. E. Hoerschelmann. Wäljaandja T. Heubel. Tellimisehind Tallinnas 7 rbl., wäljaspool 7.50 k. Toimet. ja talitus Pikk u. 2, tlf. 158.

„Revalsche Zeitung“, saksakeelne päewaleht. Wast. toim. ja wäljaandja Chr. von Mickwitz. Toim. ja talit. Lai u. 5. Toimetuse tlf 884, talituse tlf 177, toimetaja tl 428.

„Ревельскія Извѣстія“, wenekeelne päewaleht. Wast. toim. ja wäljaandja F. J. Taruntjow, tl 1030. Tellimisehind 6 rb.. aastas. Toimetus ja talitus Pikal u. 7.

„Ревельскій Вѣстникъ“, wenekeelne päewaleht. Wastut. toim. ja wäljaandja W. Ossokin. Tellimiseh. pos ita 5 ja postiga 6 rbl. aastas. Toimetus ja talitus Wiru u. 16, kr. 3; tl 840.

„Ristirahwa Pühapäewaleht“, ilmub 1 k. nädalas. Wast. toim. ja wäljaandja praost K. Thomson. Tegew toimet H. Prants. Toimet. ja talitus Rüütli u. 13. Tellimisehind 1 r. 70 k. aastas.

„Tallinna Teataja“, ilmub 6 k. nädalas. Wastutaw toimetaja Joh. Reintbal. peatoimetaja cand jur. K. Päts. Wäljaandja: Eesti kirjastuse-osaühisus „Ühiselu“. Kaasanneteks on: jutulisa, igapäew; „Külaline“, igal laupäewal; wann. adw. A. Birki toi-

metusel ilmuw õigusteadusline kuukiri „Õigus" 50-k. juurdemaksu eest; seinakalender; adresskalender; raudteesõiduplaanid. Tellimisehind postiga 6 ja postita 5 rbl. aastas. Toimetus ja talitus Suure turu ääres nr. 10, tl 724. Peatoimetaja kõnetund k. 12—1 l. („Tallinna Teataja" lühendatud wäljaannetena ilmuwad ka teised „Ühiselu" ajalehed: „Tallinna Uudised" [w. allpool]; „Meie Elu", ilmub 3 k. nädalas Narwas [Tallinnas trükitakse lehest 1 külge, 2 lehekülge trükitakse Narwas]; „Peterburi Teataja" ilmub Peterburis 3 k. nädalas [Tallinnas trükitakse kaks sisemist lehekülge walmis, kuna 1. ja 4. lehekülg Peterburis trükitakse]).

„Tallinna Uudised", ilmub 3 k. nädalas. Tellimisehind 350 k. aastas. (Teisi teateid w. „Tallinna Teataja".)

„Talu", ilmub 1 kord kuus toimekonna juhatusel, mille liikmeteks R. Allmann, A. Hanko, K. Illimar, A. Johannson, A. Kask, A. Olt, J. Rabison, A. Saar, K. Saral A. Schnicker, L. Simmwart ja J. Zimmermann on. Wastutaw toimetaja A. Johannson, wäljaandja Eesti Põllumeeste Keskselts. Toimetus ja talitus Maakri u. ja Wene turu n., Lewinowitshi m., tl 693. Tellimiseh. 75 kop. aastas.

„Teekäija", baptistiusuliste häälekandja, ilmub 2 k. kuus. Toim. ja wäljaandja A. Tetermann. Tellimiseh. 150 k. Toim. ja tal. Uus Kalamaja u. 23.

„Terwis", Põhja-Balti Arstideseltsi kuukiri. Tegelikud toimetajad: Dr. med. H. Koppel, Dr. med. K. Konik, looma-arst K. Saral; wastutaw toimetaja Dr. med. K. Konik, wäljaandja Põhja-Balti Arstideselts. Tellimisehind postiga 75 kop., postita 60 kop. aastas, üksik nummer 5 kop.

„Zeitschrift für Gartenbau", kuukiri. Toimet. Fr. Winkler ja wäljaandja parun A. von Knorring.

Ajalehtede agentur. 1) Joh. Tobon, Kullasepa u. 8, tl 743; awatud k. 6—10 õ. Müüdakse kõiki Peterburi (ka Moskwa) lehti ilmumisepäewa õhtul peale kella 9 ja talitatakse tellimise peale ka koju kätte. 2) Balti waksali raamatukapp. Müüdakse Peterburi lehti ilmumisepäewa õhtul peale kella 9. Pealinna lehtede müümine on ka mitmel pool uulitsate nurkadel.

Ajalehtede artell, Dunkri u. 7. Artelli lehemüüjad müüwad uulitsatel kohalikka ajalehti. Lehemüüjatel, niihästi meestel kui naistel, on ühesugune worm: must kuub waskinööpidega ja punaste kantidega ja müts punaste äärtega.

Aktsisiwalitsus. Kubermangu aktsisiwalitsus, Wiruwärawa bulw. 15, tl 163.

Aktsisiwalitsuse II ringkond, Kaupmehe u. 4, tl 54.

Aktsisiwalitsuse VI ringkond, Suur Tartu m. 81.

Ambulatoriumid, w. Haigemajad.

Aptegid:

E. Detloff, Suure Karja u. 4, tl 99.

R. Fick, Niguliste u. 5, tl 312.

„Kadrintal" (osakond), Narwa m. 52, tl 647.

R. Lehbert, Aptegi u. 1, tl 201.

B. Linde, W. Pärnu m. 21, tl 429.

Linna-aptek, Jaani u. ja W. Karja u. nurgal, Eesti panga majas, 12/6, t. 703.

A. Oppermann, Wana Wiru u. 15, tl 363.

Schimkewitsh, W. Tartu m. 28, tl 701.

A. Stüwert, Baltiski m. 2, tl 37.

J. Wolf, Wana Kalamaja u. 10, tl 423.

Arestimaja, w. Wangimajad.

Arhitektid, w. Insenerid.

Arhiwid. Kubermanguwalitsuse arhiw, Toompea lossis. Selles arhiwis leidub peale Wene kubermangu arhiwi wanu Rootsi walitsuse aegseid dokumentisid.

Linna arhiw, raekoja alumisel korral, peatrepist paremat kätt, awatud k. 10—2. Arhiwis leidub asju ja dokumentisid, mis 11. aastasajast pärit. Balti arhiwidest on see arhiw kõige täielikum.

Rüütelkonna arhiw, Toompeal, rüütelkonna m. Temas leidub aadelisesuse sugukondade kohta käiwaid aktisid, linna- ja maakirikute raamatuid jne.

Arstid:

Akel Fr., silmaarst, S. Roosikrantsi u. 10, 10—11 ja 3—4, tl 782.

Aniskewitsh W., naha- ja suguhaigused, W. Posti u. 6, 6—8.

Armen P., sisemised haigused, Wiru u. 18, 4—5 tl 182.

Benard E., Lai u. 39.

Bätge Ralf, sisemiste ja närw haiguste arst, Wene u. 2, kr. 1, 4—5. Sisemiste haiguste puhul läbikatsumine Röntgeni kiirtega Tall. erakliinikus (S. Roosikrantsi u. 2) kella 12—1.

Blacher Chr., sisemised haigused, S. Arewjewi u. 25, 4—5, wälja arwatud reede.

Dekanow W., sisem. haig., Wana Kalamaja u. 6.

Ellenbogen K., silmaarst, Simeoni u. 19, 4—5.

Enden G. v., sisemised haigused, Laia ja Waimu u nurgal, 4—6.

Fick J., sisem. h., Rüütli u. 4, 10—11.

Friedemann S., S. Roosikrantsi u. 10.

Friedenthal A., „Seewaldi“ haigemaja arst, Baltiski m. 52.

Goromulinski N., naiste- ja lastearst, Pikk u. 47, 4—6, tl 646.

Greiffenhagen W., haawa-, kõrwa-, nina- ja kurguarst, S. Roosikrantsi u. 2, ½5—½6, tl 485.

Haller A. v., sisem., iseäranis kopsu- ja südamehaig., Harju u. 31, 4—5, tl 51.

Haritonowski N., kuberm. arstiinspekt. abi, Toome promenad 7, 5—6.

Harms W., haawa- ja naistearst, Pagari u. 1, 4—6, tl 547.

Haudelin L., lastehaiguste arst, S. Roosikrantsi u. 12, 10—11 ja 3—4, tl 788.

Hesse J., haawaarst, S. Roosikrantsi u. 2a, kliinikus.

Hirsch H., närwiarst, Hobusepea u. 3, 4—5, tl 588.

Hoeppener O., sisemised ja lastehaigused, W. Roosikrantsi u. 1, 2—3 ja 5—6.

Hoffmann H., nina-, kõrwa- ja kurguarst, Harju u. 45, ½4—5, tl 67.

Hoffmann Th., silma-arst, Kaarli kiriku promen. 3, 2—3.

Hunnius L., Ahju u. 19.

Hunnius W., sisemised, sugu- ja nahahaigused, Wiru u. 18, esmasp. ja neljap. 12—1 ja laup. 7—8.

Isatshik S., sisemiste ja naistehaiguste arst, W. Tartu m. 29, 9—11 ja 4—6, tl 695.

Israelson J., haawa-, naha- ja suguhaigused, S. Tartu m. 4, 9—11 ja 7—9, tl 306.

Keyserlingk parun R., naistehaig., S. Walesna u. 10, 12—1.

Kiegel E., Liiwa u. 23.

Klompus M., naha- ja suguhaigused, W. Karja u. 1, 12—1 ja 5—8, tl 656.

Knüpffer A., naistearst, Jaani u. 6, 4—5.

Konik K., haawaarst, Jaani u. 6, 3—4, tl 634.

Kurrikoff A., kõrwa-, nina- ja kurguarst, Jaani u. 6, 10—11 ja 4—5, tl 634.

Kusick J., sisem. ja lasteh., Wene u. 1, 9—11 ja 4—5.

Kügelgen E. v., „Seewaldi“ direktor, Baltiski m. 52

Kügelgen L. v., sealsamas.

Labbé A., laste- ja silmaarst, Tatarski u. oma m. 22, 11—12 ja 4—5, tl 1123.

Leesment H., naisterahwa-arst, linna waestearst, S. Karja u. 12, 11—12, tl 710.

Lieven W., Wladimiri u. 2a.

Luiga J., närwiarst, Wene u. 7, 10—11 ja 4—5, tl 567.

Lüüs A., laste- ja sisemiste haiguste arst, Wiruwärawa bulw. 13, 11—12 ja 3—4, tl 760.

Lüüs K., naha-, põie- ja suguosadehaigused, Harju u. 46 (sissekäik Rüütli u.), 9—11 ja 6—8, peale selle teisipäewal ja reedel 4—5 p. l. ainult naisterahwastele.

Masing J., linna terwishoiu-arst, naiste- ja lastehaigused, Wiruwärawa promenadil 21, 10—12 ja 7—8, tl 386.

Matskewitsh W., arstiwalitsuse inspektor, südame- ja soontehaigused, Lai u. 32, kr. 3, teisip. ja reede 5—7, tl 519.

Maydell L., parun, sisemised haigused, Lai u. 19, 3—4, tl 278.

Meder L., naisteh., Lai u. 11, 1—2.

Middendorff M. v., silmaarst, S. Roosikrantsi u. 2, 9—½10 ja 4—½6, tl 380.

Mühlen G. v z., naistearst, Jaani u. 9, 5—6 ja Wiru u. 23, 1—2, tl 289.

Nottbeck E. v., sisemised ja lastehaig., S. Karja u. 16, 9—10 ja 4—5, tl 627.

Petrowski D., S. Tartu m. 47.

Petzold A. v., kopsu- ja sisem. haig., Narwa m. 34, 11—12 ja 5—7.

Plotnikowa Lydia, naiste-, laste- ja sisem. haig., tütarl.-güm. arst, Narwa m. 23, 4—½6, pühap. 11—1.

Radsiminski J., sugu- ja nahahaiguste arst, Wiru u. 1, 6½—8½, tl 616.

Rennenkampff E. v., laste-, naha- ja ninahaiguste arst, Harju u. 45, teisip., neljap. ja laup. 3—5, esmasp., kesk. ja reedel 7—8, tl 373.

Rossinewitsh J., sisem. ja lastehaig., priihospidali wanem arst, priihospidalis, 3—4.

Rübenberg E., sisem. h., S. Tartu maant. 15, 8—9 ja 2—4.

Samson v. Himmelstjerna E., naistearst, Pikk u. 28, 2—3.

Sawwaitow A., sisemised ja silmahaigused, Tatarski u. 18, 3—5.

Schroeder W., sisem. haig., wangimajade arst, S. Karja u. 10, 9—10 ja 4—5.

Schröppe V., sisemised ja naisteh., Pagari u. 1, 12—1, tl 711.

Schroeter N., sisemised, kõrwa-, kaela-eja ninahaig., Wiru u. 15, 4—1/26, tl 523.

Seegrön A., naha-, sugu- ja sisem. haig., Wiru u. 1, 11—12 ja 1/27—1/28. tl 394.

Seegrön E., sisem. ja naisteh., Harju u. 21, 4—5, tl 263.

Sibul K., S. Roosikrantsi u. 10, kr. 2, 10—11 ja 3—4.

Soonets E., sisemised ja lastehaigused, S. Karja u. 15, 1/210—1/212, tl 729.

Spindler A., naha-, sugu- ja põiehaigused, S. Karja u. 5, k. 3, 10—11, 4—1/25 ja 6—8, tl 794.

Tannebaum P., kõrwa-, nina- ja kurguhaig., Wiru u. 9, 10—12 ja 5—6.

Taube A., merewäe arst, sisemised ja lastehaigused, Uue Kalamaja ja Soo u. nurgal 25/2, kr. 1, 4—1/26.

Thar R., sisemised ja lastehaig., Kinga u. 1, 10—11 ja 3—4, tl 788.

Thomson E., sisem. h., Wiruwärawa pr. 23, 1/24—5, tl 559.

Tjathelew D., närwi- ja sisem. haig., W. Batarei u. 10.

Tobiesen J., lastearst, Wene u. 30, 4—5.

Weiss E., närwiarst, Uus u. 2, esmasp., keskn., neljap. ja laup. 4—5, tl 597.

Wistinghausen R. v., haawaarst S. Roosikrantsi u. 11, 4—5, tl 356.

Arsti-inspektor. Kub. arsti-inspektor W. Matskewitsh, Lai u. 32, tl 519. Arsti-inspektori abi N. Haritonowski, Toome prom. 7, tl 764.

Arwnstikubüroo (linna), Lai u. 40.

Arwustikukomitee (kubermangu), Toompea lossis.

Aurulaewad, w. Weu- ja sõiduabinõud.

Ausambad. Peeter Suure ausammas, endisel Heina turul, Jaani ja Kaarli kiriku lähedal, awatud 1910. a. Eestimaa kubermangu Wenemaa külge liitmise 200-aastase juubeli puhul.

Russalka, Kadriorus, mererannal, awatud 1902. a. nende meremeeste mälestuseks, kes 7. sept. 1893. a. sõjalaewa „Russalkaga" Soome lahes tormi käes jäljeta kaduma läksid. Ausamba mudel on kunstnik Adamsoni walmistatud.

Suur kiwist rist Pärnu alewis, Magdalena uulitsal. See rist on nende mustapeade mälestuseks ehitatud, kes 11. sept. 1560. a. Iwan Hirmsa wägede wastu wõideldes langesid.

Automobilid, w. Weu-abinõud.

Balti waksal, w. Waksalid.

Börse, Lai u. 14, tl 174.

Börsekomitee, Lai u. 14, tl 178.

Brandwaht ehk sadamawahimaja, sadamas, tl 401.

Diakonissiasutus, Suur Pärnu m. 50, tl 111.

Diplomatiakorpus, w. Konsulid.

Eesti Majanduseühisus, ja kaubaladu, S. Tartu m. 5, tl. 844.

Ehituseinsenerid, w. Insenerid.

Ekspressid. R. Hoffmanni ekspressidekontor, Wene u. 20, tl 74.

Tallinna ekspressideartell, esimees O. Beckmann, Harju u. 45, tl 437.

Need artellid ja nende liikmed wõtawad eneste peale mitmesuguste ülesannete täitmist, nagu: linnas ja linna ümbruses kirjade, saadetuste, pakkide, asjade, bagashi jne. kättetoimetamine; teenijate, korterite ja tööde muretsemine; kraami pakkimine, asjade wedamine, kolimine, kraami wedamine sadamasse ja waksalitesse ning sealt tagasi. Maks kuni 20 naela raskuste saadetuste eest 5—150 kop., selle järele kuda kaugus. Tunni wiisi on maks: 1 tunni eest 20, järgmiste tundide eest 15 kop. Klawerite, mööblite jne. edasiwiimisel on maks esimesel tunnil 25 ja järgmistel 20 kop. mehe pealt. Raskemate ja keerulisemate ülesannete puhul tuleb kontoritega kokku leppida.

Elektrikeskjaam (linna omandus). Troonipärija bulwaril, mere ääres. Juhataja ins. Malteneek.

Elewator, Uuel Sadama u. 3, tl 23. On Põhja-Õhtu raudtee walitsuse omandus. Elewatori ülesanne on wilja enne wäljamaale saatmist hoida ja ära puhastada.

„Estonia", Eesti teater ja rahwamaja, Teatri ehk Wiruwärawa puiesteel. W. Teatrid.

„Estonia", Eesti ühispiimatalituste keskühisus, Eesti teatri- ja rahwamajas „Estonias", tl 1104.

Grasiwabrik ja linna weewärgi juhatus, Troonipärija bulw. 27, tl 239.

Gilded. Kanuti gilde, Pikk u. 20, tl 552. Praegune ältermann Tamberg. Gildi maja, Romani stiilis, on 1863.—1864. a. ehitatud. Selle ees-

külge kaunistawad suured kuninga Kanut Püha ja Martin Luteri kujud. Maja kolmandal korral on Eesti Kunstiseltsi kool korteris.

Olewiste gilde maja eraldab Kanuti gilde majast ainult üks eramaja. Nim. gildest räägib ajalugu esimest korda 1341. a. ja 17. aastasaja lõpul kaotati ta ära. Selles majas on ilus Gooti stiilis saal.

Suur gilde, Pikk u. 17 (börsesaal).

Toomgilde, Toompea Kooli u. 9.

Gümnasiumid, w. Koolid.

Haigekassad on Tallinnas järgmiste wabrikute juures:

Balti puuwillawabr.; „Dwigateli" aktsia-ühis. waguniwabr.; E. J. Johannsoni paberiwabr.; Franz Krulli aktsiaüh. masinawabr.; A. M. Lutheri aktsiaüh. puutööstusewabr.; Rich. Mayeri aktsia-üh. keemiawabr.; Põhja paberi- ja puupapi-wabrikute aktsia-üh. puupapiwabr.; „Volta" aktsia-üh. elektrimehanika-wabr.; Fr. Wiegandi masinawabr.

Haigemajad. Akeli, Fr., silmakliinik, S. Roosikrantsi u. 10, tlf. 782. Kliinikus rawitsemiseks ja lõikamiseks wõetakse haigeid igal ajal wastu. Wäljastkäijate haigete wastuwõtmine on äripäewiti kella 12—2.

Belomorski polgu haigemaja, Batarei kasarm.

Desinfektsioniasutus (linna), Kirikuaia u. Asjade wastuwõtmine reedel k. 6—8.

Detloffi, E., keemialine bakteriologialaboratorium, Wiru u. 12.

Diakonissi-haigemaja, S. Pärnu m. 47, 50, 52, tlf. 111. 1867. a. parun Stackelbergi asutatud. Ülewalpidamisekulud, peale haigemaksu, kapitali protsentidest ja priitahtlistest annetest. Rektor õp. P. Walter, juhataja K. v. Grünewaldt, ülemarst H. Hoffmann. Haigemajas on 65 woodit. Maks: üksik tuba 3 rbl.; 2. kl. 2 rubla päewas (rohtude eest tuleb eraldi maksta); 3. kl. 1 rbl. päewas; lastejäuskonnas 60 kop. päewas. Sidemete ja lõikuste eest on igas jäuskonnas eramaks, niisama ka tohtritele. Wäljastkäijatel tuleb maksta esimesel korral 60 kop. ja järgmistel kordadel 25 k. Wastuwõtmine 11—12. — Haigemaja juures on weel lastekodu 20 lapse jäuks, lasteaed 80 lapse jäuks (mõlemad S. Pärnu m. 47) ja nõrgameelsete jäuskond.

Dwinski polgu haigemaja, Batarei kasarmus. Wanem arst J. Schwetsow.

Eesti arstide erakliinik, Wana turu kaelas 3, tlf. 581. Asut. 1907. Arstid: A. Labbé, silmahaigustes; K. Konik, haawahaigustes; A. Kurrikoff, kurgu-, kõrwa- ja ninahaigustes; H. Leesment, naistehaigustes; J. Luiga, erguhaigustes; A. Lüüs, sisemistes ja lastehaigustes; K. Lüüs, sugu- ja nahahaigustes; E. Soonets, sisem. ja lastehaigustes. Awatud äripäewadel kella 12—2. Maks: esimesel korral 50 kop., teistel kordadel 25 kop.; silmahaiguste poole kuu kaart 2 rbl.; lõikuste ja sidemete eest lisamaks. Isikutelt, kes waesusetunnistuse õpetaja wõi linnawalitsuse poolt ette näitawad, maksu ei wõeta.

I hamba- ja suuhaiguste-erakliinik, Wiru u. 7. Arst H. Abramson. Juhataja Dr. Israelson.

Erahambakliinik, Wiru u. 12. Hambaarst J. Wainer.

Erahambakliinik, Harju ja W. Posti u. nurgal 23/1. Dentist J. Marchowski. Juhat. L. Haudelin.

Esimene abi õnnetuste puhul, Wana Wiru u. 13, igal ajal welsker R. Feldhuhni poolt.

Haigemaja Põhja paberi- ja tselluloseswabrikute aktsiaseltsi wabrikus — Puupapi u 1. Tohter E. Rübenberg.

Haigemaja „Dwigateli" wabr. juures, Lasnamäel. Tohter S. Rossinewitsh.

Haigemaja A. M. Lutheri wabriku juures, S. Tatarski u. 53. Tohter Th. Hoffmann.

Inhalatorium, Peetri prom. 9. Asutatud 1910. a. Asutajad on Saksa arstid. Juhataja Dr. A. Haller. Awatud k. 10—1 ja 4—9.

Koleralaatsaret (linna oma, ajutine), Karjamaa u. 6. Woodite arw 44. Juhat. Dr. J. Luiga.

Kliinik. Wiruwärawas 23, tlf. 71. Asutatud 1892. Arstid: Greiffenhagen, von Middendorff, von Rennenkampf, Knüpffer jt. Woodite arw 5. Awatud k. 11—2. Maks: esimesel korral (wälja arwatud hamba-arsti jaoskond ja masserimine) 60 kop., teistel kordadel 30 kop., pikaldaste haiguste puhul, kui ette ära makstakse, 15 käigu eest 3 rbl., hamba wäljatõmbamine 40 kop., hamba plomberimine 75 kop., masserimine 30—60 kop. Lõikamised (operatsionid), sidemed ja tunnistuskirjade andmine arwatakse eraldi. Kellel waesusetunnistus ette on näidata, saab arstiabi ilma maksuta.

Kehakaswatuse-, Rootsi terwisegümnastika ja soonetasumise-asutus, Pikk u. 30, tlf. 805. Asut. 1908. Awatud 20. augustist kuni 1. juunini. Kõnetunnid 1/26—1/27. Asutuse arst R. v. Wistinghausen.

Koduloomade-kliinik, Tallinna Loomakaitse-seltsi poolt awatud, Riesenkampfi u. 33, tapamaja körwal. Juhat. J. Rabison. Wastuwõtm. k. 10—12, tl. 476.

Kõhutõbe-barak (linna oma, ajutine), Polgu u, 7, tlf. 591.

Kõhutõbe-haigemaja (linna oma, ajutine), Soo u. 23. Woodite arw 60. Juhat. J. Luiga.

Linna ambulatoriumid: Rüütli u. 24 I, III ja V linnajäu ja S. Tartu m. 24 II, IV ja VI linnajäu waeste jäuks ja maksuta rõugepanemine. Wastuwõtmine esimeses kohas k. 9—11 ja teises kohas 8—10.

Linna bakteriologialaboratorium, w. Laboratoriumid.

Linna sanitarlaboratorium, Uuel turul, tlf. 666.

Maksuta rõugepanek, w. Waeste arstimine.

Mereväehaigemaja, Simeoni u. 8. Wanem arst K. Ellenbogen.

Naistekliinik, S. Balesna u. 10-a, tlf. 97. Asutanud Dr. W. Knüpffer 1901. a. Juhat. R. par. Keyserlingk. Tohtrid: G. v. z. Mühlen ja A. Knüpffer. Woodite arw 23. Maks 3. kl. 90 k. päewas.

Näumasseerimise-asutus. Terwisline näumasserimine. Narwa m. 19. Kõnetunnid k. 2—3.

Onega polgu haigemaja, Batarei kasarm.

Priihospidal, W. Liiwa u. 18, tl. 325. Asut. 1737. a. Ülemarst S. P. Rossinewitsh. Woodite arw 225. Wastu wõetakse kõiki haigeid. Ka waimuhaigete jäuks on osakond.

Punaseristi ambulatorium, W. Liiwa u. 22, tl. 273. Arstid: S. P. Rossinewitsh, Armsen, Bätge, Harms, Haudelin, Gorunowitsh, Hunnius, Seegrön, Isatshik, Knüpffer, Israelson, Petzold, Haritonowski, Spindler ja hambaarst Abramson. Awatud k. 11—2.

Punaseristi haigemaja, Uus Hollandi u. 3, tl. 220. Arstid: P. Tannebaum ja K. Ellenbogen. Awatud k. 11—2.

Rõugepanek, w. Waeste arstimine ja Linna ambulatoriumid.

„Saalem", joomahaigete parandusmaja, Klasingi u.

Sanatorium „Kadrinthal", Liiwa u. 15, tl. 588. Asut. 1903. a. Ruumi on 25 haige tarwis. Asutajad ja omanikud Dr. med. E. Weiss ja H Hirsch. Maks: tubade suuruse järele ühes pansioni ja arstimisega 21—32 r. nädalas.

„Seewald", waimuhaigetemaja, Baltiski m. 52, tl. 261. Asut. 1900. Ülem arst E. v. Kügelgen. Woodite arw 300.

Sõjawäe laatsaret, Lutheri-Waestekooli u. lõpul, S. Juhkentali u. 52. Wanem arst P. Bulõtshew.

Sünnitamiseasutus, w. Ämmaemandateasutus.

Tallinna erakliinik, S. Roosikrantsi u. 2-a., tl. 316. Asutanud E. L. par. Girard de Soucanton, Chr. Luther, E. Hoeppener, N. v. Schubert ja W. Greiffenhagen 1904. a. Direktor W. Greiffenhagen Woodite arw 53. Haawaja sisem. haigused. Kliinikul on Röntgeni kabinet ja keemialine bakteriologialaboratorium. Laboratorium on k. 9—12 ja 2—7 awatud. Laboratoriumi juhataja Dr. W. Blacheri kõnetund äripäewiti k. 1/26—1/27. Haigemajamaks päewas: I kl. (5 woodit) 350—550 kop.; II kl. (12 woodiga) 100—250 k; III kl. (22 w. meestele) 100 kop., (7 w. naistele) 80 kop., (7 w. lastele) 70 kop. (2 tuba on haigete omaste tarwis). Lõikuste, sidemete ja rohtude eest on eraldi maks. Haigeid wõib waatama minna I kl. igapäew k. 11—7, II kl. igapäew k. 2—5 ja III kl. igal teisipäewal, neljapäewal ja laupäewal k. 2—4.

Terwisliše turnimise ja masseerimise asutus, Niguliste u. 10, tl 1204. Poegja tütarlaste pedagogikaline turnimine, arstimine palawa õhu ja elektriwalgusega. Juhatajad Frieda Hoffmann (kõnet. 5—6) ja Gertrud Hoffmann (kt. 2—3). Orthopädialine turnimine Dr. J. Tobieseni juhatusel.

Tiisikusehaigete warjupaik, Magdalena u. 6. Asut. 1912. Warjupaiga korraldus seisab Eestimaa tiisikuse wastu wõitlemise seltsi kaes. Seltsil on umbes 400 liiget; liikmemaksu alamäär 3 rbl. aastas, tl. 1055.

Waeste arstimine: Jaani waestemajas, S. Tartu m. 24, k. 8—10 hom. Dr. A. Lüüs, ja Rüütli u. 24, k. 9—11, Dr. H. Leesment. Neis kohtades pandakse seljamal ajal soowijatele ka rõugeid maksuta.

Winkleri, H. v., keemialise uurimise bakteriologialaboratorium, Peetri pr. 9, tl. 432. Kõnetunnid 12—2 ja 5—7.

Ämmaemandateasutus, S. Balesna uul. 10, tl. 97-a. Asut. 1901. a. Asutaja Eestimaa rüütlikogu. Woodite arw 14. Maks 60 k. päewas. Asutuse juures on ämmaemandatekool. Juhat. R. parun Keyserlingk.

Hambaarstid. Abramson H., Wiru u. 7, 9—9, tl. 966.

Aleksander M., Wiruwärawa puiesteel 13, 10—1 ja 4—7.

Feitelberg Elsa, Wiru u. 19, krt. 4, 10—1 ja 4—7.

Feyn Helene, Paltiski m. 10, 10—1 ja 3—7.

Finkbeiner W., Aptegi u. 1, 10—1 ja 4—7, pühap. 1—3.

Gutmann D., Nunne ja W. Kloostri u. n., 10—1 ja 3—7.

Kagan A., Harju u. 38, 10—1 ja 3—7.

Kuëmanow Th., Harju u. 21, 10—1 ja 4—6.

Lourié, A., Wiru u. 22, 9—12 ja 4—7, tl. 781.

Lourié R., Girgensoni u. 10.

Minikes H., Narwa m. 25.

Posemskaja A., Kopli u. 20-c, kr. 1.

Ritter A. von, Jaani u. 6, Eesti panga m., tl. 578, 10—1 ja 3—6.

Ruus A., Jaani u. 6, krt. 3, 10—1 ja 4—6.

Schilder A., Wiru u. 1, kr. 4, 9—1 ja 3—7.

Tamberg H., Kuninga u. 2, 9—1 ja 3—6.

Witas-Rhode A., Mundi u. 2, 10—1 ja 4—6.

Witas-Rhode K., Mundi u. 2.

Wulff A, W. Roosikrantsi u. 14, 10—12 ja 4—5.

Zelmin-Desjatnikowa A., S. Karja u. 11, 10—1 ja 3—6.

Heategewad seltsid, w. Seltsid ja ühisused.

Hoburaudtee (Tallinna keeles konka). Omanik: Belgia aktsiaselts; awatud 1888. Seltsi kapital 1200000 franki. Kohalik hoburaudtee walitsus on Instituudi u. 30, tl. 343. (Sealsamas on ka „konka" peale unustatud wõi ärakautatud asjade büroo.) Liini pikkus 7637 meetr. (7½ wersta). Liin ulatab kolmele poole. Nendel liigub suwel 16, talwel 14 wagunit. Sõit Narwa maantee liinil: algab suwel k. 8 hom. ja talwel k. 9 h. ja lõpeb k. 11 ja k. 10 õ; Tartu m. liinil: suwel k. 8 h. kuni k. 10 õ. ja talwel k. 9 h. kuni k. 10 õ. Pärnu m. liinil: suwel k. 9 h. k. 10 õ. ja talwel k. 9 h. kuni k. 9 õ. Sõiduwaheajad on Narwa m. liinil 5 m. ja teistel 10 min. Maks on igal liinil 5 k. — Tartu ja Narwa m. liinid algawad Wanalt turult ja lähewad: esimene läbi Wiru u., siis üle Wene turu ja selle järele S. Tartu m. mööda kuni Wiljandi-Pärnu raudteeni, ligi Lasnamäge; teine läbi Wiru u., üle Wene turu, siis Narwa m. (üle Wiljandi raudtee sadamawaksali lähedalt) ja selle järele Salongi u. mööda kuni Kadrioruni. Suwel läheb iga 10 m. taga sel liinil Sa ongi u. mööda weel üks wagun mere äärt mööda, sõidab „Russalka" mälestussambast mööda, peaaegu kuni Lasnamäeni. Pärnu m. liin algab Wene turult Wiru u. nurgalt (pritsimaja lähedalt) ja läheb Jaani u. mööda Saksa teatrist, Eesti pangamajast, ringkonnakohtuhoonest ja Jaani kirikust, üle Peetri platsi Suure Roosikrantsi uulitsale, sealt Wäike Pärnu m. ja wiib „Walwaja" seltsimajast mööda üle Tõnismäe S. Pärnu maanteele, mida mööda ta peaaegu kuni Balti raudteeni jõuab.

Siin kohal ei wõi tähendamata jätta, et Tallinna „tramwai" praegusel kujul wäga wõimatu wilets liikumiseabinõu on. Elektriraudtee ja liinide rohkendamine ja pikendamine oleks hädaste tarwilik. Selles mõttes ongi wiimasel ajal, nimelt linna planeerimise kawatsuste puhul, rohkeste kõnelema hakatud, mille tagant aga tänini weel mingit tegelikku plaani ei paista.

Hobustepost (Ed. Peterson), S. Pärnu m. 15, tl. 323. Hobuste arw 25. Maks 3 rubla hobuse pealt päewas lõbusõitude korral; maalesõidu eest 6 k. hobuse ja wersta pealt.

S. Lewinowitsh, Simeoni u. 3, tl. 29, üürib sõiduriistu ajapikkuse järele 3—10 rbl. eest wälja.

Sõitude tarwis wõib hobuseid ühes mitmesuguste sõiduriistadega ka H. Wagnerilt, Narwa m. 11, tl. 395, üürida. Maks 4-istmelise tõlla eest linna ja Kadrioru piirkonnas 5 rbl., lando 6 rbl., gummiratastega 8 rbl.; lahtiste 3, 4 wõi 6 hobusega sõiduriistade eest wäljasõitude korral 3 rbl. hobuse pealt.

Hoiukassad, w. Pangad.

Inseneridistants, Uus u. 10, tl. 670.

Insenerid. Amberg O. J., ins.-tehnolog, Kaupmehe u. 25, tl. 750.

Arronet M. J., sadamatööde juhat., Epinatjewi u. 3-b, krt. 3, tl. 739.

Asejew, S. Karja u. 9, tl. 1038.

Betaki M., wanem kubermangu ehitusinsener, Gonsiori u. 3, kr. 1, tl. 308, 10—11 ja 5—7.

Blumberg O., „Sheshj'i" wbr. juhat., tl. 621.

Boustedt E., S. Roosikrantsi u. 9, tl. 293.

Braikewitsh M. W., sadama ümberehituse kontragent, Merepromenad 5, kr. 4, tl. 893.

Burman K., S. Karja u. 3, krt. 1, tlf. 920, 10—1 ja 3—6.

Freymann G., linnainseneri abi, Uus u. 2.

Haase, insener, Nunne u. 14, tl 652; korter W. Laagri u. 1, tl 1047.

Habermann Eugen, arhitektor.

Hellat G., Harju ja W. Posti u. nurgal.

Hoyningen-Huene A., parun, insener, Tõnismäel 5, v. Weimarni m., kr. 7, tl. 735.

Hübbe Fr., ehitusekontor, Toompromenad 10, kr. 2, tl. 309.

Ignatjew A., merewäeinsener, Narwa m. 9.

Ipsberg K., ehit.- ja tehnikakontor, Jaani u. 6, tl. 856. Awatud 12—1 ja 6—7

Jacoby K, linnainsener, Jaani u. 11.

Jaron A. J., merewäeinsener, W. Pärnu m. 20, tl. 140.

Jürgenson K., ehit.-inseneri kontor, W. Karja uul. 12, Eesti panga m. tl. 807.

Karstens W., ins.-tehnolog, Tina u. 9, tl. 367.

Klibanski, Narwa m. 25, krt. 5, kell 6 p. l.

Krentshitski J., tehnikakontor „Elektron", S. turu ääres 4, tl. 649.

Kyrenius P., insener, ehitusekontor, Wiruwärawa puiesteel 17, tl. 98.

Lemm Waldemar, Tatarski u. 21-b, krt. 6.

Lender W., ins.-tehnolog, Kaarli u. oma m. tl. 467; kontor: Troonipärija puiest. 19, tl 250.

Lewin H., mäeinsener, Tehnika u. 12, tl. 815.

Lindemann O., tehnikabüroo, Pikk u. 47, tl. 619.

Lowjagin P., ehituse- ja tehnikakontor, Raatuse pl. 17, tl. 929.

Makowski B., insener, Lutheri-Waestekooli u. 48, tl. 555.

Malteneek, linna elektrikeskjaama juhataja.

Maultzsch F., tehnikabüroo, S. turu ääres 13, tl. 124.

Mauritz K., linna gaasiwabr. direktor ja Tall. tsem.-wabr. omanik, Paltiski m. 46, tl. 500.

Maydell H, parun, arhitektor, Wana Kalamaja u. 22, tl. 374.

Nelsas A., ehituse- ja tehnikakontor, Raatuse pl. 17, tl. 929.

Obnorski W., sadama ins.-mehanikus, Wn. Kalamaja u. 26, kr. 9, tl. 684.

Oboljaninow M., laewainsen., Datshi u. 6-a, tl. 406.

Ostroumow S., Peeter I sadama ehitustööde juhataja, ehit.-ins., Wiruwärawa bulw. 19, tl 293.

Perna A., S. Karja u. 3, krt. 1, tl. 920, 10—1 ja 3—6.

Pflug A. ja Ko., tehnikabüroo, Jaani uul. 6, Eesti panga m., tl. 537.

Pumpjanski A., insener, Paltiski m. 6, tl. 587.

Reinok W., elektritehnika-büroo, W. Karja u. 12.

Roosmann P., ehit.- ja tehn.-kontor, Jaani u. 6, tl. 856. Awatud 12—1 ja 6—7.

Rosenbaum J., noorem kubermangu ins.-arhitektor Lai u. 31, tl. 434.

Rotermann E., insener, Pikk u. 37, tl. 318.

Schilting W., S. Karja u. 9, tl. 1038.

Schmidt, kunstnik-arhitektor.

Silitsh W, sadamatööde ülem, teedeinsener, Lai u. 4, tl. 294.

Sonnenfeld St. A., ins.-mehan., Kentmanni u. 7, kr. 3, tl. 1128.

Soschinski A, sadamatöödeinsener, S. Tartu m. 72, tl. 881.

Uesson A., ehitusebüroo, Harju ja W. Posti u. nurgal, Indermitte m., tl. 1027.

Uljew A., kub. noorem arhitektor, Kuninga u. 9, 10—12.

Weicher, K. A. de, Raua uul. 20-a, k. 12—3 kaubasadama walitsuses, Raua uul. 16.

Instruktorid, w. Põllumeeste Keskselts.

Jalutuskohad ja platsid. Harjuwärawa mägi, Heinaturult ehk Peetri platsilt Toompeale minnes pahemat kätt. (Suwel on siin joogikoht suweteatriga—kabare'ga.)

Kaarli kiriku promenad, Kaarli ja Jaani kiriku wahel, Harjuwärawa mäe lähedal. (Peetri I au-

samba awamisest saadik kutsutakse teda ka Peetri promenadiks.)

Kadriorg (Kadrinkal), suurem puiestik linna hommikupoolses sõrwas, mere ääres. Seal on rohkeste jalutusteesid. Põlised tammed ja pärnad. Kadriorus on „Kadrioru loss“, mis keiserikoja walitsuse all seisab ja Peeter I ajal ehitatud, kus kuberner suwel elab, Peeter Suure saun ja majakene, kus mitmed Peeter I asjad, nagu kirjutuslaud, woodid, toolid jne., näha on, „Russalka“ mälestusesammas, mis kunstnik Adamsoni plaani järele ehitatud, „kontserdiaed“ jne.

Patkuli promenad wõi Schnelli tiigi kallas, Balti waksali ja Toompea wahel.

Puiestee ümber linna, piirab südalinna, wana Tallinnat, mitme wersta pikkusele.

Rannawärawa mägi, Rannawärawas. Siit on suurepäraline waade merele.

Wiruwärawa mägi, Wiruwärawas, südalinnas.

Peale nende on weel mõned puiesteed, platsid ja aiad. Wõerale paistab Tallinnas õige palju „roheliste“ olewat, kuid need, kes Tallinnat ja linna puiesteede ja „rohelise“ tähtsust terwishoiu kohta lähemalt tunnewad, seletawad, et Tallinn selles asjas wäga palju soowida jätab, et linna hea korra eest hoolitsejatel linna kaswamist silmas pidades suurt hoolt puiesteede rohkendamise eest tuleks kanda.

Joodikute parandusemaja, w. Haigemajad.

Joonistusekoda (kubermangu), Narwa m. 48. Juhat. kubermangu maamõetja.

Kaalukoda, Uuel turul, Eesti ja Saksa teatri lähedal.

Kasarmud. Belomorski polgu kas., Batarei u., tl. 109.

Dwinski p. kas., Liiwamäe u., tl. 64-a.

Onega p. kas., Batarei u., tl. 103.

Kinematografid ehk elektriteatrid.

„Ekspreß Bio“, Wiru u. 10, tl. 468.

„Kasino“, Aia u. 3.

„Kinematograf“, Suur Karja u. (karskusekuratoriumi oma, sissemineku hind kõigil platsidel 10. k.).

„Lõbu,“ karskusekuratoriumi oma, Uus Kalamaja u. 9-b, tl. 889.

„Marina,“ Merepromenadil.

„Rekord,“ näituseplatsil, Balti waksali ligidal.

„Saturn“, Wiru u.

„The Royal Bio“, Wiru u. 10, tl. 679.

„Union“, Uus u. 11.

Kinnituseseltsid. Esimene Wene wastastikku kinn. s.

Esimene Wene tule-, elu- ja õnnetute juhtumiste wastu kinnit.selts, asut. 1827, ag. E. Hoeppener, Harju u. 33, tl. 107.

„Inglise Loyd“, laewade ja kaupade kinnitus, ag. Ch. Katly, Kalda u. 24.

„Jakor“, tule wastu, elu- ja kapit. k.-s., ag. N. Christiansen, Pikk u. 42, tl. 43.

Loomade kinnit. selts, Narwa m., tl. 888.

Moskwa tule wastu kinn. s., ag. E. Dehio, Wene u. 20, tl. 52.

„Newyork“, elukin.-s., ag. H. Schmidt, Narwa m. 11, tl. 193.

Peterburi tule wastu, elu- ja kapit. k.-s., Paul Brosse, Tatarski u. 6a.

Pomostsh“, murdwarg. wastu k.-s., ag. W. Borchert, Wene u. 8, t. 90.

Põhja kinnit. -s., warandusek., ag. Pikk u. 52.

„Rossija“, eluk., õnnet. juht., warguste wastu kinnit., ag. E. Bätge, Pikk u. 66, tl. 240.

„Russ“, wastast. tule w. kinnit. s., pea-agent Jakob Tusti, Wiru u. 20, krt. 5, tl. 1211.

„Salamandra“, asut. 1846, ag. P. Scheel, S. Karja u. 1. Peale tule wastu kinnitamise wõtab see selts ka kaudselt tule läbi tekkinud kahjude kandmise oma peale, nagu üürirahast ilma jäämise, maja põlemamineku, äri lõpetamise korral jne. ja iseäraliste polissside põhjal gaasi- ning katlaplahwatuste kahjude kandmist.

„Shisn“, agentur, Pikk u. 52.

Tallinna majade wastast. kinn.-s., Brookusmägi 14.

Tallinna 2. wast. tulekinn.- s., esimees G. Kalla, W. Karja u. 12, tl. 499.

„Tugi“, Tall. wastastikune liikuwate waranduste tuleõnnetuste wastu kinn. s.

„Urbaine“, eluk.-s., ag. J. M. Kruus, S. Karja u. 6, tl. 100.

Warssawi kinn.- s., igasugu, peale elukinnitam., ag. K. Schmidt, Lai u. 43, tl. 544.

Wene tule wastu kinn. s., asut. 1835, ag. Chr. Rotermann, Mereprom. 17.

Wene tule wastu k. s., ag. E. Gahlnbäck, Uus u. 2, tl. 58.

„Wene Lloyd", meresaadetuste kinnit., ag. Grünberg, Pikk u. 57.

Wene tule w. k. s., asut. 1867, ag. Toomprom. 9.

Wene wäljaweu- ja kinnit.- s., ag. A. Pachel, Uus u. 16.

„Wolga", tule wastu k. s., ag. Lai u. 21.

Kirjakastid, w. Post ja Postikastid.

Kirikud ja palwemajad. Aleksander-Newski kabel, Wene turul. Ehit. 1888, Borki päewa mälestuseks. See kabel on Pühtitsa kloostri omandus. Siin käiwad harilikult kõik Tallinna õigeusukogudused kolmekuninga-päewal Jordanit.

Aleksander-Newski katedral, õigeusu kirik, Toompeal. Kirik on omal ajal antud Wene rahwuslise kuberneri würst Schahowskoi algatusel 1888. aastast peale ettewõetud üleriiklisel korjandusel kokkutulnud rahaga ehitatud. Kiriku nurgakiwi pandi 1895. Ehitus, millega 1900. a. kewadeks lõpule jõuti, läks üle poole miljoni rubla maksma. Kirikul on 11 kella; kõige raskem 1000-puudane. Kirik on Byzanti-Wene segastiilis ehitatud.

Aleksander-Newski surnuaia kirik, Wene surnuaial. Ehit. 1854, wana Nowgorodi-Pihkwa stiilis.

Baptistiusuliste palwemajad: Uue Kalamaja põiku. ja Allika u. 5.

Jaani kirik Peetri platsi ääres. Kirik (Gooti stiilis) on luteriusu eestlaste tarwis. Kiriku ehitusega jõuti lõpule 1876. Altaripilt on akademikuse Karl Wenigi maalitud.

Kaarli kirik, Kaarli kiriku puiesteel. Rootsi walitsuse ajal, 1670, ehitati Tõnismäele Kaarel XI auks puust kirik, mis pärast põhjasõja ajal maha põletati. Selle kiriku asemele ehitati praegune Kaarli kirik (Romani stiilis). Ehitusega saadi 1870 lõpule. Altaripilt on prof. Joh. Köleri maalitud.

Kaasani Jumalaema kirik, Juhkentali alewis. Kirik on peaasjalikult õigeusku sõjawäe tarwis. Ehit. on ta 1721, puust hoone.

Katoliku — püha Peetruse ja Pauluse kirik, Wene u. Praeguse kiriku kohal oli wanaste püha Katarina klooster, mille mungad ise 1532. a. ära põletasid, misjuures nad ise ka tules otsa saanud. Praegune kirik on 1840 ehitatud. Altaripildi on kuulus kunstnik Guido Reni walmistanud.

Kristuse Ülestõusmise kirik, sõjawäesurnuaial, Wene surnuaia taga, ehit. 1898.

Niguliste kirik, Niguliste ja Rüütli u. Wanades kirjades nimetatakse seda kirikut juba 1316. a. Kirikus on wäga palju wana aja mälestusi, igatahes rohkem kui üheski teises kodumaa kirikus. Wana aja mälestuste alleshoidmine on selle tagajärg, et omal ajal, kui usupuhastuse ajal kõige pealt üleüldine piltide häwitamine oli ja pärast igasugused laastamised maast üle käisid, Niguliste kirik õnnelikult neist mööda peasis. (Kes kiriku huwitawat sisemust näha soowib, see pööraku kirikuteenri poole, kes Rüütli u., kiriku õuel wäikses majas elab.)

Olewiste kirik, Pika ja Laia u. wahel, Rannawärawa lähedal. Kirikut nimetatakse esimest korda 1267. a. Nimi on Norra kuninga Olafi nimest saadud, kes 11. aastasajal põhjamaadel ristiusku tule ja mõega abil laiali lautas. Kiriku torn on üle 58 sülla kõrge, nii siis kõrgem kui ühegi kiriku torn Wenemaal. Ka selle kiriku juures on nii mõndagi huwitawat näha. (Kirikut näitab köster, kes kiriku lõunapoolse sissekäigu wastas üle uulitsa olewas majas elab.)

Nikolai kirik, Wene u. See on kõige wanem õigeusu kirik Tallinnas, sest et teda juba 1413. a. nimetatakse. Waremalt (juba 1371) olnud sellenimeline kirik Wäikses Rannawärawas. Praegune kirik on keiser Aleksander I käsul 1825 ehitatud.

Preobrashenski kirik, Nunne wärawas. Kirik on praegu õigeusku eestlaste tarwitada.

Pühawaimu kirik, sissekäik Heliste uulitsast. Kirik on Gooti stiilis ja arwatawaste XIII aastasajal asutatud. Kiriku sees on palju maalitöösid, muu seas Lutheruse ja Melanchtoni pildid. Kirik on eestlaste tarwitada.

Pühtitsa kloostri kirik, Schubbe uul., ehit. 1902. a.

Rootsi (Mihkli) kirik, Rüütli u., ehit. XVI aastasajal. Kirik on ilma tornita wana moodi ehitus. Teda tarwitab peale Rootsi koguduse ka Eesti Pauluse kogudus.

Simeoni kirik, Simeoni uul., ehit. 1755, puust hoone.

Sinagog (Juudi kirik), W. Tartu m., ehit. 1883. a. wanas Hebrea stiilis.

Toompea kirik, Toompeal. Kiriku asutamisega on juba siis algust tegema hakatud, kui kuningas Waldemar II maa oma alla wõttis. 1233. a. olla kirikut Neitsi Maria peakirikuks nimetatud. Altaripilt on Düsseldorfi professori Ed. v. Gebhardti maalitud. Kirikus on õige palju huwitawat waadata. (Köster elab wastasolewas kiriku majas, sissekäik Dugiase uul.)

Wennastekoguduse palwemaja, Kaupmehe uul. 18.

Klooster. Katarina nimelisest, 13. aastasajal asutatud ilusast dominiklasteklooststist, mille mungad ise a. 1532 maha põletasid, kättemaksuks selle eest, et nad peale usupuhastust nõukogust wälja heideti, on ainult wähesed riismed Wene uul. nr. 10—14 järel, nimelt endise Katarina kiriku eesküljemüürid ühes peawärawaga (Kochi maja hoowis, Wene uul. 12 ja 14), mis 1874. a. kauba-aidaks ümber ehitati. Puru ja rämpsu alt tuli iel korral ka hulk hauatiwa päewawalgele; neid tarwitati ehitatawa aida põrandaks. Hiljem, 1882. a., ostis pürgermeister parun Artur Girard de Soucanton need põrandasse paigutatud kiwid suurelt osalt ära ja laskis nad oma mõisa „Rocca al mare'sse" wiia ning seal nõndanimetatud „Via Appia" äärde seada, et neid wanu mälestusemärkisid seeläbi häwinemise eest hoida. Mitmekordselt ümberehitatud kloostrikohal seisab praegu endise kloostri wana koosolekuja söögisaali asemel katoliku kirik (Wene uul. 10) ja tema kõrwal sissekäik suurtesse ilusawõlwilistesse ristkäikudesse, mis waremalel aegadel kloostri-aeda on ümbritsenud.

Kogudused:

Baptisti kogudused: 1) Jumalateenistust peetakse U. Kalamaja põikuul. palwemajas. Jutlustaja A. Tetermann, U. Kalamaja uul. 23. Koguduse liikmeid 140. 2) Jumalateenistust peetakse Allika u. palwemajas. Jutl. A. Johannson, Allika u. 5, kog.-liikmeid 144.

Gr. õigeusu kogudused: Issanda muutmise ehk Preobrashenski kog. (eestlastele). Ülempreester A. Ramul, preester J. Teiss (Datshi uul.). Diakon Konst. Kotla. — Aleksander-Newski kogudus (wenelastele). Ülempreester A. Aristow, protohierei Karp Tiisik, preester (ühtlasi Tallinna linna koguduste praost ehk blagotshinnõi) A. Smirnow, diakon K. Beljajew (elawad kiriku m. Toompeal, Lossi pl. 8). — Nikolai kog. (wenelastele). Ülempreester A. Agronomow, preester Al. Beshanitski, diakon W. Babkin, elawad Merepromenadil 16. — Tallinnas asuwatel sõjawäe-osadel on igal polgul oma Greeka õigeusu kirik ja preester. 89. Belomorski preester (ühtlasi sõjawäe-koguduste blagotshinnõi) on J. A. Põlajew. 90. Onega p. preester W. Potrowski. 91. Düna polgu tarwitada on Kasanski kirik. Pr. W. Justitski, S. Arehna u. 32. Merewäele peetakse jumalateenistust Simeoni kirikus. Preester W. Pokrowski, W. Kalamaja uul. 21. Diakon Smirnow, Simeoni u., Simeoni kiriku m. Sõjawäehaigemaja preester on A. Griwtsow, Wladimiri u. 70 — Aleksander-Newski surnuaia-kirikul, pr. N. Stromnow, ja Pühtitsa kl. abikirikul, pr. A. Sõbin, ei ole oma kogudusi.

Ew. Lutheruseusu kogudused: a) Eesti kogudused: Jaani kog., kahes osas. Esimesel on õpetajaks A. Assmuth, Kaupmehe uul. 3, 10—1, teisel W. Grohmann, Tatarski u. 2, 12—1/22. Abiõp. B. Hasselblatt, Rüütli u. 4. Organist A. Topmann, Tatarski u. 19. — Kaarli kog. Õpetajad: R. Hurt, S. Tatarski u. 21-B, krt. 8, kt. esmasp., teisip., neljap., reedel 6—8, kesk. 11—12 ja laup. 10 — 12, tl. 1016. A. Kapp, Kaarli u. 1, 11—1, kesk. ja laup. ka 6—8; abiõp. Fr. Stokholm, Wittenhofi u. 2, kt. õp. Kapi korteris 11—1. Organist Th. Tedder, W. Roosikrantsi uul. 8, 5—6. — Pühawaimu kog. Õp. Fr. Wiekmann, S. Roosikrantsi u. 12, 12—1/22, tl. 1043; abiõpetaja R. Mendelson, Toom-Kuninga u. 5, 12—1/22. Köster Fr Schotter, Kasanski u. 2. — Pauluse kog. Jumalateenistust peetakse Mihkli kirikus. Õp. Al. Mohrfeldt, W. Tartu m. 12, 11—1.

b) Saksa kogudused: Toompea kirik mõisnikkude jäuks. Jutlustawad kindralsuperintendent D. v. Lemm, Toompeal, Kiriku u. 3, 11—12, ja ülemõp. R. v. Winkler, seals., kiriku m., 11—12.

Niguliste kog. Õpetajad: K. von zur Mühlen ja O. Undritz, Rüütli u., kiriku m., 12—1. — Olewiste kog. Õpetajad Tr. Hahn, Lai u. 37, 11—12, ja P. Hörschelmann, Pikk u. 56, 11—12. Abiõpetaja W. Sielmann, Lai uul. 37, 11—12. — Diakonissihaigemaja õpetaja

on P. Walter, diakonissim., S. Pärnu m. 52, 4—5.

c) Rootsi-Soome kog. Jumalateenist. peetakse Mihkli kirikus. Õp. J. Gustafsson, Kaupmehe uul. 15-a, 5—6.

Tallinna linna asetäitja õp. Fr. Rechtlich, A endri u. 1.

Juudi kogudus. Jumalateenistust peetakse W. Tartu m. sinagogis. Rabbi J. Brodowsky, W. Posti u. 7.

Rooma-katoliku usu kogudus. Ksends F. Trassun, Wene u. 11.

Kohakuulamise-asutused.

Aktsiaseltsi „Dejateli" („Wenemaa Kaubanduse Wahetalituse Tegelase") Tallinna osakond, Harju ja Rüütli u. n. 48/32.

Grünfeldt P., teenijate-wahetalitus, S. Balesna u. 2, tl. 350.

Hoffmann R., teenijatekontor, Wene u. 20, tl. 74.

Linna tööbüroo, Wana turu 9, tl. 822. Talitus on maksuta.

Paulsen Helene, tohamuretsemisekontor, Niguliste u. 7, tl. 580.

„Trud", Rataskaewu u. 14.

Kohtud. Rahukohus. Rahukogu, Rahukohtu u. 3, oma maja, tl. 6.

Jäuskonna rahukohtunikud: 1. jäusk. W. Sternberg, Haapsalus, w. „Haapsalu juht" ja „Kodumaa wallad".

2. jäusk. Straschnin, Lihulas, w. „Kodumaa wallad".

3. jäusk. N. Mihalew, Tall. rahukogu hoones, 2. korral. Tema alla käiwad 2. ja 5. linnajägu. Lähemalt „Uulitsate nimekiri".

4. jäusk. Prosorkewitsh, rahukogu hoones, sisse minnes paremat kätt, alumisel korral. Tema alla käib 6. linnajägu.

5. jäusk. rahukogu hoones, 3. korral. Tema alla käib 1. linnajägu.

6. jäusk. N. Bernadski, rahukoguhoones. 3. korral. Tema alla käib 4. linnajägu.

7. jäsk. E. Erdmann, Wladimiri u. 72-a. Tema alla käib peale muu (w. „Kodumaa wallad") ka Paltisti linn. Arukordadel sõidab kohus Paltiskisse kohut mõistma.

8. jäusk. A. Junowidow, Raplas.

9. jäusk. L. Alferaki Rahukohtu u. 3, uulitsa ääres, 2. korral.

Lisarahukohtunik Petuhow.

Ringkonnakohus, „renaissance-stiilis ehitus Karjawärawas (Eesti pangamaja ja Eesti ning Saksa teatri lähedal), Jaani uul. 7, oma majas, tl. 83. Esimees W. Sergejew. Tsiwil- (nõudmise-) asjades peetakse istumisi ainult Tallinnas, kuna kriminal- (kaelakohtu-) asjus kohtumõistmine sellekohase wäljasõidu-osakonna poolt ka maakonnalinnades ja Narwas sünnib.

Waestelastekohus, linnaametis, esimees linnapea, sekretär cand. jur. J. Sabas. Koosolekud igal kesknädalal k. 12—2.

Ülem talurahwakohus, w. „Ülem talurahwakohus".

Kohtupristawid. Rahukohtupristawid. 3. rahkohtu-jäusk. (2. ja pool 5. politsei-jäusk.) A. Tiik, W. Amerika u. 14.

4. ja 6. rahuk.-jäusk. (4. ja pool 6. politsj.-jäusk.) K. Tiitso, rahukogu hoone, 4. rahukohtu ruumides, Toompeal.

5. ja 6. rahuk.-jäusk (1., 4. ja sadama polits.-jäusk.) A. M. Kümmel, Kentmanni põikuul. 3.

7., 8. ja 9. rahuk.-jäusk. (3. politsj.-jäusk. ja Tallinna kreis) P. Porre W. Arehna u. 18.

Ringkonnakohtu-pristawid. J. Anson, W. Posti u. 7.

E. Kippel, Toompromenad 9.

S. Sepp, ringkonnakohtu hoones.

Kohtu-uurijad. Tähtsate asjade kohtu-uurija P. A. Strishatshenko, Datshi u. 1, kantselei ringkonnakohtu hoones.

Jäuskonna kohtu-uurijad: 1. jäusk. M. R. Stillmark, Instituti uul. 14, kantselei ringkonnakohtu hoones.

2 jäusk. W. M. Kalnetis, Maneshi u. 6, kantselei ringkonnakohtu hoones.

3. jäusk. W. Grigorjew, S. Arehna u. 34, kantselei ringkonnakohtu hoones.

4. jäusk. W. M. Prosorkewitsh, Liiwa uul. 34, kantselei ringkonnakohtu hoones.

Missugused wallad ühe wõi teise kohtu-uurija alla käiwad, seda w. „Kodumaa wallad".

1. jäusk. uurija alla käib Paltisti linn.

Uulitsate-nimekirjast näeb, missugused uulitsad mingisuguse uurija alla käiwad.

Komandandiwalitsus, S. Tartu m. 50, tl. 431.

Komissarid. Tallinna jäusk. talurahwaasjade komissar Kontsewitsh, Instituti uul 1; Rapla jäusk. A. Raschkow, Õllepruuli u. 5.

Konsistorium. Ew. Luteriusu konsistorium, Toompeal, Kooli u. 9. President maanõunik parun A. Rosen

Wihterpalu mõisast, Kohtu u. 8, tl. 168, abipresident kindr.-superintendent D. Lemm, Toompeal, Kiriku pl. 3. Ilmalikud liikmed: D. v. Samson-Himmelstierna, Kooli u. 23, ja A. v. Weiss. Waimulikud liikmed praost J. Rinne Karuselt ja õpetaja K. v. zur Mühlen Lihulast.

Konsulid. Austria-Ungria konsul Chr. Luther, Tatarski u. 52, tl. 211.

Belgia konsul Chr. Rotermann, Merepromenad 17, tl. 298.

Brasilia abikonsul Ed. Bätge, Pikk u. 66, tl. 240.

Daani konsul E. Gahlnbäck, Uus u. 2, tl. 58.

Hispania abikonsul J. Brosse, W. Tartu m. 2, krt. 2, tl. 303.

Hollandi konsul A. Koch, Toomprom. 12, tl. 280.

Inglise abikonsul W. Girard, Wene u. 30, tl. 279 (kontor Brookusmäel).

Italia konsuliagent G. Scheel, Wana turu kaelas 2, tl. 450, 360 ja 148.

Norra abikonsul A. A. Seesemann, Wakfali bulw. 8-a, tl. 595.

Portugali konsul E. Gahlnbäck, Uuel u. 2, tl. 58.

Prantsuse konsuliagent E. Hoeppener, Harju u. 33, 107.

Rootsi abikonsul E. Gahlnbäck, Uus u. 2, tl. 58.

Saksa konsul N. Koch., Pikk u. 73, tl. 733.

Soome kaubanduseagent O. Ingman, Tatarski u. 53.

Ühisriikide konsuliagent R. Radau, Brookusmäel, Geberti m.

Kontrollpalat, Narwa m. 40, tl. 569, awatud k. 11—3.

Konwoikomandu, S. Tartu m. 59, tl. 331.

Koolid. Era-algkoolid. Balti puuwillawabriku segakool. wabr. juures.

Berg Alide, segak., Liiwalaia u. 29.

Burmeister A., poegl., Narwa m. 26, k. 2.

Führberg Camilla, segak., S. Tartu m. nr. 9.

Gutmann Lisette, segak., Maneshi u. 4.

Hindreus Emma, poegl., Kuninga u. 2.

Jaani kiriku segak., Maakri u. 19.

Jansen Natalia, segak., Wana Kalamaja u. 32.

Kuckuk Helene, segak., Kasanski pl. 33.

Leyst Pauline, tütarl., Tatarski u. 18.

Lilienberg Jenny, tütarl., S. Walesna uul. 2.

Linden Valerie, segak., Wakfali u. 4.

Niguliste kiriku segak., Wittenhofi uul. 2.

Niklasen Bertha, tütarl., Pikk u. 36, krt 9.

Niklasen Eugen., poegl., Tolli u. 4.

Niklassen Kornelia, segak., Nunne u. 2, krt. 3.

Nikitina Nadeshda, segak., Baltiski m. 13.

Olewiste kiriku segak., Kentmanni uul. 6.

Podtshertkowa Elisab., segak., Raua u. 16.

Prohorowa Nadeshda, segak., Narwa m. 18.

Schiefner Maria, tütarl., Aptegi u. 2.

Thomson Daniel, poegl., Lai u. 44.

Trummer Leontine, poegl., S. Pärnu m. 16.

Wagner Cäcilie, Lai u. 38.

Westerberg Jenny, segak., W. Tartu m. 9.

Era-keskkoolid.

Beljajewa Ludmilla, tütarl. gümn., Narwa m. 6-a.

Doomkool, mõisnikusooft poeglastele, Toompeal, Kooli u. 11.

Eestimaa Saksa Seltsi tüt.-gümn. „Henriettenschule", Duglase u. 2.

Eestim. Saksa Seltsi 4-kl. Hansa kool poegl., Wene u. 31.

Howen Elisabet paruness von der, tüt.-gümn., Wene u. 15.

Kentmann Fr., õpetaja, progümn., Tatarski u. 17.

Jannau Liesbet, 1. järgu tütarl.-kool, Kaarli kiriku pl. 2/3.

Kirsipuu Jaan, poegl.-progümn., Ahju u. 12.

Lender Elfriede, tütarl.-gümn., S. Karja u. 13.

Pangratz Maria, tüt.-prog., Kaarli kiriku pl. 2/3.

Plästerer Nancy, tüt.-prog., Ratakaewu u. 14.

Rahwin Johanna, tüt.-prog., Maakri u. 28.

Westholm Jakob, poegl.-prog., Kordese u. 4.

Kroonu-koolid:

1. ja 3. poeglastele, Girgensoni u. 6.
1. tütarlastele, S. Kompasna u. 23.
2. poeglastele, Kadriorg, Liiwa u., Poska m.
2. tütarl., sealf.

Kroonu-keskkoolid:

Aleksandri gümnasium, poegl., Narwa m. 1, tl. 383.

Nikolai gümnasium, poegl., S. Kloostri u. 2, tl. 721.

Tütarlastegümn., S. Tartu m. 11, tl. 382.

Kroonu-linnakoolid:

4-kl. linnakool, Wene u. 22, tl. 268.

Keisriproua Katarina II 4-kl. linnak., Pikk u. 69, tl. 314.

Kursused:

Ilukirjutusek., J. Kornienko, Toompea puiest. 17.

Inglise keele kurs., B. von Lemm, Lai uul. 39, tl. 314.

Joonistamine ja maalimine kunstnik Hans Laipmanni juh., Wladimiri u. 2-c.

Kaubandusekursused, õhtused, mõlemast soost isikutele, kes mitte alla 15 a. wanad, linna kaubandusekooli juures, W. Pärnu m. 19-a.

Keeltekursused, õhtused, Beljajewa gümnasiumi juures, Narwa m. 6-a; õpetatakse Inglise, Prantsuse, Saksa ja Wene keelt.

Keskkooli-õhtukursused (õhtugümn.) mõlemast soost täie-ialistele, linna kaubandusekooli juures; juhataja J. O. Rabinowitsh, Riesenkampsi u. 6, 3—4.

Pangratz M., praktikalised kursused, Kaarli kiriku pl.

Pedagogikakursus (2-aastane), Katarina II linnakooli juures, Pikk u. 69.

Prantsuse ja Saksa keele õhtukurs. mitte alla 17 a wanustele isikutele, A. Jürgens, Kordese v. 7.

Saksa ja Prantsuse keele õhtukurs. mõlemast soost isikutele, Joh. Lipp. Falkspargi u. 2, krt. 7.

Saksa keele kursused, Aorelthal, Müüriwahe u 20-a.

K. A. de Weicheri kaubalaewamehanikuse-kursused, Raua u. 20-a.

Õhtukursused töölistele: a) Kooli u. 2, linna-algkoolide ruumides; kursuste korraldaja on Eestimaa Rahwaharidusefelts; b) 4-kl. linnakooli juures, Wene u. 22; kursuste korraldaja on Wenemaa Tehnikaselts.

Lasteaiad:

Eesti Lastekaswatuse-seltsi lastehoiupaik, Wäike Arehna u. 11.

Eestimaa Rahwahariduseseltsi lasteaed 3-—8-aastastele lastele, W. Roosikrantsi u. 4.

Eestimaa Saksa Seltsi wäikeste laste hoiukohad 4-—6-aastastele lastele, Magdalena u. 9.

Huhni lastehoid, Gonsiori u. 6.

Kaarli kiriku wäikeste laste hoiupaik, S. Juhkentali u. 1.

Katoliku-usuliste wäikeste laste hoid, Liiwalaia u. 31.

Lutheri wabrikutööliste 4-—9-aastaste laste aed, Lõuna u., Lutheri m.

Nassakin Anna von, 3-—7-aastastele, Niine u. 12.

Pender H., 5-—8-aastastele, Tolli u. 4.

Peucker Amalia, Wene u., Kordese majas.

Podtshertkowa lasteaed, Raua u. 16.

Tallinna wangimajade eest hoolitsewa naisterahwa-komitee lastehoid, W. Liiwa u. 24.

Linna-algkoolid:

1. ja 2., poeglastele, Kooli u. 2.
3. ja 4., „ Aus uul. 15.
5. (Keiser Nikolai II nimeline), S. Tartu m. 33.
6 poegl., S. Pärnu m. 18.
7. poeglastele, Teliskiwi u. Grabby m.
8. poeglastele, Wittenhofi u. 29.
1. ja 3. tütarlastele, Heliste u. 6.
2. ja 7. tütarl., Wittenhofi u. 42.
4. ja 5. tütarl., Kalanski u. 3.
6. tütarl., Girgensoni u. 6.
8. tütarl. (Keisriproua Aleksandra Feodorowna nimeline), S Tartu m. 44.
9. tütarl. Teliskiwi u., Grabby m.

Linna-keskkoolid:

Linna kaubandusekool, poegl., W. Pärnu m. 19-a.

Linna kaubandusekool, tütarl., Lai u. 25.

I järgu tütarlastekool, Lai u. 25. (Kool lõpetab oma tegewust.)

Peetri realkool, Karjawärawa prom. 2/24.

Tütarlaste-kommertskool, Wiru u. 6, tl. 355. Direktor H. Baueri kõnet. kooli ruumides 1—2; krt. S. Amerika u. 2, tl. 1005.

Muud koolid ja õpeasutused:

Heategewa seltsi poolt ülewa peetaw tütarl.-algkool, S. Pärnu m. 29

Eesti Kunstiseltsi kool (3-a. kursusega), Pikk u. 20.

Eestimaa Saksa Seltsi 2-kl. õhtukool., Wene u. 31.

Kanuti gilde õhtukool, Aus u. 15.

Lutheri waestekool, Lutheri-Waestekooli u. 62.

Dr. M. Lutheri waestelaste-maja juures olew algkool, S. Tartu m. 61.

Põllutöökool (Saksa õpekeelega), Wittenhofi u. 19.

Raudtee algkool, Tehnika u. 14.

Raudtee tehnikakool, Söörensi u. 8.

Segal Alice ja Stuckey Heinrich, muusikakool, Wana Wiru uul. 5, Grafi m.

Tallinna Aleksander Newski 1-kl. õigeusu kirikukool poeg- ja tütarl., Aia uul. 18.

Tallinna Nikolai 2-kl. õigeusu kirikuk. poeg- ja tütarl., S. Arehna u. 6.

Tallinna naister. pühap.-kool, Kloostri ja Kooli u. n. 2.

Tallinna Preobrashenski 1-kl. õigeusu kirikuk. poeg- ja tütarl., S. Tartu m. 35.

Tallinna waestelaste kaswatuse asutus, Tui u. 12.

Toompea waestelaste algkool, Doom-Waestekooli u. 3.

Koolidedirektor, w. Rahwakoolide-direktor.

Koolideinspektorid, w. Rahwakolide-inspektorid.

Koolikollegium, w. Linna koolikollegium.

Korteribüroo (linna), S. turu 9, tl. 822. Korteri ülesandjatel tuleb ülesandmisel 10 k. maksta. Korteriotsijatele antakse teateid wabade korterite üle ilma maksuta.

Korterikomisjon, Lai u. 40, tl. 200. Muretseb sõjawäe ja kroonu ajutuste jaoks korterid.

Kreispolitsei, w. Politsei.

Krepostijäuskond, Toompeal, rahukogu hoones, sissekäik hoowist, alumisel korral pahemat kätt, wastu 4. jäusk. rahukohut; sekretär Bremen, tl. 510.

Kroonupalat, Toompea lossis, tl. 694; juh. Bilbassow, Pikk u. 64, tl. 493.

Kubermanguarhitektor, Toompea l.

Kubermangu arhiw, w. Arhiwid.

Kubermangu arstiwalitsus, Toompea lossis. Arstiinspektor, w. Arstid.

Kubermangu joonistusekoda, Narwa m. 48.

Kubermangu linnaasjadekomisjon, Toompea lossis.

Kubermangu loomaarstiwalitsus, Toompea lossis. Kub. loomaarstiinspektor J. Jürgenson, Tõnismäel nr. 11, tl. 413.

Kubermangu mõisnikkudepeamees, E. parun Dellingshausen, Narwa m., oma m., tl. 800.

Kubermangu sandarmiwalitsus, Narwa m. 50, tl. 361.

Kubermangu seltsidekomisjon, Toompea lossis.

Kubermangu statistikakomisjon, sealsamas.

Kubermangu sõjawäekomisjon, Harju u. 45, tl. 172.

Kubermangu talurahwaasjadekomisjon, Toompea lossis.

Kubermangu teedekomisjon, Toompea lossis.

Kubermangu wabrikute- ja mäeasjadekomisjon, kantselei Laulupidu u. 1, tl. 80. Ligemalt w. Wabriku- ja mäeasjadewalitsus.

Kubermanguwalitsus, Toompea lossis, kanntselei tl. 420.

Kuberm.-walitsuse ehitusejäuskond, sealsamas; w. Insenerid.

Kuberner, (suwel) Kadrioru lossis, tl. 438, (talwel) Toompea lossis, tl. 144.

Kuberneri kantselei, Toompea lossis. tl. 154, awatud 10—1.

Kuberneri kantselei juhataja, Tkatshenko, Toompea lossis, tl. 364.

Kuulutuste wahetalitused, E. Poolakes, Harju ja Rüütli u. n. 48/32, tl. 778. Simm, W. Tartu m. 6, tl. 907.

Laadad. Loomadelaat 26. ja 27. sept.

Laboratoriumid. E. Detloffi keemialine bakteriologialaborat., Wiru u. 12.

Linna bakteriologialaborat., Rüütli u. 24, tl. 358. Awatud k. 9—1 ja 4—7.

Tallinna erakliiniku laboratorium, S. Roosikrantsi u. 2, tl. 316. Awatud k. 9—12 ja 2—7.

H. v. Winkleri keemialise uurimise bakteriologialaborat., Peetri pr. 9, tl. 432, Awatud k. 12—2 ja 5—7.

Laenuasutused, w. Pangad.

Laewakontorid, w. Weu- ja sõiduabinõud.

Linnaamet, S. turu nr. 1, raekojas, tl. 108. Istumisi peetakse igal esmaspäewal, neljap. ja laup. 1—3. Linnaameti liikmed on praegu: linnapea J. Poska (kõnetund raekojas äripäewiti 11—12, tl 19); linnanõunikud: linnapea abi G. Beljagin, J. L. Jürgens, G. Kalla, J. Umblia ja Winogradow; linnasekretär E. Dolf (tl. 1151), linnameti sekretär G. Linkwist.

Linna arhiw, w. Arhiwid.

Linna bulwarikomisjon, Troonipärija bulw. 27, gaasiwabrikus, tl. 239.

Linna elektri-keskjaam, w. Elektrikeskjaam.

Linna gaasi- ja weewärgi-komisjon, Troonipärija bulwar 27, tl 239.

Linna inseneride osakond, Nunne u. 2, teisel korral, awatud 10—3. Arhitekt: G. Hellat; kanalisatsioni-, sillutamise- j. t. linnatööde juhataja insener K. Jacoby, tema abiline ehitusinsener G. Freymann.

Linnakassa, S. turul 1, raekojas, tl. 108. Awatud 10—3.

Linna koolikollegium, peab oma istumisi kesknädalal raekojas. Kollegiumi liikmed on: ülempreester A. Aristow, õpetaja R. Hurt, linnanõunik J. L. Jürgens, linnawolinik F. Karlson, rahwakoolide direktor J. Rogosinnikow, Nikolai gümnasiumi inspektor Verssenjew. Kollegiumi kantselei asub Suurel turul 9, wana waekoja peal, tl. 737. Asja-ajamine igal äripäewal k. 1—3.

Linna korteribüroo w. Korteribüroo.

Linna korterikomisjon (sõjawäe ja kroonuasutuste jaoks korterite muretsemiseks), Lai u. 40, tl. 200.

Linna lõhkilõikam seasutus, Tornimäel, Surnuaia u., tl. 661.

Linna maamõeduosakond, Pika ja Nunne u. n., awatud k. 12—2, tl. 746. Juhataja: maamõetja-rewident P. Päts, maamõetjad: J. Kotsar ja K. Tults, maamõetja abiline J. Leppik.

Linna metsaülem J. Tabbur, sealsamas. Wastuwõtmine k. 12—3, tl. 746.

Linnamõisate walitseja agronom R. Allmann, sealsamas. Wastuwõtmine esmasp., keskn., neljap. ja reede k. 12—3.

Linna misjonär M. Saar, Kentmanni u. 6, tl. 767.

Linna pandimaja, w. Pandimaja.

Linnapea J. Poska, Liiwa u. 5, o. m., tl. 5[illegible]2.

Linna raamatukogu, w. Raamatukg.

Linna sanitarlaboratorium, Uuel turul, tl. 666.

Linna seegikomisjon, Suurel turul 9, tl. 737.

Linna statistikabüroo, Lai u. 40, tl. 1017. Juhataja A. Kann.

Linna teede- ja ehitusekomisjon, Suurel turul tl. 737.

Linna terwishoiukomisjon, Suurel turul 9, tl. 822. Komisjoni esimees linnanõunik J. L. Jürgens. Asjaajamine k. 10—3.

Linna tuletõrjekomisjon, Troonipärija bulw. 27, tl. 239.

Linna tööbüroo, Suur turg 9, tl. 822.

Linna waestekomisjon (mille ülesanne on teadete kogumine waeste üle ja summade määramine ja wäljaandmine waestele), seals., tl. 822.

Linna waestelastekohus, raekojas. Istumised kesknädalatel k. 12 alates.

Linnawalitsuse kantselei, raekoja teisel korral, paremat kätt, tl. 108. Awatud 10—3. Kantselei juhataja W. Wentzer, abilised Hansen ja R. Münth.

Linnawalitsuse sõjawäe-osakond, Lai u. 40, tl. 200.

Linna wanade ehitusekunsti-mälestuste alalhoidmise komisjon, Suurel turul 9, tl. 737.

Loomaarstid, Antonow, Tallinna piirkonna loomaarst.

Bulat J., piiriwahtide loomaarst, Wladimiri u. 71-b, krt. 1, 1/2 10—11, tl. 605.

Jürgenson J., kub. loomaarstiinspektor, Tõnismäel, 11-b, tl. 413.

Kotkas A., linna tapamaja juh. abi, tapamajas, tl. 63.

Ljubarski M., linna tapamaja direktor, Riesenkampfi u. 37, tapamajas, tl. 63.

Olt A., linna tapamaja juh. abi, Riesenkampfi u. 37, tapamajas, tl. 63.

Rabison J., linna loomaarst, W. Tartu m. 21, tl. 419, 1—3 (kodus) ja 10—12 loomakaitseseltsi koduloomadekliinikus, Riesenkampfi u. 33, tl. 476.

Saral K., Tallinna kreisi loomaarst, W. Tartu m. 13, tl. 12, 9—11 ja 3—4.

Susjumow J., raudtee loomaarst, Wäike Kalamaja u. 7.

Lootsikute wäljaüürimine, suwel Kalarannas.

Lootsideamet (deshur), sadamas, tl. 681.

Lossid. Kadrioru loss. Nurgakiwi pani Peeter Suur 1718. a. Ehitus kestis umbes aasta aega. Praegusel ajal on K. loss Eestimaa kuberneride suwiseks elukohaks.

Toompea loss, neljaküljeline, olla XIII aastasajal ordumeistri Volquini ehitatud. Lossi ümbritsewad 11 jala paksused müürid. Nelja nurgatorni seast on Pikk Hermann kõige kõrgem (150 jalga); ilusa ilmaga paistab sinna Soome randki ära. Lossis asub kuberner (talwel) ja kubermangu kõrgemad ametikohad; üks osa on wangimajaks muudetud.

Maakassa asutused, Toompeal, Kiriku u. 1.

Maakonnapolitsei, w. Politsei.

Maakonna sõjawäeülem, w. Sõjawäeülemus.

Maamõetjad Adson, eriharidusega era-maam.

Aun A., Liiwimaa mõisnikkude wannut. maam., Pikk u. 36.

Bassow, põllupanga maam.

Buschmann L, noorem maam. abi, W. Posti u. 6, tl. 293.

Einberg O., eriharid. era-maam., Söörensi u. 3.

Falkenberg Fr., Liiwimaa mõisn. wannut. maam., Müüriwahe u. 30, k. 2, tl. 557.

Hacker E., maam., W. Pärnu m. 21.

Kotsar J., eriharid. eramaamõõtjataksator, S. Pärnu m. 14.

Krause F., mõisnikkude kreditkassa maam., Kaupmehe u. 17.

Neufeldt N., maam., Baltiski m. 10.

Obst W., noorem maam. abi, Narwa m. 42, tl. 834.

Päts P., eriharid. era-maam., Narwa m. 59.

Tults K., eriharid. era-maamõetja, Girgensoni u. 2.

Majakad. Läänemere majakate walitsus, Wiruwärawa promenad 10.

Walge majakas Lasnamäel, tl. 53.

Matsuinspektor. Tallinna 1. jäusk. (1., 5. ja 6. linnajau ja Baltiski linna m.-insp. W. Klee, Toompeal Lossiplatsi ja Kooli u. n 3/2; 2. jäusk. (3. ja 4. linnaj.) m.-insp. J. Pokrowski, Raua u. 5.

Tallinna-Paide kreisi m.-i. V. Bahr, Salongi u. 10.

Maksuwalitsus, Pikk u. 41. Awatud k. 10—3.

Manesh, Gonsiori u. 15, tl. 286. Ratsutamiseõpetus naiste- ja meesterahwastele. Ratsutamine gruppedes. Hobuste wastuwõtmine söötmiseks ja wäljaõpetamiseks.

Masseerijad ja soonetasujad. Beipmann R., Luisentali u. 6, kr. 1.

Bruus S., Gonsiori u. 12, kr. 8.

Busch, Toom-Kuninga u. 18/4, kr. 7.

Frey Th., A. Kalam. u., Freymanni m.

Fürst Lucie, W. Posti u. 6.

Hamann Anna, Harju u 36.

Heinicke, Pikk u 36, kr. 16.

Hofmann Frieda, W. Posti u. 8, kr. 8.

Kroll Paul, S. Karja u. 20, kr. 2.

Kruberg Marta, Narwa m. 19.

Kusmin E., Wene u. 9, kr. 25.

Luttner Kr., Kuninga u 6.

Metzner Anna, W. Arehna u. 22, kr. 7.

Nordfors B., S. Roositrantsi u. 12.

Petrowitsh Irma, S. Tartu m. 72.

Philibert Helena, Alemanni u. 21, krt. 9.

Riesenkampf Agnes, Pikk u. 39.

Rikko Olga, Maneshi u. 4.

Rosenbaum Amalie, Tatarski u. 9.

Schmiedefeldt Elise, Wiru u. 6.

Schüldt Karl, Lai u. 38.

Schüldt Nikolina, Lai u. 38.

Waliotti Katarina, W. Kalamaja u. 20.

Matmisebüroo, Lai u. 2, tl 141.

Matmisekassad Neid „ühistegewuslisi" asutusi oli Tallinnas aasta paari eest ligi poolsada. Et nad otse pettuse ja äriajamise peale olid rajatud, sellepärast on suurem osa nendest juba lõppenud. Missugused weel alles on ja missuguste õige abiandmise-põhjusmõte walitseb, seda on raske ära tähendada.

Matuseaiad. Juudiusuliste matuseaed, Magasini u. lõpul.

Kaarli kog. mat.-a., Juhkentalis.

Kalamaja mat.-a., Soo u., merekaldal. Millal see matuseaed asutatud, ei ole kindlaste teada; siin leidub hauasambaid, mis aastanummert 1634 ja 1641 kannawad. Siia maetakse Eesti Jaani ja Pühawaimu kogudus. liikmeid.

Katoliku-usuliste mat.-a., Juhkentalis.

Mõigu matuseaed, asut. 1774, seisab Ülemiste järwe lähedal. Siia maetakse Toompea koguduse liikmeid.

Muhamediusuliste matuseaed, Juudi matuseaia lähedal.

Rahumäe mat.-a., asut. 1903, Pärnu alewi taga, 3 w. linnast eemal. Siia maetakse kõigi Eesti koguduste liikmeid.

Sõjawäe mat.-a., Juhkentalis, kitsaroopalise raudtee ääres. Seal on ka wäikene kirikukene, mis 1898. a. asutati.

Teliskopli mat.-a., Teliskopli poolsaarel, linnast wers'a 3 loode pool, asut. 1774. Siia maetakse Olewiste ja Niguliste koguduse liikmeid. Matuseaeda on palju omal ajal kuulsaid isikuid maetud, muude hulgas laulja Gertrud Elisabeth Mara (sünd. Schmaeling, suri 1833), kes isamaasõja ajal 1812. a. Moskwas terwe oma warandus kautas ja sest ajast saadik Tallinnas, muusikatundidega ennast elatades, pool näljas elas; meremees krahw L. P. Heyden († 1850); üks esimestest lenduritest Leroux, kes 1889 Tallinna lahes otsa sai, jpt.

Wene matuseaed, Juhkentalis, as. 1775.

Meremeeste kodu ehk warjupaik (madrustemaja), Sadama u. 7. Warjupaiga juures on theemaja, kus ka ajalehti lugemiseks leidub. Selle asutuse ülesanne on meremeestele keskkohaks olla. Sinna tuleb ka meremeeste post.

Meremisjonär ja meremeestemaja isa H. Pöhl, meremeeste kodus. Meremisjonäri sekretär Anissimow, sealf.

Metsakaitsekomitee, Niine u. 10. Komisjoni kokkusead: esimees kuberner; liikmed: kub. mõisn. peam., abikuberner, ringkonnakohtu esim., kub. tal. asj. komisj. alaline liige, metsaomanikud

K. E. v. Ramm, krahw A. Rehbinder, W. v. Harpe; asjaajaja wanem rewident N. Ponomarew ja metsakonduktor J. Lebedew.

Misjonärid. Meremisjonär H. Pöhl, meremeestekodus; wangide ja kõlwatusse elusse langenute misjonär H. Oras, Liiwalaia u. 44; linnamisjonär M. Saar, Kentmanni u. 6, tl 767.

Museumid. Prowintsial- (maakonna-) museum, Toompeal, Kohtu u. 6. Awatud k. 12—2. Maks 15 k. Linnamuseum on asutamisel.

Mustapeade maja, Pikk u. 26, tl 115. Mustadeks peadeks kutsuti warematel aegadel wennastuslist ühendust, mille liikmeteks mujalt Tallinnasse asunud kaupmehed ja Tallinna kaupmeeste teenistuses seiswad nõerad kaupmehesellid olid. Nad walisid moorlasena kujutatawa püha Mauritiuse oma kaitsepatroniks, wõtsid selle moorlase pea oma wapisse ja nimetasid end selle järele mustadeks peadeks. Nende seast astusid harilikult need, kes naisemeheks hakkasid ja kodanikuõiguseid omandasid, gilde liikmeteks. Tallinna Mustapeade ajalugu ulatab 14. aastasaja lõpu sisse, nii et ta sellenimeliste wennastuste seas meie kodumaal kõige wanem on. Praeguses majas on Mustapeade joomapidusid juba 1495 a. saadik peetud, kuna maja ise alles 1531. a. ostuteel nende omanduseks sai. Maja eesküljel, mida 1591. a. saadik enam muudetud ei ole, leiduwad kiwist wäljaraiutud kujutused, kummalgi pool sissemineku-uksi — wapipildid, kirjad ning aastaarwud ja sisemistes ruumides rikkalik tagawara mitmesuguse sisuga pilta warematest aegadest ja muid mälestusemärkisid ning waatamisewäärilisi asju, iseäranis hõbedast.

Mõisnikkude-peamees, w. Kub. mõisn.-peam.

Nekrutikomisjonid. Kreisi nekr.-kom., Suur Tartu m. 35, tl. 1021. Kuberm. nekr.-kom., Harju u. 45, tl 172.

Notariused. Linnamägi J., S. Karja u. 19, tl 398, k. 9—3, talwel ka 6—8; Mechmershausen B., Lai u. 12, tl 317, k. 9—3; Riesenkampf N., Pikk u. 39, tl 139, k. 9—3.

Näituseaed (mõisnikkude). Nunne wärawa ja walsali lähedal. Peale Salsa suurpõllumeeste näituste on seal wiimasel ajal ka kohaline Eesti põllumeesteselts oma iga-aastaseid näitusi hakanud pidama.

Oksjonipidaja (linna), P. Sorgus, Niine u. 3, krt. 1, tl 572.

Oksjonisaal, Rüütli u. 26.

Omnibused, w. Weu- ja sõiduabinõud.

Pandimaja, Rüütli u. 8 ja 10, tl 409. Awatud k. 9—1 ja 5—7, laup. ainult kuni k. 1. Juhat W. Linnamägi.

Pangad. Doni põllupanga osakond W. Posti ja Harju u. n., tl 696.

Eesti wastastikune krediitühisus („Eesti pank"). S. Karja u. 23, oma m., teisel korral, tl 539.

Eesti Laenu- ja Hoiu-ühisus, W. Karja u. 12, „Eesti panga" m., tl 499.

Eestimaa krundiomanikkude selts, Harju u. 29.

Eestimaa Laenu- ja Hoiu-ühisus, Lai u. 11.

Eestimaa mõisnikkude mõisate krediitselts, Karjawärawa bulw. 1, oma m. See wana Hansa-Gooti stiili meeldetuletaw nägus hoone on 1903—1904 ehitatud.

Eestim. wast. krediitselts, Lai u. 11, tl 198.

Hoiukassad on kubermangurentei, riigipanga-osakonna, postkontori ning tema I osakonna ja tollimaja juures.

Hoeppener ja Ko. pangakontor, Harju u. 33, tl 107.

Kubermangurentei, Toompea lossis, tl 663.

Põhja laenu- ja hoiu-ühisus, Harju ja W. Posti u. n., Indermitte m. Awatud 10—3, laup. ka 6—8 õ.

Riia kaubapanga osakond, W. ja S. Karja u. n., oma m., tl 88.

Riigipanga osakond, Karjawärawa bulw. 3, tl 156. Maja on 1907—1908 ehitatud.

Scheel ja Ko. pangakontor, Wana turu kaelas 2, tl 148.

Tallinna immobilpank, Pikk u. 33, tl 147.

Tallinna Kaupmeeste Wastastikune Krediitühisus, Wiru u. 18. Awatud 10—3 ja 5—7.

Tallinna Laenu- ja Hoiukassa, Pikk u. 20, tl 863.

Talurahwa-põllupanga osakond, Wismari u. 7, tl 368.

Unioni (ühendatud) panga osakond, Pikk u. 11, tl 149, juh. W. Woroшeikin, tl. 384.

Passikontor wäljamaa passide tarwis, Toompea lossis.

Peastejaamad, W. Sadam.

Peastefelts, W. Sadam.
Piiriwahtide-brigad, Narwa m. 20, tl 277.
Pimedateasntus, Tõnismäel 8. Asutuses on 20 ia. tarwis ruumi.
Polgud, w. Sõjawägi.
Politsei. a) Linnapolitsei, b) maakonnapolitsei ja d) salapolitsei.
a) Linnapolitseiwalitsus, Wene u. 23, tl 76. Politseimeister alampolguülem L. Tsitseroschin (krt Salongi u. 10b, tl 292); abil. J. Gensior, Paltiski m. 14.

Politseijäuskonnad:

1. jäusk. Wäike Kalamaja u. 6, tl 235.
2. „ S. Kompasna u. 38, tl 24.
3. „ S. Tartu m. 43a., tl 21.
4. „ Liiwalaia u. 40, tl 40.
5. „ Paltiski m. 23, tl 161.
6. „ Heliste u. 11, tl 85.

Sadamajäusk. pristaw (K. Wikonti), sadamas, Baikowi sild, tl 497 (korter Merepromenadil 5, kr. 10, tl 497a).
Peale ülemalnimetatud politseiasutuste on weel suuremate wabrikute juures ise politseiülewaatajad:
„Dwigatelis" S. Wassiljew, tl 249.
Lutheri wabrikus J. Friede.
Põhja paberi- ja puupapiwabrikute aktsiaseltsi tselluloseawabr. J. Tõnisson, Puupapi u. 1, tl 861.
Puuwillawabr. J. Repetshko, Kopli u. 21, tl 333.
Missugused uulitsad mingisuguse pristawi alla käiwad, seda näitab uulitsate nimekiri.
b) Maakonnapolitseiwalitsus, S. Tartu m. 43a, kr. 1, tl 231. Maakonnaülem K. Anikejew (krt Riesenkampfi u. 16, tl 36); wanem abiline L. Poljanski, politseiwalitsuse juures. Noorem abiline K. v. Wilden, S. Kompasna u. 40, tl 486. — Kus teised nooremad abilised elawad, selle kohta on teateid osakondades „Kodumaa wallad" (215 wrg.) ja „Seadus ja walitsus" (tagapool).
d) Salapolitsei, Pikku. 61, tl 493.
Politseireserw, Waksali bl. 20, tl 492.
Politsei ülalpidamise-kulude kohta olgu järgmised numbrid toodud. 1911. a. makseti palkadeks politseimeistrile 3600 r., tema abilisele 1900 r., 6 jäuskonna pristawitele à 1300 r., nende abilistele á 800 r., 12 jäuskonna ülewaatajalele à 500 r., 26 kõrgema palgaga linnawahile á 190 r., 106 madalama palgaga linnawahile à 150 r., politseiarstile 920 r. jne. Muuks otstarbeks läks: salapolitsei ruumide üür 1130 r. 25 k., politsei telefonide maks 601 r. 75 k., adressilaua kulud 3793 r. 62 k., woorimeesteraha joobnute ja haigete wedamiseks 60 r. jne., kokku 119.681 r. 1 k., missugusest summast kroonu ainult 14.894 r. oma kanda wõttis.
Politsei peale kaebamine. Kui mõni politseiametnik oma kohust ei täida wõi seadusest üle astub, siis tuleb kaebtusega politseimeistri poole pöörata.
Post. a) Postkontor, b) post awatud ja kinni, d) postitalitus, e) postijäuskonnad, g) kihelkonnapost, h) postikastid Tallinnas. Postkontor (I-järguline), Wene u. 9, tl 91. Awatud igasuguste postitalituste jäuks äripäewadel hom. k. 8—2 p. l.; liht ja kindlustatud (заказныя) kirjade jäuks pealeselle k. 4—6; kiriku- ja kroonupühadel on postkontor ainult k. 9—11 e. l. awatud. Täieste kinni on postkontor 1. jaanuaril, 25. märtsil, 14. aprillil, 6. detsembril ja 25. detsembril. Markide müümiseks on postkontor k. 8 hom. kuni k. 9 õht. awatud.
Postitalitus. Posti saadetakse Peterburisse, siseriiki, Läänemere maakondadesse ja wäljamaale postirongiga, kus postiwagun nr. 40 kaasas on. Tapale, Tartusse, Riiga, Liiwawisse ja mujale siseriiki ja wäljamaale saadetakse lihtkirju igal õhtul reisijaterongiga. — Tapale, Kadrinasse, Rakweresse, Jõhwi, Waiwarasse (Sillamäele), Narwa ja teistesse suurematesse Narwa ja Peterburi wahelistesse jaamadesse ning Peterburi saadetakse lihtsaadetusi iga hommikuse sõiduga. — Hagerisse, Sakku, Raplasse, Mõisakülasse (Laatresse), Wiljandisse ja Pärnu lähewad igasugused postisaadetused õhtuse ronggiga. — Keila, Paltiskisse, Liiwale, Märjamaale, Risttile, Lihulasse, Kuresaarde, Haapsalu ja Kärdlasse saadetakse hommikul postiwaguniga nr. 39 igasuguseid saadetusi. Kolka läheb post iga teisipäewa ja reede homm. k. 8.
Posti tooakse Peterburist ja siseriigist hommikuse reisijaterongiga. — Pärnu ja Wiljandi poolt tuleb post igal hommikul. — Paltiskist, Keilast, Haapsalust ja Märjamaalt tuleb post igal päewal pealelõunase rongiga. — Kuresaarest ja Lihulast tuleb igasuguseid postisaadetusi pühap., teisip. ja neljap.; Lihulast tuleb lihtsaadetusi igapäew. — Kolgast tuleb post igal esmaspäewal ja neljapäewal k. 5 p. l.

Posti-jäuskonnad. Balti waksali postijäusk. (waksalihoones, sisse minnes paremat kätt, tl 335) on markide müümiseks ja liht ning kindlustatud kirjade wastuwõtmiseks 2 tundi enne õhtuse ja öösise Riia ning Peterburi rongi ärasõitu awatud. — Wiljandi raudtee sadamawaksali postijäusk. (waksali hoones, Narwa m. poolses otsas, Uue Sadama u. 11, tl 637) on tund aega enne rongi ärasõitu awatud.

Posti-tel. jäuskond Narwa m. ja U. Sadama u. n. 63.

Postisaatmine kihelkondadesse. Posti saawad alamalnimetatud asukohad järgmistest kohtadest kätte.

Aru wald, Merepr. 17, Rotermanni kaupl.
Habersti w., Paltiski m. 24, Oja.
Harku w., Wiru u. 1, Demini kpl.
Jüri, Mereprom., Rotermanni kpl.
Kautjala, Wiru u. 1, Demini kpl.
Kurna, S. Rannawärawas 99, Kochi m.
Lehmja, sealts.
Muraste, Lai u., Gustavsoni kpl.
Mõigu, Rüütli u., Raudithi m.
Nabala, Pikk u., Kochi juurest.
Nehatu, Uus u. 24, Boustedt.
Rae, W. Pärnu m. Salzbergi m.
Saku, Kloostri u. 10, Saku õlleladu.
Suure-Sausti, Harju u. 33, Hoeppeneri juurest.
Waida, Mereprom. 17, Rotermanni kpl.
Wiimsi, Pikk u., Paul Meyeri kpl.
Wäo, S. Roositrantsi u. 9,

Postikastid Tallinnas. (Tähendus: nr tähendab postikasti järjekorra nummert, k. = küljes m. = maja, n. = nurgal).

Balti waksali kaubajäuskonna k., Pelgulinnas 49.
Balti reisijatejaama hoone k. 48.
Batarei u., Onega plg hoonete k. 30.
Harju u., Wana Posti u. wastas 44.
Jaani u., ringkonnakohtu m. k. 25.
Juhkentali u., laatsareti juures 16.
Kaarli kiriku juures, par. Tolli m. k. 38.
Karjawärawa prom., riigipanga juures 45.
Kentmanni ja Liiwalaia u. n. 19.
Kollase ja Wladimiri u. n. 9.
Kopli ja Malmi u. n. 9.
Laia ja Hobusepea u. n. 27.
Maakri ja Kasanski u. n. 18.
Mardi ja S. Juhkentali u. n. 17.
Narwa m., Maneshi u. läh. 11.
Narwa m. ja Riesenkampfi u. n., Riesenkampfi m. k. 3.
Narwa m. ja S. Epinatjewi u. n. 10.
Niine u., Bachmanni m. k. 32.
Paltiski m., Krulli m. k. 36.
Paltiski m., Faltspargi u. lähedal, Tilkmanni m. k. 35.
Pikal u., „Pandorini“ m. k. 28.
Postkontori k., Wene u. 42.
Postkontori sees 43.
Pärnu-Wiljandi raudtee waksalis 46.
Raekoja k. 26.
Riesenkampfi u., tapamaja k. 8.
„Russalka“ mälestusesamba läh. 5.
Sadama u., sadamawahimaja k. 1.
Sadamawaksali hoone k. 47.
Salongi u. 4.
Stifti u. n. 6.
Stifti ja Liiwa u. n. 7.
Suure Batarei u., Malahowi m. k. 29.
S. Pärnu m., diakonissim. k. 20.
S. Pärnu m., Lutheri wabr. k. 21.
S. Pärnu m., S. Ameerika u. ja Tõnismäe läh. 22.
S. Tartu m., Düna p. kantselei k. 15.
S. Tartu m., W. Tartu m. alguläh. 14.
S. Roositrantsi u., Greiffenhageni m. küljes 39.
Tatarski u. ja W. Pärnu m. n. 28.
Teliskoplis, Heiduki m. k. 34.
Toompeal, Duglase u., parun Tolli m. k. 40.
Toompeal, Kohtu u., rüütelkonnam. k. 41.
Uues sadamas, kaubasadama kontori juures 2.
Uue ja Wana Wiru u. n. 13.
Wana ja Uue Kalamaja u. n. 31.
Wiru u., Pritsimaja juures, 12.
W. Tartu m. ja Karjawärawa prom. n. 24.

Pristawid, w. Politsei, Kohtupristawid.

Pritsimaja, Wene turu ääres, sissekäik W. Wiru u. 14, tl. 69 (w. Tuletõrjumise korraldus Tallinnas).

Pritsimehed. Tallinnas on järgmised pritsimeeste- ehk tuletõrjujate-ühisused:

„Dwigateli“ wabriku tuletõrjujatesalk, „Dwigateli“ wabr.

Mustapeade-klubi tuletõrjujatesalk, Juhat. O. Miller.

Priitahtlik tuletõrjujateselts Balti puuwillawabriku juures, Teliskopli u. Esimees K. Priido.

Priitahtlik tulet.-selts Lutheri wabriku juures, Tatarski u. 53. Juhat. G. Kemberg.

Tallinna linna tuletõrjujatekomandu, W. Wiru u. 14. Juhatuse esimees W. Lender. Tuletõrj. juhat. E. Siebert, S. Kompasna u. 5, tl. 125.

Prokurör, Slutshewski, kabinet Jaani u. ringkonnakohtu m., tl. 334.

Prokuröriabid. 1. jäusk. Kasminski, Raua u. 14. 2. jäusk. P. G. Ljubi, S. Roosikrantsi u. 10.

3. jäusk. W. K. Pantshenko, Instituudi u. 14.

4. jäusk. K. W. Suslow, Narwas.

5. jäusk. S. N. Fedorowski, Ahju u. 17.

Põllumeeste Keskselts, Maakri ja Wiruwärawa bulwari nurgal, tl. 693, esimees cand. agr. R. Allmann, asjaajaja põllutöö-eriteadlane Ed. Laur.

Keskseltsi teenistuses on järgmised instruktorid ja eriteadlased:

Gerberson A., karjakaswat.-instruktor.

Hiiob H., maaparandusinstruktor-tehnikus, Wladimiri u. 23.

Illimar K., karjakaswatuse-instr., Wladimiri u. 2-b. krt. 3.

Johannson A., põllutöö-instruktor, Laulupidu u. 6, Pusta m.

Johannson J., karjakaswatuseinstr.

Kalm J., heinakaswatuse ja sooharimise eriteadlane.

Kask H., kulturainsener, maaparanduse-büroo juhataja, Tatarski u. 15.

Laur Ed., põllutöö-eriteadlane, Maneshi u. 7.

Ormisson J., karjakasw.-instruktor.

Rantanen K., ülem kontroll-assistent.

Reim T., aiatöö-instr., Tatarski u. 48-a.

Saar A., põllutöö- ja maaparanduse-instr.-tehnikus, Wladimiri u. 2-a.

Üsler Ida, majapidamise-instruktor, W. Pärnu m. 17.

Zimmermann J., karjakaswat.-eriteadlane, Laulupidu u. 12.

Keskseltsi juures, sealsamas, töötab ka maaparanduse-büroo, juhat kulturinsener H. Kask.

Põllumeesteseltsid, w. Seltsid ja ühisused.

Raamatukauplused. Brandis K., Uus turu 25.

Enkelberg J., Baltiski m. 12.

Esberg W., Wiru u. 6, ilma raamatuteta, paberikauplus.

„Ferdinand Wassermann", omanikud A. Ströhm ja R. Weiss, Pikk u. 7, tl. 459.

Feitelberg N., Wiru u. 1, Demini m., tl. 1150.

Felsberg J. ja Tetermann A., Brookusmägi 1, tl. 490.

Haase J., „Wene raamatukauplus", Wiru u. 23.

Kiin H., Uus turu 81, 82, 83.

„Kluge ja Ströhm", oman. A. Ströhm ja R. Weiss, Pikk u. 9, tl. 221.

Kooliõpetajateselts, S. Karja u. 23, Eesti panga m., tl. 498.

„Kordes ja Schenk", oman. A. Kordes, Harju u. 34.

Kuusik M., Harju u. 46.

Kuusik M., S. Tartu m. 13.

Kärk M., S. Tartu m. 7.

Laam M., S. Pärnu m. 7.

Lobja J., Uus turu 22.

„Mark A.", oman. A. Ströhm ja R. Weiss, Wana turu 5.

Muni Jaan, Rüütli u. 15.

Müllersdorff G., S. Pärnu m. 21.

Paalmann J. ja A., W. Karja u. 12, Eesti panga m. tl 583.

Pettai F., Baltiski m. 11.

Kirikal W., Narwa m. 26.

Pihlakas G., Wiru u. 24, tl. 969.

Pihlakas G., Jaani u. 6, Eesti panga m., tl. 388.

Ploompuu, Müüriwahe ja Harju u. 45.

Rank M., Teliskopli u. 2.

Rubin K., Harju u. 48.

Schneider G., Narwa m. 13.

Sõerde M., S. Tartu m. 10.

Tuisk G., Uus turg 19/50.

Tuisk G., S. Pärnu m. 8.

Ufer Alex., Nunne u. 7.

Waldmann J., Wladimiri u. 18.

Wershbitzki F., Wiru 14, tl. 525.

Raamatukogud ja lugemisetuad. Aleksandri gümnaasiumi rmtkg. õpilaste tarwis.

Beljajewa eragümnaasiumi rmtkg. õpilastele.

„Dwigateli" wabriku teenijate ja tööliste rmtg. wabrikus.

Eestimaa awalik raamatukogu ja lugemiselaud Eestimaa (Saksa) Kirjanduseseltsi juures, Toompeal, Kohtu u. 6. Nimetatud raamatukogu, mis 1824. a. a. asutatud, on raamatute arwu rohkuse poolest kolmas kogu Baltimaal.

Eestimaa rüütelkonna rmtkg., Toompeal, Kiriku u. 1.

„Estonia" rkg. liikmetele (maksuta).

Karskusekuratoriumi maksuline rmtkg. ja maksuta lugemiselaud, S. Karja u. 8.

Katolikuusuliste waeste aitamise seltsi rmtkg., Wene u. 18.

„Kluge ja Ströhmi" rmtkg, annab maksu eest raamatuid lugeda.

Laenuraamatukogu Wittenhofi u. 17, krt. 4. Wahetamine igapäew. Hind 25 kop. kuus.

Lenderi gümnasiumi rmtkg. kooli õpilastele, S. Karja u. 13.

Linna maksuta rmtkg. ja lugemisetuba, Nunne u. 2. Awatud äripäewadel k. 12—10, pühapäewadel k. 3—10 õhtul, suwel igapäew k. 3—8 õhtul.

Lutheri wabriku rmtkg. tööliste ja teenijatele, Lõuna u. 17.

Läti seltskondlise ühisuse rmtk., maksuta, Narwa m. 13.

„Lootuse" seltsi rmtkg., liikmetele, Gonsiori u. 4.

Merewäeohwitseride rmtkg., Brookusmägi 8 (merewäeohwitseridele ja mereministeriumi ametnikkudele).

Noottidekogu Niguliste kiriku juures, kiriku majas.

Peetri realkooli rmtkg., õpilastele, kooli hoones.

Ploompuu rmtkpl. annab maksu eest kõiki Eesti raamatuid lugeda.

Saksa kooliseltsi rmtkg., Lai u. 9.

Tallinna Käsitööliste Abiandmiseseltsi lugemiselaud, liikmetele.

Wangimajade raamatukogud. w. s.

Raekoda, Suure turu ääres, on wana Gooti stiilis hoone, hiljemine ehitatud sirge renaissancestiilis torniga, mis oma laadi poolest Muhamedi usu minaretti meelde tuletab. Millal see hoone on ehitatud, ei ole teada; kindel on aga, et ta juba 1379. a. olemas oli. Kuna waremakel aegadel raekoja alumise korra eeskülge lehtlad ehtisid, on sinna nende asemele hiljemine kauplused asutatud, misläbi raekoda oma endisest wälimisest nägususest mõndagi on kaotanud. Hoone alumisel korral, tagapool kauplusi, asub linna arhiw (w. Arhiwid), kuhu paremat kätt treppi olew uks wiib. Arhiwist wõib ka wõlwitud keldriruumidesse peaseda. Raekoja trepi kõrwal ripuwad weel kaelarauad ja ahelad, kuhu ennemalt kurjategijaid awalikult wälja pandi. Raekoja trepikoja seinal, pahemat kätt, leidub suur, 1657. a. paekiwist wäljaraiutud Tallinna wapp ja ukse wastas seinal Õigust kujutaw kiwitahwel, mis küll 1629. a. walmistatud, aga alles 1882. a. saadik raekoja seina ehib, kuna ta ennem Wiru uul. ühe maja kaunistuseks on olnud. Ruum, kuhu trepp raekoja teisele korrale wiib, on waremalt suur saal olnud, on nüüd aga osalt kaheks majakorraks ehitatud. Alumises osas on peale ooteruumi linnawalitsuse kantselei ja linna kassa (w. Linnawalitsuse kantselei ja Linna kassa). Trepist pahemat kätt on linna-ameti (w. Linnaamet) istumiste saal, kus ka linna waestelastekohtu (w. Waestelastekohus) ja linnawolikogu koosolekud ära peetakse. Saali seinu ehiwad puunikerdused ja õlimaalid: waremalt kaunistasid neid seinu ka suured gobeliniwaibad, nüüd aga hoitakse neid kõige ilusamaid Läänemere mail leiduwaid waremate aegade kunstilisi waipasid saalitaguses waranduseruumis alal, niisama ka mitmeid wanu, õige ilusaste töötatud hõbe-jooginõusid, walitsusekeppisid ja muid hõbeasju. — Jõudsal sammul suurenewa Tallinnaga käsikäes on ka linna-omawalitsuse tegewus pidanud laienema, nii et raekoda, mis omal ajal wast kõiki linnaomawalitsuse ametikohti enesesse suutis mahutada, seda ülesannet nüüd kaugeltki enam ei suuda täita. Sellepärast on mitmedki linnawalitsuse tegewuseharud muudesse linnamajadesse paigutatud. Suuremal hulgal asub neid nimelt Suurel turul nr. 9, linna wana waekoja peal (w. Koolikollegiumi kantselei, Korteribüroo, Linna teede- ja ehitusekomisjon, Linna seegikomisjon, Linna terwishoiukomisjon, Linna tööbüroo, Linna waestekomisjon, Linna wanade ehitusekunsti-mälestuste alalhoidmise komisjon), Nunne uul. 2, linna majas (w. Linna inseneride osakond, Linna maamõeduosakond, Linna metsaülem, Linnamõisate walitseja), Laial uul. 40 (Linna korterikomisjon, Linna statistikabüroo, Linnawalitsuse sõjawäe-osakond), Troonipärija bulwaril 27, gaasiwabrikus (Linna bulwari-, gaasi- ja weewärgi- ja tuletõrjekomisjon).

Rahwakoolide direktor (Eestimaa jaoks) J. J. Rogosinnikow, Uus uul. 24. Kõnetund igal äripäewal k. 1—2. Kantselei sealsamas, awatud äripäewiti k. 10—3; kantselei juhataja kooliõpet. A. Matwejew, S. Tartu m. 33, tl 703.

Rahwakoolide inspektorid: I. jäusk. insp. Tihomirow, II jäusk. insp. M. A. Hanser, Gonsiori u. 16, kr. 9, 5—6, tl 287; III jäusk. insp. W. N. Ossokin, Wiru u. 16.

Ratsasõidu-manesh, w. Manesh.

Raudteede walitsus. Põhjaõhtu raudteede walitsus Peterburis, Ismailowi prospekt.

Rentei, Toompea lossis. Awatud k. 11—3, tl 663.

Rüütelkonna-maja („lanstuba"), Toompeal, Kiriku u. 1, tl. 171 ja 751. Wastuwõtmine 10—3. See Romani stiilis maja on 19. aastasaja 40-te aastate sees ehitatud, kuna Kohtu uulitsasse ulataw 18. aastasajast pärit olew majatiiw waremalt rüütelkonna-maja ülesandeid täitis. Kus kohal Toompeal wana rüütelkonna-maja seisis, mis 1652. a. ostetud, 1684. a. suure tulekahju puhul aga maha põles, seda ei teata. Praeguse maja teine kord on pea-asjalikult Eestimaa mõisnikkude-kogu koosolekute pidamiseks määratud, kuna alumisel korral ja wanemas majatiiwas rüütelkonna kantselei ühes oma mitmesuguste osakondadega ja rüütelkonna rikkaliku arhiwiga, wana õigusteadusline arhiw, rüütelkonna raamatukogu, Eestimaa landratikollegium, Eestimaa mõisnikkude waestelastekohus, maakassa-komisjon j. t. asuwad. Waatamisewäärt on maapäewa-saal pea kõigi Eestimaa immatrikuleritud aadeli-perekodade wappidega. Peale selle leiduwad siin Peeter Suure elusuurune pilt, neli walget marmoritahwlit nende 210 rüütelkonna-liikme nimedega, kes wabadusesõdades 1812—1814 „isamaa eest sõdisid" ja kodumaale tagasi tulid, kuna kahel mustal marmoritahwlil nende 31 mõisniku nimed üles on loetud, kes täh. sõjakäikudel langesid. Kreisisaalis (maapäewa-saali kõrwal) seisawad Peeter Suure, Aleksander I, II ja III, Nikolai I ja II pildid. Keiser Peeter Suure, Pauli, Aleksander I, II ja III elusuurused pildid on weel wanades ülema maakohtu ruumides, kus ka maapäew kuni minewa aastasaja 40-date aastateni oma koosolekuid pidas. Mõisnikkude-peamehe kabinetis on Plettenbergi, Joh. Reinh. v. Patkuli, kindralkuberner würst Suworowi rinnakujud ja paljude mõisnikusoost tegelaste pildid näha.

Sadam. Sügaw, Peeter Suure käsul 1714. ja 1716. a. ümberehitatud ja parandatud sadam asub Suurest Rannawärawast ida pool. Iseäranis sel ajal, kui laewad jää pärast Kroonlinna ja nii siis ka Peterburi alla ei saa minna, wõib Tallinna sadamas õige suurt elawust tähele panna, sest et isegi kõige suuremad laewad siin sildade ääres hõlpsaste ankrusse wõiwad heita. Et sadam kinni ei külmaks, selle eest hoolitsewad jäälõhkujad (kroonu jäälõhkuja „Jermak" ja börsekomitee oma „Assistent"). Sadama lähedal, Sadama uul. pahemat kätt, seisab sadamapolitsei asukoht — rannawahimaja, tl. 401, ja sealt pahemale poole sisse pöörates jõuame meie tollimaja juurde, Sadama uul. 21 (tl 238, kaupmeeste-tollimaja tl. 45, tollimaja aida tl. 186). Sadamas on kolm silda: Kõige pahemapoolsemat kutsutakse kroonu sillaks; selle otsa liitub läänepulwärk, mis läänepoolses laewade sissesõidukohas lõpeb; läänepoolseks sissesõidukohaks on nimelt läänepulwärgi ja põhjapulwärgi otsade waheline weetee. Keskmine sadamasild on otse Sadama uul. jätkuks ja kannab kaubalaewade-silla nime; see sild ulatab reisijatesillani, kuhu reisijate jaoks ootemajake on ehitatud. Reisijatesillast paremat kätt, keskhommikupoolsele sadamakaldale kõige lähemal, endise puust Victoria-silla asemel, seisab kiwist ehitatud Victoria- ehk elewatorimulle, kuhu 1892. ja 1893. a. wiljaelewator ehitati. (A. Sadama uul. 3, tl. 23, w. Elewator). Sealt ida pool on 80-date aastate sees asutatud uus sadam, mille tagant Pärnu-Wiljandi juurdeweo-raudtee peale hakkab ja sadamawaksal, s selle raudtee pearoobastega ühineb. Elewatorimulde ja kroonu silla otsa wahekohal asub lõunapulwärk, kuhu Eestimaa merejahtklubi oma klubimaja on ehitanud; siis on ka tolliwahimaja. Weteosas, mida neljast küljest pulwärgid piirawad, seisawad sõjalaewad. Rannawahimaja kohal, Sadama uulitsa lõpul, natuke maad paremat kätt edasi, asub admiraliteet (tl. 1023 ja admiraliteedikallas, kus parandamisetöökojad ja miinipaatide ning wähemate sõjalaewade parandamise heling leiduwad. Sealt pahemale poole wiib sillutatud tee uude sadamasse ning elewatori juurde. Päästejaamasid on sadama piirkonnas 2: 1) S. Batarei u. 2, tl. 236-a, jaama juhataja S. Kapitsh elab S. Batarei u. 4, tl. 945; 2) Balti-Wene wetel peastmise aktsiaseltsi peastejaam on põhjapulwärgil; seltsi inspektor K. Hut elab S. Balesna u. 9, tl. 57; peastmiseseltsi kontor asub Auel u. 2, tl. 105; seltsi aurulaew „Meteor", tl. 3, seisab lõunapulwärgi ääres. Nim. selts peastab laewu ja nende kaupasid õnnetuste puhul, korraldab tuukrite wee all käimist, jääst tee läbimurdmist ja laewade

bugserimist Soome, Bottnia ja Riia lahes. Sadama uul. algul, pahemat kätt, nr.7, on meremeestekodu (w. s.).

Kaubasadama walitsus, Narwa m. 63, tl. 297. Kaubasadama ülem würst Maksudow.

Sadama kontor, Wene u. 5, tl. 405.

Sadama rannawahi-punkt, sadamas, tl. 401.

Sadamatööde walitsus, Narwa m. 63, tl. 204.

Sadama walwekorrapidajad, sadamas, tl. 290.

Sõjasadam, w. Sõjasadam.

Seltsid ja ühisused.

Klubid. Aktsiaklubi ehk mõisnikkude klubi, Lai u. 1.

Eestimaa mere-jahiklubi, suwel sadamas, talwel Saksa klubis.

Kanuti gilde klubi, Pikk u. 20, tl. 552.

Kaupmeeste klubi, Harju u. 37.

„Lootus", Gonsiori u. 4, tl. 260.

Läti klubi, Narwa m. 13, tl. 351.

Merewäe-klubi, talwekorter Suure turu ääres, mereministeriumi majas, suwekorter Kadrintalis.

Mustapeade-klubi, Pikk u. 26.

„Pandorin", Pikk u. 36, tl. 443.

Saksa klubi, S. Karja u. 20.

Tallinna Haritlaste-klubi, esimees linnapea J. Poska.

„Tshigorin", Wene maleklubi, Mundi ja Pika u. n.

Muusikaseltsid. Eesti Kiriklikn Muusika Edendamise Selts, esimees õpetaja R. Huck, Tatarski u. 21-b.

„Gusli", Wene lauluselts, Karjawärawa prom. 4.

Jäkeli lauluselts, Pikk u. 66.

Kammermuusika-selts, Saksa klubis, S. Karja u. 20.

„Liedertafel", Kanuti gilde klubis, Pikk u. 20.

„Männergesangverein", Mustapeade klubis, Pikk u, 26.

Niguliste kiriku lauluselts.

Põllumeesteseltsid. Eestimaa Põllumeeste Keskselts, w. Põllumeeste Keskselts.

Eestimaaa Põllumeesteselts, rüütelkonna-majas, raamatupidamise-osak. Mereprom. 15, tl. 755.

Esimene Eestimaa Põllumeeste-ühisus, S. Kloostri u. 11.

Tallinna Eesti Põllumeesteselts; eestseisuse koosolekud reedel k. 8 peale „Lootuses", Gonsiori u. 4. tl. 260; seltsi alaline kantselei (asjaajaja M. Aitsam) Luisentali u. 14.

Spordiseltsid. „Amateur'i" Tallinna osakond.

„Kalew", asjaajamise-koht „Eesti pangas", S. Karja uul. 23., tl. 539. Seltsil on Pirital oma maja, tl. 901; talwel Gonsiori aias liuwäli, sissekäit puu- ja heinaturu äärest.

Ratsasõidu edendamise selts, Gonsiori u. 15, tl. 286, W. Manesh.

„Sport", Narwa m. 13.

„Union", Rataskaewu u. 7.

„Walwaja" spordiosakond, W. Pärnu m. 31, tl. 680.

Tarwitajateühisused, w. alamal.

Mitmesugused seltsid. Aiatöö-selts, Wismari u. 2.

Eesti Ewang. Noortemeesteselts, Alendri ja Tui u. n. 1.

Eesti Kunstiselts, Pikk u. 20, Kanuti gilde m., 3. korral.

Eesti Käsitööl. Awitam. Selts, „Pandorini" seltsi ruumides, Pikk 36, tl. 443, eestseisuse koosolekud igal esmp.

Eesti Lastekaswatuse- selts, W. Arehna u. 11.

Eestimaa Aerutamiseselts, Sadama u. 3.

Estimaa Arstideselts (Saksa), S. Roosikrantsi uul. 11.

Eestimaa Jahiarmastajate-s. (Saksa), Pikk u. 68.

Eestimaa Kirjanduseselts (Saksa), Toompeal, Kohtu u. 6.

Eestimaa Kooliõpet. Wastastikku Abiandmise Selts, S. Karja u. 23, Eesti panga m. Sealsamas ka seltsi õpeabinõude ladu, tl. 498. Seltsi ühiselumaja asub Kollasel u. 20-a.

Eestimaa Mesilastepidajate-selts, asja-ajaja M. Aitsam, Luisentali u. 14.

Eestimaa Rahwahariduse-selts, asjaajamise-koht „Estonia" teatri majas, kolmandal korral.

Eestimaa tiisikuse wastu wõitlemise selts, haigemaja Magdalena u. 6, asjaajamise-koht Harju u. 31, Dr. Halleri korteris, tl. 51.

„Estonia", Tallinna Eesti teatri ja rahwamaja ülewalpidamise üh., Wiruwärawa promen., Uue turu ääres, tl. 396.

Ewangeliumiselts, Falgi teel 4, oma m.

„Hilfe". Saksa kaupmeesteselts, Tatarski u. 53.

Joodikute ja langenud naisterahwaste eest hoolitsemise selts, S. Tartu m. 39.

Loomakaitse-selts; seltsi inspektor Jaan Riips, S. Arehna u. 3, krt. 3, wõtab kaebtusi igapäew kella 2—4 wastu. Peale selle wõtawad kaebtusi loomade piinamise asjus wastu ja annawad kohtuasutustele edasi: A. Hansen — Alemanni u. 34; W. Kahn — Kentmanni u. 22; M. Kiesel — Aia uul. 4; M. Michelson — Söörensi u. 7; W. Mühlbach — S. Balesna u. 11 ja seltsi esimees Studemeister—Baltisli m. nr. 6.

Majaomanikkude-selts.

Malesõprade-selts, Rataskaewu u., hotell „St. Petersburg".

Põhja-Balti Arstideselts, asjaajamise-koht Eesti panga m., Dr. Konik.

Rootsi selts „Hariduse sõbrad", asjaajamise-koht Kaupmehe u. 15-a, õpet. Gustafsson.

Saksa Noortemeeste-selts, Lai u. 37.

Saksa Selts Eestimaal, asjaajamise-koht Lai u. 9.

Tallinna Eesti Laewaühisus, A. Sadama u. 11.

Tallinna Kirjanduse-ringkond (Wene), Karjawärawa promen. 4.

Tallinna Pedagogikaselts, W. Ranna-wärawa promen. 19.

Tallinna Saksa Käsitööliste selts, Faksvargis.

Tallinna Saksa Teatri Selts, S. Karja u. 15.

Tallinna Treialiteselts.

Tallinna Turniselts, Kaarli u., doom-kooli turnimajas.

Tallinna Wabatahtlik Tuletõrjujate-selts, esimees W. Lender, Kaarli u. 8.

Tegelikkude Arstide Selts (Saksa), Uus u. 2.

Treialiteselts, eestseisuse koosolekud teisipäewiti k. 9—11 õhtul „Pandorini" seltsi ruumides, Pikk u. 36, tl 443.

„Walwaja", karskuseselts, W. Pärnu m. 31, tl 680. Seltsi asjaajaja A. Melsas, Wiru u. 24, G. Pihlaka raamatu-kaupl., tl 969.

Wene-Balti peasteselts, Uus u. 2, tl 105. W. Sadam.

Wene Heategew Selts, Kooli u. 9.

Wene Seltskondline üh., Karjawärawa prom. 4. Maja on kaunis renaissancestiilis ehitus.

Wene Turistideseltsi Tallinna osakond, Niguliste u. 13.

Wäikeste laste hoiuselts, S. Juhkentali u. 1.

Seewald, w. Haigemajad.

Soonetasujad, w. Masseerijad.

Statistikabüroo, Lai u. 40.

Statistikakomitee, w. Kub. st.-kom.

Strashnikutekomandu, Kooli u. 7, tl 169.

Surnuaiad, w. Matuseaiad.

Sõjasadam. Sõjasadama põhjakiwi pandi Paljassaarel 1912. a. suwel, kuna sadam „Peeter Suure sadamaks" nimetati. Selle sadama walitsus, Wiru-wärawa puiest. 13, tl 834. Sõjasadama komandant wiitseadmiral Gerassimow; tema wanem abiline kapten Lahtin. Sõjasadama ehitusejaosk., Pagari u. 1, majanduse-jauskond sealsamas, sissekäik Laialt uul. Peakontrolör Potsheka, Tatarski u. 21b.

Sõjawägi. 23. jalawäediwisjoni staab, S. Tartu m. 61, tl 39. Garnisoniülem kindralleitnant Woronin, Kohtu u. 10, tl. 709.

89. jalawäe Belomorski polgu kantselei, Karjawäraw 18, tl 104.

91. jalaw. Dwinski polgu kantsl., S. Tartu m. 64, tl 64.

90. jalaw. Onega polgu kantsl., Harju u. 48, tl 106.

Piiriwahtide Tallinna brigadi staab, Narwa m. 20, tl 277.

Sõjawäeülem (kreisi), S. Tartu m. 59.

Sünnitajateasutus, w. Haigemajad.

Talurahwaasjade (kubermangu) komisjon, Toompea loss.

Talurahwaasjade komissarid: Tallinna jausk. P. E. Kontsewitsh, Instituudi u. 1; Rapla jausk. A. Raschkow, Õllepruuli u. 5.

Tawamaja. Riesenkampfi u. 37, tl 911. Juhataja M. Ljubarski, tl 63. Ehitatud 1892—1893.

Tarwitajateühisused „Abi", wäike-kaupmeeste tarwit.-üh, Wiruwärawa bulw. 27, tl 514.

Balti puuwillawabr. tööliste tarwit.-üh., Kopli u.

Tallinna Eesti Majanduseühisus, Tartu m. 5, tl 844.

Tallinna Wene tarwitajate-üh. — Wene seltsi majas.

Teatrid. Eesti teater „Estonia", Wiruwärawa prom., Uue turu ääres tl. 396. Teatri direktorium: Dr. Fr. Akel, arhitekt E. Habermann ja Dr. H. Leesment. Näitejuhid: P Pinna (operetid), Th. Altermann (lust- ja waatemängud) ja K. Jungholz (waatemängud). Teatri asja-ajaja A. Einer, elab teatrimajas. Mängimise-hooaeg kestab 1. sept. kuni 1. maini. Etendused on teisip., neljap., laup. ja pühap. Teistel päewadel

on seal tihti muud, iseäranis ajutiseks siia sõitwad Wene ooperi- wõi näiteseltskonnad etendusi andmas. Kontserdisaalis, mis teatrimajaga ühe katuse all sei ab, pandakse pühapäewadel ja kesknädalatel odawahinnalisi rahwalikka kontsertisid „Estonia" seltsi muusikajuhi R. Kulli juhatusel toime. Ühtlasi on see saal ka muusikakunstnikkude sagedaks kontserdiandmise-kohaks.

Saksa teater, Jaani uul. ja Karjawärawa nurgal, tl. 934. Mängitakse waatc-, lustmängusid ja operettisid. Hoo-aeg kestab septembrikuu algusest aprillikuu kesk- ehk lõpupäewin. — Tallinna Saksa teatri ajalugu ulatab 1810. aastani, mil „Saksa linnateater" Laiale uul. ehitati, kus ta 1855. a. maha põles, aga kohe jälle suuremal kujul (600 isteplatsiga) üles ehitati. Kui ta 1902. a. 25. okt. uueste maha põles, tõusis „Saksa teatriselts" elule, kelle eestwõttel juba 1903. a. weebruarikuuks Uue turu äärde ajutine puust teater ehitati, mis 1905. a. 14. okt. tule ohwriks langes. 1908. a. kewadel hakati praegust teatrimaja, mille plaani Peterburi insenerid A. F. Bubõr ja N. W. Wassiljew walmistanud, ehitama ja 4. sept. 1910 oli maja pidulik awamine. Istekohtasid on saalis umbes 750.

Peale selle w. Kinematografid.

Õige sagedasti antakse etendusi: „Lootuses", Gonsiori u. 4; Lutheri wabriku rahwamajas, Lõuna u.; Läti seltsis, Narwa m. 13; „Pandorinis", Pikk u. 36; karskuseseltsis „Walwajas", W. Pärnu m. 31; Wene seltsi majas, Karjawärawa prom. 4.

Telefoni-keskjaam, Wene u. 9 (postkontori hoones, kolmandal korral). Telefonid: 210 (kantselei), 640 (keskjaama walwetuba), 55 (telefoniwõrgu ülem). Maks telefoni eest aastas on kontoritel, äridel jne. 75 rbl. ja erakorteritele 50 rbl. Seda raha wõib ka poole aasta kaupa maksta. Telefoni-aasta hakkab sellest päewast maksma, mil aparat sisse seatakse. On telefon enam kui 2 wersta keskjaamast eemal, siis tuleb iga 100 sülla pealt weel 3 rbl. lisamaksu maksta.

Linna-telefoniwõrguga seisab Eestimaa rüütelkonna päralt olew maatelefoniwõrk ühenduses, nii et linnast wõimalik on ka maale ja maalt linna kõneleda. Maatelefoniwõrgu walitsus Toompeal, Kiriku u. 1.

Linne-telefoniwõrgu tarwitajate nimekirja ja adressid awaldame „Tallinna linna juhi" lõpul. Seda teeme sel otstarbel, et esiteks kõik suuremad ärid ja asutused telefoni tarwitawad, ja osalt ka sellepärast, et Tallinna telefoniwõrgu walitsus 1912. a. „ajakohase edusammu" astus ja endise kolmekeelelise telefonitarwitajate nimekirja asemel ainult wenekeelse nimekirja wälja andis, mida igaüks ei mõista.

Maatelefonijaamade tabel leidub osakonnas „Telefon" (tagapool).

Telegrafiagentur, S. Karja u., tl 330, muretseb ajalehtedele sündmuste, pankadele ja kontoritele rahapaberite-, wilja-, lina- jne. hindade üle Wene- ja wäljamaalt teateid. Maksu wõetakse teadete iseloomu järele.

Telegrafikontor, Wene u. 9, tl 91. Telegrammide wastuwõtmine on terwe aasta otsa ööd ja päewad.

Telegrafiosakond, Narwa m. 63. Telegrammide wastuwõtmine hom. k 8 kuni õhtu k. 9.

Tohtrid, w. Arstid.

Tolliagentur, Uus u. 20, tl 219. See asutus on Põhjaõhtu raudtee osakond ja tema ülesandeks on kõiki tolliwormilsusi täita, nii et kraamisaajal enesel ses asjas sekeldusi ei oleks.

Tollimaja, sadamas, Sadama u. 21, tl 45, 186 ja 238. Awatud k. 10—3.

Tramwaiwalitsus, w. Hoburaudtee.

Trükikojad. Braun L., endine J. G. Gressel, Rataskaewu u. 10/12, tl 162.

Eestimaa kub. trükikoda, Toompea lossis, tl 495.

Ehrenpreis W., Rüütli u. 11, tl 717.

Felsberg J. ja Tetermann A. („Ühiselu"). Brookusmägi 1, tl 490.

Gebert G. W. Brookusmäg. 2/11, tl 180.

Gushow P., Wana Kalamaja u. 38.

Heubel Th. („Rev. Beob."), Pikk u 2.

Hoffmann H. (Aug. Mickwitz), Harju u. 42, tl 152.

Kullap A. (Tswetkow, O.), Pikk u. 36.

Laurmann A., Wene u. 16.

Mickwitz Chr. („Rev. Ztg."), Lai u. 5.

Paalmann J. ja A., W. Karja u. 12, Eesti panga m.

Pert A. („Päewaleht"), Suure turu ja Dunkri u. n.

Schiffer M., S. Karja u. 21, tl 376.

Taruntsow F. („Rew. Isw."), Pikk u. 7, tl. 1030.

Topmann J. (enne Antje), Müüriwahe u. 17, tl 545.

Volkmann B. (enne Keyler), Harju u. 30, tl 580a.

Tuletõrjumise korraldus Tallinnas. Tulekahjude kustutamine Tallinnas seisab Tallinna Wabatahtliku Tuletõrjujateseltsi käes, asutatud 1862, kelle tegewate liikmete arw 500 mehe peale ulatab, kes 13 osakonda on jautatud. Tulekahjudest antakse Tallinnas 1911. a. jaadik elektri teel teada. Signalikellad on uulitsatel woorimeeste seisupaikade lähedal, ja käidawatel kohtadel kus tunnil olewad linnawahid seisawad, üles seatud. Niipea kui kellad kõlisewad, hakkawad linnawahid saadud tulekahju-teadet pasunatega linnajägude järele edasi teatama. Tulekahju koht on nii mitmendas linnajaus, kui mitu korda pasunatega puhutakse. Kui tulekahju lõppenud on, antakse sellest lühikeste kellahelinate läbi teada. Tulekahju lõpu korral wõtawad linna palgalised tuletõrjujad, keda 30 meest on, wahikorra oma peale. Tuletõrjumise korraldus on Tallinnas politseijäuskondade järele 6 jäuskonda jagatud. Seltsil on 3 aurupritsi, 9 käsipritsi, 1 gaasiprits, 2 suurt mehanikalist redelit ja palju muid tulekustutamise- ja peaste-abinõusid tarwitada. Seltsiga on kartell-ühenduses järgmised tuletõrjujad, kes suuremate tulekahjude kordadel aurupritsidega abi onnawad:

1) „Thomas Clayhills ja Poegade“ firmast.
2) A M. Lutheri wabrikust.
3) „Dwigateli“ wabrikust.
4) Balti puuwillawabrikust.
5) Põhja paberi- ja puupapi-wabrikute aktsiaseltsi (end. Ernst Osse & Ko.) wabrikust.
6) Tallinna alewi wabatahtl. tuletõrjujate selts, ja
7) Tallinna linna kommunal-tuletõrj.

Pritsikuurid on:
Keskpritsimajas, Wene turul.
Wana Kalamaja u. 31.
Põhjaõhtu raudtee kauba-õues.
Kompasna u.
Kadrintalis.
Weetornis Tõnismäel.
Surnuaia u.
Toompeal.
Mustapeade jauskond, Heliste u.

Keskpritsimajas on kantselei, tarbeasjade ladu, muusikaosakond ja elektrijõul tulekahju teatamise keskjaam.

Tulekahju teatamise kohad, kus tulekahjust teatamise eest 1 rubla maksetakse. Nendel kohtadel on punased sildid walge pealkirjaga: tulekahju teatamise koht (заявленіе о пожарѣ).

1) Politseimeistri juures.
2) Politseiwalitsuses, Wene u. 23.
3) Linna tuletõrjujate peamehe J. Freymuthi juures, pritsimajas.
4) Tallinna Wabatahtl. Tulet.-seltsi peamehe E. Sieberti j., S. Kompasna u., oma m.
5) Tall. Wabat. Tulet.-seltsi ülema waranduse hoidja J. M. Kruus'i j., Kaarli prom. 1, o. m.
6) Tall. Wabat. Tulet.-seltsi peamehe abi N. Koljo, j., Toom-Kuninga u. 8, o. m.
7) Ronijate-jäusk. juhat. G. Kalla, Soo u. 1, o. m.
8) Weemuretsejate jäusk. juh. J. Brett, Kaupm. u., o. m.
9) I jäusk. juh. W. Kononow, Wäike Pärnu maant. 21.
10) II jäusk. juh. H. Kruumets, W. Laagri ja Uue Kalamaja u. nurg. 28/1.
11) III jäusk. juh. K. Büttneri juur., Suure Arehna u. 32, o. m.
12) IV jäusk. juh. Fr. Katzmann, Uue u. 20, o. m.
13) V jäusk. juh. J. Leppisto, S. Laagri u. 4.
14) VI jäusk. juh. K. Hansoni juures, Uus u. 7.
15) VII jäusk. asetäitja juh. Silberg, Wladimiri ja Riesenkampfi u. n. poes.
16) VIII jäusk. juh. P. Michelson, Surnuaia u. 6.
17) Mustapeade jäusk. juhat. O. Müller, Uus u. 1.
18) Auru-jäusk. juh. J. Pihlak, S. Amerika u. 9.
19) Korrapidajate-jäusk. juh. C. Schönberg, S. Roosikrantsi u. 7, o. m.
20) B. Gudomski, Wiru u. 17.
21) K. Freiberg, Medwesi u. 5, o. m.
22) E. Pruwli, Wäike Laagri u. 1.
23) A. Tamberg, Woorimehe u. 5, o. m.
24) R. Willig, Kaupmehe u. 23. o. m.
25) II jäuskonna pritsikuuri ülewaataja, Toompeal, parun Tolli m. 2.
26) V jäuskonna pritsikuuris, S. Laagri ja Wana Kalomaja u. n. 31/2.
27) Linna tuletõrjujate peamehe abi G. Okloni j., Gonsiori u. 9, o. m.
28) Linna tuletõrj. jäusk. juh. W. Eichhorn, Brookusmäel 6, o. m.

29) Mustapeade jäuskonna juh. abi Th. Brosse, Kaupmehe u. 1, o. m.

Telefoni läbi tulekahjust teatamise kohad (nendest kohtadest ei maksta):

1) Tallinna gaasiwabrik.
2) B. Wishawi kontor, Sadama u.
3) Tollimaja, sadamas.
4) Mayeri kuurid, Uue Hollandi u.
5) G. Stude m., Liiwa u. 53, Kadriorus.
6) Tapamajas, Riesenkampfi u.
7) E. Sieberti m., S. Kompasna u.
8) Schimkewitshi aptegis, Wäike Tartu m.
9) A. M. Lutheri wabr., S. Pärnu maant.
10) Kuntzendorfi õlleladu, Tõnismäel.
11) Krulli m., Baltiski maant. 19.
12) Balti waksalis.
13) J. E. Kuhlmanni kontoris, Kotzebue u. 13, o. m.
14) Wene transpordikontor, U. ja W. Kalamaja u. n. 24/28.
15) Telefoni-keskjaam, Wene u., postimajas.

Turud. Kalarannas kaubeldakse igapäew kõiksugu kaladega

Puu- ja heinaturu on S. Tartu ja Narwa m. wahel. Kauplemine algab siin k. 6 hom. ja lõpeb k. 1 l.

Puuwillawabriku juures peetakse igal teisipäewal ja reedel turgu.

Roheline turu, Pika u. ääres, oli ennemalt juurewiljaturuks, nüüd aga kinnine ilu-aiakene.

Wana ehk Suur turu, endine kaubaturu raatuse ees; praegu tühi plats.

Wanakraami- ehk „täituru", Uue u. lõpul, Rannawärawa lähedal. Siin kaubeldakse igasuguse wana kraamiga igal pühapäewal tund aega.

Uus turu, Karja ja Wiru uulitsa wahel, Eesti teatri juures. Siin kaubeldakse üleüldse kõigi toiduainetega. Kauplemine algab hom. k. 6 ja lõpeb k. 1 lõunal. Näрala- ja suurtel pühadel turul kauplemist ei ole. (Siin oli 1905. a. lasimine.)

Wene turul pole sest ajast saadik kauplemist, kui sinna würst Schahowskoi ajal kabel ehitati.

Turu kaalukoda, Uuel turul, Jaani uul. ääres.

Turu kaubamaja, Uuel turul, kaalukojast Wene turu poole. Maja ehitamisega jõuti a. 1899 lõpule.

Tööliste kinnitusеasjade komisjon, kantselei Laulupidu u. 1, tl. 80. Asjaajaja J. H. Pärnamäe, S. Balesna u. 23. Komisjoni eesistuja on kuberner, liikmed: wanem wabrikuinspektor N. G. Rutkowski, prokurör J. Ruban, kuberm. linna-asjade komisjoni alaline liige W. L. Kasjanow, põhjaõhtu mäetööstuse-ringkonna insener riiginõunik W. A. Krat (Riiast); tööstusnikkude poolt: „Volta" wabriku direktor Schaub ja tööliste poolt 2 liiget, kes aga praegu (oktobrikuul 1913) alles walimata on; kuberner nimetas sellesse komisjoni küll 2 töölist, aga need astusid tagasi, oma kaaslaste boikotti kartes.

Wabrikud ja suuremad töökojad. O. Amberg ja Ko. silikat-teliskiwide wabrik Tallinna lähedal Ristil, tl. 704, kontor S. Karja u. 3, krt. 1, tl. 930.

„Baltika" telistiwiwabr., Paltiski m. 48, tl. 953.

Balti naftamootorite wabrik. „Exakt'i" osaühisus, Paltiski m. 37, tl. 1067.

Balti puuwilla kedramise ja kudumise („fisfi-") wabr., Kopli u. 21, tl. 195; kont. aw. 1—12 ja 4—6.

Balti raudtee wabrik ja depoo.

Balti seebiwabrik, S. Pärnu m. 92, A. Baron, Tatarski u. 7, tl. 528.

„Birk, Gustaw", riidewärw.-töök., omanik C. J. Delloff, Maakri u. 23, tl. 114.

Gust. Blawuschi meh. kiwitöö wabr., Kopli u. 2, tl. 319.

M. Böckleri wärnitsawabr., Paltiski m. 46.

G. Brockhauseni auru-jahuweski, Narwa m 15, tl. 41.

J. Carr'i köiewabr., Kopli u. 19, tl. 195-a, krt. tl. 582.

„Dwigatel"*), raudteewag- ja mehanikatöödewabr., aktsiaselts, Lasnamäel, tl. 66. Wabriku walitsuse asukoht Peterburis, Почтамтская 1/7.

„Dwigateli" paemurd ja lubja-ahi, Lasnamäel.

Eestimaa kompwekiwabr. J. Krentschitzki, S. Tartu m. 18.

O. Eggersi jahtide- ja paatideehitamise tehas, Merepromenadil 3.

A. Ewardt, niitedamisetöök., Uus u. 7 (waadata kuulutusest).

K. Einbergi kiwiraiumisetöökoda, Waksali pr. 3.

K. Einbergi kiwitrepiwabr., Waksali uul. 6.

*) Lugeda „dwiigatel", mitte „dwigaatel", nagu seda wenekeelset sõna (двигатель — liigutaja, käimapanija, mootor) Eesti keeles moonutatakse.

K. Ernst'i meh.-töök., S. Arehna u.8, tl. 562.
Esimene Tallinna telliskiwiwabr. osa-üh., K. Jürgens, Telliskiwi u. 5, tl. 599.
„Georgi", paberossikesta- ja kartoniwabr., J. Glaudan, Waksali pr. 3, tl. 427.
Th. W. Grünwaldti nahawabrik, Maakri u. 19, tl. 272.
J. Hansmanni mehanikalise puutöö wabr., Kadaka teel 1.
E. J. Johannsoni aktsiaf. paberiwabr., trüki- ja kirjutuspaber, Maakri u. 17, tl. 65.
„Järwakandi" puuhoow, Wiruwär. pr. 17; parun O. Hoyningen-Huene, kort. Rüütli u. 12, tl. 436.
A. E. Jürgensi mehanikalise kiwitöö asutus, Kaupmehe u. 7.
„Jürgens ja Ko." tulekust.-pritside ja -torude, wannide, wanniahjude, pliidakatelde jne. wabr., omanik A. Rosenstein, Aia u. 4, tl. 9.
„Kalew", metallitööstuse-ühisus, Paltiski m. 46.
J. T. Karlsoni figuri- ja linnaksewabr., Söörensi u. 2. tl. 253.
W. Karstens'i mehanikatöök., Tina u. 9, tl. 376; kont. aw. 1/29—1/210 ja 5—6.
„Joach. Christ. Koch", O. Koch, soolaw., ladu V. Hollandi u. 7, tl. 245-a.
Kraemanni ja Olbrei klaweri- ja harmoniumiwabr., S. Tartu m. 61, tl. 613; kaupl. S. Karja u. 23, tl. 612.
„Krull, Franz", aktsiaf. masinawabr., eriteg. wiinawabr. sisseseaded, Kopli uul. 28, tlfd: wabrik ja kont. 190, direktsion 362.
„Krull, Franz", masinaw. osakond, torud, tat'ad ja wasetööd, Paltiski m. 19, tl. 157.
Lau pärij. telliskiwiwabr., Paltiski m. 14, tl. 618.
J. M. Leesmanni wõrguwabr., S. Batarei u. 12. tl. 2.
W. O. Lellepi puuhoow ja lubja-ahi, Tondi u. 16, tl. 574.
W. Lenderi ja K. Jürgensi auru-saeweski ja hööweldamiseasutus, Trooni-pär. ja bulwar 19, tl. 250.
Li bawi raua- ja terasewabrikute aktsiaühisus, end. Boecker ja Ko., Koplis.
Lilientali figuri- ja linnasewabr., Suur Ameerika u. 41. tl. 668.
Lin a elektri keskjaam, gaasiwabrik ja weewärk, Troonipär. pr. 27, tl. 239.
A. M. Lutheri aktsiaf. mehanikalise puutöö wabr. (mööblid jne). S. Tartu u. 53, tl. 118, ja S. Pärnu m. 23, tl. 339.
„Markel M. Makarow", Th. G. Graf'i jahu- ja saeweski, Narwa m. 27, tl. 46.
Al. Marquart'i lubja-ahi, Narwa m. 90, tl. 336-a.
Martenson ja Ko. parketiwabrik, Masina u. 3 ja 4, tl. 638.
„Mayer, Richard", keemiawabr. (wärwid, arstirohud, happed), Falkspargi u. 31. Administr. esim. krahw W. S. Tatistshew Moskwas.
Mehanikalise turbatööstuse üh., tegew Tallinna lähedal Sõjamäe rabas.
P. Michelsoni kilukarbiwabr., Wõrgu u. 15.
P. Michelsoni plekiwabr., S. Batarei uul. 20, tl. 629.
A. Mäebergi telliskiwiwabr., Paltiski m. 45, tl. 524.
A. Mäebergi telliskiwiw. osakond, pottkiwide walm., Kadaka teel 6.
Nobel-Lessneri laewatehas, Kalamaja surnuaia taga, mere ääres. Direktorid E. L. Nobel, M. S. Plotnikow ja G. W. Schaub. Juhatus asub pealinnas.
„Prowodniku" gummi-ühisuse Tallinna osakond, Wiru u. 14, tl. 626. Osakonna gummi-rattarehwide töökoda „Prowodnik" asub W. Pärnu m. 32.
Põhja paberi- ja tselluloosewabrikute aktsiaseltsi tselluloose- (puupapi-) ja paberiwabrik, end. E. Osse ja Ko., Puupapi u. 1, tl. 68.
Rammo mehanikatööt., Walliwahe u. 6, tl. 897.
Riia parketiwabr. Tallinna osak., Wene t. 3, tl. 769.
Rootsi katusepapi wabr. E. Moring, S. Pärnu m.
Roseni ja Ko. Tallinna piirituse-puhastusewabr., Merepuiesteel 18, tl. 35, wabriku aktsisituba 456.
Chr. Rotermanni jahu-, soola- ja saeweski, Merepromenadil 17, kont. tl. 8.
Chr. Rotermanni katusepapi wabr., Merepuiesteel 17.
R. Scheibe elektri-tehnikabüroo, Wene u. 29, tl. 77.
Schmidti, Nikolai, pär. lauawabr., Troonipär. pr. 19, tl. 250.
Wenn. Schmidt ja Ko. metallwooride- ja traadikudumise-wabr., Wiruwärawa promen. 17.
H. Schwartz ja Ko. auru-saeweski ja hööweldamiseasutus, V. Sadama uul. 11, tl. 10.

S. S. Schwartzi metalliwabr., Brookusmägi 7.

„Shestj" (Plekk), pl. kiwabr., Teliskiwi u. 9, tl. 628. Ühis. wol. ins. Blumberg.

„E. Siegel", aktsiaselts, Tallinna osak., keskkütte-, wentilatsioni-, weewärgi-, kanalisatsioni- jm. sanitartehnikalised ehit., Lai u. 27, tl. 183. Osakonna juhataja Zimmermann, Wismari u. 2, krt. 2, tl. 1041.

L. Simsiwart ja Ko. lubjawabr. Lubja uul. 11, tl. 965.

Hans Sinisoffi kiwiraium.-töökoda, Riesenkampfi u. 60.

J. J. Sulge tsemendiwabr., Teliskiwi u. 7, tl. 641.

„Swesda" (Täht), plekitöödewabr. Jahu u. 6, tl. 4.

Sõjawäe-tarwiduste ja laskemoona walmistowa Wene seltsi Tallinna laewaehituse-wabrik, walitsuse asukoht Tallinnas, Jaani u. 6, Eesti panga m. Wabriku juhataja Weschkurtsew.

Tallinna I katusepapi-wabr., Katusepapi u. 1-a, tl. 60 ja 121.

Tall. linnasewabr., Saani u. 2, tl. 253.

Tallinna malmiwabr., Kull ja Pumpjansky, Kadaka tee 1, tl. 375.

Tallinna tikuwabr., Gabr. Fil. Beljagin, S. Pärnu m. 16, tl. 122.

Tallinna tsemendiasjadewabr., K. Mauritz, Paltiski m. 46, tl. 500.

Tallinna tsentralmeierei, par. Stackelberg, Wladimiri u. 4, tl. 305. Ladu Aptegi u., tl. 252.

W. Teinmanni mütsit., S. Arehna u. 16.

E. Tillmanns ja Ko. masinawabriku Tallinna osakonna kontor, asemik insener-mehanikus S. A. Sonnenfeld, Kentmanni u. 7, krt. 3, tl. 1128.

J. Toots'i mootori-jahuweski, S. Pärnu m. 86.

Johannes Treieri makaroni ja figuriwabrik Tarabella u. 26, tl. 1024.

„Volta" aktsias. elektrotehnika-wabr., Soo u. 27, tl. 246, töökoja tl. 913.

J. Wahtriku tsemendiwabr., S. Pärnu m. 63.

F. Waldmanni willawabr., Tõnismägi 3, tl. 469.

Fr. Wiegandi masinawabr., spets. wiinawabr. sisseseaded, Troonipär. pr. 21, tl. 233.

Willakraasimise- ja kedramisewabrik, Õllepruuli u. 2.

„Wolokno" (Kiud), Tallinna puuwilla- (wati-) wabr., Lut. Waestekooli uul. 48, tl. 632.

Wabrikuasjade komisjon, kantselei Laulupidu u. 1, tl. 80; asja-ajaja J. H. Pärnamäe, S. Balesna u. 23. Komisjoni eesistuja: kuberner; liikmed: ringkonnakohtu prokurör, kubermangu sandarmiwalitsuse ülem, wanem wabrikuinspektor, põhjaohtu mäetööstuse-ringkonna insener W. A. Krat (Riias), wabrikantide esitajad: Chr. Rotermann, Chr. Luther, Fr. Wiegand ja Narwa Kreenholmi wabr. direktor J. Cottam.

Wabriku- ja mäeasjade-wa itsus. Wanem wabrikuinspektor, arst N. Rutkowski, Laulupidu u. 1, tl. 80. Wastuwõtmine esmasp. ja reede k. 10—1. Asjaajaja J. H. Pärnamäe.

2. jäusk. inspekt. tehnolog Albanow. Wastuwõtmine, teisip. k. 10—1.

3. jäusk. insp. insener-tehnolog J. J. Maslow, Raua u. 6, tl. 744. Wastuw. teisip. k. 10—1.

4. jäusk. insp. S. J. Sosnowski, elab Narwa linnas.

Wahetalitused. Grünfeldt P., teenijate-wahetalitus, Balesna u. 2, tl. 350.

Paulsen, teenijate-wahet., Niguliste u.

Poolak's E., igasugu kaubandusline, kuulutuste- ja teenijate-wahetalitus, Rüütli u. (Harju u. nurgal) 32/48, kort. 4, tl. 778.

Simm A., kuulutuste-wahet., W. Tartu m. 6, tl. 907.

„Trud", teenijate wahetalitus, Rataskaewu u. 14.

Waestekohtud. Linna w.-kohus, raekojas, igal kesknädalal k. 12—2, tl. 108, eesist. linnap., sekr. cand. jur. J. Sabas.

Mõisnikkude w.-kohus, Toompeal, Kiriku u. 1, tl. 171 ja 751.

Waestemajad ja warjupaigad. „Diakonissi" lastemaja, S. Pärnu m. 47. Ruumi 20 lapsele.

„Diakonissi" naisterahw.-warjupaik, Magdalena u. 9.

Eestimaa põllu- ja käsitööliste alaealiste warjupaik, alaealiste kurjategijate parandamise asutus, Magasini u. Selle asutuse eest hoolitseb selts, kes juba 1896. a. elule tõusis. Asutuses on ruumi 25 kaswandiku jauks.

Eestimaa waeste eest hoolitsemise seltsi waestemaja, S. Juhkentali u. 52-a. Woodite arw 140.

Eesti Lastekaswatuse-seltsi waestelastehoiupaik, W. Arehna u. 11.

Ew. lutheriusu kiriku liikmete keskel usulik-kõlblise elu edendamise seltsi warjupaik-wõerastemaja, Falgi tee 4. 12 tuba sisesõitj tarwis ja koosolekusaal.

Jaani kog. waestem., S. Tartu m. 24. Woodite arw 156.

Jaani koguduse jõuetuke naiste maja, Weerenni u. 24.

Kaarli kog. waestemaja, Alendri u. 2. Woodite arw 25.

Katolikuusuliste laste kaswatusemaja. Keisriproua Maria Feodorowna waestelaste kaswatusemaja, Tui u. 12.

Langenud naisterahwaste „Maria Magdalena" warjupaik, Magdalena u. 4. Woodite arw 24.

Linna waestemaja, Lutri-Waestekooli u. 4. Woodite arw 12.

M. Lutheri waestemaja, S. Tartu m. 62. Ruumi 30 waeselapsele.

Maria asutus, Instituudi u. 11. Ruumi on 24 Eestimaa mõisnikusoost nais er.

Maria (Kanuti gilde) warjupaik, Uus u. 16. Tubade arw 29.

Maria Luise warjupaik naistele, Narwa m. 16. Tubasid on 19.

Maria warjup., Soo u. 15, wan. naister.

Niguliste kiriku waestemaja, S. Tatarski u. 23/25. Kohtade arw 75.

Olewiste kiriku waestemaja.

Pimedate-asutus, Tõnismägi 8. Ruumi on 20 in. tarwis.

„Salem", Eestimaa jooma- ja auta elust peastmise seltsi asutus, S. Tartu m. ääres Klasingi uul. Maja on 1901. a. ehitatud ja seal wõiwad kuni 30 meesterahwast ruumi leida. Selts algas oma tegewust 1889.

Tallinna heategewa seltsi warjup., S. Pärnu m. Ruumi 30 lapsele.

Tallinna wangide eest hoolitsemise ja wangide laste warjup., Soo u. 15. Selle asutuse eest hoolitseb kuberm. wangimajade komitee naisterahwaosakond; eesistuja pr. M. Korostowets. Ruumi 15 lapsele.

Toompea rüütelkonna kiriku leskedemaja, Kasinski u. 2. Waestele leskedele 30 odawat tuba.

Toompea rüütelkonna kiriku leskedemaja, S. Pärnu m. 3. Waeste leskede tarwis 40 odawat tuba.

Toom-kiriku leskedewarjupaik, Nikitini u. 14. Ruumi 7 in.

Toom-waesteas. Toom-Waestek. u. 3.

Töömaja, Tallinna heat s. oma, S. Tatarski u. 45. Ruumi 6 in.

Waeste käsitööõpilaste warjup., Tõnismägi 14. Ruumi 40 in.

Waimuhaigetemaja, w. Haigemajad.

Waksalid. Balti wõi Põhja-õ tu raudtee waksal, Waksali puiesteel, Nunnewärawa lähedal, tl. 189. Raudteeharud wiiwad: a) Haapsalu poole; Keilast läheb üks haru Paltiski poole (nende teeharude ots on nimetatud linnades; b) Tapa poole; Tapal jaguneb tee kahte osasse: üks wiib Rakwere ja Narwa kaudu Peterburisse, teine Tartu kaudu Walka, sealt Riiga ja Wõrusse ning Pihkwasse. — Kitsarööpalise raudtee waksalid on: pea- wõi Pärnu waksal ja sadamawaksal. Esimene on Pärnu alewis, S. Pärnu m., tl. 25, teine Uue Sadama u. 11, Kadrioru lähedal, tl. 26. (Waadata: Liikumine 555—568. wrl, ja Raudteekaart.)

Wangimajad. Arestimaja, Toompeal, Rahukohtu u. 3, tl. 601.

Kubermangu-wangimaja, Toompea lossis, tl. 170.

Kubermangu-wangimaja Rannawärawa torn, „Paks Margareta", Pikk u. 70, tl. 457.

Politsei arestimaja, politseiwalitsuse juures, Wene u. 25, Wene kiriku wastas, tl. 76, kontor (дежурная комната) aw. igal ajal. Kui wabikorral olewalt politseiametnikult tarwilist teateid ei saa, wõib politseimeistri ehk abilise poole pöörata, argipäewadel t. 4—5 p. l. (politseimeistri krt. tl. 292).

Tähtajaline wangim. „Tsherjagina", S. Tartu m. 75, tl. 288.

Uurimisewangimaja, Wene u. 25, politse walitsuse kõrwal, Wene kiriku wastas, tl. 256. Ülem J. Sokolow.

Wangimajade raamatukogud on puudulikud. Saadetagu nendesse wäljastpoolt raamatuid. Ajalehtedest wõib ainult waimulikka (kiriklikka) tellida. „Ilmalikkude" ajalehtede ja ajakirjade aastakäigud wõiwad möödalainud aastatest olla. Saadetused tulewad wangimaja ülema nime peale läkitada ja adressile sõna „raamatulogule" (для библіотеки) juurde lisada.

Wangimajade tohter, W. Schröder, S. Karja u. 10.

Wangimajade walitsuse kantselei Tallinna kubermangu jäuks, Narwa m. 10, krt. 4. Awatud homm. k. 10—8 õ.

Wangimajade welsker, B. Jankowski, S. Tartu m. 75.

Wangiweukomandu, S. Tartum. 59.

Warjupaigad, w. Waestemajad ja warjupaigad.

Weisterid. Feldhuhn R., Wiru u. 1, tl. 614.

Kurrenit M.

Lasmann A., W. Wiru u. 7.

Papenok J.

TALLINNA LINNA PLAAN

SUUREMAD WABRIKUD:

1. SITSI w. A-1
2. RAUDTEE w. C-3
3. DWIGATEL w. F-8
4. GRÜNWALDTI NAHA-WABRIK D-5
5. IOHANSONI PABERIWABRIK D-5
6. KRULL'i w. B-2
7. GAASIWABRIK B-4
8. LUTHER'i E-4
9. MAKAROW'i C-5
10. PUUPAPI w. E-7
11. ROTERMANNI w. C-5
12. WIEGAND'i w. B-4
13. VOLTA w.-A-2

KIRIKUD:

- †1 ALEKSANDER-NEWSKI KATEDRAL. C-3
- †2 —"— —"— SURNUAIA KIRIK E-5
- †3 JAANI KIRIK. D-4
- †4 KAARLI --- D-3
- †5 KAASANI JUMALAEMA KIRIK D-5
- †6 KATOLIKU KIRIK C-4
- †7 KRISTUSE ÜLESTÕUSMISE KIRIK. F-6
- †8 NIGULISTE KIRIK. C-4
- †9 OLEWISTE —"— B-4
- †10 NIKOLAI —"— C-4
- †11 PREOBRASHENSKI KIRIK. C-4
- †12 PÜHAWAIMU KIRIK. C-4
- †13 PÜHTITSA KLOOSTRI KIRIK. C-5
- †14 ROOTSI KIRIK C-4
- †15 SIMEONI —"— B-5
- ✡16 SINAGOG (JUUDI KIRIK). D-5
- †17 TOOMPEA KIRIK. C-3

SUUREMAD KOOLID:

- I BELJAJEWA. TÜTARL.-GÜMN. C-5
- II DOOMKOOL. MÕISNIKUSOOST LASTELE. C-4
- III LENDER, TÜTARL.-GÜMN. C-4
- IV ALEKSANDRI GÜMN. POISL. C-5
- V NIKOLAI —"— —"— C-4
- VI TÜTARLASTE —"— C-5
- VII LINNA KAUBANDUSEKOOL, POISL. D-4
- VIII —"— —"— TÜTARL. C-4
- IX PEETRI REALKOOL. D-4

MAASSTAB 100 80 60 40 20 0 100 200 300 SÜLDA

„Aasta" kalender 1914. „Mõtte" kirjastus, Tallinnas.

Saharow W., Dwigateli wabrikus.

Weu ja sõiduabinõud. Automobilid. Seisukoht pritsimaja juures. Wene turul. Tellida Jul. Johansonilt, S. Tartu m. 16, tl 669.

Hoburaudtee, w. Hoburaudtee 373—372. weerul.

Hobustepostijaam, w. Hobustepost 372 wrl.

Kraamiweu tarbeks wõib hobuseid ja weuriistu sealtsamast saada, kust sõitudeks hobuseid ja riistu üüritakse (w. Hobustepost 372. w.). Töö-woorimeeste seisukohad Wene turul ja W. Rannawärawa pl. Maks kokkuleppimist mööda.

Laewakäik, w. 568—570. weerul.

Omnibused sõidawad suwel Tallinna ja mõne suwituskoha wahet: Kosele sõidab omnibus (20 k. inimese pealt wõttes) Kadrioruft Liiwa ja Sadongi uulitsa nurgalt:

kell ½8 hom.,	Koselt tagasi	k. ½9 hom.,
„ 12 „	„ „	„ 2 p. l.
„ 4 p. l.	„ „	„ 6 „ „
„ 7 õhtul	„ „	„ 8 „ „

Piritale sõidab omnibus Wene turult, pritsimaja eest.

Teliskopli sõidab omnibus 15-kopikalise maksu eest Nunnewärawast:

kell 7 hom.,	sealt tagasi	k. ¾8 hom.
„ ¾9 „	„ „	„ ½10 „
„ 2 p. l.	„ „	„ 3 p. l.
„ 4 p. l.	„ „	„ 5 p. l.
„ 6 õhtul	„ „	„ 7 õht.
„ 8 „	„ „	„ 9 „

Tiskresse ja Rannamõisa sõidab omnibus Jaani kiriku eest Peetri platsilt igal äripäewal kell 4 p. l. ja pühapäewa hommikul. Sõidupilet maksab: Tiskresse 50 kop., Rannamõisa 80 kop.

Ratsahobuseid wõib üürida Gonsiori u. 15, tl. 285.

Sõiduwoorimeeste taks min. „Aasta" kalendris 117—120. weerul. Uueste ilmub „Aasta" sõiduplaanis, maikuus 1914. Woorimees on kohustatud sõitja nõudmise peale taksi ette näitama.

Wäljakäigukohad. Üleüldised (awalikud) wäljakäigukohad on linnawalitsuse poolt asutatud, nende korrashoidmine on linna ehituse- ja terwishoiukomisjonide kohus. Tallinnas on neid kohte (mitte komisjonisid) liiga wähe, ja olewatest on mõned, nimelt täiturul, Wene turul Tatari poodide wahel, Uuel turul jm. nii ropud, et sisseastumise eest hoidma ja hoiatama piab. Kadrintalis ja Wanal turul korralikumad.

Wõerastemajad (tähtsamad). „Balti wõerastem.", Nunne u. 7, tl 447.
„Europa", Wiru u. 24, tl. 549.
„Kuld Lõwi", Harju u. 40, tl. 341.
„Moskwa", Narwa m, 13, tl. 127.
„du Nord", Rataskaewu uul. 3, tl. 131.
„St. Petersburg", Rataskaewu u. 7, tl. 126.
„Riia", Maakri u. 18, tl. 830.
„Royal", Nunne u. 8, tl. 410.
„Rossia", Harju u. 19, tl. 117.
„Zentral", Harju u. 37, tl. 529.

Ämmaemandad. Dorvett Anette, Söörensi u. 14, kr. 1.
Karpenko O., Wittenhofi u. 23.
Kossenskaja, W. Kalamaja u. 11, kr. 7.
Kudrjawtsewa E., S. Tartu m. 34.
Leun E. R., Girgensoni u. 8, kr. 1.
Lintrop S., Uus u. 3, kr. 4, 2—3.
Mels A., Erbe u. 4, 1—4.
Muskat J., Narwa m. 26, kr. 3, 9—10 ja 3—5.
Porohowa M., Wana Kalamaja u. 3, kr. 5.
Prommer A., S. Tartu m. 43-a, kr. 4, 4—6.
Reinhold B., Wiru u. 21, kr. 2 (kliiniku kõrwal).
Sauenberg Bertha, Girgensoni u. 2, kr. 3.
Toumi W., S. Tartu m. 70-a, kr. 1.
Treuhoff A., Wäike Tartu m. 12, kr. 3.
Trubok K., Raua u. 3, kr. 8, 10—12 ja 5—6.

Ühistegewus. Ühistegewusebüroo Tall. E. Wast. Kreditseltsi ruumides, S. Karja u. 23, tl. 1007.

„Pomestshik" mõisn.piimaüh., Wladimiri u. 4, tl. 305.

„Sanitas", Tall. ühispiimatalitus, milleks Hageri, Keila, Kuusalu ja Rapla piimaühisused kokku astunud, Narwa m. 67, tl. 770. Juhat. M. Martinson.

Ülem talurahwakohus. Tallinna jausk.: Kollasel u. 10, esimees G. Lanekorb; Rapla jausk. Uue Kalamaja ja Soo u. n. 1, esim. Fr. Renning.

Tallinna uulitſate nimekiri.

Numbrid joonewahedes tähendawad: esimiſes politſei-, teiſes kohtu-uurija-, kolmandas rahukohtu-jäusk. Nrd uulitſate nimede järele näitawad, miſſuguſed majad ühe wõi teiſe ametikoha alla käiwad. — Lühenduſed: Dwg = Dwigateli, Lth = Lutheri, ſdm = ſadama jäusk.

Uulits	Улица	Straße			
Afrika	Африканская	Afrika	3	2	9
Ahju	Печная	Ofen	4	4	6
Aia	Садовая	Garten	6	1	4
Aiawilja	Овощная	Gemüſe	3	2	9
Aida	Амбарная	Speicher-Gaſſe	6	1	4
Alberdi	Альбертовская	Albert	1	2	5
Alemanni	Алиманская	Alimann	5	1	3
Alemanni, Uus	Нов. Алиманская	Neue Alimann	5	1	3
Alendri	Алендерская	Alender	5	1	3
Allika	Ключевая	Quellen	4	4	6
Amerika, Keſkm.	Ср. Американск.	Mittlere Amerika	5	1	3
Amerika, Suur	Б. Американская	Gr. Amerika	5	1	3
Amerika, Wäike	М. Американская	Kl. Amerika nr. 1—47	4	4	4
" "	" "	" " nr. 2—58	5	1	6
Amerika, Uus	Н. Американская	Neue Amerika	5	1	3
Aptegi	Аптечная	Apotheker	6	1	3
Arehna, Suur	Б. Арефьевская	Gr. Arefjew nr. 1, 3—38, 40, 42	3	2	9
" "	" "	" " nr. 2	4	1	6
Arehna, Wäike	Мал. Арфьевская	Kl. Arefjew	3	2	9
Baikowi ſild	Байковъ мостъ	Baikow	ſdm	4	6
Balesna, Suur	Больш. Балясная	Gr. Baleasnoi	4	4	6
Balesna, Wäike	Мал. Балясная	Kl. Baleasnoi 8, 9, 10	3	2	6
" "	" "	" " 1—7	4	4	9
Ballasti	Балластная	Ballaſt	3	2	9
Baltiski maantee	Балтійско-Порт.	Baltiſchportſche 34—76	1	2	5
" "	" "	„ 2—32 ja kõik ükſ. nrd.	5	1	3
Batarei, Suur	Б. Батарейная	Gr. Batterie	1	2	5
Batarei, Wäike	Мал. Батарейная	Kl. Batterie	1	2	5
Brookusmägi	Брокусова гора	Brokusberg	6	1	4
Börſe	Биржевой пер.	Börſengang	6	1	4
Datſi	Дачная	Datſchen	2	3	3
Doom-Kuninga	Кенигстальская	Königstaler	5	1	3
Doom-Waestek.	Вышгородъ-Сир.	Dom-Waiſenhaus	5	1	3
Drewingi	Древингская	Drewing	3	2	9
Duglaſe	Дугласская	Douglas	5	1	3
Dunkri	Дункерская	Dunker	6	1	4
Eeriku	Эриковая	Erika	1	2	5

Epinatjewi, Suur	Б. Епинатьевск.	Gr. Epinatjew	2	3	3
Epinatjewi, Wäike	Мал. Епинатьев.	Kl. Epinatjew	2	3	3
Erbe	Эрбская	Erbe	5	1	3
Erne	Гороховая	Erbsen	4	4	6
Falgi tee	Фальcкcк подъемъ	Falkensteg	5	1	3
Falkspargi	Фалькcпаркская	Falkspark	5	1	3
Gildi	Гильдейская	Gilden	3	2	9
Girgensoni	Гиргенсонская	Girgensohn			
Gogoli promenad	Бульваръ Гоголя	Gogol-Promenade			
		üksik. nrd 1—9	2	3	3
" "	" "	" üksik. nrd 11—25	3	2	9
" "	" "	" 27—29	4	4	6
" "	" "	" 2, 4 ja 6	6	1	4
Gonsiori	Гонзiорская	Gonsior	2	3	3
Gonsiori, Wäike	Гонзiорск., Мал.	Kl. Gonsior	2	3	3
Granidi	Гранитная	Granit	1	2	5
Gregori	Грегорьевская	Gregor	1	2	5
Habersti tee	Габерстская дор.	Haberstscher Weg	5	1	3
Harju	Новая	Schmiede	6	1	4
Harjuwärawa pl.	Новая площадь	Schmiedepf.-Pl.	6	1	4
Harjuwärawa pr.	Новый бульваръ	Schmiedepf.-Boulevard			
		3, 4, 5, 7, 9, 11, 13	4	4	6
"	" "	" 1 ja 2	5	1	3
Harjuw. mäg	Горка у Н. воротъ	Schmidepf.-Anl	5	1	3
Heeringi	Селедочная	Herings	3	2	9
Heina	Сѣнная	Heu	1	2	5
Heliste	Святодуховская	Heiligen-Geist	6	1	4
Hobusepea	Конная	Pferdekopf	6	1	4
Hollandi	Голландская	Holland	2	4	6
Hollandi, Uus	Ново-Голландск.	Neuholland	sdm	4	6
Hommiku	Восточная	Ost	2	3	3
Hospidali	Госпитальная	Hospital	4	4	6
Härjapea	Клеверная	Klee	1	2	5
Härjapeajõe	Рѣчная	Kanal	2	3	3
Jaama	Станцiонная	Bahnhofs	2	3	3
Jaani	Iоановская	Johannis	6	1	4
Jahu	Мучная	Mehl	1	2	5
Jakobi	Яковская	Jakob	3	2	9
Inseneri	Инженерная	Ingenieur	6	1	4
Inwalidi	Инвалидная	Invaliden	4	4	6
Israeli	Израильская	Israel	3	2	9
Juhkentali, Suur	Iоахимстальск.Б.	Gr. Joachmistal	3	2	9
Juhkentali, Wäike	Iоахимсталь. М.	Kl. Joachmistal	3	2	9
Juurdeweu	Подъѣздная	Zufuhr	4	4	6
Kaarli	Карловская	Karl	5	1	3

Kadaka tee	Кадакская	Kadakscher Weg	5	1	3
Kaewu	Колодезная	Brunnen	5	1	3
Kalamaja, Uus	Н. Фишермайск.	Neue Fischermai	1	2	5
Kalamaja, Wana	Ст. Фишермайск.	Alte Fischermai	1	2	5
Kalamaja, Wäike	М. Фишермайск.	Kl. Fischermai	1	2	5
Kalam. põik, Uus	Нов. Фишерм. п.	Neue Fischermaigasse	1	2	5
Kalarand	Рыбный рядъ	Fischermarkt	1	2	5
Kalewi	Калевская	Kalew	1	2	5
Kana	Куринная	Hünerzehgasse	3	2	9
Kantsi	Шанцевая	Schwanzen	2	3	3
Karja, Suur	Б. Михайловск.	Große Karri	6	1	4
Karja, Wäike	М. Михайловск.	Kleine Karri	6	1	4
Karjamaa	Выгонная	Weide	1	2	5
Karjawärawa pl.	Михайловск. пл.	Karripfortenplatz	6	1	4
Karjawärawa pr.	Михайловск. бул.	Karripfort.-Boul. 1—7	4	4	6
"	"	" 2, 4, 6	6	1	4
Kasanski kiriku pl.	Казанская площ.	Kasansche Platz	3	2	9
Kasanski	Казанская	Kasansche 8, 10, 11, 12, 13, 15, 15, 17, 19, 21	3	2	9
"	"	" 1—7 ja 9	4	4	6
Kase	Березовая	Birken	2	3	3
Kasarmu	Казарменная	Kasernen	3	2	9
Katusepapi	Толевая	Pappen	3	2	9
Kauba	Товарная	Fracht	4	4	6
Kaupmehe	Купеческая	Kaufmann	4	4	6
Keemia	Химическая	Chemische	5	1	3
Kentmanni	Кентманская	Kentmann	4	4	6
Kiiwe	Пигаличья	Kiebitz	2	3	3
Kinga	Башмачный пер.	Schuh	6	1	4
Kirikuaia	Кладбищенская	Kirchhofs	3	2	9
Kirikuaia, Uus	Н. Кладбишенск.	Neue Kirchhofs	4	4	9
Kiriku pl.	Церковн. площ.	Kirchenpl.	5	1	3
Kiwi	Каменная	Stein	4	4	6
Kiwimurru	Каменноломная	Steinbruch	3	2	9
Klaasingi	Клазингская	Klasing	3	2	9
Kloostri plats	Соборная площ.	Kloster-Pl.	5	1	3
Kloostri, Suur	Больш. Соборная	Gr. Kloster	6	1	4
Kloostri, Wäike	Мал. Соборная	Kl. Kloster	6	1	4
Kohtu	Судебная	Gerichts	5	1	3
Kollane	Желтая	Gelbe	2	3	3
Komendandi	Комендантская	Kommendanten	2	3	3
Kompasna, Suur	Бол. Компасная	Gr. Komp. 4—42, 5—35	2	3	3
" "	" "	" " 1, 2, 3	3	2	9
Kompasna, Wäike	Мал. Компасная	Kl. Kompaß	2	3	3
Kompasna, Keskm.	Сред. Компасная	Mittlere Kompaß	2	3	3
Kooli	Школьная	Schul	6	1	4

Kooli, Toom-	Вышг. Школьная	Dom-Schul	5	1	3
Kopli	Коппельская	Koppel	1	2	5
Kordese	Кордеская	Kordes	5	1	3
Kose tee	Кошская	Koschscher Weg	2	3	3
Kotsebu	Котцебуская	Kotzebue	1	2	5
Kristentali	Христиненталь-ская	Christinentaler	4	4	6
„ heinam.	Кристиненталь-скіе сѣнокосы	„ Wiese	4/5	4/1	3/9
Kuke	Пѣтушья	Hahn [1—41	3	2	9
Kulikowi, Suur	Бол. Куликовск.	Gr. Kulikow 2—32 ja	3	2	9
〃 〃	„ „	„ 34—50 ja 43—65	2	3	3
W. (Dwig. wbr.)	Мал. „	Kl. Kulikow 4	Dwg	2	9
Kullassepa	Серебряная	Goldschmiede	6	1	4
Kungla	Кунгельская	Kungla	1	2	5
Kuninga	Королевская	König	6	1	4
Kure	Журавлиная	Kranich	2	3	3
Kuu	Лунная	Mond	5	1	3
Kuuli	Пулевая	Kugel	2	3	3
Köie	Канатная	Seil	1	2	5
Künka	Курганная	Hügel			
Küti	Стрѣлковая	Schützen	1	2	5
Laagri, Suur	Больш. Лагерная	Gr. Laager	1	2	5
Laagri, Wäike	Малая Лагерная	Kl. Lager	1	2	5
Laboratoriumi	Лабораторная	Laboratorium	6	1	4
Lai	Широкая	Breit	6	1	4
Lasnamäe pl.	Лаксбергская пл.	Laksberg-Pl.	2	3	3
Lasnamäe, Suur	Бол. Лаксбергск.	Gr. Laksberg 3—25, 56, ja järgmised	2	3	3
〃 〃	„ „	〃 „ 1, 2—54	3	2	9
„ Wäike	Мал. „	Kl. Laksberg	3	2	9
Lasnamägi	Лаксбергъ	Laksberg	3	2	9
Laulupidu	Пѣвческая	Sänger	3	2	9
Lepa	Ольховая	Erlen	3	2	9
Lessingi	Лессингская	Lessing	5	1	3
Liiwa	Песочная	Sand	2	3	3
Liiwa, Wäike	Малая Песочная	Kl. Sand	4	4	6
Liiwalaia	Широкопесочн.	Breite Sand 52, 61	3	2	9
〃	„	〃 1—51, 53—59	4	4	6
Liiwamäe	На пескахъ	Auf dem Sande	3	2	9
Lossi plats	Дворц. площадь	Schloß-Platz	5	1	3
Lubja	Известковая	Kalk 19, 11	2	3	3
〃	„	〃 1—7	3	2	9
Luha, Alam	Нижне-Луговая	Untere Wiesen	4	4	6
Luha, Keskmine	Средне-Луговая	Mittlere Wiesen	4	4	6
Luha, Ülem	Верхне-Луговая	Obere Wiesen	4	4	6

Luisentali	Луизентальская	Louisentaler	5	1	3
Lutheri	Лютерская	Luther	2	3	3
Lutheri=Waestek.	Лютерск. Сирот.	Luther=Waisenhaus	Lth.	2	9
		48—50 ja Ossewlil			
" "	"	" peale 49 ja 50	3	2	9
Lõuna	Южная	Süd	4	4	6
Lühike ja	Малый Вышгородск. подъемъ	Kurzer Domberg	5	1	3
Maakri	Макерская	Maker	3	2	9
Magasini	Магазинная	Magazin	4	4	6
Magdalena	Магдалененская	Magdalenen	4	4	6
Majaka	Маячная	Majaken	3	2	9
Malmi	Чугунная	Gußeisen	1	2	5
Manesi	Манежная	Manegen	2	3	3
Mardi	Мартенская	Marten	3	2	9
Masina	Машинная	Maschinen 2, 34	3	2	9
"	"	" 1, 5, 6, 9, 10	Osse	2	9
Medwesi	Медвѣдьевская	Medwedjew	2	3	3
Mehanika	Механическая	Mehanische	5	1	3
Mere promenad	Морск. бульваръ	See=Promenade	2	3	3
Mere puiestee	Морская аллѣя	See=Allee	2	3	3
Metalli	Металлическая	Metall	5	1	3
Mundi	Мунтенская	Mundten	6	1	4
Munga	Мюнкенская	Münken	6	1	4
Mäe	Горная	Berg	2	3	3
Mäekalda	Подгорная	Glint	2	3	3
Müüriwahe	Стѣнная	Mauer	6	1	4
Naeri	Рѣповая	Rüben	4	4	6
Narwa maantee	Нарвская	Narvsche	2	3	3
Niguliste	Липовая	Nikolai	6	1	4
Niine	Липовая	Linden	1	2	5
Nikitini	Никитинская	Nikitin	5	1	3
Nunne	Систернская	Systern	5	1	3
Nunnew. puiestee	Систернск. буль.	Systern=Prom.	1	2	5
Näpi, Suur ja Wäike, w. Kulikowi					
Nürnbergi	Нюрнбергская	Nürnberg	5	1	3
Odra	Ячменная	Eersten	3	2	9
Olewiste	Олаевская	Olai	6	1	4
Olga	Ольгинская	Olga	1	2	5
Oskari	Оскарская	Oskar	1	2	5
Õle	Соломенная	Stroh	1	2	5
Õllepruuli	Пивоварная	Brauerei	5	1	3
Õuna	Яблочная	Apfel 13	3	2	9
"	"	" 1—12 ja 15—20	4	4	6
Paekiwi	Плитная	Fliesen	3	2	9

Pagari	Булочная	Bäcker	6	1	4
Pawlowi	Павловская	Pawlowsche	4	4	6
Peetri plats	Петровская пл.	Peter-Platz	4	4	6
Peetri promenad	Петровск. бульв.	Peter-Promenade	5/6		
Petroleomi	Керосинная	Petroleum	2	3	3
Pikk	Морская	Lang	6	1	4
Pikkjalg	Длинный Вышгородск. подъемъ	Langer Domberg	5	1	3
Pirita	Бригитовская	Brigitten	2	3	3
Polgu	Полковая	Regiments	3	2	9
Polari	Полярная	Polar	1	2	5
Poltawa, Suur	Б. Полтавская	Gr. Poltawa	2	3	3
Poltawa, Wäike	Мал. Полтавская	Kl. Poltawa	2	3	3
Posti, Wana	Ст. Почтовая	Alte Post	6	1	4
Prii	Свободная	Freie	1	2	5
Punane	Красная	Rote	2	3	3
Puschkini	Пушкинская	Puschkin	2	3	3
Puupapi	Целлюлозная	Zellstoff 1 ja 2	Dsse	2	9
"	"	"	3	2	3
Puuwilja	Фруктовая	Frucht	3	2	9
Pärnu m., Suur	Б. Перновская	Gr. Pernausche 1, 3, 5, 7, 9, 11—94 ja 96—132	4	4	6
" "	" "	2, 4, 6, 8 ja 10	5	1	3
Pärnu m., Wäike	Мал. Перновск.	Kl. Pernausche 34 ja 36	5	1	3
" "	" "	" " 1—33	4	4	6
Pääsukese, Suur	Б. Ласточкиная	Gr. Schwalben	3	2	9
Pääsukese, Wäike	М. Ласточкиная	Kl. Schwalben	3	2	9
Põhja	Сѣверная	Nord	1	2	5
Põllu	Полевая	Feld	2	3	3
Pühawaimu	Святодуховск.	Heiligen Geist	6	1	4
Püssirohu	Пороховая	Pulver	3	2	9
Raatuse	Ратушная	Rathaus	6	1	4
Raba	Заболотная	Morast	5	1	3
Rahukohtu	Судебная	Friedensgericht	5	1	3
Rahumägi	Рахумяги	Rahumägi	4	4	6
Ranna	Береговая	Ufer	1	2	5
Rannawäraw., S.	Большія Морскія ворота	Gr. Strandpforte	6	1	4
Rannawäraw, W. (w. W. Rannaw.)	Малыя Морскія ворота	Kl. Strandpforte	6	1	4
Rannawärawa (Mere) bulw.	Морской бульв.	Strandpforten-Promenade			
Rataskaewu	Колесная	Rader	6	1	4
Raswa	Фетская	Fett	2	3	3
Raua	Желѣзная	Eisen	2	3	3
Riisenkampfi	Ризенкампфская	Riesenkampf 2—50	2	2	3
"	"	" 41—49, 52 ja järgm.	3	2	9

Roheline aas	Зеленый лугъ	Grüne Wiese	2	3	3
Rohu	Травяная	Gras	1	2	5
Roosikrantsi, Suur	Большая Розенкранцская	Gr. Rosenkranz	4	4	6
Roosikrantsi, W.	Малая Розенкранцская	Kl. Rosenkranz	4	4	6
Roosi	Розенская	Rosen	3	2	9
Rootsi kants	Шведскій баст.	Schweden Bastion	5	1	3
Rulkowiuse	Рульковіусская	Rulkovius	4	4	6
Russowi	Руссовская	Russow	5	1	3
Rüütli	Рыцарская	Ritter	5	1	3
Rüütli, Toomp.	Вышг. Рыцарск.	Dom. Ritter	6	1	4
Rutu	Спѣшная	Eil-Gasse	5	1	3
Saani	Санная	Schlitten	5	1	3
Saare	Ясневая	Eschen	2	3	3
Sadama	Гаванная	Hafen 1—7, 9, 11, 13, 15, 17, 19, 21	sdm	4	6
Sadama, Uus	Ново-Гаванная	Neue Haf. 4, 6—10, 7, 11	2	3	3
" "	" "	" " 1, 2, 3, 5	sdm	4	6
Saia	Хлѣбный пер.	Weckengang	6	1	4
Salongi	Салонная	Salon	2	3	3
Sambla	Моховая	Moos	1	2	5
Sauna	Банная	Badstuben	6	1	4
Sarlotentali	Шарлоттенталь.	Scharlottental	5	1	3
Siini	Рельсовая	Schinen	5	1	3
Sube	Шуббеская	Schubbe	3	2	9
Siamäe, Suur	Б. Веймарсгофск.	Weimarshof	3	2	9
" Wäike	Малая "	Kl. Weimarshof	3	2	9
" Keskm.	Средн. "	Mittl. Weimarshof	3	2	9
Seebi	Мыловая	Seifen	4	4	6
Seltersi	Сельтерская	Selters	3	2	9
Septembri	Сентябрская	September	3	2	9
Siiwersi	Сиверская	Sievers [9—29	4	4	6
Siimeoni	Симеоновская	Simeon 2, 4, 6, 8, 12,	2	3	3
"	"	" 1, 3, 5, 7	sdm	4	6
Slobodi	Слободская	Sloboden	2	3	3
Soo	Болотная	Sumpf	1	2	5
" Taga	Заболотная	Hinter Sumpf	2	9	3
Springtali	Шпрингтальск.	Springtal	4	4	6
Stifti	Институтская	Stift	2	3	3
Suurtüki	Пушечный пер.	Kanonengasse	6	1	4
Sääse	Комаровская	Mücken	2	3	3
Sõja	Военная	Militär	1	2	5
Söörensi	Зеренская	Sörensen	5	1	3
Söörensi, Wäike	Мал. Зеренская	Kl. Sörensen	5	1	3
Tamme	Дубовая	Eichen	2	3	3

Tarabella	Тарабельская	Tarabella	1	2	5
Tartu m., Suur	Бол. Юрьевская	G. Dörptsche 1, 39	2	3	3
" "	" "	" 3—37,41, 2—86, 96 ja järgmised	3	2	9
" "	" "	" 88, 90 92 ja 94	Dsse	2	9
Tartu m., Wäike	Мал. "	Kl. " 16, 18, 2022,30,32	3	2	9
" "	" "	" 1—15, 17, 19, 21	4	4	6
Tatarski	Татарская	Tataren 2—64 ja 1—49	4	4	1
"	"	" 66, 66-a, 51, 53	Luth	4	6
Tatarski, Uus	Нов. Татарская	" Neue	4	4	6
Tatarski, Wäike	Мал. "	" Kl.	4	4	6
Tehnika	Техническая	Tehniker 1—13, 2—14	5	1	3
"	"	" 16	1	2	5
Teenri	Лакейская	Diener	6	1	4
Telliskiwi	Кирпичная	Ziegel	1	2	5
Telliskopli	Коппельская	Ziegelskoppel	1	2	5
Tina	Оловянная	Blei	2	3	3
Tolli	Таможенная	Zoll	6	1	4
Tondi	Дунтенская	Dunten	3	2	9
Toompromen.	Вышгор. бульв.	Dom-Promenade	5	1	3
Toom-Kuninga	Кенигстальск.	Königstal	5	1	3
Toom-Waestek.	Вышг. Сиротск.	Waisenhaus	5	1	3
Toompea Kooli	Школьная	Schul	5	1	3
Tornimäe	Башенный пер.	Tornimäggi-Gasse	3	2	9
Troonipärija pr.	Бульв. Наслѣдн.	Tronfolger-Promenade	1	2	5
Tsehi	Цехская	Zech	4	4	6
Tsemendi	Цементная	Zement	4	4	6
Tui	Голубиная	Taubengasse	5	1	3
Turba	Торфяная	Torf	2	3	3
Turu, Suur	Большой рынокъ	Großer Markt	6	1	4
Turu, Uus	Новый рынокъ	Neuer Markt	3	1	9
Turu, Wn (Rootsi)	Старый рынокъ	Alter Markt	6	1	4
Turu, Wene	Русскій рынокъ	Russischer Markt	2	3	3
Tähe	Звѣздочная	Stern	5	1	3
Tõnismäe	Антоновск. гора	Antonisberg	5	1	3
Umb	Глухой пер.	Stumme-Gasse	4	4	6
Uuemaailma	Новосвѣтская	Neue Welt	4	4	6
Uus	Земляная	Neugasse	6	1	4
Uus Hollandi	Ново-Голландск.	Neue Holland	2	3	3
Wabriku	Фабричная	Fabrik	1	2	5
Waimu	Страшная	Spuk	6	1	4
Waksali promen.	Вокзальн. бульв.	Bahnhof-Promenade	5	1	3
Walge	Бѣлая	Weiße	3	2	9
Walgewase	Латунная	Messing	1	2	5
Walliwahe	Валовая	Wall	6	1	4
Warblase	Воробьевая	Sperling	5	1	3

Wase	Мѣдная	Kupfer	2	3	3
Weerenni, Uus	Новая Водопроводная	Neue Wasserleitungs	2	3	3
Weerenni, Wana	Старая Водопроводная	Alte Wasserleitungs	4	4	6
Wene	Никольская	Ruß	6	1	4
Weski	Мельничная	Mühlen	3	2	9
Wesiwärawa	Шлюзная	Schleusen	2	3	3
Wiljandi	Феллинская	Felliner	4	4	6
Willardi	Виллардская	Willard	5	1	3
Wiru	Глиняная	Lehm	6	1	4
Wiru, Wana	Стар. Глиняная	Alte Lehm	6	1	4
Wiruwäraw	Глинян. ворота	Lehmpforte	6	1	4
Wiruwärawa pr.	Глиняный бульв.	Lehmpforten-Prom.	2	3	3
Wismari	Висмарская	Wismar	5	1	3
Witenhofi	Виттенгофская	Wittenhof	5	1	3
Wladimiri	Владимiрская	Wladimir 6—a 27—73	2	3	3
"	"	" 2, 4, 1—25	3	2	9
Wäike Rannawärawa puiestee (w. Rannaw.)		Wene turu poolt	2	3	3
" "	"	" 3, 5, 7, 9, 11	sdm	4	6
" "	"	" 1	1	2	5
Woorimehe	Извозчичья	Fuhrmannsgasse	6	1	4
Wolta	Вольтаская	Volta	1	2	5
Wäädi	Фетская дор.	Faetsche	2	3	3
Wõidujooksu	Скачечная	Rennbahn	2	3	3
Wõrgu	Сѣточная	Netz	1	2	5
Ülemjõe	Верхне-Рѣчная	Obere Kanal	2	3	3

Tallinna uulitsate nimekiri Wene tähestiku järele.

Улица	Straße	Uulits
Алиманская	Alimann	Alemanni
Алиманск., Нов.	Neue Alimann	Uus Alemanni
Алендерская	Alender	Alendri
Альбертская	Albert	Alberdi
Амбарная	Speicher Gasse	Aida
Американская, Бол.	Große Amerika	Suur Amerika
Американск., Мал.	Kleine Amerika	Wäike Amerika
Американск., Нов.	Neue Amerika	Uus Amerika
Американск., Ср.	Mittlere Amerika	Keskm. Amerika
Антоновск. гора	Antonisberg	Tõnismägi
Аптечная	Apotheker	Aptegi
Арефьевская, Б.	Große Arefjew	Suur Arehna
Арефьевск., Мал.	Kleine Arefjew	Wäike Arehna
Африканская	Afrika	Afrika
Балластная	Ballast	Ballasti
Балтiйско-Портская	Baltischportsche	Baltiski maantee
Балясная, Большая.	Große Baleasnoi	Suur Balesna
Балясная, Малая	Kleine Baleasnoi	Wäike Balesna
Банная	Badstuben	Sauna
Батарейная, Больш	Große Batterie	Suur Batarei
Батарейная, Малая	Kleine Batterie	Wäike Batarei
Башенный пер.	Tornimäggi-Gasse	Tornimäe
Башмачная	Schuh	Kinga
Байковъ мостъ	Baikow-Brücke	Baikowi sild
Береговая	Ufer	Ranna
Березовая	Birken	Kase
Болотная	Sumpf	Soo
Бригитовская дор.	Brigitten	Pirita
Брокус. гора, Больш.	Gr. Brokusberg	Suur Brookusmägi
Брокус. гора, Малая	Kl. Brokusberg	Wäike Brookusmägi
Булочная	Bäcker	Pagari
Бульв. Наслѣдн. Цесаревича	Thronfolger-Promenade	Troonipärija promenad
Бѣлая	Weiße	Walge
Валовая	Wall	Walliwahe
Веймарсгофская, Бол.	Große Weimarshofsche	Suur Siamäe
Веймарсгофская, Мал.	Kleine Weimarshofsche	Wäike Siamäe
Веймарсговская Средняя	Mittl. Weimarshofsche	Keskm. Siamäe
Виллардская	Willart	Willardi
Виттенгофская	Wittenhof	Witenhofi
Висмарская	Wismar	Wismari
Владимiрская	Wladimir	Wladimiri

Улица	Straße	Uulits
Водопроводная	Wasserleitungs	Weerenni
Военная	Militär	Sõja
Вокзальный бульв.	Bahnh.-Promen.	Waksali promen.
Вольтаская	Volta	Wolta
Воробьевая	Sperlings	Warblase
Восточная	Ost	Hommiku
Выгонная	Weide	Karjamaa
Вышгородскій бульв.	Dom-Promenade	Toompea promenad
Вышгородскій подъемъ, Большой	Langer Domberg	Pikkjalg
Вышгородскій подъемъ, Малый	Kurzer Domberg	Lühike jalg
Вышгородская Сиротская	Dom-Waisenhaus	Toompea-Waestekooli
Габерская дорога	Haberstscher Weg	Habersti tee
Гаванная	Hafen	Sadama
Гаванская, Ново-	Neue Hafen	Uus Sadama
Гимназическая	Gymnasium	Gümnasiumi
Гильдейская	Gilden	Gildi
Гиргенсонская	Girgensohn	Girgensoni
Глиняный бульв.	Lehmpf.-Promen.	Wiruwärawa prom.
Глиняная	Lehm	Wiru
Глиняная, Стар.	Alte Lehm	Wana Wiru
Глухой пер.	Stumme Gasse	Umb
Гоголевская аллея	Gogol-Allee	Gogoli puiestee
Голландская	Holland	Hollandi
Голландск., Ново-	Neue Holland	Uus Hollandi
Гонзіорская	Gonsior	Gonsiori
Гонзіорская, Мал.	Kleine Gonsior	Wäike Gonsiori
Голубиная	Tauben-Gasse	Tui
Горная	Glint	Mäe
Гороховая	Erbsen	Erne
Госпитальная	Hospital	Hospidali
Гранитная	Granit	Granidi
Дачная	Datschen	Datsi
Дворянская	Ritter	Rüütli
Древингская	Drewing	Drewingi
Дубовая	Eichen	Tamme
Дугласская	Douglas	Duglase
Дункерская	Dunker	Dunkri
Дунтенская	Dunten	Tondi
Епинатьевская, Большая	Gr. Epinatjew	Suur Epinatjewi
Епинатьевская, Малая	Kl. Epinatjew	Wäike Epinatjewi
Желтая	Gelbe	Kollane

Улица	Straße	Uulits
Желѣзная	Eisen	Raua
Журавлиная	Kranich	Kure
Заболотная	Hinter-Sumpf	Taga-Soo
Звѣздочная	Stern	Tähe
Зеленый лугъ	Grüne Wiese	Roheline aas
Земляная	Neugasse	Uus
Зеренская	Sörensen	Söörensi
Зеренская, Малая	Kleine Sörensen	Wäike Söörensi
Извозчичья	Fuhrmann	Woorimehe
Известковая	Kalk	Lubja
Израильская	Israel	Israeli
Инвалидная	Invaliden	Inwalidi
Институтская	Stift	Stifti (Institudi)
Инженерная	Ingenieur	Inseneri
Іоановская	Johannis	Jaani
Іоахимстальская, Бол.	Gr. Joachimstal	Suur Juhkentali
Іоахимстальская, Мал.	Kl. Joachimstal	Wäike Juhkentali
Кадакская дорога	Kadakscher Weg	Kadaka tee
Казанская	Kasansche	Kasanski
Казарменная	Kasernen	Kasarmu
Калевская	Kalew	Kalewi
Каменноломная	Steinbruch	Kiwimurru
Каменная	Stein	Kiwi
Канатная	Seil	Köie
Карловская	Karl	Kaarli
Кенигстальская	Königstal	Toom-Kuninga
Кентманская	Kentmann	Kentmanni
Керосинная	Petroleum	Lambiõli (Petrol.)
Кирпичная	Ziegel	Teliskiwi
Кладбищенская	Kirchhof	Kirikuaia
Кладбищенск., Нов.	Neue Kirchhof	Uus Kirikuaia
Клазингская	Klasing	Klaasingi
Клеверная	Klee	Härjapä
Ключевая	Quellen	Allika
Колесная	Räder	Rataskaewu
Колодезная	Brunnen	Kaewu
Комендантская	Kommandanten	Komandandi
Компасная, Большая	Gr. Kompaß	Suur Kompassi
Компасная, Малая	Kl. Kompaß	Wäike Kompassi
Компасная, Средняя	Mittlere Kompaß	Keskm. Kompassi
Конная	Pferdekopf	Hobusepea
Коппельская	Koppel	Kopli
Кордесская	Kordes	Kordese
Королевская	König	Kuninga
Коцебуская	Kotzebu	Kotsebu

Улица	Straße	Uulits
Кошская дорога	Koschscher Weg	Kose tee
Красная	Rote	Punane
Куликовская, Большая	Gr. Kulikowsche	Suur Kulikowi
Кунгельская	Kungla	Kungla
Купеческая	Kaufmann	Kaupmehe
Куриная	Hühnerzeh-Gasse	Kana
Лабораторная	Laboratorium	Laboratoriumi
Лагерная, Большая	Gr. Lager	Suur Laagri
Лагерная, Малая	Kl. Lager	Wäike Laagri
Лакейская	Diener	Teenri
Лаксбергская	Laksberg	Lasnamäe
Лаксбергъ	Laksberg	Lasnamägi
Ласточкиная	Schwalben	Pääsukese
Ласточкиная, Малая	Kl. Schwalben	Wäike Pääsukese
Лессингская	Lessing	Lessingi
Липовая, городская	Nikolai	Niguliste
Липовая, форштатск.	Linden	Niine
Латунная	Messing	Walgewase
Луговая, Верхне-	Obere Wiesen	Ülem Luha
Луговая, Нижне-	Untere Wiesen	Alam Luha
Луговая, Средне-	Mittlere Wiesen	Keskm. Luha
Лунная	Mond	Kuu
Луизентальская	Louisental	Luisentali
Лютерская	Luther	Lutheri
Магазинная	Magazin	Magasini
Магдалененская	Magdalenen	Magdalena
Макерская	Maker	Maakri
Манежная	Manegen	Manesi
Мартенская	Martens	Mardi
Машинная	Maschinen	Masina
Маячная	Leuchtturm	Majaka
Медвѣдьевская	Medwedjew	Medwesi
Мельничнаа	Mühlen	Weski
Механическая	Mechanische	Mehanika
Мировой пер.	Friedensgericht	Rahukohtu
Михайловск., Больш.	Gr. Karri	Suur Karja
Михайловск., Малая	Kl. Karri	Wäike Karja
Михайловскій бульв.	Karripforten-Promen.	Karjawärawa promenad
Михайловская пл.	Karripforten-Platz	Karjawär. plats
Морская	Lang	Pikk
Морской бульваръ	Kl. Strandpfort-Prom.	W. Rannaw. (Mere) pr.
Морскія ворота, Мал.	Kl. Strandpforte	Wäike Rannawäraw
Моховая	Moos	Sambla
Мунтенская	Mundten	Mundi
Мучная	Mehl	Jahu
Мыловая	Seifen	Seebi

Улица	Straße	Uulits
Мѣдная	Kupfer	Wase
Мюнкенская	Münken	Munga
Нарвская	Narvsche	Narwa maantee
Никитинская	Nikitin	Nikitini
Никольская	Ruß	Wene
Новая	Schmiede	Harju
Ново-Гаванная	Neue Hafen	Uus Sadama
Ново-Голландская	Neue Holland	Uus Hollandi
Ново-Кладбищен.	Neue Kirchhof	Uus Kirikuaia
Ново-Свѣтская	Neue Welt	Uuemaailma
Ново-Татарская	Neue Tataren	Uus Tatarski
Ново-Фишермайская	Neue Fischermai-Gasse	Uus Kalamaja põikuul.
Новый рынокъ	Neuer Markt	Uus turu
Новый бульваръ	Schmiedepfort.-Prom.	Harjuwärawa promen.
Нюрнбергская	Nürnberg	Nürnbergi
Овощная	Gemüse	Aiawilja
Олаевская	Olai	Olewiste
Ольгинская	Olga	Olga
Оскарская	Oskar	Oskari
Павловская	Pawlow	Pawlowi
Перновск., Большая	Gr. Pernausche	Suur Pärnu maantee
Перновская, Малая	Kl. Pernausche	Wäike Pärnu maantee
На пескахъ	Auf dem Sande	Liiwamäe
Песочная	Sand	Liiwa
Песочная Широк.	Breite Sand	Liiwalaia
Песочная, Малая	Kleine Sand	Wäike Liiwa
Песочная гора	Sandberg	Liiwamägi
Петровская площ.	Peterplatz	Peetri plats
Печная	Ofen	Ahju
Пивоваренная	Brauerei	Õllepruuli
Плитная	Fliesen	Paekiwi
Подгорная	Am Glint	Mäekalda
Подъѣздная	Zufuhr	Juurdeweu
Полевая	Feld	Põllu
Полковая	Regiments	Polgu
Полтавская, Большая	Große Poltawa	Suur Poltawa
Полтавская, Малая	Kleine Poltawa	Wäike Poltawa
Полярная	Polar	Polari
Пороховая	Pulver	Püssirohu
Почтовая, Старая	Alte Post	Wana Posti
Пулевая	Kugel	Kuuli
Пушечная	Kanonengasse	Suurtüki
Пушкинская	Puschkin	Puschkini
Пѣтушья	Hahn-Gasse	Kuke
Ратушная	Rathaus	Raatuse

Улица	Straße	Uulits
Рахумяги	Rahumägi	Rahumäe
Рельсовая	Schienen	Siini
Ризенкампфская	Riesenkampff	Riisenkampfi
Розенкранцк., Б.	Gr. Rosenkranz	S. Roosikrantsi
Розенкранцк., М.	Kl. Rosenkranz	W. Roosikrantsi
Розенская	Rosen	Roosi
Рульковіусская	Rulkovius	Rulkowiuse
Руссовская	Russow	Russowi
Русскій рынокъ	Russischer Markt	Wene turu
Рынокъ, Большой	Gr. Markt	Suur turu
Рынокъ, Новый	Neuer Markt	Uus turu
Рынокъ, Старый	Alter Markt	Wana turu
Рыцарская	Ritter	Rüütli
Рѣпавая	Rüben	Naeri
Рѣчная	Kanal	Härjapäjõe
Рѣчная, Верхне-	Obere Kanal	Ülem Jõe
Садовая	Garten	Aia
Санная	Schlitten	Saani
Салонная	Salon	Salongi
Свинцовая	Blei	Tina
Свободная	Freie	Prii
Святодуховская	Heiligengeist	Heliste
Селедочная	Hering	Heeringi
Сельтерская	Selters	Seltersi
Сентябрьская	September	Septembri
Серебрянная	Gold-Schmiede	Kullasepa
Сиверская	Sievers	Siiwersi
Симеоновская	Simeon	Siimeoni
Сиротск. Лютерск.	Luther-Waisenh.	Lutheri-Waestek.
Сиротск. (Вышгородс.)	Dom-Waisenh.	Toom-Waestek.
Систернская	Syftern	Nunne
Скачечная	Rennbahn	Wõidujooksu
Слободская	Sloboden	Slobodi
Соборная, Большая	Große Kloster	Suur Kloostri
Соборная, Малая	Kleine Kloster	Wäike Kloostri
Соборная площ.	Schloß-Platz	Lossi plats
Соломенная	Stroh	Õle
Спѣшный пер.	Eilgasse	Rutu
Станціонная	Stationsgasse	Jaama
Страшная	Spuk	Waimu
Стрѣлковая	Schützen	Küti
Стѣнная	Mauer	Müüriwahe
Судебная (Вышг.)	Gericht	Kohtu
Сѣнная	Heu	Heina
Сѣверная	Nord	Põhja
Сѣточная	Netz	Wõrgu

Улица	Straße	Uulits
Таможенная	Zoll	Tolli
Тарабельская	Tarabella	Tarabella
Татарская	Tataren	Tatarski
Татарская, Нов.	Tataren Neue	Uus Tatarski
Техническая	Technische	Tehnika
Товарная	Fracht	Kauba
Толевая	Pappen	Katusepapi
Торфяная	Torf	Turba
Травяная	Gras	Rohu
Фабричная	Fabrik	Wabriku
Фальspringskaya	Falkspark	Falkspargi
Фальск. подъемъ	Falkensteg	Falgi tee
Феллинская	Felliner	Wiljandi
Фетская	Fett	Raswa
Фишермайская, Малая	Kl. Fischermai	Wäike Kalamaja
Фишермайская, Новая	Neue Fischermai	Uus Kalamaja
Фишермайская, Стар.	Alte Fischermai	Wana Kalamaja
Фишермайскiй пер.	Neue Fischer.-Quergasse	Uus Kalamaja põik
Фруктовая	Frucht	Puuwilja
Хлѣбный пер.	Weckengang	Saia
Химическая	Chemische	Keemia
Христинентальская	Christinental	Kristentali
Христинентальскiе сѣнокосы	Christinental-Wiese	Kristentali heinamaad
Целлулозная	Zellulose	Puupapi
Цементная	Cement	Tsemendi
Церковная площ.	Kirchenplatz	Kiriku plats
Церковная	Kirchen	Kiriku
Церковный пер.	Kirchen-Gasse	Kiriku põik
Цехская	Zech	Tsehi
Цигелькоппельская	Ziegelskoppel	Telliskopli
Чугунная	Gußeisen	Malmi
Шанцевая	Schanzen	Kantsi
Шарлоттентальская	Scharlottental	Sarlotentali
Широкая	Breit	Laia
Широкопесочная	Breite Sand	Liiwalaia
Школьная	Schul	Kooli
Школьная Вышг.	Dom-Schul	Toom-Kooli
Шлюзная	Schleusen	Wesiwärawa
Шпрингталькая	Springtal	Springtali
Шуббеская	Schubbe	Sube
Эрбеская	Erbe	Erbe
Эриковая	Erik	Eriku
Южная	Süd	Lõuna

Улица	Straße	Uulits
Юрьевская, Больш.	Gr. Dörptsche	S. Tartu maant.
Юрьерск., Малая	Kl. Dörptsche	W. Tartu maant.
Яблочная	Apfel	Õuna
Яковская	Jakob	Jakobi
Ясневая	Eschen	Saare
Ячменная	Gersten	Odra

Kõik Tallinna

ärid, ametipidajad jm.,

telefonikeskjaama teadete järele 1. okt. 1912. (Numbrid tähendawad: esimised uulitsa, teised telefoni nummert. Kus üksainus nummer adressi järel on, siis on see telefoni nummer.)

Abi, kaubatarwitajate-üh., Wiruwärawa puiestee 27, 514. — Abikuberner, Lai u. 27, 357. — Abram, sitsi-ja köiewabr. ladu, Wäike Karja u 5, 480. — Akel F. Dr., korter, S. Roosikrantsi u. 10, 782. — Aktsisiwalitsuse VI ringk. ülewaataja, Riisenkampfi u. 11, 62. — Aktsisiwalit. II ringk. kantselei, Kaupmehe u. 4, 54. — — Aktsiaselts „Volta“, Zoo u. 27, 246. — Aktsiaseltsi Franz Krulli wasewalamise jäusk., Baltiski m. 19, 157. — Aktsiaseltsi Franz Krulli kontor ja wabrik, Kopli u. 28, 190. — Aktsiaseltsi Franz Krulli kontor ja wabrik, Kopli u. 28, 362. — — Aleksandri gümnasium, Narwa m. 1. 383. — Amberg O. J., teliskiwiwabrik., Ristil. 704. — Amberg O. J., Kaupmehe u. 25, 750. — Amoretti A. E., kubermanguwalits. nõunik, Suur Balesna u. 2b, 389. — Anderson A., korter, Sõja u. 14, 808. — Andewei ja Tombach, puuhoow, Waksali puiestee 2, 359. — Andrejew, kauplus, S. Tartu m. 21, 859. — Anikejew K. M. Tallinna kreisiülem, Riisenkampi u. 16, 36. — Ant H. J. kauplus, Uus turu 96, 327 — Aptek A. Oppermann, Wiru u. 15, 363. — Aptek B. Linde, W. Pärnu m. 21, 429. — Aptek E. Detloff, S. Karja u. 4, 99. — Aptek J. Wolff, W. Kalamaja u. 10, 423. — Aptek R. Lehbert, Aptegi u. 1, 201. — Aptek R. Fick, Niuliste u. 5, 312. — Aptek A. Stüwert, Baltiski m. 2, 37. — Aptek Schimkewitsh, end. Scheibe, W. Tartu m. 28, 701. — Arawete, telefonikeskjaam, 369.— Arestimaja, Rahukohtu u. 8, 601. — Armsen Dr., Wiru u. 18, 182 — Arstiwalitsuseinsp., Lai, u. 32, 519. — Arronet M. J., sadamainspektor, Epinatjewi u. 3-b, 739. — Auster Viktor, õlleladu, Kloostri u. 18, 101. — Auster V., weinikauplus, S. Karja u. 15, 594.

Badendik, kontor, Lai u. 34, 121. — Baggowut W. K. v., korter, Laia ja Hobus. u. n., 370. — Baggowut v. (Wasalem), Kooli u. 2, 532. — Bakteriologialaboratorium, Rüütli u. 24, 358. — Baltimere tuletornide ülem, W. Pärnu m. 3, 403. — Baltimere tuletorni ülema abi, Datsi u. 4-b, 402. — Baltiski, telefonikeskjaam, 477. — Balti wõerastemaja, Nunne u. 7, 447. — Baranoff J., kindralipr., Kiriku u. 4, 804. — Baron, wennad, Balti seebiwabrik, S. Pärnu m. 92, 528. — Baumann W. E., S. Batarei u. 8, 622 — Behr E., konserwidewabr., Behri mõis, Kadaka tee 2, 159. — Berger, optika magasin, Nunne u. 1, 209. — Bergmann, W. Tartu m. 3, kr 1, 513. — Berends A. N., Kaarli u. 1, 779. — Berends (praegu Scheibe) elektrikeskjaam, Wene u. 29, 77. — Berends J. J., korter, Pikk u. 51, 728. — Beljagin G., kauplus, Wana turu 1, 391. — Betaki M., teedekomisjoni wanem insener, Gonsiori u. 3, 308. — Baetge Ernst, kontor, Pikk u. 66, 240. — Biek Leopold, kaubamaja, Wiru u. 3, 212. — Belinski, sandarmite-polkownik, Datsi u. 1, 673. — Belomorski polgu Batarei kasarmud, Batarei u., 109. — Belomorski polgu komander, W. Batarei u. 10, 20. — Belomorski polgu töörood, Kasanski u. 12, 205. — Blauberg A., rohupood, S. Tartu m. 27, 602. — Blinoff A., kauplus, Suur turu 1, 352. —

Blumberg O., insener, Nunne u. 22/18, 621. — Blumwerg Wilhelmine, Waksali pr. 2, 536 — Blumberg ja Friedmann, kauplus, Kinga u. 6, 444. Bogdanowitsh M. F., Lai u. 11, 899. — Borel-Schmelng, Uus u. 3, 845. — Borhart W., kontor Wene u. 8, 90. —

Bornholdt P. ja Ko., kontor, Brookusmägi 10, 255. — Brandwaht, Sadama u. 401. Braikewitsh M. W., sadama ehituseinsener, Mere bulw. 5, 893. — Braun D., elektritarbeasjade magasin, Kullasepa u. 12, 326. — Bremen, krepostijäuskonna sekretär, Rahukohtu u. 3, 510. — Brenner, Tõnismägi 11, 338. — Brewern Otto v., Kooli u. 13, 527. — Brin, korter, S. Kompasna u. 40, 802. — Brockhausen A., kontor ja auruweski, Narwa m. 15, 41. — Brockhausen A., ait, U. Hollandi u. tl. 41a. Brockhausen, kapten, korter, U. Hollandi u., 8, 28. — Brock G. Wana Kalamaja u. 11, 494. — Brosse G. A., konsul, W. Tartu m. 1/2, 303. — Buxhövden parun, Epinatjewi u. 3-b, 366. — Bulat, loomaarst, Wladimiri u. 71-b, 605. — Buschmann L. K., wannutatud maamõetja, Wana Posti u. 6, 293. — Busch, A. K., raamatukauplus, Harjuwärawas 46, 740. — Bustet E., insener, S. Roosikrantsi u. 9, 302. -- Börsekomitee, Lai u. 14, 178. — Börse saal, Lai u. 14, 174. — Börse wiinakelder, Pikk u. 17, 130.

Christiansen N. ja Ko., laewakontor, Pikk u. 42, 73.

Daugul J., wannutatud adwokat, Lai u. 32, 214, — Dehio, kontor, Wene u. 20, 52. — Dehio Erh., korter, Tõnismägi 10, 267. — Dellingshausen parun, Pikal u. oma m., 800. — Demin W., kauplus, Wene u. 2, 102. — Demin W., ait, Wene u. 26, 102a. — Detloff, aptek, S. Karja u. 4, 99 — Detloff (G. Birki nime all), wärwimise- ja wanutamisewabrik, Maakri u. 23, 114. — Disenteriahaigemaja, Polgu u., 591. — Diakonissi haigemaja, S. Pärnu m. 50, 111. — Doni põllupank, Harju ja Posti u. nurgal, Indermitte m., 696. — Dmitrijew, 1 järgu kapten, Narwa m. 47, 554. — Drewing F. O., korter, Datsi u. 4b, 722. — Dreger L. J., habemeajaja, Lai u. 6, 795. — Dreut M., Riisenkampfi u. 41, 387. —

Dwigateli wagunitewabrik, Lasnamägi, 66. — Dwigatel, Põhja-Õhtu raudtee jaam, Lasnamägi, 596. — Dwigatel, Wiljandi raudteejaam, Lasnamägi, 59. — Dwinski polgu kantselei, S. Tartu m. 64, 64.

Eberhardt Siegfried, rohupood, Pikk u. 8, 482. — Eggers A. A., korter, Tatarski u. 20, 479. — Eggers Chr., korter, Rüütli u. 4. 866. — Eggers O., paadiehitusetöökoda, Sadama puiestee 3, 310. — Eestimaa kuberner Korostowets, Toompea loss, 435. — Eestimaa kuberner, (suwel) kabinet Kadrioru lossis, 144. — Eesti Wastastik. Kreditühisus, S. Karja u. 539. — Eesti käsitööliste abiandmise selts, Peetri pl. 3, 560. — Eestimaa Wastastik. Kreditühisus, Lai u. 11, 198. — Eestimaa Põllumst. Keskselts, Wene turu ja Maakri u. nurgal, 693. — Eestimaa kooliõpetajate Seltsi raamatuladu, S. Karja u. 23, 498. — Eesti Laenu- ja Hoiuühisus, W. Karja u., Eesti panga m., 499. -- Eestim. mõisnikkude kreditkassa, Karjawärawa puiestee 1, 311. - Eestimaa wanem wabrikuinspektor, S. Tartu m. 61, 80. — Eheland Linda, söögimaja „Helsingfors", Wiru u. 14, 882. — Ehituseühisus, Kadaka tee 1, 546. — Ehrenpreis W., trükikoda, Rüütli u. 11, 717. — Eichelbergi parketiwabrik, Masina u. 3, 638. — Ekspressideartelli kontor, Harju u. 45, 437. -- Ekspresside kontor (Hoffmann), Wene u. 20, 74. — Ekspress-Bio, kinematograf, Wiru u. 3, 468. — „Elektron", kont., Suur turu 4, 649. — Elewator, U. Sadama u. 3, 23. — Elerz J. A., wann. adwokat, Wiru u. 14, 820. — Eljezky A. M., Riisenkampfi u. 17, 546. — Ellenbogen, sadamaarst, Instituudi u. 12, 187. — Ell, Eestim. põll.-seltsi karjakaswatuseinstruktor, Ratas-kaewu u. 20, 885. — Eesti arstide haigemaja, Wana turu 3, 581. — Erik E. ja A., elektrotehnikamagasin, Wene turu 3, 741. — Ernst ja Ko., Arehna u. 8, 562. — Essen von, Liiwa u. 47, 918. — Esimese jäuskonna pristaw, W. Kalamaja u. 6, 235. — Esimene Eestimaa põllumeesteühisus, S. Kloostri u. 11, 188. — Esterlein H., korter, Söörensi ja Saani u. n., 681. — „Estonia", W. Tartu m. 25, 396. — „Europa" wõerastemaja, Wiru u. 24, 549.

Fahle E., tselluloseswabriku direktor, Narwa m. 46, 30. — Fahle E., tsellulosewabriku direktor, Kose tee 46, 654. — Fahrenholz Eduard, Wiru u, 15, 78. — Fahrenholz E., S. Pärnu m. 83/85,

916. — Falkenberg, wannutatud linnamaamõetja, Müüriwahe u. 30, 557. — Fedorowski, prokuröri abi, Datſi u. 6, 811. — Feldhuhn, Wiru u. 1, 614. — Felsberg ja Tetermann, trükikoda, Brookusmägi 1, 490. — Ferberg W., weinikauplus, S. Tartu m. 1, 535. — Ferberg W., weinikauplus, Kinga u. 3, 134. — Ferberg W., weinikaupluſeoſakond, Harju u. 35, 134a. — Fick, aptek, Niguliste u. 5, 312. — „Filini“ wärwiwabriku kontor, U. Sadama u. 10, 381. — Fitinghof A. A., parun, Inſtitudi u. 14, 542. — Floſs, pottſepp, Liiwalaia u. 14, 489. — Flug A. ja Ko., tehnikabüroo, Gonſiori u. 3, 537. — Folkmann B., Niguliste u. 7, 580. — Forostowski P., kontor, Ranna u., 266. — Freiberg E. K., korter, Baltiski m. 12, 571. — Friedental A. Dr., „Seewaldi“ arſt, Baltiski m. 52, 261b. — Friedmann ja Blumberg, kauplus, Kinga u. 6, 444. — Friedrichshof (Saue), telefonikeſkjaam, 265.—Fuſs von, ülemleitenant, Liiwa u. 36, 906.

Gabler Artur, adwokat, Brookusmägi 16, 18. — Gahlnbäck Carl F., kontor, Uus u. 2, 92. — Gahlnbäck, ärijuht, Uus u. 2, 650. — Gahlnbäck Carl F., ait, Uus Hollandi u. 5, 93. — Gahlnbäck Carl F.. laewaſild, Sadamas, 7. — Gahlnbäck Erik, konſul, Narwa m. 72, 902. — Gaaſiwabrik ja weewärgiwalitſus, Troonipärija bulw. 27, 239. — Gebert, trükikoda, Brookusmägi 2, 180. — Goenſen H., kauplus, Pikk u. 64, 620. — „Georgi“ hülſiwabrik, Wakſali bulwar 3, 427. — Gerhard ja Hei, kontor, Brookusmägi 16, 232. — Gerhard ja Hei, ait, U. Hollandi u., 232-a. — Gerhard ja Hei, kontor, Brookuswägi 16. 716. — Girard W., korter. Wene u. 30, 279. — Girard, paruni pr., korter, Pikk u. 41, 342. — Girard parun, Brookusmägi 14, 481. — Goldmann B., kauplus, Wene turu ja Maakri u. nurgal, 426. — Gorbatſchew A., kauplus, Maakri u. 4, 421. — Gorbatſchew, kauplus Wiruwärawa puiestee 15, 38. —Goromulinski Dr., Pikk u. 47, 646. — Gorſchkow M. N., kauplus, S. Tartu m. 51, 215. — Gorſchkow W. W., kauplus, Arehna u. 34, 488. — Graf G., „Löwenruh“, Kadaka tee, 225. — Graf F., Wiruwärawa puiestee 25, 377. — Grödinger, II jäusk. prokuröri abi, W. Pärnu m. 29, 407. — Greiffenhagen Dr. W., S. Rooſikrantſi u. 2, 485.— Greſſel, trükikoda, Rataskaewu u. 10, 162. — Grigorjew W. M., konditorei, Wiru u. 13, 857.—Gruſinſkaja M., Mardi u. 10, 568. — Grönholm ja Ko., Sadama u. 11, 248. — Grünberg ja Ko., kontor, Pikk u. 57, 142. — Grünberg ja Ko., Baikowi ſild ſadamas, 753. — Grünfeldt P., wahetalituſekontor, Balesna u. 2, 350. — Grünewaldt von M. J., Toom promenad 3, 886. — Grünwaldt, nahaparkimiſewabrik, Maakri u. 19, 272. — Guljajew, wabrikuinspektor, Tehnika u. 12, 119. — Gurewitſch, kontor, Hobuſepea u. 2, 32. — Gurwits, plekiſepatöötuba, Pikk u. 35, 518. — Gustavſon, kolonial- ja weinikauplus, Lai u. 20, 146. — Gustawſon J., wõerastemaja „Tſentral“, Harju u. 37, 529. — Gutkin, kaubamaja, Wiru u., 347. — Gutmann J., lihakauplus, Hollandi u. 16, 379. — Günter, aptegimagaſin, Kuninga u. 8, 96.

Habicht, lihakauplus, Wene turu 12, 503. — Haller Dr., Harju u. 31, 51. — Hallinapp, telefonikeſkjaam, 344. — 14, 653. — Hanſer M. A., korter, Gonſiori u. 16, 287. — Hanſon K., õlleladu, Waimu u., 346. (Waata kuulutusteſt.) — Hanſſon K. A., korter, Uus u. 7, 852. — — Hanſtein W. H., korter, Luiſentali u. 14, 925. — Haritonowſki, wangimajaarſt, Toom puiestee 7, 765. — Harms Dr., Wiruwärawa puiestee 15, 547. — Haaſe, tehnikabüroo, Laagri u. 1, 652. — Hanſen W. K., õlleladu, W. Pärnu m. 25, 687. — Heide A. J., S. Amerika u. 29, 806. — Heilmann A., W. Karja u. 6, 259. — Heinrichſen-Siniſoff, kontor, Jaaniu. 10, 150. — Heinrichſon, korter, Ahju u. 18, 888. —

Hilner A. J., korter, Tatarski u. 21-b, 922. — „Hinzenbergi“ õlleladu, Liiwalaia u. 40, 855 — Hispania weinikaupl , Wiru u. 24, 196. — Hirſch M. ja Johanſon W., adwokadid, Pikk u. 33, 274. — Hirſch Th., kauplus, W. Karja u. 8, 82. — Hoffmann, kauplus, Harju u. 30, 425. — Hoffmann, arſt, Harju u. 45, 67. — Hoffmann, ekspreſſidekontor, Wene u. 20, 74. — Hoiningen-Huene Artur, parun, inſ., Tõnismägi 5-a, 735. — Hotel „d' Europa“, Wiru u. 24, 549. — Hotel „Moſkwa“, Narwa m. 13, 127. — Hotel „du Nord“, Rataskaewu u. 3, 131. — Hotel „de Ruſſie“, Harju u. 21, 117. — Hotel „Royal“, Nunne u. 8, 410. — Hotel „St. Petersburg“, Rataskaewu u. 7, 126. — Hotel „Kuld Lõwi“, Harju u. 40, 341. — Huth H., korter, S. Balesna u. 9, 57. — Hoeppener ja Ko., pangakontor, Harju u. 33, 107. — Hoeppener Edg., korter, Har-

juwärawa puiestee 5, 295. — Hübbe F., majaehitusekontor, Toompea puiestee 10, 309. — Hübbenet A. von, Doni põllupanga agent, W. Posti ja Harju u. n., 696. — Huene O., parun (Järwakandi), Rüütli (Toomp.) u. 12, 436. — Hüppler G., wänarauakauplus, S. Tartu m. 43, 320. —

Jahtklubi, Sadamas 399. — Jahtklubi, Tallinna, Uues Sadamas, 913, — Jaakheim O., õlleladu, Harju u. 35, 484. — Jakobson B. T., korter, Gonsiori u. 17, 803. — Jaeckel Artur, korter, Pikk u. [illegible]2, 449. — Janda, kapellmeister, Girgensoni u. 4, 825. — Jaron A. J., insener, W. Pärnu m. 20, 140. — Jegorow, kauplus, Suur turg 41—43, 548. — Jeletski A. M., Riisenkampfi u. 17, [illegible]46. — Jerschow, riigipanga Tallinna jäusk. juh., Kentmanni u., 393. — Jõhwikas J., S. Tartu m. 8, 787. — Inseneride distants, Uus u. 10, 670. — Ignatjew M. N., korter, Narwa m. 9, [illegible]01. — Johannsen, kauplus, Pikk u. 5, [illegible]17. — Johanson, paberiwabrik, Maakri u. 17, 65. — Johanson W. K. ja Hirsch M. J., wann. adw., Pikk u. 33, 274. — Johanson J., korter, S. Tartu m. 16, [illegible]99. — Ipsberg ja Roosmann, ehituse-insenerid, S. Karja u. 6, 856. — Isatschik, Dr., korter, W. Tartu m. 29, 695. — Israel, trahter, Raatuse u. 8, 660. — Israelson J. Dr., S. Tartu m. 4, 306. — Juschko, linnakooli inspektor, Wene u., [illegible]268. — Iwanoff, linnakooli inspektor, Pikk u. 69, 314. — Järwakandi puuhoow, Wiruwärawa puiestee, 49. — Jõhwi õlleladu, Tolli u. 4, 455. — Jürgenson, loomaarst, Tõnismägi 11, 413. — Jürgenson K., insener, Kullasepa u. [illegible]4, 807. — Jürgens A., kauplus, Jaani u. 20, 584. — Jürgens ja Ko., Aia u. [illegible]4, 9. — Jürgens Dr., S. Kompasna u. 38, 472. — Jürgens K., korter, S. Karja u. 732. — Jürgens Carl, saapakauplus, Kuninga u. 5, 276. — Jürgens A., Kaupmehe u. 7, 841.

Kaarmann, weinikauplus, Rataskaewu u. 24, 415. — Kaarmann, kauplus, Wana turu 10, 927. — Kadrintali aptek, Narwa m. 52, 647. — 23. jalawäe diwisjoni staab, Tartu m. 61, 39. — Kakit, kaupl., Mundi u. 1, 249. — „Kalew", spordiselts, Pirita tee ääres, 901. — „Kalew", metallasjadetöötuba, Baltiski m. 46, 912. — Kalinkini õlleladu, S. Tartu m. 16, 94. — Kalla, linnanõunik, Soo u. 1, 691. — Kanuti gilde, seltsimaja, Pikk u. 20, 552. — Kapa telefonikeskjaam, 137. — Kapa, telefonikeskjaam, 222. — Kapitsch, korter, S. Batarei u. 4, 945. — Kara-Schaitan, tubakakauplus, Wiru u. 15,843. — Karing E. D., korter, Narwa m. 12, 792. — Karlson, figuriwabrik, Söörensi u. 2, 253. — Karstens W., ins., aurusepakoda, Tina u. 9, 367. — Kask F. M., korter, Toom-Waestekooli u. 5, 749. — Kasjanow, Luisentali u. 14, 839. — Keila, telefonikeskjaam, 165. — Keiler ja poeg (omanik Folkmann), trükikoda, Harju u. 30, 580-a. — Keiserling R. von, naistearst, Narwa m. 10, 97-a. — Kõrgemaa R., karsk.-kuratoriumi asjaajaja, S. Karja u. 8, 821. — Kentmann F. W., Tatarski u. 17, 617. — Kesker W., lukusepa- ja mehan.-töötuba, Kotsebu u. 2, 516. — Kinematograf „Ekspreß-Bio", Wiru u. 3, 468. — Kinematograf „Marina", Jaani u. 645. — Kinematograf „Lõbu", Uus Kalamaja u. 9-b, 889. — Kinematograf „Royal Bio", Wiru u. 10, 679. — Kiiwer, Pikk u. 36, 872. — Klayhills ja poeg, kontor, S. Brookusmägi 14, 1. — Klayhills ja poeg, kontor, S. Brookusmägi 14, 689. — Klaff A., kauplus, Harju u. 20, 218. — Klarnet M., ins., Lai u. 49, 566. — Kliinik, Wiru u. 23, 71. — Kluge ja Ströhm, raamatukauplus, Pikk u. 9, 221. — Kniep ja Werner, kontor, Nunne ja Kloostri u. n., 16. — Kniep ja Werner, kontor, Nunne ja Kloostri u. n., 17. — Knüpfer A. R. Dr., S. Karja u. 4, 659. — Koba A. J., korter, W. Roosikrantsi u. 6, 626. — Kobenko W. Kadrioru lossi ülem, 418. — Koch Artur, konsul, Toom-puiestee 12, 280. — Koch Egon, korter, Toom-puiestee 21, 558. — Koch E., adwokat, Wene u. 6, 592. — Koch H., korter, S. Roosikrantsi u. 12, 719. — Koch Joachim Christ., kauplus, Wene u. 12, 207. — Koch Joachim Christ., kontor, Pikk u. 68, 245. — Koch Joachim Crist-n., ait, Hollandi u. 7, 245-a. — Koch N. A., korter, Pikk u. 73, 733. — Koch Oscar, korter, Pikk u. 68, 604. — Koch Eduard, adwokat, Suwemaja Liberti, 903. — Kohlap, õlleladu, Müüriwahe u. 33, 865. — Kohila paberiwabriku kontor, Narwa m. 24, 442. — Kokenhof, õlleladu, Dunkri u. 4, 251. — Koljo N., pritsimeestekomandöri abi, Kuninga u. 8, 270. — Koolikollegium, W. turu 9, 737. — Kolmanda jäusk. pristawi kantselei, S. Tartu m. 43-a, 21. — Komlew, Moskwa pagariäri, Narwa m. 55, 828. — Kommendandi ja Kreisi sõjawäekomisjoni kantselei, S. Tartu m. 59, 431. — Konik Dr., korter, Jaani

u. 634. — Kontrollkoda, Narwa m. 40, 269. — Kontserdiaed, Salongi u. 18, 44. — Kopijewski K., kiwitööstusewabrik, Kopli u. 2, 319. — Kopf Joseph, kauplus, Pikk u. 27, 264. — Korteribüroo, Wana turu 9, 822. — Korterikomisjon, Lai u. 40, 200. — Korschunoff, kauplus, Narwa m. 20, 434. — Kose telefonikeskjaam, 244. — Koshewnikow W. Dr., korter, Narwa m. 24, 714. — Kozebue-Pilar, korter, Narwa m. 24, 714. — Kraemann ja Olbrei, kauplus, S. Karja u. 16, 612. — Kraemann ja Olbrei, muusikariistadewabrik, S. Tartu m, 61-d, 613. — Kranz, mehanikatöötuba. S. Tartu m. 61-a, 870. — Kreispolitseiwalitsus, S. Tartu m. 43-a, 231. — Krenzyzki ja Mayer, „Elektron", S. turu 4, 649. — Kroonusadam, Sadama u. 2, 409. — Kroonuwiinaladu, S. Tartu m. 84, 237. — Krull F., aktsiaselts, kont. ja wabrik, Kopli u. 28, 190. — Krull F., aktsiaselts, direktor, Kopli u. 28, 362. — Krull F., aktsiaselts, wasewalamisewabrik, Baltiski m. 19, 157. — Krull F., korter, Kopli u. 28, 362-a. — Krull G., korter, Baltiski m. 19, 75. — Krusenstiern von, kindralleitnant, Pikk u. 37, 458. — Krusenstiern von, oberst a. D., Kiriku u. 4, 285. — Krusenstiern E. von, Kaarli kiriku puiestee 11, 575. — Kruus Joh., rauakauplus, S. Karja u. 6, 100. — Kruus Joh., korter, 100-a. — Kruus Karl, saun, S. Tartu m. 65, 671. — Kuberner, Korostowets, Toompea loss, 348. — Kubernerikantselei, Toompea loss, 154. — Kubermangu rentei, Toompea loss, 663. — Kubermanguwalitsus, Toompea loss, 420. — Kubermangu aktsiisimaksu ülem, Wiruwär. bul. 23, 585. — Kubermangu arhitektor Sõkolow, Niguliste u. 14, 677. — Kubermangu aktsiisiwalitsus, Wiruwär. bulw. 15, 163. — Kubermangu sandarmiwalitsus, Narwa m. 50, 361. — Kubermangu liisukomisjon, Harju u. 45, 172. — Kubermangu trükikoda, Toompea loss, 495. — Kubermangu wangimaja, Toompeal, 170. — Kuhl, ehitusmeister, Wladimiri u. 44, 509. — Kuhlberg, lukusepatöötuba, Lühikejalg 3, 579. — Kuhlmann J., kontor, Kotsebu u. 13, 227. — „Kuld Lõwi" wõerastemaja, Harju u. 40, 341. — Kull K., Witenhofi u, 47-a, 469. — Kuntzendorf, õlleladu, Tõnismägi 18, 113-a. — Kuusik Dr. med., korter, Wene u. 1, 725. — Kuuenda jäuskonna pristaw, Müüriwahe u. 22, 85. — Köiewabrik, Kopli u., 185. — Kügelgen E. von Dr., Baltiski m. 52, 261-a. — Kürenius, insener, Müüriwahe u. 15, 98.

Lachtin, Narwa m. 11, 789. — Lange, õlleladu, Dunkri u. 4, 251. — Larionow. J. J., korter, W. Kalamaja u. 46, 894. — Lautmann Lui, insener, Sadama puiestee 5, 895. — Lau, potsepp, Baltiski m., 618. — Lehbert, aptek, S. turu, 201. — Lellep, puuhoow, Tondi u. 16, 574. — Leesmann, wõrgukudumisewabrik, S. Batarei u. 12, 2. — Leps, automobilide wäljaüürimisekoht, Mere puiestee 5, 829. — Leesment Dr., S. Karja u., 710. Lender, linnapea, erakorter, Kaarli u., 8, 467. — Lender, tehnikakontor, W. turu 17, 593. — „Lennuk", seltsimaja, W. Kompasna u. 21, 365. — Leps A., autom. üürimine, Rannawärawa bulwar 5, 829. — Lewer, korter, S. Roosikrantsi u. 6, 874. — Lewinowitsch, Simeoni u. 3, 29. — Lewin, kontor, Lai u. 49, 199. — Lewin, insener, Tehnika u. 12, 815. — Lewströhm, Narwa m. 63, 577. — Liisukomisjon (kubermangu), Harju u. 45, 172. — Liisukomisjon (kreisi), 693. — Liiwa, telefonikeskjaam, 123. — Liiw, trahter, Wiru u. 7, 254. — Lilienfeld, E von, korter, Lai u. 17, 475. — Liliental, siguriwabrik. S. Amerika u. 41, 668. — Limberg, wannut. adwokat, Harju ja Rüütli u. 46|15, 667. — Linde, aptek, W. Pärnu m. 21, 429. Linde J., korter, Uus u. 24, 926. — Lindemann, tehnikabüroo, Pikk u. 47, 619. — Lindemann, Narwa m. 31, 606. — Lindemann, kauplus, Rataskaewu u. 8, 397. — Linnaamet, Suur turg, 1, 108. — Linnapea kabinet, S. turu 1, 19. — Linna koolikollegium, S. turu 9, 737. Linnamägi, notarius, S. Karja u. 9, 398. — — Liiwak K., katlatööstus, Teliskiwi u. 3, 734. — Loewis of Menar G. von, Kiriku u. 4, 153. — Locher K., muusikariistadekauplus, Mundi u. 2, 283. — Lohding M. A., Batarei u. 11, 812. — Lock Karl, Rüütli u. 4, 223. — Lootside wahituba, sadamas, 683. — „Lootus", seltsimaja, Gonsiori u. 4, 260. — Luiga Dr., korter, Narwa m. 9, 567. — Lourie A., hambaarst, Wiru u. 22, 781. — Luther, konsul, Tatarski u. 53, 211. — Luther A. M., wabr. kontor, S. Tatarski u. 53, 339. — Luther, aktsias. puutööstusewabrik, Tatarski u. 53, 118. — Lutheri wabriku kauplus, S. Karja u. 12, 118a. — Luts, worstikauplus, Kullasepa u. 5, 202. — Luup A. J., kauplus, S. Karja u. 9, 635. — Läti seltsimaja, Narwa m. 13, 351. — Lüis, tohter,

korter, Harju u. 46, 730. — Lüüs A. Dr., Narwa m. 12, 760. — Lwowskaja, korter, Kooli u. 17, 919. — „Lõbu", kinemat., U. Kalam. 9b, 889. —

Maasepp, kauplus, S. Tartu m. 13, 712. — Maaparandamisebüroo, S. Kloostri u. 11, 166. — Magnus, II järgu kapten, Waksali puiestee 8a, 723. — Majakate direktor, Mere promen. 10, 930. — Maydel, parun, wann. adwokat, Wiru u. 21, 167. — Maydel, parun, Dr. med. Lai u. 19, 278. — Mayer ja Ko., kontor, Wene u. 11, 226. — Mayer, aktsiaselts, keemiawabrik, direktor, Falksbargi u. 31, 197. — Mayer, aktsiaselts, keemiawabrik, kontor, Falksbargi u. 31, 164. — Mayer ja Ko., Wene u. 11, 226. — Mayer ja Ko., Wiruwärawa puiestee 17, 229. — Mayer ja Ko., weski, U. Sadama u. 2, 512. — Makaroff, puuhoow ja jahuweski, Narwa m. 27, 46. — Makowski insener, Lutri-Waestekooli u. 48, 555. — Malahoff, kalapüügi äri, S. Batarei u. 2, 236. — Malahoff'id, wennad, kilukauplus, 366. — Malenkow, lihakauplus, Wana turg, 424. — Malosina, Mardi u. 12, 11. — Malm Fr. R., korter, S. Roosikrantsi u. 6, 874. Mandel, rätsepp, Niguliste u. 14, 636.— Manesh, Gonsiori u. 15, 286. — Maneshi kasarmud Juhkentalis, 106 a. — Manteufel, Zoege von, Tõnismägi 1, 590. — Manteufel, Zoege P. v, Tõnismägi 3, 785. — Margareta, paks, wangimaja, Pikk u. 70, 457. — Margarinski, korter, Weerenni u. 24, 682. — Marienberg, graf Orloff-Dawõdow, 27. — „Marina", kinematograf, Jaani u., 645. — Marquarti, lubjaahi, Narwa m. 90, 336. — Marquart, suwekorter, Narwa m. 90, 336b. — Marquart, talwekorter, Sadama u. 5, 336a. — Marpurg, Wiljandi raudtee sandarmi jäusk. ülem, Raua u. 4, 446. — Masing Dr., Wiruwärawa puiestee 21, 386. — Masloff, III jäusk. wabrikuinspektor, Raua u. 6, 744. — Mathiesen A., korter, W. Roosikrantsi u. 4, 284. — Matson W., S. Kompasna u. 36, 770. — Matskewitsch, kubermangu arstiw. inspektor, Lai u. 32, 519. — Matwejew A. E., korter S. Tartu m. 33, 706. — Matwejew W., korter, Tatarski u. 32, 934. — Maultsch, tehnikabüroo, S. turg, 124. — Maurits, tsemendiwabrik, Baltiski m. 46, 500. — Medelmann. R. J., rätsep, Pikk u. 45, 658. — Meder, wann. adw. abi, Harju u. 31, 47. — Mechmershausen. notarius, Lai u. 12, 317. — Mey ja Landesen, rohupood, Wiru u. 23, 72. — Meyer Georg, rauakauplus, Pikk u. 10, 128. — Meyer Paul, kauplus, Pikk u. 1, 132. — Merewäeseltsimaja, Wana turg 14, 708. — Middendorf M. T. von Dr., S. Roosikrantsi u. 2, 380. — Michelson, Batarei u. 20, 629. — Michelson J. M., Luisentali u. 5, 898. — Mickwitz A., trükikoda, Harju u. 42, 152 — Mickwitz Ch. K. von, Riisenkampfi u. 45, 428. — Miller M. J., Heina u. 33, 817 — Mirme, rohukauplus, S. Pärnu m. 12, 873. — Moring, rohupood, S. Karja u. 14, 772. — Morosow koliõpetaja, korter, S. Tartu m. 33, 726. — Moring, katusepapiwabrik, S. Pärnu m. 124, 931. — „Moskwa" wõerastemaja, Narwa m. 13, 127. — Muga O. J. puusärgiladu, Karjawärawas 18, 530. — Muchin, kauplus, S. Pärnu m. 8, 851. — Muischneek, weinikauplus, Harju u. 15, 213. — Muischneek, weinikauplus Wana ja Wäike Kalamaja u. n. 12—15, 690 — Mursajeff, korter, Narwa ja Datsi u. nurgal, 54, 666. — Musche A., wasesepp, Jaama u. 4, 300. — Musso A., rauakauplus. Pikk u. 13, 281. — Mustapea-klubi, Pikk u. 26, 115. — Mäeberg, teliskiwiwabrik, Baltiski m. 45, 524. — Mäeberg, korter, Kadaka tee 6, 887. — Mäggis M., ehitusmeister, Gonsiori u. 12, 417. — Mend Karl, kontor, Wene u. 15, 89. — Mend Karl, korter, Kose tee. 89a. — Mõisnikkude klubi, Lai u. 1, 173. — Mõisnikkude maja, (rüütelkonna maja,) Toompeal, 171. — Mõisnikkude piimatalituse pood, Aptegi u., 252. — Mühlen, von zur, Dr. Jaani u. 9, 289. — Mühlwerk, postkontori ülem, Wene u. 9, 742. — Müller R., kalewikauplus, Pikk u. 10, 332. — Mündel P. von, Tatarski u. 7, 848. — Mürk J. J., trahter, W. Roosikrantsi u. 2, 603.

Neljande jäusk. pristawi kantselei, Liiwalaia u. 40, 40. — Nelke Oskar, Waksali u. 14, 875. — Njemtschenko, insener, Tatarski u. 15, 939. — Neuber, lillekauplus, Rataskaewu u. 1, 155 — Njemtschenko, Dwigateli wabriku direktor, Lasnamäel, 242. — Neumann R., maalritöötuba, Pikk u. 30, 610. — Rigol, kauplus, S. Tartu m. 18, 569. — Nikolai gümnasium, S. Kloostri u. 2, 721. — Nikolai, kauplus, Wiru u. 7, 95. — Nielender, S. Balesna u. 8b, 54a. — Nielender, rohupood, Maakri u. 2, 534. — Nobel, wennad, Petroleumi u. 8, 353. — Nottbeck E. von Dr., S. Karja u. 16, 627. — Nõmme, telefonikeskjaam, 262. — Nõmme saun ja pesumaja, Niguliste u. 7, 580. — Nüchtern O., rauakauplus, S. Tartu m. 2, 452.

Obnorski, insener-mehaniker, Wana Kalamaja u. 26a, 684. — Oboljaninow, insener, Datsi u. 6a, 406. — Obst W. O., Narwa m. 42, 834. — Oklon G., Gonsiori u. 9, 823. Oldekop W., wann. adwokat, S. Karja u. 2, 814. — Onega polgu batareikasarmud, Batarei u., 103. — Onega polgu kants., Harju u., 106. — Onega polgu komandör, W. Batarei u. 10, 313. — Onega polgu töörood, Suurtüki u., 15. — Oppermann, aptek, W. Wiru u. 15, 363. — Org, lihakauplus, Uus turg, 688. — Orloff-Dawõdoff, krahw, Marienberg, 27. — Osokin W. N., rahwakoolideinspektor, Wiru u. 16, 840. — Osse Ernst ja Ko., tselluloisewabrik, 68. — Ostroumow, C. W. insener, korter, Wiruwärawa puiestee 19, 933.

Pachel ja Ko., kontor, Uus u. 16, 324. — Paalmann J. ja A., trükikoda, W. Karja u. 12, 583. — Pallas O. O., rauakauplus, Maakri u. 6, 692. — Pallop Dr., Harju u. 34, 703. — „Pandorin", seltsimaja, Pikk u. 36, 443. — Pantschenko, prokuröri abi, Narwa m. 25, 563. — Passup R. G., Pikk u. 36, 643. — Patzner, F., korter, Aia u. 12, 540. — Patzner ja Ko., kontor, Pikk u. 3, 416. — Paust, õlleladu, Lai u. 23, 478. — Pawlow, kubermanguwalitsusenõunik, Instituudi u. 12, 561. — Peet, wann. adwokat, W. Karja u. 12, 731. — Pester, Mardi u. 5, 400. — Perlow W. ja pojad, theekauplus, S. turg 16, 110. — Petenberg, weinikauplus, Pikk u. 17, 130. — Peterburi telegrafiagentur, Uus u. 14, 330. — Peetri realkool, Teatripuiesteel, 813. — Peterson, postijaam, S. Pärnu m. 15, 323. — Petropawlowskaja, Narwa m. 9, 470. — Petzold W. von, wann. adwokadi abi, Toome pr. 4, 564. — Petzold A. A. von, Dr., Narwa m. 34, 655. — Pflug ja Ko., tehnikabüroo, Gonsiori u. 3, 537. — Pihlakas, raamatukauplus, Eesti panga m., 388. — Piiritusewabrik, Mere puiesteel, 35. — Piiritusewabrik, Mere puiesteel, 456. — Pinding, lubjaahi, S. Tartu m. 73, 42. — Pirker W. J., Juurdeweu u. 5a, 745. — Pirowitsch R., Mundi u., 850. — Pitka ja Ko. kontor, Puschkini ja U. Sadama u. nurgal, 780. — Podgorni, weealuse paadi „Krokodili" komandör, Narwa m. 50, 752. — Poolakes, wahetalitus, W. turu 3, 778. — Politseimeister Zizeroschin, Narwa m. 25, 292. — Politseimeistri abi, Baltiski m. 14, 944. — Politsei tagawaraosakond, Waksali puiestee 20, 492. — Politseiwalitsus, Wene u. 23, 76. — Popow, korter, Simeoni u. 15, 573. — Portu (sadama) kontor, Wene u. 5, 405. — Poska G., wannut. adwokat, Pikk u. 49, 296. — Poska J. J., wann. adwokat, W. turu 1, 192. — Poska J. J., korter, Liiwa u. 5, 522. — Posti- ja telegrafikontor, Wene u. 9, 91. — Priihospidal, W. Liiwa u. 18, 325. — Priihospidal, W. Liiwa u. 18, 502. — Pritsimaja, Wana Wiru u. 14, 69. — Prokurör, kabinet, Jaani u. 7, 334. — Prosorkewitsch, Liiwa u. 34, 935. — Pumpjanski, insener, Baltiski m. 6, 587. — Punane rist, W. Liiwa u. 22. 273. — Punane rist, U. Hollandi u. 3, 220. — Pusta Karl, korter, Laulupidu u. 6, 422. — Puuwillawabr. dir., Kopli u., 19, 195a. — „Päewalehe" talitus, S. turu. 390. — „Päewalehe" toimetus, Dunkri u. 2, 639. — Päästejaam, Batarei u. 2, 236a. — Päts W., kooliõp., korter, W. Pärnu m. 19a, 776. — Põhja-Õhtu raudtee elewator, U. Sadama u. 3, 23. — Põhja-Õhtu raudtee kliinik, 665. — Põhja-Õhtu raudtee jaam, 189. — Põhja-Õhtu raudtee kaubakontor, 194. — Põhja-Õhtu raudtee postijäuskond, 335. — Põhja-Õhtu raudtee Tallinna jäusk. sandarmi ülem, W. Kalamaja u. 7, 441. — Põhja-Õhtu raudtee tollijäuskond, Uus u. 20, 219. — Põllupank, Wismari u. 7, 368. — Põllumeesteselts (mõisnikkude), Pikk u. 22, 505.

Rabison J. J, loomaarst, W. Tartu m. 21, 419. — Rabinowitsch J. O., korter, Riisenkampfi u. 9, 672. — Radau R. A., S. Brookusmägi 16, 669. — Radik J. J., Liiwalaia u. 30, 774. — Radsiminski Dr., Wiru u. 1, 616. — Rammo, mehanikatöötuba, Walli u. 6, 897. — Rank R., weinikauplus, S. Tartu m. 1, 535. — Rank R., weinikauplus, Wana Kalamaja u. 20, 354. — Rapla, telefonikeskjaam, 43. — Raudtee distants, B. waksalis, 184. — Realkool, 813. — Reichmann R., kauplus, Pikk u. 25, 31. — Reichmann Rich., seemnekauplus ja aiaäri, Wismari u. 5, 496. — Reinthal W., kauplus, Roosikrantsi u. 1, 473. — Reinthal, lukusepatöö-

tuba, Narwa m. 43, 474. — Reismann A. M., kuld= ja hõbeasjade=magasin, S. Karja u. 19, 923. — Rennenkampf Dr., Harju u. 45, 373. — Reismann A., korter, Niguliste u. 20, 586. — Rennenkampf, paruni pr., Rataskaewu u. 22, 291. — „Revalsche Zeitungi" talitus, Lai u. 5, 177. — „Revalsche Zeitungi" toimetus, seals., 884. — „Revaler Beobachteri" toimetus, Pikk u. 2, 158. — „Rewelski Westniku" toimetus, Wiru u. 16, 840. — Riemer, puuhoow, Baltiski m. 26, 858. — Riemer, korter, Datschi u. 6, 412. — Riia kaubapanga Tallinna osakond, Wene u. 6, 88. — Riia parketiwabriku Tallinna osakond, Wene turu 3, 769. — Riisepere telefonikeskjaam, 275. — Riesenkampf Agnes, Pikk u. 30, 805. — Riesenkampf N. J., notarius, Pikk u. 39, 139. — Riesenkampf, wannut. adwokat, S. Karja u. 6, 624. — Riigipanga osak.' Karjawärawa bulw., 156. — Rimski=Korssakow, aktsisiwalitsuse ülem, Wiruwärawa puiestee 23, 585. — Ritter A. K., hambaarst, Wiru u. 5, 578. — Roog, kingsepp, Pikk u. 51. 678. — Rosenbaum A., korter, Kaupmehe u. 13, 507. — Rosenbaum J., insener, Pirita tee 6, 433. — Rosenbaum J. M. insener, Rataskaewu u. 16, 905. — Rosen, E. A. parun, Lai u. 13, 630. Rosen parun, Kohtu u. 1, 543. — Rosen A., paruni pr., Maneschi u. 9, 372. — Rosen A., parun, Kaewu u. 1, 299. — Rosen Alfr. parun (Wihterpalu), Kohtu u., 168. — Rosman ja Ipsberg, insenerid, ehituse= ja tehnikakontor, S. Karja u. 6, 856. — „Rossija", kinnituse=selts, Pikk u. 66, 240. — Rotermann Ernst, Narwa m. 50—52, 318. — Rotermann Chr., konsul, Narwa m. 66, 298. — Rotermann, puuhoow, Rannaw. prom. 17, 86. — Rotermann Chr., weski, Jaama u. 1, 34. — Rotermann Chr., kauplus, Rannaw. prom. 17, 33 ja 761. — Rotermann Chr., kontor, Rannaw. prom. 17, 8. — „Royal Bio", kinematograf, Wiru u., 679. — „Royal", wõeraste=maja, Nunne u. 8, 410. — Ruban, prokurör, korter, Narwa m. 63, 329. — Rubinstein, kauplus. Wiruwärawa puiestee 13, 22.

Saar, linnamisjonär, Kentmanni u. 6, 767. — Saarmann, laenukassa, Sauna u. 4, 414. — Sadamawahimaja, sadamas, 290. — Sackaria A. J., kauplus, S. Karja u. 20, 784. — Sakeus, mat.=büro, Lai 2, 141. — Saku õllewabrik, Saku jaamas, 116. — Saku õllewabriku kontor, Kloostri u. 10, 572. — Saku õlleladu, Kloostri u. 18, 175. — Salutaguse telefonikeskjaam, 137. — Salutaguse telefoni keskjaam, 222. — Saksa käsitööliste selts, Falkspargi u. 2, 533. — Saksa Selts, Lai u. 9, 460. — Salapolitsei, Pikk u. 67, 439. — Samson Dr. von, Pagari u. 2, 411. — Samson E. von, Kohtu u. 5, 504. — Sanatorium „Kadrintal", Liiwa u. 15, 588. — Sandarmiwalitsuse kantselei, Põhja=Õhtu raudtee jaam, 301. — Sandarmiwalitsuseülem, korter, Narwa m. 63, 361. — Saral K., loomaarst, W. Tartu m., 29, 12. — Saue (Friedrichshofi) telefonikeskjaam 265. — Scharapow, kauplus, Narwa m. 13, 345. — Schaitan=Kara, tubakakauplus, Wiru u. 15, 843. — Schaefer M., kauplus, Rataskaewu u., 136. — Schaefer Ph., paberiladu, Harju u. 31, 464. — Scheel J. E, wann. adwokat, Tondi u. 20, 917. — Scheel ja Ko., pangakontor, W. turg 3, 148. — Scheel Georg, korter, S. Karja u. 1, 360. — Scheel Georg ja Paul, W. turu ja Karja u. n. 450. — Scheel J. E., wann. adwokat, S. Karja u. 15, 216. — Schewtschik M. W., W. turu 9, 793. — Schewtschik M. W., lillekauplus, S. turg, 228. — Scheibe R., S. Tartu m. 14, 70. — Scheibe, Wene u. 29, 77. — Scheller, Falgi tee 4, 756. — Scheme, Seewaldi inspektor, Baltiski m. 52, 261 a. — Shest, plekiwabrik, Teliskiwi u. 9, 628. — Schiff Max, Niine u. 5, 179. — Schiffer, trükikoda, Rüütli u. 13, 376. — Schilling E., parun, 702. — Schilling Bodo, parun, Kaewu u. 1, 868. — Schilling Benjamin parun, Pikk jalg 14, 869. — Schiloff A. A., Toom puiestee 17, 798. — Schilting W. T., Magasini u. 25, 810. — Schimkewitsch, end. Scheibe, aptek, W. Tartu m. 28, 701. — Schmeling=Borel, Uus u. 3, 845. — Schmidt Alex., korter, W. Tartu m. 13, 698. — Schmidt, wennad ja Ko., kauplus, Wiruwärawa puiestee 17, 84. — Schmidt Hermann, kontor, Waksali puiestee 8, 193. — Schmidt Kurt, korter, Lai u. 43, 544. — Schmidt Martin, börsemakler, Wene u. 32|34, 13. — Schmidt Nicolai, puuhoow, Troonipärija puiestee 19, 250. — Schmidt P. J., kauplus, Harju u. 23, 876. — Schneider, Wiruwärawa puiestee 21, 538. — Schneider P. P., Riia parketiwabriku asjaajaja, Wene turg 3, 769. — Schott, Narwa m. 52, 258. — Schottländer (F. Wiems), korter, Tõnismägi 5, 517. — Schreiber, kauplus, Pikk u. 22, 282. — Schroeppe Dr., korter, Lai u. 39, 711. — Schroeder E., Jaani u. 8, 836. — Schroeter N.

Dr., korter, Wiru u. 15, 523. — Schulmann R. von, Toom-Kuninga u. 12, 837. — Schultz, potsepp, Kopli u. 20a, 686. — Schutt, waibawabrik, 827. — Schwartz Hugo, korter, Institudi u. 14, 10a. — Schwartz Hugo ja Ko., puuhoow, Sadama u. 11, 10. — Schwartzi metalliwabrik, Brookusmägi 7, 797. — Schönberg G., Kotsebu u. 8, 307. — Seeberg, lihapood, W. turu 1, 615. — Seegikomisjon, W. turu 9, 737. — Seegrön Ed. Dr., Harju u. 21, 263. — Seegrön A. Dr., Wiru u. 1, 364. — Seesemann A., korter, Waksali puiestee 8a, 595. — Seesemann R. A., Narwa m. 46, 81. — „Seewald", waimuhaigetemaja, Baltiski m. 52, 261. — Seibot J. T., korter, Alemanni u. 4, 819. — Siebert, Kompasna u. 5, 125. — Siegel, aktsiaselts, Lai u. 27, 183. — Siegel K. K., wannut. adwokat, Wene u. 8, 887. — Sielmann, õpetaja, Lai u. 37, 757. — Sievers H. von, wannut. adwokat, Lai u. 12, 151. — Sievers H. K. von, Lühike jalg 9, 747. — Sievers E. F. von, korter, Toome puiestee 7, 791. — Silitsch A. W., insener, Lai u. 4, 294. — Simsiwart, lubjawabrik, Lubja u. 11, 565. — Singer ja Ko., õmblusmasinatekauplus, Pikk u. 16, 625. — Sinisoff, end. Heinrichsen, Jaani u. 10, 150. — Sinisoff G., korter, W. Tartu m. 14, 483. — Sits Karl, korter, Toom-Waestekooli u. 1, 520. — Sitsiwabrik, Kopli u. 19, 195. — Sitsiwabriku politseiülewaataja, Kopli u. 21, 333. — Skromnow N. J., 230. — Slosin, rätsep, Wiru u. 8, 657. — Smirnow, kauplus, Narwa m. 31, 304. — Soans A., Kaupmehe u. 15a, 846. — Sokolof, insener, korter, Niguliste u. 14, 677. — Sokolof, insener, S. Tartu m. ja Laulupidu u. n., 633. — Sommer G., Pikk u. 27, 5.—Sonderhof W., Riisenkampfi u. 9, 315. — Soonets E., Dr., korter, S. Karja u. 15, 729. — Soonik, korter, W. Tartu m. 12, 430. — Soonsein A. F., kauplus, Wiruwärawa puiestee 19, 550. — Soosaar, rohupood, Jaani u. 462. — Sorgus, Niine u. 3, 570. — Soschinski, insener, S. Tartu m. 72, 881. — Spindler, päewapiltnik, Mundi u,, 224. — Spindler Dr., korter, W. Posti u. 6, 794. — Spiro H. M., Jaani u. 9, 831. — Sporleder, korter, Lai u. 46, 408. — Stackelberg E. parun (Wääna), Lai u. 9, 176. — Stackelberg R. krahw, Lai u. 13, 466.—Stackelberg parun, Kohtu u. 8, 511.—Stackelberg K. K. parun (Riisepere), Hobusepea u. 3, 541. — Stael von Holstein, parun, korter, Kiriku u. 2 675. — Staude A., plekksepp, Pikk u. 45, 321. — Steinberg, pagar, Lai u. 36, 145. — Steinfelsi kauplus, Kinga u. 1, 551. — Stempeli kauplus, Pikk u. 15, 143. — Stempeli pesumaja, Uus u. 14, 143a. — Stillmark, wannut. adwokat, W. Kloostri u. 3, 463. — Stokmar K., A. korter, S. Pärnu m. m. 81, 662. — Stockmari mehanikatöötuba, Lühike jalg 1, 378. — Stolzmanni kauplus, Pikk u. 1, 759. — Straelborn, W. W. von, Lai u. 9, 491. — Ströhm A., Tõnismägi 6, 718. — Strandmann ja Peet, wannut. adwokadid, Karja u. 12, 783. — Stude Georg, konditorei, Pikk u. 16, 120. — Stude Oskar, kontor, Brookusmägi 11, 191. — Stude, Georg, Liiwa u. 53, 915. — Sulge ja Ko., tsemendiwabrik, Teliskiwi u. 7, 641. — Sundelewitsch J., kauplus, W. Karja u. 1, 656. — Supelussalongi aktsias., Narwa m. 60, 907.— Surnumatmisebüroo, Lai u. 2, 141. — Surojegini kauplus, Saia u. 4, 777. „Swesda" wabrik, Jahu u. 5, 4. — Sõjawäelaatsaret, Juhkentalis, 392.

Taar R. Dr., Kinga u. 1, 788. — Tallinna hoburaudtee walitsus, Institudi u. 30, 343. — Tallinna kaubasadama walitsus, Narwa m. 63, 297. — Tallinna klubi, Jaani u. 8, 129. — Tallinna krediitühisus, Pikk u. 33, 147. — Tallinna merewäerood, Uus Hollandi u., 404. — Tallinna piiriwahtide brigadi stab, Narwa m. 20, 277. — Tallinna sadamatööde walitsus, Narwa m. 63, 204. — Tallinna wangiwedajate komandu, S. Tartu m. 59, 331. — Tallinna Wene seltsimaja, Karjawärawa puiestee 4, 243. — „Tallinna Teataja", S. turg 16, 724. — Tapamaja, Riisenkampfi u. 37, 63. — Tamberg A., lukusepp, Woorimehe u. 5, 936. — Tannenbaum P. E. Dr., Wiru u. 9, 576. — Tarassow J. T., kauplus, S. Tartu m. 17, 818. — Tarto, kuulutuste wahetalitus, W. turu kaelas 3, 778. — Tau, kauplus, Harju u. 30, 425. — Taube W. parun, Kooli u. 15, 835. — Taube G. parun (Rigoldi), korter, Wiru u. 12, 454. — Teise jäusk. pristaw, S. Kompasna u. 38, 24. — Teitelbaum M., Riisenkampfi u. 43, 515. — Teitelbaum ja Zitron, Jakobi ja Gilde u. n. 15, 611. — Telefoniwõrguülem, Wene u. 9, 55. — Telefonikantselei, Wene u. 9, 210. — Telefonikeskjaama wahituba, Wene u. 9, 640. — Teliskiwiwabrik, Teliskiwi u. 5, 599. — Telegrafiagentur, Uus u. 14, 330. — Telegrafikontor, Wene u. 9, 91. — Tensing, lukusepatöötuba, S. Tartu m. 47-a, 790. —

Teslon K. A., suwemaja, 775. — „The Royal Bio", Wiru u. 10, 679. — Tietz, kauplus, W. Wiru u. 3, 48. — Tikuwabrik, S. Pärnu m., 122. — Tichonow, Datshi u. 4-b, 402. — Tikenberg F., korter, Liiwalaia u. 25, 600. — Tikenberg F., worstikauplus, U. turg 1, 754. — Tkatshenko, kuberneri kantselei ülem, Toompea loss, 364. — Tkatshenko, kuberneri kantselei ülem, Kadriorus, suwemaja Bellevue, 924. — Tobon, ajalehtede agentur, Kullasepa u. 8, 743. — Tolliametijuhataja, Tolli u. 8, 181. — Tolliamet, Sadama u. 21, 186. — Tolliamet, kaupmeeste jäusk., Sadama u. 21, 45. — Tolliamet, Sadama u. 21, 238. — Tomann, maaler, Müüriwahe u. 27, 676. — Tombach ja Andewei, puuhoow, Waksali puiestee 2, 359. — Thomson E. Dr., Wiruwärawa puiestee 23, 559. — Topmanni (end. Antje) trükikoda, Müüriwahe u. 17, 545. — Traubenberg R. parun, Kiriku u. 6, 465. — Treder E. A., kauplus, Kullasepa u. 11, 758. — Treier H. J., S. Arehna u. 23, 713. — Treublut, rohupood, Pikk u. 39, 138. — Tsellulosewabrik, 68. — Tsemendiwabrik, Baltiski m. 46, 500. — Tshesnokowi lihakauplus, Narwa m. 37, 648. — Tuletõrjujate ülema abi, Toom-Kuninga u. 8, 270. — Tuletõrjujate ülem, S. Kompasna u. 5, 125. — „Tulon", trahter, Narwa m. 35, 832. — Turistideklubi, Niguliste u. 13, 631. — Turmann, notarius, S. Karja u. 2, 112. — Turikini kauplus, Saia u. 860. — Tusti klaweriwabrik, Heeringa u. 12, 700. — Türi paberiwabriku kontor, Dunkri u. 19, 14. — Türi paberiwabriku ait, Riisenkampfi u. 1, 445. — Türnbaum Hermann, weinikauplus, Harju u. 28, 113. — Türnbaum H., Kunzendorfi õlleladu, Tõnismägi 13, 113-a. — Tütarlastegümnasium, Tartu m. 11, 382.

Umbla J., korter, Girgensoni u. 6, 453. — Ungern-Sternberg E. K. parun, adwokat, Kohtu u. 8, 160. — Ungern-Sternberg O. parun, korter, Kohtu u. 8, 471. — „Union" panga Tallinna osakond, Pikk u. 11, 149. — Uexküll W. parun, korter, Pikk u. 42, 553. — Uexküll (Wigala), Lai u. 15, 531.

Wachtmeisteri rauakauplus, S. Tartu m. 1, 271. — Wahtriku tsemendiwabrik, S. Pärnu m. 63, 748. — Wagner, hobustepostijaam, Narwa m. 11, 395. — Wahipolitsei, Kooli u. 7, 169. — Wahl E. von, U. Kalamaja u. 9, 766. — Wahl Edgar von, Uus u. 34, 340. — Walden von, kreisiülema noorem abiline, Kompasna u. 40, 486. — Waldmann, wabrik, Õllepruuli 3, 487. — Walge tuletorn, Lasnamäel, 53. — Walge tuletorni wahituba, Lasnamäel, 53-a. — Walter E., Brookusmägi 10, 448. — „Walwaja", karskuseselts, W. Pärnu m. 31, 680. — Wangimaja „Margareta", Rannawärawas, 457. — Wassiljew P. M., korter, Tehnika u. 14, 674. — Wassermanni raamatukauplus, Pikk u. 7, 459. — Wastastik. tulekinnituseselts, Nunne u. 1, 624. — Wastastikkune tulekinnituse-ühisus, Karjawärawa puiestee 1, 79. — Weimarn von, kindral, korter, Tõnismägi 5-a, 685. — Weinberg E., Simeoni u. 23, 764. — Weiss R. K., W. Pärnu m. 1, 607. — Weiss A. F., korter, Pikk u. 9, 609. — Weiss E. Dr. med., Uus u. 2, 597. — Welberg, Girgensoni u. 1, 501. — Wenteri kauplus, Wiruwärawa puiestee 21, 707. — Wenter J., S. Pärnu m. 2, 697. — Wentsel, Tõnismägi 9, 461. — Wene-Balti päästeselts, sadamas, 3. — Wene-Balti päästeselts, Uus u. 2, 105. — Wene klubi, Kinga u. 3, 385. — Wichernbaum, kauplus, Falkspargi u. 14, 508. — Widau, rätsepp, Hobusepea u. 12, 642. — Wiedner, rohupood, Wiru u. 16, 87. — Wiegand Fr., wabrik, Troonipärija puiestee 21, 233. — Wiekmann K. von, korter, Medwesi u. 31, 871. — Wiienda jäusk. pristaw, Baltiski m., 8, 161. — Wiln M. S., Mardi u. 6/8, 589. — — Wieni magasin, Harju u. 26, 371. — „Wiktoria", Mardi u. 7, 608. — Willmann ja Ko., tubakakauplus, Wene u. 1. 623. — Wilms, wann. adw. abi, Pikk u. 31, 867. — Winkler A. von, Nunne u. 18/22, 771. — Winkler G. von, laboratorium, Harjuwärawa puiestee 9, 432. — Winogradow, kauplus, Wiru u. 5, 208. — Winogradow, korter, Narwa m. 8, 56. — Wiersch ja Herzberg, insenerid, S. Pärnu m. ja Lõuna u. nurgal, 921. — Wischaw B., kontor, Sadama u. 11, 247. — Wistinghausen Dr. von, S. Roosikrantsi u. 11, 356. — Wittbaum, kauplus, S. Pärnu m. 31, 526. — Witte, korter, Wene u. 30, 440. — Wlasjew S. N., Liiwa u. 47-a, 826. — Woit von, börsemakler, S. Karja u. 5, 203. — „Wolokno", watiwabrik, Lutri-Waestekooli u. 48, 632. — Wolfi aptek, W. Kalamaja u. 10, 423. — Woronin, kapten, Narwa m. 63, 227-a. — Woronin, kindralleitnant, Kohtu u. 10, 709. — Woronin, Lai u. 7, 525. — Worosheikin, Ühendatud panga Tallinna osakonna juhataja, Pikk u. 11, 384. — Wunder, kala-

suitsetamiseäri, S. Batarei n. 6, 322. — Wäli, lihapood, Wene turu 16, 438. — Ziegel B., korter, S. Balesna u. 8-b, 715. — Zizeroschin, politseimeister, Narwa m. 25, 292. „Zentral", wõeraste-maja, Harju u., 529. Zeoge von Manteuffel, Tõnismägi 3, 785. — Zoege von Manteuffel, Tõnismägi 1, 590.

Tartu linna juht.

Adwokadid. Eraadwokadid: Peeter Kangur, Jaani u. 1, knt ³/₄10—³/₄11 ja 1—3 p. l.

J. Linke, Jakobi u. 34, knt 9—11 ja 4—6.

Chr. Luha, Lai u. 31, knt 9—10 ja 4—6.

W. Malein, Wallikraawi u. 6, knt 8—10 ja 4—6.

K. Suits, Meltsiweski u. 6, knt 8¹/₂—10 ja 1—5.

Wannutatud adwokatide abid: A. Beek, Aleksandri u 3, knt 9—10 ja 3—4.

J. Laur, Suur turu 14, knt 9—1 ja 3—6.

K. Luud, Küüni u. 1.

L. Olesk, Rüütli u. 9, knt 9—10 ja 3—4.

Pikk, Raatuse u. 16, knt 9—10 ja 4—6.

J. Reinhold, Peterburi u. 40.

P. Reisik, Rüütli u. 18, knt 9—10 ja 4—6.

H. Sumbak, Uueturu u. 3.

Wannutatud adwokadid: A. v. Broecker, Jakobi u. 8, knt 9—10 ja 5—7.

M. Edelhaus, Rüütli u. 23, knt 3—5 ja ¹/₂8 õ.

V. Landesen, Jaani u. 16, knt 8—9 ja 3—4.

E. Lehbert, Munga u. 5, knt 9—10 ja 4—6.

S. Lieven, Lai u. 30, knt 9—10 ja 5—7.

K. Parts, Küüni u. 1, knt 9—12 ja 3—6.

O. Rütli, Suur turu 8, knt 9—10 ja 4—6.

R. Tarrask, Wana u. 7, knt 8—10 ja 3—4.

Kohtuasjus antakse nõu ja juhatust, kirjutatakse palwekirjasi waesematele inimestele ilma hinnata „Õigusteaduse üliõpilaste seltsi büroos" (Jaani u. 5). Selts töötab prof. Grabari juhatusel. Büroo on awatud igapäew ¹/₂3—¹/₂4 p. l. Suwel koolide waheajal on büroo kinni.

Ajakirjad ja ajalehed. Eesti keeles. Kuukirjad: Aiatööleht, Eesti kirjandus, Käsitööleht, Noor-Eesti, Ühistegewuseleht.

Nädalalehed: Elu, Olewik, Põllutööleht.

Päewalehed: Postimees, Meie Aastasada.

Saksa keeles. Nädalaleht: Baltische Wochenschrift.

Päewal. Nordlivländische Zeitung.

Wene keeles. Окраина. Ученыя Записки Имп. Юрьевск. Университета. Юрьевскій Листокъ.

Aktsisiwalitsus, Aia u. 57. Awatud 9—2 p. l.

Ametiühisused, w. Tööliste ühisused Tartus.

Aptekid. C. Feierabend, Peterburi u. 78.

Hirschfeldt, Suur turu 18.

Mag. K. Jürgenson, Promenadi u. 14.

Kramer, Peterburi u. 6.

Seeland, Lootuse ja Tähe u. n.

A. Stein, Küüni u. 3.

W. Zeitler, Pepleri u. 9.

Arestimaja, Weski u. 34. Knt 9—3.

Arstid. E. Anderson, Suur turu 1, knt 10—11 ja 5—6.

Dammfeldt, Rüütli u. 17, knt 1—2.

Prof. Dehio, sisemiste haiguste arst, Katoliku u. 1, knt 1—2.

Graubner, Aia u. 15, knt 10—11 ja 3—4.

E. Hanschmidt, Hobuse u. 6, knt 10—12 ja 3—4.

Ed. Kengsepp, naha- ja suguhaiguste arst, Jakobi u. 6, knt 10—12 ja 3—4.

Prof. Kessler, naistearst, Küütri u. 2, knt 10—11.

Wold. Kieseritzky, lastearst, Küütri u. 8 b, knt 9—11 ja 4—5.

H. Koppel, kõrwa-, nina- ja kaelaarst, Suur turu 7, knt 10—11.

A. Kramer, sisemiste- ja kopsuhaiguste arst, Küüni u. 2, knt 9—10 ja 4—6.

Lakschewitsh, silmaarst, Tiigi u. 32, knt 10—12 ja 3—4.

D. Lewinowitsh, sisemiste, hamba- ja suuhaiguste arst, Küütri u. 3, knt 5—7.

Aug. Lezius, linnaarst, Lai u. 15, knt 10—11, teisip. ja reedel ainult 3—4.

Joh. Meyer, naistearst, Lossi u. 14, knt 12—½2.

Joh. Ottas, silma-, ergu- ja sisemiste haiguste arst, Aleksandri u. 9, knt ½10—½12 ja 3—5.

A. Paldrock, suguhaigustearst, Kompani u. 1, knt 9—11 ja 5—6.

K. Reinhold, Peterburi u. 30, knt 9—11 ja 3—4.

O. Peterson, kreisiarst, Wene u. 2, knt 10—11 ja 5—6.

A. Schulzenberg, Suur turu 8, knt 9—12 ja 4—5.

E. Terrepson, naha- ja suguhaigustearst, Jaani u. 1, knt 9—10 ja 3—4.

Prof. Wlad. Tshish, erkude- ja waimuhaigustearst, Jakobi u. 56.

Willberg, Päewa u. 1.

Prof. Zoege v. Manteuffel, Wallikraawi u. 18, knt 3—4.

Aurulaewade käigud. 1) Aurulaew „Dorpat" sõidab suwel iga teisip., neljap. ja laup. hommikul Tartust Pihkwasse. Sõiduhinnad:

		1. kl.	2. kl.
Tartust	— Praagale (Emajõe suu)	125 k.	90 k.
„	— Piirisaarele	200 „	125 „
„	— Mehikoormasse . . .	250 „	150 „
„	— Wõõpsu	250 „	175 „
„	— Pihkwasse	400 „	240 „

2) Tartust Mustweesse, Wasknarwa ja nende wahejaamadesse (nagu Kallastesse jne) käib suwel aurulaew „Hansa". Äraſõit Tartust esmasp., kesknäd. ja reedel. Sõiduhinnad:

		1. kl.	2. kl.
Tartust	— Mustweesse	250 k.	135 k.
„	— Wasknarwa	350 „	250 „

„Hansa" kohta lähemaid teateid annawad: Tartus, Liiwimaa aurulaewaselts; Wasknarwas, Wassili Mahow; Mustwees, Kolpakow; Pihkwas, Hans Diedrich Schmidt ja Ko.

3) Tartus on mitu wäikest aurulaewa, mis igapäew Tartu, Haaslawa, Kabina, Luunja, Mäksa, Kastre, Läänitsa ja Koosa wahet käiwad. Sõiduhinnad:

		1. kl.	2. kl.
Tartust	— Haaslawasse	20 k.	15 k.
„	— Kabinasse	25 „	20 „
„	— Luunjasse ja Kaagwerele	25 „	20 „
„	— Mäksale, Kawastusse ja Kastresse	45 „	35 „
„	— Läänitsasse	70 „	50 „
„	— Koosale	—	55 „

Pealeselle sõidawad weel igapäew mitu aurulaewakest Tartu, Kwissentali ja Jänese wahet. Maks 10 ja 15 kop.

Eesti Rahwa Museum. Liikmeks ülesandmisi ja liikmeraha wõtab wastu R. Põld, Kreditühisus. Liikmeraha on 3 rubla aastas.

Ekspressikontor, Küüni u. 1.

Gaasiwabrik, Aleksandri u. 88.

Gilded. Suur ehk kaupmeeste gilde, Kompani u. 2. Awatud teisip. kella 6—8 p. l.

Wäike ehk Antoni gilde, Uueturu u. 17.

Haigemajad. Haawakliinik, Toome mäel. Haigete wastuwõtmine Jakobi u. 2, igapäew k. 10—12 e. l. Maks arstimise ja rawit-

semise eest kliiniku üleüldises jäuskonnas 80 kop. päewas, erajäuskondades 2 ja 3 rubla päewas.

Dr. F. Klau rohitsemiseasutus ergu- ja soontehaiguste jäuks, Küütri u 8[b]. Awatud äripäewadel 8—12 ja 2—8.

Laatsaret, Kalamehe u. 14. Haigete wastuwõtmine k. 10—12 l. ja 5—7 p. l. Maks arstimise ja rawitsemise eest 80 kop. päewas. a) Pahatõbiste naisterahwaste jäuskond, Puiestee u. 87; b) Pahatõbiste meesterahwaste jäuskond, Aleksandri u. 30[a].

Lastekliinik, Weski u. 6. Haigete laste wastuwõtmine pühap. ja esmasp. k. 3—5 p. l. Rõugete panemine pühap. ja esmasp. k. 10—12 lõun.

Linnakliinik (polikliinik), Jakobi u. 2. Haigete laste wastuwõtmine kesknäd. ja laup. k. 3 p. l.; kõrwa-, nina- ja kurguhaigete wastuwõtmine teisip. ja reedel k. 1/25 p. l.

Prof. Zoege v. Manteuffeli sisemiste- ja haawahaiguste-kliinik, Wallikraawi u. 10. Maks arstimise ja rawitsemise eest I kl. 350 kop., II kl. 250 kop. ja III kl. 125 kop. päewas.

Mellinini arstimiseasutus ja põetajatekool, Aia u. 30.

Naistekliinik, Toome mäel. Haigete wastuwõtmine maksuta k. 11—1 l., rohutähe eest tuleb 5 kop. maksta. Maks rawitsemise eest kliiniku üleüldises jäuskonnas 50 kop. päewas, erajäuskondades 150 kop. ja 2 rbl päewas.

Silmakliinik, Wallikraawi ja Maarjamõisa u. n. Haigete wastuwõtmine maksuta k. 9—10 e. l. Maks haigete arstimise ja rawitseeest üleüldises jäuskonnas 75 kop. päewas, erajäuskondades 150 kop. ja 2 rbl päewas.

Sisemiste haiguste kliinik, Toome mäel. Haigete wastuwõtmine maksuta k. 9—10 e. l. Rohutähe eest on 5 kop. maksta. Maks rawitsemise ja arstimise eest kliinikus üleüldises jäuskonnas 60 ja 75 kop. päewas, erajäuskondades 1 rbl, 150 kop. ja 2 rbl päewas.

Sõjawäelaatsaret, Luunja (Räpina) tee ääres (endises Jaama kõrtsis).

Tartu eraülikooli haawatherapeutika-, naiste- ja sünnitamisekliinikud, Sawi ja Tööstuse u. n. Maks arstimise ja rawitsemise eest üleüldises jäuskonnas 75 kop., erajäuskondades 150 kop. ja 3 rbl päewas.

Tartu eraülikooli ambulatorium, Poodi u. Genssi m. Haigeid (sisemise-, haawa-, naha-, silma-, ergu-, sünnitamisehaigeid, hambahaigeid ja haigeid lapsi) wõetakse wastu igapäew k. 9—3 p. l. Maks 30 kop.

Waimu- ja erguhaigetekliinik, Tallinna u. 46. Haigete maksuta wastuwõtmine kaks korda nädalas: kolmap. k. 3—5 p. l. ja pühap. 10—12 l. Maks arstimise ja rawitsemise eest: I kl. 75 rbl, II kl. 45 rbl, III kl. 28 rbl kuus.

Ülikooli naha- ja suguhaiguste-ambulatorium, Kroonuaia u. 31. Wastuwõtmine äripäewadel 11—12 l.

Hambaarstid. Knietsch, Jaani u. 8.
B. L. Lewitina, Lossi u. 6.
Alma Paris, Wallikraawi u. 6.
Emilie Umblia, Raatuse u. 6.
Ally Unt, Rüütli u. 12.
Waldmann, Wana u. 5, knt 10—1 ja 4—6.

Hambakliinikud. I Tartu hambakliinik, Riia u. 3. Awatud terwe päew.

Dr. Lewinowitshi hambaarstikliinik, Küütri u. 3. Awatud 9—6.

Mendelewi hambakliinik, Rüütli u. 8.

Jõepolitsei. Kantselei Tiigi u. 4.

Kaalukoda, Söögiturul.

Kirikherrad. Jaani kiriku õpetaja elab Rüütli u. 20.

Maarja kiriku õpetaja elab Õpetaja u. 3.

Pauluse kiriku õpetaja elab Kastani u. 31.

Peetri kiriku õpetaja elab Puiestee u. 72.

Ülikooli kiriku õpetaja elab Wallikraawi u. 25.

Kliinikud, w. Haigemajad.

Kogudused. Jaani kog. Hingede arw 4600. Maarja kog. Hingede arw 12 000. Pauluse kog. Hingede arw 11 000. Peetri kog. Hingede arw 20 000. Ülikooli kog. Hingede arw 1000.

Kohtud. I jäuskonna rahukohus, Weske u. 32. Selle rahukohtu alla käib 1. linnajägu ja 3. linnajäust see osa, mille piiriks ühelt poolt Raatuse u. üksik- (mitte paaris-) numbritega majad ja teiselt poolt Põik uulits.

II jäuskonna rahukohus, Weske u. 32. Selle rahukohtu alla käib II linnajägu ja 3 linnajäust see osa, mille piiriks Uue uulitsa üksiknumbritega majad ja Raatuse u. üksiknumbritega majad.

III jäuskonna rahukohus, Peterburi u. 67. Selle rahukohtu alla käiwad 3. linnajägu (peale nende osade, mis I ja II rahukohtu alla käiwad) ja järgmised wallad: Ahja, Wõnnu, Kaagwere, Kastre, Mäksa, Wastse-Kuuste ja Rasina.

VI jäuskonna rahukohus, Aleksandri ja Aida u. n. Selle rahukohtu alla käiwad järgmised wallad: Aru, Weski, Haaslawa, Kawastu, Kambja, Luunja, Meeri, Raadi, Reola, Ropka, Tamme, Wastse-Nõo, Wana-Kuuste, Tähkwere, Ulila ja Worbuse.

Rahukohtukogu, Weske u. 32. Kantselei awatud 1—3 p. l.

Riia ringkonna-kohtu kriminal jäuskond piab oma istumisi rahukogu majas, Weski u. 32.

Kohtupristawid. Ringkonna kohtu pristaw J. A. Lissenko elab Karlowa u. 29.

Rahukohtukogu pristawid: I jäuskonna pristaw Tolimir Ossipowitsh Bednartshik, Sawi u. 2. II jäuskonna pristaw Dmitri Pawlowitsh Beljäjew, Jaama u. 31. III jäusk. pristaw Iwan Martinow Sarap, Elisabeti u. 1.

Pristawi abi:wi Parfianowitsh õiendab üksi linnapiiris ettetulewaid asju. Tema kantselei on linnapolitsei walitsuses, Kompani u. 4.

Kohtuuurijad. I jäuskonna kohtuuurija kantselei on Maarjamõisa u. 25. Selle jäuskonna alla käib 1. linnajägu, 2. linnajäust see osa, mille piiriks Kauba u., Promenadi u. ja Pirogowi (Karlowa) u. ja Ropka wald.

II jäusk. kohtuuurija kantselei on Maarjamõisa u. 25. Selle jäuskonna alla käib 3. linnajägu, 2. linnajäust see osa, mis I jäuskonna kohtuuurija alla ei käi ja Worbuse wald.

III jäuskonna kohtuuurija kantselei on Aleksandri u. 27. Selle jäusk. alla käiwad järgmised wallad: Ahja, Alatskiwi, Haaslawa, Kaagwere, Kambja, Kastre, Kawastu, Kokora, Krüüdneri, Luunja, Mäksa, Rasina, Wana-Kuuste, Wana-Prangli, Wara, Wastse-Kuuste ja Wastse-Prangli.

IV jäusk. kohtuuurija kantselei on Kastani u. 8. Selle jäuskonna alla

käiwad järgmised wallad: Elistwere, Härjanurme, Jõgewa, Kaarepere, Kawilda, Kiwijärwe, Kursi, Kuremaa, Laewa, Laiuse, Laius-Tähkwere, Meeri, Rannu, Saadjärwe, Sootaga, Tamme, Tähkwere, Ulila, Waimastwere ja Wastse-Nõo,

V jäuskonna kohtuuurija kantselei on Tähe u. 44. Selle jäuskonna alla käiwad järgmised wallad: Aakre, Aru, Arula, Hellenurme, Ilmjärwe, Kastolatsi, Keeni, Kirepi, Kodijärwe, Konguta, Laatre, Leewi, Luke, Palupera, Pangoti, Päidla, Pühajärwe, Rõngu, Sangaste, Telliste, Uderna, Walguta, Wastse-Otepää, ja Tartu maakonna piirides olew Pihkwa-Riia raudtee.

VI jäuskonna kohtuuurija kantselei on Kastani u. 39. Selle jäuskonna alla käiwad järgmised wallad: Awinurme, Kasepää, Kudina, Lohusuu, Mustwee, Pala, Ranna, Roela, Saare, Wõtikwere.

Kommissarid. I jäuskonna komissar elab Riia u. 117. II jäuskonna komm. elab Päewa u. 1.

Koolid. Kõrgemad: Ülikool.

Loomaarstide-institut, Wene u. 18—32.

Prof. Rostowtsewi era-ülikool, Sawi ja Tööstuse u. n.

Kõrgemad ajaloo- ja keeleteaduse-kursused naisterahwastele, Riia u. 171-a.

Kõrgemad kaubanduseteadlised kursused (lähemaid teateid kursuste kohta saab H. Margensi kontorist, Wortuna u. 10).

Dr. Lewinowitschi hambaarstikool, Rüütli u. 3.

Kroonukoolid: 1) Poisslaste gümnasium, Jaani ja Munga u. n. Kantselei Munga u., awatud kella 12—2 p.l.

A. S. Puschkini tütarlaste-gümnasium, Riia u. 117-a.

Seminar, Lai u. 28.

4-klassiline linnakool, Riia u. 109.

Peale nende peetakse kroonu poolt weel mõned algkoolid ülewel.

Koolid, mis linna poolt ülewel peetakse: Realkool, Riia u. 12.

I poisslaste algkool, Kroonuaia u. 7-a.

II poiss- ja tütarlaste-algkool, Päikese u. 1.

III poisslaste-algkool, Puiestee u. 78.

IV tütarlaste algkool, Puiestee u. 78.

V tütarlaste-algkool, Kronuaia u. 7-a.

Koolid, mis kirikute poolt ülewel peetakse: Peetri kiriku kool poiss- ja tütarlaste jäuks, Peetri u. 29-b.

Jaani kiriku kool tütarlaste jäuks, Puieste u. 68.

Jüri kiriku kool poisslaste jäuks, Raatuse u. 16.

Erakoolid: Treffneri eragümnasium, Hobuse u. 2.

Nooresoo kaswatuse seltsi „Eesti tütarlaste gümnasium“, Tiigi u.

Salomoni era-tütarlastekool, Jaani u. 24.

Kooliõpetajate-ühisuse 4-klassil. kroonukooli õigustega kaubanduse- ja 7-klassiline kommertskool, Tolstoi u.

H. Margens'i tütarlaste-kaubandusekool, Wortuna u. 6—10.

Muusikakool. Direktor R. Griwing, Pepleri u. 27.

Pr. Hobergi kunstkäsitöökool, Aleksandri u. 37.

Üleüldishariduselised kursused täiskaswanutele gümnasiumi õpepiiris, Raatuse u. 16.

Peale nende on weel hulk Saksa keelseid ja meelseid era-, kesk- ja algkoolisid olemas.

Kreisiarst, O. Peterson, Wene u. 2, knt. 10—11 ja 5—6.

Kreisi-loomaarst: Schabach, Roosi u. 28.
Kreisi-sõjawäewalitsus. Kantselei Tallinna u. 12.
Kreisi-wangimaja, Jaani u. 30.
Kreispolitiei, Jaama u. 16. Awawatud 9—2.
Keposti-jäuskond, Weski u. 32. Awatud 10—2 (peale laup.).
Kroonuaed (botan.-a.), Lai u. 38.
Kroonu-hoiukassa, Rüütli u. (rentei majas). Awatud 9—1.
Kroonuwiinaladu, Kastani u. 30.
Lasteaed, Jaama u. 14.
Laatsaret, wt Haigemajad.
Lastekliinik, wt Haigemajad.
Linna arhitekt: A. Eichorn. Kõnetund linnawalitsuses k. 11—1.
Linna- ja politsei-arst: A. Lezius, Lai u. 45, knt 10—11 ja 4—5.
Linna-loomaarst: prof. J. Waldmann, elab tapamajas.
Linna maamõetja: Waldmann, loomaarsti-instudis, Wene u. 20.
Linna-politseiwalitsus on Kompani u. 4. Kantselei on awatud 9—2. — Pristawite kontorid: I jäuskonna Lepiku u. 6; II jäusk. Aleksandri u. 32; III jäusk. Jaama u. 27. Pristawite kontorid on awatud 9—2 ja 6—8. — Alewi jäuskonna ülewaataja kontor: Tähe u. 58 (Liimanni majas). Awatud 9—2 ja 6—8.
Linnawalitsus, raekojas. Kantselei on awatud 10—2. — Linnawalitsuse istumisi peetakse teisipäewal ja reedel k. 12—1.
Linna waestelaste kohus, raekojas. Awatud 11—1.
Loomaarsti-instituti kliinik, Wene u. 18. Kõnetund 10—12 ja 5—6.
Maamôetjad: Grünberg, Lossi u. 1 (Liiwimaa üleüldis. kasulikus ja majanduslises sotsiteedis).
L. Jakobsen, Pargi u. 2.
Tülk, Wilosohwi u. 13.
Waldmann, Wene u. 20.
Majanduseühisus, Holmi u. 14/20.
Maksuinspektorid. I jäuskonna maksuinspektor riiginõunik A. A. Teis. Katselei Laias u. 27. Selle jäuskonna alla käiwad I ja II linnajägu ja järgmised wallad: Aakre, Aru, Kawilda, Keeni, Kirepi, Konguta, Laatre, Leewi, Meeri, Palupera, Rannu, Ropka, Rõngu, Sangaste, Telliste, Uderna, Ulila, Walguta, Worbuse, Tähkwere.
II jäuskonna maksuinspektor J. Lototski. Kantsl. Lai u. 27. Tema alla käib 3. linnajägu ja kõik teised Tartu maakonna wallad.
Nekrutite komisjon, Jaani u. 40.
Notariused. Rosenthal, Rüütli u. 9. Kontor aw. 9—3 ja 5—7.
Schmidt, Rüüni u. 2. Kontor aw. 9—3 ja 5—7.
Palwemajad. Baptistide palwemaja, Aleksandri u. 22.
Juutide palwemaja (synagoga), Turu u. 63.
Wene wanausuliste palwemaja, Põik u. 10.
Wennaste koguduse palwemaja, Raatuse u. 21.
Pandimajad (lombardid). Antoni gilde lombard, Jaani u. 9. Aw. 10—1 ja 3—6.
N u r k, Kiwi ja Peterburi u. n.
Pangad. Doni põllupangal on siin agent: Dr. A. Eisenschmidt.
Eesti laenu ja hoiuühisus, Suur turu 14. Awat. ½10—2 p. l.
Eesti wastastikune kreditühisus, Suur turu 12. Awatud 10—2.
Junker ja Ko. (Pihkwa) pank, Suur turu 11. Aw. 10—2.
Kreditkassa, Liha turu ääres 6/7. Aw. 10—2.
Liiwimaa linnade hüpotegi selts, Suur turu 12. Aw. 10—2.
II Tartu laenu- ja hoiuühisus, Raatuse u. 6.
Tartn ja ümberkaudtete kauple-

jate ja tööstajate ühisuse laenu- ja hoiukassa, Rüütli u. 4. Äritun. 10—2.

Tartu pank, Suur turu, oma m. Aw. 10—2.

Politsei, wt Kreispolitsei, Linnapolitsei, Salapolitsei.

Postijaam, Riia ja Pihkwa u. wahel.

Posti- ja telegrafikontor, Rüütli u. 15.

Postkontor on awatud postmarkide müümise jäuks k. 8 hom. kuni 9 õhtu. Wäärtsaadetusi, pakkisid jne wõetakse wastu ja antakse wälja äripäewadel k. 8—2 (liht- ja kindlustatud kirju wõetakse wastu ja antakse wälja ka 5—7 p. l., pühapäewadel ja pühadel 9—11 e. l. Postkontor on terwe päew kinni: uue aasta päewal, lihawõtte 1. pühal, 25. märtsil, 6. detsembril ja jõulu 1. pühal. — Telegrafi kontor on terwe päew ja öö (24 tundi) wahetpidamata lahti. —

Post läheb: Riiga ja Pihkwasse (ühtlasi ka Walka, Wolmarisse, Wõnnu linna, Wõrusse ja Wiljandisse) k. 9 h. ja kell 12 ö.

Peterburisse ja Tallinna: k. 5 p. l. ja kell 12 ö.

Põltsamaale Jõgewa kaudu: pühap., teisip. keskn., neljap., reedel ja laupäewal.

Kallastesse (ühtlasi ka Kawastusse ja Woronjasse): esmasp. ja neljap. k. 7 h.

Kambjasse: esmasp., keskn., reedel k. 7 h.

Mustweesse: esmasp., teisip., keskn., neljap., reedel.

Kihelkonnapost wiiakse: Äksisse keskn. ja laupäewa hom.

Tartu-Maarjasse esmasp. hom.

Nõosse, esmasp. ja neljap. hom.

Wõndu, esmasp., kesk. ja reede hom.

Postikastisid tühjendatakse: k. 5 h., k. 12 l. ja k. 5 p. l.

Preestrid: Jüri kiriku preester elab kirikumajas, Peterburi u. 95.

Uspenski kiriku preester elab Magasini u. 1.

Rahukohtud, wt Kohtud.

Rahwakoolideinspektorid. I jäusk. inspektor Trostnikow elab Elisabeti u. 31 (oma majas).

II jäusk. inspektor Shwetshinikow elab Karlowa (Pirogowi) u. 63.

Rentei, Lai u. 27. Aw. k. 9—2. Tempelmarkisid, wekslipaberid kuni 4 rbl 50 kop., aktipaberid kuni 15 rbl, markisid keisripr. Maria asutuste heaks, hoiukassa-markisid müüdakse iga päew (ka pühapäewadel ja pühadel) k. 8 h. kuni k. 7 õhtu.

Salapolitsei, Gilde u. 12.

Sandarmiwalitsus. Tartu kreisi sandarmiwalitsus, Kastani u. 6.

Raudtee sandarmiwalitsus, Kastani u. 25.

Seltsid. Eesti seltsid: Ametiühisused: trükitööliste, puutööliste jne, wt Töölisteühisused.

Eesti kirjanduseselts, piab koosolekuid Wanemuises.

„Karskuse Sõber", Raatuse u. 16.

Käsitööliste abiandmiseselts, Wene u, 3.

Noor-Eesti, Rüütli u. 4.

Spordiselts Aberg.

Spordiselts Terwis.

Taara, Jaama u. 28.

Tartu Eesti naisterahwaselts.

Tartu Eesti Põllumeeste Selts. Sellel seltsil on Wiljandi u. nr 3 oma plats, kus iga aasta augustikuul näitust peetakse.

Tartu linna ja ümbruskaudsete kauplejate ja tööstajate ühisus, Rüütli u. 4 (oma maja).

Tartu Majaomanikkudeselts.

Ugaunia, karskuseselts, Wallikraawi ja Jaani u. n.

Wanemuine, Aia u. 4.

Üliõpilaste seltsid: a) Eesti Üli-

õpilasteselts, Wiljandi u. 1; b) Estica, Magasini u. 10; d) Sakala, Weski u. 55; e) Ühendus, Raatuse u. 23.

Eesti ew. nooresoo eest hoolitsemise selts, Raatuse u. 16.

Eesti Nooresoo kaswatuse selts, Tiigi u. 74. Piab I järgu 8-kl. tütarlastekooli ülewal.

Eesti Karskuseseltside Kesktoimekond. Asjaajamisebüroo Tiigi u. 74.

Eesti Wastast. Tulekinnituseselts, Suur turg, Kreditühisuse ruumides.

Eesti Õpetatud Selts. Selle „Eesti" seltsi eesotsas on nüüd Saksa rahwuslased Volk jt.

Balti-Eesti Piiritusewabrikute Juhatajate Selts Tartus. Büroo Rüütli u. 4, J. Mällo. Seltsil on kuukiri „Piiritusetööstus".

H. Treffneri Eragümnasiumi Abiandmiseselts. Hobuse u. 2.

Kaubanduseteaduse Edendamise Selts. Jookswaid asju õiendab Kreditühisuses E. Aule.

Kauplejate ja Tööstajate Selts, Kiwi u. 8.

Kooliõpetajateüh. Raatuse u. 16.

Karskuse kuratorium Teemaja Raatuse u. 10.

Lasteaiaselts, Jaama u. 14, o. m.

Tartu Aiawiljaühisus, Holmi u. 12.

Tartu Alewikorralduseselts, Tähe u. 70.

Tartu Eesti Käsitööliste Abiandmiseselts. Wene u. 3.

Tartu Eesti Majanduseühisus. Holmi u. 12—20.

Tartu Kaubanduseteaduse Edendamise Selts.

Tartu Kutsehariduse Selts, asutatud 1913, ajut. esimees J. Olesk, Rüütli u. 9.

Tartu kolonialkaupadega kauplejate ühisus. Kaubahoowis 34—35.

Tartu Rahwaraamatukogu Selts, Aleksandri u. 7. Seltsil on raamatukogu ja maksuta lugemiselaud.

Tartu Piimaüh. Gildi u. 3, omam.

Tartu üleüldine waeste hoolekandmise ühisus. Esimees kooliõp. E. Steinberg. Puiestee u. 78. Kõnetunnid esmap., kolmap. ja reedel, k. 2—3 p.

Woorimeesteselts. Piab koosolekuid Wene uul. 3, Käsitööl.-seltsi ruumides.

Läti selts: Metra, Aia u. 8.

Wene seltsidest: Родникъ, Riia u. 44.

Wene Kaupmeesteklubi, Uueturu u. 29.

Saksa seltsidest: Aerutajateklubi, Wäike Weski u.

Balti Seemnekaswatuseselts (Baltischer Samenbauverband), Küütri u. 2.

Bürgermusse, Uueturu u. 15.

Keiserlik Ökonomia Sozieteet (Kaiserliche livländische gemeinnützige und ökonomische Sozietät), Lossi u. 1.

Kommertsklub, Kompani u. 2.

Liiwi-Eestimaa Maavarandamise-büroo (Liv-Estländisches Büreau für Landeskultur), Lossi u. 1.

Liiwimaa põllutöö ja tööstuse edendamise selts (Livl. Verein zur Förderung der Landwirtschaft und des Gewerbefleißes), Lossi u. 1. See selts paneb iga aasta augustikuul oma platsil (Peterburi u. 80) Saksa näituse toime.

Maleklub, Saksa käsitööliste seltsi ruumides.

Ressource, Karlowa (Pirogowi) u. 22/24.

Saksa Käsitööliste selts, Tiigi u. 58.

Peale nende piab Liiwimaa pidalitõbe wastu wõitlemise selts ka Tartus koosolekuid.

Uued seltsid. 20. aug. 1913 waadati Liiwimaa seltsiasjade kommisjoni poolt 52 sissesaadetud seltsi põhjuskirja läbi; neist kinnitati 25. Muu seas kinnitati ka mitmed Tartu seltsid, nagu Tartu korraliku jahi armastajate selts Wibuane, karskuseselts Karskuseühendus, Tartu Eesti Selts ja perekondlik ühisus Rodnik. Kinnitati weel Baltimaa Autojuhtideühisus, Liiwimaa müüritööliste ametiühisus ja peale selle ka Tartu Tööstuse- ning Kaubanduseühisuse muudetud põhjuskiri.

Tapamaja, Pihtwa u. lõpul.

Tartu Eesti naisterahwaseltsi käsitöö- ja kudumisekool, Kooli kohta saab lähemaid teateid „Käsitöö lehe" toimetusest, Raatuse u. 18.

Tarwitajateühisus „Edasi". Kaks kauplust: Uue turu u. ja Tähe u.

Telefonikeskjaam (kroonu om.). Rüütli u. 15.

Trükiasjade inspektor elab Kastani uul. 37. Kõnetund 3—4 p. l.

Tööliste ametiühisused Tartus. Kingsepa tööliste-ametiühisuse liigete arw on 35 ümber ja warandusline seis umbes 100 rubla. Ühisuse liigete arw wäheneb iga aastaga. Ühisus asub Eesti Käsitööliste Abiandmiseseltsi ruumides korteris. Kantseleitunnid peetakse pühapäewadel k. 10—12. p.

Kiwitööliste ühisusel on 100 liiget ja 350 rubla ümber raha. Ühisuse liikmete arw on minewa aastasest arwust (150) wähenenud. Ühisus asub Loteaiaseltsi ruumides Jaama u. Kantseleitunnid igal pühap. k. 10—12.

Maalritööliste ametiühisus. Ühisusel ei ole enam sugugi warandust. Liikmete arw on nii kokku kuiwanud, et neid ühisuse asjaajamise peale enam tarwilist arwu walida ei saa. Kantseleitundidest ega ühisuse asukohast ei ole maalritöölistel endilgi enam midagi teada. Juhatusekoosolekuid peetakse korratult, kord ühe, kord teise juhatuse liikme korteris. Wiimasel ajal ei ole ka juhatusekoosolekutest enam midagi kuulda.

Metallitööliste ühisusel on raha 200 rubla ümber ja liikmeid 125. Kantseleitunnid igal pühap. k. 10—12, Rüütli uul. 4.

Puutööliste ühisus. Liikmeid on ühisusel 240; see arw oli aastat 3 tagasi poole suurem. Warandust on ühisusel ühes kapitaliga üle 2000 rubla. 1913. a. suwel sai ühisus omale raamatukogu asutamise luba; senini olid kogu jauks muretsetud raamatud mitu aastat politsei poolt kinni pitseeritud. Ühisuse korter on Pihkwa u. 12. Kantseleitunnid sealsamas pühap. k. 10—12.

Rätsepatööliste ühisusel on 170 liiget ja kapitali üle 1000 rubla. Raamatukogu luba ei saa, hoolimata põhjuskirja lubast; muretsetud raamatud seisawad mitmendat aastat kinnipitseeritult. Rätsepatöölisteühisus on ainus töölisteühisus Tartus, kel liigete arw aastaastalt tõuseb. Ühisuse korter Rüütli uul. 4. Kantseleitunnid pühapäewadel kell 10—12.

Äriteenijate-ametiühisus. Liikmeid 70 ja warandust umbes 1500 rubla ümber. 1912. aastal sai ühisus oma liikmete jauks raamatukogu luba. Korteris Jaani u. 19. Awatud: ärip. k. 8—11 õ., pühap. k. 10—12 e. l. ja k. 5—11 õ. Raamatuid antakse lugemiseks iga keskn. õ. k. ½9—½10-ni ja pühap. k. 11—12 päewal.

Töölisteühisustel on liikmeksastumisemaks 50 kop. ühekordselt ja liikmemaks 25 kop. kuus, peale rätsepatöölisteühisuse, kus naisterahwal liikmemaks odawam — 15 kop kuus — on, ja äriteenijateühisusel on 1) sisseastumise maksu 1 r. ja 2) igaaastaseid korralikka maksusid a) isikutel, kes kuni 40 r. kuus palka saawad — 2 r. 50 k., b) kes enam kui 40 r. saawad — 5 r. aastas.

Kinni pandi walitsuse poolt aasta jooksul: 1) Balti trükitööliste ühisuse Tartu osakond 200 liikmega, 2) Tartu trükitööliste selts, mis aasta eest asutati, 3) Karskuse Sõber, kus ka töölised enamuses oliwad, ja 4) Tartu Rahwahariduseselts, mis tööliste ja töölistemõtteliste haritlaste asutatud oli ja enne kinni pandi, kui ta oma tegewust õieti alustadagi sai.

Laiemaid teateid Tartu töölisteühisuste üle leidub „Aasta" kal. 1913, 190—194. weerul.

Wabrikuinspektor elab Peterb. u. 143.

Wõerastemajadest nimetame: „Amerika", Suur turu 17.
„Bellevue", Raatuse u. 2.
„Emajõgi", Wene u. 4.
„Europa", Peterburi u. 20.
„Jator", Holmi u. 17.
„Karl Moss", Uueturu u. 29.
„Kommerts-hotell", Riia u. 39.
„Liiwimaa", Riia u. 93.
„Liwadia", Kalameeste u. 8.
„London", Promenadi u. 2.
„Petersburg", Uueturu u. 22.
„Riia", Maarjamõisa u. 32.
„Rossia", Aia u. 8.

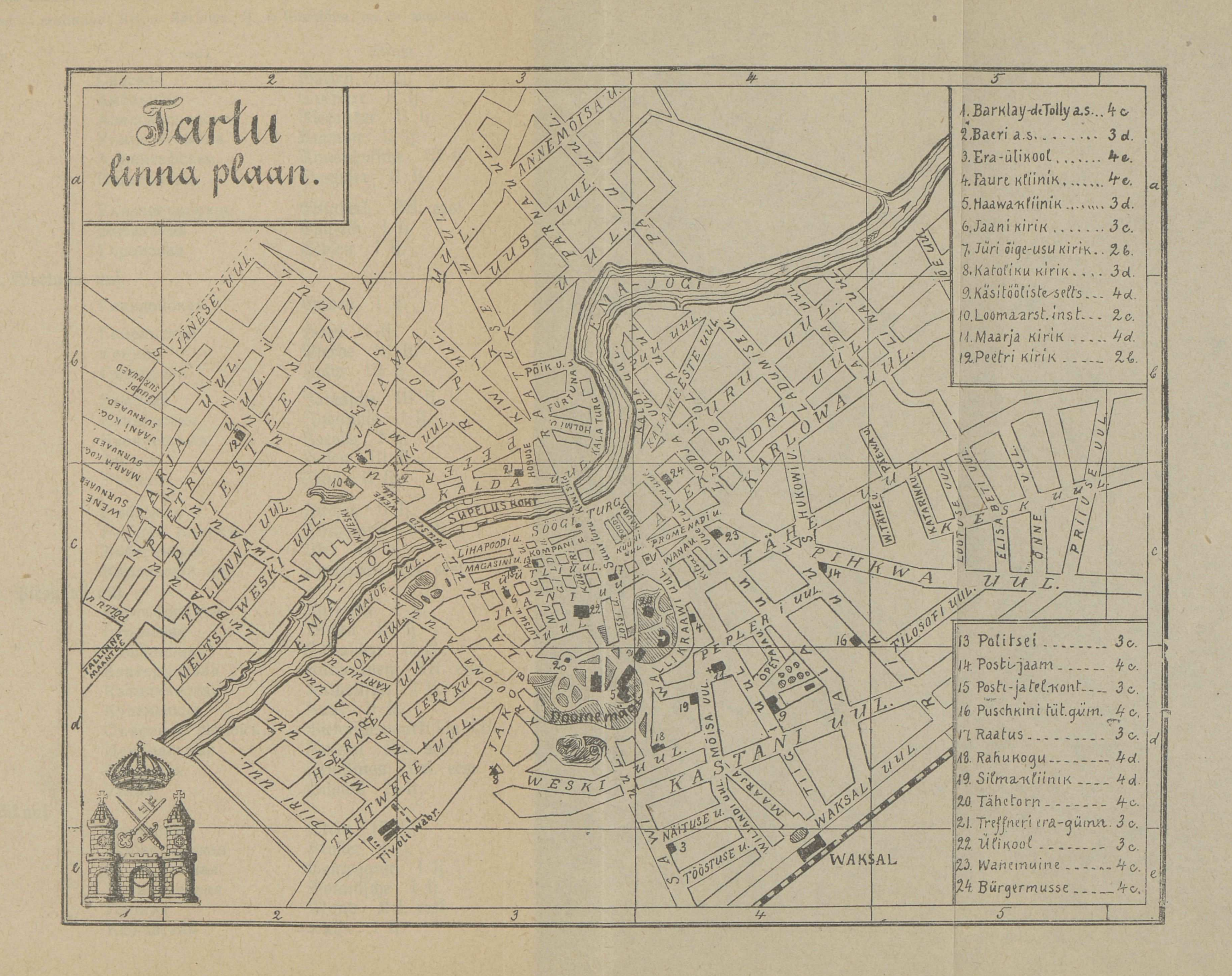
Ämmaemandad. A. Grossberg, Peterburi u. 14
M. Koik, Kiwi u. 67.
A. Schiiman Lootuse u. 4.
A. Tannenberg, Wana u. 3.
A. Willmann, Raatuse u. 10, krt. 4

Tartu juhi parandused ja täiendused.

Adwokat Peeter Kangur, Promenadi u. 6, kõnet. 9—10, 2—3 ja 5—6.

479. w. 15. r. alt: Mellinini as. tuleb lug. Mellini.

Seltside korterid (488. weerg): Aberg, Wene u. 3; Terwis, Lutsu u. 24; Tartu Naister. Selts, Raatuse u. 13; Tartu Majaom. Selts, Suur turu 8; Ugaunia, Tähe u. 70.


Tartu
linna plaan.
1. Barklay-de Tolly a.s. ... 4 c
2. Baeri a.s. .... 3 d.
3. Era-ülikool .... 4 e.
4. Faure kliinik .... 4 e.
5. Haawakliinik .... 3 d.
6. Jaani kirik .... 3 c.
7. Jüri õige-usu kirik .. 2 b.
8. Katoliku kirik .... 3 d.
9. Käsitööliste selts ... 4 d.
10. Loomaarst. inst. ... 2 c.
11. Maarja kirik ..... 4 d.
12. Peetri kirik ..... 2 b.
13 Politsei .... 3 c.
14. Posti-jaam ..... 4 c.
15 Posti-ja tel. kont. ... 3 c.
16 Puschkini tüt. güm. 4 c.
17 Raatus .... 3 c.
18. Rahukogu .... 4 d.
19. Silmakliinik .... 4 d.
20. Tähetorn ...... 4 c.
21. Treffneri era-gümn. 3 c.
22. Ülikool ...... 3 c.
23. Wanemuine ...... 4 c.
24. Bürgermusse ..... 4 c.
EMA-JÕGI
SUPELUS KOHT
KALDA
SÖÖGI TURG
JAAMA UUL.
PEETRI
PIHKWA UUL.
KARLOWA UUL.
TÄHE UUL.
KASTANI UUL.
WESKI UUL.
TÄHTWERE UUL.
TALLINNA UUL.
MELTSI UUL.
WAKSAL
WAKSALI UUL.
Doome mägi
Tivoli wabr.
ANNEMÕISA U.
JÄNESE UUL.
PÕIK U.
FORTUNA
KALA TURG
RIIA UUL.
FILOSOFI UUL.

Tartu uulitsate nimekiri Eesti tähestiku järele.

Lühendused: eesl. = eeslinnas; Krl. = Karlowa; lj. = linnajäus; wt. = waadata.

Uulits	Улица	Straße
Aia	Садовая	Garten II lj.
Aida	Амбарная	Speicher II lj.
Aleksandri	Александровская	Alexander II lj.
Ammoni	Улица Аммона	Ammon II lj
Annowi	Анненгофская	Annenhoffsche III lj.
Aurulaewa	Пароходная	Dampfer II lj.
Elisabeti	Елизаветинская	Elisabeth Krl. eesl.
Emajõe	Эмбахская	Embach I lj.
Erne	Гороховая	Erbsen I lj.
Fortuna, wt. Wortuna uul.		
Gildi	Гильдейская	Gilden I lj.
Hetsli	Гецельская	Hetzel I lj.
Hobuse	Конная	Pferde III lj.
Holmi	Гольмская	Holm III lj.
Jaama	Ямаская	Jamasche III lj.
Jaani	Ивановская	Johannis I lj.
Jakobi	Яковлевская	Jacobs I lj.
Jänese	Заячья	Hasen III lj.
Jõe	Рѣчная	Fluß II lj.
Kalamehe	Рыбацкая	Fischer II lj.
Kala turu	Рыбной рынокъ	Fischmarkt III lj.
Kalda	Набережная	Ufer III lj.
Karlowa	Карловскій пер.	Karlowa Krl. eesl.
Karlowa, wt. Pirogowi uul.		
Kartuli	Картофельная	Kartoffel I lj.
Kase	Березовая	Birken III lj.
Kastani	Каштановая	Kastanien II lj.
Katarina	Екатеринская	Katharinen Krl. eesl.
Katoliku	Католическая	Katholische I lj.
Kauba	Купеческая	Kauf II lj.
Kauba turu	Съѣстной рынокъ	Victaulienmarkt I ja II lj.
Kesk	Центральная	Zentral Krl. eesl.
Kewade	Весенняя	Frühlings Krl. eese.
Kitsas	Узкая	Schmal II lj.
Kitse, wt. Põik uul.		
Kiwi	Каменная	Stein III lj.
Kloostri	Монастырская	Kloster I lj.
Kompani	Компанейная	Compagnie I lj.
Kroonuaia	Ботаническая	Botanische I lj.
Kuu	Лунная	Mond Krl. eesl.
Küüni	Кюновская	Kühn I lj.

Uulits	Улица	Straße
Küütri	Бочарная	Küter I lj
Ladumise	Складочная	Stapel II lj
Lai	Широкая	Breit I lj
Lepiku	Лепикская	Leppik I lj
Lihapoodi	Мясничная	Scharren I lj
Liiwa	Песочная	Sand III lj
Lille, wt. Shukowski		
Lina	Льняная	Flachs II lj
Lodja	Лодейная	Lodjen II lj
Lokuse, wt. Wäike Weski uul.		
Lootuse	Надеждинская	Hoffnungs Krl. eesl.
Losſi	Замковая	Schloß I lj
Lubja	Известковая	Kalk III lj
Luha	Луговая	Wiesen III lj
Lutsu	Налимья	Quappen I lj
Maarjamõisa	Марiенгофская	Marienhofsche I ja II lj
Maarja turg	Марiинск. рынокъ	Marien Markt III lj
Maarja	Марiинская	Marien III lj
Magasini	Магазинная	Magazin I lj
Marja	Ягодная	Beeren I lj
Meltsiweski	Солодомельничная	Malzmühlen III lj
Meloni	Дынная	Melonen I lj
Monopoli	Монопольная	Monopol II lj
Munga	Монашеская	Mönch I lj
Mäe	Горная	Berg III lj
Neewa	Невская	Newa Krl. eesl.
Oa	Бобовая	Bohnen I lj
Paju	Ивовая	Weiden III lj
Pargi	Парковая	Park Krl. eesl.
Peetri	Петровская	Petri III lj
Peetri turu	Петровскiй рынокъ	Petri=Markt III lj
Pepleri	Пеплерская	Pepler II lj
Peterburi	Петербургская	Petersburger III lj
Pihkwa	Псковская	Pleskau II lj
Piiri	Граничная	Grenz I lj
Pikk	Длинная	Lange III lj
Pirogowi (Karlowa)	Пироговская	Pirogoff (Karlowa) II lj
Poodi	Лавочная	Buden I lj
Promenadi	Променадная	Promenaden II lj
Puiestee	Аллейная	Allee III lj
Puu	Дровяная	Holz II lj
Päikese ehk päewa	Солнечная	Sonnen Krl. eesl.
Pärna	Липовая	Linden III lj
Põik (Kitse)	Поперечная	Quer III lj
Põllu	Полевая	Feld III lj

Uulits	Улица	Straße
Raatuse	Ратушная	Rathaus III lj
Rebase	Лисья	Fuchs II lj (Krl. eesl.)
Riia	Рижская	Rigasche II lj
Rikas	Богатая	Reiche Krl. eesl.
Risti	Крестовая	Kreuz III lj
Roosi	Розовая	Rosen III lj
Rõemus	Веселый переулокъ	Frohe Krl. eesl.
Rüütli	Рыцарская	Ritter I lj
Saekoja	Лѣсопильная	Sägemühlen Krl. eesl.
Sawi	Глинная	Lehm I lj
Shukowski (Lille)	Жуковская	Blumen II lj
Soola	Соляная	Salz II lj
Suur turu	Большой рынокъ	Großer Markt I lj
Sõbra	Дружественная	Freundschaftl. Krl. eesl.
Tallinna	Ревельская	Revalsche III lj
Tamme	Дубовая	Eichen II lj
Tiigi	Прудовая	Teich II lj
Tolstoi	Улица Л. Толстого	Tolstoi Krl. eesl.
Turu	Рыночная	Markt II lj
Tähe	Звѣздная	Stern II lj
Tähkwere	Техельферская	Techelfersche I lj
Tööstuse	Промышленная	Industrie I lj (Tähkw.)
Uueturu	Ново-Рыночная	Neumarkt II lj
Uus Kastani	Новая Каштановая	Neue Kastanien Allee I lj
Uus ehk Wäike Tähe	Малая Звѣздная	Kl. Sternstr. Krl. eesl.
Uus	Новая	Neu III lj
Waba	Свободная	Frei Krl. eesl.
Wabriku	Фабричная	Fabrik I lj (Tähkwere)
Waksali	Товарная	Waren II lj
Waleria	Валерiйская	Valerien Krl. eesl.
Wallikraawi	Обводная	Wallgraben I ja II lj
Wana	Старая	Alt II lj
Wene	Русская	Russische III lj
Weski	Мельничная	Mühlen I lj
Wiljandi	Феллинская	Fellinsche I lj (Tähkw.)
Wilosohwi	Филосовская	Philosophen II lj
Wladimiri	Владимiрская	Wladimir Krl. eesl.
Wortuna	Фортунская	Fortuna III lj
Wäike Weski	Малая Мельничная	Kleine Mühlen III lj
Wäike Wiljandi	Малая Феллинская	Kleine Fellinsche I lj
Wäike	Малый переулокъ	Kleine Quer III lj
Wäljanäituse	Выставочная	Ausstellungs (Tähkw.)
Õnne	Счастливая	Glück Krl eesl.
Õpetaja	Пасторатская	Pastorat II lj

Tartu uulitsate nimekiri Wene tähestiku järele.

Улица	Straße	Uulits
Александровская	Alexander	Aleksandri II lj
Аллейная	Allee	Puiestee III lj
Амбарная	Speicher	Aida II lj
Анненгофская	Annenhofsche	Annowi III lj
Березовая	Birken	Kase III lj
Бобовая	Bohnen	Ua I lj
Богатая	Reiche	Rikas Krl. eesl.
Большой Рынокъ	Großer Markt	Suur turu I lj
Ботаническая	Botanische	Kroonuaia I lj
Бочарная	Küter	Küütri I lj
Валерiйская	Valerien	Waleria Krl. eesl.
Веселая	Frohe	Rõemus Krl. eesl.
Весенная	Frühling	Kewade Krl. eesl
Владимiрская	Wladimir	Wladimiri Krl. eesl.
Гецельская	Hetzel	Hetseli I lj
Гильдейская	Gilden	Gildi I lj
Глиянная	Lehm	Sawi I lj
Гольмская	Holm	Holmi III lj
Горная	Berg	Mäe III lj
Гороховая	Erbsen	Erne I lj
Граничная	Grenz	Piiri I lj
Дворцовый переулокъ	Elisabeti uulitsa pikendus,	Krl. eesl.
Длинная	Lange	Pikk
Дровяная	Holz	Puu
Дружественная	Freund	Sõbra Krl. eesl.
Дубовая	Eichen	Tamme II lj
Дынная	Melonen	Meloni I lj
Елизаветинская	Elisabeth	Elisabeti Krl. eesl.
Екатерининская	Katharinen	Katarina Krl. eesl.
Жуковская	Blumen	Lille
Замковая	Schloß	Lossi I lj
Заячья	Hasen	Jänese III lj
Звѣздная	Stern	Tähe II lj
Ивановская	Johannis	Jaani I lj
Ивовая	Weiden	Paju III lj
Известковая	Kalk	Lubja III lj
Каменная	Stein	Kiwi III lj
Карловская или Пироговская	Karlowa	Karlowa II lj
Картофельная	Kartoffel	Kartuli I lj
Католическая	Katholische	Katoliku I lj
Каштановая	Kastanien Allee	Kastani II lj

Улица	Straße	Uulits
Компанейская	Compagnie	Kompani I lj
Конная	Pferd	Hobuse III lj
Крестовая	Kreuz	Risti III lj
Купеческая	Kauf	Kauba I ja II lj
Кюновская	Kühn	Kööni I lj
Лавочная	Buden	Poodi I lj
Лепикская	Leppik	Lepiku I lj
Липовая	Linden	Pärna III lj
Лисья	Fuchs	Rebase II lj
Лодейная	Lodjen	Lodja II lj
Луговая	Wiesen	Luha III lj
Лунная	Mond	Kuu Krl. eesl.
Лѣсопильная	Sägemühlen	Saekoja Krl. eesl.
Льняная	Flachs	Lina II lj
Магазинная	Magazin	Magasiini I lj
Малый переулокъ	Kleine	Wäike III lj
Малая Звѣздная	Kl. Stern	Wäike Tähe II lj
Малая Мельничная	Kl. Mühlen	Wäike Weski III lj
Малая Феллинская	Kl. Fellinsche	Wäike Wiljandi I lj
Маріенговская	Marienhofsche	Maarjamõisa I ja II lj
Маріинскій рынокъ	Marienmarkt	Maarja turg III lj
Маріинская	Marien	Maarja II lj
Мельничная	Mühlen	Weski I lj
Монастырская	Kloster	Kloostri I lj
Монашеская	Mönch	Munga I lj
Монопольская	Monopol	Monopoli II lj
Мясничья	Scharren	Lihapoodi I lj
Набережная	Ufer	Kalda III lj
Надеждинская	Hoffnungs	Lootuse Krl. eesl.
Налимья	Quappen	Lutsu I lj
Невская	Newa	Neewa Krl. eesl.
Новая	Neu	Uus III lj
Новая Каштановая	Neue Kastanien Allee	Uus Kastani II lj
Новорыночная	Neumarkt	Uueturu II lj
Обводная	Wallgraben	Wallikraawi I ja II lj
Парковая	Park	Pargi Krl. eesl.
Пароходная	Dampfer	Aurulaewa II lj
Пасторатская	Pastorat	Õpetaja II lj
Пеплерская	Pepler	Pepleri III lj
Песочная	Sand	Liiwa III lj
Петербургская	Petersburger	Peterburi III lj
Петровскій рынокъ	Petri=Markt	Peetri turu III lj
Петровская	Petri	Peetri III lj
Пироговская	Karlowa	Karlowa II lj
Полевая	Feld	Põllu III lj

Улица	Straße	Uulits
Поперечная	Quer	Põik (Kitse) III lj
Променадная	Promenaden	Promenadi II lj
Промышленная	Industrie	Tööstuse I lj
Прудовая	Teich	Tiigi II lj
Псковская	Pleskausche	Pihkwa II lj
Ратушная	Rathaus	Raatuse III lj
Ревельская	Revalsche	Tallinna III lj
Рижская	Rigasche	Riia II lj
Розовая	Rosen	Roosi III lj
Русская	Russische	Wene III lj
Рыбацкая	Fischer	Kalamehe II lj
Рыбной рынокъ	Fischmarkt	Kala turu III lj
Рыночная	Markt	Turu II lj
Рыцарская	Ritter	Rüütli I lj
Рѣчная	Fluß	Jõe II lj
Садовая	Garten	Aia II lj
Свободная	Frei	Waba Krl. eesl.
Складочная	Stapel	Ladumise II lj
Солнечная	Sonnen	Päikese e. Päewa Krl. eesl.
Солодомельничная	Malzmühlen	Meltsiweski III lj
Соляная	Salz	Soola II lj
Старая	Alt	Wana II lj
Счастливая	Glück	Õnne Krl. eesl.
Съѣстной рынокъ	Victualienmarkt	Kauba turu I ja II lj
Техельферскяа	Techelfersche	Tähtwere I lj
Товарная	Waaren	Waksali II lj
Узкая	Schmal	Kitsas II lj
Улица Аммона	Ammon	Ammoni II lj
Улица Л. Н. Толстого	Tolstoi	Tolstoi Krl. eesl
Фабричная	Fabrik	Wabriku I lj
Феллинская	Fellinsche	Wiljandi I lj
Философская	Philosophen	Wilosohwi II lj
Фортунская	Fortuna	Wortuna III lj
Центральная	Zentral	Kesk Krl. eesl.
Широкая	Breit	Lai I lj
Ягодная	Beeren	Marja I lj
Яковлевская	Jakob	Jakobi I lj
Ямская	Jamasche	Jaama III lj
Эмбахская	Embach	Emajõe I lj

Walga linna juht.

Adwokadid. Eraadwokat A. Rudsit, Moskwa u. 23.

Wannut. adwokat O. Samuel, Jaani u. 1, 9—11 ja 4—6.

Wann. adw. abid: J. Kriisa, Moskwa u. 27, 9—10 ja 4—6.

D. Leik, Moskwa u. 43, 9—11 ja 3—5.

J. Sepp, Moskwa u. 24.

Ajalehed. „Südlivländischer Anzeiger", Moskwa u. 12. Ilmub üks kord nädalas. Tellimisehind 2 rbl aastas. — „Kahwi", Läti leht.

Aktsisiwalitsuse 1. ringkond, kantselei, Ruhja u.; 2. ringkond, kantselei Aia u. 16.

Aptegid. K. Rücker, Moskwa u., oma m.

O. Sõrmus, Pihkwa u. 10.

Arestimaja, Riia u.

Arstid. F. Barth, kreisiarst, Elisabeti u. 4, 9—11 ja 2—4.

J. Müllerson, Pihkwa u. 10, 10—1 ja 4—5.

H. Seeberg, linnaarst, Moskwa u. 9, 9—11 ja 4—6.

A. Tamberg, Moskwa u. 43, 9—12 ja 3—5.

Hambaarstid: J. Görtz, Wladimiri u. oma m. — U. Meer, Moskwa u. 23.

Loomaarst A. Morell, Tannenbergi u. oma m.

Haigemaja (linna), Allee u. 3.

Hobustepost, Herraste u. 12.

Kirikud. Juudi sinagog.

Jaani kirik (Saksa koguduse oma).

Luke kirik. Õpetajat ei ole.

Nikolai kirik. Preester Tamm.

Peetri kogudus (jumalateenistust peetakse Jaani kirikus), õpet. R. Wühner.

Preobrashenski kirik, pr. Karklin.

Kohakuulamise wahetalitus, Minna Eck, Luke pl. 24.

Kohtud. Walga-Wõnnu rahukogu on Wõnnu linnas. Jäuskonna rahukohtuniku kantselei, Pihkwa u., „Säde" m.

Kohtupristaw, J. M. Musit, W. Sepa u. 2.

Koolid: A. Kamseni kaubandusekool, Uus u.

Kooliõpetajateühisuse õigustega kaub.-kool. Insp. K. Robeschnek.

Kroonu algkool, Köie u. 9. Iht Britsmann.

Linnaalgkool, Alle u. 4, Iht Pullissaar.

4-kl. linnakool, Moskwa u. 3. Insp. Iwanino.

Luke kih. kool, Luke pl. Iht Ganges.

Nikolai kiriku kool, Uus u. Iht Tamm.

Nooresoo Kaswatuse Seltsi kool, Moskwa u. 34. Iht M. Kuus.

Peetri kiriku kool, Uus u. 31. Iht Kukk.

Preobrashenski kiriku kool, Nikolai u. Iht Behrsin.

Realkool, Luke pl. Direkt. Danilow.

Tütarlaste gümnasium, Moskwa u. 47. Dir. Danilow.

Wolffi 3-kl. tütarl.-kool, Pihkwa u. 36.

Koolideinspektor M. J. Sass, Pihkwa u. 10.

Linnaamet, Sepa u. 1.

Linnapea, Maertson, Moskwa u. 24.

Maksuinspektor, G. Tshehowitsh.

Notarius, A. K. Johannson, Moskwa u. Tsenkeri m.

Pangad ja rahaasutused. Linna Laenu- ja Hoiuühisus.

Läti hoiukassa.

Postkontori juures asuw hoiukassa.

Rentei, Aia u. 16.

„Säde" juures asuw laenu- ja hoiuühisus, Pihkwa u. „Säde" m.

Walga Laenu- ja Hoiukassa, Aia u. 16.

Walga Wastastik. Kreditühisus, Pihkwa u. „Säde“ m.

Politsei. Kreispolitseiwalitsus, Herraste u. 14. Kreisiülem G. Wõssotski. 1. jäusk. noorem abiline M. Koch (Walgas), 2. jäusk. J. Taube (Smiltenis), 3. jäusk. S. Rantsentski (Marienburis).

Linnapolitsei, pristaw W. Wadomski, Pihkwa u. 8.

Pristawi abiline O. Borowski.

Postkontor, Moskwa u.

Raamatukauplused „Kultura“, Moskwa u. 27.

Lillipuu J., Pihkwa u.

„Lira“, Riia u. 11.

Paulin J., Herraste u. 6.

„Postimees“.

Rauska J., Herraste u.

Tilting, J., Moskwa u.

Raatus, Sepa u. 1.

Rohukauplused. Hainberg, Jaani u. 1.

P. Einer, Moskwa u. 27.

J. Jürisson, Moskwa u. 43.

Saunad. Karris E., Sauna u.

Schmidt E., Elisabeti u. 2.

Seltsid. Eesti Karskuse Selts, Moskwa u. 33.

Läti seltskondlik ühisus, Moskwa u. 6.

„Musse“, Riia u. 5.

Naister. heateg. selts.

Saksa selts.

Seltskondlik ühis. „Säde“, Pihkwa u. oma m.

Tuletõrjujateselts.

Talurahwaasjade komissar, Tannenbergi u. Moreli m.

Telegrafikontor, Moskwa u.

Telefoni keskjaam, Moskwa u. 27.

Trükikojad. „Kultura“, Moskwa u. 27.

Paulin J., Herraste u. 6.

Rauska J., Herraste u.

Tilting J., Moskwa u.

Wabrikud. Balti seebiwabrik, Wõru u. 11.

A. Murfeldi nahawabr., Tartu postmaantee 3.

Rosenbergi ja Nieluse masinawab., Moskwa u. 13.

E. Smidti õllewabr., Herraste u. 11.

von Stryki telliskiwiwabr., Tartu postm. 30

Waestemajad, Allee u. 10, Matuseaia u. 17.

Waksalid. Põhja-Õhtu raudtee. Raudteewalitsus Peterburis. Teeharud wiiwad: Wolmari, Wõndu ja Riiga; Tartusse, Tapale ja Tallinna; Wõrusse, Petserisse ja Pihkwasse.

Liiwimaa juurdeweu (kitsaroopalise) raudtee. Raudteewalitsus Walgas, Herraste u. 11. Tee ühendab Walka Stokmanshofiga.

Walga — Pärnu — Tallinna juurdeweu raudtee. Raudteewalitsus Pärnus.

Wangimaja, Pargi u.

Woorimeeste sõidutaks. Waksalist linna ühe in. pealt 20 ja kahe inimese eest 30 k.

Ühest waksalist teise 60 k.

Linnast waksali 25 k.

Wõerastemajad. Balti hoow, Riia u. 10.

Kommerts, Moskwa u. 21.

Liiwimaa, Moskwa u. 29.

Peterburg, Moskwa u. 18.

Riia, Moskwa u. 20.

Rooma, Pihkwa u. 21.

Rossia, Wõru u. 22.

Ämmaemandad. Raudsepp O., Köie u. 9.

Roots A., Pihkwa u. 16.

Schamajewa O., Pihkwa u. 30.

Walga uulitsate nimekiri.

Uulits	Улица	Straße
Aia	Садовая	Garten
Allee	Аллейная	Allee
Aleksandri	Александровская	Alexander
Elisabeti	Елизаветинская	Elisabeth
Engelhardi	Энгельгардговская	Engelhardtshöfsche
Erne	Гороховая	Erbsen
Herraste	Господская	Herren
Hobuse	Конная	Pferdebach
Jaama	Станцiонная	Station
Jaani	Ивановская	Johannis
Kitsas	Узкая	Schmal
Konstantini	Константиновская	Konstantin
Köie	Канатная	Reeper
Liiwa	Песочная	Sand
Liiwa, Wäike	Малая Песочная	Kleine Sand
Luke plats	Лугажская площадь	Luhdescher Platz
Maria	Марiинская	Marien
Marienburi	Марiенбургская	Marienburg
Matuseaia	Кладбищенская	Kirchhofs
Mesipuu	Улейная	Bienen
Metsa	Лѣсная	Wald
Mihkli	Михайловская	Michael
Monopoli	Монопольская	Monopol
Moskwa	Московская	Moskausche
Mäe	Горная	Berg
Nikolai	Николаевская	Nikolai
Oja	Ручейная	Bach
Pargi	Парковая	Park
Pedeli	Педдельская	Peddelnsche
Pedeli maantee	Педдельская почт. дор.	Peddelnsche Land
Petroleumi	Керосиновая	Petroleum
Pihkwa	Псковская	Pleskausche
Plewna	Плевнинская	Plewnasche
Puschkini	Пушкинская	Puschkin
Puschkini, Wäike	Малая Пушкинская	Kleine Puschkin
Pärnu	Перновская	Pernauer
Põllu	Полевая	Feld
Riia	Рижская	Rigasche
Sauna	Банная	Badstuben
Sepa	Кузнечная	Schmiede
Sepa, Wäike	Малая Кузнечная	Kleine Schmiede
Siimoni	Симонная	Simeon
Tannenbergi	Танненбергская	Tannenberg
Tartu maantee	Юрьевская почт. дор.	Dörptsche Land
Uus	Новая	Neu

Uulits	Улица	Straße
Waestelaste	Сиротская	Waisen
Weerenni	Водяная	Wasser
Wiljandi tee	Феллинская почт. дор.	Fellinsche Land
Wladimiri	Владимирская	Wladimir
Wolmari	Вольмарская	Wolmarsche
Wõnnu	Венденская	Wendensche
Wõru	Верроская	Werrosche

Wiljandi linna juht.

Adwokadid. Wannutatud adwokadid: K. Baars, Lossi u., Pohli m. W. Kapp, Lutsu u., oma m. Wannut. adw. abi: K. Grau, Lossi u., A. Koppeli m. Eraadwokadid: M. Aleksinski, Posti u., Hoferi m. T. Kurrik, Harjutuse u., Schneideri m. N. Wenger, Weske u., oma m.

Ajalehed. „Felliner Anzeiger", saksakeelne, Lossi u., Kluge ja Ströhmi rmtkpl. Wast. toim. Körber.

„Sakala", Lossi u., de Colonque m. Wast. toim. ja wäljaandja wan. adw. abi K. Grau.

„Wiljandi Teataja", Tartu u., Tõllassepa m. Wast. toim. wann. adw. K. Baars, wäljaandja H. Namsing.

Aktsisiwalitsuse Liiwimaa 3. ringkond, asukoht Tartus. 10. jäuskond. Wanem ringkonnaülema abi C. parun Holstinghausen-Holsten, elab Wiljandis; wanem määraline kontrolör N. von Kohlhase, Wiljandis; wanem ülemääraline kontrolör Fr. Roosmann. — 11. jäuskond. Wanem ringkonnaülema abi Adolphi, noorem määraline kontrolör J. Mikulin, ülewaataja L. Krüger; kõik Wiljandis.

Aptek, Schölerite pärijad, Suure turu ääres, rentnik prowisor Steding.

Arstid. E. Gernhardt, Wäike turu ääres 1. Kagan, hambaarst, Lossi u., Pohli m. H. Raska, loomaarst, Suure turu ä., oma m. B. Sellheim, Kassisaba u. 13, oma m. Silbermann, Lossi u., Koppeli m. T. Soosaar, Lossi u. Chr. Sanderi m. H. Ströhmberg, kreisiarst, Lossi u., de Colonque m. A. Schwarz, linnaarst, Tallinna u., oma m. R. Weinberg, Suure turu ääres, Raska m.

Elektrijaam, eraettewõtjate oma, Tallinna u. — Ehitataw linna oma, tapamaja juures.

Haigemaja (maakonna ja linna oma), Wäike u.

Hobustepostijaam, „Glinke" wõerastemaja juures, pidaja Warres, hobuste arw 30.

Hotellid, w. wõerastemajad.

Kaalukoda (linna oma), Suurel turul.

Karskusekuratorium, Suure turu ä. Pohli m.

Kasarmud: a) Lossi u., b) Mäe u.

Kinoteatrid. „Modern", Lossi u., Tõllaseppa m. „Illusion", Käsit. Abiandmiseseltsi ruumides.

Kirikud ja palwemajad. Linna Jaani kirik, õp. v. Mickwitz, köster Tessel. Maakoguduse Püha Pauluse kirik, õp. J. Lattik, köster J. Siimer. Wene õigeusu kirik, preester Lusik. Palwemaja, Tallinna u. lõpul.

Kohus. Wiljandi-Pärnu rahukogu, kantselei Posti u., oma m. IV jäusk. rahukohus, rahukogu ruumides. VI jäusk. Weski u. Winnali m. Ülem talurahwakohus, kantselei Weski u. oma m., esimees J.

Linde, kohtupidamine Wiljandi wallamajas, Tartu u. Selle alla käiwad: Wiljandi, Kõpu, Paistu, Tarwastu ja Helme kihelkonnad.

Kohtupristaw A. Anderſon, Lutſu u. oma m.

Kohtu-uurija, I jäusk., Palratski, Loſſi u.

Koolid. Bloſfeldi erakool.

Grippe waestel. warjupaik.

Eesti Haridſ. progümnaſium, 6-kl.

Kantremaa miniſteriumikool.

Kihelkonnak.(kirikumõiſas, poiſſl.).

Kirikukool (õigeuſu).

Lastewarjupaik.

4-kl. linnakool poiſſlastele.

2-kl. linna ſegakool.

2-kl. miniſteriumikool.

Sakſa lasteaed.

" poislaste- } progümnaſium.
" tütarlaste- }

Tütarlastegümnaſium.

Laadad: 25. jaan.; 3. weebr. aastalaat 8 p.; neljapäewal päraſt ülestõusmiſepühaſid; 22. juunil; 24. ſept.; 25. nowembril. Mihkli ja Jaani laat (22. juun. ja 25. now.) peetakſe Koplis, teiſed uulitſatel, peaasjalikult Tallinna uulitſal.

Linna waeſtelastekohus, eſimees linnapea von Engelhardt, ſekretär W. Treymann.

Linnawalitſus, raekojas, Linnu u.

Lugemiſetuad. Awalikud: karskuſeſeltſil „Wabaduſel" ja karskuſekuratoriumi theemajal. Eſimene Tartu u. 9, Tõllaſeppa m., teine Suure turu ääres, Pohli m. Oma liikmete jauks: „Koidul" ja Põllum. Seltſil ning Wene ja Sakſa Seltskondlistel Ühiſustel.

Maamõetja (era), H. Keſtküla, Kantremaal., oma m.

Makſuinſpektor, J. Kornelius, Loſſi u. Lange m.

Matuſeaiad. Maakoguduſe matuſeaed, Kantremaal; Sakſa koguduſe matuſeaed, ſealſamas; Wene kog. matuſeaed, ſealſamas, ja linna Eesti kog. II matuſeaed, Wiiratſi mäel.

Notarius, G. Seen, Loſſi uul., oma m.

Palwemaja, w. Kirikud.

Pangad ja rahaaſutuſed. Eesti Kreditühiſus, Loſſi u., Pohli m.

Eesti Laenu- ja Hoiuühiſus, Weski u., Põllum. ſ. m.

Rentei, Loſſi u., Kieſeritzky m.

Sakſa Laenu- ja Hoiuühiſus, Kauba u., Oſtrowi m.

Politſei. Maakonnapolitſei. Maakonnaülem N. Fomin.

Wanem abiline parun W. Wolff, Wiljandis.

I jäusk. noorem abi W. Songaillo, Wiljandis.

II jäusk. noorem abi Tatarinoff, Põltſamaal.

III jäusk. noorem abi Dolbnja, Tõrwas.

Linnapolitſeiülewaataja, A. Iwanow, kantſelei Kaſſiſaba u.

Poſtijaam, w. Hobustepoſt.

Poſtkontor on Poſti u. Kontoriülem S. Gawrilow. Kihelkonnaposti ſaadetakſe: Paistu kihelkonda: esmasp. ja neljap. hommikul; Tarwastu kih. teiſip. ja reedel; Kõpu mõiſa ja wabriku esmaspäewa, neljapäewa ja laupäewa homm.; Kõpu kihelk. teiſip. ja reedel; Wana-Tännasſilma ja Õiſu-Kaarli w. teiſip. ja reedel; Wastemõiſa teiſip. ja reedel.

Päewapilditöökojad: A. Allik ja Teng, Poſti u., Roſe m.

Linz, Tallinna u., Milli m.

J. Riet, Harjutuſe u.

Raamatukauplused: Kooliõpetajateſeltſi rmtkpl. Loſſi u., Chr. Sanderi m.

Kluge ja Ströhm (Saksa), Lossi u., Schoppe m.
T. Kurrikoff, Lossi u., Pohli m.
C. J. Lang, Lossi u., oma m.
H. Leoke, Tartu u., Schmidti m.
„Meie Kodumaa", Tartu u., Romantsowi m.
A. Reewits, Tartu u., Romantsowi m.
E. Ring, Tartu u., Rieprichi m.
A. Tõllassepp, Tartu u., oma m.
Rahwakoolideinspektor, Kassisaba u., Sulke m.
Raudtee. Rongid tulewad ja lähewad: hommiku kella 5—6, päewal k. 11—12 ja õhtul k. 5—6 wahel.
Rohupoed: G. Günther, Tartu u., Sassi m.
Elrich, Lossi u., Wichwelini m.
M. Kõrwa, Lossi u., Pohli m.
Stedingh, Suure turu ääres, apteki kõrwal.
Saunad. Sewig ja Ko. (endine Koodor), Weski u., oma m.
A. Koppel, Järwe u., oma m.
Seltsid. Balti Saksa Seltsi osakond, Saksa Seltsi ruumides.
Eesti Hariduseselts, Põllum.-seltsi ruumides.
Eesti Põllumeesteselts, Weski u., oma m.
Esimine Lugemisering, „Wabaduse" ruumides.
Eesti Matmisekassa, E. Käsit.-seltsi ruumides.
Kaubatarwitajateühisus, Lossi ja Tartu u. nurgal.
„Koit", Weski u., oma m.
Käsitööliste Abiandmiseselts, Posti u., oma m.
Mesilaste pidajateselts, Põllum.-s. ruumides.
Mõisnikkude seltskondlik üh. „Kasino", Lossi ja Posti u. nurgal, oma m.
Põll.-seltsi Kaubanduseosakond, Põllum.-s. ruumides.

Saksa Käsitööl.-selts, Projekti u., oma m.
Saksa Kirjanduseselts, Saksa Käsit.-seltsi ruumides.
Saksa lauluselts „Liederkranz", Saksa Käsit.-seltsi ruumides.
Saksa Matmisekassa, Saksa Käsit.seltsi ruumides.
Sellidekassa.
„Wabadus", karskuseselts, Tartu u. 9.
„Wabaduse" spordiosakond, Põllum.s. ruumides.
Wabatahtlik Tuletõrjujateselts.
Waestelaste warjupaik „Krippe".
Sõjawäewalitsus, maakonnasõjawäe ülem, Mäe u., kasarmu m.
Talurahwa asjade komissarid. I jäusk. P. Tshishow, Lossi u., Pohli m. — II jäusk. G. Skatshewski.
Tapamaja, linna koplis, järwe ääres.
Tarwitajateühisus. Esimees H. Namsing; kirjatoimet. H. Sims; kassahoidja A. Koppel.
Trükikojad: Rennit, Ring ja A. Tõllassepp.
Turgu peetakse teisipäewal, neljapäewal ja reedel hommikust kuni k. 1 päewal.
Wabrikuinspektor. Wiljandi käib 4. jäusk. wabrikuinspektori alla, kes Pärnus elab.
Waestemaja, (linna) Posti u.; (walla) Tartu maantee ääres.
Wallamaja, Tartu u., oma platsil.
Wangimaja praegu ei ole. Tähtajaliste wangide tarwis on endine „Kanika" kõrts, kuna teiste jäuks rahukohtu juures olew arestimaja wangimajaks on. Uus wangimaja ehitatakse Tallinna u., palwemaja wastu.
Wabrikud ja töökojad. G. Johnsi nahaparkimisetöökoda, Tartu u., oma m.
Linaketramisewabrik, Lossi u. otsas.

J. Kondori puutöökoda, Lossi u., oma m.

J. Mankini puutöökoda, Tallinna u., Milli m.

J. Metsamärti katalsepatöökoda, Tallinna u.

J. Mutti katalsepatöökoda, Weski u.

E. Pohli rauawabrik, Kantremaal.

E. Pohli tikuwabrik, Kantremaal.

Uno Pohrti rauawabrik, Kantremaal.

Raud'i jahuweski, Kantremaal.

J. Rothbergi saapa- ja saapapealsetetöökoda, Tartu u.

J. Rothbergi ja Johnsi saapamasinatewabrik, Tartu u., Johnsi m. (Wabrik hakkab 1913. a. algul käima.)

Rieprichi nahaparkimisetöökoda.

Õllewabrikud: Rosenbergi pärijad, Lossi u. ja Wiljandi mõisas; Sewigh ja Ko.

Weewärgi kantselei linnaametis.

Woorimeeste sõidutaks.

Sõit linnast waksali	20	kop.
" " " ja tagasi 1/4 tunni ootam.	35	"
Sõit waksalist linna	35	"
" linnas	10	"
1/2-tunniline sõit piatusega	25	"
1 " " "	45	"
1/2 " lõbusõit	30	"
1 " "	50	"
Ootamiseraha iga tunni eest	30	"
Sõit linnast järwe juurde	15	"
" " Kiwistikku	20	"
" " uue surnuaia juurde jaaniga	30	"
" " " " " troskaga	35	"
" " wana surnuaia juurde	15	"

Öösel on sõit poole kallim.

Wõerastemajad: „Grand Hotel", „Bristol", „Park", „Glinke".

Wiljandi uulitsate nimekiri.

Uulits	Улица	Straße
Harjutuse	Учебная	Exerzier
Hiire	Мышной пер.	Mausegasse
Juudi	Іудейскійпер.	Judengasse
Järwe	Озерная	See
Kassisaba	Кошачій хв.	Kazenschwanz
Kauba	Товарная	Kauf
Linnu	Птичій пер.	Vogel
Liiwa	Песочная	Sand
Lossi	Замковая	Schloß
Luha	Луговая	Wiesen
Lutsu	Налимовая	Qauppen
Munga	Монашій пер.	Mönch
Mäe	Горная	Berg
Pikk	Монастырск.	Lang
Posti	Почтовая	Post
Projekti	Проектная	Projekt
Roosi	Розовая	Rosen
Sepa	Кузничная	Schmiede
Sia	Свинняя	Schweine
Tallinna	Ревельская	Revalsche
Tartu	Дерптская	Dörptsche
Tiigi	Прудовая	Teich
Ujumise	Купальная	Bade
Wallikraawi		Graben
Weike	Малая	Kleine
Weske	Мельничная	Mühlen

Wõru linna juht.

Adwokadid. Wannutatud adwokadid: Beik, W., Tartu u.

Lõo J., Liiwa u.

Wann. adw. abi: Kakko W., Kesk u.

Eraadwokadid:

Luik P., Jüri u.

Matlik K., Jüri u.

Pihlak R., Petseri u.

Treimundt J., Liiwa u.

Aktsisiwalitsus. Liiwi kubermangu aktsisiwalitsuse IV ringkond. Ringkonna ülewaataja on A. Andrejew

Aptegid. Steding, Tartu u., rentnik P. Kestger.

Arstid. Freudenstein H., hambaarst, Tartu u.

Karp A., Jüri u. k. 9—11 ja 4—6.

Reichardt N., kreisiarst, Aleksandri u. 9—11 ja 3—4.

Rosendorf A., linnaarst, Jüri u., k. 9—12 ja 3—4.

Udelt, Tartu u. Pihtli m.

Haigemajad. Linna haigemaja. Wastuw. tunnid 12—2 päewal; hädakorraline wastuwõtmine igal

ajal. Maks 51 kop. ööpäewa pealt. Suguhaiguste (wäljaarwatud awalikud naisterahwad) arstimise eest maksu ei wõeta.

Hotellid — w. Wõerastemajad.

Jalutuskohad. Linna Katarina puiestik, Tamula järwe kaldal. Linnast wiis wersta eemal on kena jalutuskoht Kasaritsa; pühapäewadel mängib seal muusik; seal on ka einelaud alkoholiga. Linna lähedal on Haanja mägestik Muna- ja Wäljamäega.

Karskusekuratorium, kantselei thee- ja söögimajas.

Kaubatarwitajateühisused, w. Tarwitajateühisused.

Kogudused. Juudi kogudus.

Luteriusu Eesti ja Saksa ühine kogudus ja ühine kirik, õpetaja J. Martenson.

Õigeusu kogudus; preester Protopopow.

Kohtupristawid: J. Sulmen ja G. Taewere.

Kohus. Linn käib Tartu-Wõru rahukogu ringkonna alla. Rahukogu käib Tartust mõistmas.

VIII jäusk. rahuk., Riia u. Pauli m.

IX jäusk., Kasarmu u.

X jäusk. rahuk., Jüri u., linna m.

Ülem talurahwakohus:

I jäusk. kantselei on Riia u. ka kohtumõistmine on seal. Kohtunik J. Piip.

II jäusk. kantselei asub Kasarmu u., kohtumõistmine Wõru wallamajas, kohtunik M. Taewere.

Kohtuuurijad. I jäusk. N. Sokolow, Karja u.; II jäusk. N. Burley, Tartu u.

Koolid. Algkoolid:

Gr. õig. kirikukool, Tartu u., a) poisslastele, ja b) tütarlastele; esimiste tarwis 1850, teiste 1885. a. asutatud. Õpemaks: luth.-usulistel 2 rbl, õigeusul. 1—2 rbl. Õpilaste arw: poissa 38, tüdr. 22. Õpetajaid 4; juhataja P. Udres. Kooli ülewalpidamise kulud saadakse koolimaa rendist, linna käest ja koolirahast.

Haridusseltsi algkool, Riia u., as. 1908.; kooliraha 1½—2 r pooles aastas; õpilaste arw: poissa 46, tütarlapsi 28; õpetajaid 2; koolijuh. J. Luukas. Kooli ülewalpidamise kulud kannab Wõrumaa rahwahariduseselts. (Kooli ähwardab käesolewal aastal rahapuudus.)

Linnakool, poisslastele (endine kreiskool, 1888. a. ümber muudetud), Turu ääres. Kooliõpetajaid 4, pealeselle usuõpetuse ja keelte tunniandjad; inspektor N. Floru. Kooli ülewalpidamise kulud tulewad kroonu ja linna käest (Federi kapitali protsentidest). Koolis käis 1911/1912. a. 154 õpilast. Kooliraha on 10 rbl.

Linna poisslastealgkool, Karja u., as. 1792. a.; õpetus maksuta; õpilaste arw 156; kooliõpet. arw 4; koolijuh. J. Sirk. Koolis on suur ruumipuudus.

Linna tütarlastealgkool, Jüri u., as. 1908; õpetus maksuta; õpilasi 72, õpetajaid 2 ja lauluõpetaja; koolijuh. neiu M. Rebane. — Mõlemi wiimaksnimetatud kooli ülewalpidamise kulud kannab kroonu ja linn.

Linna erakool awati 1912. a. sügisel. Koolijuh. hra Plok.

Luth.-usu kirikukool, Jüri u., as. 1876. a.; õpemaks 2 rbl pooles aastas; õpilaste arw: poissa 32, tütarlapsi 20; õpetajaid 2; koolijuh. G. Paidra. Kooli ülewalpidaja on linn ja seltsid.

Saksa Kooliseltsi erakool, Jüri u., as. 1906; õpemaks 12½—40 rbl pooles aastas; õpilastearw: poissa 36, tüdr. 20; õpe-

tajaid 7; juh. C. Croon. Ülewalpidaja Saksa Kooliselts.

Õpekeel on igal pool Wene keel, wäljaarwatud haridüseltsi ja Saksa Kooliseltsi koolid, kus esimeses Eesti ja teises Saksa keel on.

Keskkool. Tütarlaste-gümnasium, 7-kl., end. progümnasium, gümnasiumiks muud. 1911, Aleksandri u. 1911/1912. a. 192 õpilast, 6 kooliõpetajat ja 4 eratunniandjat; juh. E. Luik. Ülewalpid. kulud kannab kroonu ja linn. Õpemaks 12—25 rbl, millest 4 õpilast täieste ja 42 õ. osalt wabastati.

Kreisipolitsei — w. Politsei.

Laadad. Laata peetakse: 7. jaan., 4. weebr., 22. weebr. (aastalaat, 8 päewa), 10. märtsil, 12. mail, 20. juunil, 26. aug., 24. sept., 12. okt., 10. now., 28. now. 13. dets. Kõik laadad, peale aastalaada, wältawad üheainsa päewa.

Linnapolitsei — w. Politsei.

Linnawalitsus, Jüri u. 5. 1) Linnaamet; 2) linna maksuwalitsus (esimees G. Kond); 3) waestelastekohus (esimees linnapea).

Loomaarst: E. Hampf, Katarina u., knt 11—12.

Maksuinspektor, M. Lototski.

Matuseaed. Ew.-lutheri-, Greeka õig.- ja Juudi-usu surnuaiad on linnast 2 w. eemal.

Mõisnikkude tarwitajateühisus — w. Tarwitajateühisused.

Notarius, R. Gabrel, Liiwa u., knt 9—2.

Pangad ja rahaasutused. Mõisnikude kreditkassa, Aleksandri u.

Rentei, Karja u., äritunnid k. 9—2.

Wõru Eesti Laenu- ja Hoiuühisus, Jüri u., linnawalitsuse majas.

Politsei. Kreispolitseiwalitsus, Riia u. 62. Kreisiülem Iwanow, wanem abi A. Kanger. I jäusk. noorem abi, koht okt. 1911 tühi, kohuseid täidab wan. abi. II jäusk. noorem abi N. Polidorow, asub Antsla mõisas; III jäusk. n. abi B. Erler, Leewi m. Maakonnas on 48 politseikordnikku (igas wallas üks) ja 16 strashnikku (8 Leewi mõisas ja 8 Antsla waksali juures).

Linnapolitsei asju ajab kreisiülema I jäusk. noorem abi W. von Kawer, Jüri u. Linnas on 1 kordnik, 10 linnawahti ja 24 strashnikku.

Posti- ja telegrafikontor, Jüri u. 25.

Pritsimaja, Turu u. 3.

„Põllumees“, waad. Tarwitajateühisused.

Raamatukauplused. von Gafron, Riia u.

Karlson ja Songi, Jüri u.

Paju, Tartu u.

Tooneturg, Riia u.

Raamatukogud. Linna awalik raamatukogu ja lugemisetuba, Jüri u.

Haridüseseltsi awalik raamatukogu, Riia u., koolimajas.

Rahaasutused, w. Pangad.

Rahukohus, w. Kohus.

Rahwakoolideinspektor N. Kaminski.

Rentei, waad. Pangad.

Rohupoed. J. Mõttus, Jüri u. Kondi m. — A. Steding, a) Jüri u., b) Riia u.; rentnik P. Kestner.

Seltsid: Kannel, laulu- ja mänguselts, Liiwa u. Liikmete arw 125; seltsi liikumata warandus umbes 17000 rbl. Seltsil on alkoholiga einelaud.

Karskuseselts. Liikmete arw 9. Seltsil oma korterit ei ole.

Põllumeesteselts. Liikmete arw 12. Seltsil oma korterit ei ole.

Ressource, mõisnikkude selts, asub

„Vereinis". Selts kinkis oma waranduse Saksa Kooliseltsile.

Saksa Kooliselts, Jüri u. Liikmete arw 385. Liikumata waranduse wäärtus 20000 rbl.

Saksa selts „Verein", Riia u. Liikmete arw 80. Seltsil on alkoholiga einelaud.

Wene klubi, Riia u. Liikmete arw 38. Seltsil on alkoholiga einelaud.

Wõru Käsitööliste Awitamiseselts, Riia u. Liikmete arw: pärisliikmeid 100, awitajaid 50. Warandus umbes 10000 rbl, wõlg umbes 7000 rbl. Einelaud alkoholiga.

Wõrumaa Rahwahariduseselts, Riia u. Liikmete arw 300.

Sõjawäewalitsus. Maakonna-sõjawäekomisjoni ülema kantselei Riia u. 1.

Talurahwaasjade komissarid: 1. jäusk. D Schanjaewski, Aleksandri u.; 2. jäusk Bossenko.

Tarwitajateühisused. Mõisnikkude tarwit.-üh. pood Jüri u.

Tarwitajateühisus „Põllumees", kaupl. (awatud 1912 märtsis), Jüri u.

Wäikekaupmeesteühisus; ladu Kasarmu u.

Telefonikeskjaam, Jüri u. 58. Maks telefoni eest linnalastel 20 ja maalastel 10 rbl aastas.

Tulekahju teadaandmise kell on Höhni m. küljes, Liiwa u. 9.

Turgu peetakse igal teisipäewal ja reedel.

Töökojad. Laualõikamisewabrik, omanik Judeikin; tööliste arw umbes 20.

Piiritusepuhastusewabrik (mõisnikkude aktsiaselts); tööliste arw umbes 30.

Trükikojad, Kultura, Jüri u. — A. Pohlak Jüri u.

Wabrikud, w. Töökojad.

Wabrikuinspektor, kelle alla Wõru ühes maakonnaga käib, F. Katshkow, elab Tartus, Peterburi u. 143.

Waksal on linnast 2 w. eemal

Welskerid: D. Karklin, kreisiwelsker.

K. Mellerson, linnawelsker, linnahaigemajas.

Woorimeeste sõidutaks:

	1 hobus. kop.	2 hobus. kop.
Sõit linnas	10	15
Tunnisõit ootamisega	35	60
Sõit linnast waksali	30	50
Sõit waksalist linna	40	60

Wäikekaupmeesteühisus — w. Tarwitajateühisused.

Wõerastemajad ja sissesõiduhoowid: „Aleksander", Riia u., maks ööpäewa eest 1—5 rbl.

„Commerz", Riia u., maks ööpäewa eest 50 kop.—2 rbl.

„Riia" (uueste awatud; einelauaks õllepood).

„Rossia", Riia u. maks ööpäewa eest 75 kop. — 3 rbl.

Sissesõiduhoow „Räppin", Kesk-u.; einelauaks õllepood.

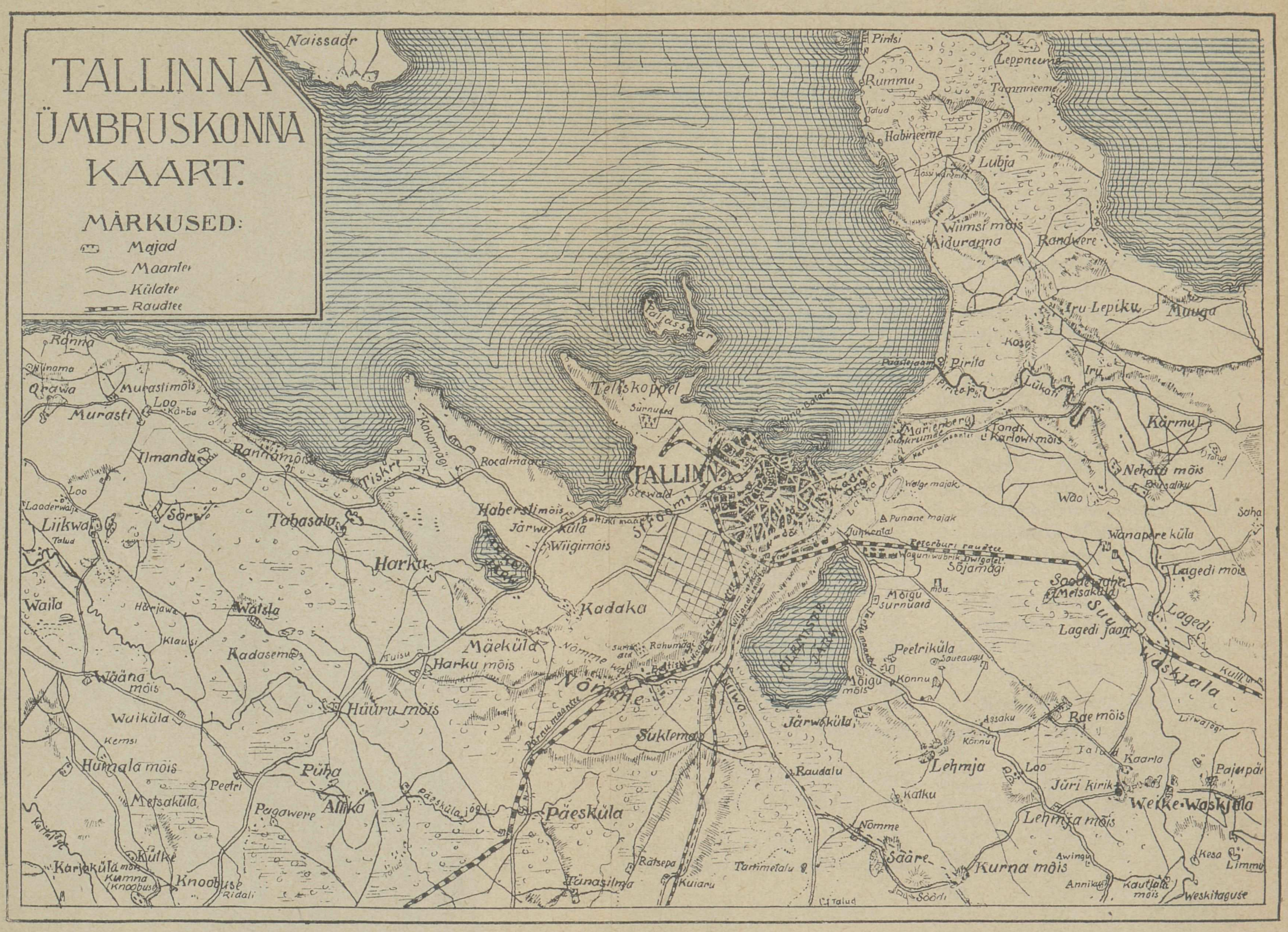
Ämmaemandad: C. Kahn, Katarina u.

H. Sapotskaja, Katarina u.

Õllepoed, mis kesklinnas on, jääwad linnawolikogu otsuse järele 1914. a. kõik kinni.

Wõru uulitsate nimekiri.

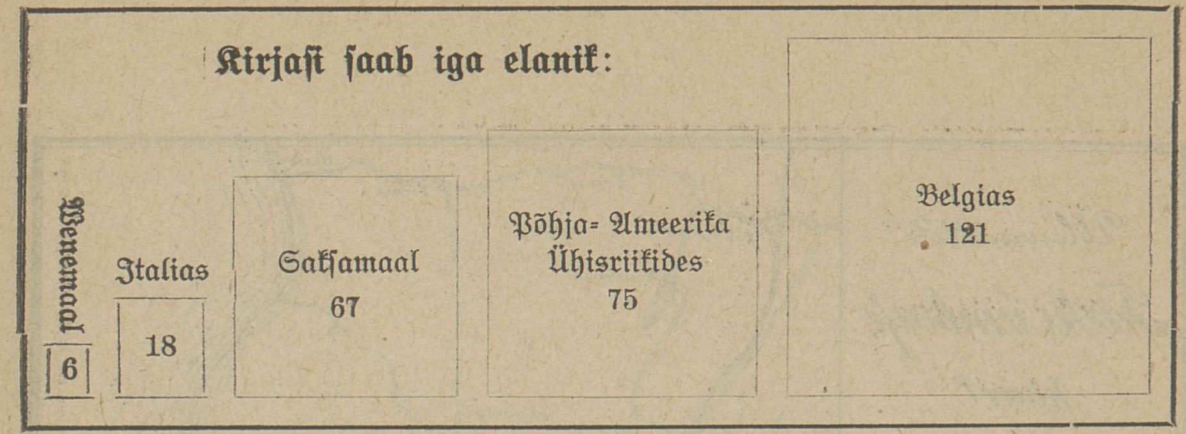
Aleksandri	Александр.	Alexander
Aia	Садовая	Garten
Jüri	Георгіевская	Georgen
Karja	Выгонная	Weiden
Kasarmu	Казарменная	Kasarmen
Katarina	Екатеринен.	Katharinen
Liiwa	Песочная	Sand
Petseri	Печерская	Petscher
Riia	Рижская	Rigasche
Rist	Малый пер.	Quer
Tartu	Дерптская	Dörptsche
Turu	Рыночная	Markt
Uus	Новая	Neu
Wahe (Kesk)	Средняя	Mittel
Weidendam.	Вейдендамск.	Weidendamm
Õllewabriku	Заводская	Brauerei



„Aasta" kalender 1913. „Mõtte" kirjastus, Tallinnas. Järeltrükk keelatud.

Ülewaatlik Tartu ümbruse kaart

Mustwee
Laiuse
Torma
Jõgewa jaam
Kuremaa
Palamuse
Luua
Kudina
Wisuste
Kaiawere
Elistwere
Woldi jaam
Igawere
Alatskiwi
Nina
Wara
Kitseküla
Soitaga
Wedu
Kärkna
Kärewere
Wasula
Marama
Wares
Jänese
Mõllatsi
Jlmatsalu
Kristental
Raadi
Suure Ulila
Tähtwere
Tartu linn
Jaama
Kawilda
Wäike Ulila
Maarjamõis
Haage
Ropka
Kawastu
Mäksa
Kastre
Luunja
Weibri
Sarakuse
Kaagwere
Kabina
Haaslawa
Aru
Meeri
Ülenurme
Nõo platw.
Reola
Uderna
Elwa jaam
Wana Kambja
Wana Kuuste
Kurista
Lanno
Suure Kambja
Suure Rüngu
Moisla
Ahja
Middendorfi platw.
Palupera
Puka jaam
Otepää
Täru
Arola
Pühajärwe
Nüustaku
Pilkuse
Räpina
Wirtsjärw
Peipsi järw



Post.

Sisemaa saadetused.

I. **Lihtsaadetused.** a) Kinnised kirjad (закрытыя письма). Wälised (иногородныя) kinnised kirjad ei tohi üle 5 naela ja kohalikud (мѣстныя) üle 1 n. kaaluda. Wäliste eest on 7 kop. loe pealt postiraha maksta — postmarkides, mis kirja peale pannakse; kohalikkude eest — 3 kop. kuni 4 loe raskuse kirja eest, 4—8 l. — 4 kop. ja üle 8 loe weel 2 kop. iga 4 loe wõi nende osade eest. Kirjad wõiwad ka ilma markideta ja ristpaela-saadetused puudulikult maksetud olla; nende saajatelt nõutakse puuduw kaaluraha kahekordselt sisse. Kinnistes kirjades wõib dokumentisid, markisid jne aga mitte raha saata.

b) Lahtised kirjad ehk postkaartid (открытыя письма или почтовыя карточки): ühekordsed 3 kop. ja ettemaksetud wastusega 6 kop. Postkaardisid wõiwad ka eraisikud walmistada; need kaartid piawad aga suuruse, wormi ja paberipaksuse poolest kroonupostkaartidega ühesugused olema. Paber piab heledat karwa olema. Riigikulli ei lubata peale trükkida. Kaart ei tohi alla $2\frac{1}{4}$ wers. (10 tsentim.) ega üle $3\frac{1}{8}$ wers. (14 tsm) pikk ega alla $1\frac{1}{2}$ wers. (7 tsm) ega üle 2 wers. (9 tsm) lai olla.

c) Ristpaela- ehk banderolisaadetused (бандерольныя отправленія). Lahtiselt ristpaela all wõi kinnipanemata ümbrikkudes wõib saata: 1) mitmesugusid trükitöösid ja asjalisi paberid ja käsikirjasid, millel jookwa kirjawahetuse iseloomu ei ole, mis üle 4 naela ei kaalu ja üle 10×10 wers. suured ei ole (torukskeeratult mitte üle 17 wers. pikad ja 2 wers. läbimõeta); 2) kaubaproowisid, mis wäärtuseta on, üle 27 loe ei kaalu ja üle 6×4×2 wers. (torukskeeratud mitte üle 6 wers. pikad ja 3 wers. läbimõeta) ei ole.

Margimaks ristpaelasaadetuste eest: a) kohalikud trükitöödega kuni 1 lood rasked — 1 kop., üle 1 loe iga 8 loe ehk selle osa eest — 2 kop.; b) wälised ja wäljamaa-banderolid — iga 4 loe (50 gr.) ehk selle osa eest 2 kop; c) asjaliste paberite ja kaubaproowidega iga 4 loe ehk selle osa eest 2 kop. Postimaksu alammäär on asjalistel paberitel: kohalikkudel 3 kop., wälistel 7 k., kaubaproowidel (wälistel kui ka kohalikkudel) 3 kop

II. **Kindlustatud saadetused** (заказныя отправленія). Kindlustatult (заказнымъ) wõib iga kinnist ja lahtist kirja, pakki ja ristpaelasaadetust saata. Ümbriku peale tuleb „заказное" kirjutada. Adressis ei tohi parandusi teha. Kui saatja soowib, et saadetus saajale isiklikult kätte antakse, siis tuleb ümbrikule weel pealkiri kirjutada: „выдать по повѣсткѣ". Teate saatmise eest kinnitatud (страховыя) ja kindlustatud (заказныя) saadetuste saatjale, et saadetus saajale kätte on antud, wõetakse: wäliste saadet. eest 7 k., kohal. eest 3 k. Kindlustatud (заказныя) kirjade eest maksetakse saatmiseraha raskuse järele ja pealeselle 7 kop. kindlustuse eest (markides). Kui kindlustatud (заказное) kiri, mille wastuwõtmise üle kwiitung on antud, kaduma läheb, maksab postiwalitsus saatjale 10 r. Kahjutasu nõuda wõib 2 aasta jooksul.

III. **Kinnitatud saadetused** (страховыя отправленія). a) Ülesantud wäärtusega kinnised kirjad (закрытыя письма съ объявленной

цѣнностью) on %%-paberite ja muude hinnaliste paberite saatmiseks määratud ja antakse postiasutusesse lahtiselt ära. Paketi raskus ei tohi üle 10 naela ja wäärtus üle 45 000 rbl olla. Saatmise eest maksetakse: 1) kaaluraha (вѣсовой сборъ) 7 kop. loe pealt; kohalikkude rahakirjade eest maksetakse niisama kui lihtkirjade eest, s. o. 3 kop.; 2) kinnituseraha (страховой сборъ) summa ehk wäärtuse eest: kuni 10 rbl wäärt — 10 kop., üle 10 kuni 100 rbl wäärt — 25 kop.; kui saadetuse wäärtus üle 100 rbl on, siis wõetakse esimise 100 rbl eest 25 k., iga järgmise 100 r. ehk selle osa eest 15 kop.

b) Ülesantud wäärtusega lahtised kirjad (открытыя письма съ объявленной цѣнностью) on raha, %%-paberite, pantkirjade jne saatmiseks määratud ja wõiwad ka kinnitamata (не страхованныя) olla. Kiri tuleb postiasutusesse lahtiselt ära anda ja seesolewate paberite nimekiri juurde lisada. Kirjal olgu pealkirjaks: „цѣнное на . . . . руб.“ Raskus kuni 20 naela (kohalikud 1 n.). Wäärtus piiramata. Maks nagu kinniste rahakirjade eest, mida praegu (ajutiselt) wastu ei wõeta.

Kinnitatud (страховое) saadetuse kaduma- ehk rikkiminemise puhul makstakse ülesantud wäärtuse järele kahjutasu.

IV. **Pakid** (посылки). Pakid on hinnalised ja hinnata (цѣнныя и безъ цѣны) ja piawad kasti sisse pandud, lõuendisse õmmeldud ehk korwi pakitud olema. Korwid olgu aga naha, wahariide ehk lõuendi sisse õmmeldud. Kuni 1 puuda raskused hinnata pakid wõiwad kõwast, paksust papist kastides olla. Pappkastidesse ehk paksu paberi sisse ehk lihtsalt banderoli saadeduste wiisil pakitud wõiwad ka n.n. kerged (маловѣсныя) pakid olla, mis üle 7 naela ei kaalu ja ühest raudtee- wõi aurulaewa-liini lähedal olewast postiasutusest teise saadetakse (see on, mida mitte maa- (hobuse-) kroonupostiga ei tule wedada). Pakile tuleb tugew nöör risti ümber siduda ja kõwaste kinni sõlmida. Hinnata pakkisid wõetakse ka ilma nöörita wastu. Kahju eest, mis pakis olewatele asjadele halwa pakkimise pärast sünnib, postiwalitsus ei wastuta. Pakis saata ei tohi: raha, mis riigis tarwitusel on, kinniseid kirjasid, kangeid keemialisi ning põlema plahwatawaid aineid ja tubakat ilma banderollita. Nagu ülemal tähendatud, on pakid hinnalised ja hinnata, s. o. nende wäärtust wõib üles anda ja ka andmata jätta. Sisemaa hinnata pakkisid wõib kindlustatult (заказная) saata. Kindlustuse (заказъ) eest tuleb peale pakisaatmise markide weel 7 kop. maksta, milleks saatekaardi peale sellehinnaline mark tuleb kleepida. Paki adressiküljele ja saatekaardile tuleb sõna „заказная“ kirjutada. Nende pakkide kohta maksawad needsamad seadused, mis kindlustatud kirjadegi kohta. Kindlustamata hinnata pakkide kadumaminemise eest postiwalitsus ei wastuta. Hinnaliste pakkide wäärtus ei tohi üle 45 000 rbl olla. Raskuse ülemmäär on 3 puuda. Soomemaale (mitte-raudteeäärsesse jaama) saadetud pakk ei tohi aga üle 24 naela kaaluda. Mandshuriasse, Tientsini, Pekingi, Kalgani ja Siberisse saadetawate pakkide raskuse ülemmäär on 1 puud. Sisemaa pakkide suuruse ülemmäär on $28 \times 9 \times 7^1/_2$ wers. ehk $22 \times 12 \times 11$ w., ehk $13^1/_2 \times 13^1/_2 \times 13^1/_2$ w.

Era-pakk (mitte ametline ehk teenistuse-pakk) antakse postiasutusesse ühes saatekaardiga (сопроводительный адресъ) ära. Saatekaart piab määratud wormi ja wärwi olema, nimelt: hinnata pakkidel roosa, hinnalistel walge ja pealepandud maksuga pakkidel kollane. Kollased blanketid on kaheks osaks jäutatud: üks pool on pakisaatedokumendiks, teine ametliseks rahasaatekaardiks (transferdiks), millega paki peale pandud maks saatjale kätte saadetakse. Paki enese peale kirjutatakse adress ja muud tarwilised märkused. Ülesantud wäärtusega pakkidel piab adress pakiümbriku enese peale kirjutatud olema; hinnata paki adress wõib aga ka pakiümbriku külge kinnitatud paberi, lõuendi- ehk muu riidetüki peal olla. Adressid Wene keeles kirjutada. Saatekaardi peale kirjutatakse, kuhu pakk saadetakse, saaja nimi ja täielik adress ning hinnaliste ja pealepandud maksuga pakkide saatmisel — wäärtus ja pealep. maksu summa (numbritega). Äralõigatawa kupongi esimesele küljele kirjutab saatja oma adressi, teisele küljele wõib kirja kirjutada. Kui saatja ei soowi, et pakk, mis saajale wälja ei ole antud, temale tagasi saadetakse, kirjutab ta paki adressiküljele: „возврату не подлежитъ“ (ei tule tagasi saata). Igasugused maksud, nagu kaaluraha, kinnitusemaks jne, maksetakse paki saatmisel postmarkidega, mis saatekaardi peale kleebitakse. Plommide ja pitsatite eest postiasutus maksu ei wõta, lakk arwa-

makſawad, järgmiste täiendustega: 1) Telegrafi kaudu raha ei ſaadeta. 2) Summa tuleb ſaatekaardil ſelle maa rahas üles anda, kuhu raha ſaadetakſe, mahaarwatud Türgimaa, kuhu Wene rahas wõib ſaata. 3) Saatja ning ſaaja nimi ja adreſs tuleb kaardi peale Wene ja wäljamaa keeltes (wiimaſes Ladina tähtedega) kirjutada. Kirjaliſi teateid ſaatekaardi peale ei wõi kirjutada. 5) Ühe kaardiga ſaadetawa ſumma ülemmäär: Auſtria-Ungriasſe 762 krooni; Belgiasſe, Prantſusmaale, Schweitſi, Serbiasſe ja Italiasſe 800 franki; Suur-Britanniasſe 30 naelſterlingi; Sakſamaale 650 marka; Hollandisſe 385 guldnat; Norra-, Daani- ja Rootſimaale 600 krooni; P.-A. Ühisriikidesſe 100 dollarit; Türgimaale 500 rbl. Saadetawa ſumma ülesandmiſel ei ole murdarwud lubatud. 6) Raha wastuwõtmiſel arwatakſe kurſſi järgmiſelt: 1 Auſtro-Ungria kroon — 39,377 kop., 1 Sakſamaa mark — 46,293 k., 1 frank — 37,5 k., 1 Daani, Rootſi ja Norra kroon — 52,08 k., 1 dollar — 1 r. 94,33 k., 1 gulden — 78,125 k. 7) Kaardile tuleb iga 10 rbl ja ſelle ſumma oſa kohta 10 kop. eeſt markiſid peale panna, mõnesſe kohta Põhja-Amerikasſe (nende nimekiri on igas postiaſutuſes olemas), Bulgariasſe, Hawai ſaartele ja Porto-Rikosſe ſaates aga 20 kop. iga 20 rbl wõi ſelle ſumma oſa kohta. 7) Rahakaardiſid wõib „kätteſaatmiſe üle teatamiſega" (увѣдомленiе о полученiи, avis de payement) ſaata. 10) Postil kaduma läinud rahakaardi ſaatja õigus raha tagaſi wõi kaardidublikadi ſaatmiſt nõuda kestab 1 aasta, ja kui raha Türgimaale ſaadetud, ſiis 2 aastat.

Pealepandud maks. Wenemaalt (wäljaarwatud Somemaa) wõib wäljamaale ja ümberpöördult pealepandud makſuga ſaadetuſi ſiſemaal makswate ſellekohaste määruste järele ſaata, järgmiste muudatustega: 1) Pealep. makſu ſumma ülemmäär on: Wenemaalt ſaadetawatel pakkidel 400 rubla, Sakſamaalt 800 marka, Auſtriaſt, Bosniaſt ja Herſegowinaſt 1000 krooni, Hollandiſt 500 guldnat ja Ungriaſt 1000 krooni. Wenemaalt Tſchifusſe, Pekingisſe, Tientſini ja Kalgani ſaadetawatele pakkidele wõib kõige rohkem 3750 rbl makſu peale panna; Daanimaale 400 rbl; Daanimaalt Wenemaale 720 krooni. 2) Pakkide ja ſaatekaardide (сопроводитительный адресъ, bulletin d'expédition) adreſſiküljele tuleb märkus „Remboursement" (pealep. maks) teha, millejärele pealep. makſu ſumma Wene rahas, Ladina tähtedega tuleb kirjutada. Pealep. makſu eeſt (peale postiraha) tuleb kaardile iga 10 rbl ehk ſelle ſumma oſa kohta 25 kop. eeſt markiſid peale panna. Enne paki wäljaandmiſt wõib paki pealt makſu ära wõtta ehk ſeda wähendada. Selleſt piab wäljaandmiſe kohta postiga (mitte telegrafiga) teatama. Moſkwas, Peterburis, Odesſas, Warſſawis ja Riias on ſelle eeſt 20 kop. maksta.

Rahakirjad. Wene paberi- ja metallraha wõib wäljamaale ſaata. Igaſuguſid wäärtpaberiſi, mille wäärtus üles antud (lettres de valer declarée), wõib kuni 500 rbl wäärtuſeni ka kinnistes kirjades ſaata. Keelatud on raha ja tollimakſu alla käiwate wäärtasjade ſaatmine kinniſes hinnaliſes paketis. Sakſamaale, Auſtro-Ungriasſe, Daanimaale, Türgimaale, Rootſimaale ja Schweitſi ſaadetawate lahtiste pakettide wäärtus on piiramata. Lahtiste pakettide wäärtus, mis nendesſe riikidesſe ſaadetakſe, kes ka Waſhingtoni lepingu oſaliſed on, ei tohi üle 3750 rbl olla. Suur-Britanniasſe minewate pakettide wäärtuſe ülemmäär on 1125 r. Kinnituſemaks (страховой сборъ): kui paket niiſuguſesſe riiki ſaadetakſe, mille piirid Wenemaaga kokku puutuwad, 4 kop. iga ſumma pealt, mis alla 112 r. 50 k. on; Jaapanisſe 8 k. ja mujale 10 ja 14 k. ſelleſama ſumma pealt. Adreſs kirjutatakſe Prantſuſe keeles. Saatmiſe eeſt pannakſe markiſid lihtkirjade takſi järele (10 kop. 15 gr eeſt), kindlustus (заказъ) 10 kop. (markides). Kätteſaamiſe teatamiſe (увѣдомленiе о полученiи, avis de réception) eeſt 10-kop. mark.

Pakid. Raskuſe ülemmäär 12 n. 20 ſol.; ſuuruſe ülemmäär 13½ werſ. igapidi [wihmawarjuſid, keppiſid, kaardiſid, plaaniſid jne wõib Lääne-Europasſe pakkides ſaata, mis kuni 1 arſſ. 7³/₅ werſ. (1 meeter 5 tſm) pikad ja 9 werſ. (40 tſm) pakſud on, mujale kuni 1 arſ. 6½ werſ. pikad ja 4½ werſ. pakſud]. Iga 12 n. 20 ſol. ehk ſelle oſa eeſt on postimaks, mis markides ſaatekaardi peale tuleb panna: Auſtriasſe ja Sakſamaale 70 kop.; Prantſuſemaale, Daanimaale, Hollandisſe, Schweitſi, Belgiasſe, Norrasſe ja Italiasſe 1 r.; Rootſimaale 1 r. 30 k.; Rumeniasſe 80 k.; Suur-Britanniasſe ja Hispaniasſe 1 r. 20 k.; Montenegrosſe ja Türgimaale 1 r. 10 kop.; Aaſia-Türgimaale, Egiptuſesſe, Greekamaale 1 r. 20 k.; Inglismaale 1 r. 25 k.; Portuga-

liasse 1 r. 40 k.; Kamorra saartele 1 r. 80 k.; Persiasse 80 k. Pakid mis kuni 6 n. ja wähe alla loe kaaluwad, saadetakse Rumeniasse ja pakid kuni 1 puud rasked Schanhaisse (Hiinamaal) sisemaa taksi järele (kaugust Wladiwostokini arwates. Ülemaltähendatud taksile arwatakse weel juurde: a) kaaluraha 20 kop. paki eest, mis alla 12 n. raske, ja 5 kop. iga naela eest üle 12 n; b) kinnitusemaksu (страховой сборъ) 5 kop. iga 100 rbl ülesantud wäärtuse eest; pealeselle wõetakse ainult kinnitusemaksu Wenemaaga kõrwuseiswate riikide pakkide eest 4 kop. ja mujale 10 kop. iga 112 r. 50 k. pealt. Paki juurde lisatakse iseäraline deklaratsion ja saatekaart, mis postiasutuses hinnata blanketide peale kirjutatakse. Saatekaardi kupongile wõib kirja kirjutada. Kerge (маловѣсная) paki adress tuleb pakiümbriku enese peale kirjutada. Wälismaale saadetud, kuid wäljaandmata jäänud paki saatja wõib Wenemaa postiwalitsuselt sellekohast teadet saades ennast pakist täieste lahti ütelda ehk nõuda a) et pakk kellelegi teisele wälja antaks ehk saajale uue adressiga järele saadetaks; b) et pakk temale enesele tagasi saadetaks; d) et saajale weel kord teateleht saadetaks; e) et pakk ära müüdaks. Pealeselle on saatjal õigus kohe saatmise juures nõuda, et wäljaandmata pakk temale ajawiitmata tagasi saadetaks ehk uuele saatjale wälja antaks. Selleks tuleb iseäraline teadaandmine sisse anda, mis selle maa keeles, kuhu pakk läheb, ehk Prantsuse keeles olgu kirjutatud. Kui pakk (maha arwatud need, mis Persiast ja Taga-Kaspiast saadetud) Wenemaal saajale teise kohta järele saadetakse, wõetakse saajalt maksu: 1) 50 kop., kui saatmine ainult Europa-Wenemaa ehk jälle Aasia-Wenemaa piirides sündis; 2) 60 kop. Mandshuria piiris; 3) 1 rbl 10 k. Aasia-Wenemaalt Mandshnriasse ehk ümberpöördult; 4) 1 rbl 10 kop. Aasia Wenemaalt Mandshuriasse ehk ümberpöördult; 5) 1 rbl 60 kop. Europa-Wenemaalt Mandshuriasse ehk ümberpöördult. Kui kerge (маловѣсная) pakk, mis Persiast otsekohe Europa-Wenemaale ehk Taga-Kaspiasse saadetud, järele saadetakse, nõutakse saajalt: 1) 80 kop. Taga-Kaspias; 2) 40 kop. Europa-Wenemaal; 3) 50 kop. Taga-Kaspiast mujale Aasia-Wenemaale saates wõi ümberpöördult; 4) 70 kop. Taga-Kaspiast Europa-Wenemaale ehk ümberpöördult; 5) 90 kop. Europa-Wenemalt Aasia-Wenemaale (peale Taga-Kaspia) ehk ümberp.; 6) 1 r. 10 kop Taga-Kaspiast Mandshuriasse ehk ümberp.; 7) 1 r. 50 k. Europa-Wenemaalt Mandshuriasse ehk ümberp.

Postiasutuste tegewuseaeg.

Post on kinni: Uueaasta päewal (1. jaan.), 1. lihawõttepühal, Maria kuulutamisepäewal (6. dets.) ja 1. jõulupühal (25. dets.).

Post on awatud kella 9—11 hommikul: kolmekuningapäewal (6. jaan.), küünlapäewal (2. weebr.), Nigula p. (9. mail), 1. nelipühip., Keisri kroonimisep. (14. mail), Peetri-Paawli p. (29. juunil), Issanda muutm. p. (6. aug.), Jumalaema surmap. (15. aug.), Johannese pea maharaium. p. (29. aug.), Jumalaema sündimisep. (8. sept.), ristiülendamisep. (14. sept.), Johannese õpet. p. (26. sept.), Jumalaema kaitsmisep. (1. okt.), Kaasani Jumalaema p. (22. okt.). Jumalaema templissewiim. p. (21. now.), 2. ja 3. jõulup. (26. ja 27. dets.), wõinädala laup., kannatamisenädala reedel ja laup., 2. lihawõttep., taewamin. p. Keisriproua nimep. (23. apr.) Keisri sündimisep. (6. mail), Keisrpiroua sündimisep. (25. mail), Keisriema nimep. (22. juulil), Aujärjepärija sündimisep. (30 juulil), Aujärjep. nimep. (5. okt.), Keisriema sündimisep. (14. now.) ja kõigil pühapäewadel: kella 8 hom. kella 2-ni lõunal (Peterburis ja Moskwas kella 9 hom. kella 4 p. l.) kõigil argipäewadel ja kindlustatud (заказныя) saadetuste wastuwõtmiseks ning wäljaandmiseks weel kella 4—6 õhtul.

Teated kodumaa posti- ja telegrafiasutuste kohta.

Riia postiringkonna walitsus saatis meile allpool leiduwad teated ja Balti kubermangude posti- ja telegrafiasutuste nimekirja. (Nimekirja piame ruumipuudusel käesolewal aastal wälja jätma.)

Postiasutuste arw. Posti-, telegrafi- ja telefoniasutusi on Baltimaal 297, nendest Eestimaal 86, Kuuramaal 80 ja Liiwimaal 80. Wallawalitsuste juures on postitalitusi: Eestimaal 19, Kuuramaal 4, Liiwimaal 5. Pealeselle on Liiwimaal weel eraisikute käes postitalitusi 12, kus kirjasi wastu wõetakse ja markisi müüdakse.

Peale posti- ja telegrafitalituste toimetatakse postiasutustes weel raha hoiupealewõtmist, elukinnitust, ajalehtede ja ajakirjade tellimiste wastuwõtmist ja tempelpaberite müümist.

Teenijate arw. Posti- ja telegrafiasutustes on ametnikka 1139, alamaid tee-

nijaid 1022; telefoniwõrkudes ametnikka 79, alamaid teenijaid 8; ringkonnawalitsuses kontoristisi 18. Kokku 2266.

Lähemat arwustikku asutuste tööliste (teenijate ja ametnikkude) arwu ja tööaja pikkuse ning palgaolude kohta, mis meid iseäraliselt oleks huwitanud, ametliselt ei peeta, nagu meie sellekohase palwe peale Riia posti- ja tel.- ringkonna walitsuse poolt wastati.

Telegraf.

Sisemaa telegrammid. Ärasaatmiseks antawad telegrammide alguskirjad olgu selgelt, ilma parandusteta ja tindiga kirjutatud; et saatjale tarbekorral telegrammi kätteandmata jäämisest wõiks teatada, tuleb ka tema adress alla kirjutada (mis maksu alla ei arwata); kirjutada wõib Wene keeles ja Ladina tähtedega kõigis Europa keeltes (sõnaks luetakse kõige rohkem 15 tähte ja 5 numbert). Wastu wõetakse ka kokkuräägitud keeles (на условномъ языкѣ) telegrammisid, niihästi sise- kui wäljamaale: 1) kokkuräägitud keeleks arwatakse, kui telegrammi tekst õigetest ehk wäljamõeldud sõnadest koos seisab, ilma et nad lause sünnitaksid, mis ühes ehk teises keeles arusaadaw oleks; 2) kokkuräägitud keele sõnad piawad silpidest koos seisma, mida Wene, Saksa, Inglise, Hispania, Prantsuse, Hollandi, Portugali ja Ladina keeltes õlpsaste wälja wõib ütelda, kusjuures sõnades märkidega tähti ei tohi olla; 3) kokkuräägitud keeles kirjutatud telegrammide saatjad piawad telegrafiasutuste nõudmisel nende poolt tarwitatawa wõtme ehk leksikoni (code) ette näitama; 4) kokkuräägitud keeles kirjutatud telegrammide eest makstakse nagu nagu harilikkudegi eest, kusjuures sõna pikkuse ülemmäär aga 10 tähte on. Märkused telegrammide kättewiimise kohta kirjutatakse telegrammi adressi ette: „Дневная" (päewane, niisugused telegrammid wiidakse saajatele ainult kella 7 hom. kuni kella 10 õhtul kätte), „До востребованія" (järelpärimiseni), „Въ собств. руки" (enese kätte), „Срочная" (terminiline), „Срочная, отвѣтъ уплаченъ" (terminiline, wastus maksetud), „Извѣщеніе уплачено" (teatamine maksetud), „Вслѣдъ" (järele) jne. Terminilise (срочная) wastuse eest ette on saatjal peale esimise telegrammi hinna weel 1 r. 95 k. maksta. Kui telegr. adressi ees sõna „Извѣщеніе" seisab, antakse saatjale telegrafi teel teada, et tema telegramm saajale kätte on jõudnud, mis eest 70 kop. on maksta. Telegrammid sõnaga „Вслѣдъ" saadetakse ärasõitnud saajale järele.

Telegrammide põhjusmaks (постоянная подепешная плата) on 15 k., Soomemaal 12½ penni.

Sõnamaks (пословная плата) on iga sõna eest Europa- ja Aasia-Wenemaal (ka Soomes) 5 k. 1. jaanuarist 1912 on see taks ka nende telegrammide kohta maksew, mis Europa-Wenemaalt Aasia-Wenemaale ehk ümberpöördult saadetakse. Kohalikud telegrammid 1 kop., Soomes 2½ penni sõna. Telegrammid Mandshuriasse ja ümberp. peale põhjusmaksu 12 kop. sõna; Jakutski oblastisse ja ümb. 5 kop.; Mandshurias maksab Sisewenemaa taks.

Terminilise ehk kiirtelegrammi (срочная) eest on maks kahekordne. Eraterminitelegrammisid, peale niisuguste, mis raudteejamadesse on adresseritud, wõib igas raudteejamas ära anda, kus üleüldisi telegrammisid wastu wõetakse.

Maksetud wastuse kohta tehtagu märkus: „Отвѣтъ . . . уплаченъ" (punktide asemele tuleb maksetud sõnade arw kirjutada). Maksta wõib ükskõik kui mitme sõnaga wastuse eest; kui sõnade arw üles ei ole antud, wõetakse maksu 10 sõna eest.

Ka wõib ühte telegrammi mitme adressi järele saata. Siis tuleb adresside arw (näit.: 2 адреса) ja soowitawad adressid telegrammi algul üles tähendada ja nende sõnade eest tuleb harilikku sõnamaksu maksta.

Wäljamaa telegrammid. Telegrammi wõib Ladina tähtedega igas Europa keeles kirjutada. Makstakse ainult sõnade arwu järele (põhjusmaksu ei ole). Europa-Wenemaa teistesse riikidesse wõetakse sõnast: Rumeniasse 8. kop., Aasia-Wenemaal 1. piirkonnas (õhtu pool Werhneudinski meridiani) 30 k., 2. piirk. (hommikup. Werhneud. mer.) 41 kop., Austro-Ungriasse, Saksamaale ja Helgolandi saarele 11, 34 ja 45 k.; Bulgariasse 9, 34 ja 45 k.; Daanimaale 15, 38 ja 49 k.; Serbiasse 9, 34 ja 45 k.; Prantsusmaale ja Korsikasse 15, 39 ja 50 k.; Hollandisse 14, 38 ja 49 k.; Rootsimaale 14, 34 ja 45 k.; Norramaale 16, 39 ja 50 k.; Belgiasse, Bosniasse ja Hertsego-

winasse, Luxemburgi, Montenegrosse ja Schweitsi 17, 38 ja 49 kop., Italiasse ja Sardinia ning Sitsilia saartele 18, 41 ja 53 k.; Hispaniasse 21, 50 ja 62 k.; Suur-Britanniasse ja Lamanche saartele 72, 48 ja 59 kop.; Gibraltarisse 23, 52 ja 63 k.; Greekamaale 24, 41 ja 52 k.; Portugaliasse 23, 50 ja 62 k.; Malta saarele 26, 44 ja 56 k.; Türgimaale (Europa) 26, 43 ja 46 k.; (Aasia) 26, 54 ja 66 k.; Egiptusesse (Aleksandriasse) 64 ja 77 k.; Hiinamaale 1 r. 13 k., 84 ja 83 k.; Jaapanisse 1 r. 95 k., 1 r. 05 k. ja 95 k. Sõnaks luetakse 15 tähte, wäljaspoole Europat 10 tähte. Aega arwatakse wäljamaa telegrammides 1—24. tunnini.

Telefon.

Telefoniwõrgud on praegusel ajal posti- ja telegrafiametkonna, eraettewõtjate, semstwode ja linnade käes. Wenemaal ehitas eraisik wõi selts 1882. a. esimesed telefoniwõrgud. Praegu on Wenemaal 92 linnas kroonutelefoniwõrgud. Peterburis, Moskwas, Warssawis, Odessas, Riias ja Lodsis ei ole kroonutelefoniwõrku, waid linnawalitsuste ja eraisikute oma. Kõige rohkem on telefonitarwitamine Baltimaal laiali lagunenud.

Maks telefoni tarwitamise eest on wäga mitmesugune. Peterburis wõetakse erakorteris 49. 50 kop. ja kontorites, wõõrastemajades jne 71, r. 50 kop. aastas, eäralistes kõnelemiste punktides 3-min. kõnelemise eest 15 kop. Moskwas maksab telefon 71 rbl aastas. Tallinnas*) ja Tartus maksab erakorterites 60 rbl ja äridel 75 rbl.

Balti kubermangudes on linnades peaasjalikult kroonu- ja maal rüütelkonnatelefonid. Tallinna linnas on telefoni tarwitajaid praegu umbes 950. Tarwitajate arw kaswab iga aastaga wiimastel aegadel umbes 100 wõrra, hoolimata sellest, et ka telefoniwõrguwalitsus, kui linnagi, ametikoht, igapidi publikomi nõuwidele wastu ei taha tulla (Toonitame wahemärkusena, et linn telefoniwõrgu oma kätte piaks wõtma.)

Linna telefoniga wõib ka maale kõnelda. Siin olew maatelefoniwõrgu keskjaamade tabel näitab, kuda ühendust tuleb otsida.

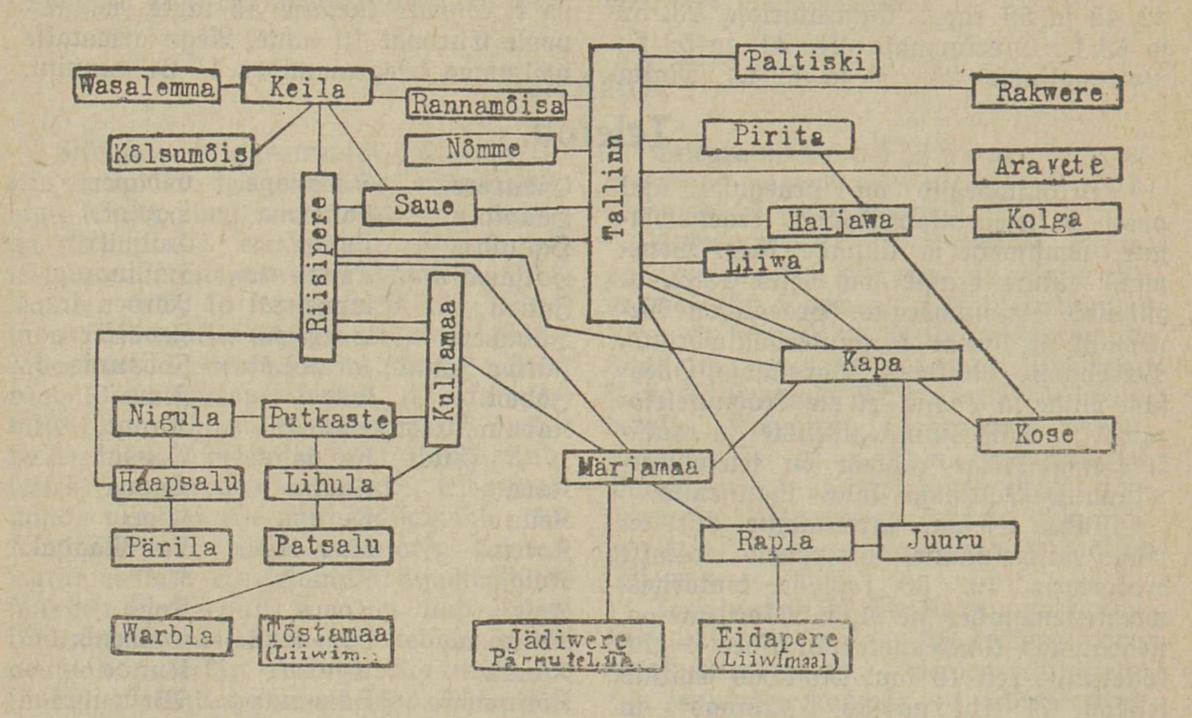
Maa-telefonikeskjaamade ja tähtsamate ühenduskohtade nimekiri.

Aegwiidu	Шарлотенг.	Charlottenh.
Ambla	Ампель	Ampel
Arawete	Араветъ	Arrawette
Eidapere	Эйдапере	Eidaperre
Haapsalu	Гапсаль	Hapsal
Haljala	Гальялъ	Haljall
Haljawa	Галлинапъ	Hallinap
Juuru	Іерденъ	Jörden
Jädiwere	Іедеферъ	Jeddefer
Järwa-Jaani	Іоганнисъ	Johannis
Jõhwi	Іеве	Jewe
Kabala (Eest.)	Каппель	Kappel
„ (Liiw.)	Каббаль	Cabbal
Kapa	Каппа	Kappa
Keila	Кегель	Kegel
Koeru	Мар.-Магд.	Mar.Magdal.
Kolga	Кольлъ	Kolk
Kose	Кошъ	Kosch
Kullamaa	Гольденбекъ	Goldenbeck
Kunda	Кунда	Kunda
Kõlsumõisa	Велленгофъ	Wellenhof
Laekwere	Ладигферъ	Ladigfer
Lihula	Леаль	Leal
Liiwa	Лива	Liwa
Lüganuse	Луггенгуз.	Luggenhusen
Märjamaa	Мерьяма	Merjama
Narwa	Нарва	Narva
Nigula (Lääne)	Пеналь	Pönal
Nigula (Wiru)	Магольмъ	Maholm
Nõmme	Немме	Nömme
Paide	Вейсеншт.	Weissenstein
Paltiski	Балт. Портъ	Baltischport
Patsalu	Паргель	Pargel
Pirita	Бригитовка	Brigitten
Putkaste	Путкасъ	Putkas
Pärila	Паргель	Pargel
Rakke	Ракке	Rakke
Rakwere	Везенбергъ	Wesenberg
Rannamõisa	Штраодгофъ	Strandhof
Rapla	Раппель	Rappel
Riisipere	Ризенбергъ	Riesenberg
Saue	Фридрихсг.	Friedrichshof
Simuna	Симонисъ	Simonis
Tallinn	Ревель	Reval
Tapa	Тапсъ	Taps
Türi	Тургель	Turgel
Uue-Mäetaga	Н.-Ментакъ	Neu-Mentak
Waiwara	Вайвара	Waiwara
Warbla	Верпель	Werpel
Wasalemma	Вазалемъ	Wassalem
Watkumõisa	Ваткюль	Watküll
Wiru	Вирро	Wirro
Woore	Форель	Forel
WäikeMaarja	М.-Маріенъ	Kl. Marien

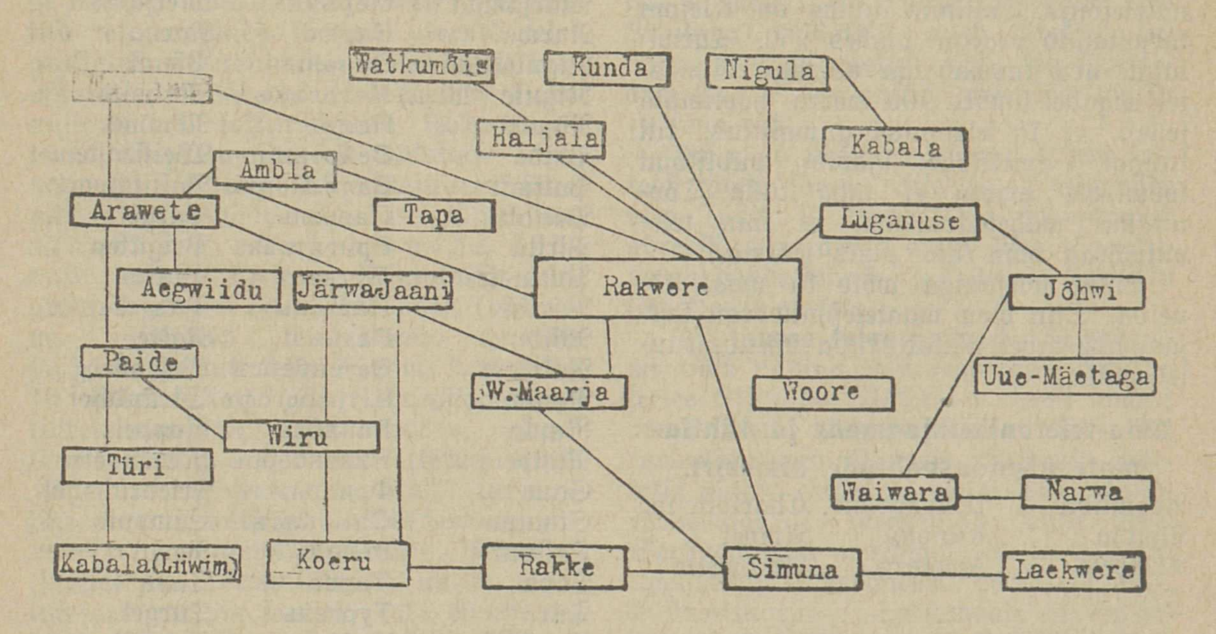
*) Siin kohal olgu seletatud, et telefonimaksu poole aasta kaupa maksta wõib. Poolt aastat ja aastat ei arwata mitte 1. juulist 1 jaanuarini ja 1. jaanuarist 1. jaanuarini, waid sellest päewast, mil telefon sisse seatud, selle päewani, mill 6 kuud wõi aasta täis saab, olgugi teisel aastal.

Maa-telefonikeskjaamade ja tähtsamate ühenduskohtade tabel.

Harju- ja Läänemaal.



Wiru- ja Järwamaal.



Poſtiasjanduſe arwuſtiku teated.

Riigid	Aaſtatel	Poſtiaſutuſed				Poſti rahaline ſeiſukord tuhandetes rublades			Poſtiſaadetuſte arw miljonides			Ühe elaniku kohta tuleb kirju	Kirjaſaat. hind (kar.)
		Poſtiaſutuſte arw	Teenijate arw tuhandetes	Ühe aſutuſe kohta □wersta maad	Ühe aſutuſe kohta Elanikka	Siſſetulek	Wäljaminek	Kahju ehk kaſu	Kõiki ſaadetuſi	Kirjad ja poſtkaardid	Ajakirjad ja lehed		
Auſtria	'08	9 138	66,8	28,8	3 093	62 391	63 161	— 770	1 973	1 364	258	48,3	3,9
Belgia	'08	1 485	6,3	17,9	4 974	13 477	6 466	- 7 011	686	322	155	43,7	3,7
Ingliſe= ja Iirimaa	'08|09	23 772	207,9	11,6	1 873	171 154	123 990	47 164	5 161	8 767	202	84,3	4,2
Ungria	'08	5 773	30,9	49,5	3 619	29 631	22 979	6 652	832	493	173	23,6	—
Sakſamaa	'08	40 566	325,1	11,7	1 494	336 731	304 122	32 609	8 549	4 581	1 990	75,5	4,8
Greekamaa	'07	852	1,4	66,7	3 089	1 121	1 107	14	33	17	?	6,9	?
Daanimaa	'08|09	1 058	7,8	33,5	2 576	?	?	?	305	163	?	59,9	?
Hiſpania	'07	4 626	6,0	94,4	4 173	10 455	3 696	6 759	336	177	?	9,2	?
Italia	'07	9 772	25,0	25,8	3 470	?	?	?	1 079	423	612	13,3	?
Hollandi	'08	1 462	9,8	19,8	3 984	11 262	9 193	2 069	537	240	261	41,9	?
Norramaa	'08	3 184	5,0	89,1	739	?	?	?	174	77	84	32,5	?
Portugal	'08	3 682	7,2	21,9	1 473	?	?	?	106	?	?	9,7	?
Wenemaa	'07	14 959[1])	59,8	1 276,8	10 390	77 092	46 520	30 572	1 634	1 175	412	7,5	7
Ühisriigid	'09	60 144	251,5	137,1	1 449	395 521	429 410	—83 889	22 663	6 885	?	78,9	?
Türgimaa	'06|07	1 312	2,8	2 000,1	18 912	?	?	?	38	32	?	1,9	?
Prantſuſemaa	'07	12 827	100,4	36,7	3 060	121 580	105 838	15 742	3 289	1 413	1 807	36,0	5,6
Helwetſia	'09	1 950[2])	14,6	18,6	1 825	20 268	18 867	1 401	528	270	176	75,9	3,7
Rootſimaa	'08	3 735	10,8	105,3	1 453	10 336	9 844	492	399	168	?	30,9	?
Jaapan	'08|09	7 784[3])	38,8	51,0	6 854	29 399	?	?	1 481	1 168	170	21,9	?

1) Poſtitelegrafiaſutuſi 2) Poſtimajaſi. 3) Poſti= ja telegrafiaſutuſi.



Liikumine.



Raudtee. *

ooo

Raudteesid oli Wenemaal 1842. a. 25 wersta, 1847. a. 344 w., 1852. a. 863 w., 1857. a. 1018 w., 1862. a. 2997 w., 1867. a. 4614 w., 1872. a. 15134 w., 1877. a. 21200 w., 1887. a. 27273 w., 1892. a. 29720 w., 1908. ja 1909. a. awati 429 w. uut liini, ühtlasi anti luba 4613 w. teed ehitada. 1912. a. 1. jaanuaril oli Wenemaal raudteesid 63213 w.

Iseäraline tarif. Järgmistel teedel ei ole üleüldine raudteesõidu tarif maksvusel: 1) Soome raudteedel ja Peterburi-Belooſtrowi harul. 2) Wolga-Bugulmini, Herba-Tſhenstohowi, Irini, Kowel-Wladimiri, Wolõnia, Mereranna, Peterburi-Sestroretski, Rjasani-Wladimiri ja Tuula-Lihwini raudteedel. 3) Kitsaroopalistel: Warssawi, Jablonna-Waweri, Grojetski, Liibawi-Hasenboti, Liiwimaa, Lodsi-Sgreshi, Lodsi-Pabijanitse, Nowosõbkowi, Orehowi, Pärnu-Tallinna, Petrowski-Subjewski, Swentsanski, Starodubski, Firjusini raudteedel ja Moskwa-Windawi-Rõbinski raudtee, Tsarskoje-Selo ja Lõuna liinidel.

Alandatud maks kooliõpilastele. Keskkooli, algkooli ja kõrgemate õpeasutuste õpilastele tehtakse hinnaalandust, kui nad kooliwalitsuse poolt sellekohase tunnistuse ette näitawad, järgmisel wiisil: 50 k. 70 — 140-werstalise ja 1 rubla 141—900-werstalise sõidu pealt. 1—70-werstalise ja üle 900-werstalise sõitude eest alandust ei tehta. Alandust tehtakse ainult 3-klassis sõitmisel.

Bagash ja tualoomad. Iga täisinimese pileti kohta on õigus 1 puud ja lapse pileti kohta 20 naela bagashi edasi saata lasta. K o e r t e edasiwiimise eest bagashiwagunis ilma puurita wõetakse maksu nagu puuda bagashi eest. On koerad puuris, siis wõetakse maksu bagashi tarifi järele. J a a m a s h o i t a k s e wäljawõtmata bagashi ööpäew. Selle järele hakatakse maksu wõtma. K o e r a d ja muud loomad, mis bagashina edasi saadetud, tulewad kohe ja mitte hiljem kui 12 tundi pärast kohalejõudmist wälja wõtta. K a d u n u d bagashi eest maksetakse 1. kl reisijale 3 rbl, 2. kl reisijale 2 rbl ja 3. kl reisijale 1 rubla naelast, kui bagashi andmisel hinda ei olnud üles antud, aga kui hind üles oli antud, siis maksetakse kõik wälja; rikkimineku eest maksetakse tõsise kahju suuruses.

Ilma piletita sõitmine. Sõidab keegi piletita, siis tuleb tal kahekordne piletihind maksta, mida eelmisest kontrolljaamast saadik ära sõidetud maa eest arwatakse. Kahekordset hinda tuleb ka sel juhtumisel maksta, kui jaamast, kuhu pilet wõetud, mööda on sõidetud, kuid sel juhtumisel ainult möödasõidetud jaamast saadik. Kahekordset maksu ei wõeta siis, kui sõitjal aega ei olnud piletit wõtta ja kui ta selgeks teeb, et pileti ära on kautanud. Ajapuudusel pileti wõtmata jätjal on õigus järgmise jaamani ilma piletita sõita, kui järgmises jaamas rong niikaua piatab, et aega on piletit wõtta.

Kaebtused. Korra- ja seadusterikkumistest raudteeteenijate poolt on igal ühel peale kohtusse kaebamise õigus jaamaülemale, kui see saadawal on, kaebada ehk jälle oma kaebtusi jaamades olewatesse kaebtuseraamatutesse kirjutada. Kaebtuseraamatus kirjeldab kaebaja sündmuse ära, toob tõendused wõi tunnistajate nimed ja adressid ette ja lisab oma nime ja adressi juurde. Kaebtuse tagajärgedest antakse kaebajale ühe kuu jooksul

*) Märkused on ametlistest allikatest wõetud.

peale asjaotsustamist teada. (Kaebtuseraamatusse wõib ka Eesti keeles kirjutada. „A." t.)

Kassad awatud. Waksalites piawad nähtawal kohal kellaajad ülewal olema, mil pileti- ja bagasikassad awatakse ja kinni pannakse (ministeriumimäärus 31. jaan. 1889. a.). Pileti- ja bagashikassad on I, II ja III järgu waksalites tund aega ja teistes 30 min. aega enne rongi äraminekut awatud. On reisijaid palju, siis piawad kassad warem awatud olema. Bagasiga sõitjatele müüdakse piletisi kui kuni 10 min. weel rongi äraminekuni aega on; ilma bagashita kuni 2 min. enne rongi minekut, s. o. teise kellani

Lastepiletid. Igal sõitjal on õigus enesega üht kuni 5-aastast last maksuta kaasa wõtta. 5—10-aastased lapsed maksawad 1/4 sõiduhinnast. Wanemad kui 10-aastased maksawad täie hinna. On lapsi, kes kuni 5-aastased, rohkem kui üks, siis wõetakse nende pealt seesugust maksu, nagu 5—10-aastaste eest.

Magamisewagunid. Et nummerdatud kohtadega magamisewagunites sõita, on tarwis peale harilise sõidupileti weel iseäraline platskaart wõtta. Hinda platskaardi eest wõetakse mitmetmoodi, s. o. igal teel isesuguses määras. Umbkaudne platskaardi hind on 3. kl 75 k. — Teistes, nummerdamata magamiselaudadega wagunites wõib õhtu k. 10 kuni hom. k. 7-ni magamiselaudasi siis maha lasta kui ruum lubab.

Maha aetakse rongist sõitja, kui ta ilma piletita sõidab, kahekordset hinda selle eest ära ei maksa ning uut piletit edasisõitmiseks ei wõta. Pealeselle on jaamaülemal õigus sandarmi abiga sõitjat rongist maha ajada, kui see määrusi ja teiste rahu rikub; kui teised wagunis olijad sõitja wäljaajamist nõuawad, kui see ennast wiisakalt ülewal ei pia, kui sõitja mõnda haigust põeb, mille tagajärjel ta teistele sõitjatele kardetaw on. Mahaaetud sõitjale maksetakse sõitmata jäänud maa eest pileti hind tagasi. Maha wõib sõitjat ainult niisuguses jaamas ajada, kus linn wõi küla lähedal. Aetakse aga keegi seadusewastaliselt rongist maha, siis wõib ta kohtus kaebtust tõsta ja raudteelt kahjutasu nõuda. Jätab ta aga kohtu poole pööramata, siis maksab raudtee talle kahekordse piletihinna wälja.

Pilet kestab:

1	kuni	200	w.	maa peal	1 ööpäew
201	„	500	„	„ „	2 ööpäewa
501	„	800	„	„ „	3 „
801	kuni	1100	w.	maa peal	4 ööpäewa
1101	„	1500	„	„ „	5 „
1501	„	1900	„	„ „	6 „
1901	„	2300	„	„ „	7 „

jne iga 400 wersta kohta üks ööpäew, misjuures 25 w. rohkem ehk wähem piletikestwuse kohta midagi ei tähenda.

Platsi alleshoidmine wagunis. Kui keegi enesele wagunis platsi wälja on walinud, ise aga platsi pealt ajuti ära läinud, siis on see koht tema, kui ta mõne asja täheks sinna peale on jätnud, ja siis ei tohi keegi selle koha peale istuda.

Platwormipilet. Mõnes suuremas waksalis on platwormile wõi jaamaesisele minek ilma sõidupiletita keelatud. Kui aga keegi mittesõitjatest jaamaesisele tahab minna, siis piab ta jaamaesise pileti wõtma, mis 10 k. maksab. Nende piletite jäuks on automatkassad; mõnel pool aga müüdakse neid piletikassadest.

Rongiswiibimine. Keelatud on: rongi liikumise ajal wagunisi mööda käia, waguniesisel seista, rongi mittetäielisel seisimisel maha wõi peale minna. Sel aastaajal, kui wagunid küetakse, ei tohi aknaid lahti teha; muul ajal wõib aknaid sealt küljest lahti hoida, kust tuul ei puhu. Nõuab aga mõni sõitja aknat kinni panna, ja kui teised sõitjad selle wastu on, siis oleneb nõudmise täitmine peakonduktöri otsusest. Mõlema poole aknaid wõib ainult kõigi wagunis olijate nõusolemisel awada. Toidu soojendamise abinõusi (priimusi) tarwitada on wagunis keelatud. Naisterahwaosakondades wiibimine, olgugi seal ruumi, on meestesoost isikutel, kes üle 10 a. wanad, keelatud. Üleüldistes wagunites, wäljaarwatud magamisewagunid, on riidest lahtiwõtmine keelatud. Kõik tülid korra asjus otsustab peakonduktör ära.

Õpereisid ja õpilaste sõidud. Kooliõpilased ja nende saatjad paigutatakse rongides wõimalikult teistest eraldi. Kooliõpilaste sõitude hooajal (sügisel, pühade aegadel ja kewadel) pandakse kooliõpilaste tarwis rongisse eraldi wagunid. Kesk-, alg- ja kõrgemate koolide õpilastel alandatakse sõiduhinda 70—140 w. pealt 50, ja 140—900 w. pealt 1 rbl. 1—70 ja 900 w. ja kaugema maa pealt hinnaalandust ei tehta. Õpereisidel, mis (sellekohases raudteewalitsuse nimekirjas ära näidatud) koolid toime panewad, on sõiduhind alandatud, ja sellekohta on iseärалised määrused maksmas.

Üleminek ühest klassist teise. Sõitjad wõiwad alamast klassist ülemasse

klassi minna ka sõidu peal, kui nad 3. klassist 2. kl minnes kaks 3. kl lapsepiletit ostawad ja 2. klassist 1. kl minnes 3. kl. täieinimese pileti ostawad.

Raudtee sõiduhindade tabel.

Werstad	Sõiduhind I kl R.	I kl K.	II kl R.	II kl K.	III kl R.	III kl K.
1		23		14		9
5		23		14		9
10		38		23		15
15		58		35		23
20		75		45		30
25		95		57		38
30	1	13		68		45
35	1	33		80		53
40	1	50		90		60
45	1	70	1	02		68
50	1	88	1	13		75
55	2	08	1	25		83
60	2	25	1	35		90
65	2	45	1	47		98
70	2	63	1	58	1	05
75	2	83	1	70	1	13
80	3	00	1	80	1	32
85	3	20	1	92	1	83
90	3	38	2	03	1	20
95	3	58	2	15	1	45
100	3	75	2	25	1	50
105	3	95	2	37	1	58
110	4	13	2	48	1	65
115	4	33	2	60	1	73
120	4	50	2	70	1	80
125	4	70	2	82	1	88
130	4	88	2	93	1	95
135	5	08	2	05	2	03
140	5	25	3	15	2	10
145	5	45	3	27	2	18
150	5	63	3	38	2	25
155	5	83	3	50	2	33
160	6	00	3	60	2	40
165	6	13	3	68	2	45
170	6	25	3	75	2	50
175	6	38	3	83	2	55
180	6	50	3	90	2	60
185	6	63	3	98	2	65
190	6	75	3	05	2	70
195	6	88	4	13	2	75
200	7	00	4	20	2	80
205	7	13	4	28	2	85
210	7	25	4	35	2	90
215	7	38	4	43	2	95
220	7	50	4	50	3	00
225	7	63	4	58	3	05
230	7	75	4	65	3	10
235	7	88	4	73	3	15
240	8	00	4	80	3	20
245	8	13	4	88	3	25
250	8	25	4	95	3	30
255	8	38	5	03	3	35
260	8	50	5	10	3	40
265	8	63	5	18	3	45
270	8	75	5	25	3	50
275	8	88	5	33	3	55
280	9	00	5	40	3	60
285	9	13	5	48	3	65
290	9	25	5	55	3	70
295	9	38	5	63	3	75
300	9	50	5	70	3	80

Werstad	Sõiduhind I kl R.	I kl K.	II kl R.	II kl K.	III kl R.	III kl K.
kuni						
301— 325	10	15	6	10	4	05
326— 350	10	75	6	45	4	30
351— 375	11	40	6	85	4	55
376— 400	12	00	7	20	4	80
401— 425	12	50	7	50	5	00
426— 450	13	00	7	80	5	20
451— 475	13	50	8	10	5	40
476— 500	14	00	8	40	5	60
501— 530	14	50	8	70	5	80
531— 560	15	00	9	00	6	00
561— 590	15	50	9	30	6	20
591— 620	16	00	9	60	6	40
621— 650	16	50	9	90	6	60
651— 680	17	00	10	20	6	80
681— 710	17	50	10	50	7	00
711— 745	18	00	10	80	7	20
746— 780	18	50	11	10	7	40
781— 815	19	00	11	40	7	60
816— 850	19	50	11	70	7	80
851— 885	20	00	12	00	8	00
886— 920	20	50	12	30	8	20
921— 955	21	00	12	60	8	40
956— 990	21	50	12	90	8	60
991—1030	22	00	13	20	8	80
1031—1070	22	50	13	50	9	00
1071—1110	23	00	13	80	9	20
1111—1150	23	50	14	10	9	40
1151—1190	24	00	14	40	9	60
1191—1230	24	50	14	70	9	80
1231—1270	25	00	15	00	10	00
1271—1310	25	50	15	30	10	20
1311—1350	26	00	15	60	10	40
1351—1390	26	50	15	90	10	60
1391—1430	27	00	16	20	10	80
1431—1470	27	50	16	50	11	00
1471—1510	28	00	16	80	11	20
1511—1555	28	50	17	10	11	40
1556—1600	29	00	17	40	11	60
1601—1645	29	50	17	70	11	80
1646—1690	30	00	18	00	12	00
1691—1735	30	50	18	30	12	20
1736—1780	31	00	18	60	12	40
1781—1825	31	50	18	90	12	60
1826—1870	32	00	19	20	12	80

Werstad	Sõiduhind I kl R.	Sõiduhind I kl K.	Sõiduhind II kl R.	Sõiduhind II kl K.	Sõiduhind III kl R.	Sõiduhind III kl K.
kuni						
1871—1915	32	50	19	50	13	00
1916—1960	33	00	19	80	13	20
2961—2005	33	50	20	10	13	40
2006—2050	34	00	20	40	13	60
2051—2095	34	50	20	70	13	80
2096—2140	35	00	21	00	14	00
2141—2185	35	50	21	30	14	20
2186—2230	36	00	21	60	14	40
2231—2275	36	50	21	90	14	60
2276—2320	37	00	22	20	14	80
2321—2365	37	50	22	50	15	00
2366—2410	38	00	22	80	15	20
2411—2455	38	50	23	10	15	40

Werstad	Sõiduhind I kl R.	Sõiduhind I kl K.	Sõiduhind II kl R.	Sõiduhind II kl K.	Sõiduhind III kl R.	Sõiduhind III kl K.
kuni						
2456—2500	39	00	23	40	15	60
2301—2545	39	50	23	70	15	80
2546—2590	40	00	24	00	16	00
2591—2635	40	50	24	30	16	20
2636—2680	41	00	24	60	16	40
2681—2725	41	50	24	90	16	60
2726—2770	42	00	25	20	16	80
2771—2815	42	50	25	50	17	00
2816—2860	43	00	25	80	17	20
2861—2910	43	50	26	10	17	40
2911—2960	44	00	26	40	17	60
2961—3010	44	50	26	70	17	80

jne iga 70 w. pealt I kl 1 rbl, II kl 60 k., III kl 40 k. juurde arwates.

Tallinnast Peterburi:

Jaamad	Wersta
Tallinna (puhw.)	—
Dwiigatel (platf.)	—
Lagedi (pooljaam)	14
Baranowka (platf.)	—
Raasiku	28
Kehra (pooljaam)	37
Aegwiidu	53
Lehtse (pooljaam)	66
T a p a (puhw.)	73
Kadrina	86
R a k w e r e (puhw.)	98
Waeküla	—
Kabala	115
Sonda (pooljaam)	125
Püssi	135
Kohtla (pooljaam)	144
Sompa (platf.)	—
Jõhwi (puhw.)	158
Oru (platf.)	—
Waiwara	174
Korfi ehk Mereküla (pooljaam)	182
N a r w a (puhw.)	197
Saala (pooljaam)	209
Jamburi (puhw.)	219
Tikopis (pooljaam)	—
Weimarn	232
Jastrebino (platf.)	—
Moloskowitsõi	244
Tiisenhausen (platf.)	252
Wruuda	256
Wolossowo (puhw.)	267
Kikerino	275
Jelisawetino (puhw.)	283
Woiskowitsõi	295
G a t s i n a (puhw.)	303
Marienburi (platf.)	—
Pudost (platf.)	309
Taitsi '	315
Tuderhof (puhw.)	320
Soldati (platf.)	321
K r a s n o j e - S e l o (puhwet)	323
Skatski (platf.)	—
Gorilowo (platf.)	3—
L i i g o w o	334
Peterburi	446

Tallinnast Haapsalu:

Werstad	Jaamad	Werstad
98	**Tallinna** (puhw.) . .	—
91	Nõmme (platf.) . . .	8
81	Saue (platf.) . . .	18
73	K e i l a (puhw.) . . .	26
50	Riisipere	49
31	R i s t i (puhw.) . .	68
21	Paliwere	78
—	**Haapsalu** (puhw.) . .	98

Tallinnast Paltiski:

Werstad	Jaamad	Werstad
45	**Tallinna** (puhw.) . .	—
37	Nõmme (poolj.) . . .	8
27	Saue (platf.) . . .	18
19	K e i l a (puhw.) . .	26
11	Klooga	34
—	**Paltiski** (pnhw.) . .	45

Walgast Mõisakülasse.

Werstad	Jaamad	Werstad
67	**Walga** I (puhw.) . .	—
64	**Walga** II (puhw.) . .	6
52	Härgmäe	16
—	Staalenhof (platf.) .	—
37	Piksaar (puhw.) . .	31
—	Nausküla (platf.) . .	—
22	Ruhja (puhw.) . . .	45
—	Kirbla (platf.) . . .	—
—	**Mõisaküla** (puhw.) .	67

Tallinnast Mõisakülasse:

Werstad	Jaamad	Werstad
184	**Tallinna** sadamaj. (puhw.)	—
180	Tallinna peaj. (puhw).	6
168	Saku	17
—	Kiisa	—
153	Kapa-Kohila (puhw.) .	32
141	Hagudi	43
133	Hermeti (puhw.) . .	52
126	Keawa	58
116	Lelle	68
108	Lauri	77
—	Kolu (platf.)	—
92	Türi-Alliku (puhw.) .	92
—	Kärewere (platf.) . .	—
71	Wõhma	113
62	Olustwere	122
—	Sürgawere	—
42	Wiljandi (puhw.)	142
—	Sinealliku	—
32	Loodi (platf.) . . .	152
—	Õisu (platf.)	—
19	Halliste (puhw.) . .	166
11	Abja	173
—	**Mõisaküla** (puhw.) .	184

Mõisakülast Pärnu.

Werstad	Jaamad	Werstad
51	**Mõisaküla** (puhw.) .	—
39	Woltweti	12
—	Siigaste (platf.) . .	—
21	Surju (puhw.) . . .	30
6	Waldhofi	45
—	**Pärnu** (puhw.) . . .	51

Smiltenist Heinastesse: 107 w.

Türi-Allikult Paide: 13 w.

Tallinnast:

Linnad	Werstad
Dwinskisse (Riia kaudu) .	615
Kownosse (Riia ja Mosheiki kaudu)	782
Luugasse (Gatsina kaudu)	390
Miitawisse	459
Moskwasse (Gatsina ja Tosno kaudu)	903
Nishni-Nowgorodisse (Moskwa kaudu)	1308
Peterburisse	346
Pihkwasse (Tartu - Walga kaudu)	391
Riiga	415
Saratowi (Moskwa kaudu)	1702
Tweeri (Tosno kaudu) . .	742
Ufasse (Moskwa kaudu) . .	2264
Walka	257
Warssawi (Riia kaudu) .	1170
Wolmarisse	301
Wõndu	327
Wõrusse	313

Peterburist:

Jaamad	Werstad*)	Sõiduhind I kl R. K.	Sõiduhind II kl R. K.	Sõiduhind III kl R. K.
Aleksandrow .	1276	25.50	15.30	10.20
Antrea . . .	169	5.24	3.14	2.10
Arhangel . . .	1155	24.00	14.40	9.60
Baku	3008	44.50	26.70	17.80
Batum . . .	3823	56.50	33.90	22.60
Berditshew . .	1332	26.—	15.60	10.40
Berdjansk . .	1840	32.—	19.20	12.80
Belooſtrow . .	32	1.05	—.65	—.45
Belostok . . .	883	20.—	12.00	8.—
Bobruisk . . .	860	20.—	12.—	8.—
Borissoglebsk .	1245	25.—	15.—	10.—
Borshom . . .	3636	53.50	32.10	21.40
Brest	1010	22.—	13.20	8.80
Brjansk . . .	898	20.50	12.30	8.20
Buhara . . .	4314	63.50	38.10	25.40
Dwinsk . . .	497	14.—	8.40	5.60
Elisenvaara . .	242	— —	4.34	2.90
Eriwan . . .	3848	56.50	33.90	22.60
Essentuki . . .	2285	37.—	22.20	14 80
Fastow . . .	1306	25.50	15.30	10.20
Feodosia . . .	2006	34.00	20 40	13.60
Galitsino . . .	100	3.36	2.02	1.34
Gatsina . . .	42	1.18	—.71	—.47
Grajewa . . .	961	21.50	12.90	8.60
Granitsa . . .	1353	26.50	15.90	10.60
Grjasi	1048	22.50	13.50	9.—
Grodno . . .	805	19.—	11.40	7.60
Hanko	532	13.28	7.96	5.31
Haapsalu . . .	444	13.—	7.80	5.20
Harkow . . .	1345	26.—	15.60	10.40
Helsingi . . .	442	11.66	6.99	4.66
Holm	1117	23.50	14.10	9.40
Homel	879	20.—	12.—	8.—
Hämeenlinna .	408	10.98	6.58	4.39
Imatra . . .	201	6.36	3.82	2.54
Irkutski . . .	5240	76.50	45.90	30.60
Iwangorod	1112	23.50	14.10	9.40
Jaroslaw . . .	659	17.00	10.20	6 80
Jekaterinburg .	1960	33.—	19.80	13.20
Jekaterinodar .	2071	34.50	20.70	13.80
Jekaterinoslaw	1576	29.—	17.40	11.60
Jelets	1036	22.50	13.50	9.00
Jelisawetgrad .	1480	28.—	16.80	11.20
Joensuu . . .	440	— —	6.93	4.63
Kämärä . . .	108	3.66	2.20	1.46
Kaipiainen . .	228	6.86	4.11	2.74
Kalisch . . .	1301	25.50	15.30	10.20
Kaluga . . .	802	19.—	11.40	7.60
Karis	482	12.38	7.42	4.95

Jaamad	Wersta	Sõiduhind I kl R. K.	Sõiduhind II kl R. K.	Sõiduhind III kl R. K.
Kars	3775	55.50	33.30	22.20
Kaasan . . .	1597	29.00	17.40	11.60
Kasatin . . .	1356	26.50	15.90	10.60
Kellomäki . .	44	1.64	0.99	0.65
Kemmern. . .	592	16.—	9.60	6.40
Kertsch . . .	2076	34.50	20.70	13.80
Kiiew	1246	25.00	15.—	10.—
Kischinew . . .	2864	32.00	19.20	12.80
Kislowodsk . .	2300	37.00	22.20	14.—
Kjeltsi	1245	25.—	15.—	10.—
Kokkola . . .	852	— —	9.86	6.58
Kolpino . . .	24	—.61	—.41	—.27
Kowno . . .	755	18.50	11.10	7.40
Koslow . . .	988	20.—	12.—	8.—
Kostroma . .	744	18.—	10.80	7.20
Kotka	301	— —	5.22	3.48
Kouvola . . .	250	7.37	4.42	2.95
Krasnojarsk . .	4331	62.50	37.50	25.—
Krasnoe Selo .	24	—.68	—.41	—.27
Krementschug .	1337	26.—	15.60	10.40
Kronoby . . .	838	— —	9.81	6.55
Kuokkala . . .	40	1.51	0.91	0.60
Kuopio . . .	523	— —	7.87	5.25
Kursk	1116	23.50	14.10	9.40
Lanskaja . . .	5	—.20	—.15	—.10
Lappwik . . .	514	12.97	7.77	5.19
Lappeenranta .	188	6.—	3.60	2.40
Lewaschowo .	19	—.60	—.45	—.25
Liibawi . . .	766	18.50	11.10	7.40
Lipezk	1088	23.—	13.80	9.20
Lods	1189	24.—	14.40	9.60
Lounatjoki . .	81	3.—	1.80	1.19
Ljublin . . .	1159	24.—	14.40	9.60
Luuga	129	4.05	2.43	1.62
Mariupol . .	1808	31.50	18.90	2.60
Melitopol . .	1747	31.—	18.60	12.40
Mikkeli . . .	363	— —	6.03	14.02
Mineraln. Wodõ	2239	36.50	21.90	14.60
Minsk	811	19.—	11.40	7.60
Miitawi . . .	591	16.—	9.60	6.40
Mlawa . . .	1172	24.—	14.40	9.60
Mohilew Podolsk	1564	29.—	17.40	11.60
Morshansk . .	1030	22.—	13.20	8.80
Moskwa . . .	604	16.—	9.60	6.40
Mustamäki . .	65	2.28	1.37	—.91
Narwa . . .	150	4.70	2.82	1.88
Nikolajew. . .	1654	30.—	18.—	12.—
Nishni-Nowgor.	1028	22.—	13.20	8.80
Nowgorod . .	180	6.50	3.90	2.60

*) Soome raudteel on werstade asemel kilomeetrid arwatud.

Jaamad	Werstad	Sõiduhind I kl R. K.	II kl R. K.	III kl R. K.
Noworossiisk . .	2197	36.—	21.60	14.40
Nowotscherkask .	1725	30.50	18.30	12.20
Odessa . . .	1820	31.50	18.90	12.60
Ollila	36	1.37	—.83	—.55
Omsk	2937	44.—	26.40	17.60
Oranienbaum .	37	1.05	—.63	—.42
Orell	972	21.50	12.90	8.60
Orenburg. . .	2005	33.50	20.10	13.40
Oserki	10	—.40	—.25	—.15
Oulu	1054	— —	10.42	6.96
Paltiski . . .	391	12.—	7.20	4.80
Pargolowo . .	16	—.55	—.35	—.20
Pawlowsk . .	25	—.95	—.57	—.38
Pensa	1287	25.50	15.30	10.20
Perkjärwi. . .	88	3.—	1.80	1.19
Perm	1609	29.50	17.70	11.80
Petropawlowsk .	3077	45.50	27.30	18.20
Petrowsk-Port .	2655	41.—	24,60	16.40
Petrokow . . .	1201	24.50	14.70	9.80
Pihkwa . . .	257	8.13	5.06	3.30
Pietarsaari . .	830	— —	9.78	5.63
Pjatigorsk . .	2259	36.50	21.90	14.60
Poltawa . . .	1353	26.50	15.90	10.60
Pori	623	— —	8.72	5.82
Porwoo . . .	446	— —	7.04	4.70
Proskurow . .	1548	28.50	17.10	11.40
Radom . . ,	1165	24.—	14.40	9.60
Radsiwilow . .	1235	25.50	15.—	10.—
Raivola . . .	59	2.09	1.26	—.83
Reni	2075	34.50	20.70	13.80
Riia	549	15.—	9.—	6.—
Riihimäki . .	371	10.27	6.15	4.11
Rjasan . . .	808	19.—	11.40	7.60
Rjashsk . . .	906	20.50	12.30	8.20
Rowno . . .	1133	23.50	14.10	9.40
Rostow Doni ä.	1770	31.—	18.60	12.40
Rõbinsk . . .	584	15.50	9.30	6.20
Säiniö . . .	119	3.96	2.38	1.58
Schuwalowo .	11	—.40	—.25	—.15
Shitomir. . .	1380	26.50	15.90	10.60
Slawjansk . .	1582	29.—	17.40	11.60
Smolensk . .	663	17.—	10.20	6.80
Sortawala . .	307	— —	5.29	3.53
Sretensk . . .	6577	95.50	57.30	38.20
Samara . . .	1612	29.50	17.70	11.80

Jaamad	Werstad	Sõiduhiud I kl R. K.	II kl R. K.	III kl R. K.
Saratow . . .	1415	27.—	16.20	10.80
Sedlets . . .	1030	22.—	13.20	8.80
Sestroretsk . .	26	—.80	—.55	—.40
Sewastopol . .	2054	34.50	20.70	13.80
Simbirsk . . .	1455	27.50	16.50	11.—
Simferopol . .	1981	33.50	20.10	13.40
Siiwerskaja . .	63	1.88	1.13	—.75
Sosnowitsõi. .	1356	26.50	15.90	10.60
Sõsran . . .	1478	28.—	16.80	11.20
Staraja Russa	268	9.70	5.22	3.48
Stawrop.(Kauk.)	2142	35.50	21.30	14.20
Taganrog. . .	1785	21.50	18.90	12.60
Tallinn . . .	346	10.75	6.45	4.30
Tambow . . .	1061	22.50	13.50	9.—
Tammissaari .	498	12.64	7.58	5.06
Tampere . . ,	487	12.47	7.47	4.99
Tartu	379	12.—	7.20	4.80
Taschkent . . .	3741	55.50	33.30	22.20
Terijoki . . .	49	1.81	1.09	—-72
Tiflis	3496	51.50	30.90	20.60
Tjumen . . .	2264	36.50	21.90	14.60
Tomsk	3819	56.50	33.90	22.60
Tsaritsõn . . .	1618	29.50	17.70	11.80
Tsarskoje Selo	22	—.83	—.50	—.33
Tscheljabinsk. .	2191	36.—	21.60	14.40
Tschenstohow .	1281	25.50	15.30	10.20
Tschernigow . .	1185	24.—	14.40	9.60
Tuula	795	19.—	11.40	7.60
Turu	575	13.88	8.32	5.55
Tweer . . . ,	448	13.—	7.80	5.20
Udelnaja . . .	8	—.30	—.20	—.10
Ufa	2103	35.—	21.—	14.—
Ungeni . . .	1964	33.50	20.10	13.40
Uusikirkko. . .	75	2.59	1.56	1.03
Uralsk	1816	21.50	18.90	12.60
Waasa. . . .	793	— —	9.70	6.47
Warssawi . .	1045	22.50	13.50	9.—
Wiiburi . . .	129	4 26	2.56	1.70
Wilna	658	— —	10.20	6.80
Witebsk . . .	533	15.—	9.—	6.—
Wjasma . . .	658	17.—	10.20	6.80
Wladikawkas .	2425	38.50	23.10	15.40
Wladimir. . .	795	19.—	11.40	7.60
Wologda . . .	560	15.—	9.—	6.—
Woronesh . .	1161	24.—	14.40	9.60

Laewakäik.

Ligemaid teateid laewakäigu kohta saab Tallinnas Grünberg ja Ko, Pachel ja Ko, E. Dehio, Bornholdi, Gahlnbaecki, Pitka ja Ko ja mitmest teisest laewakontorist. Siin kohal toome ainult rannasõitude ja allpool olewate liinide üle teateid. (Weulaewakäigu kohta jätame teated wälja.)

Aurulaewaühendus Tallinna — Helsingi — Lübecki wahel. Sõidawad aurulaewad „Primula" ja „Linea". Sõiduhind Tallinnast Lübeckisse: 1. kl (ülsik ajut) 29 rbl, 1. kl. 26 rbl., 2. kl. 18 r., laewalael 10 rbl.; Helsingisse: 1. kl. 6 r, 2. kl. 5 rbl., laewalael 4 ja 3 rbl. Ligemaid teateid saab Grünberg ja Ko. kontorist, Pikk u. 57, tel. 142, ja sadamas, Baikowi sillas, tel. 753.

Eesti Laewaühisus tegi kahel wiimsel suwel kodumaa randadesse sõitusi. 1913 a. suwe sõiduplaan on praegu kõi pemas, järgmine wee kindlaks määramata. Uued teated ilmuwad „Aasta" uues sõiduplaanis, mis maikuul 1914 ilmub ja kõigile „Aasta" ostjatele hinnata antakse. Lähemaid teateid saab Pikka ja Ko. kontorist, Puschkini ja Uue sadan a u. n., tel. 780.

Wene-Ida-Aasia aurulaewa ühisuse Balti liin. Laewad „Imperator Nikolai II", „Konstantin" ja „Moon" käiwad Tallinna—Peterburi wahel iga reede ja esmasp. ja Tallinna— Riia wahet, Haapsalu, Kuiwastu ja Kuresaare kaudu, iga kesn ja laup. k.10 hom; peale selle kaubalaewad. Laewad „Libau" ja „Peterburg" käiwad waheldamisi Tallinnast Liibawisse, tarbekorral Windawi kaudu, läbire'3 New Yorki, igal esmasp. Täielik sõiduplaan „Aasta" uues sõiduplaanis, mis maikuus 1914 ilmub. Teateid saab Gahlnbacki kontorist, Uus u. 2, tel. 92, jt.

Seadus ja walitsus.

Uued seadused ja walitsuse määrused,

wälja kuulutatud 1. juulist 1912. a. 1. juulini 1913.

1912. a.

4. juulil. Laenude ja abirahade andmine kroonu poolt maakorralduseks.

Iseseiswa Holmi kubermangu asutamine Ljublini ja Sedletsi kubermangu idapoolsetest osadest ja selle kubermangu ärawõtmine Warssawi kindralkuberneri walitsuse alt.

7. juulil. Jekaterinoslawi kõrgema mäeasjandusekooli ümbermuutmine mäeasjanduseinstiiudiks.

Ringkonnakohtu asutamine Petropawlowski linnas Kamtshatka oblastis.

9. juulil. Esimese järgu jõekooli asutamine Permis.

10. juulil. Sõjawäeteenistuseseaduse muutmine (maksew 1. detsembrist 1912. a.).

11. juulil. Tööliste kinnitamine haiguse wastu. Tööliste kinnitamine õnnetuste wastu.

12. juulil. Kõrgematest algkoolidest.

16. juulil. Ülesleiduste ja täienduste peale wõetud eesõiguste sundusline wõerandamine.

Tasumaksmine üleüldiseks tarwitamiseks awatud raudtee teenijatele, meistritele ja töölistele, kes õnnetuste läbi kannatada saanud, niisamuti ka nende perekonnaliikmetele.

18. juulil. Uue Aleksandria põllu majanduse- ja metsaasjanduseinstitud edasiandmine hariduseministeriumi alt põllutöö- ja maakorralduse peawalitsuse alla.

19 juulil. Esimese Siberi tehnikakeskooli asutamine Tomskis.

Põllutöökeskkooli asutamine Omskis

20. juulil. Wilna, Kowno ja Grodno kindralkuberneriameti ärakautamine.

21. juulil. Talurahwa põllupangale antakse luba hingemaade peale laenu anda.

7. augustil. Leping, mille järele Wenemaa ja Brasilia endid kohustawad omawaheliste asjade seletamiseks wahekohut tarwitama, tunnistatakse makswaks; maksma hakkas ta 28. mail (11. juunil) 1912.

24. augustil. Peterburi maakonnas asuw Kolpino alew kustutatakse lihtsendatud omawalitsusega linnaasunduste nimekirjast maha ja nimetatakse linnaks.

25. septembril. Saratowi piiskopkonda asutatakse teise asepiiskopi koht; selle koha peal olewat waimulikku kutsutakse Petrowski piiskopiks.

17. oktobril. Metsakaitse-seadus pandakse maksma terwes Olonetsi

kubermangus ja järgmistes Wologda kubermangu maakondades: Welskis, Nikolskis, Totmas Solwõtshegodskis, Ustsõssolskis, Ustjugis ja Jarenskis.

20. oktobril Siberi piiskopkonda asutatakse asepiiskopi koht; selle koha peal olewat waimulikku kutsutakse Alatõri piiskopiks.

29 oktobril. Kinnitatakse riikidewaheline leping, mille järele naisterahwastega kauplemine ära kautatakse, ühes selles asjas tehtud lõpuprotokolliga, mis 7. okt. 1911 heaks kiidetud.

4. detsembril. Warssawi piiskopkonda asutatakse asepiiskopi koht, mille pidajat Nowogeorgijewski piiskopiks kutsutakse.

13. detsembril. Kinnitatakse Rootsi-Wenemaa waheline postiühenduse-leping.

Kinnitatakse leging, mille põhjal Wenemaa ja Jaapan kaubanduslist ja tööstuslist omandust wastastikku kaitsma hakkawad ja seda ka Hiina maal tõutawad teha.

14 detsembril. Uus dessatinimaks pandakse Taga-Kaspia walitsuskonna naftamaa kohta 12 aastaks maksma.

19. detsembril. Wenemaa lepib Mongolia walitsusega seal makswaks tunnistatud autonomia kui ka wastastikuse Wene-Mongolia kaubanduse asjus kokku.

25. detsembril. Hollandi ja Saksamaa posti- ja telegrafiwalitsustega tehtakse leping, mille põhjal alandatud telegrammimaksu-määr ka Aasia Wenemaa kohta makswaks tunnistatakse (Leping astus 1. (14.) dets. 1912 seadusejõusse.)

28 detsembril. Wäljamaa õhusõitjatele keelatakse ära üle Wene riigi lääneraja lennata.

1913. a.

1. jaanuaril. Awaldatakse uus „Posti- ja Telegrafiseadus, 1912. a. wäljaanne“, mis Wene riigi Seadustekogu XII köite 1. jakku käib ja 1857. a. Postiseaduse ja 1876. a. telegrafiseaduse asemele astub.

Antakse luba kõikidesse kadetikordustesse oma kosti peal olewaid kaswandikka igast seisusest wastu wõita.

18. jaanuaril. Kinnitatakse leping, mille põhjal Bulgaria Wenemaale Ida-Rumelia wõla ära piab maksma.

23. jaanuaril. Wenemaa ja Ungria wahel järelmaksuliste postiseaduste wahetamise asjus tehtud leping leiab kinnitust.

25. jaanuaril. Grusinia piiskopkonna asepiiskopile, Baku piiskopile, antakse iseäralised wolitused ning nimetatakse ta ühtlasi esimeseks asepiiskopiks ja asutatakse Grusinia piiskopkonda neljas asepiiskopi koht, mille pidajat Eriwani piiskopiks, Grusinia piiskopkonna teiseks asepiiskopiks kutsutakse.

16. weebruaril. Odessa linna asutatakse kolmas suurtükiwäe kool.

1913. a. 21. weebruar tunnistatakse kogu Wenemaa pühaks.

26. weebruaril. Nowo-Margelani ringkonna kohtule antakse uus nimi: Skobelewski

13 märtsil. Konsulite, kohtu ja kurjategijate wäljaandmise asjus Wenemaa ja Bulgaria wahel tehtud lepingud leiawad kinnitust.

19. märtsil. Pandakse ajutised määrused maksma, mille järele keiserliku sõjawäe-arstiteaduse akademia üliõpilased, kes kroonult abiraha saawad, wäeteenistuses piawad olema.

20 märtsil. Keeld, Poola kubermangudes majoradimõisaid rendile anda, kautatakse ära.

21. märtsil. Kinnitatakse leping, mis Wene ja Hiina riigi raja Tarbaga-Tahu'st kuni Abagaitu'ni ja Arguni jõge mööda edasi kuni Arguni ja Amuri (Heilundsjani) jõe ühendusekohani kindlaks määrab.

29. märtsil. Romanowite suguwõsa 300-aastase walitsemise mälestuseks lubatakse kõigil neil waimulikkudel, kes 21. weebr. 1913 teenistuses olid, iseäralist juubeli-rinnamärki kanda.

Kinnitatakse määrus, mille põhjal neil, kes Romanowite suguwõsa 300-aastase walitsemise juubeli päewil, 21.—24. weebr. 1913, Keiserlikkudele majesteetidele isiklikka truualamlisi õnnesoowisid awaldasid, luba on pärandawat rinnamärki kanda.

2. aprillil Soome piiskopkonda asutatakse asepiiskopi koht, mille pidajat Serdoboli piiskopiks nimetatakse; Arhangeli piiskopkonna asepiiskopile, Kemi piiskopile antakse uus nimi: Pinega piiskop.

5. aprillil. Pikendatakse 1908. a. 8. juuli seaduse makswust, mis Kaugel Idas olewate wete püügiwarandasi kaitseb.

Antakse ajutiselt luba keiserliku Tomski ülikooli arstiteaduse-jäuskonda Siberi ristiusulisi naisterahwaid wastu wõtta, kui seal ruumi leidub.

9. aprillil. Kiiewi, Moskwa, Peterburi ja Kaasani waimulikud akademiad nimetatakse „Keiserlikkudeks".

29. aprillil. Asutatakse ülewenemaaline põllumajanduse-koda ja kinnitatakse selle kohta käiwad määrused.

3. mail. Kinnitatakse leping Wenemaa ja Jaapani wahel tehtud rahaliste postisaadetuste wahetamise asjus.

27. mail. Kinnitatakse Wene- ja Saksamaa wahel kirjanduse- ja kunstitoodede kaitse asjus tehtud leping.

Kinnitatakse riikidewaheline leping laewade kokkupõrkamise, merel anawa abi ning peaste asjus.

28. mail. Riiginõukogu poolt wäljaspool abielu sündinud laste seisukorra parandamise asjus awaldatud heaksarwamise põhjusalused, mis 3. juunil 1912 Kõigekõrgemalt poolt kinnitatud, tunnistatakse ka Poolamaa ja Läänemere kubermangude kohta wakswaks.

5. juunil. Kinnitatakse ülewenemaaline emade- ja lastekaitse kuratorium ja wõetakse Keiserliku Majesteedi, Keisriproua Aleksandra Feodorowna kaitse alla.

11. juunil. Määratakse see aeg kindlaks, mille järele kirikumaid talu- ja igasuguste muude maade wastu maaomanduse korralikuma jagamise otstarbel wahetatakse.

18. juunil. Kinnitatakse määrused, mille järele wälismaa ülikoolide arstiteaduse-doktoritele luba antakse arstliste katsumise-komisjonide ees arstieksamit teha.

Uus sõjawäeteenistuseseadus.

(Seaduste Kogu IV köide, 1897. a. wäljaanne, 1912. a. järg)

Lühike wäljawõte sõjawäeteenistuseseadusest, nende muudatustega, mis 10. juunil 1912 wälja kuulutati ja 1. detsembril 1312 maksma hakkasiwad.

Meesterahwad, kes peale 15 aasta wanad, wõiwad Wene riigi alamast lahkuda ainult siis, kui nad sõjawäeteenistuse kohused on täitnud (1)*). Iga aasta kutsutakse liisu alla noored mehed, kes selle aasta 1. jaanuaril 20 aastat wanaks saiwad. Teenistuse aeg wältab maawäes: 1) jala- ja suurtükiwäes (peale ratsawäe) 18 aastat, millest 3 aastat päristeenistust ja 15 aastat tagawarawäe- (запасъ) teenistust on; 2) kõigis teistes sõjawäeosades (ka ratsawäes) 17 aastat, millest 4 aastat päristeenistust ja 13 tagawarawäeteenistust on.

Teenistusest wabastamine. Sõjawäeteenistusest wabastatakse ainult need, kes haiguse ja kehaliste puuduste pärast teenistuseks kõlbmatad on; neid aga, kes meelega ennast wigastawad, ei wabastata (15). Kõige wäiksem keha pikkus on 2 arss. $2^1/_2$ wers. peale määratud.

Perekondlise seisukorra põhjal wabastamiseks on 4 liiki:

1) Esimise järgu õigus on: a) ainsal pojal perekonnas; b) ainsal töötwõimulikel pojal, kui isa töötwõimetu, ehk ema lesk on, ja kui 16-aastalist ehk jälle kroonuteenistusest wabaksaawat wenda ei ole; d) ainsal töötwõimulisel wennal, kui tal üks wõi mitu isata ja emata (очводъ) waestlast-wenda ehk meheleminemata õde on, ja kui tal 16-aastaseks saanud ehk jälle järgmisel aastal kroonuteenistusest wabaksaajat wenda ei ole; e) ainsal töötwõimulisel pojapojal, kel wanaisa ehk wanaema elab, kui neil teist töötwõimulist poega ehk pojapoega

*) Numbrid klambrites tähendawad seaduse paragrafisid.

ei ole, kes 16 a. wanune ehk jälle järgmisel aastal kroonuteenistusest wabaks saab; g) wäljaspool abielu sündinud pojal, kui tema hoolel tema ema ehk meheleminemata õde wõi tööwõimetu wend on, ja kui emal teist tööwõimulist, 16-aastast wõi järgmisel aastal kroonuteenistusest wabakssaajat wenda ei ole, niisama ka, kui meheleminemata õel wõi tööwõimetul wennal tööwõimulist, 16-aastast, wõi jälle järgmisel aastal kroonuteenistusest wabakssaajat wenda ei ole; lesel mehel, kel üks wõi mitu last on.

2) Teise järgu eesõigus on: ainsal tööwõimulisel pojal, kui tal isa ka tööwõimuline on, aga 50 aastat wana, aga weel mitte 55 aastat wana ei ole, ja kui isal 16-aastaseks saanud ehk järgmisel aastal kroonuteenistusest wabakssaajat poega ei ole.

3) Kolmanda järgu eesõigus on: a) ainsal tööwõimulisel pojal, kuigi isa tööwõimuline ja weel alla 50 a. wana, aga isal teist 16-aastaseks saanud ehk järgmisel aastal kroonuteenistusest kojutulewat poega ei ole; b) noorelmehel, kelle lähem wanem wend on sõjateenistuses surma saanud ehk sõjas jäljeta kadunud.

4) Neljanda järgu eesõigus on: a) isikul, kelle lähem wanem wend on liisu järele kroonuteenistuses ja weel järgmisel aastal priiks ei saa; b)*) mehel, kes ülemalnimetatud kolme esimese järgu eesõigust sellepärast ei saanud, et ta järeltulew wend juba 16-aastaseks sai, ehk järgmisel aastal kroonuteenistusest koju piab tulema (18).

Eesõigused hariduse põhjal:

Kõrgema ja keskkoolide kaswandikud (õpilased) kutsutakse liisuwõtmisele neilsamail tingimistel kui kõiki teisigi, kuid peale seda, kui nad liisku on tõmmanud, lükatakse nende soowi peale teenistusesse astumise aeg edasi, seniks kui nad:

1) 24-aastaseks saawad, kui nad keskkoolides õpiwad;

2) 26-aastaseks, kui nad kõrgemates koolides õpiwad, kus õpeaeg 4 aastat wältab;

3) kõrgemates koolides, kus õpeaeg peale wiie aasta wältab, ja waimulikkudeks akademiates, kuni nad 28-aastasteks saawad.

Teenistuseaega lühendatakse hariduse põhjal järgmisel wiisil:

1) Kõik, kes esimise järgu (ülemalnimetatud) ja teise järgu koolid (linna-, ministeriumi-, kaheklassilised kihelkonna-koolid, kooliõpetajateseminarid) on lõpetanud (seisku nad missuguses sõjawäeosas tahes), teeniwad kolm aastat ja on tagawarawäes 15 aastat.

*) Tähe b all äratähendatud isikutel, kui nad kroonuteenistusesse piawad astuma, lükatakse teenistusesse astumise aeg ühe aasta peale edasi.

Perekonna seisukorra järele eesõiguste saamisel luetakse poegadeks: 1) wõerasisa ja wõerasema perekonnas olewad pojad: a) kui nende lihane isa wõi lihane ema elawad; b) kui lihane isa wõi ema surnud on, siis ainult sel korral, kui wõerastisa ehk wõerasema teadustawad (kogukonna- ehk wallawalitsusele), et nimetatud isik nende eest hoolitseb ja perekonnal teist tuge ei ole; 2) kasulapsed, kes enne 10 aasta wanuseks saamist perekonda on wõetud (wallakohtu juures kinnitatud.

Tööwõimulisteks isikuteks perekondades luetakse neid, kes — 17—55 aasta wanused on, maha arwatud haiguse läbi tööwõimetud, asumisele saadetud, peale kolme aasta jäljeta kadunud kroonuteenistuses olewad alamwäelased, kui nad teisel selle perekonna liikme liisule kutsumise aastal wabaks ei saa (23). Kui perekond ainsa tööwõimulise perekonnaliikme kautab, siis lastakse üks kroonuteenistusest wabaks (26).

2) Need, kel õigus on ohwitseriks saada ja kes kõrgemad ehk keskkoolid, wõi kuus klassi realkoolis, gümnasiumis, kaks klassi waimulikus seminaris lõpetanud, ehk sellekohase eksami on teinud ning kroonuteenistuses praporshtshiku ehk porutshiku (ohwitseri) eksami teewad, teeniwad kaks aastat ja on tagawarawäes 16 aastat.

Wabatahtlikkudeks wõetakse sõjawäkke wastu neid:

1) kes 17-aastaseks saiwad,

2) kelle terwis ja kehaehitus sõjawäeteenistuse kohane on,

3) kel esimese järgu koolide (kõrgemad ja keskkoolid) lõpu-, gümnasiumi, realkooli kuue, waim. seminari kahe klassi lõpu- ehk sellekohase eksami äraтegemise tunnistus on.

Wabatahtlikuks astumise soowi tuleb wähemalt 2 kuud enne liiskukutsumise-aega kohalisesse nekrutitekomisjoni ära anda. Kellel hariduse põhjal aega pikendatakse, wõib teenistusesse siis astuda, kui see aeg ära lõpeb.

Teenistuseaeg on kõigil wabatahtlistel ühesugune, kaks aastat; neil aga, kes ülemalnimetatud ohwitseriеksami teinud, lühendatakse seda ühe aasta ja kuue kuu peale.

Ameti põhjal on sõjateenistusest wabastatud:

1) kõigi ristiuskude waimulikud;

2) õigeusu kiriku köstrid (псаломщики);

3) wanausuliste (старообрядцы) ja ristiusulahkude (sektide) õpetajad ja ettelugejad, kui nad walitsuse poolt on kinnitatud;

4) ülikoolide prof. ja dotsendid.

Kui isikud, kes siin 2—4. punkt. ära on tähendatud, oma ameti enne 30-aastaseks saamist maha panewad, siis piawad nad üleüldiste määruste järele teenima (48).

Need isikud, kes kõrgemates koolides (peale ülemalnimetatud professoride ja dotsentide), niisama ka kõigis muudes koolides, mida kroonu, linna, kogukonna, seltside, semstwode, seisuste ja eraisikute poolt ülewal peetakse ja need koolid nendesamade seaduste alla käiwad kui walitsuse koolidgi, piawad 2 aastat wäeteenistuses olema (49), misjuures nendel tingimiseks on, mitte wähem kui 5 aastat oma ametit pidada. Kui nad weel nii palju ei ole ametit pidanud, siis piawad nad peale kaheaastalise wäeteenistuse iga aasta oma ülemuselt sõjawäeteenistusekomisjonile selle üle teate andma, et nad ametis edasi on, sest wastasel korral kutsutakse nad uueste wäeteenistusesse seda aega ära teenima, mis neil nende hariduse järele teenida jäi.

Kooliõpetajad, kes kõrgemates koolides, kooliõpetajate-institutides wõi kooliõp.-seminarides kursuse lõpetawad ja kui nad koolides õpetawad, mille kursus mitte madalam ei ole kui kaheklassiliste algkoolide oma, teeniwad ühe aasta ja on tagawarawäes 17 aastat. (See määrus on ajutine ja maksab ainult kuni 1918.)

Lootsid ja nende õpilased, kui neil sellekohane eksam tehtud, wabastatakse wäeteenistusest. Kui nad aga 10 aasta jooksul rohkem kui ühte teenistuse-merereisi ette ei wõta, siis kutsutakse nad üleüldiste määruste põhjal wiieks aastaks merewäkke teenistusesse; sellejuures luetakse neile kaks merereisu-aastat ühe wäeteenistuse-aasta ette (51).

Wabatahtlises kaubanduse-laewawäes teeniwatel meremeestel lükatakse wäeteenistusesse minemise aega ühe aasta peale edasi (52).

Wan. adw. a. M. Uesson.

Passiseadusest,

sise- ja wäljamaa passidest, on kirjeldus „Aasta" tähtraamatus 1912 23—26. leheküljel.

Kohtu alla käimisest.

Nõudmise asjus. Wallakohtu alla käiwad nõudmised talurahwa wahel kuni 100 rbl. Edasikaebtus läheb ülemasse talurahwakohtusse, antakse aga wallakohtusse sisse.

Rahukohtu alla käiwad nõudmised kuni 500 rublani, seal kohtus, kus piirkonnas kostja elab. Edasikaebtus läheb rahukohtukogusse, antakse aga rahukohtunikule sisse.

Ringkonnakohtusse lähewad kõik nõudmise-asjad, mis mitte walla wõi rahukohtu alla ei käi. Edasikaebtus läheb kohtupalatisse, tuleb aga ringkonnakohtusse sisse anda.

Süüteu asjus. Wallakohtu alla käiwad lihtsad wargused kuni 15 rbl wäärtuseni (asi seletatakse seal kohtus, kus maa peal süütegu tehtud), löömine, oma woliga wõera wara wõtmine, kiire sõitmine, laimamine, joobnud olek jne, kui seal juures saadud kahju üle 100 rbl. ei käi. Edasikaebtus läheb ülemasse talurahwakohtusse, kaebtus antakse aga wallakohtusse sisse.

Rahukohtu alla käiwad süüteud, millede trahw mitte suurem ei ole kui üks aasta ja 5 kuud wangistust ja kui selle juures kahjutasu nõudmine 500 rublast suurem ei ole. Edasikaebtus läheb rahukogusse, kaebtusekiri antakse aga rahukohtuniku läbi sisse.

Ringkonnakohtu alla käiwad kõik suuremad süüd, nagu tapmised, pettused, walewandumised, riigiametnikkude sõimamised, usuteutamised jne. Edasikaebtus läheb Baltimaal Peterburi kohtupalatisse.

Märkus. Ülem talurahwakohus ja rahukohtukogu ei wõta asju õiendada, mis mitte alama kohtu läbi ei käinud.

Mõned kohtutähtajad.

Abielu. Waielust abielu makswuse (дѣйствительность) kui ka abielust järgnewate isikliste ja tsiwil-õiguste wastu wõib üksnes kahe aasta jooksul pärast ühe abikaasa surma ülesse wõtta. (Ts. k. m. s. 1340 ja 1356[8]). — Palwe abielulahutamise üle maalt wäljasaadetuga antakse pärast kahe aasta möödaminekut kohtuotsuse jõusse jõudmisest saadik sisse. Palwe abielulahutamise üle sel põhjusel, et üks abikaasadest abielu-kohuste täitmiseks wõimetu on, wõib ainult peale 3 aasta möödaminekut pärast laulatamist sisse antud saada. (S. k. X, k, 1 j., 48; S. k. XI k., W. U. S. 377, p. 3) Lutheriusulised, iseäranis kolmandad isikud, kelle õigused abielusse astumise läbi rikutud on, wõiwad aasta jooksul tema lahutamist nõuda. (S. k. XI k, 1 g. W. U. S., 367.) (Äraoleku üle wt Teadmata kohtades wiibimine 584. wrl.) Kui üks abikaasadest ilma seaduslikkude põhjusteta teise maha jätab ning sarnane lahuselamine juba üle aasta wältab, siis wõib mahajäetud pool konsistoriumi paluda, et mahajätja kohtuteel wälja kutsutaks. Kui tema wäljakutsumise peale, mis kuulutuse teel sünnib, mitte ei ilmu ega ka tõendusi ette ei too, et temal mahajätmiseks seaduslikud põhjused oliwad, siis wõib mahajäetu pärast ilmumiseks määratud aja (1 aasta)

möödaminekut abielulahutamist paluda. (Sealsamas, § 374, p. 6.) Kui üks abielupool, õpetaja ja konsistoriumi enese noomimiste peale waatamata, kangekaelselt oma abielu-kohuste täitmisest ennast terwe aasta jooksul tagasi hoiab, siis wõib teine pool abielulahutamist nõuda. (Sealsamas, § 377, p. 1.) Kui üks abielupooltest waimuhaigeks jäeb, siis wõib teine lahutamist nõuda, niipea kui haigus üle aasta on kestnud ning tohtrite tõenduste järele paranemise lootust ei ole. (Sealsamas, § 379.) Kui üks abielupool meelega katsus laimujuttude abil ehk teisel teel teise au, wabadust ehk ametit ära riisuda, siis on wiimasel õigus kuue kuu jooksul lahutamist paluda. (S. s. § 382.)

Edasikaebtus. Süüteu asjus walla-, rahu- ja ringkonnakohtu otsuste peale kaks nädalat (Wall. koht. s., III, § 65; kaelakohtum. s. 147, 865). Nõudmise asjus wallakohtu otsuste peale kaks nädalat (W. k. s., II, 111); rahukohtuniku otsuse peale kuu aega (Tsiw. koht. m. s. § 162); ringkonnakohtu otsuse peale lühendatud asjaarutamise korral kuu aega, teistel kordadel neli kuud (Tsiw. kohtu m. s., 748). Wastase poole ehk tema adwokadi surma korral luetakse tähtaega, kui seda mitte wähem kui üks kuu järele ei ole jäänud, tema surmapäewast, on aga wähem, siis määratakse kuu pikkune tähtaeg (T. k. m. s. 754). Kõrwaliste kaebtuste andmiseks edasikaebtuse wastuwõtmata jätmise ehk tagasiandmise üle walla- ja rahukohtudes 7 öödpäewa (W. k. s. II, 120; III, 78; Tsiw. k. m. s. 167, k. k. m. s. 153); ringkonnakohtudes kaks nädalat (Ts. k. m. s. 757; K. k. m. s. 895). Edasikaebtusele juurdelisamata jäetud ärakirjade ehk poslinimaksu kohtusse äraandmiseks määratakse tähtaeg, mis hiljem ei tohi olla kui seaduslik edasikaebtuse-aeg; on aga wiimasest wähem järele jäenud kui 7 öödpäewa, siis seitsmepäewaline tähtaeg (Ts. k. m. s. 756). Kirjaliste seletuste sisseandmiseks wastase poole edasikaebtuse peale rahukohtudes kuni asjaarutamiseks määratud päewani (Ts. k. m. s. 170), palatides kuu aega ärakirja kättesaamise päewast arwatud ühes seletuskirja ärasaatmiseks minewa ajaga (Ts. k. m. s. 760), pärast selle tähtaja möödaminekut kuni asja kuulamise päewani (Ts. k. m. s. 761). Möödalastud edasikaebtuseaja uuendamise palwe sisseandmiseks kaks nädalat sest päewast arwatud, kui tähtaja möödalaskmine on poolele kuulutatud (Ts. k. m. s. 779). Edasikaebamiseks kohtuotsuste peale, mis wiimaste palwete kohta tehtud, kaks nädalat (Ts. k. m. s. 780).

Wastunõudmine tuleb kostja poolt kas esimeses wastusekirjas, ehk kui kirja ei ole antud, esimisel asja arutamisel sisse anda.

Weksel. Maksunõudmine kindla tähtajalise weksli järele: termini kättejõudmise päewal ehk ühel kahest tema järele järgnewast äripäewast (W. s., § 41). Weksel terminiga ettenäitamise peale, kui temas iseäraline termin on määratud, näidatakse maksu tarwis enne selle terminiaja möödajõudmist ette; kui aga niisugune termin mitte ära ei olnud määratud, siis mitte hiljemalt kui 12 kuud, weksli kokkuseadimise päewast arwatud (S. s., § 42). Weksel terminiga laadal ettenäitamise peale mitte hiljem eelminewat päewa,

mis laada lõpetamiseks on määratud, ehk ka laadapäewal enesel, olgugi et see pühapäew on, kui laat ainult üks päew kestab. (S. s., § 43.)

Weksli notariusele protesteerimiseks andmine sünnib sel päewal, mis weksli ettenäitamiseks maksu tarwis on määratud (S. s., § 68, p. 1.); protesteerimine ise järgmisel päewal peale kella kolme pärast weksli notariuse poolt protesteerimiseks ettenäitamist (S. s., § 68, p. 3), protestiakti kokkuseadmine mitte hiljem kui protestile järgnewal päewal (S. s., § 69). Nõudmist weksli põhjal weksliandja wastu lihtwekslite juures ja weksli wastuwõtja wastu käsuwekslite juures wiie aasta jooksul maksutermini kättejõudmise päewast arwatud; pealkirjutajate, kaaswastutajate ning käsuwekslite juures ka weksliandja wastu aasta jooksul weksli mittemaksmisel protestipäewast arwatud. (S. s., §§ 73, 112.) Pealkirjutaja, kes weksli ära on maksnud, wõib nõudmist kuue kuu jooksul sellest päewast arwatud, mil ta weksli ära maksis, eelminewate pealkirjutajate kui ka weksliandja wastu sisse anda. (S. s. 74, 113.) Kui aga kolm aastat weksli maksutermini kättejõudmise päewast mööda on läinud, ei ole nõudmiste sisseandmine pealkirjutajate wahel, kaaswastutajate ning käsuwekslites ka weksliandjate wastu enam mitte lubatud. (S. s. 75, 114.) Käsuweksli wastuwõtmiseks ettenäitamine wõib igal ajal enne maksutermini kättejõudmist sündida, laada käsuweksli ettenäitamine aga mitte enne laada algust (s. s. 92, p. 2); wastuwõtmine piab peale ettenäitamist 24 tunni jooksul tehtud olema (97). Käsuwekslianдja wastutamine wastuwõtmata ja protesteerimata jäetud käsuweksli põhjal tema omaniku ees kestab üks aasta, weksli maksutermini kättejõudmise päewast alates. (S. s. 99, p. 2.)

Tagandamine. Kohtumõistja tagandamise palwe antakse nõudja poolt nõudmisepalwekirjaga sisse, kostja poolt wähemalt asja esimisel arutamisel. Jäetakse tagandamise palwe tähele panemata, tuleb kaebtus selle peale 3 päewa jooksul sisse anda. Ringkonnakohtus piab kohtumõistja tagandamine 2 päewa enne kohtupidamist sündima.

Tagaselja otsus. Edasikaebamiseks tagaselja otsustes on süüteuasjades: wallakohtutes 7 päewa otsuse ärakirja saamise päewast arwates, rahukohtutes 2 nädalat; nõudmise asjades: wallakohtutes 7 päewa, rahukohtutes kuu aega.

Teadmata kohtades wiibimine. Kui kuue kuu jooksul pärast wiimast kuulutust süüalune ise kohtusse ei ilmu ega teda üles ei ole leitud, siis jätab kohus tema süüteu asjas otsusetegemise tema ilmumiseni ehk kinniwõtmiseni seisma, ja teeb määruse tema waranduse kohta (K. k. m. s. 852). Kui inimese elukoht teadmata, siis wõib teda kohtu poolt surnuks tunnistada, niipea kui tema 70 aastat wanaks saanud. (Balti eraõigus, III j., 524). Kui niisugune teadmata kohas wiibija juba siis 70 aastat ehk enam wana oli, kui tema kohta wiimast korda teateid saadi, siis wõib teda ainult pärast wiie aasta möödaminekut, nende teadete saamise päewast arwatud, surnuks kuulutada.

Ühe õigetusku abikaasa 5 a. teisele abikaasale teadmata kohas wiibimine annab wiimasele õigust abielulahutamist paluda (S. k., X j, 1. o., 54); lutheriusku abikaasadele annab üheaastane tead-

mata kohas wiibimine õiguse lahutamist paluda (S. k., XI k., 1. j., Wõeraste usutunnistute seadused, § 374, p. 5).

Trahwi nõudmine kohtusse ilmumata jäämise eest. Kohtusse kutsutud tunnistajatel ning asjatundjatel on õigus oma tulemata jäämise põhjusi, enese teguwiisi wabandamiseks, üles anda ning ühtlasi trahwimisest wabastamist paluda: w a l l a k o h t u d e s 7 ööpäewa jooksul sellekohase määruse kuulutamise päewast arwatud (Wallak. s., 58); r a h u k o h t u d e s — kahe nädala kestwusel (ts. k. s., 92; k. k. s. 70); r i n g k o n n a k o h t u d e s j a p a l a t i d e s — kahe nädala (k. s. 324, 440, 644, 653) jooksul süüteu asjus ja ühe kuu jooksul nõudmise asjades (ts. k. s. 384).

Wene riigi ülem walitsus.

Ministritenõukogu. (Совѣтъ министровъ.) Ministritenõukogu ülesandeks on ministrite ja üksikute osakondade peawalitsejate tegewuse koondamine ja korraldamine, niihästi seaduseandlistes kui ka riigi kõrgema walitsuse asjades sellekohaste seaduste põhjal. Sunduslikud määrused, juhatuskirjad jne, mis ministritenõukogu, ministrid, peawalitsejad, niisama ka seaduse poolt selleks wolitatud asutused wälja annawad, ei pia seadustega wastolus seisma. Ministritenõukogu esimees on Keisri ees riigi üleüldiste asjade käigu eest wastutaw. Eraldi on igaüks riigi ülema walitsuse juhataja oma tegewuse eest wastutaw. Riigiwolikogu istumistejärgu waheajal on ministritenõukogul, kui erakorralised asjaolud seda nõuawad, õigus määrusi wälja anda, mille kohta nõukogu esimees Keisrile otsekohe ettepaneku teeb ja luba küsib. See määrus aga ei tohi mitte niisugune olla, mis riigi põhjusseadusi, riigiwolikogu kohta makswaid seadusi ja walimiseseadusi muudab. Seesuguse waheajal antud seaduse makswus kaub, kui sellekohane minister ehk peawalitseja 2 kuu jooksul riigiwolikogusse, wiimase kokkuastumise ajast peale arwates, sellekohast seaduse-eelnõu sisse ei anna.

Ministeriumid. Ülema keskwalitsuse sekka käiwad ka ministeriumid. Ministeriumide all seisawad sellekohased osakonnad ja kohalik walitsus (wiimasest allpool). Ülem wõim igas ministeriumis seisab m i n i s t r i käes. Ministril on iseäraline n õ u a n d j a k o g u, mis kas ministritenõukogu poolt walitud ja Keisri poolt nimetatud isikutest ehk jälle sellekohastes ametites olewatest isikutest (ministriabid, osakondade direktorid ja ministri äranägemise järele kutsutud asjatundjad eraisikud) koos seisab. M i n i s t r i a b i d nimetatakse, niisama nagu ministridgi, Kõigekõrgemalt poolt. Neil aga ei ole eraldi mingisuguseid wõimupiirisid. Nemad täidawad ministri kohusid wiimase äraoleku ehk haiguse puhul, walitsewad Kõigekõrgema luba mõne üksiku osakonna üle. Pealeselle on mõnedes ministeriumides ministriabide peale iseäralised kohustused pandud, nagu jookswate asjade ajamine. Ministeriumid seisawad koos d e p a r t e m a n g u d e s t. Nendel on jällegi igaühel ise tegewuse- ja wõimukonna-ring. Departemangude eesotsas seisawad direktorid ja nõuandjad asutused. M i n i s t r i t e k a n t s e l e i d e ülesanne on asjade jautamine departemangude wahel, departemangude üleüldine asjaajamine; niisama käiwad tema alla ka need asjad,

mis otsekohe ministri enese käes seisawad, salakirjawahetus ja ministri kirjawahetus teiste ametkondadega.

Õueministerium. (Министерство Императорскаго Двора.) Õueministeriumi ülesandeks on wäga mitmesuguste keiserliku koja asjade ajamine: Keisri määruste täitmine; Kõigekõrgemate käsukirjade, reskriptide, walmistamine; kubermanguülemate ja üleüldiskasulikkude asutuste (kes teatawa ministeriumi all otsekohe ei seisa) ettepanekute ja teadaandmiste ettepanek Keisrile; ametnikkudele auastmete määramine kuni V auklassini; sõjawäeametnikude ümberpaigutamine, lahtilaskmine ja kodanlisteks ametnikkudeks nimetamine; Keiserlikkude teatrite, Keiserliku Ermitage (ermitashi), Kunstideakademia jne üle walitsemine. Siis käib selle ministeriumi alla weel Keisri kabinet, kes Keisri waranduse üle walitseb, koja mõisate (удѣльное вѣдомство) peawalitsus ja weel teised.

Keisri Oma kantselei. (Собственная Его Императорскаго Величества канцелярія.) Selle ametkonna eesotsas seisab peawalitseja ja tema alla käib: 4 asjaajamist, inspektoriosakond wäljateeninud kodanlikkude ametnikkude eest hoolitsemise komitee (Комитетъ о службѣ чиновъ гражд. вѣдомства) ja kodanlikus ametkonnas teenijate teenistuse ja aupalga komitee (Комитетъ о призрѣніи и наградахъ заслуженныхъ гражд. чиновниковъ). Ametkonna tegewuse hulka käib: Keisri käskude täitmine, Kõigekõrgema ukaside, reskriptide, käskude ja saatekirjade walmistamine; mõne kõrgema asutuse paberite ettepanemine, niisama kubermanguülemate teadaandmiste ja iseseiswate üleüldiskasulikkude asutuste palwete ettepanemine. Edasi seab see ametkond heategewate asutuste tegelasi Keisrile auhinna saamiseks ette ja hoiab oma käes ministrite, peawalitsejate, riigisekretäride, aukuratoride ja senatoride nimekirjasid ja teateid nende teenistuse üle.

Maria asutuste walitsus (Вѣдомство учрежденій Императрицы Маріи). Selle alla käiwad: Hoolekandmisenõukogu (Опекунскій совѣтъ); lastewarjupaikade peawalitsus (Комитетъ главнаго попечительства дѣтскихъ пріютовъ); lastewarjupaikade peawalitsuse kantselei; kaswatusemaja (Воспитательный домъ, adr.: Peterb., Moika 52); mängukaartidewabrik, õpe-, heategewad ja rawitsemisemajad.

Keiserlik peakorter (Императорская главная квартира.) Selle all seisawad Keisri Enese saatewägi (Собственный конвой Его Величества) ja Kõigekõrgema nime peale antawate palwekirjade kantselei (Канцелярія по принятію прошеній на Высочайшее Имя приносимыхъ).

Wälimiste asjade ministerium. (Министерство иностран. дѣлъ.) Selle ministeriumi ülesanne on nende asjade talitamine, mis Wene riigil teiste riikidega ajada on. Siis Wene kaubanduse ja alamate huwide kaitsemine wõerastes riikides, abiandmine wäljamaalastele, et nende seaduslised õigused ja huwid Wenemaal kaitsmist leiaksiwad. Ministri käes seisab ministeriumi stempel, asjade jautamine ja korraldamine. Ministriabi käes seisab jookswate asjade õiendamine ja kirjawahetus ministritega ja diplomatiaagentidega. Selle ministeriumi alla käiwad kõik need wõimud, nagu saadikud, konsulid ja diplomatiaagendid, kes wäljas-

pool Wenemaa piirisid töötawad. Wäl. asj. ministeriumi alla käib riigi arhiw ja kesk- ja Ida-Aasia uurimise komitee.

Rahaministerium. (Министерство финансовъ.) Rahaministeriumi käes seisab riigi sissetulekute ja wäljaminekute, riigi wõla ja raudtee weuhindade, tollimaksu, aktsisimaksu, kauplemise- ja patendimaksu korraldamine; raha, rahapaberite, riigi wäärtpaberite walmistamine jne. Rahaministeriumi juhatab rahaminister. Temal on mitu abilist. Selle ministeriumi osakondadeks on weel ministrinõukogu, weuhindadenõukogu, weuhindadekomitee (tarifikomitee), raudteededepartemang, kroonu wiinamüügi asjade nõukogu, kaudsete maksude ja kroonu wiinamüügi peawalitsus, otsekoheste maksude departemang, tollimaksude departemang, riigirentei, ministrite üleüldine kantselei ühes õpetatud nõukoguga, iseäraline nõukogu rahapajaga ja riigipaberite walmistuse ekspeditsioniga. Rahaministri all seisawad weel: riigipank, riigihoiukassadewalitsus, riigi mõisnikkude põllupank, talupoegade põllupank, laenukassad, põllu-laenuasjade komitee ja riigi wõla kustutuse komisjon.

Sõjaministerium. (Военное министерство.) Sõjaministeriumi alla käib riigi sõjawäe ja riigikaitse korraldamine ja mitme oblasti üle kõrgema administratsionina walitsemine. Sõjaministerium, keda sõjaminister juhatab, seisab koos järgmistest jagudest: Keiserlik peakorter, sõjanõukogu, sõjaministeriumi kantselei, peastaab, moonamuretsemise-peawalitsus (intendantur), suurtükipeawalitsus, sõjakoolide-peawalitsus, sõjakohus, sõjakohtu-peawalitsus, haawatute eest hoolitseja Aleksandri komitee jne. Ministri ligemateks kaastöölisteks on ministriabi, peawalitsejad, peastaabi ja sõjaministeriumi kantselei ülemad. Sõjawäe walitsemise asjas on riik 12 sõjawäeringkonda (военный округъ) jagatud. Igal ringkonnal on peawalitsus ja teised ametikohad, kes kohalisi sõjawäe asju toimetawad.

Mereministerium. (Морское министерство). Selle ministeriumi all seisab riigi merewägi ja sõjalaewastik. Mereministerium seisab koos mitmest osakonnast, nagu admiraliteedinõukogu, ülem meresõjakohus, merewäe-peastaab, hydrografia-peawalitsus, laewaehituse-peawalitsus, ministeriumi kantselei, laewastiku arstiinspektori peawalitsus, arhiwid, ministeriumi trükikoda. Ministeriumi üksikute peawalitsuste ülemad on ministri kaastöölised, ja nendel on üleüldse ministriõigused. Ministeriumi ülem juhatus seisab ministri käes.

Tööstuse- ja kaubandusministerium (Министерство торговли и промышленности) on 27. okt. 1905 asutatud. Tema hoole alla käib kaubanduse ja tööstuse edendamine ja rahwa majanduslise seisukorra paremale järjele tõstmine. Ministeriumi all seisawad: kaubanduse- ja manufakturinõukogu, kaubanduseosakond, tööstuseosakond, wabrikute- ja mäeasjade-peakomisjon, kaubandusepeawalitsus, kauba- ja sõidulaewade ja sadamate walitsus, mõetude ja kaalude peawalitsus, mäedepartemang, mäeasjade nõukogu ja geologiakomitee

Põllutöö- ja maakorraldusepeawalitsus (Главное управленіе землеустройства и земледѣлія) on endisest põllutööministeriumist ümber muudetud. Selle alla käib:

kroonu liikumata waranduste, metsa- ja põlluasjanduse üle walitsemine, wäljarändamise ja maakorralduse juhatamine ja põllupidajate laenu korraldus. Ministeriumi kokkusead: peawalitseja ja tema abilised, peawalitseja' nõukogu, põllutöö nõukogu, maaasjade komitee, õpetatud komitee ja tema juures olew büroo, hydrotehnikakomitee, põllutöödepartemang, metsadepartemang ja riigiwaranduste-departemang, põllumajanduse- ja statistikakomitee, maaparanduse laenuasjade komitee.

Hariduseministerium. (Министерство народнаго просвѣщенія.) Hariduse- ehk rahwawalgustuse-ministeriumi ülesandeks on rahwahariduse laialilautamine. Hariduse-ministeriumi alla käiwad kõik ülikoolid, kesk- ja algkoolid (wälja arwatud waimulikud koolid ja mitmed teised eriõpeasutused, mis teiste ministeriumide ja peawalitsuste all seisawad). Ministeriumi kokkusead: ministriabid, ministrinõukogu, rahwahariduse-departemang, üleüldiste asjade departemang, tööstusekoolide-osakond, rahwakooliõpetajate pajukikassa walitsus, õpetatud komitee, rahwalikkude ettelugemiste komitee, keiserlik arheologiakomisjon. Ministeriumi asetäitjad kohtade peal on õpekonnakuratoriumid. Kuratoriumi juhatab õpekonnakurator, kelle all koolikonnadirektorid ja rahwakoolideinspektorid seisawad.

Teedeministerium. (Министерство путей сообщенія.) Teedeministeriumi all seisawad raudteed, kiwi- ja maanteed terwes Wene riigis. Tema juhib ka uute raudteede ehitamist jne. Ministeriumi kokkusead: minister oma abidega, ministrinõukogu, inseneridenõukogu jne. Kohalikka ülewaatuse ja korraspidamise jäuskonde on tal õige mitu.

Riigikontroll. (Государственный контроль.) Riigikontrolli ülesanne on ministeriumide all olewate ja ka kõrgemate asutuste arwepidamise järele walwamine, nii et riigi asja-ajamise juures kahju ei saadaks, waid tulu tuleks. Riigikontrollile piawad kõik ametikohad iga aasta aruande ette panema. Riigikontroll seisab koos: riigikontrolörist, tema abidest, tsiwil-, sõjawäe- ja merewäe-aruandedepartemangudest, niisama raudtee-, kredidi-, keskarwepidamisedepartemangust ja kontrollkantseleist.

Kohtuministerium (Министерство юстиціи) korraldab kohtute tegewust, nimetab kohtuametnikka, laseb neid lahti ja paigutab ümber. Tema all seisab ka wangimajade-peawalitsus ja wäljasaadetute asja-ajamine ja maamõetmise ülem walitsus. Ministeriumi kokkusead: minister, kes ühtlasi kindralprokuröri nime kannab, ministriabid, wangimajadenõukogu, wangimajade-peawalitsus jne.

Sisemiste asjade ministerium. (Министерство внутреннихъ дѣлъ.) Selle ministeriumi tegewus on kõige laialisem ja mitmekesisem tema alla käiwate asjade poolest. Tema üleüldine ülesanne on korra alalhoidmine ja rahukaitsemine terwes riigis ning riigi hea korra eest hoolitsemine. Tema walitsuse alla käiwad muuseas: posti- ja telegrafipeawalitsus, ülem trükiwalitsus, politseidepartemang, muuusuliste peawalitsus, semstwoosakond, loomaarstipeawalitsus, arstinõukogu, sandarmitekorpuse-walitsus, wäljarändamisewalitsus, sõjawäeteenistusewalitsus, aadeliseisuse asjade kantselei; statistika-, tehnika-, ehituse- ja loomaarstikeskkomiteed. Ministeriumi aluseid ametnikka, kohalisi, on igalpool, isegi waldades ja külades.

Riigi hobustekaswatuse peawalitsus. (Главное управленіе государственнаго коннозаводства.) Selle ametkonna tegewuse iseloomu määrab juba tema nimi ära, nii et pikem kirjeldus asjata oleks.

Soome riigisekretäri ametikoht. (Статсъ-секретаріатъ Великаго Княжества Финляндскаго. Suomen waltiosihteerin wirasto.) Selle ametkonna ülesanne on otsekoheseks wahemeheks Keisri Majesteedi ja Soome riikliste asutuste wahel olla. Sekretäriadi juures olew kantselei walmistab ettepanekuid ja juhib ametkonna kirjawahetuslist osa.

Peale ülemalkirjeldatud ametikohtade on mõnel seltsil üleriikline tähtsus. Need seisawad Keisriprouade otsekohese kaitse all. Niisuguste hulka käiwad: Punase risti selts, Töömajade kuratoriumid ja Keiserlik inimesearmastuse-selts. P u n a s e l r i s t i l on ülesandeks sõjaadministratsionile haawatute ja haigete rawitsemisel sõjaajal abiks olla. Rahuajal hoolitseb see wigasaanud sõjameeste eest ja annab rahwa hädade ajal (nagu näljaajal 1912. a. talwel, katkude jne puhul) abi. Seltsi asjaajamine on pea-, ringkonna- ja kohaliste walitsuste ja komiteede käes. T ö ö m a j a d e k u r a t o r i u m i d e ülesanne seisab töömajade ehitamises ja asutamises nende jäuks, kel kodu ei ole ja kes haige- ehk wangimajadest wälja on tulnud ning weel kusagilt tööd ei ole saanud. Kuratoriumi juhatab nõukogu. I n i m e s e a r m a s t u s e - s e l t s annab terwes riigis waestele abi. Selle seltsi alla käiwad heategewad seltsid ja asutused.

Riigikaitse-nõukogu. (Совѣтъ государственной обороны.) Nõukogu ülesanne on selle eest hoolitseda, et riigi sõjaline jõud riigi wajaduste ja aineliste seisukorra kohaselt edendatud saaks, et kõrgema mere- ja maawäe-walitsuse tegewus wastastikku ja teiste ametkondade tegewusega riigi julgeoleku asjas kokkukõlas seisaksiwad. Nõukogu seisab Keisri otsekohese ülewaatuse all ja tema määrab nõukogu esimehe ja nimetab 6 liiget. Komisjoni alalisteks liigeteks on: sõjaminister, mereministeriumi juhataja, peastaabi ülem jt. Nõukogu arutab üleüldisi sõja ja mereametkonna kawatsusi, mis riigi wägewuse tõstmiseks (kokkukõlas tema politikaliste ülesannetega) on sihitud, walwab kõrgemalt poolt kinnitatud määruste täitmise järele, arwustab mere- ja sõjaametkonna tegewust ja juhib seda. Kõiki nõukogus arutatawaid küsimusi peetakse riigisaladuseks.

Walitsew senat. (Правительствующій сенатъ.) Walitsew senat on kõrgem ametikoht, mille ülesandeks on kõigi riigisasuwate walitsuseasutuste tegewuse järele walwata. Senat walwab, et kõigil pool seadust täidetaks, ja on seega kui kõrgem seaduse wahimees. Kohtu asjus on senat kõrgem asutus, kuhu tühjakstegemisekaebtusi kohtuotsuste peale antakse. Senat jaguneb d e p a r t e m a n g u d e s s e; pealeselle käiwad tema kokkuseadesse ü l e ü l d i s e d k o k k u t u l e k u d. Igal departemangul on oma kindel tegewusepiirkond, oma kantselei, kuna wiimane ülemprokuröri juhatusel seisab.

E s i m i n e d e p a r t e m a n g. Tema ülesanne on seaduste awaldamine, ühede ja teiste seisuste õiguste ja eesõiguste kaitsemine ja tõekstunnistamine, mitmesuguste senati all seiswate ametikohtade ja ametite üle walitsemine (siia hulka käiwad muuseas kaebtused ametikohtade ja ametnikkude peale, ta-

sunõudmised kahjude eest, mis ametnikkude seadusewastaline tegewus sünnitanud), seaduste seletamine ja kinnitamine. Muuhulgas on esimise departemangu arutada ka kaebtused, mis riigiwolikoguwalimiste asjus kubermangukomisjoni peale antakse. 1. dep. tegewus ulatab üle terwe Wenemaa.

T e i n e d e p a r t e m a n g. Selle alla käib kubermangukomisjonide ja sisem. asj. min. ettepanekute arutamine, kaebtuste läbiwaatamine, mis kubermanguwalitsuste talurahwaasjade-komisjonide peale antakse jne.

K o h t u d e p a r t e m a n g. Selle alla käiwad ametikohtade üle walitsemise asjad; asjad, mis kaubandusekohtutest senatisse tulewad; maamõeduasja korraldus; kaebtused ringkonnakohtute peale, kui wiimased senati endiste aastate määrusi ekslikult seletawad; kuratoriumi all olewate waranduste rendileandmise, pantipanemise ja äramüügi asjad; mõistuslise seisukorra üle tunnistuseandmine jne.

H e r o l d i d e p a r t e m a n g u alla käiwad mõisniku-, krahwi-, würsti-, paruni- ja aukodanikuseisuse asjus tekkiwate küsimuste arutused, perekonnanime muutmised jne.

T s i w i l - t ü h j a k s t e g e m i s e - d e p a r t e m a n g arutab tühjakstegemisekaebtusi kohtukodade ja rahukohtute otsuste peale tsiwilasjades.

K a e l a k o h t u - t ü h j a k s t e g e m i s e d e p a r t e m a n g arutab prokuröride protestisi ringkonnakohtute ja kohtupalatite otsuste peale, niisama ka süüdlasetsmõistetute protestisi.

Pealeselle on mõlematel tühjakstegemisedepartemangudel ülesandeks kõigi kohtuasutuste ja kohtutegelaste tegewuse järele walwata, wäljaarwatud ainult prokuröriameti liikmed.

S e n a t i ü l e ü l d i s e d k o o s o l e k u d. — E s i m i n e. Esimise, teise ja heroldidepartemangude üleüldine koosolek waatab Kõigekõrgema käsul kaebtusi läbi, mis kõigi nende kolme departemangu wastu on antud, arutab mõtete lahkumineku päraſt otsustamata jäänud asju, niisama ka asju, mis uut määrust, seaduseseletust wõi maksawa seaduse täiendamist ehk muutmist nõuawad. — T e i n e. Kohtu- ja ühe tühjakstegemisedepartemangu üleüldine koosolek waatab kohtudepartemangu peale antud kaebtusi läbi. Teised ülesanded umbes samasugused nagu esimesel koosolekul.

T ü h j a k s t e g e m i s e d e p a r t e m a n g u d e üleüldine koosolek arutab kaebtusi, mis senati iseäraliste osakondade otsuste peale antud, edasikaebtusi kaelakohtudepartemangu otsuste peale ametiasjus tehtud kuritegude protsessides ja otsustab waidlusi, missuguse kohtuasutuse alla üks ehk teine asi käib.

S e n a t i i s e ä r a l i s e d k o k k u t u l e k u d arutawad asju, mis kubermanguwalitsustest edasi tulnud. Ka waatawad nad kohtuametkonna liikmete süütegusid ja kohtu alla andmise küsimusi läbi jne.

Püha walitsew sinod. (Святѣйшій правительствующій синодъ.) Püha sinod on Wene riigi Greeka õigeusu kõrgem walitsus. Sinodil on oma ülemprokurör, kellel kõik ministri õigused on, kes sinodile Kõigekõrgemad käsud kuulutab, sinodi nimel teiste asutustega läbikäimist toimetab ja selle üle walwab, et sinodis asjatoimetamine õiete sünniks.

Seaduseandmine.

Kuni 1905. aastani oli Wenemaal ainult Keisril seaduseandline wõim. 1905. a. jagunes seaduseandline wõim kolmeks. Seadus piab enne kolmest wõimukonnast läbi käima, kui ta seaduseks saab. Need kolm asutust on: riigiwolikogu, riiginõukogu ja Keiser. Erakorralistel juhtumistel, nimelt kui niisugused asjaolud on tekkinud, mida tarwis on seaduseandlisel teel otsustada, aga samal ajal ei riigiwolikogu ega -nõukogu koos ei ole, sünnib seaduseandmine ka teisel teel. Nimelt on põhjusseaduste 87. par. lubatud sarnasel korral ajutist seadust wõi määrust maksma panna. Ajutise seaduse (määruse) walmistab ministritenõukogu ja paneb selle Keisri Majestedile kinnitamiseks ette. Sarnane seadus kautab oma makswuse, kui sellekohane seaduse-eelnõu kaks kuud pärast seaduseandliste kogude kokkutulekut nendesse ei ole antud (w. ministritenõukogu).

Riigiwolikogu. (Государственная дума.) Riigiwolikogu seisab koos rahwa poolt walitud isikutest, keda rahwaasemikkudeks kutsutakse. Rahwaasemikka on 442 ja nad walitakse wiie aasta peale. Riigiwolikogu wõib Keiser ka enne seda lahti lasta kui saadikutel wiieaastane tähtaeg täis saab. Riigiwolikogu alla käiwad: asjad, mis seaduse andmist, muutmist ja täiendust nõuawad; riigi eelarwe läbiwaatamine, raha määramine; raudteede ehitus; eriseltside asutamine, kui see makswatest seadustest wäljaspool seisab ehk kui seesugust asja senistes seadustes ette ei ole nähtud. Wolikogule annawad seaduse-eelnõusid ministrid ja peawalitsejad ja wolikogu oma liikmed läbiwaatamiseks. Wolikogul on õigus ministritele ja peawalitsejatele seaduse-mõedukuseta tegewuse üle arupärimisi ette panna. Kui riigiwolikogu leiab tarwiliku olewat mõnda uut seaduseeelnõu üles wõtta, siis walmistatakse see eelnõu sellekohase ministri poolt. Ei wõta aga ministrid seaduseeelnõu wäljatöötamisest osa, siis walitakse wolikogu liikmete eneste keskelt sellekohane komisjon. On riigiwolikogu mõne seaduseeelnõu läbi waadanud ja heaks kiitnud, siis antakse see riiginõukogusse. — Arupärimised mõne ministri wastu antakse wähemal 30 liikme allkirjaga sisse. On wolikogu arupärimise wastu wõtnud, siis tuleb sellekohasel ministril kuu aja jooksul, wastuwõtmise päewast arwates, wolikogule wastust anda. Ei ole ministri wastus niisugune, mida rahuloldawaks ja arupärimise sisseandmiseks põhjust annud ekslimise õigustamiseks wõib pidada ning kaks kolmandikku liikmetest ministri seletuse wastu hääletawad, siis wõib asja Keisrile heaksarwamiseks ette panna. Riigiwolikogu kui asutus ei wõi saatkonde ega kirjalikka teadaandmisi, ei ka palweid wastu wõtta.

Riiginõukogu. (Государственный совѣтъ.) Riiginõukogu on teine seaduseandline asutus. Temasse lähewad need seaduseandlised asjad, mis riigiwolikogu on läbi waadanud. Leiab riiginõukogu mõne seaduseeelnõu, mis wolikogust läbi tulnud, hea olewat ja wõtab ta wastu, siis läheb see Keisri kinnitada. Ei ole riiginõukogu aga seaduseeelnõuga rahul, siis walitakse iseäraline komisjon riigiwolikogu ja -nõukogu liikmetest, mida lepitusekomisjoniks kutsutakse. See komisjon katsub siis kahe asutuse wahel tekkinud lah-

Kohalikud ametikohad ja ametnikud.

Sisem. asj. ministerium.

Eestimaal.	Liiwimaal.
Kuberner.	
Kindralmajor J. W. Korostowets, Tallinnas, Toompea lossis.	Õueminister, salan. P. A. Swegintsow, Riias, lossis.
Abikuberner.	
A. A. Jewreinow.	Würst Krapotkin.
Kuberneri kantselei.	
Tallinnas, Toompea lossis.	Riias, lossis, krt. 17.
Kubermanguwalitsus.	
Tallinnas, Toompea lossis.	Riias, lossis, krt 4.
Kubermangu teedeasjade-walitsus.	
Tallinnas, Toompea lossis.	Riias, Стрѣлковая 4.
Arstiwalitsus.	
Tallinnas, Toompea lossis.	Riias, lossis, krt 32.
Kub. sõjawäekomisjon.	
Tallinnas, Harju u. 45.	Riias, lossis.
Linnaasjade-komisjon.	
Tallinnas, Toompea lossis.	Riias, lossis, krt 24.
Talurahwaasjade-komisjon.	
Tallinnas, Toompea lossis.	Riias, lossis, krt 49.

Talurahwaasjade-komissarid.

Haapsalu jausk., K. Tamm, Haapsal.
Hiiumaa jausk., M. Wladimirow Orjaku mõisas.
Jõhwi jausk., K. Beshanitski, Jõhwis.
Lihula jausk., R. Menschikow, Lihul.
Paide jausk., O. Ruban, Paides.
Rakwere jausk., P. Mufel, Rakweres.

Pärnu 1. jausk., Heinrichson; 2. jausk., parun R. Freitag von Loringhowen, Pärnus.
Saaremaal, J. Sander, Kuresaares.
Tartu 1. jausk., M. Sliwak; 2. jausk. R. Sirotsinski, Tartus.

Rapla jäusk., A. Raschkow, Tallinnas, Õllewabriku u. 4.
Tallinna jäusk., P. Kontschewitsh, Tallinnas.
Wiljandi 1. ja 2. jäusk., Wiljandis.
Wõru 1. jäusk., D. Schanjawski; 2. jäusk, Borsenko, Wõrus.

Kreisiülemate nooremad abilised.

Haapsalu kreisis:
1. jäusk. P. Reutow, Kärdlas.
2. „ W. Pawlow, Haapsalus.
3. „ A. Brümmer, Lihulas.
4. „ A. Timm, Märjamaal.
Paide kreisis:
1. jäusk. A. Sepp, Paides.
2. „ R. Matiesen, Amblas.
Rakwere kreisis:
1. jäusk. H. Guben, Rakweres.
2. „ R. Brandt, Weike-Maarjas.
3. „ S. Ishtshenko, Jõhwis.
3. „ A. par. Wrede, Narwa.-Jõesuus.
Tallinna kreisis:
1. jäusk. W. Smirnow, Keilas.
2. „ K. Walden, Tallinnas.
3. „ R. Saar. Raplas.
Pärnukreisis: 1. jäusk. K. Korwatowski Allikukiwi (Wolweti) alewikus.
2. jäusk. E. Pawlowski, Pärnus.
3. „ J. Konstantinowitsh, Käru alewiku lähedal, Älistes.
Saaremaal nooremat abi ei ole.
Tartu kreisis:
1. jäusk. F. Soltanowski, Tartus.
2. „ A. Saikin, Mustwees.
3. „ A. Karzow, Ruustakul.
4. „ A. Romenski Tartus.
Wiljandi kreisis: 1. jäusk. Wiljandis.
2. „ Põltsamaal.
3. „ Kaarli mõisas.
Wõru kreisis:
1. jäusk. W. Kawer, Wõrus.
2. „ N. Palidorow Antsla rtj.
3. „ B. Erler, Leewi mõisas.

Kuberm. sandarmiwalitsus

Tallinnas, Narwa m. 50. Riias, lossis, krt 9.

Trükiasjade-walitsus.

— — — Riias, lossis, krt 55.

Trükiasjade-inspektor

Harry Jannsen, Heliste u., Tallinnas. (ka wäljamaa kirj. tsensor). Riias: P. Schahow ja P. Schunin. Tartus: Babanow.

Tsensurikomitee wäljamaa kirjanduse tarwis.

Riias, Kurmani u. 13.

Posti- ja telegrafiwalitsus.

Ringkonnawalitsus Riias. Tema alla käiwad Eesti-, Kuura- ja Liiwimaa posti-, telegrafi- ja telefoniasutused.

Wangimajade inspektor.

Tallinnas, Narwa m. S. Nowakow, Riias, lossis 17.

Hariduseministerium.

Õperingkonna walitsus (управленiе учебнаго округа), mille alla Eesti-, Kuura- ja Liiwimaa käiwad, Riias, Lossi pl. 2.

Õpekonnakurator, õiguseteaduse magister S. M. Prutshenko. Ringkonna inspektorid G. Bukowitski ja G. Ljubimow.

Rahwakoolide direktor.

Tallinnas, Uus u. 24. P. Rudski, Riias.

Rahwakoolide inspektorid.

Eestimaal:
Haapsalus.
Paides.
Rakweres.
Tallinnas.

Liiwimaal:
Kuresaares J. Wassiljew.
Pärnus F. Ziklinski.

Riias A. Orlowski, J. Drushinski, M. Tretjakow.
Tartus M. Trostnikow ja P. Swetshnikow.
Walgas M. Sass.
Wiljandis Prostakow.
Wõrus Kaminski.

Õigeusu kirikukoolide nõukogu

Riias, piiskopi m. Tema alla käiwad Baltimaa õigeusu-algkoolid.

Kaubanduse- ja tööstuseministerium.

Põhjalääne mäeringkonna walitsus, mille alla muuhulgas Eesti-, Kuura- ja Liiwimaa käiwad, on Riias. Ringkonna insener W. Kratt, Riias.

Wabrikute ja mäeasjade walitsuse kantselei.

Tallinnas, W. Pärnu m. 7. Riias, Nikolai u. 8, krt 7.

Wabrikuinspektorid.

Eestimaal:
Wanem insp. N. Metelski, Tallinnas.
2. jäusk. A. Guljajew, Tallinnas.
3. jäusk. Maslow, Tallinnas.
4. jäusk. J. Sosnowski, Narwas.

Liiwimaal:
Wanem insp. N. Boldõrew, Riias, Nikolai u. 8.
1. jäusk. (Miitawi linnajäu) G. Blagomõslow, Riias, Sobornaja.
2. jäusk. (Peterb. linnajägu) —?
3. jäusk. Georgijewski, Riias, Stolbowaja u. 19.
4. jäusk. (Wolmari, Wiljandi ja Pärnu kr.) L. Lieven, Pärnus.
5. jäusk. (Tartu, Wõru ja Walga kr.) F. Katshkow, Tartus.
6. jäusk. (Saaremaa, Riia ja Wõnnu kr.) N. Rosow, Riias, Peterholmi u. 5.

Kohtuministerium, w. Kohus (allpool).

Põllutöö-peawalitsus.

Balti kuberm. põllutöö- ja riigimaadewalitsus, Riias, Weski u. 87.

Metsakaitsekomitee.

Tallinnas, Niine u. 10. Riias, Weski u. 87.

Rahaministerium.

Kroonukoda.

Tallinnas, Toompea lossis. Riias, Lossi u. 12.

Maksuinspektorid (w. Linnajuhid).

Aktsisiwalitsus.

Tallinnas, Wiruwärawa bulw. 15. Riias, Kiriku u. 4.

Riigikontroll.

Kontrollkoda.

Tallinnas, Narwa m. 40. Riias, Aleksandri bulw. 3.

Kohus.

Kohtumõistmise asjus on Wene riik **kohtupalatiringkondadeks** jäutatud. Iga kohtupalati (судебная палата) all seisawad **ringkonnakohtud** (окружный судъ). Kohtupalati-ringkondi (судебный округъ) on terwes riigis 13.

Balti kubermangud käiwad Peterburi kohtupalati-ringkonna alla. Baltimaal on järgmised ringkonnakohtud: Liibawis (Grobini, Goldingeni, Hasenpoti, Windawi ja Talseni kr. tarwis), Miitawis (Bauski, Fridrichstadti, Illukste, Miitawi ja Tukkumi kr. tarwis), Riias (terwe Liiwi kub. tarwis) ja Tallinnas (Eesti kub. ja Narwa tarwis).

Rahukogusid (съѣздъ мировыхъ судей) on Balti kubermangudes peaaegu iga kahe kreisi kohta üks. Eesti jäuskonna rahukogud: Eestimaal: Tallinna-Haapsalu (Tallinnas), Rakwere-Paide (Rakweres), Liiwimaal: Wiljandi-Pärnu (Wiljandis), Tartu-Wõru (Tartus), Wõnnu-Walga (Wõnnus) ja Saaremaa (Kuresaares) rahukohturingkond.

Rahukogude all seisawad rahukohtunikud (мировой судья). Nende arw oleneb kohtuasjade rohkusest.

Jäuskonna rahukohtud.

Rakwere-Paide ringkond:
1. jäusk. Tapal.
2. „ Paides.
3. „ Narwas.
4. ja 5. jäusk. Rakweres.
6. jäusk. Jõhwis.
7. „ Narwas.

Tallinna-Haapsalu ringkond:
1. jäusk. Haapsalus.
2. „ Lihulas.
3., 4., 5., 6. ja 7. jäusk. Tallinnas.
8. jäusk. Raplas.
9. „ Tallinnas.

Tartu-Wõru ringkond:
1., 2. ja 3. jäusk. Tartus.
4. jäusk. Kaareperas.
5. „ Mustwees.
6. „ Tartus.
7. „ Elwas.
8., 9. ja 10 jäusk. Wõrus.

Pärnu-Wiljandi ringkond:
1. jäusk. Pärnus.
3. „ Niidus, Pärnu läh.
3. „ Woltwetis.
4. „ Wiljandis.
5. „ Põltsamaal.
6. „ Wiljandis.

Saaremaa ringkond:
1. ja 2. jäusk. Kuresaares.

Ülemad talurahwakohtud on järgmine kohtuaste wallakohtu järele, kuna wiimaseks astmeks kohtuasjal, mis wallakohtust alguse sai rahukogu on. Ülem talurahwakohtunik (kohtueesistuja) on nimetatud. Liikmetena wõtawad kohtupidamisest wallakohtute asemikud osa.

Ülemad talurahwakohtud Eestimaal: Haapsalus, Jõhwis, Lihulas, Paides, Rakweres, Raplas ja Tallinnas; Liiwimaal: Pärnu kr. 1 jäusk. Pärnus, 2. jäusk. Woltwetis, Saaremaal, Kuresaares, Wiljandi kr. 1. jäusk. Wiljandis, 2. jäusk. S.-Jaanis, Wõru kr. 1. ja 2. jäusk. Wõrus, Tartu kr. 1. jäusk, Nopka w., Tasa talus, 2. jäusk. Elwa läh. **Wallakohtud** on peaaegu igas wallas. Kohtunikud on walitud.

Rahaasjandus, tööstus, kaubandus.

Riigi tulude ja kulude arwe 1912.

Sissetulekud.

a) Harilised sissetulekud:

Otsekohesed maksud .	230 644 866	rbl.
Kaudsed maksud . .	634 896 100	"
Poslinad	191 847 376	"
Riigiettewõtted . . .	878 923 700	"
Kroonu warand. ja kap.	829 210 317	"
Riigiwaranduste wõeran.	1 800 380	"
Wäljaostu maksud. .	806 200	"
Riigirentei kulude maks	112 533 660	"
Mitmesugused sissetulek.	15 856 662	"
Harilis. sissetul. kokku	2 896 519 261	rbl.

b) Erakorralised sissetul.	5 400 000	"
Riigirentei wabast kap.	100 000 000	"
Kõik tulud kokku	3 001 919 261	rbl.

Kulud.

a) Harilised wäljaminekud.

Keisrikoja-ministerium	16 359 595	rbl.
Kõrgemad riigi asutused	8 147 511	"
Püha sinodi asutused .	40 129 979	"
Sisem. asj. ministerium	172 393 990	"
Rahaministerium . .	426 860 974	"
Kohtu- " . . .	82 616 422	"
Wälim. asj. ministerium	6 569 190	"
Haridusministerium .	117 537 360	"
Teede- " .	553 615 641	"
Kaubanduse- ja tööstuse-ministerium . . .	49 235 728	"
Maakorralduse- ja põllutööstusepeawalitsus .	116 635 647	"
Hobusekasw. peawalitsus	2 203 879	"
Sõjaministerium . .	492 933 426	"
Mere- " . .	159 145 970	"
Riigikontroll	11 034 948	"
Riigilaenude maksud .	404 521 546	"
Ettenäg. wälj. katm., mis aasta eelar. üles wõtmata	10 000 000	"
Kõik wäljamink. kokku	2 669 941 805	rbl.
b) Erakorralised wäljaminekud	331 977 455	"
Kõik wäljaminek. kokku	3 001 919 261	rbl.

Harilikud tulud on harilistest wäljaminekutest 226 577 455 rbl suuremad.

Riigi eelarwe 1913. a. kohta.

Sissetulekud.

a) Harilised sissetulekud:

Otsekohesed maksud . .	249 865 738	r.
Kaudsed " . .	657 424 200	"
Poslinad	218 251 160	"
Riigi ettew. (post, telegraf)	925 303 075	"
Kroonu war. ja kapitalid	986 849 769	"
Riigiwaranduste wõerand.	1 625 680	"
Wäljaostmise maksud . .	909 700	"
Riigirentei kulude maks	113 115 772	"
Mitmesugused sissetulek.	15 791 734	"
Harilised sissetulekud	3 169 142 828	r.

b) Erakoralised sissetulekud:

Hoiusummad, mis igawese aja p. riigipanka pandud	2 000 000	r.
Moonamuretsem. kapitali laenude tagasitulek. . .	8 000 000	"
Kokku	10 000 000	r.
Riigirentei wabast kapital.	29 264 133	r.
Üleüldse	3 208 406 961	r.

Kulud.

a) Harilised wäljaminekud:

Kojaministerium . . .	16 359 595	r.
Kõrgemad riigiasutused .	9 213 214	"
Püha sinod	44 219 759	"
Sisemiste asj. minister.	182 303 677	"
Rahaministerium . . .	453 699 561	"
Kohtuministerium . . .	89 460 491	"
Wälim. asj. ministerium	7 279 295	"
Haridusministerium . .	136 734 476	"
Teedeministerium . . .	649 609 650	"
Tööstuse- ja kaubanduse-ministerium . , . .	59 539 776	"
Põllutöö-peawalitsus . .	135 813 118	"
Hobustekaswatuse-peaw.	2 593 450	"
Sõjaministerium . . .	545 581 753	"
Mereministerium . . .	230 374 400	"
Riigikontroll	12 094 904	"
Riigi laenude maksud . .	402 907 086	"
Erakorralised kulud . .	10 000 000	"
Harilised kulud kokku	2 987 784 205	r.

(Harilised tulud on harilistest kuludest 181 358 623 r. suuremad.)

b) Erakorralised wäljaminek.:

Kulud, mis Wene-Jaapani sõjaga ja tema tagajärg. ühend. 101 950 r.

Sõjaministeriumi majanduslised kulud . . . . 90 112 269 „

Raudteede ehitus . . . 110 775 137 r.

Maksud raudteeseltsidele . 1 633 100 „

Uute sadamate ehitam. ja wanade põhjal. parandam. 18 000 000 „

Erakorral. kulud kokku 220 622 756 r.

Üleüldised riigi kulud 3 208 406 961 „

Tähtsamate riikide rahade wõrdlustabel.

Rahad	Wene		Saksa		Prantsuse		Inglise	
	Rublad	Kop.	Margad	Pfennigid	Frangid	Centim.	Shillingid	Pennyd
Argentinia 1 peeso = 100 cent. (kuld)	1	87,5	4	5	5	—	3	11,60
Austria-Ungria 1 kroon = 100 hellerit (kuld)	—	39,38	—	85	1	5,01	—	9,99
Belgia 1 frank = 100 cent. . . .	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Brasilia 1 milreis = 100 reisi, 1 konto = 1000 milreisi	1	6,02	2	29	2	82,72	2	2,91
Bulgaria 1 lew = 100 stotinki (kuld)	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Daani 1 kroon = 100 ööri . . .	—	52,08	1	12,5	1	38,89	1	1,22
Egiptuse 1 piaster = 40 parat	—	9,61	—	20,75	—	25,62	—	2,43
1 Egipt. liir = 100 piast. (kuld)	9	60,63	20	75,06	25	61,82	20	3,77
Greeka 1 drahma = 100 leptat . .	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Hispania 1 peseta = 100 centimo .	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Hollandi 1 gulden = 10 centi . .	—	78,12	1	68,74	2	8,32	1	7,82
Inglise 1 naelsterlingi = 20 shill.	9	45 76	20	42,95	25	22,16	20	—
1 shilling = 12 pence	—	47,29	1	2,15	1	26,11	1	—
Italia 1 liire = 100 centesimot .	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Jaapani 1 jenn (kuld) = 100 seni	—	96,87	2	9,25	2	58,33	2	0,58
Mexiko 1 peesoduro = 100 centavot (hõbe) 1 hidalgo = 10 peesot (kuld) . .	10	12,04	41	30,6	50	99,51	40	5,24
Norra 1 kroon = 100 ööri (oere) .	—	52,08	1	12,5	1	38,89	1	1,22
Persia 1 toman = 10 uut krahni = 10 senari = 10 blisti = 1 dinari	3	29,86	7	12,5	8	79,63	6	11,71
Perua 1 sool = 100 centavot . .	1	87,5	4	5	5	—	3	11,60
Portugali 1 kroon = 10 milreisi .	2	09,98	4	53,57	5	59,97	4	4,44
Prantsuse 1 frank = 100 centimi .	—	37,5	—	81	1	—		9,52
Rootsi, waata Daani ja Norra								
Rumenia 1 = leu = 100 banit (kuld)	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Serbia 1 dinar = 100 stolteki . .	—	37,5	—	81	1	—	—	9,52
Saksa 1 mark = 100 pfennigi . .	—	46,29	1	—	1	23,46	—	11,75
Schweitsi, waata Prantsuse								
Türgi 1 piast. = 40 parat (kuld) .	—	8,54	—	18,44	—	22,77	—	2,17
Wene rubla = 100 kop. . , . .	1	—	2	16	2	66,68	2	1,38
Ühisriikide 1 dollar = 100 centi .	1	94,34	4	19,79	5	18,26	4	1,32

Protsendi tabel 100 rubla eest iga päewa ja kuu pealt.

	3%	3½%	4%	4½%	5%	5½%	6%	7%
	R. K.	R. K.	R. K.	R. K.	R. K.	R. K.	R. K.	R. K.
Päew								
1	— 0,83	— 0,97	— 1,11	— 1,25	— 1,38	— 1,52	— 1,66	— 1,94
2	— 1,66	— 1,94	— 2,22	— 2,50	— 2,77	— 3,05	— 3,33	— 3,88
3	— 2,50	— 2,31	— 3,33	— 3,75	— 4,16	— 4,58	— 5 —	— 5,83
4	— 3,33	— 3,88	— 4,44	— 5 —	— 5,55	— 6,11	— 6,66	— 7,77
5	— 4,16	— 4,86	— 5,55	— 6,25	— 6,94	— 7,63	— 8,33	— 9,72
6	— 5 —	— 5,83	— 6,66	— 7,50	— 8,33	— 9,16	— 10 —	— 11,66
7	— 5,83	— 6,80	— 7,77	— 8,75	— 9,72	— 10,69	— 11 66	— 13,51
8	— 6,66	— 7,77	— 8,88	— 10 —	— 11,11	— 13,22	— 13,33	— 15,55
9	— 7,50	— 8,75	— 10 —	— 11,25	— 12,50	— 13,75	— 15 —	— 17,50
10	— 8,33	— 9,72	— 11,11	— 12,50	— 13,88	— 15,27	— 16,66	— 19,44
11	— 9,16	— 10,69	— 12,22	— 13,75	— 15,27	— 16,80	— 18,33	— 21,93
12	— 10 —	— 11,66	— 13,33	— 15 —	— 16,66	— 18,33	— 20 —	— 23,33
13	— 10,83	— 12,63	— 14,44	— 16,25	— 18,05	— 19,86	— 21,66	— 25,82
14	— 11,66	— 13,61	— 15,55	— 17,50	— 19,44	— 21,38	— 23,33	— 27,22
15	— 12,50	— 14,58	— 16,66	— 18,75	— 20,33	— 22,91	— 25 —	— 29,71
16	— 13,33	— 15,55	— 17,77	— 20 —	— 22,22	— 24,44	— 26,66	— 31,11
17	— 14,16	— 16,52	— 18,88	— 21,25	— 23,61	— 25,97	— 28,33	— 33,60
18	— 15 —	— 17,30	— 20 —	— 22,50	— 25 —	— 27,50	— 30 —	35 —
19	— 15,83	— 18,47	— 21,11	— 23,75	— 26,38	— 29,02	— 31,66	— 36,94
20	— 16,66	— 19,44	— 22,22	— 25 —	— 27,77	— 30,55	— 33,33	— 38,88
21	— 17,50	— 20,41	— 23,33	— 26,25	— 29,16	— 32,08	— 35	— 40,83
22	— 18,33	— 21,88	— 24,44	— 27,50	— 30,55	— 33,61	— 36,66	— 42,77
23	— 19,16	— 22,36	— 25,55	— 28,75	— 31,94	— 35,13	— 38,33	— 44,72
24	— 20 —	— 23,33	— 26,66	— 30 —	— 33,33	— 36,66	— 40 —	— 46,66
25	— 20,83	— 24,30	— 27,77	— 31,25	— 34,72	— 38,19	— 41,66	— 48,61
26	— 21,66	— 25,27	— 28,88	— 32,50	— 36,11	— 39,72	— 43,33	— 50,50
27	— 22,50	— 26,25	— 30 —	— 33,75	— 37,50	— 41,25	— 45 —	— 52,55
28	— 23,33	— 27,22	— 31,11	— 35 —	— 38,88	— 42,77	— 46,66	— 54,44
29	— 24,16	— 28,19	— 32,22	— 36,25	— 40,27	— 44,30	— 48,33	— 56,38
30	— 25 —	— 29,16	— 33,33	— 37,50	— 41,66	— 45,83	- 50 —	— 58,33
Kuud								
2	— 50 —	— 58,33	— 66,66	— 75 —	— 83,33	— 91,66	1 —	1 16,68
3	— 75 —	— 87,50	1 —	1 12,50	1 25 —	1 37,50	1 50 —	1 75 —
4	1 —	1 10,66	1 33,33	1 50 —	1 66,66	1 83,33	2 —	2 33,33
5	1 25 —	1 45,83	1 66,66	1 87,50	2 08,33	2 29,16	2 50 —	2 91,66
6	1 50 —	1 75 —	2 —	2 25 —	2 50 —	2 75 —	3 —	3 50 —
7	1 75 —	2 04,16	2 33,33	2 62,50	2 97,66	3 20,83	3 50 —	4 08,32
8	2 —	2 33,33	2 66,66	3 —	3 33,33	3 67,66	4 —	4 66,66
9	2 25 —	2 62,49	3 —	3 37,50	3 75 —	4 13,10	4 50 —	5 25 —
10	2 50 —	2 91,66	3 33,33	3 75 —	4 16,66	4 59,33	5 —	5 83,33
11	2 75 —	3 20,83	3 66,66	4 12,50	4 58,33	5 05,16	5 50 —	6 14,66
12	3 —	3 50 —	4 —	4 50 —	5 —	5 50 —	6 —	7 —

Mõedud ja kaalud (metrologia).

Pikkusemõedud.

a) Wenemaa pikkusemõedud.

1 werst — 500 süld — 1,0667807 kilomeetrit — 1066,7807 meetrit.
1 süld — 3 arssinat — 4 küünart — 7 jalga — 2,1336 meetrit.
1 arssin — 16 werssokit — 28 tolli — 0,7119 meetrit — 71,119 centimeetrit.
1 küünar — ¾ arssinat — 21 tolli — 0,53339 meetrit — 53,339 centimeetrit.
1 jalg — 12 tolli — 6,857 werssokit — 030479 meetrit — 30,479 centimeetrit.
1 toll — 10 kriipsu — 2,5316 centimeetrit.

b) Meetrimõedud.

(Tarwitusel Austria-Ungrias, Belgias, Bulgarias, Greekamaal, Hispanias, Hollandis, Italias, Luksemburis, Norras, Portugalis, Prantsusmaal, Rootsis, Rumenias, Saksamaal, Schweitsis, Serbias, Soomes ja Türgimaal.)

1 myriameeter — 10 kilomeetrit — 10000 meetrit — 9,373997619 wersta.
1 kilomeeter (km) — 1000 meetrit — 3186,2 Preisi (Rheini) jalga — 3078,4 Parisi jalga — 3280,9 Inglise jalga — 0,937399262 wersta — 468,699881 sülda.
1 hektomeeter — 10 dekameetrit — 100 meetrit — 46,8699881 sülda.
1 meeter (m) — 10 decimeetrit — 100 centimeetrit — 1000 millimeetrit — 3,280899167 jalga — 1,87482 küünart — 1,406099643 arssinat.
1 millimeeter (mm) — 0,3937079 kriipsu.

c) Tallinna- ja Riiamaa pikkusemõedud.

Tallinna süld — 4,18 küünart — 7 Tall. jalga — 3,155 arssinat — 2,268 Riia jalga —27,216 tolli — 2 Wene ehk Inglise jalga — 0,6096 meetrit.

d) Inglise pikkusemõedud.

1 mile — 8 furlongi — 1760 yardi — 1,5085714286 wersta — 5280 jalga.
1 chain — 4 poli — 22 yardi — 9 sülda ja 3 jalga.
1 pole (ruute) —16½ jalga — 5,0291 meetrit.
1 fathom (süld) — 2 yardi — 6 footi (jalga) — 1,8288 meetrit — 6 Wene jalga.
1 yard — 3 footi 30 inchi (tolli) — 0,9144 meetrit — 6 Wene jalga.
1 foot — 1 Wene jalg.

e) Daani mõedud.

1 favn (süld) —3 alenit (küünart) — 6 fodi (jalga) — 36 tommeri (tolli) — 1,8831 meetrit — 6,178 Wene jalga.
1 rode (ruute) — 5 alenit — 3,1385 meetrit.

f) Penikoorem.

1 Inglise penikoorem — 1,609 wersta.
1 merepenikoorem — 1,738 wersta.
1 geografia- penikoorem — 6,956 wersta.
1 Wene penikoorem — 7 wersta.
1 Soome penikoorem — 10 wersta.
1 Saksa penikoorem — 7,0304 wersta.
1 Austria penikoorem — 7,1114 wersta.
1 Rootsi penikoorem — 10,9 wersta.
1 Daani penikoorem — 7,0609 wersta.
1 meresõlm — 1,739 wersta.
1 kaabeltau — 1/10 merepenik. — 87½ sülda.

Kaugusemõetude wõrdlus.

Kilo-meetr.	Wers-ta	Mere-penik.	Rootsi tundi	Geogr. penik	Põhja-Saksa penik.	Rootsi penik.
1	0,937	0,540	0,208	0,135	0,133	0,094
1,067	1	0,575	0,222	0,144	0,142	0,100
1,855	1,738	1	0,386	0,250	0,247	0,169
4,808	4,505	2,592	1	0,648	0,639	0,449
7,420	6,953	4	1,543	1	0,989	0,694
7,500	7,031	4,043	1,564	1,011	1	0,702
10,692	10,019	5,764	2,224	1,441	1,430	1

Pinnamõedud.

a) Wenemaa pinnamõedud.

1 ruutwerst — 250 000 ruutsülda — 104,166 dessatini — 113,8 hektari — 306¼ Riia wakamaad.

1 dessatin — 2400 ruutsülda — 1,0925 hektari — 117 600 ruutjalga — 2 wakamaad $23^{1}/_{2}$ kappa.
1 ruutsüld — 9 ruutarssinat — 49 ruutjalga — 4,5522 ruutmeetrit.
1 ruutjalg — 144 ruuttolli — 14 400 ruutkriipsu.
1 ruutarssin — 256 ruutwerssokit — 784 ruuttolli.
1 ruutwerssok — 3,0625 ruuttolli.

b) Kodumaa pinnamõedud.

1 Tallinna wakamaa — 0,574 dessatini — 1377,5 Wene ruutsülda — 6271,06 ruutmeetrit.
1 Riia wakamaa — 25 kapamaad — 10 000 ruutküünart — 40 000 ruutjalga — 0,34014 dessatini — 0,71429 Tallinna tündrimaad — 3716,134 ruutm.
1 Riia tündrimaa — 35 kapamaad — 14 000 ruutküünart — 1,4 wakamaad — 0,4762 dessatini — 5202,585 ruutmeetrit.
1 kapp — 400 ruutküünart — 1600 ruutjalga.
3 Liiwimaa wakamaad — 6 Tallinna wakamaad — 1 dessatin.
$1^{40}/_{100}$ wakamaad I numbri põllumaad
$1^{68}/_{100}$ " II " "
$2^{10}/_{100}$ " III " "
$2^{30}/_{100}$ " IV " " } on 1 taaler.
1 adramaa — 80 taalrit — 12 päewamaad.
1 taaler — 90 Rootsi denga.

c) Prantsuse pinnamõedud.

1 myriar ehk ruutkilomeeter — 10 000 aari — 0,8787183619 ruutwersta.
1 hektar — 100 aari — 1000 deciari — 10 000 ruutmeetrit — 0,91533 dessatini — 2196,79578405 ruutsülda.

d) Inglise pinnamõedud.

1 □=mile — 640 akret — 2,2757 □=wersta — 237 dessatini.
1 akre — 4 roodi — 160 □=perchi — 4840 □=yardi — 43 560 Inglise ruutjalga — 40,5 aari — 888,9795 □=sülda.
4 akret — 1,481 dessatini.
1 □=pole ehk □=perch — 5,556 □=sülda.
1 □=yard — 9 □=jalga.

e) Daani pinnamõedud,

1 □=rode (ruute) — 100 □=fadi — 9,85 □=meetrit.
1 tündrimaa — 5516,23 □=meetrit.

Raskusemõedud.

a) Wene ja kodumaa mõedud.

1 perkowits, perkapuud ehk kaal — 10 puuda — 20 leisikat — 163,8048 kilogrammi.
1 puud — 40 naela — 16380,48 grammi.
1 nael — 32 loodi — 96 solotnikku (à 96 dooli) — 409,512 grammi.
1 Tallinnamaa puud — 6 leisikat — 120 naela — 3,1528 Wene puuda — 51,644 kilogrammi.
1 Riia last — 12 kaalu — 240 leisikat — 4800 Riia naela — 122,73 Wene puuda — 2010,45586 kilogrammi.

b) Meetrimõedud.

(Peale Greekamaa kõigil neil maadel tarwitusel, mis meetri=pikkusemõetude all nimet.)

1 myriagramm — 10 000 grammi.
1 kilogramm — 10 hektogrammi — 100 dekagrammi — 1000 grammi — 2,4419334852 naela.
1 gramm — 10 decigrammi — 100 centigrammi — 1000 milligrammi — 22,504859 dooli.

1 centner (tollicentner) — 50 kilogrammi.
1 kahekordne ehk meetriline centner, meetercentner (dz) ehk quintal métrique — 100 kilogrammi — 6,1048337131 puuda.

c) Saksa kaalud.

1 tonn — 20 centneri — 1000 kilogrammi — 61,048337131 puuda.
1 Saksa nael — 500 grammi — 1,0209667426 Wene naela.

d) Rootsi-Norra kaalud.

1 Rootsi nael — 100 orti — 10 000 tera — 425,076 grammi — 1 Soome nael,
1 Norra nael — 498,1 grammi.

e) Aptegimõedud.

1 apteginael — 12 untsi — $^7/_8$ kaubanaela — 84 solotnikku — 358 grammi.
1 unts — 8 drahma — 24 skrupelit.
1 skrupel — 20 grani ehk minimit — 1,243 grammi.

f) Inglise kaalud (avoirdupois).

1 ton — 20 centneri (hundredweight ehk centweight) — 2240 pounds (kaubanaela) — 62,02801 puuda.
1 centner — 8 stones — 112 pounds — 3,1014 puuda.
1 wey — $^1/_2$ kotti — $^1/_{24}$ lasti — 182 Inglise pounds — 82,554 kilogrammi.
1 kwarter — 28 pounds — 12,70 kilogrammi.
1 stone (kiwi) — 14 pounds — 0,387675 puuda — 15,507 naela.
1 pound — 16 ounces — 7680 avoirdupoisgrains — 7000 Inglise troygrains — 453,59265 grammi — 0,9072 Saksa naela — 1,107627892 Wene naela ehk 1 nael 10 solotnikku 32 dooli.
1 ounce — 16 drams (drahma).

g) Taani kaalud.

1 centner — 100 naela — 50 kilogrammi — 102,09667426 Wene naela.
1 nael — 100 qvintini — 1000 orti — 500 grammi — 1,0209667 Wene naela.
1 laewanael ehk kaal — 20 leisikat — 160 kilogrammi.
1 registertonn — 1000 kilogrammi.

h) Tonn.

1 Prantsuse tonn (millier métrique) ehk meretonn — 1000 kilogrammi — 61 puuda 1 nael 86 solotnikku 59 dooli.
1 Inglise tonn — 1016 kilogr. — 62 puuda 1 nael 11 solotn. 54,6489 dooli.
1 Ameerika tonn — 907,2 kilogrammi.
1 Preisi tonn (linaseemne jauks) 129,39 liitrit — üle 103 toobi.
1 Hollandi tonn $162^3/_4$ toopi.
1 Hamburi tonn (soola jauks) — 164,8 liitrit — $134^2/_5$ toopi.
1 laewatonn — 1021 kilogrammi — 62 puuda 2 naela 20 solotnikku 59 dooli.
Ton of shipping NewJorgis ja NewOrleanis, harilikult raske kauba jauks 2000 naela, kohwi jauks (kotis) 1803 naela, naha ja thee jauks 1000 naela.

Õensad ja kogumõedud.

a) Wene- ja kodumaa wilja-, wedeliku- ja kogumõedud.

1 Wene last — 20 kuli ehk kotti (kaeru) — 16 tsetwerti (muud wilja) — 38,5843 hektoliitrit.
1 tsetwert — 8 tsetwerikut — 64 karnitsat — $3^1/_5$ Riia wakka — 209,907 liitrit.
1 karnits — $2^2/_3$ toopi — 3,2798 liitrit — 200 kanttolli.
1 osmin — 4 tsetwerikut — 104,9535 liitrit.
1 Tallinna wakk — 3 külimittu — 6 matti — 36 toopi — 1,615 tsetwerikut — 33,374 liitrit.
1 Riia wakk — $^1/_2$ Riia tündrit — 6 külimittu — 54 Riia toopi — 2,625 tsetwerikut — 68,8747 liitrit.
1 Tallinna sälitus — 24 tündrit — 72 wakka.
1 waat — 40 pange ehk wedru — 400 toopi (krushkat) — 491,96 liitrit.
1 toop — 2 pudelit — 4 kortlit — 10 tsharkat — 75 kanttolli — 1,2299 liitrit.

1 pang wett — 30 naela.
1 Eestimaa waat — 64 kannu — 128 toopi — 12,25 pange, — 150,66445 liitrit
1 Liiwimaa waat — 1/6 oksaami — 30 Riia toopi — 3,111 pange — 38,264 liitrit
1 waat wiina (Riiamaal) — 1½ waati õlut — 120 toopi.
1 kubik- ehk täringsüld — 27 kubikarssinat — 343 kubikjalga.
1 kubikjalg —1728 kubiktolli.
1 kubikarssin — 4096 kubikwerssokit — 21 952 kubiktolli.
1 kubikwerssok — 5,359375 kubiktolli.
1 kubiktoll — 1000 kubikkriipsu.

b) Meetrimõedud.

1 myrialiiter — 10 kubikmeetrit ehk kiloliitrit — 100 hektoliitrit — 10 000 liitrit.
1 hektoliiter — 10 dekaliitrit — 100 liitrit — 8,130694671 pange — 3,8113 tsetwerikut — 81 3/10 toopi.
1 liiter — 10 deciliitrit — 100 centiliitrit — 0,30490105 karnitsat — 0,081307 pange.

c) Inglise õensad ehk kogumõedud.

1 last (wilja) — 460 galloni.
1 chaldron — 4½ wiljakwarterit — 36 bushelit (wakka) — 1163,781 liitrit — 6,233885 tsetwerti.
1 wiljakwarter — 2 coomi — 8 bushelit — 64 galloni — 290,125 liitrit — 11,0824 tsetwerikut.
1 load ehk wey (wilja) — 5 kwarterit — 1453,907 liitrit.
1 bushel — 4 pecki — 36,3477 liitrit — 1,3853 tsetwerikut.
1 peck — 2 galloni — 2,770 karnitsat.
1 gallon — 4 kwarti — 8 pinti — 32 gilli — 4,54346 liitrit — 0,36941 pange.
1 registertonn — 100 Inglise kubikjalga — 2,8315 kubikmeetrit.

d) Daani õensad mõedud.

1 Daani last — 12 tonni — 16,6946 hektoliitrit.
1 wiljatonn — 8 wakka — 139,121 liitrit.
1 pott (wedelikku) — 0,966 liitrit.

Energia (tööwõimu) mõedud.

Amper — elektri woolu tugewuse mõet. 1-amperiline wool jaksab 1 sekundi jooksul 0,009324 grammi wett ära lahutada.

Atmosfer — 30 tolli kõrguse elawhõbedasamba ehk 34 jala kõrguse weesamba rõhumine (raskus). Ühe atmosferi rõhumisel tuleb teatawal pinnal iga ruuttolli kohta 16 naela kanda. Inimese keha pind on keskmiselt 16 ruutjalga suur. Sellejärele tuleb meie kehal 1 atmosferi mõjul 939 puuda rõhumist ära kanda. Muidugi piab keha sisemine wasturõhumine niisama suur olema.

Düün — jõud, mis 1 grammi raske olluse kiirust jaksab 1 sekundi jooksul 1 cm wõrra suurendada.

Farad — elektri mahtuwuse mõet.

Hobusejõud — wõim, mis 1 sekundi jooksul jaksab 15-puudalise raskuse 1 jala kõrgusele tõsta.

Kalooria — soojuse hulk, mis 1 liitri wee 1^0 wõrd soojemakstegemiseks ära kulub.

Oom — elektri takistuse mõet. Kui elawhõbedast juht 1,063 meetrit pikk ja 1 ruutmillimeetrit paks, siis teeb sarnase juhi elektriline takistus 1 oomi wälja.

Siemensi elawhõbeda üksus — 0,94 oomi.

Watt — elektri tööjõu üksus, 1 watt — $\frac{1}{736}$ hobusejõudu.

Wolt — elektriwoolu põnewuse mõet. Kui 1 oomi takistusega traatjuhti mööda 1-amperiline wool jookseb, siis on woolul 1 wolt põnewust.

„Tulu“ raamatuladu soowitab:

1) Meie aja teadus ja teadusline ilmawaade:

Rida üksikute teadusewaldade ülewaateid, paremate asjatundjate sulest. Kohased kõneõhtutel ettelugemiseks. Senini ilmunud:

Prof. A. Ladenburg, Looduseteadus ja ilmawaade. Saksa arstide ja looduseteadlaste kongressil peetud kõne. J. Depmani tõlge. H. 30 k.
Sissejuhataw seletus meie aja teaduse üle filosofialisest seisukohast.
„Esimene Moosese raamat ütleb: „Ja Jumal ütles: saagu walgus — ja walgus sai.“ Inimeste peas aga „sai walgus“ alles siis, kui nad piibli pühasuse juures kahtlema ja temas inimese kätetööd nägema hakkasid. . .“ Raamatu sissejuhatusest.

Prof. J. Loeb (Löb), Elu. Elunähtuste seletus biologia uuemate õpetuste põhjal. Monistide kongressil peetud kõne. Eesti k. J. Piper. H. 25 k.
Sisust: On elu ainult füsikakeemialine nähtus? Teadusliku biologia algus. Elu mõistatus. Muna sigitamine. Kunstlik sigitamine teeb meile elu loomise wõimalikuks. Elu ja surma mõisted. Mis looduseteadus hinge üle ütleb. Päriwus. Mendeli päriwuse-seadus. Kas poeg wõi tütar? Organismuste plaanipäralsus. Elu sisu. Instinktid. Kõlblus.

Prof. J. Pawlow, Looduseteadus ja **peaaju.** Peaaju füsiologia ja uus hingeteadus. J. Depmani tõlge. Hind 20 kop.
Huwitaw katse hingenähtusi mõõtmise abil uurida, seega psüchologiat tõsiseks teaduseks muuta. J. S. „Postim.“
Huwitaw raamatukene, mille Eesti keelde toimetamise kallal hoolega töötatud on. A. K., „Eesti Kirj.“; J. L, „Päewal.“

J. Depman, Ilmutus kõues ja **tormis.** Johannese Ilmutamise raamat uues walguses, huwitawad pild. H. 35 k. **III** täiendatud trükk lõppemas
„See kirjatöö on näituseks, kudas teadus ka kõige saladuslikuma küsimuse äraseletada wõib.“ Lui Olesk, „Päewal.“
„Keda ei ole kollitanud Ilmutamise raamatu imeelukad? Genialne uurija annab siin neile lihtsa seletuse.“ J. Reinthal, „Wirulane“ 1908.

Prof. A. Klossowski, Ilmade ettekuulutamise küsimuse praegune seisukord ja Gribojedowi ettekuulutused. J. Depmani tõlge. H. 30 k.
Kui palju wõib meieaegseid ilmade ettekuulutusi usaldada? Selle küsimuse kohta pole mitte ainult teadusliseid, waid ka paljude elukutsete (põllumeeste, meremeeste jne.) tegeliseid huwid seotud. Mis praegune meteorologia ilma ettekuulutustest ütleb, seda on siin broschüris J. Depman, üks meie parem populärisator, kokku wõtnud ja mitme sünoptilise ilmakaardi abil ära seletanud. Keel ja seletuse wiis on ladus ja kergeste arusaadaw. „Tall. Teat.“ № 249, 1913.

Päikesewarjutamised üleüldse ja tänawune täieline päikesewarjutamine (8. aug. 1914. a.) iseäraldi. D. Swjätski ja teiste järele J. Depman. Hulga piltide ja kaartiga. Hind 35 kop.
Sisu: Päikesewarjutamised ajaloos ja rahwaste ebausus. Millest tulewad päikesewarjutamised. Mis loodusesõber warjutamise ajal tähele panna wõib.

Prof. K. Tiander, Kudas inimene alkoholi üles leidis. Peatükk kultuura ajalugu. Usukombeline joomine. J. Depmani tõlge. H. 30 k.

Sisust: Joomine wanaaja- ja piiblirahwaste usulistel pidustustel. Esialgne inimene oli taimetoitlane, mida praeguse inimese suguelu ja rahwatarkus taimede üle weel tõendab. Usulised joomapidud tänapäewal. Nõidumise ja imetegemise kombed. Karskuseliikumine ja ristiusk.

„See lootustäratawa keelte ja kultuuraajaloo uurija huwitaw töö on faktilise sisukuse poolest otse imestamise wäärt. Peab tähendama, et uurija ütlemata suur keeltetundja on, wähemalt 10—15 keelest aineid wõtab — Soome ja Eesti keelteni —... ja see annab tööle ka wõhiku silmis wäärtuse ja huwituse." „Postim." № 230.

„Ehk raamat küll teadusline on, on ta huwitust äratawalt ja ladusas keeles kirjutatud, mille poolest ta kuiw teadusliste st lahku läheb. Karskuse-sõpradele, iseäranis aga karskuse-kõnelejatele, wõiks ta kaunis kasulikuks abinõuks olla, mis alkoholi tekkimise paremine, kui ükski teine eestikeelne raamat ära näitab." „Päewal." № 76, 1914.

Akademikus E. Faguet, Lugemise kunst. Kudas lugeda, et sellest tulu oleks ja et sellest lõbu oleks. Mida peame lugema ja mida mitte. Raamatute walimine. Ilu-wäljaanne. Autori loaga eestistatud. H. 80 k.

Wenemaa. Käsiraamat Wenemaa looduse, rahwaelu ja nende elutingimiste tundmaõppimiseks Professorite Philippsoni, Bassowi ja teiste järele.

I anne: Wenemaa geografia (suurus, piirid, seisukoht). Wenemaa loodus (pind, maapõhi, maa rikkus). Kliima. Looma ja taimeriik põhjas kui lõunas. Kudas inimene seda kasulikult tarwitab. Elanikud. Nende arw, usk, tihedus, elutingimised. Millest nad elawad. Linn ja küla. H. 80 k.

II anne: Ühiseluline kord. Rahwaharidus minewikus ja olewikus. Tööstus ja elanikkude sissetuleku hallikad kõigis Wenemaa osades. Wabriku- ja kodutööstus. Kauplemine, selle head ja wead. Wenemaa sõjawägi. Kredit. Omaabi ja ühistegewus. Rahwa üleüldine sissetulek ja selle jagunemine klasside järele. H. 80 k.

Ainukene tõsine raamat Eesti keeles Wenemaa tundmaõppimiseks. Suur Wenemaa kaart kaasas, mis üksi müügil 25 kop. maksab.

Lääne-Europa. E. Tschishowi järele. Europa maad, riigid, rahwad kõige uuemate teadetega ja arwudega. Ligi 100 pildiga ja kaardiga. Raamat annab 45 ettelugemises täielise pildi Europa politilisest, majanduslisest ja hariduslisest elust. Kahes andes, kumbki 70 k.

Ilmumas:

Mehanika õpetus. Kudas masinad töötawad. Teorialise mehanika põhiõpetused, mida masinate tegewusest arusaamiseks tarwis. Matemaatika mõistete seletuse ja tabelitega. Prof. W. Lermantowi järele J. Depman.

2) Ilukirjanduslised ja ajaloolised toodeд:

Leo Tolstoi, Peale surma awaldatud ilukirjanduslise tööde I anne. H. 35 k. Sisu: Isa Sergius. Peale palli. Aljoscha Garschok. Asu üle — II anne. Hind 40 k. Sisu: Kiusaja „Kõige kurja juur"... Ilmakirjanduse suurema esitaja paremad toodeд.

W. Korolenko ja Leo Tolstoi. **Keiser wõi sunnitööline?** Keiser Aleksander I surma saladus ja wanakese Feodor Kusmitschi kirjad. Peterburi kohtupalati otsuse järele aresti alt wabastatud. Hind 30 k.

„Keda ajalugu ja Tolstoi huwitab, ei jäta seda ilusaste wäljaantud raamatut mitte lugemata. „Post."

S. Librowitsch. Wastu tahtmist keisriks. Katse Konstantin Pawlowitschi Wene keisriks panna ja detsembrikuu mäss 1825. H. 25 kop.

S. Librowitsch, Romanowite suguwõsa wõistlejad Weneriigi keisri walimisel 1613 a. Hind 25 k. Mõlemad raamatud haruldaste piltidega.

Peterburi Eesti Jaani koguduse minewik ja praegune seisukord. H. 20 kop. Wõitlused koguduse ja õpetajatest rahwameeste wahel. Huwitaw peatükk Eesti ajaloost. (Ladusse antud).

„Huwitaw raamat, laseb kirikutegelaste tegewust ka teisest küljest paista. Kasulik ka mitte-peterburilastele lugeda". „Hommik" № 105 (14.)

Aleksander Kann, Õnne pärast. Uudisjutud. H. 30 kop.

Ilmumas rida põnewaid kirjeldusi Wene ja ilma-ajaloost, peale muu:

Troonide ümber. (Ilmakuulsad lõbunaised ajaloos). Mitu annet.

Peeter Suur ja naised.

Keiser keelu all. 24 aastat Wene ajalugu Peeter Suure järeltulejate aegus.

Seeriast:

Rahwaliikumised (rewolutsionid) Wene ajaloos
on ilmumas lähemal ajal:

Solowjew, Dekabristid wõi detsembri mäss 1825 aastal. Põnew kirjeldus esimesest katsest Wene riigikorda jõuga muuta.

1905. Wiimase Wene rewolutsioni käik ja Gaponi ning Nossari (tööliste saadikute nõukogu esimehe) **osa selles.**

Stenka Rasin ja temast sünnitatud rahwaliikumine.

Pugatshew ja temast sünnitatud liikumine.

Ilukirjandusest ilmumas:

A. Kuprin, Mülgas. Ühe lõbumaja elu.

„ Sulamith. Salomoni ülem laul.

Meie aja kangelased, pilkewälkude walgustusel. Uuemate Wene humoristide politilised pilkelood, mis meie aega kujukalt maaliwad ja praegusi tegelasi õiges walguses ajaloo lehtedele naelutawad. See on sõna kõige otsemas mõttes. —

Meie päewade ajaraamat.
Ilmub terwe rida andeid Awertschenko, Asowi, Teffi ja teiste järele.

3) Spordi- ja terwishoiuraamatud:

Terwishoiu käsusõnad koolilastele ja täiskaswanutele, kes neid koolipõlwes ei pidanud. Hollandi haridusseministeeriumi wäljaanne. Hind 12 kop.

„Wäikene meeldiw raamatukene, kus enam on öeldud, kui teistes paksudes kõidetes. Siin on kogu kooliterwishoiu peajooned trehwawalt ära tähendatud ... Kõik punktid on asjakohased. Iga lapsewanem ostku seda oma lapsele, iga kooliõpetaja soowitagu seda oma õpilastele. „Terwis" № 10, (1913) Dr. A. Lüüs.

Meie kooliõpetajad teeks hästi, kui nad seda raamatut koolilastele ja nende wanematele soowitaks. Kui see meie rahwakoolidesse ja perekondadesse teed leiab, siis ei jäta ta head mõju meie rahwa terwenduse peale awaldamata. „Postim." № 239. (1913)

„Terwishoiu käsusõnu lastele" — wõiks mitte üksi lastele, waid ka kõigile teistele soowitada. Dr. H. Koppel, Eesti Kirjanduse Seltsis.

Prof. J. Nikitinski, Terwishoiu nõuetele wastawad toit, riided ja korter. Kudas neid ka ilma suurte kuludeta kätte saada. H. 25 k.

Meie igapäewane leib teaduse ja terwishoiu nõuete walguses. Mis igaüks tema üle teadma peaks H. 20 k.

Hapupiim kui terwishoidline toit ja arstirohi. Kumõs toiduainena ja tiisikuse rohuna. Prof. Metschnikowi järele Dr. Bogoljübow. H. 25 k.

Soojad ja külmad wannid, soola-ja mudawannid terwise parandamiseks ja karastamiseks. Hind 20 k.

Õhu- ja päikesewannid, mere- ja jõesupelused, terwise parandamiseks ja karastamiseks. Dr. Schebotajew, loodusejõududega arstimise eriarst. Hind 20 k.

Õige asjalikult kokkuseatud käsiraamatuke, seda tarwilikum, et eksiarwamised sel alal meil walitsewad. Mis mõju iga arstimisewiis üksikute kehajagude peale awaldab, millal ja kudas kasulik, millal kahjulik jne, on kõik lühidalt ära seletatud. „Tall. Teat." № 141. (1913)

„Keel weidi kange, aga sisu hea." Dr. Koppel, E Kirjanduse Seltsis.

Kuna meie juures õhuga, päikesega ja weega arstimine ja terwise karastamine wiimasel ajal õige laialiselt tarwitamisele on wõetud, mida ainult heaks kiita tuleb, ja et seda tihti ilma mingi juhatuseta tehtakse, mille läbi terwis kasu asemel kahju wõib saada, on nimetatud raamatukese Eesti keelde tõlkimiseks küllalt põhjust. Raamat annab popularses kujus, aga siiski teaduslisele alusele jäädes, kõikide loodusejõududega arstimisewiiside otstarbekohaseks tarwitamiseks juhatusi ... Terwis № 6, (1913) Dr. Ed. Soonets.

K. Komets, Suusasport. 60 pildiga. Hind 40 k. Trükk lõppemas.

Suusad ei nõua enestele mitte ainult spordi õigust, waid praktilise läbikäimise kergitamise õigust. Talwel, mil teed tuisatud, aitawad suusad igal pool edasi, kui jalgsi enam edasi ei pease. Rohked pildid on õnnestanud, raamatu sisemus ja wälimus hea. „Post." № 290

Ilmumas:

Moodne terwishoid I. **Naisarst M. Wolkowa, Abielu terwishoid.** Selle küsimuse tõsine käsitamine ilma mingi nilbuseta, mis sellesisulistes raamatutes muidu mooduks on. Tõsine ehe igale perekonna lugemiselauale, mille eest kuulsa naisarsti nimi wastutab. H. 50.

4) Praktilised käsiraamatud:

Iw. Jakowlef, Praktiline Wene keele õperaamat. Wäljarääkimine, igapäewase elu kõnelemised, grammatikateated, soldatielu sõnad. I anne 40 k., II ja III a. à 50 k. Kolm annet koos saadab ladu 125 kop. eest.

Selles raamatus leiduwad kõnelemised iga elukutse ja igasugu juhtumiste jaoks, umbes sajasse peatükki aine järele korraldatud. Ainukene Wene keele õperaamat, kus wäljarääkimise ja kirjutamise õpetus sees on. Kogu poolest ehk küll mõnest teisest õperaamatust wähem, toob ta siiski enam materjali, sest et temas ainult tarwilikud teated leiduwad ja midagi ülearust ei ole, nagu mõnes õperaamatus „eestlastele", kus Eestikeele õpetus wenelastele sees leidub.

„Kohasem Wene keele õperaamat täiskaswanule".

„Pet. Teat," „Tall. Teat."

Eesti soldati käsiraamat. Kokkuseatud kõige uuemate ringkirjade nõudmiste järele 27. Siberi kütipolgu leitnandi R. Summer'i juhatusel, Wene ja Eesti keeltes. Wäeteenistuse kord ja seadused ning soldatielus ettetulewad erisõnad ja ütelused. Juhatusraamat igale kroonuteenistusesse minejale, hulga selgitawate piltidega. Hind 70 kop.

Selles raamatus on kõik tähtsamad teated sees, mis Kõigekõrgema käskkirja järele 12. jaanuarist 1902. a. iga soldat tundma peab. Ostja pangu tähele, et ta seda raamatut ärawananenud samasisulise raamatuga ära ei waheta.

Uus sõjawäeteenistuse seadus. Kõigekõrgemalt poolt 23. juunil 1912. a. kinnitatud ja 1-st detsembrist 1912. a. maksew. Hind 20 kop.

Wanast seadusest märksa lahkuminew uus teenistuse, kergenduste arwamise, wabatahtlikkude wõtmise ja kooliõpetajate wabastamise kord ja uued karistusemääruſed kroonuteenistuse seaduse wastu eksimise kordadel. Kudas priitahtliselt enneaegu lihtsoldatina teenima minnes teenimist kergendada wõib. Kudas äri korraldamiseks teenimist edasi lükata wõib.

Kudas koosolekuid juhatada ja seltsi asju ajada. Seltsitegelase käsiraamat. Wene ja wäljamaa parlamentide ja seltside praktika järele kokku seatud, hulga tegelikkude juhatustega. Hind 35 k.

Tihti tuleb ette, et koosolekuid, ka ärilistes seltsides, wäljast tellitud isikud juhatawad, kes seda siis kutsuja kildkonna kasuks juhiwad. Suurem hulk liikmeid ei mõista asjatundja „osawuse" juures midagi ettewõtta, et oma kasusid õiglaselt kaitseda. Kõik seltsid kannatawad asjaajamise oskamatuse all. Käesolew raamat on ainukene katse siin meie seltsitegelastele ja seltsiliikmetele appi tulla. Ta annab juhatust kõigis seltsielu küsimustes.

„Kes jõulupühasid oma teadmiste ja silmaringi laiendamiseks soowib tarwitada, muretseb omale ka selle raamatu." „Ajaleht" 24.XII.13.

Dr. **W. Michelson,** Moskwa põllutöö-ülikooli professor, **Teaduslik ilmade ettekuulutamise juhatus põllumehele** pilwede, tuule, suitsu, päikese, tähtede, loomade eluawalduste ja teiste kohaliste nähtuste põhjal ja mere kaldal. J. Depmani tõlge, piltidega. H. 25 kop.

Saksa ja Wene keeltes on see raamatukene põllumeeste seas kõige paremas kuulsuses. „Ainukene teaduslik katse meteorologiateadusest tegelikku kasu saada." Prof. A. Klossowski, parem Wene meteorolog.

„Teaduslik raamat, millel tegelik tähtsus põllumehele on ja mis neid huwitama peaks." Cand. J. Sarw, „Eesti Kirjanduse Seltsi Aastaraamat."

Oma kodukolle. Korteri-küsimuse otsustamise ja oma kodukolde asutamise kergendamise katsed Lääne-Europas. Toredate piltidega ja plaanidega kaunistatud käsiraamat-album majaomanikkudele, ehitusmeistritele, linnawalitsuse tegelastele ja igaühele, keda korteriküsimus pigistab. Kokku seadnud ehitus-inshener N. Dmitriew, Peterburi korteripuuduse wastu wõitlemise seltsi esimees 50 pildiga. H. 80 kop.

Sisu: Londoni öömajad üksikinimestele. Uutmoodi perekonnakorterite majad. Inglise üksikmajad-kotedshid. Aialinnad Inglismaal ja mujal. Linna agulite terwendamise katsed ja eeslinnade korraldamine. Saku aialinn (plaaniga).

„Meie aja wäga mitmete hädade seas on üks suurematest korterite küsimus, mis nimelt Tallinnas wiimasel ajal otse karjuwaks on saanud. Iga püüet selle häda wähendamiseks tuleb rõõmuga tarwitada. Kõnes olew raamat toob huwitawaid, piltidega ja plaanidega selgitatud kirjeldusi sellest, mis Inglismaal korterihäda kõrwaldamiseks tehtud. Kõike, mis seal sündinud, on meie oludes praegu wõimata ette wõtta; hea asi on aga juba selle tegewusega tutwustamine ning nõnda tulewikumajade ehituse korralduse teewalmistamine Et midagi ka meil teha saab, näitab Tallinna ligidale Saku aialinna asutamise püüe. Selle plaan, mis raamatus wiimsena leidub, tunnistab hästi läbimõeldud ja asjakohaselt walmistatud ettewõttest. Õnnestab see, saame muidugi pea teisi sarnaseid. Juhatuseks selle kohta on kõnesolew raamat wäga tähtjas ja tarwiline".

„Ristirahwa Püh. Leht" № 22 (14).

Ins. Höfter, Elektri-walguse ja elektrikellade tarwitaja käsiraamat. Mis iga elektriwalguse tarwitaja teadma peab. Missugused lambid kõige kasulikumad? Täieline juhatus, kudas igaüks ise elektrikellasid ülesseada ja parandada wõib. Joonistustega. Hind 60 kop.

Kaupleja nagu ta olema peab. Kaupmehe ja kaupluseteenija käsiraamat. Kohane äriteenijatele kinkimiseks. Hind 40 kop.

J. Depman, Päikese-kell. Täielik juhatus, kudas igaüks ise päikesekella walmistada ja tema abil õiget aega äramäärata wõib. Joonistustega. Ilmumas.

Sõnake kodumaa kalaasjanduse ja kalapüügi edendamiseks. (Peipsi kalapüügi-olude uurimise ja korraldamise puhul). Hind 20 kop.

Insh. F. Gagnus, Piksewardad. Täieline seletus joonistustega, kudas neid iga külasepp üles panna wõib. Ilmumas.

Ladusse antud wõõrad raamatud:

Tulusad nõuanded № 1. Kummitööd. Kudas kalossa ja jalgratta kummisid parandada ja hoida. Tulus juhatus igaühele meie kallil ajal. Hind 20 kop.

№ 2. **Prof. Sabludowski, Juukste eest hoolitsemine.** Kudas juukste mahatulemise eest hoida ja kõõma kaotada omatehtud rohuga. H. 25 k.

№ 3. **Kudas ajalehtedele sõnumid saata ja kaastööd teha** ning sellest sissetulekut leida. Hind 25 kop. Ilmumas.

5) Raamatud lastele ja laste kaswatajatele:

J Depman, Laste meteorologialised waatlemised, kui kaswatamise abinõu ja kodumaa tundmaõppimise kool. Piltidega. Hind 25 kop.

V. Karriku Piltidega Lastejutud. Esimene seeria, igas andes 15—20 pilti, hind 10 kop. tükk. Ilmunud:

№ 1. Kass Simson.
№ 2. Kollid.
№ 3. Rebane ja rääстas.
№ 4. Kassikuningas.
№ 5. Rööwel Talw.
№ 6. Moosekandid ja teised.
№ 7. Külmataat.
№ 8. Wana heategu ununeb.
№ 9. Karu ja tütarlapsed.
№ 10. Ölehärg.
№ 11. Kolm karu.

Teine seeria. Igas andes 7—15 pilti. Hind 5 kop. tükk.

№ 1. Lõwipaar ja jänes.
№ 2. Kitselauda põlemine.
№ 3. Moosekandid.
№ 4. Reinuwader ja wähk.
№ 5. Jänes ja konn.

Mõlemis seeriates uued anded ilmumas.

„Meil on laste pildiraamatud sama wiletsad, nagu lastekaswatuse asi üleüldse. Ei murta kaua pead, mis pilta lasteraamatusse mahutada, — sinna pannakse lihtsalt see „armas" praht, mis wanematele inimestele ei kõlba ja lastepildid ongi walmis.

Teisiti Karriku pildid. Need on nii kunstimaitseliselt trehwawad karrikatuurid, sealjuures aga ka nii lapselik-heasüdamlised, et neid wana inimene kõige suurema lõbuga läbi waatab ja ennast muinasjutuilma tagasiwiiduna tunneb, kus kass hundi üle lõi ja kits rebasel kosjas käis, lastest juba rääkimata. (Laamann) „Tall. Teat." № 284.

Sisu ja piltide poolest palju huwitawamad, kui teised meie lasteraamatud, on „Hariduse" kirjastusel ilmunud V. Karriku piltidega lastejutud... Igast raamatust paistab, et need pildid suur meisterpsühholog maalinud on... Kui meie noorukesed niisugused head ja ilusad raamatud oma pihku saawad, siis on lootust meie tulewiku kirjandusel, kes hulga kunstimaitseliselt edenenud lugejaid saab. Lugege neid raamatuid, mis Europas sajade-tuhandate wiisi laiali on läinud. „T. Päewaleht", № 4, 1914.

„Hariduse" kirjastusel on hiljuti rida laste pildiraamatuid ilmunud, mis nii peene humoriga lapse hingeelu tabawad, et neid praegu sadatuhandate kaupa tähtsamates Europa keeltes wälja antakse.
„Meie Aastasada" № 4.

Lastejutud kõige paremas mõttes, lihtsad, ilma moraliserimata, seejuures niisuguses toonis jutustatud, nagu ta lastele arusaadaw ja armas. Joonistused täis humori, nalja ja seejuures kunstimaitselised läbijaläbi. Hea lisandus meie lastekirjandusele, mis iseenesest mitte küllalt rikas ei ole.

—y. „Postimees № 22, 1914.

Wöörakeelsetest arwustustest, mida lugeja Lasteraamatute kaantelt, № 5 peale hakates, leida wõib, toome siin ainult paar:

„Kõigest hingest soowitame V. Karriku raamatuid kodulastele, neljaastastest peale . . ."
Kaswatusteadline kuukiri „Семейное воспитаніе."

„Joonistused on lihtsastatud, kuid täiesti kunstimaitselised. Laps wõib neid pliiatsiga, wärwidega wõi wärwipaberiga järele teha.
Ajaleht „Современное слово"

„Tore sisu ilusate piltidega — parem kingitus 6—7 aastastele lastele. . ."
Ajaleht „Голосъ Москвы".

„V. Karriku pildijutud tõmbawad praegu üleüldist tähelepanemist eneste peale. . . Need wäikesed raamatukesed peawad iga lapse raamatulaua puudumata omanduseks olema. Pärast aabitsat on nad lugemisematerjal, mille wäärilist teist ei ole. . ."

Peterburi Kodulaste-kaswatamise Seltsi soowitamisewääriliste lasteraamatute nimekirja kokkuseadja kommisjoni otsus.

„Õnnestanud juttude walik ning piltide lihtsus ja trehwawus teewad V. Karriku raamatutest laste armsama lugemise-materjali ja muretsewad neile sõpru kõige laiematesse lasteringkondades"

Kaswatusteadline ajakiri „Вѣстникъ Воспитанія".

6) Näitemängud:

Miniatürid. Rida wäikesi, sisukaid, ilma lawanõueteta, paaritegelasega näidendisi perekonnas ja seltsides ettekandmiseks ja deklameerimiseks. Ettekandmise luba eest kirjastajale maksu ei ole. Hind á 30 kop.

Senini ilmunud:

Uudisjutt. 1 mees ja 1 naistegelane.
Auasi. Kaks meestegelast.
Tublid poisid. 3 tegelast.
Tööstuse kangelane. 2 tegelast.
Ilus naine. 2 tegelast.
Sõnakehw naaber. 2 tegelast.

Peale nende ilmunud näidendid:

Leo Tolstoi, „Kõige kurja juur". . . Rahwatükk kahes pildis (raamatus „Tolstoi, peale surma awaldatud tööd II"). Hind 40 kop.
Naise saatus. 7 tegelast. Ühes järgus.
Modell. 5 tegelast.
Armastuse kunst. 4 tegelast.
Kui wõti naise kätte jääb. 5 tegelast.



Trükitud W. Ehrenpreis'i trükikojas, Tallinnas.

EUROPA

MÕÕT — 1:12,600,000

100 0 100 200 500
werstad

- ■ Linnad, kus üle 500,000 inimese elab.
- ◎ „ „ 100–500 tuh. inimest „
- ○ „ „ 50–100 „ „ „
- ✡ Kindlused
- riikide piirid.
- maakonna ehk kubermangu piirid.

SAKSA-PRANTSUSE-BELGIA PIIR

WENE-SAKSA-AUSTRIA PIIR

PÕHJA JÄÄMERI

ATLANDI OKEAN

Põhja ehk Saksa meri

Balti meri

Biscaya laht

Must meri

Kaspia meri

WAHE MERI

Tyrrheni meri

Jonia meri

Suur Syrte

Greenwich'ist arwates

Pulkowo'st arwates

Ferro'st arwates

Paris'ist arwates

Trükitud A. Perri trükikojas, Tallinnas.

„Tulu“ kirjastus, Tallinnas 1914

Järeltrükk keelatud.

Saku aialinna plaan. Raamatust „Oma kodukolle". (Tulu kirjastus, Tallinnas. Hind 80 k.)

Suur „Aasta" kalender maksab 70 kop. — Wäike „Aasta" kalender maksab 10 kop.

—— Edasi kalender maksab 25 kop. — Naisterahwa-kalender maksab 30 kop. ——